Liederen op gedichten van

René De Clercq

221 componisten

Hugo De Backer
André Van Ryckeghem

MMIII — René De Clercqgenootschap vzw
Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk

De foto's rond René De Clercq, in uurwijzerzin zijn: Alfons Moortgat, Lodewijk Mortelmans, Catharina van Rennes, Jef Van Hoof, Jaak Opsomer, Henri Zagwijn, Lieven Duvosel en Emiel Hullebroeck.

Eerste druk 4 april 2002
Tweede vermeerderde druk 4 april 2003
Derde vermeerderde druk 21 oktober 2026

De ingelaste foto's zijn, voor zover ons bekend, vrij van rechten.
Indien dit niet zo zou zijn, gelieve contact op te nemen met de
René De Clercqgenootschap.

Verantwoordelijke uitgever: René De Clercqgenootschap vzw,
Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk
D/2015/Stichting RDC/3

Met medewerking van het Gemeentebestuur Deerlijk

Inhoudsopgave

Voorwoord **1**

René De Clercq dichter en componist **4**
René De Clercq als componist 4
Liederen van René De Clercq 18

René De Clercq en zijn toondichters **21**
1 Peter Aerts 21
2 Johan Algra 28
3 Jo Ander 28
4 Jan Carel Anderson 29
5 Cornelis Andriessen 30
6 Willem Andriessen 30
7 Dina Appeldoorn 32
8 Jan Arts 32
9 Herman Baccaert 32
10 Hendrik Herman Badings 32
11 August Louis Baeyens 35
12 Jan Bartelsman 36
13 Frans Bats 36
14 Wim Berteloot 36
15 Jozef Billen 38
16 Gerard Boedijn 38
17 Désiré Boehme 39
18 Jacobus Bonset 39
19 Cornelis A. Bonten 39
20 Ludwig Bonvin 40
21 Flor Bosmans 40
22 Theo Bosman 41
23 Jetse Bremer 42
24 Ernest Brengier 43
25 Jan L. Broeckx 44
26 Jozef Cammaert 45
27 Karel Candael 45
28 Yvon (Ivo) Ceulemans 46
29 Jan Baptist Ceulemans 47
30 Hendrik Claessens 47
31 Daniël Clement 54
32 Alfons Cluytens 55
33 Ad Cominotto 55
34 John Coppens 57
35 Joseph Lambert Coune 57
36 Edward Criel 59
37 Hubert Cuypers 59
38 Didier Debels 61
39 August De Coninck 61
40 Aimé De Cort 64
41 Philippe De Coster 69
42 Octaaf de Hovre 69
43 Jac. de Jong 69
44 Jos de Klerk 72
45 Emiel Delin 72
46 Herman J. den Hertog 73
47 Otto de Nobel 73
48 Peter Frans de Puysseleyr 75
49 Maurits Deroo 75
50 Roger Deruwe 76
51 Joseph De Rycke 76
52 Karel De Schrijver 76
53 Nicky Deschuymere 78
54 Erik Desimpelaere 78
55 Ernest Devestel 78
56 Petrus De Vleeschhouwer 82
57 Lodewijk De Vocht 82
58 Godfried Devreese 85
59 Frans Corneel D'Haeyer 86
60 Georges D'Hoedt 87
61 Stefan Dombrecht 87
62 Clement d'Hooghe 89
63 G.J. Dortu 89
64 Rachel Duquesne 90
65 Lieven Duvosel 90
66 Herman Elegast 93
67 Emile Enthoven 94
68 Theo Ettema 94
69 H. Everaerts 94
70 Jan Fekkes 96
71 Gaston Feremans 96
72 Adelin Fermin 96
73 Jan Fossey 97
74 Victor Alexander Fouquet 97
75 Cornelis A. Galesloot 97
76 Cornelisz W. Galesloot 101
77 Aloïse Gardijn 101
78 Gerda Geertens 105

79 Emmanuel Geeurickx 105
80 Edmond Gevers 106
81 Remi Ghesquiere 106
82 Karel Jan Grard(broeder Tertullus) 109
83 Anton Greefkes 109
84 Jos Hazen 111
85 Nico Hazendonk 111
86 Robert Herberigs 111
87 Willem Hespe 115
88 Cesar Hinderdael 115
89 Emiel Hullebroeck 116
90 W. P. Hendrik Jansen 125
91 Jonghart 131
92 Jan Kappee 131
93 Willem Kersters 131
94 R. Keuning 131
95 Juliën Keymolen 131
96 Harold Charles King 132
97 Matthieu Knevels 132
98 Leo Kok 132
99 W.F. Kools 133
100 Olivier Koop 133
101 Adolphine C. Kruls 133
102 Kor Kuiler 137
103 Jaap Kunst 138
104 Anna Lambrechts-Vos 138
105 Karel Lamy 139
106 Paul Lebrun 141
107 Willem Lievaert 141
108 Arnoldus Lijsen 141
109 Armand Lonque 141
110 Philemon Loockx 142
111 Edward Loos 142
112 J. Mackenzie 143
113 L.B. Mentink 143
114 Rudy Merlin 143
115 Jos Mertens 143
116 E.L.T. Mesens 147
117 Julien Mestdagh 147
118 Karel Mestdagh 148
119 Arthur Meulemans 148
120 Henri Meurrens 149
121 Paul Miry 154
122 Sylvain Mombaerts 154
123 Alfons Moortgat 157
124 Jan Morks 160
125 Ivo Mortelmans 162
126 Lodewijk Mortelmans 163
127 Piet Mostert 166
128 Staf Nees 166
129 Gilbert Neirinckx 166
130 Adolf Neuendorf 167
131 Jan Nieland 167
132 Piet Nuten 167
133 Peter Ontrop 169
134 Jaak Opsomer 169
135 Willy Ostijn 171
136 Frans Papen 174
137 Flor Peeters 174
138 August Persoons 178
139 Willem Pijper 179
140 Armand Preud'homme 182
141 J. W. Pruijn 182
142 Jos Reckers 182
143 Jozef Rheinhard 183
144 Herman Roelstraete 183
145 Julius Röntgen 184
146 Jacobus Johannes Ruygrok . . . 187
147 Joseph Ryelandt 187
148 Bernardus Theodor Santen 188
149 Jef Schampaert 188
150 Robert Schampaert 188
151 Gerard Schellekens 189
152 Dirk Engel Schipper 189
153 J. A. Schreurs 189
154 Alfons Schrey 189
155 Julius J.B. Schrey 193
156 Mevr. Seys-Dorchain 196
157 Leo Smeets 197
158 Emiel Smets 197
159 Groep Stekebees 197
160 Korstiaan Stougie 199
161 P.H. Strootman 199
162 S. Struik-Dijk 199
163 Henk Sweers 199
164 Jef Tinel 199
165 Armand Toremans 202
166 J. Toussaint de Sutter 202
167 Max Trenteseau 204
168 Arthur Edouard Troffaes 209
169 Hermann Unger 209
170 P. Franz Uyttenhove 210
171 Jos van Amelsvoort 211
172 P. Anthonius van Antwerpen . . . 211
173 Achiel Van Beveren 211
174 Werner Van Cleemput 212
175 René Vandekerckhove 212
176 Cyriel Van den Abeele 213
177 A. van den Boer jr. 215
178 Kor Van Der Goten 215
179 Leo VanderHaegen 215
180 Jozef Van der Meulen 216
181 Blondi van der Woude 218
182 Michel Van Dessel 218

183 Lode Van Doren 219
184 Jef Van Durme 219
185 Jo Van Eetvelde 221
186 J.F. Van Egmond 223
187 Jef Van Hoof 223
188 Emiel Vanhove 226
189 Gerard Van Kooten 226
190 Jo Van Maas 226
191 Jozef Van Maele 226
192 Henri van Nieuwenhoven 227
193 Hendrik Christiaan van Oort . . . 227
194 Hendrik M. Van Praag 227
195 Omer Van Puyvelde 230
196 Marcel Van Quickelberghe 233
197 Catharina van Rennes 233
198 Jules Van Roy 236
199 Hendrik Van Schoor 236
200 Stan Van Vaerenbergh 237
201 Johannes H. van Wijngaarden . . 238
202 Renaat Van Zundert 238
203 Theo van Zutphen 242
204 Klaas Veldkamp 242
205 Leo Verachtert 242
206 Hilmer Verdin 242
207 Renaat Veremans 246
208 Edward Verheyden 248
209 Arthur Verhoeven 249
210 Jan Verhoeven 249
211 Arthur Vermeulen 250
212 Emile Verrees 251
213 Edward Verreydt 251
214 Bernard Wagenaar 251
215 Jos Watelet 252
216 J.P.J. Wierts 253
217 Johan Winnubst 255
218 Johannes Zaagmans 256
219 Henri Zagwijn 256
220 P. Zanen 257
221 P. Zijderlaan 257

Thematische groepen **258**
Vertalingen van liederteksten 258
Veel getoonzette liederen 259
Meerstemmige liederen 259
Veel gezongen liederen 259
Speciale composities 260

Discografie **263**

Bibliografie en referenties **268**

Aantal liederen per toondichter **270**

Toondichters met hun liederen **273**

Index van de liederen **285**

René De Clercqgenootschap **295**

Wij danken **296**

21 oktober 2026

Lijst van de liederpartituren

Vlaandren ons Vaderland, *René De Clercq* 5
Lapper Krispijn, *René De Clercq* 9
Daar is maar één land, *René De Clercq* 14
De vogel die naar 't zuiden trekt, *René De Clercq* 16
Dat is van alle kwaden, *Peter Aerts* 22
Kom bij mens, *Peter Aerts* 24
Het lied van de terwe, *Andriessen C.* 31
Dorserslied, *Hendrik Herman Badings* 33
Er ligt een staat te sterven, *Wim Berteloot* 37
Ik kan u niet vergeten, *Daniël Clement* 48
Moederke is uit, *Daniël Clement* 49
Het avondt uit al de wolken, *Daniël Clement* 50
Klein moederke, *Daniël Clement* 52
Mijn bleuzerke, *Daniël Clement* 53
Geen lachje kan mijn lijden sussen, *John Coppens* 56
Het lied van de terwe, *Joseph Lambert Coune* 58
Op de weefstoel, *Hubert Cuypers* 60
Alaba, *Didier Debels* 62
Geef arbeid mij, *Didier Debels* 63
Het puiteke, *August De Coninck* 65
'k Zal wel, *Philippe De Coster* 66
Sarlotteke, *Philippe De Coster* 67
Smidje-Smee, *Philippe De Coster* 68
Sarlotteke, *Octaaf de Hovre* 70
Van Pier de mandenmaker, *Jac. de Jong* 71
Liederen leeft, *H. J. den Hertog* 74
Mijn bleuzerke, *Roger Deruwe* 77
Zegen het land, o Heer, *L. De Vocht* 83
Daar moet ik zijn, *Stephan Dombrecht* 88
Voor 't kantkussen, *Hippoliet Everaerts* 95
Klein moederke, *Victor Fouquet* 99
Klein moederke, *Corn. A. Galesloot* 100
Wederzien, *Aloïse Gardijn* 102
Zegen het land, o Heer, *Remi Ghesquiere* 107
Klein moederke, *Remi Ghesquiere* 108
Dorserslied, *Karel Jan Grard (broeder Tertullus)* 110
Mijn kleen, kleen dochterke, *Karel Jan Grard (broeder Tertullus)* 110
Mijn bleuzerke, *Nico Hazendonck* 113
Karmkindeke, *Nico Hazendonck* 114
Hemelhuis, *Emiel Hullebroeck* 117
Adeste (Op kerstdag), *Emiel Hullebroeck* 118
Moederke alleen, *Corn. A. Galesloot* 122
De Gilde viert, *Emiel Hullebroeck* 124
Mijn kleen, kleen dochterke, *Emiel Hullebroeck* 126

Lapper Krispijn, *Emiel Hullebroeck* . . . 128
Vlaamse kermis, *Emiel Hullebroeck* . . . 129
Pier de mandenmaker, *W. P. H. Jansen* . . . 130
Als 't bruine veld, *Olivier Koop* . . . 134
Molenaars dochterke, *Olivier Koop* . . . 135
Molenaars dochterke, *Olivier Koop* . . . 136
Kind van mijn liefde, *Anna Lambrechts - Vos* . . . 140
Vlinderig vleierke, *L. B. Mentink* . . . 144
Onthout!, *Jos Mertens* . . . 145
Ik kan u niet vergeten, *Arthur Meulemans* . . . 150
Zegen het land, o Heer, *Arthur Meulemans* . . . 151
Adeste, *Henri Meurrens* . . . 152
Het lied van de terwe, *Sylvain Mombaerts* . . . 155
Sinte-Maartensavond, *Alfons Moortgat* . . . 157
Nachtlied, *Alfons Moortgat* . . . 158
Koolzaad, *Jan Morks* . . . 161
Elfde juli, *Lodewijk Mortelmans* . . . 164
Ik ben van de buiten, *Neuendorf* . . . 168
Kuipertje kuipt, *Jaak Opsomer* . . . 170
Van Pier de mandenmaker, *Jaak Opsomer* . . . 172
Sarlotteke, *Jaak Opsomer* . . . 173
Kind van mijn liefde, *Flor Peeters* . . . 175
De wiedsters (2-st.), *Flor Peeters* . . . 176
De wiedsters (4-st.), *Flor Peeters* . . . 177
Douwdeuntje, *Willem Pijper* . . . 180
Het lied van de arbeid, *Herman Roelstraete* . . . 185
Avondlied, *Robrecht Schampaert* . . . 190
Adeste, *Gerard Schellekens* . . . 191
Van 't spinsterke, *J. B. Schrey* . . . 194
Pier de mandenmaker, *J. B. Schrey* . . . 195
Het lied van de terwe, *Stekebees* . . . 198
Fijn liefje, *Jef Tinel* . . . 200
Adeste, *Jef Tinel* . . . 201
Adeste, *Armand Toremans* . . . 203
Schone nacht, *J. Toussaint De Sutter* . . . 205
Vorstenlied, *A. Troffaes* . . . 208
De wiedsters, *A. van den Boer jr.* . . . 214
Het avondt uit al de wolken, *Lode Van Doren* . . . 220
Ik kan u niet vergeten, *Jo Van Eetvelde* . . . 222
De avond zijgt als zegen, *J. F. Van Egmond* . . . 224
Adeste, *Emiel Vanhove* . . . 225
'k Zal wel, *Henzi van Nieuwenhove* . . . 228
De Vlaamse smeder, *Hendrik M. Van Praag* . . . 231
Lentedroom, *Catharina van Rennes* . . . 234
Wie voor liefde leeft, *Stan Van Vaerenbergh* . . . 237
Het vlas staat in de blom, *J. van Wijngaarden* . . . 239
Liederen leeft, *Theo van Zutphen* . . . 243
Molenaars dochterke, *Hilmer Verdin* . . . 245
'k Zal wel, *Renaat Veremans* . . . 247
Adeste, *J.P.J. Wierts* . . . 254

Afkortingen

[1] Verwijzing naar een referentie of bibliografisch werk achteraan in het boek

DF Davidsfonds

HS Handschrift

BW Bibliotheek Wasiana[9]

KBR Koninklijke Bibliotheek België

KB Koninklijke Bibliotheek Nederland

NMI Nederlands Muziek Instituut

SATB, TTBB S: sopraan, A: alt, T: tenor, B: bas

(m) Bij de bladmuziek: geen begeleiding, enkel de melodielijn

(o) Bij de liederen: een opname is beschikbaar

(t) Bij de liederen: geen partituur aanwezig in het archief; enkel de titel is bekend.

bew. bewerking

4-st. 4-stemmig

RDC René De Clercq

AMVC Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven [1]

MCA Muziekconservatorium Antwerpen

Voorwoord

Dit werkje biedt vooral een overzicht van de toondichters, die van de gedichten en andere teksten van René De Clercq liederen of andere composities hebben gemaakt.

Deze componisten hebben wij via velerlei kanalen opgespoord: in bibliotheken, archieven, bij familie van toondichters, bij muziekkenners, via heemkundige kringen enz. . .

Wij belichten ze telkens op een drievoudig niveau. Eerst schetsen wij een biografie, die in lengte variëert naargelang de beschikbare informatie, de belangrijkheid van de componist als musicus of zijn persoonlijke relatie met René De Clercq. Vervolgens geven wij een overzicht van hun composities, weliswaar summier, maar toch voldoende inzichtelijk om zich een oordeel te kunnen vormen over hun muzikale impact. Tenslotte volgt een opsomming van de liederen of andere werken, die de componisten op teksten van René De Clercq componeerden. Alle liederen zijn geschreven voor zangstem met begeleiding tenzij anders vermeld.

Dit werkje toont ook aan welke begaafde kunstenaar René De Clercq is geweest. Hij was niet zo maar een dichter, maar iemand die andere kunstenaars, vooral toondichters, inspireerde. Door vele componisten van verscheidene generaties werden en worden zijn werken gesmaakt. Dat de oudste toondichter van zijn verzen dit jaar 147 jaar zou geworden zijn, terwijl de jongste 46 is, zegt veel. Maar René De Clercq was niet enkel dichter. Op latere leeftijd werd hijzelf ook toondichter en componeerde hij meer dan 200 liederen. Deze muzikale zijde van zijn kunstenaarschap wil dit werkje vanzelfsprekend in het licht stellen. Wij beginnen er trouwens mee.

Van de liederen, in dit werkje opgesomd, leggen wij een partituren verzameling aan. Geïnteresseerden kunnen deze verzamelmap altijd raadplegen en een aantal liederen, in verschillende interpretaties zelfs, beluisteren in het René Declercqmuseum in Deerlijk. Verscheidene van deze liederen komen overigens aan bod in de Vlaamse Zangavond, die wij sedert tien jaar met stijgend succes inrichten op de laatste vrijdag van februari.

Een laatste gegeven van dit werkje betreft zijn onvolledigheid. Wij zijn er ons terdege van bewust dat, zowel bij de componisten als bij de getoonzette gedichten, heel wat informatie ontbreekt. De lezer die deze kan en wil helpen aanvullen, mag zich altijd wenden tot de Stichting René De Clercq. Heel dankbaar zullen wij alle gegevens aanvaarden.

De auteurs

Bij de tweede uitgave

Deze tweede uitgave ontleent haar eigen karakter aan verscheidene correcties en verhelderende aanvullingen bij de 115 componisten van de eerste druk.

Vooral ook aan de 29 andere intussen “ontdekte” toondichters, aan de bijgevoegde index en aan de talrijker bladmuziek.

Er is een index van de liederen bijgevoegd. De bladmuziek is willekeurig gekozen maar toch is een lichte voorkeur gegaan naar werkjes die nog niet uitgegeven waren, of misschien minder bekend zijn.

Bij de derde uitgave

Bij de derde uitgave noteren we 221 componisten en 780 partituren. De partituren kunnen geraadpleegd worden op de webstek www.renedeclercq.be .

René De Clercq
dichter en componist

René De Clercq als componist

Deerlijk 14-11-1877 – Maartensdijk 12-6-1932

Velen weten niet dat de dichter René De Clercq ook toondichter is geweest.

In deze bijdrage behandelen we hem uitsluitend als musicus. Voor een volledige biografie verwijzen we naar de kleine brochure van Koen Hulpiau van september 1977, zie referentie [17] en naar het omvangrijke werk van dezelfde auteur: *René De Clercq, een monografie*[16] en/of naar het werk van Gilbert Depamelaere*: René Declercq, uit liefde alleen . . .* [18] Dit laatste werk is nog te verkrijgen bij de Stichting René De Clercq in Deerlijk.

Correspondentie

Einde oktober 1918 had René zich voor de tweede maal met zijn gezin in het Nederlandse Bussum gevestigd. Hij had zich verbrand als activist.

Vanuit Nederland heeft hij een drukke correspondentie gevoerd met Ria Vervoort (Antwerpen 25/12/1892 – Amsterdam 14/2/1992).

René had Ria in 1917 leren kennen n.a.v. de guldensporenherdenkingen in Antwerpen en Brussel. Ze was toen 25 jaar, *een lief, frisch meisje met stralende blik, ernstig, zelfs ingetogen, toch een opgewekt karakter*[1].

Ze was tevens een goede pianiste. Op 29 oktober 1912 had ze de eerste prijs piano behaald aan het conservatorium van Antwerpen (diploma uitgereikt op 30 december 1912). Van de 22 instrumentalisten-examinandi was zij de enige die het diploma behaalde met de grootste onderscheiding en met de koninklijke medaille[2]. Op 29 januari 1913 werd Ria aan het conservatorium uitgeschreven en werd ze pianiste.

Op de guldensporenvieringen in 1917 bespeelde ze de piano. René was onmiddellijk smoor. De Clercq stuurde haar zijn eerste brief al op 13 juli 1917. Ze bleven mekaar tot in 1924 viermaal per week schrijven, tenzij ze mekaar konden ontmoeten.

De benadering van De Clercq als componist gebeurt vooral via zijn briefwisseling met Ria.[3] Andere rechtstreekse bronnen zijn schaars. De brieven vormen dus onze belangrijkste leidraad. Ze tonen ons de veranderingen binnenin De Clercq: René begint van bloemen, vooral zomerbloeiers, te houden en ze te verzorgen, omdat Ria dat ook doet. Zijn liefde voor haar doet hem van strijdbare poëzie verglijden in liefdeslyriek. Hij gooit zich op de muziek, in hoofdzaak liedcompositie, want Ria en muziek zijn één. In de 1240 liefdesbrieven die René De Clercq in 7 jaar schreef, is zijn muzikale verschijning er een van een man die klagend, zwetend en met verwoede inspanningen, zich op de lad-

[1] Dr. Koen Hulpiau *René De Clercq, een monografie*, Koninklijke Academie voor Nederlandse taal en letterkunde, Gent 1986, blz. 314

[2] Deze medaille werd aan de Stichting René De Clercq geschonken door de familie Verhulst, de ouders van Gert.

[3] In het bezit van de Stichting René De Clercq

Vlaandren ons Vaderland

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: René De Clercq (1877 - 1932)

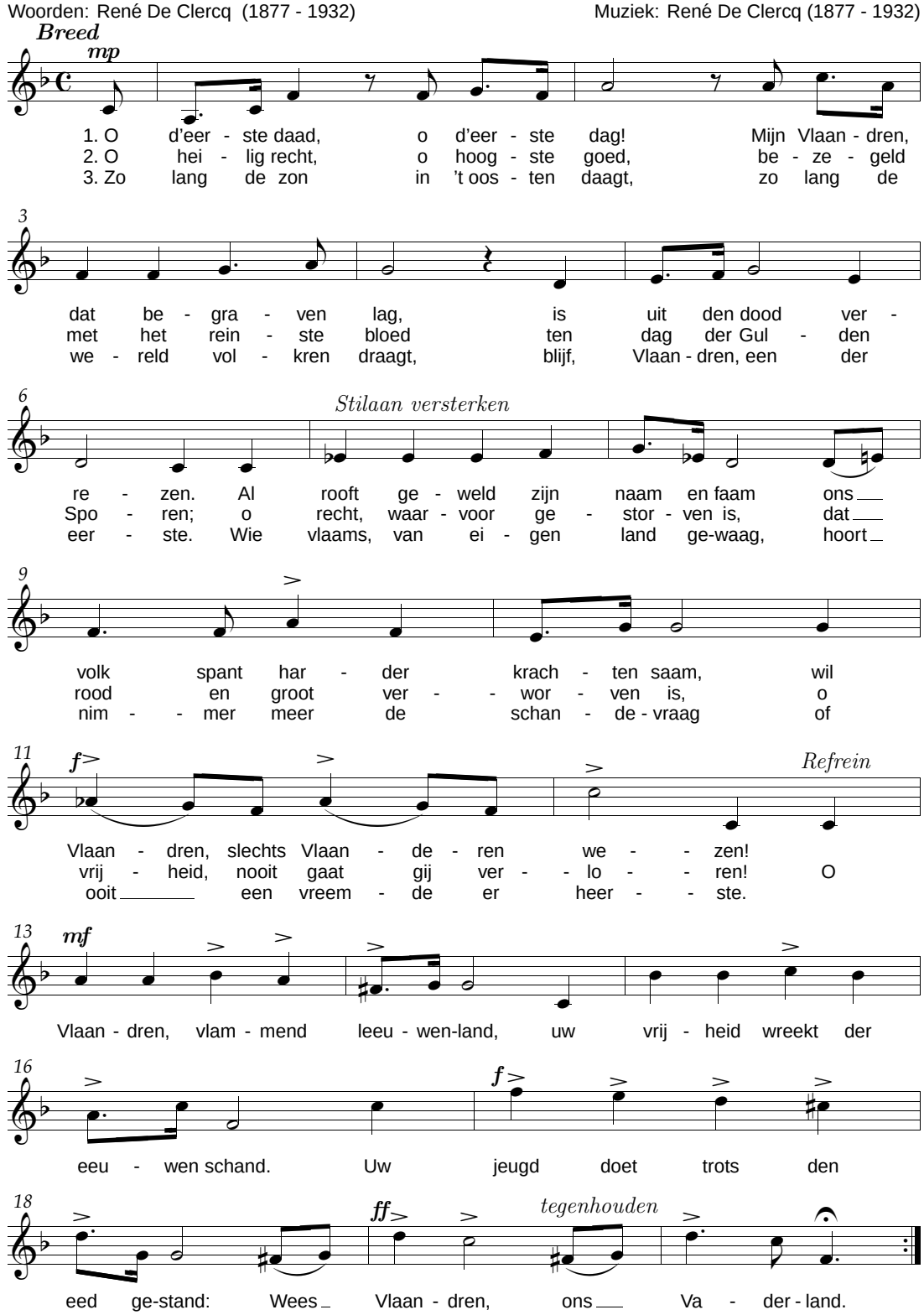

Vlaandren ons Vaderland – Uit *De Toorts, Staat- en Letterkundig Weekblad voor Holland, Vlaanderen en Zuid-Afrika*, 14 augustus 1920

der van de compositie naar boven wil sleuren maar nog voor de middelste sport blijft steken.

Muzikale vorming

Aan G. Depamelaere verklaarde Ria ooit dat René een absoluut gehoor had. Een absoluut gehoor betekent dat je de noten op de juiste toonhoogte hoort klinken. De instrumenten die hij bespeelde waren echter alle een toon lager gestemd. Als hij daarop een do speelde, klonk die dus als een Si♭. Wel had hij een goed muzikaal gehoor. Het volgende feit bewijst dit:

René kon de nacht van 8 maart 1920 niet slapen. Hij lag te bed met een vel muziekpapier en schreef voluit 3 liederen, zonder ze op een instrument te kunnen uittesten, want hij beschikte alleen over een dwarsfluit die de zalige rust van de nacht aan flarden kon scheuren. Renés oudste dochter, Elza, die ook Ria's mening deelde, getuigde tevens dat haar vader verscheidene instrumenten bespeelde o. a. fluit, dwarsfluit, klarinet, trombone en trompet.

Welke inhoud aan dit bespelen van verscheidene instrumenten moet gegeven worden, kan enigszins benaderd worden door wat hij als actief muzikant presteerde, vooral in zijn jonge jaren. Als intern in het college van Tielt sloeg hij de grote trom. In de Deerlijkse fanfare *Peter Benoit* speelde René, volgens een getuigenis van Alfons Ovaere, dat berust in het Deerlijkse archief, trombone. Twee andere trombonisten waren Julien Vandendriessche en René Berton. Dat corps dat in 1901 werd opgericht, repeteerde in de bovenzaal van café De Valke, het café van de familie De Clercq (thans kledingzaak Fragine). Als dwarsfluitspeler kennen we hem het best. Zijn brieven en de tekening van Adri Pieck laten geen twijfel daarover.

Meer dan eenvoudige liederen en romantische melodieën hield zijn spel waarschijnlijk niet in, want in de geschreven documenten over De Clercq waarin over musiceren ten huize van Renés vrienden bericht wordt, staat nergens vermeld dat hij als actief instrumentalist eraan deelnam. René zelf schrijft het ook nooit. Toch moet hij tamelijk vlot zijn dwarsfluit beheerst hebben voor lieflijke melodieën. Zo speelt hij op 17 mei 1920 een paar liederen van Liszt, die Ria hem heeft leren kennen. Later klaagt hij wel eens dat hij voor zijn composities, tijdens bepaalde perioden, alleen zijn dwarsfluit ter beschikking heeft. En wanneer hij op 19 mei 1924 muziek aan het overschrijven is en zijn blad laat drogen, speelt hij een liedeke uit Grieg, *dat nu gansch den dag in mijn hart zal zitten zingen als het blijdste lentevogeltje*. Hij speelt dat op zijn énige instrument, een romantische dwarsfluit, die de erven van Ria Vervoort aan de Stichting René De Clercq in Deerlijk geschonken hebben en die nog te bewonderen is in Renés geboortehuis, nu zijn museum.

Zoals de meesten kon hij ook zingen. Maar niet hoog. Dus eerder een bariton. Een duidelijk bewijs hiervoor is te vinden in zijn brief van 5 juli 1920.

Met de buurt hebben we met 4 man een piano binnengeloodst; en De Knop heeft, niet slecht moet ik zeggen, mijn slechte stem begeleid. Het klavier stond maar anderhalve toon te laag, zoo kon ik nogal tamelijk goed de hoogste nooten bereiken.

Als je daarbij bedenkt dat elke piano toen nog circa een halve toon lager gestemd was dan de hedendaagse, kom je aan een verschil van circa 2 tonen lager.

De dichter heeft meteen zijn door sommigen hooggeprezen zangstem ontmythologiseerd zoals hij ook doet in het volgend feitje.

Toen hij op 5 januari 1924 de vaat deed – De Clercq woonde dan heel alleen in Amsterdam – *zong hij erbij als een hese lijster!* Aldus zijn eigen notering.

Houdt dit alles in dat hij goed vertrouwd was met muziek? Meer dan wat men van een doorsneeamateur mag verwachten. Een bewijs hiervoor vinden we in een schrijven van 1905 aan de componist A. Moortgat (blz. 157) De Clercq schrijft hem vrank hoe van 2 van zijn gedichten precies de maat en het ritme moet zijn en zelfs hoe de melodie moet klinken. Hij is daarbij heel duidelijk door de eerste strofe volledig in notenschrift uit te schrij-

[4]Het schrijven was een naamkaartje waarop René De Clercq eerst zijn appreciatie, nadien de hierboven genoemde

ven. Heel bescheiden besluit hij: *van muziek ken ik niets, maar het kan een vingerwijziging zijn*[4].

René De Clercq hield veel van muziek; vooral het Duitse romantische lied aanbad hij. Schubert, Schumann, Liszt, Chopin, Brahms, Benoit (*onze Benoit*, schrijft hij meestal) en Beethoven boeiden hem uitermate. Ook de opera's van Mozart vond hij geweldig. Onder invloed van Ria leerde hij die grootmeesters grondiger kennen.

Eerste composities

Het is dan ook te begrijpen dat de literaire De Clercq, uit verliefdheid op de muzikale Ria, in zich de onweerstaanbare drang voelt eigen verzen te toonzetten. Zijn vader, klarinettist bij de Deerlijkse fanfare Sint-Cecilia, was ook dichter-toondichter geweest! Charles De Clercq maakte inderdaad primitieve liedjes over het dagelijkse reilen en zeilen in het dorp, zoals bijvoorbeeld over de weldoener van zijn gemeente, mijnheer Ovelacq-Bury, een nijveraar uit Roubaix die, in het midden van de 19de eeuw, de honger uit Deerlijk had helpen verdrijven door er weefgetouwen te laten draaien.[5]

Maar tussen een eigen gemaakt liedje zingen dat nooit aan papier wordt toevertrouwd en eigen verzen toonzetten en in muziekschrift weergeven, ligt een wereld van kennis en kunde! In juli 1919 wordt de drang tot componeren bij René zelfs een obsessie, *want met woorden alleen kan ik niet genoeg zeggen* (om zijn liefde te uiten). Dus begint hij eraan. Aanvankelijk gaat het moeilijk. Hij erkent zelf dat hij veel te weinig muzikale scholing heeft. Met veel moeite slaagt hij erin enkele gedichten van een melodie te voorzien. Het enige instrument dat hem aanvankelijk daarbij behulpzaam is, is zijn dwarsfluit. Hij laat de beoordeling van zijn werk over aan een persoon uit zijn Nederlandse vriendenkring, de echtgenote van zijn vriend Daniël De Lange. Zijn vrouw, Agnes, dochter van een welstellende hoteleigenaar, was een begaafde zangeres en pianiste. Agnes keurt niet af, maar moedigt ook niet aan. Veelbetekenend!? Ria is in het begin ook niet erg enthousiast, want waarom zou hij anders *zijn muzikale dwaaszin* en *de demon van de muziek* zo benadrukken? Toch zet hij door.

Tijdens de eerste maanden van 1920 drijft hij, zoals wel meer gebeurt, op wisselende stemmingen qua compositie: nu eens ontmoediging, dan weer overmoed, hoogmoedige zelfoverschatting en dagdromerijen over een grote componistencarrière. Zo hoort hij zijn getoonzette liederen al met orkest uitgevoerd! Zo componeert hij zelfs sommige van zijn vroegere volkse gedichten, zoals *Lied van het vlas*, plant hij een liederencyclus over zijn streek en de Leielanden en een tweede cyclus met Rialiederen, de liefdesgedichten. En vanzelfsprekend zal hij ze alle uitgeven. Maar in zijn brieven tot Ria zucht hij*: Ach, kon ik muziek. . . Kon ik muziek* (brief van 2/1/20). En later: *Hebt gij een goed solfègeboek voor mij?* (id. 20/6/20) en nog: *Gij zult me goed solfège moeten onderwijzen en een klein beetje piano* (23/6/20). . .

Hij leert solfège, schaft zich boeken over harmonieleer aan; van deze studie komt aanvankelijk weinig terecht wegens te moeilijk voor een autodidact. Hij haalt ook een huurpiano in huis waarop hij volgens de richtlijnen van Ria leert spelen, voorwaar geen sinecure voor een 43-jarige, die nog een kunsthandel uitbaat,[6] conferenties en voordrachten gaat geven en alle verplaatsingen per trein in derde klasse moet doen; en de slogan van onze door de NMBS voorgespiegelde realiteit *De trein, altijd een beetje vakantie* was toen een aanfluiting ervan. Maar studie van solfège, harmonie en piano zijn geen sinksengaven; ze zijpelen druppelsgewijze in geest en vingers, na jaren en door veel oefenen. Bij De Clercq is dit niet anders. Maar voor zo'n gestadige groei ontbreekt hem de tijd en wellicht ook het geduld zodat hij zich verplicht voelt een beroepsmusicus te hulp te roepen.

wensen schreef. Het kaartje is jammer genoeg niet gedateerd. Het drukwerk vermeldt René Declercq (bemerk de schrijfwijze van zijn naam) Dokter in wijsbegeerte en letteren, Deerlijk.

[5] Antoon Jacob, René De Clercq, Hamburg, oktober 1937 blz. 1

[6] Hij verkocht schilderijen van zijn Vlaamse vrienden De Smet, Vandenberghe in zijn kunsthandel *De Blauwvoet.*

Lieven Duvosel

Het wordt Lieven Duvosel, gerenommeerd componist en dirigent (blz. 90). Hem had De Clercq in zijn Gentse tijd leren kennen, maar op het ogenblik van Renés oproep verbleef Lieven als vrijwillige balling in Berlijn. Op 24 juni 1920 stuurt De Clercq hem de melodieën van zijn 12 beste, zelfgecomponeerde volksliederen toe. Op 7 juli heeft hij de helft ervan al terug, soms licht bijgewerkt qua melodie en voorzien van een prachtige pianobegeleiding. In een begeleidend schrijven smeert Duvosel wat honig aan De Clercqs baard... *het zijn pereltjes in hun soort en schudden ver van zich de Hul.*[7] *en consoorten... Adeste zal wel een van de fijnste liedekes zijn, welke wij in Vlaanderen bezitten.* Deze loftuitingen ontlokken een overwinningshoera van René aan Ria: *zult gij nu nog ongaarne zien dat uw jongen zijn kostbaren tijd aan liedekes weggooit?* De 9de augustus zendt Duvosel ook de 6 andere terug, nogmaals met wierook... *Het zijn prachtstukken geworden. Moesten wij op zulke wijze kunnen voortdoen, geen volk, welk ook, zou op zoo iets, eigenaardige, kunstige en mooie liederengroep kunnen wijzen.... de nakomelingschap zal ons op kunstgebied iets te danken hebben.* In die lof schuilt wel een beetje eigenbelang. Want Duvosel zou graag met zijn gezin verenigd worden. De Clercq helpt dit realiseren (blz. 90 Duvosel).

Midden september 1920 woont het gezin-Duvosel weer samen in Soest, niet ver van Bussum. Op 20 september 1920 is Duvosel in Bussum al te gast bij De Clercq die gezorgd heeft voor een klavier en het nodige muziekpapier. Lieven speelt eerst de bestaande 12 liederen. Dan doorlopen ze een 50-tal nieuwe tot verbazing van Duvosel die "nog nooit zoiets gehoord had" en het enig vindt. Dagelijks werken ze intens samen. De Clercq studeert intussen ook "solfège" en harmonie. Op 17 oktober constateert hij dat hij er wonderbaarlijk op vooruitgaat. Ook Duvosel is verbaasd, hij die eerst zei dat René 10 jaar studie zou nodig hebben om uit de voeten te geraken; later sprak hij van 2 jaar en weer later van nog minder. *Ik heb muziek in mij, veel te veel,* zegt hij, *ik moet weggooien.* Op 24 oktober toont René hem een begeleiding op Troostliedeke, die hij alleen gemaakt heeft. Weer is Duvosel verbaasd. Tegen eind oktober zijn al 5 reeksen van telkens 6 liederen klaar. Intussen heeft muziekuitgever Alsbach in Amsterdam zich akkoord verklaard tot de publicatie van één reeks, maar op slechts 300 exemplaren.

Breuk tussen De Clercq en Duvosel

De vriendschappelijke samenwerking tussen beide kunstenaars is evenwel van korte duur. Op 3 oktober 1920 verbijt De Clercq al een zekere wrevel. Want naarmate Duvosel werkt – er zijn intussen al 22 liederen klaar en alleen aan Avondlied en De regenboog heeft Lieven wat veranderd – *beeldt hij zich ook in dat de liederen van hem zijn.* Hij wil ook als medeschepper optreden op het titelblad van de gedrukte uitgave. De Clercq is echter van mening dat geest, opvatting, tekst en melodie van hem zijn en dat Duvosel zich contractueel daaraan te houden heeft.[8]

Toch is De Clercq nog vol hoop dat alles in orde komt: *ik houd veel van hem en wil alles doen voor een talentvollen vriend en strijdend Vlaming.* 's Anderendaags sporen beiden naar Amsterdam, naar uitgever Alsbach. Als ze 's nachts om 1 u. thuiskomen, is De Clercq dubbel gelukkig. Vooreerst om het akkoord dat ze er sloten en dat ieders aandeel in de totstandkoming van de liederen als volgt uitdrukt: op het titelblad en ook boven ieder lied in het midden staat: De Clercq-liederen, Tekst en melodie: R. De Clercq, Begeleiding: L. Duvosel. Vervolgens omdat hij met de publicatie van zijn liederen denkt misschien wereldberoemd te worden.

Geheel rimpelloos echter blijft het niet lang meer. Op 10 oktober maakt de geschoolde Duvosel de bemerking dat de melodie van een bepaald lied[9] eerder een aria is en dus niet te zingen is voor gewone mensen. Hierop beslist De Clercq voorlopig geen melodieën meer te schrijven, maar zelf in te staan voor de be-

[7] Hullebroeck
[8] Contractueel: tekst en melodie: De Clercq, begeleiding: L. Duvosel
[9] Uw schoon verlangen wekt mijn lust

Lapper krispijn

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: René De Clercq (1877 - 1932)

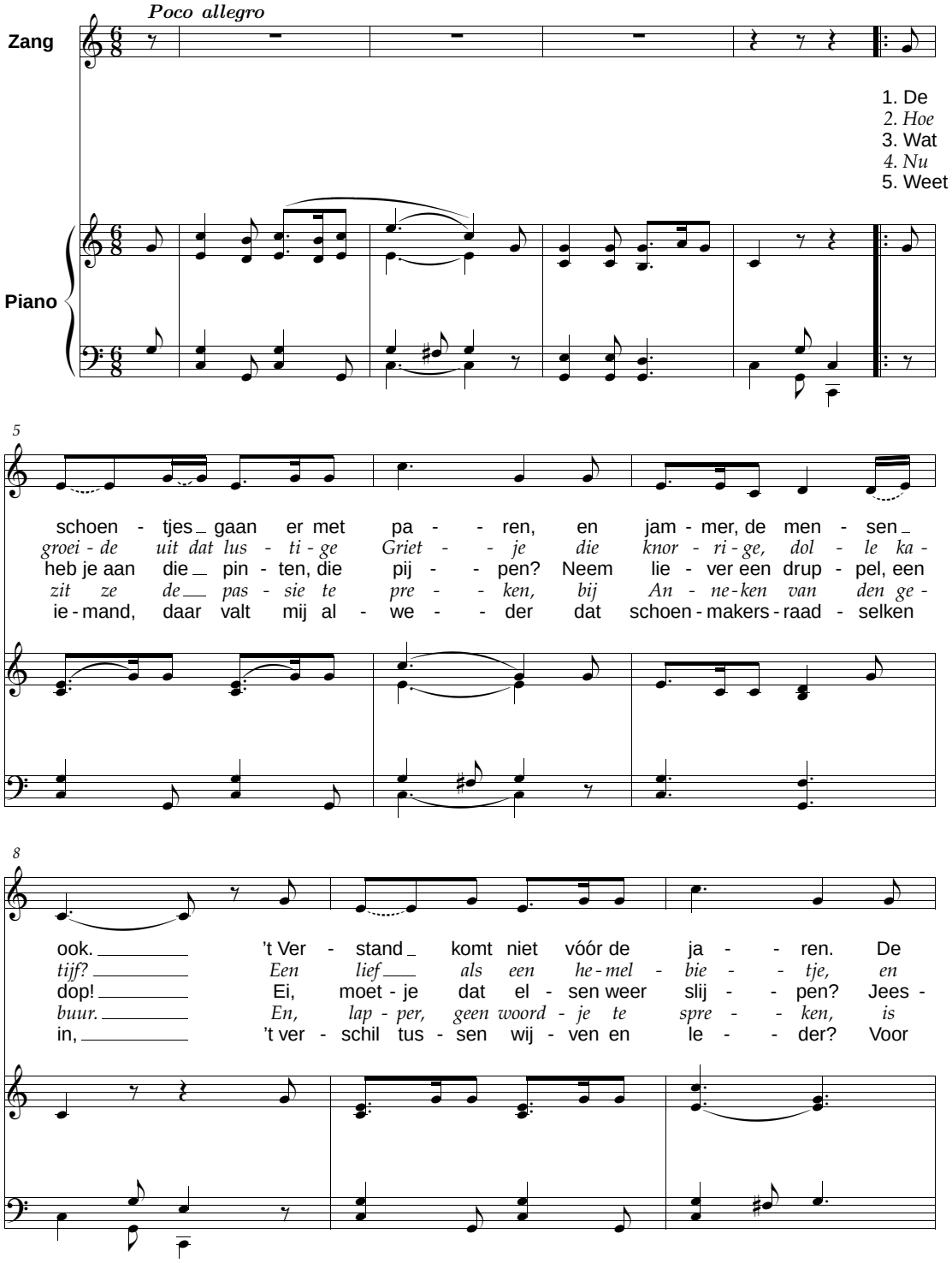

Lapper Krispijn – Uit *René De Clercq-Liederen*, De Blauwvoet, Bussum, 1/2

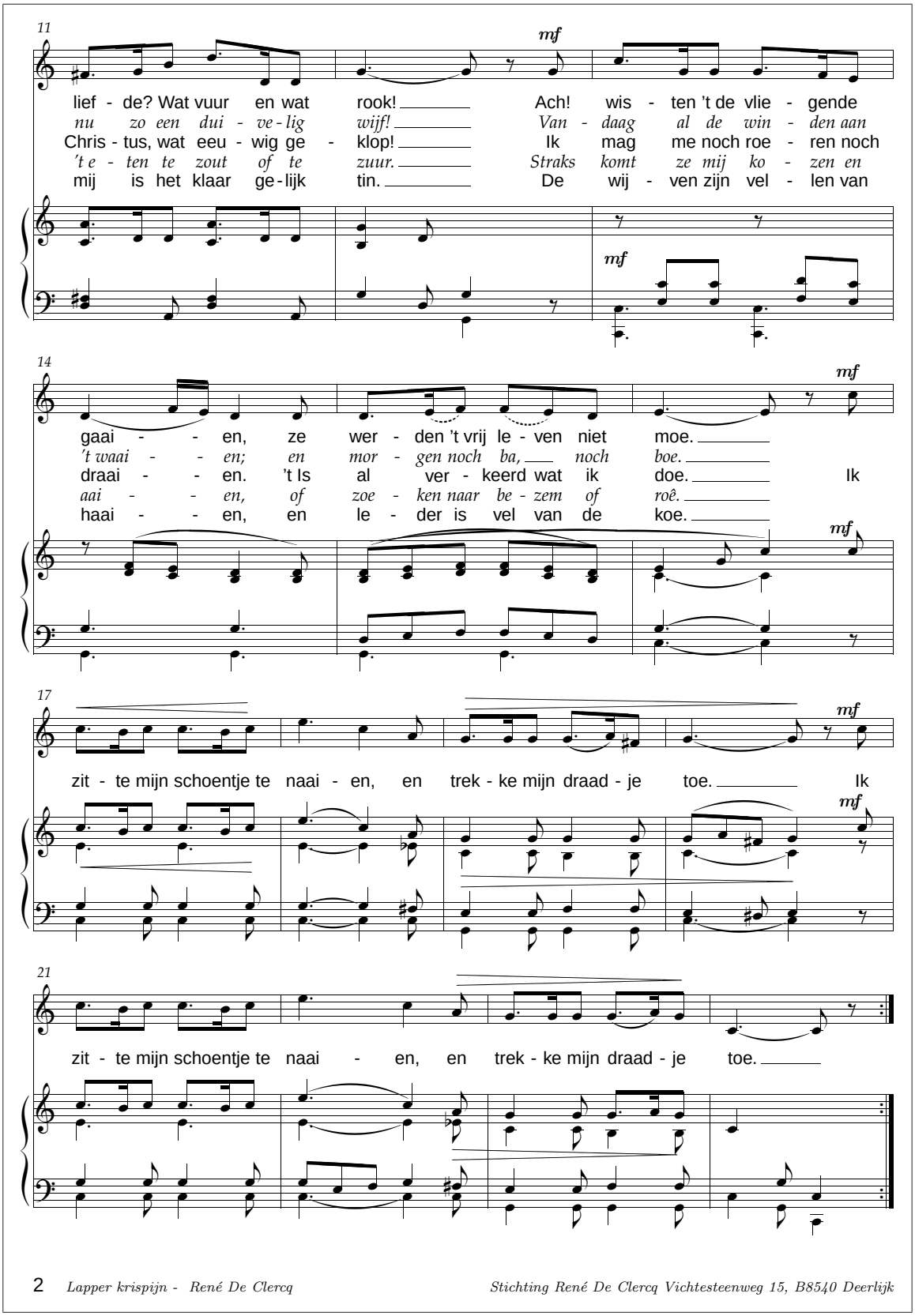

Lapper Krispijn 2/2

geleidingen op zijn eigen melodieën. Als De Clercq merkt dat Duvosel niet opgezet is met zijn intense studie van solfège en harmonie, houdt hij er tijdelijk mee op.

Op 31 oktober 1920 komt de spanning een eerste keer tot ontlading, doordat Lieven zich kant tegen de benaming De Clercqliederen; hij beweert evenveel bijgedragen te hebben tot de schepping ervan. Ze voeren een scherp gesprek, waarin het conflict ogenschijnlijk wordt bijgelegd. Latent blijft het echter smeulen tot het onherstelbaar losbarst op 9 december. De Clercq is die dag naar Utrecht. Van die afwezigheid maakt Duvosel gebruik om 3 liederenboekjes van De Clercq, in feite handschriften die een 60-tal liederen bevatten, mee te nemen. 's Anderendaags fietst dochter Elza De Clercq, op bevel van vader, naar Soest met de opdracht het gestolene terug te halen. Op 12 december 1920 stapt Duvosel zelf naar De Clercq toe om het contract te veranderen. Uit medelijden wil René eerst toegeven op voorwaarde dat hij de boekjes en de gemaakte begeleidingen terugkrijgt. 's Anderendaags brengt Duvosel de boekjes, maar niet de begeleidingen. Na een kort en pijnlijk gesprek beslissen ze hun compositorische samenwerking voor goed stop te zetten.

Concertavonden

Om financiële redenen echter blijven beiden nog samenwerken in het verzorgen van liederavonden – De Clercq noemt ze concertavonden – die gestart waren in november 1920. Op zo'n avond geeft De Clercq eerst een inleiding over zijn poëzie, vooral de liederen, die dan vertolkt worden door de zanger Geert Dils met Duvosel als pianobegeleider. Dils heeft een hoge baritonstem en is aanbevolen door Duvosel. Hij is wat opscheppерig, maar zingt goed, hoewel hij soms moeilijk bij de hoge sol geraakt. Dan moet de begeleider transponeren. De Clercq verdeelt altijd eerlijk het contractueel vastgelegde honorarium. Hijzelf heeft steeds een surplusje omdat hij tekstboekjes en liederenexemplaren verkoopt. Omdat de drie mannen hun armoedige bestaan met de inkomsten wat kunnen opfleuren, houden ze het vol tot half mei 1921. Volhouden om den brode is hier niet overdreven, want het gebeurt dat de twee kunstenaars in een verschillende treinwagon plaatsnemen. Op 27 april beslist Duvosel, met De Clercqs instemming, na 15 mei niet meer mee te gaan. Dit gebeurt *in der minne en zonder getwist.* Zo lang rekken ze het zelfs niet meer, want het laatste concert van het seizoen heeft plaats op 4 mei. De breuk tussen de twee Vlaamse vrienden is dan volledig. Vanaf dan maakt Ria Vervoort zich klaar om Duvosel als begeleider te vervangen.

Muziekstudie van De Clercq

Met Ria's hulp gaat De Clercq dan door met muziekstudie. De twee steeds terugkerende woorden hierin zijn solfège en harmonie. Wat bereikt hij in beide? Solfège studeert hij zowel thuis als op de trein. Hij verwerft en beheerst vlot alle gamma's zowel in grote en kleine terts, waarvoor hij de Duitse benamingen gebruikt (dur en moll) en de zo genaamde modi. Hij haalt driemaal een huurpiano in huis, die hij na bepaalde tijd weer moet laten weghalen wegens geldgebrek; zo kan hij die toonladders leren spelen *om ze vlot in het oor te hebben.* Ook oefent hij op de piano tot hij erin slaagt zijn eigen composities min of meer te spelen.

Voor de harmoniestudie schaft hij zich in maart 1920 Harmonielehre van R. Louis en L. Thuille aan. Als hij op 16 juli 1921 naar de uitgeverij Alsbach gaat, koopt hij er nog 4 werken van Riemann aan, een nu nog hooggeacht muziektheoreticus: Allgemeine Musiklehre, Harmonielehre, Kontrapunkt en Compositionslehre. *Zooveel muziekwetenschap is wel niet noodig,* schrijft hij de dag erop aan Ria, *maar helpen kan ze wel wat.*

Rol van Ria Vervoort

Samen met haar studeert René harmonieleer. Spontaan rijst de vraag: "Was Ria dan zo beslagen in dit vak?" Haar bekwaamheidsdiploma Eerste prijs piano vermeldt onder de handtekeningen van de juryleden: *Benevens den volledigen leergang van bovengenoemd vak volgde mejuffer Maria Vervoort de daarbij verplichtende nevenleergangen.* De neven-

vakken waren: letterkunde, samenzang, harmonie en kamermuziek.[10]

Harmonie dus ook, maar niet de theoretische, voorafgaand aan contrapunt, fuga en compositie, maar de praktische die o.m. tot doel heeft een melodie onmiddellijk op het klavier van een begeleiding te voorzien. Maar ook bij praktische harmonie moet de leerling veel oefeningen uitschrijven. Bij René De Clercq is hiervan geen enkel spoor te vinden.

Ook het verbeteren van de melodie neemt Ria voor haar rekening. Als hij op 17 juli 1920 bij zijn vriend Karel Platteau is, waar intens wordt gemusiceerd, staan Karel en zijn vrouw letterlijk verbaasd. *Vooral het slot en de paar maten die gij geschreven hebt*[11] *pakten hen.*

Vanaf 15 mei 1921 werkt Ria ook mee aan het schrijven van de begeleidingen. Ze controleert, corrigeert, adviseert en vult aan waar nodig. De Clercq gaat er prat op dat ze beweging in de bassen weet te brengen. Als hij het wilde tempo en de maat niet meester kan, knapt Ria het wel op. Meestal stuurt hij haar de partituren toe en tijdens de dagen waarop ze mekaar kunnen ontmoeten, is het Ria die ze op piano doorspeelt, waarna ze er de laatste hand aan leggen. Ze logeren daarvoor doorgaans bij Fleissig in Amsterdam, waar ze altijd dezelfde kamer huren, niet met bad, maar met klavier. Eén keer zaten ze elders, maar dan had René zijn dwarsfluit meegenomen en speelde zo zacht mogelijk om de anderen niet te storen.

Vanzelfsprekend maakt hij gestadig en zelfs vlug vooruitgang. Zo schrijft hij op 31 maart 1921 over L. Thuille's Harmonielehre: *'t Is een zwaar boek en een lastig werk. Maar stilaan zie ik klaar en vind er genoegen en voordeel in.* En op 28 juli 1923*: In zeven dagen heb ik zeven schetsen van begeleidingen gemaakt.*

Jef Van Hoof

In augustus 1921 trekt De Clercq met 12 liederen naar de uitgeverij Alsbach die, omdat zij in zijn muzikale kennis geen vertrouwen heeft, vakkundig advies inwint bij Jef Van Hoof. Deze wijzigt in het begin nogal veel, wat De Clercq aanvaardt uit *vriendschap en uit respect voor Jefs kunstenaarschap.* Het resultaat is dat Alsbach de 12 liederen uitgeeft. Met intense medewerking van Ria Vervoort blijft De Clercq doorzetten in muziekstudie, zodat Jef Van Hoof niet veel verbeteringen meer hoeft aan te brengen. Daaruit besluit De Clercq dat hij voor de harmonisatie geen beroepsmusicus meer nodig heeft. *Ik laat me niet meer door een vakmusicus nazien. Ze doen er toch bijna niets aan*, schrijft hij op 8 oktober 1922. Maar het feit dat Jef de partituren nakijkt, is voor hem een hele geruststelling. Hij blijft dan ook steeds hiervoor op hem een beroep doen. Voor het verbeteren van de drukproeven steekt Jef ook een handje toe. De Clercq werkt naarstig door, maar in golven, aan composities op eigen teksten. Als hij meent dat zijn taak daarin volbracht is, begint hij Oudnederlandse teksten te toonzetten. Ook gedichten van anderen vertoont hij, o.a. van Vondel, Hooft, Bredero, Gezelle, Huygens, Coornhert en in 1929 zijn Schots idool, de in 1929 overleden volksdichter Robert Burns. Zelfs een opera *De gouden vrouw* componeert hij. Hij hoopt dat ze gouden guldens zal opbrengen.

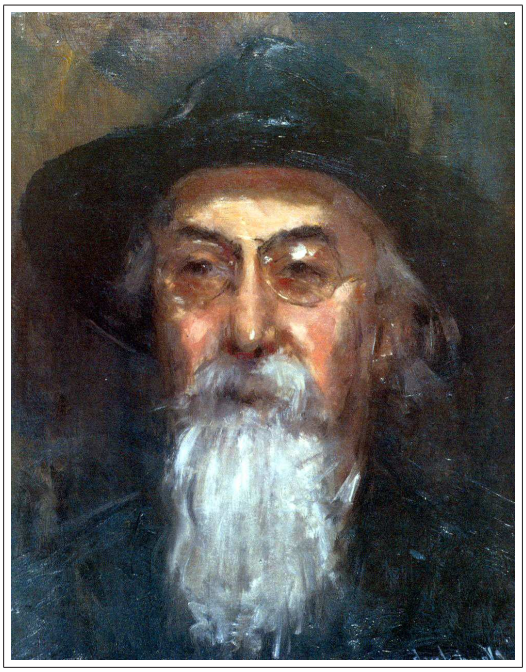

Jef Van Hoof

Voor orkestratie van zijn begeleidingen klopt

[10] Informatie van de archieven van het Antwerpse conservatorium

[11] het gaat over het lied *Gelukkig die zichzelf gegeven heeft.*

René eveneens bij Van Hoof aan. Dit is o.a. het geval voor zijn tweede opera[12] *Huibert Cornelisz. Poot* op een libretto van Volker, pseudoniem van De Koning. Deze, voorzitter van De Dietse Bond in Amsterdam, was een ambteloze en rijke burger, die De Clercq geregeld financieel bijsprong. De Koning had het libretto al geschreven in 1919 in de hoop dat een componist het met *zeer Hollandse muziek zou vereren.* De Clercq neemt het op zich in 1926 en is klaar met melodieën en pianobegeleiding in juli 1926. In november van datzelfde jaar is Van Hoof al met de orkestratie klaar, waarvoor hij van De Koning 400 gulden honorarium ontvangt. Op 1 december 1929 werd het zangspel voor de AVRO-radio opgevoerd.

Armoede en levenshouding

Dikwijls zijn z'n brieven pijnlijk om lezen. Constant heeft hij geldgebrek. Toch laat hij nooit de kop hangen, maar blijft steeds inventief in het verwerven van het levensnoodzakelijke slijk van de aarde. Op elke aanbieding voor het geven van conferenties en voordrachten gaat hij in, wat ook het honorarium zij. Liederavonden inrichten doet hijzelf en zijn zanger Dils spoort hij ertoe aan. Heeft hij werkelijk geen geld meer dan gaat hij het lenen bij vrienden, zoals De Koning. Of hij krijgt het van de Piecks, baron Rengers e.a. Het gebeurt dat hij totaal platzak is en geen geld heeft om kolen te kopen, zoals in maart 1924. Dan laat hij de kachel een dag uit. Soms gaat hij de hele dag werken in de leeszaal van de bib van Bussum om energie te sparen. Het gebeurt dat hij Ria geld vraagt of haar ertoe aanzet te lenen bij haar zuster. Hij is niet verlegen naar de uitgeverijen te stappen en er een voorstel te doen om toch wat geld te hebben. Gaan ze er vandaag niet op in, geen nood, overmorgen doen ze het wel. Blijkt na een week dat ze zijn voorstel afketsen, het zal wel elders lukken, troost hij zich. Soms brengt de verkoop van een schilderij redding.

Tegenslagen krijgen hem niet murw. Steeds is zijn gemoed optimistisch. En als hij dan geld heeft, is het zo weer uitgegeven aan afbetaling van achterstallige huis- of pianohuur of leningen. Zijn medewerkers, Duvosel, Dils en Van Hoof, ontvangen correct hun honorarium, zijn familie, vooral zijn kinderen in Harelbeke vergeet hij beslist niet. Zelf leeft hij karig: dikwijls koopt hij een stokvis op de markt, omdat die goedkoop is. Werkelijk een sterke, bewonderenswaardige levenshouding. Komt die kranigheid door de adrenaline van de liefde? Op dit gebied is hij week; vooral door het smachtend verlangen naar een spoedig voortdurend samenzijn met Ria, die hij vanaf 11 december 1918 geregeld aanschrijft met: *Mijn lieve vrouw* (of vindingrijke liefdesvarianten erop).

Zijn gedrag en oordeel over al wie met hem omgang heeft, is steeds positief. Oprispingen en stekelige bemerkingen maakt hij soms wel naar aanleiding van een bepaald feit, gedrag of gezegde. Maar niets ervan blijft lang hangen. Zijn geraaktheid is van korte duur, omdat hij de mens over wie hij oordeelt, naar waarde blijft schatten en zijn onvolkomenheid meestal zal toedekken uit medelijden of goede intentionele gerichtheid of vanuit een ander menselijk gevoel. Wrok kent hij niet. Zelf wil hij als kunstenaar geëerbiedigd worden. Als hij meent in zijn kunstenaarschap oneerlijk behandeld te worden, is hij onverbiddelijk: elk contact snijdt hij voor goed af. Zo met Duvosel (blz. 90), zo vroeger ook met Hullebroeck (blz. 116). Toch zal hij voor de terecht of onterecht vermeende oneerlijke behandeling nog een verontschuldigend psychologisch motief aanvoeren.

Kunstenaar-musicus

Hier is hij totaal anders. Wisselende stemmingen en beslissingen. Twijfel, zelfzekerheid, ontmoediging, overmoed, zelfoverschatting, pijnlijk bewustzijn van zijn tekorten: hij beleeft het allemaal.

Misschien zijn dit gevoelens van alle romantische kunstenaars! Bij René wordt dit wellicht in de hand gewerkt door zijn gestel. Hij is zwak van gezondheid, is vlug vermoeid en heeft dikwijls hoge koorts. Hijzelf spreekt al-

[12] De Clercq spreekt in zijn brieven altijd over *opera*. In de Radiobode wordt het werk als volgt aangekondigd: Dichter en Boer, zangspel in 2 bedrijven, gedicht door Enander en muziek van René De Clercq.

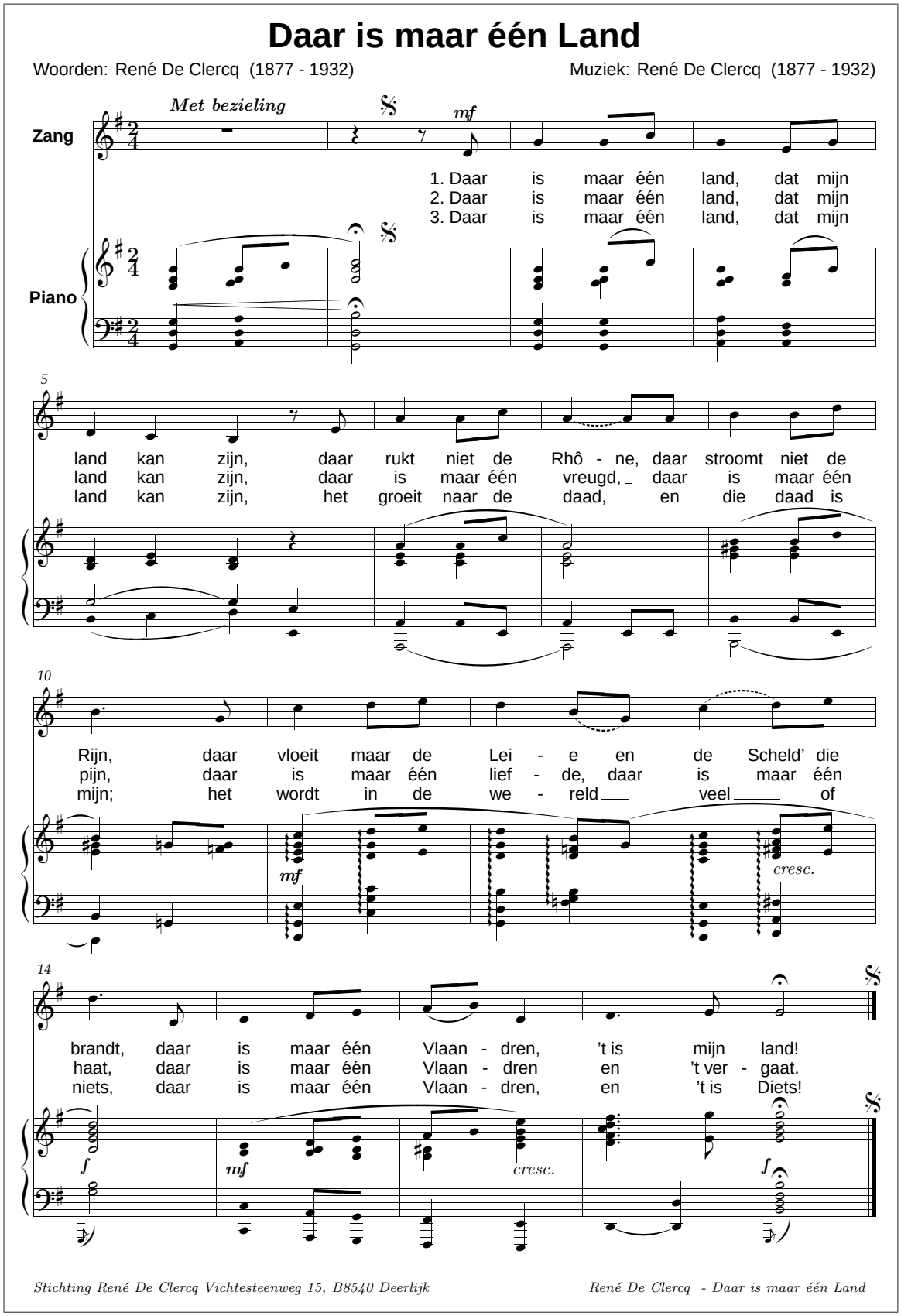

Daar is maar één Vlaanderen – Uit de bundel *Liederen voor Vlaanderen en Nederland*, uitgegeven door René De Clercq zelf, Bestevaertstraat, 55^{II}, Amsterdam W.

tijd over malaria en slikt dan ook veel kinine. Intens musiceren is bovendien – vele mensen vermoeden dit zelfs niet – uitermate vermoeiend, zeker als men al een beetje op leeftijd is; a fortiori componeren. Begrijpelijk dus dat hij al op 2 juli 1922 schrijft: *Nu ben ik veel gezonder; de muziek is uit de voeten.* Maar op het einde van diezelfde maand herbegint hij met componeren. En op 25 januari 1923 affirmeert hij: *de muziek is nu gansch achter den rug.* Maar een maand later is hij weer volop bezig. Op 31 juli van datzelfde jaar zucht hij opnieuw: *Muziek durf ik niet meer doen. Dat mat mij al te zeer af.* Maar half september schrijft hij in één bundel al de liederen op oude teksten over (voorwaar geen lachertje!), nadien is componeren weer aan de orde. Zo gaat het enkele jaren door. Telkens hij met muziek begint, steekt hij al zijn exuberantie, passie en energie erin.

Wat eveneens bij De Clercq opvalt, is zijn asymmetrische houding tegenover de moderne kunststromingen. Strak conservatief is zijn zienswijze op de muziek: alleen Mozart en de volbloed romantici zijn degelijke componisten. Het Requiem van de meer dichterlijke en van fijnheid getuigende Gabriël Fauré, dat hij op 23 mei 1924 hoort uitvoeren, bestempelt hij als Franse onkunde en wansmaak. Anderzijds staat hij wel open voor de nieuwe richting in de schilderkunst, wanneer hij voorspelt dat de expressionistische werken van zijn vrienden De Smet, Van den Berghe, Cantré e.a. een grote toekomst wacht. Het verloop van de tijd is hem hierin bijgetreden, maar is hem, tijdens zijn leven nog, voorbijgesneld qua muzikale zienswijze.

Waarde als componist

Hoe De Clercq beoordelen als componist? In het spectrum van de muziek is liedcompositie een smalle en de laagste band. De meeste musici beginnen met de compositie van liederen en gaan dan hogerop via instrumentale en orkestrale muziek. De Clercq heeft alleen de liedvorm beoefend en gekoesterd. Hij voelde het als zijn taak zijn geritmeerde en zangerige poëzie nog intenser te laten doordringen via toonzetting. Andere bedoelingen had hij niet, omdat hij – en hij geeft dit verscheidene keren ridderlijk toe – technisch kunnen en grondige muzikale vorming ontbeerde. Voor wat hij in 6 jaar presteerde, past alleen een grote bewondering. Welke autodidact doet hem dit na? Het bewijst dat René De Clercq een enorm begaafd iemand was. En het resultaat mag er zijn. Pareltjes zijn sommige liederen die hij in samenwerking met Duvosel maakte zoals *Met een zoet, zoet liedje* en *De leeuwerik* e.a. Ook in de composities van eigen technisch kunnen schuilen mooie, ontroerende liederen zoals *Mijn kleen, kleen dochterke.*

Renés laatste bundel, *Liederen voor Vlaanderen en Nederland*, lieten we door een specialist harmonie beoordelen. Ziehier zijn evaluatie: goede melodieën; hij voelt muziek aan en moduleert vlot. Zijn begeleidingen zijn compositorisch niet zo sterk, omdat ze niet uitgewerkt zijn, maar gebouwd op de liedmelodie, hoewel dit niet altijd zo is. Ze bevatten ook fouten die hij had kunnen vermijden als hij bij de theorie van de harmoniestudie ook oefeningen had gemaakt. Kortom: een goede dilettant, maar geen melomaan.

Reacties in de muziekwereld

Een paar reacties in de liedwereld van toen verdienen toch wel aandacht. Zingende Sterren, het tijdschrift van Wierts (blz. 253), oordeelt dat de melodieën niets om het lijf hebben maar prijst de begeleidingen. De Vlaamse Muziek-Warande en zoals achteraf gebleken is, soms van een verkeerde visie getuigend,[13] het Vlaamse tijdschrift van E. Hullebroeck en Lambrecht Lambrechts, waarin de creaties van binnen- en buitenlandse componisten worden besproken, meestal negatief, heeft het in het nummer van 1 juni 1922 over papiervermorsing. Het betwist zelfs het auteurschap van de bewerkingen.

Een Vlaams toondichter die de liederen bewerkt heeft – zijn naam wordt niet genoemd – heeft het in hetzelfde tijdschrift over noten-

[13] In het aprilnummer van 1924 wordt zeer smalend geschreven over *Le Sacre du printemps* van Strawinsky en enkele bladzijden verder worden de liederen van E. Verheyen *. . . deze uitmuntende toondichter* en C. Dubuisson met superlatieven bedacht (zie ref. [13] blz. 7-8)

De vogel die naar ’t zuiden trekt

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: René De Clercq 1877-1932

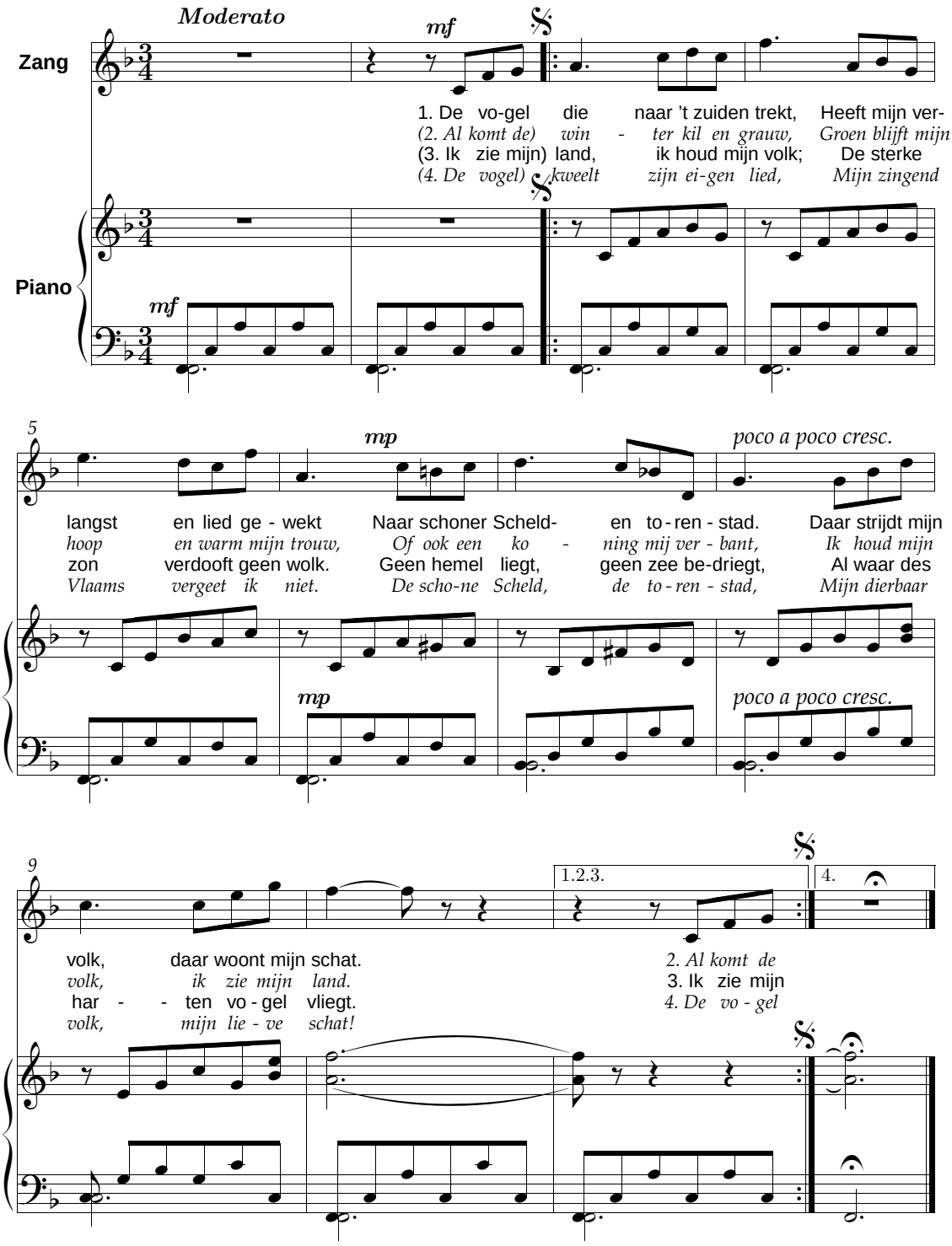

De vogel, die naar ’t zuiden trekt – Uit *René De Clercq-liederen*, Alsbach en C°, Amsterdam

schrijverij met hier en daar een lichtpuntje! Toch brachten bekende Nederlandse zangers zijn liederen ten gehore. Zo schrijft René op 7 november 1923 vanuit Schoondijke: *Gister was het hier een schitterende opkomst; en overgrote bijval. Jo heeft veel succes gehad met haar meisjeskoor; ze zongen o.a. Adeste, De leeuwerik, en Jo zong alleen: Mensch-zijn, De oogst en Wanneer gedenkt ge mijn.* Jo is niemand anders dan de beroemde sopraansoliste Jo Vincent (1898-1989), ook genoemd de Hollandse nachtegaal, en oud-leerlinge van Catharina van Rennes (blz. 233). Zij vertolkte op haar internationale liederrecitals ook De Clercqliederen. Vertolkers in Vlaanderen waren o.m. de tenor Edm. Bogers van de Antwerpse opera en de zanger Désiré Hubert, aan wie De Clercq zijn compositie op zijn *Daar is maar één land* heeft opgedragen.

Over De Clercq die zijn prachtige gedicht *Avond* uit de Noordhoorn van een mooie pianobegeleiding voorzien had, getuigde Jef Van Hoof:[14] *Hiermede bewees hij als autodidact toondichter dat hij zeker enig componeertalent had*

Vlaanderen heeft René De Clercq als toondichter niet gekend, laat staan erkend. Maar het Genootschap van de Nederlandsche Componisten heeft hem al officieel op 1 maart 1928 als 200ste lid opgenomen.

Jammer genoeg zijn de liederen van de Deerlijkse volksdichter en van de overgrote meerderheid van zijn toondichters in de archieven beland. De gecommercialiseerde muziek speelt de hoogste tonen en de diepste bassen.

René De Clercq musiceert ten huize Pieck. Ria Vervoort aan de piano. Houtskooltekening van Adri Pieck

[14] Pieter Vis, bijhorend boekje bij de langspeelplaat *150 jaar kunst- kinder- en cabaretliedjes in en rond Utrecht*

Liederen van René De Clercq

Woorden en muziek van René De Clercq tenzij anders vermeld. Bij de liederen waar geen begeleiding bij de melodie gevonden werd, is een (m) geplaatst. Een aantal liederen heeft meer dan één titel, de andere titel kan in de index gevonden worden.

1. 'k Zal wel
2. A red red rose *(Robert Burns)*
3. Aan Sterre *(C. Huygens (m))*
4. Aan die van Havere
5. Ach de grote stad
6. Ach scheiden *(Gerbrand Adriaensens Bredero, 1585-1618)*
7. Adeste
8. Ae fond kiss *(Robert Burns)*
9. Afton water *(Robert Burns)*
10. Al droevet die tyt *(Zuster Hadewijk)*
11. Al toef ik ver
12. Alleen die mij volkomen liefheeft *(m)*
13. Aloëtte *(dichter onbekend)*
14. Als de most te noo bedwongen *(Jacob Cats)*
15. Als heemlen blauw
16. Als ik zal gestorven zijn
17. Als mijn engel slapen gaat *(m)*
18. Altijd eendre gedachten *(m)*
19. Angst
20. April
21. Avond aan zee
22. Avondblauw
23. Avondlied
24. Belgisch volkslied *(m)*
25. Best geborgen
26. Betrouwen
27. Bierkens plaats*(m)*
28. Bladerkes komt kijken uit *(t)*
29. Blauw welft zich uwe ziel
30. Blinkende tranen *(t)*
31. Bloeiende heide *(m)*
32. Bloeme (Wat is mij. . .) *(m)*
33. Boerengezelschap *(Bredero)*
34. Bruiloftzang *(Joost van den Vondel)*
35. Bruidslied
36. Daar is maar één Vlaanderen
37. Daar moet ik zijn
38. Daar moet veel strijds gestreden zijn *(D.R. Camphuysen)*
39. Daar was een kindeke geboren op stro *(dichter onbekend)*
40. Daar zat een oud manneke *(dichter onbekend)*
41. Dans der zielen *(Bertha Jakobs, ± 1427-1514)*
42. Dat is van alle kwaden
43. De Bacchusbent
44. De Bietebauw
45. De Duitse hoornen
46. De avondstar *(dichter onbekend)*
47. De banneling (De grens is ver)
48. De beste bruiloftgast *(m)*
49. De blauwvoet *(Rodenbach)*
50. De fuifridders *(t)*
51. De goede hovenier *(Bertha Jakobs, ± 1427-1514)*
52. De grens is ver
53. De grote zon gaat onder
54. De halve maan, de helft der sterren
55. De heren die geen heren zijn
56. De kantwerkster ('k Zet mij in mijn zetelke) *(m)*
57. De lange man *(m)*
58. De leeuwerik
59. De liedekes die geerne komen *(m)*
60. De liefste maand *(m)*
61. De meidoorn
62. De mulder
63. De nachtegaal die sanc een liet *(dichter onbekend)*
64. De oogst
65. De regenboog
66. De roemrijke activisten
67. De schelpen *(Jacob Cats)*
68. De vogel die naar 't zuiden trekt
69. De wiedsters *(bewerking Duwosel)*
70. De zeeldraaier
71. De zwaan *(Joost van den Vondel)*
72. De zware dagen (Hoe vlug, hoe vlug *(m))*
73. De zwingel
74. Diep in het koren
75. Diogenes *(W.G. Van Fockenbroch)*
76. Donkere dagen
77. Dorserslied
78. Douwdeuntje
79. Een lange man
80. Een man is anders
81. Een rechte dichter *(Jan Boendale)*
82. Een schoon verlangen is ons leven
83. Eer ik slapend ben
84. Eerste sneeuw *(m)*
85. Ene alleen kan geven
86. Eén volk, één naam
87. For a that and a that *(Robert Burns)*
88. Gelijk de boom
89. Gelukkig die voor allen tijd *(m)*
90. Gespele *(dichter onbekend)*
91. Gij hebt mijn lied de luide straten *(m)*
92. Go fetch me a pint o wine *(Robert Burns)*

93. God, die morgen aan de grens *(m)*
94. Gouden Eeuw *(D.V. Coornhert, 1522-1590)*
95. Graflegging *(dichter onbekend)*
96. Harba lorifa *(Hertog Jan I van Brabant)*
97. Heildronk
98. Herdenkt
99. Herderslied *(Jakof Reefsen, 1587-1658)*
100. Herfstlied
101. Hero *(Dirk Potter, †1428)*
102. Het geld *(Bredero)*
103. Het gouden liedje van de wijn
104. Het lied van Bacchus
105. Het lied van de terwe
106. Lied van Groot-Nederland
107. Het lied van het vlas
108. Het spinsterke *(m)*
109. Het wayt een windeke coel *(onbekend)*
110. Het wijze kindje *(m)*
111. Het regent en de verte is blauw *(m)*
112. Hoe moet ik van u houden? *(m)*
113. Hoe schoon is't waar we samen zijn *(naar Byron, gedicht van P.W. de Koning)*
114. Holland en Vlaanderen één
115. Ik ben van de buiten
116. Ik gaf een klop *(G.A. Bredero)*
117. Ik heb u lief
118. Ik hoor de schal *(m)*
119. Ik hoorde mijne ziele groeien *(m)*
120. Ik kan u niet vergeten *(m)*
121. Ik leg mij neder in mijn graf
122. Ik was wild, ik ben gevaren *(oude tekst, bijgewerkt)*
123. In schoonheid wandelt zij
124. In trouwe
125. Jan broeder *(m)*
126. Jezus' bloemhof *(dichter onbekend)*
127. Jezus en Sint-Janneke *(Pater Poirters? 1606-1675)*
128. Kaproenenlied *(zang, trommel, trompet, hoorn)*
129. Klare *(P.C. Hooft, 1581-1647)*
130. Klein moederke
131. Klompenliedeke
132. Kom toch zonneke *(m)*
133. Komt alles zoals 't komen moet *(m)*
134. Koninkventjes
135. Kuipertje kuipt
136. Kunst is de kracht *(Gedicht van René De Clercq naar het oude lied: Const gaet voor cracht)*
137. Kus mijn hart op mijnen mond
138. Lapper Krispijn
139. Lay the loof in mine *(Robert Burns)*
140. Lentebode *(m)*
141. Liefste houd ge veel van mij *(m)*
142. Liederenjacht
143. Meibloemken *(dichter onbekend)*
144. Mens-zijn
145. Met een zoet, zoet liedje
146. Mijn bleuzerke
147. Mijn hart vol hoge kameren *(m)*
148. Mijn kleen, kleen dochterke
149. Mijn schrede is zwaar *(m)*
150. Mijn ventje slaapt
151. Moederke alleen
152. Molenaars dochterke
153. Naar broedren
154. Naar geen ander
155. Nachtlied
156. Narcis *(Joost van den Vondel)*
157. Nederland, mijn land geworden
158. Niet! *(Guido Gezelle)*
159. Nieuwe mei
160. Nu brengt de mei ons droeve liederen
161. O Vader, du bist in hemelrijk
162. O Whistle *(Robert Burns)*
163. O als de liefde wederkeert *(m)*
164. O edele minne *(Jan Boendale, ± 1275-1350)*
165. O lay they loof in mine, lass *(Robert Burns)*
166. Of a' the airts *(Robert Burns)*
167. Ons genaket de avondstar
168. Onverduitst, onverfranst
169. Onze-Lieve-Vrouw *(dichter onbekend, zie ook: harmonisatie van Peter Aerts)*
170. Onze vader *(Willem van Zuylen van Nijevelt, †1453)*
171. Op 't geruis der bomen *(m)*
172. Op de weefstoel
173. Op het stuk (Dzing-Rusch)
174. Open the door to me
175. Oude koppel
176. Over wolken en wouden
177. Pater bibamus
178. Prinselijk troostken (Prinsenlied) *(Anna Bijns, 1494-1575)*
179. Regendroppels
180. Reine liefde *(P.C. Hooft, 1581-1647)*
181. Ria's ogen *(m)*
182. Ring-King
183. Rondeelke *(dichter onbekend)*
184. Rood pioeneke
185. Rozemond *(P.C. Hooft, 1581-1647)*
186. Sarlotteke
187. Scharesliep
188. Scheepspraat *(Constantijn Huygens)*
189. Scheiden valt hard
190. Scheiden, beiden
191. Schommelschuitje
192. Sinte-Maartensavond
193. Sinterklaas in Holland
194. Sinterklaas zal 't avond komen
195. Sion verblijden

196. Slaapt, kindje slaapt *(Guido Gezelle)*
197. Smids dochterke
198. Sneeuwvlokjes zijgen
199. Sportpark de Ruyterlied
200. Stay, my charmer *(Robert Burns)*
201. Sterrenhemel (Wat op aarde mag geschieden) *(m)*
202. Straatplaveiers
203. Teer liedeke *(m)*
204. Te wand'len onder uw bloemen
205. There was a bonnie lass *(Robert Burns)*
206. Toen ik uw ziele heb gehoord
207. Tot het eind *(m)*
208. Treed in mijn huis
209. Troostliedeke *(m)*
210. Um Mitternacht *J.W. Goethe (m)*
211. Uw blik is mij gebleven *(m)*
212. Uw ogen heb ik lief
213. Uw schoon verlangen *(m)*
214. Vaarwel *(m)*
215. Van de boever
216. Van de zanger
217. Versgeboren zag ik *(Joh. Stalpaert van der Wiele, 1579-1630*)
218. Vlaamse kermis (Kermislied)
219. Vlaandren ons Vaderland (O d'eerste daad) *(m)*
220. Vlaanderen, verblijden *(woorden van Carel Van Mander en René De Clercq)*
221. Vloei zachtkens, o Leie *(naar Robert Burns' Sweet Afton)*
222. Voor Koninginne-Moeder
223. Vrede hierna *(J.R. Camphuysen*
224. Vreugd geboren uit verdriet *(m)*
225. Vrouw Venus *(P.C. Hooft, 1581-1647)*
226. Waar de leeuwen hebben gedanst
227. Waar in het hart *(Gerbrand Adriaensens Bredero, 1585-1618)*
228. Waar moet ik heen
229. Wanneer Oranje is weergekeerd *(P.W. de Koning)*
230. Wanneer gedenkt ge mijn?
231. Wanneer ik u zal wederzien *(m)*
232. Ware adel *(Jacob van Maerlant, 2de helft 13de eeuw)*
233. Wat is't dat gij in handen houdt
234. Wel te ruste
235. Wijding
236. Wijnavond *(J. Janszoon Starter)*
237. Wijnken *(dichter onbekend)*
238. Wilde rozenboom
239. Zagers
240. Zal ik klagen *(m)*
241. Zie, lieve, uit zachte hemel
242. Zijt gij, dood, de beste borg
243. Zoet sterreke
244. Zoeteke, leg uw kopke dicht *(m)*
245. Zonnehart *(m)*
246. Zonsondergang (De grote zon gaat onder)
247. Zorge *(m)*

Liederen op oude teksten, tekst en muziek bewerkt door René De Clercq.

De nachtegaal die sanc een liet
De winter is verganghen

René De Clercq en zijn toondichters

Peter Aerts

Kessel-Lo 21-6-1912
Stekene 5-2-1996

Biografie [9]

Peter Aerts studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen: notenleer bij Karel Candael en Jan Broeckx, piano bij Jozefa Aerts en harmonie bij Jef Van Hoof. Daarnaast nam hij privéles bij Lode Ontrop en Jef Schampaert en bekwaamde zich in de orkestratie bij August L. Baeyens.

Peter Aerts was als koorpianist en repetitor een naaste medewerker van Jef Van Hoof. Als pianist en begeleider trad hij op voor het toenmalige N.I.R. Hij werkte ook mee aan de maandelijkse uitzendingen van de Vlaamsnationalistische Radiovereniging (VLANARA).

Na 1930 vestigde Peter Aerts zich in Sint-Niklaas, waar hij leefde, niet van de muziek, maar van zijn beroep als tandtechnicus.

Peter is een voorbeeld van een bekwame melomane musicus die te weinig gewaardeerd werd.

Composities

Algemeen

Symfonieën, kamermuziek, fanfaremuziek, werken voor klavier, beiaardmuziek.

De opera *Groen en Grijs*.

Liederen (meer dan honderd kunst-, kinder- en geestelijke liederen en liederen in de volkstrant). Sommige liederen zijn georkestreerd.

Koorwerken.

Op gedichten van René De Clercq

Koorwerken

Dat is van alle kwaden - *(4-st. mannenkoor) (1938)*
Kom bij mens - *(4-st. mannenkoor) (1945)*
Vlaanderen roept - *(3 gelijke stemmen) (1936)*

Geestelijke liederen

Bede
Onze-Lieve-Vrouw -t *harmonisatie op melodie van René De Clercq*

Kunstliederen

De hemelen staan gewassen
De loovren die vol droppen hingen -

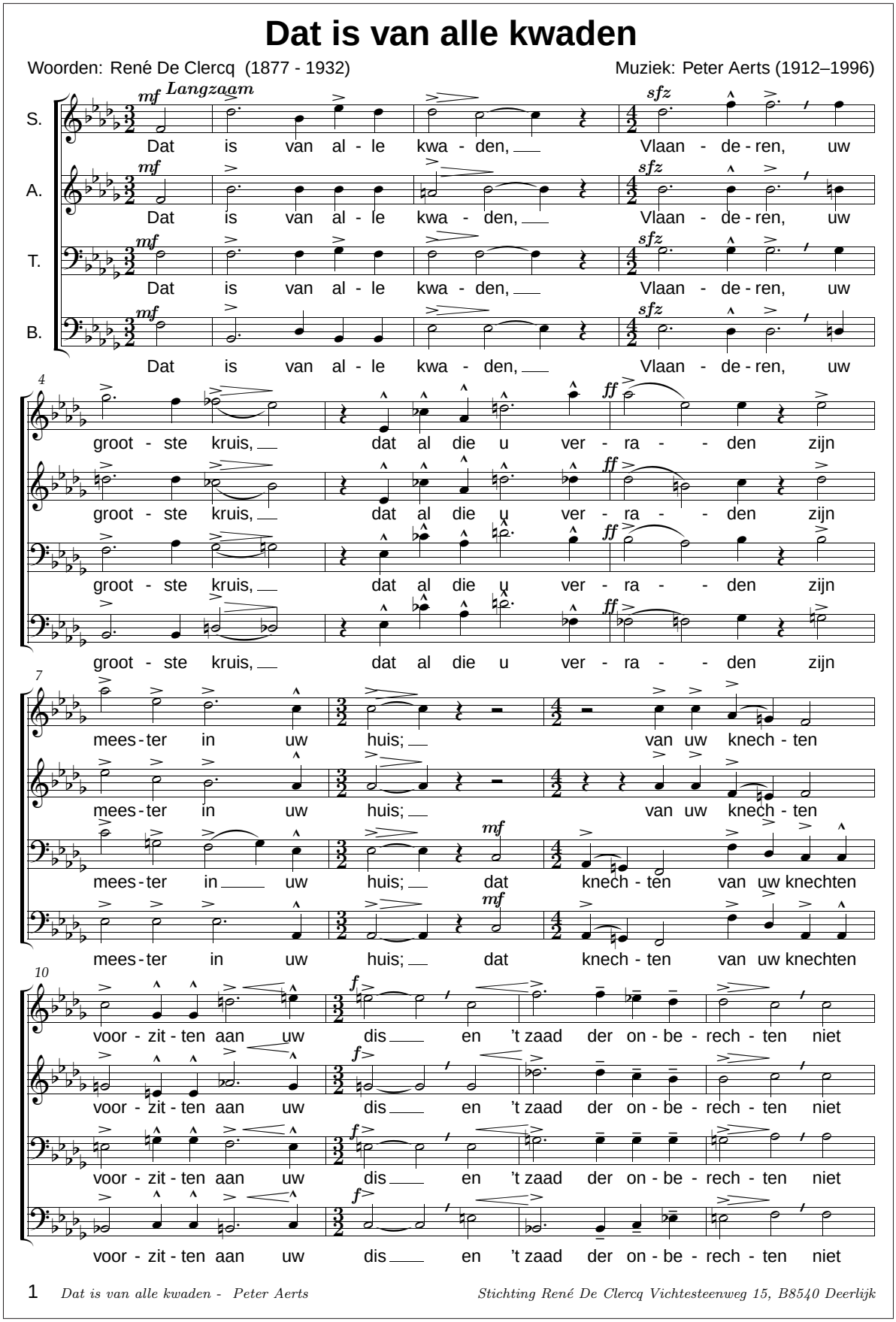

Dat is van alle kwaden - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 1/2

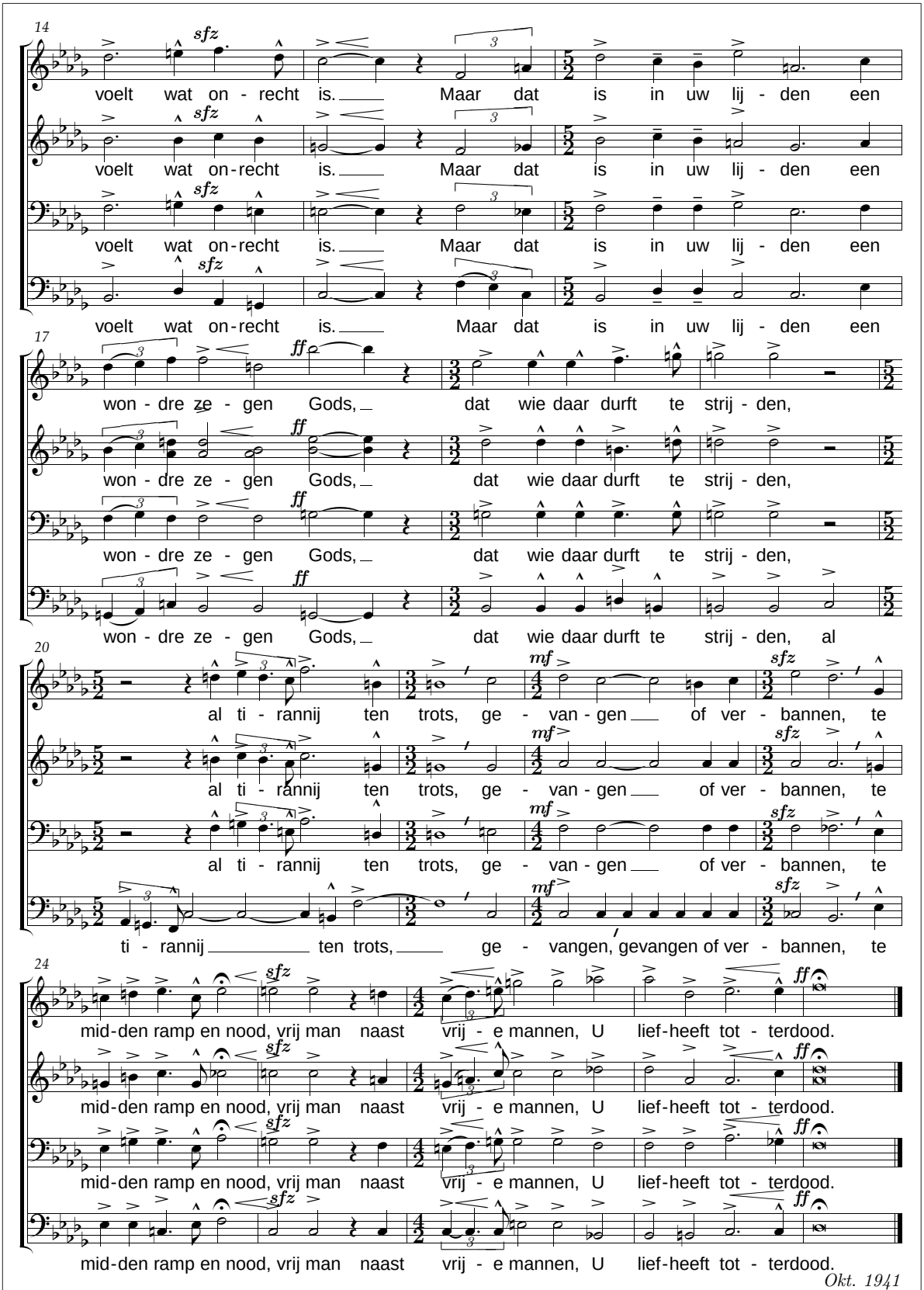

Okt. 1941

Dat is van alle kwaden - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 2/2

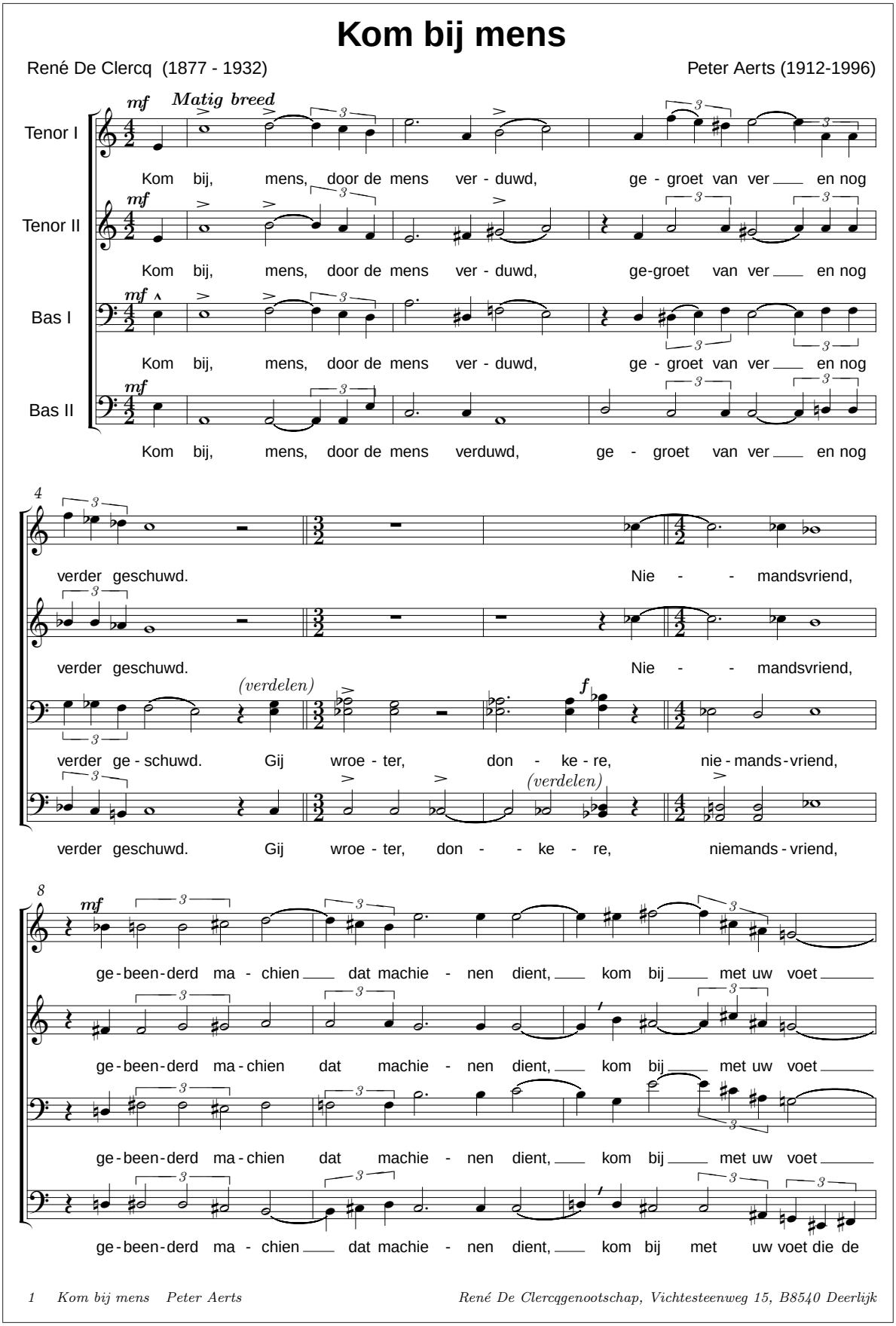

Kom bij mens - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 1/4

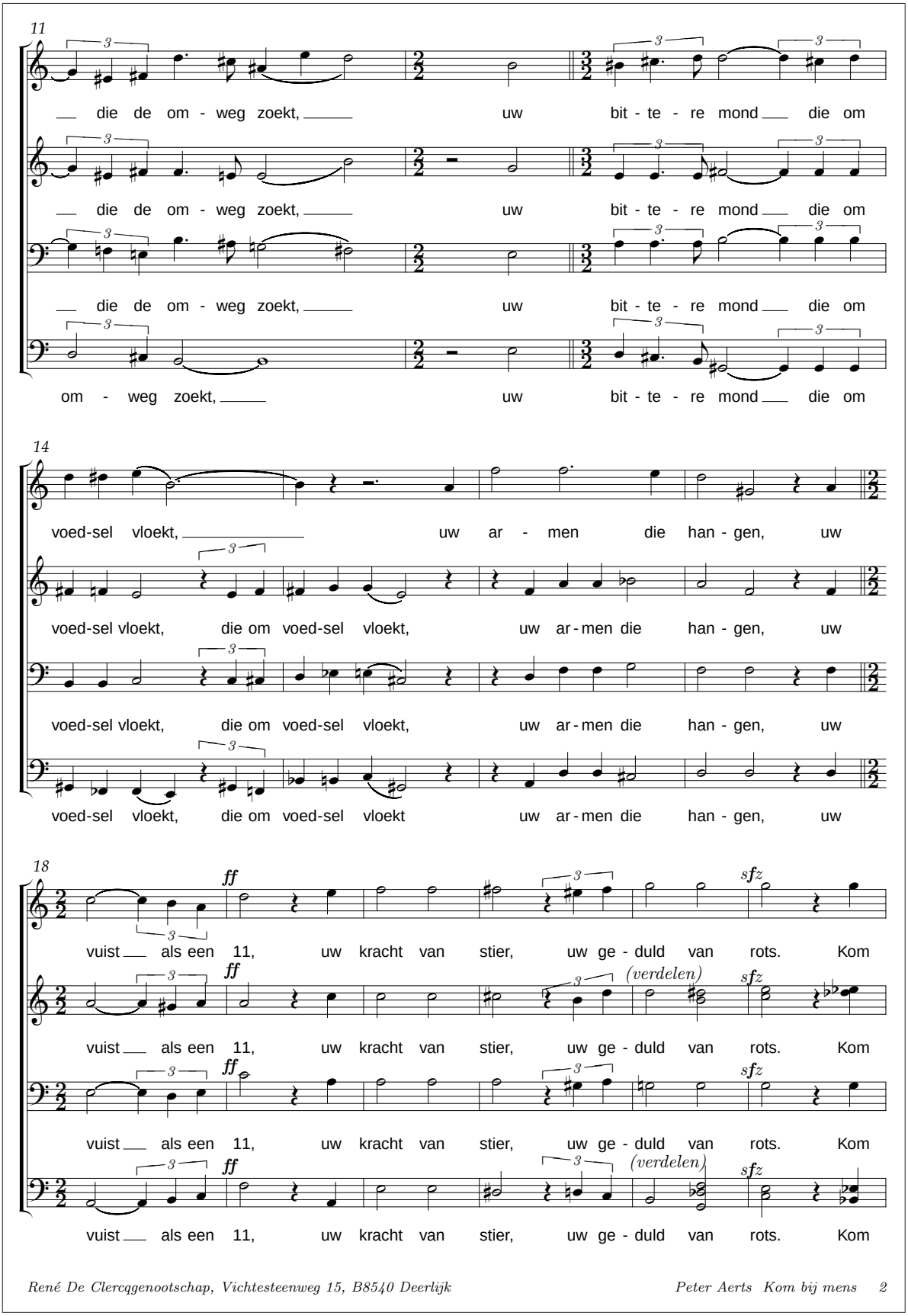

Kom bij mens - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 2/4

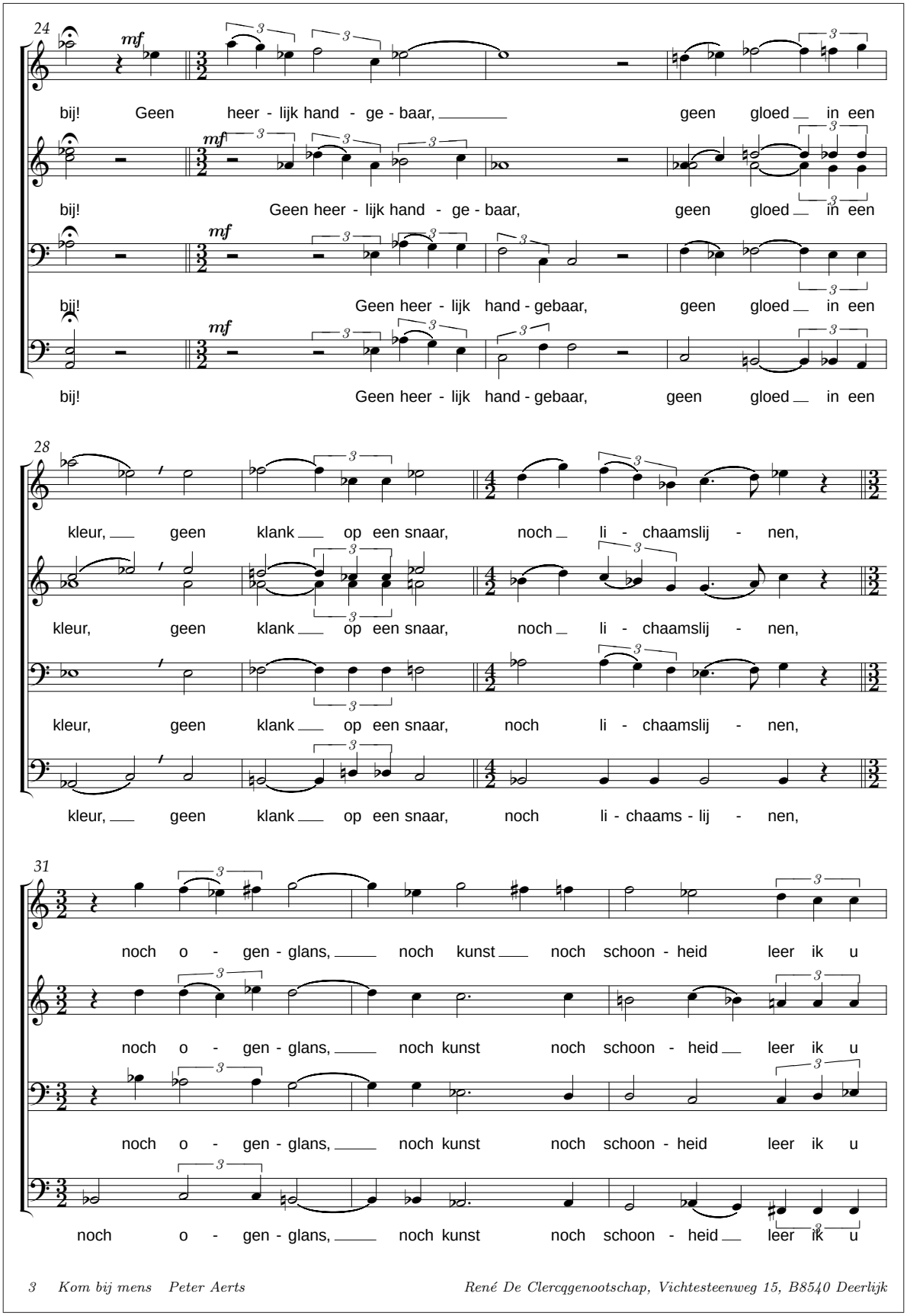

Kom bij mens - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 3/4

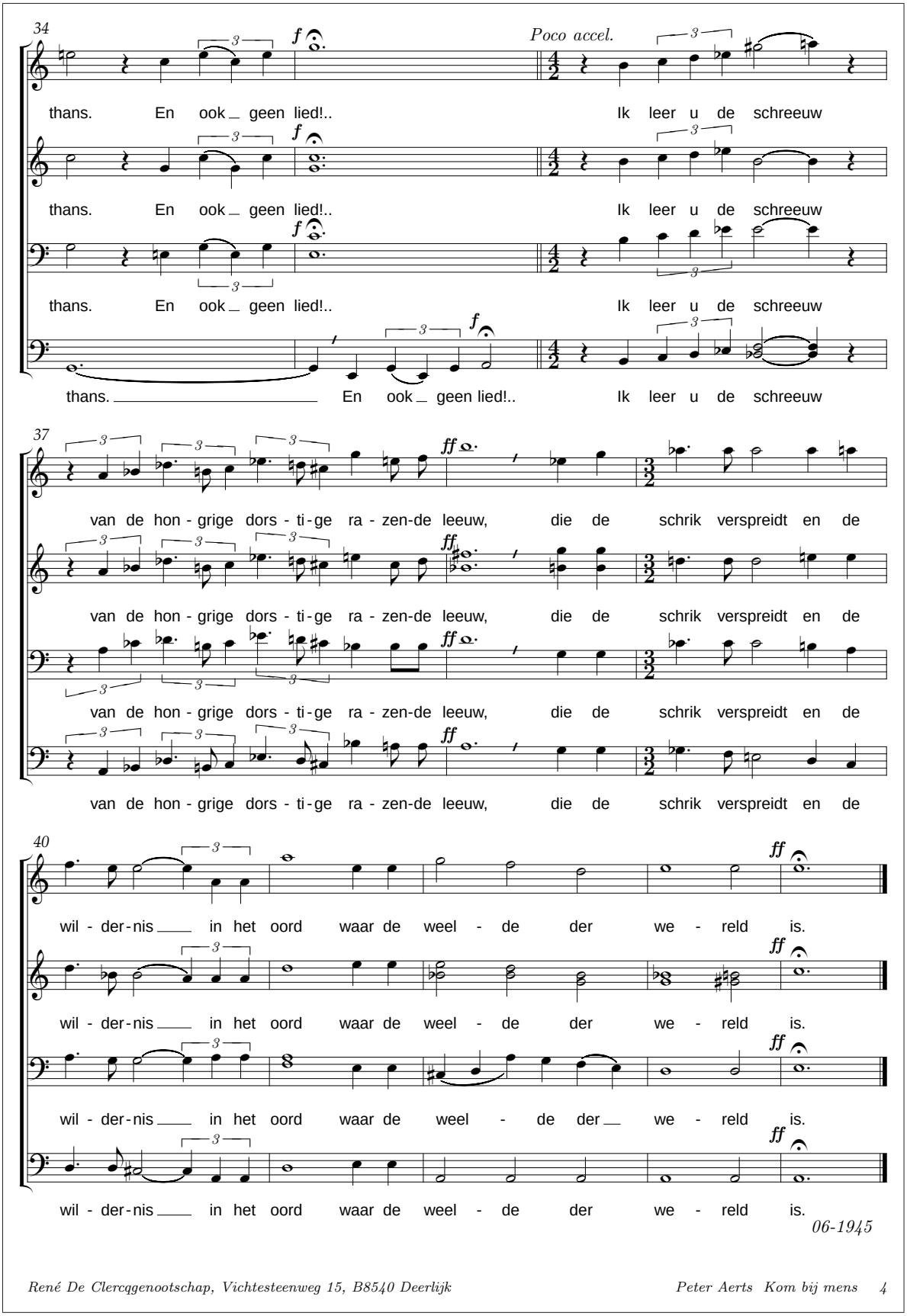

Kom bij mens - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 4/4

1944, ook orkest
Frisse morgen - *ook orkest*
Ik huiverde op uw adem - *1941, ook orkest*
Mijn kleen, kleen dochterke *1937*
Nachtzang -t *1942, ook orkest*
Nieuwe mei
Treed in mijn huis - *(1949 - DF), ook orkest*
Vaak bij dage schuift een droom - *1936, ook orkest*
Wat wacht ik tot hij helder schijne - *1949, ook orkest*

Liederen in de volkstrant

De Bacchusbent *(1969)*
De levende doden t *(1966)*
Er ligt een staat te sterven t *(1968)*
Molenaars dochterke *(1949)*

Begeleidingen

1969, op melodieën van De Clercq:

Ach scheiden *(Gerbrand Adriaensz. Bredero)*
Graflegging *(dichter onbekend, tweede strofe van René De Clercq)*
Rondeelke *(dichter onbekend, tekst bewerkt door René De Clercq)*

Burnsliederen

Gedichten van Robert Burns, muziek van René De Clercq, harmonisatie van Peter Aerts (1969)

A red red rose
For a that and a that
O whistle
O lay they loof in mine, lass
Open the door to me
Stay, my charmer

Johan Algra

Amsterdam 1894 – 1973

Biografie [6]

Toen hij 7 jaar geworden was, begon hij zijn muziekstudie bij de toentertijd zeer bekende Hubert Cuypers in Amsterdam (blz. 59).

Op 15-jarige leeftijd kreeg hij zijn eerste betrekking als organist in de Sint-Nicolaaskerk in Muiden.

Op 18-jarige leeftijd werd hij benoemd tot organist in de Tichelkerk in Amsterdam.

Tot 1931 was hij organist in verscheidene kerken in Amsterdam.

Composities

Algemeen

Instrumentale muziek voor orkest en voor piano.

Oratorium Sainte Thérèse (576 blz.), missen, koorwerken, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De witte sneeuw - *(1929, ook voor sopraan-solo en orkest)*

Jo Ander

Anzegem 1-10-1935

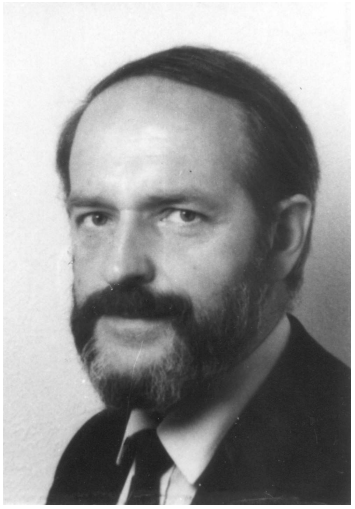

Biografie[15]

Deze artistennaam is een pseudoniem voor **Roger Dubrunfaut**. Omdat deze laatste moeilijk uit te spreken is? Natuurlijk. Ook omdat de eerste twee letters van de naam zijn geboortedorp, Anzegem, verstoppen. Vooral ook omdat deze artiest aan kleinkunst doet

[15] Uit een interview bij Ander thuis

niet om geld te verdienen, zegt hijzelf.

Jo is op en top autodidact. Hij stamt uit een muzikale familie. Zo knutselde zijn vader, een fervent operaliefhebber, instrumenten ineen om toch maar te kunnen musiceren. In zijn vrije tijd deed Jo niet anders. Hij was ook 22 jaar koster-organist in de Heerwegkerk van Anzegem. Na zijn oppensioenstelling in de tachtiger jaren wijdde hij zich volledig aan zijn hobby: muziek in verscheidene vormen, zoals componeren, zingen, cd's opnemen – hij bezit een heuse studio! – meewerken door composities aan het tijdschrift *De Opvoeder* (lager - en kleuteronderwijs), optreden voor tv en radio. Dit doet hij nog altijd, hoewel hij vanaf 1984 nagenoeg blind is ten gevolge van een ongeval.

Van René De Clercq had hij nog nooit een gedicht gelezen, tot hij in 1984 een tekst ontdekte en deze op staande voet toonzette.

Composities

Algemeen

Instrumentale muziek (o.a. voor trompet).

Meer dan 700 liederen, waaronder kleuterliedjes, 120 kinderliedjes, 40 kerkliederen, 38 eerste communieliederen en andere op teksten van A. Nahon, Wies Moens, Germain Billiet, Julia Tulckens, André Demedts e.a.

Op gedicht van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten

Jan Carel Anderson

Houten 9-10-1878
Vriezenveen 6-2-1946

Biografie

Jan Carel Anderson, zoon van Carel Frederik Anderson en Constantia Martina Jörg, werd geboren op 9 oktober 1878 in Houten. Op elfjarige leeftijd componeerde hij zijn eerste stuk, een fanfaremars. Op amper zestienjarige leeftijd werd hij lid van de infanterie van Bergen op Zoom en hier speelde hij militaire muziek. Bij de infanterie speelde hij eerste viool en hij deed dienst als reserve hoornspeler. Hij ronde zijn muziektheorie studie, onderwezen door de dirigent N. A. Bouman, af in Bergen op Zoom. In 1901 verhuisde Anderson naar Zeeland. Hij was werkzaam als privé muziekleraar en als dirigent. Achttien jaar lang verbleef hij in Goes waar hij werkte als dirigent. Hier componeerde hij onder andere Drei Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung (1903-1905), voor fanfare, en 'Lied van de zee', een ballade voor gemixt koor en orkest. Op 4 augustus 1914 trouwde hij met Jozina Maria Snoep. Op 6 februari in 1946 stierf Anderson als gevolg van een beroerte.

Composities

Algemeen

Anderson componeerde liederen en orkestmuziek

Op gedichten van René De Clercq

Wat wappert ge nijdig *(4-st. Het schoonste vaandel)*

Cornelis Andriessen

Hilversum 28-1-1865
Hilversum 22-1-1947

Biografie [11]

Hij kreeg zijn opleiding o.a. van Richard Hol en Bernard Zweers. In zijn geboorteplaats was hij werkzaam als dirigent van het toonkunstkoor en het koor van de Sint-Vituskerk en als leider van een eigen muziekinstituut.

Composities

Algemeen

Een *Requiem*, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld
De Duitse hoornen *(t)*
De wiedsters *(ook voor mannenkoor)*
Dorserslied
Gelijk de boom
Heerlijke terwe *(*zie Het lied van de terwe)
Het lied van de terwe *(*NMI, TTBB, a capella)
Ik ben van de buiten
In 't grote bed *(t, KB)*
Kind van mijn liefdet
Koninkventjes
Liederen leeft
Mijn kleen, kleen dochterke
Mijn ventje slaapt
Molenaars dochterke
Rood pioeneke *(t)*
Scharesliept
Schommelschuitje
Troostliedeke
Van de zanger
Zagers

Willem Andriessen

Haarlem 25-10-1887
Amsterdam 29-3-1964

Biografie [11]

Hij behaalde in 1908 de prijs van uitnemendheid voor pianospel aan het Amsterdamse conservatorium. Hij maakte een snelle carrière als pianist in binnen- en buitenland. Zijn repertoire was zeer veelzijdig, maar de voorkeur van het publiek ging uit naar zijn vertolkingen van Beethoven (vooral vierde pianoconcerto), Schumann (zowel pianoconcerto als solostukken) en Chopin.

Ook als Brahmsvertolker bezat hij grote faam. Tot 1937 was Willem Andriessen hoofdleraar piano aan het Koninklijk Conservatorium in 's Gravenhage en van 1937 tot 1953 directeur van het Amsterdams conservatorium.

Composities

Algemeen

Pianoconcerto in Des, een pianosonate in e, een mis voor gemengd koor en orgel (of orkest), liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste
O lieve
Zomer (NMI)

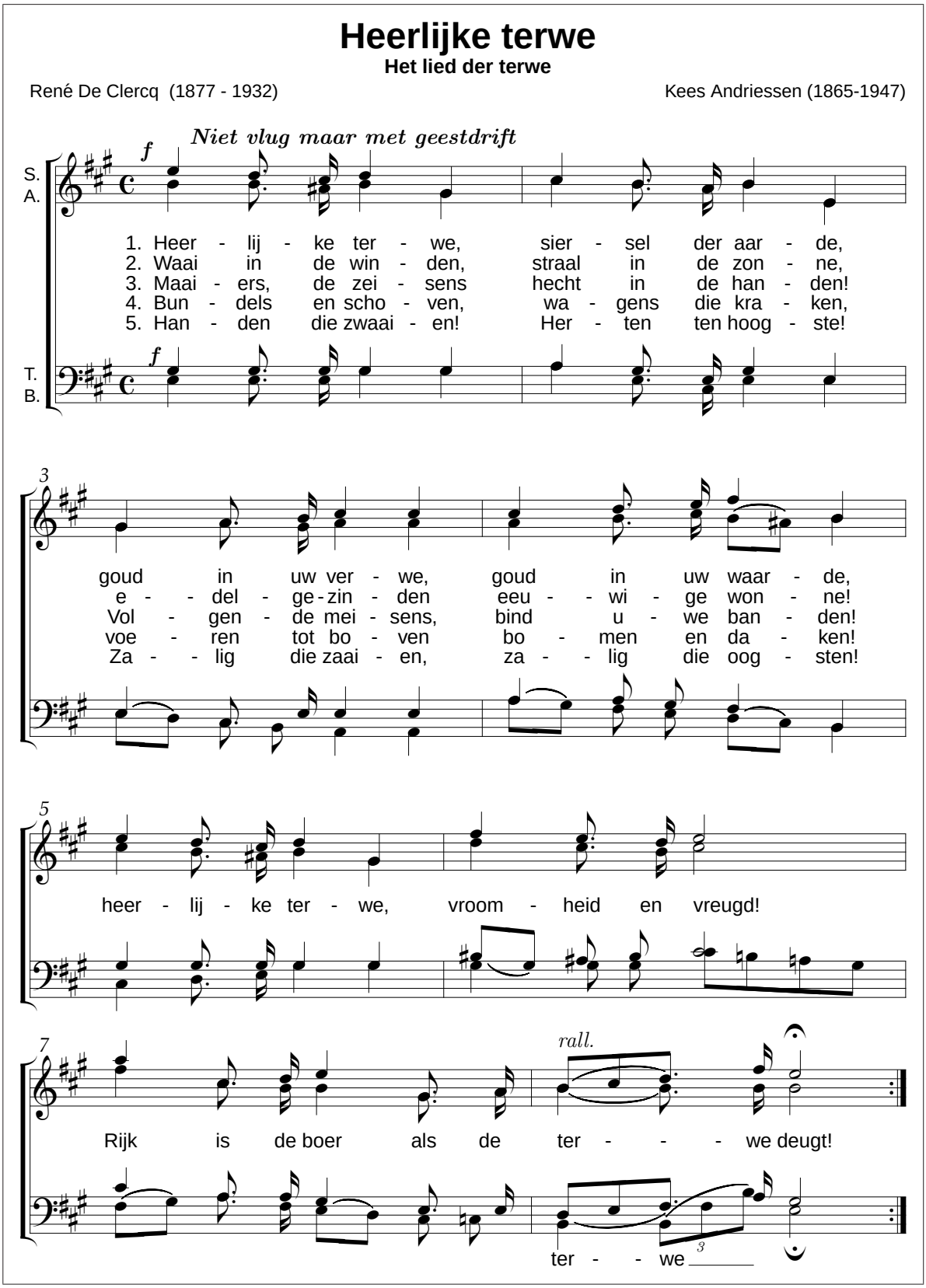

Het lied van de terwe (Heerlijke terwe)

Dina Appeldoorn

Rotterdam 24-2-1884
Den Haag 5-12-1938

Biografie [11]

Zij ontving haar opleiding als pianiste aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Na haar huwelijk met Ir. Koudijs wijdde zij zich aan het componeren. Pas op latere leeftijd bereikte zij een eigen - gematigd moderne - stijl en kreeg haar werk meer aandacht.

Composities

Algemeen

Orkestwerken o.m. *Hollandse dansen en Pastorale*, koormuziek, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste *(t)*
Vlinderig vleierke

Jan Arts

Composities

Op gedichten van René De Clercq

De zeeldraaier
Koninkventjes

Herman Baccaert

Mechelen, 23-11-1883
Mechelen, 18-6-1921

Biografie

Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Het lied van het vlas *Recueil de chants patriotiques pour les e´coles, vol. 2, p. 70- 72, KB*

Hendrik Herman Badings

Bandoeng (Nederlands-Indië) 17-1-1907
Maarheeze 26-6-1987

Biografie [10]

Zijn vader was officier in het Nederlands-Indische leger. Hij overleed, toen Hendrik acht jaar was, waarna moeder Badings met haar twee zonen naar Nederland terugkeerde, waar ze een jaar later ook overleed. Hierdoor bracht Henk een vreugdeloze jeugd in een pleeggezin door.

Als kind reeds toonde Hendrik bijzondere aanleg voor wiskunde, muziek, schilderen en boetseren. Na de HBS in Gorinchem ging hij aan de Technische Hogeschool in Delft, geologie en mijnbouwkunde studeren. In 1931 behaalde hij het ingenieursdiploma cum laude. Hij werd er assistent aan de afdeling historische geologie en paleontologie.

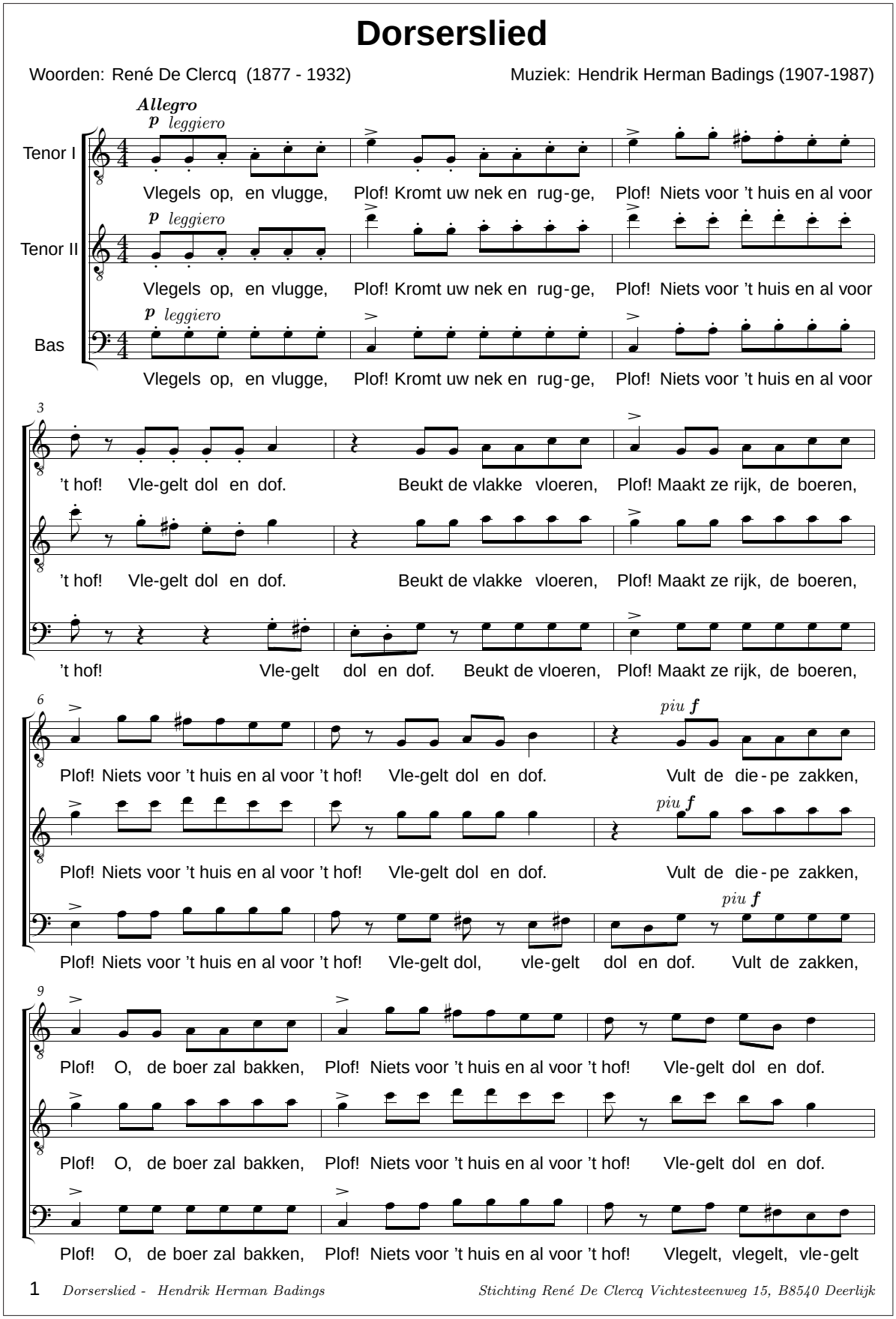

Dorserslied - Hendrik Herman Badings 1/2

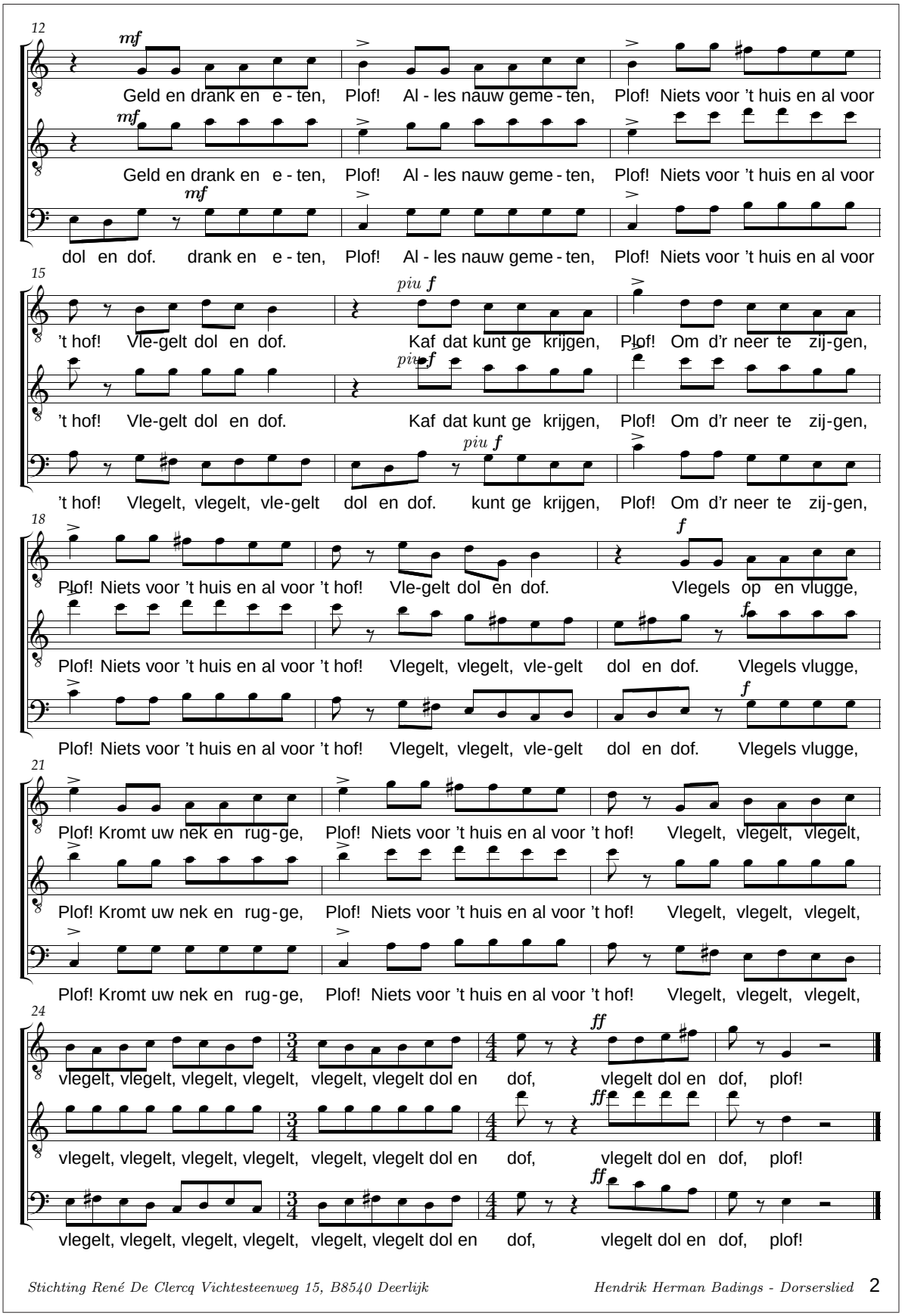

Dorserslied - Hendrik Herman Badings 2/2

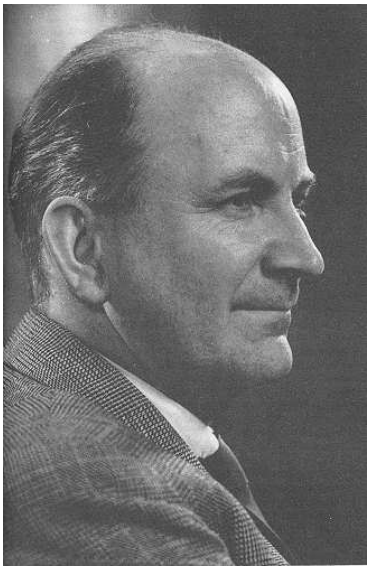

Intussen had hij zich als autodidact, op basis van vioollessen, een grondige muzikale scholing eigengemaakt, die hij met instrumentatielessen bij Willem Pijper (blz. 179) aanvulde. Als twaalfjarige was hij al begonnen te componeren. Hij ging er gestadig mee door en in 1930 verscheen zijn naam een eerste keer op het programma van het Concertgebouw van Amsterdam: zijn eerste symfonie voor 16 solo-instrumenten werd uitgevoerd. Vanaf 1934 wijdde Badings zich uitsluitend aan de muziek. Hij werd leraar compositie aan het Conservatorium Holthuis in Rotterdam en aan het Muzieklyceum in Amsterdam. Van deze laatste instelling werd hij in 1937 mededirecteur. Tijdens W.O. II stond hij niet afkerig tegenover de Nieuwe Orde. Hij werd o.a. in 1941 tot directeur benoemd van het toenmalige Rijksconservatorium in Den Haag. In die functie kon hij evenwel zijn door de Duitsers afgezette voorganger, de beroemde Sem Dresden, jood, voor deportatie vrijwaren. In 1945 werd hij tot 10 jaar uitsluiting veroordeeld. Deze termijn werd later ingekort tot 5 november 1947.

Na zijn uitsluiting is Badings jarenlang werkzaam geweest als freelance componist. Hij hield zich intensief bezig met radiofonische en elektronische geluidsbronnen. Hierin verrichtte hij pionierswerk, vooral toen hij de mogelijkheid kreeg een elektronische studio in te richten in het Philips-Labo in Eindhoven. Hij was de eerste die in 1954 de Italiëprijs kreeg voor zijn radiofonische compositie Orestes. In 1959 volgde een bekroning als eerste componist van een elektronische opera. In 1960 was hij medeoprichter van een studio van elektronische muziek aan de Rijksuniversiteit in Utrecht. Hieruit vloeide in 1961 een benoeming voort tot docent in de geluidsleer en de informatica aan het Instituut van Muziekwetenschappen van dezelfde stad. Hij combineerde deze functie met een professoraat in compositie aan de Hochschule für Musik in Stuttgart. In 1962 en 1963 was hij ook gasthoogleraar aan de universiteit van Adelaide (Australië) en aan het Point Park College in Pittsburg (USA).

Enkele maanden na zijn tachtigste verjaardag overleed hij plots aan een hartaanval in zijn landhuis, De Hugten, in Maarheeze.

Composities

Algemeen

Orkestraal: Vijftien symfonieën, 50 composities ander orkestwerk, 48 concerten, 140 kamermuziekstukken, 10 balletten en 6 opera's.

Vocaal: Koorwerk zowel met orkest (20) als a capella (60), liederen (25), 7 declamatoria en 1 oratorium .

Veel elektronische muziek en werk in de 31-toonstemming (hierbij is het octaaf in 31 tonen verdeeld i.p.v. in 12).

Op gedichten van René De Clercq

Dorserslied *(TTB)*

August Louis Baeyens

Antwerprn 5-06-1895
Antwerpen 17-07-1966

Biografie

August Louis Baeyens was een Belgisch violist en componist.

August Baeyens studeerde notenleer, altviool, harmonie en contrapunt aan het Koninklijke Conservatorium van Antwerpen onder andere bij August De Boeck

Composities

Algemeen

Als componist was Baeyens grotendeels autodidact. Baeyens componeerde symfonische werken, kamermuziek, pianomuziek, liederen, cantates, radiomuziek en opera's.

Op gedicht van René De Clercq

De voogden

Jan Bartelsman

Composities

Op gedichten van René De Clercq

De lente komt *(opus 7, SATB, NMI MN-mfII/0442)*

Frans Bats

Sint-Niklaas, 1-9-1908
Sint-Niklaas, 11-7-1963

Biografie [9]

Frans Bats speelde als violist in verscheidene orkesten. Hij verwierf in Sint-Niklaas en omstreken vooral bekendheid als leider van het "Melodisch Dansorkest", een salonorkest waarmee hij ontelbare huwelijksfeesten, bals en feestavonden opluisterde. Zijn dansorkest won verscheidene belangrijke prijskampen.

Frans Bats schreef, vaak onder de schuilnaam Francis Dominique, een aantal succesrijke amusementsnummers.

Composities

Algemeen

Dansmuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Kerstlied (Adeste) *(t)*

Wim Berteloot

Moorslede, 28-09-1967

Biografie

Wim Berteloot studeerde aan het Koninklijk Muziekconservatorium te Gent en de "Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn" te Mechelen waar hij in 2000 het einddiploma behaalde. Hij is muziekleraar aan het Klein Seminarie Roeselare en docent aan de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn (afdeling Roeselare). Wim is ook dirigent van het Mannenkoor "De Kerels" uit Emelgem (Izegem). Hij is stadbeiaardier van Brugge, Menen, Diksmuide en Roeselare. Hij kon in de voorbije jaren als gastbeiaardier concerteren in verschillende steden in Vlaanderen, Wallonië, Nederland, Duitsland en Frankrijk.

Er ligt een staat te sterven

René De Clercq (1877-1932) Wim Berteloot (1967)

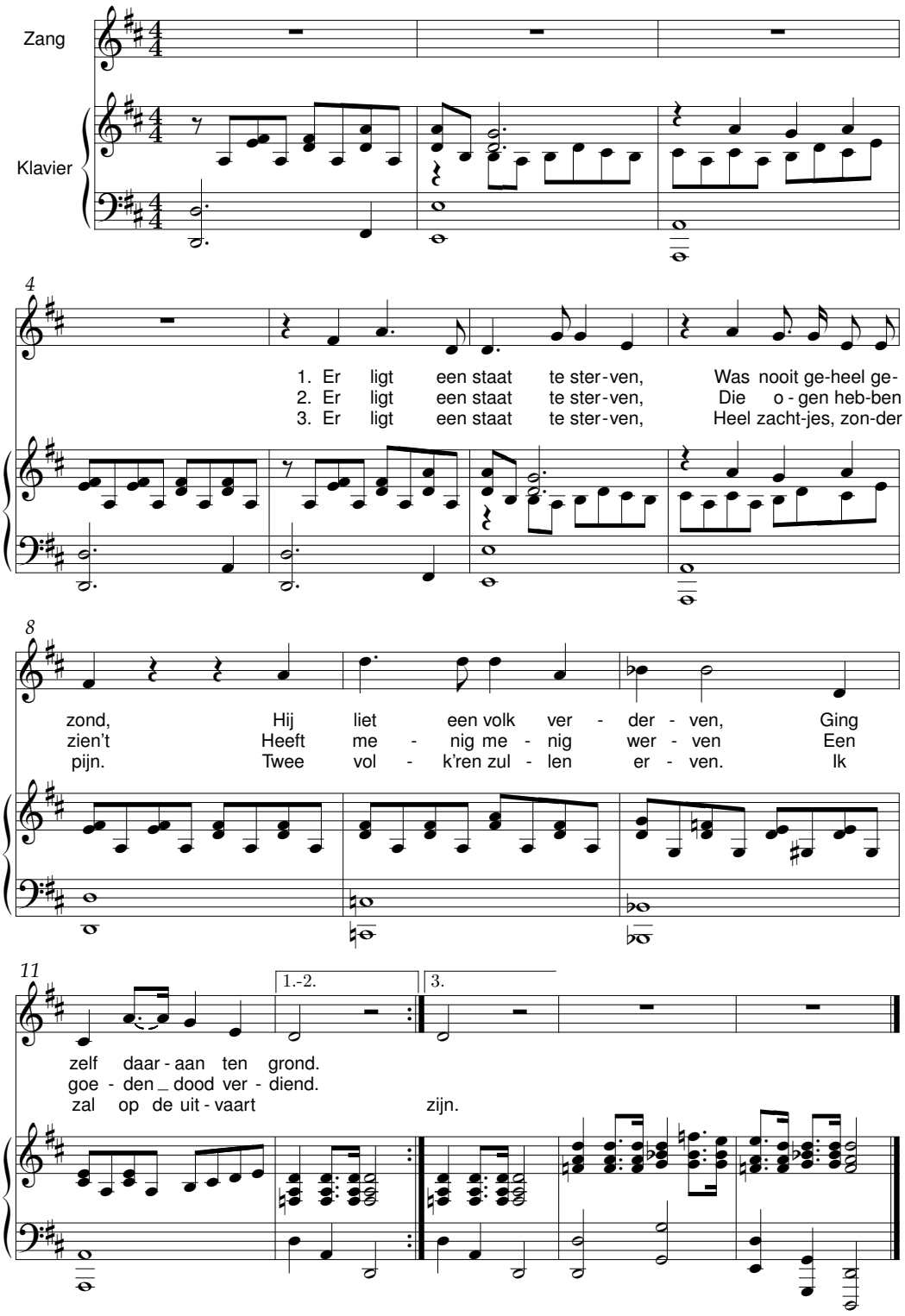

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Er ligt een staat te sterven

Jozef Billen

Borgloon 3-5-1858
Borgloon 15-9-1940

Biografie[16]

Hij was organist en muziekleraar bij de broeders hiëronymieten in Borgloon. Uit zijn huwelijk met Anne-Marie Josephine Vanormelingen werden 7 kinderen geboren.

Een uit 1908 bewaarde foto van het zangkoor van de Sint-Odulfuskerk bewijst dat Jozef een belangrijke rol gespeeld heeft in het culturele leven van Borgloon. Want als toen, zoals nu, de zitters op een foto belangrijk waren, gold dat ook voor Jozef. Van de 13 zangers zit hij met 3 anderen rustig op een stoel.

Hij was een goed geschoolde muzikant, zijn liederen met begeleiding in de *Vlaamsche Zanger* bewijzen dit. Zie ook J.L. Coune, blz. 57.

Composities

Algemeen

Liederen.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal *(1905, Vlaamsche Zanger 3)*

Gerard Boedijn

Hoorn 19-11-1893
Hoorn 23-9-1972

Biografie [8] [57] [60]

Zijn vader was adjunct-geweermaker van het garnizoen in Hoorn. Hij herstelde ook de muziekinstrumenten van de bataljonskapel van de Hoornse kazerne. Zo kwam Gerard vroeg in aanraking met de muziek. Als 5-jarig jongetje bediende hij reeds het slagwerk van de bataljonskapel.

Vrij snel ging hij naast zijn lievelingsinstrument, de viool, andere instrumenten bespelen zoals fluit, klarinet, later sax en diverse koperblaasinstrumente. Deze vaardigheden maakten dat hij een flinke hulp voor zijn vader was bij het uittesten van de herstelde instrumenten.

Aanvankelijk studeerde hij onderwijzer. In 1909 begon hij viool te studeren aan de muziekschool van het Amsterdamse conservatorium, bij Heinrich Fiedler en Felice Togni. Contrapunt, harmonie, compositie en orkestratie maakte hij zich eigen bij Bernard Zweers, Cor Kint en later, in Luik, bij Carl Smulders, die zijn werk sterk beïnvloed heeft. In het vioolspel vervolmaakte hij zich bij Julius Röntgen (blz. 184) en Frederik Roeske.

Op 22-jarige leeftijd werd hij als viool-en theorieleraar aangesteld aan de particuliere muziekschool van Jenny Goovaerts in Maastricht.

In 1917 keerde hij naar Hoorn terug, waar hij in zijn levensonderhoud voorzag als privéviooldocent, componist, recensent en als dirigent van zijn eerste fanfareorkest “De Herleving” in Zwaag. Van 1927 tot 1932 was hij werkzaam als directeur van de Veenkoloniale Muziekschool in Veendam en als dirigent van het symfonisch orkest. Hij werd de pionier van de moderne blaasmuziek.

Toen hij in de provincie zijn blaascorpsen dirigeerde, werd hij getroffen door hun muzi-

[16] Informatie verkregen dankzij Frans Coenen, Borgloon

kale achterstand. Hij heeft zich dan ook ingespannen voor de vernieuwing van het idioom van de blaasmuziek, met succes. Samen met anderen realiseerde hij in Nederland wat Paul Gilson en Marcel Poot in België deden: de verlossing uit het isolement waarin de amateuristische muziek van de blaasensembles dreigde te raken, door deze een eigen en oorspronkelijk repertoire te bezorgen. Het wekt dan ook geen verwondering dat Gerard verscheidene onderscheidingen kreeg: In 1959 Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, de Staatsprijs van het Departement van Onderwijs en Wetenschappen en de Visserneerlandiaprijs voor zijn compositie voor beiaard en harmonieorkest.

De viool heeft G. Boedijn nooit verloochend. Hij trad heel veel op als soloviolist en in kamermuziekensembles.

Composities

Algemeen

Meer dan 500 werken voor blaasorkest, beiaard, strijkinstrumenten.

Koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Regenlied *(*NMI, SATB, a capella)

Désiré Boehme

Oostende 23 juni 1873
Oostende 21 juli 1951

Biografie

Voor WOII was hij verbonden aan het Oostendse Kursaalorkest en aangesteld als leraar trompet aan het KCGS

Composities

Algemeen

Hij scgreef ondermeer cantates *Lapon herdacht (1927), Hulde aan onze bevrijders (1948).* Hij componeerde een opera comique *(Faralarifla).*

[17] Bron: Biografisch archief van de Benelux, microfilm 80

Op gedicht van René De Clercq

Zegen het land, o Heer (HoGent)

Jacobus Bonset

Amsterdam 1-8-1880
Zandvoort 8-10-1959

Biografie [8] [57]

Hij kreeg zijn opleiding aan het conservatorium in Amsterdam van H. Terrie (notenleer), Ulf Schuts (piano) en Bernard Zweers (compositie). Later volgde hij een orgelopleiding bij de blinde organist, A. Pomper. In 1911 werd hij organist van de Nieuwe Kerk, in 1923 van de Oude Evangelische Lutherse Kerk in Amsterdam. Nadien doceerde hij aan een muziekschool in Haarlem. Hij was een bekwame koordirigent en een gewaardeerde solist en begeleider.

In zijn composities toonde hij een duidelijke voorliefde voor het Franse impressionisme.

Naast zijn pedagogische pianowerken verwierf hij ook bekendheid als publicist van de werken: “Het componeren in de vrije stijl i.v.m. koorliteratuur” en “Vademecum van de klavierspeler”.

Composities

Algemeen

Piano- en orgelwerken, kinderoperettes, koormuziek en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Avondlied *(*NMI, TTBB, a capella, 1938)
Bede *(TTBB en tenor solo)*

Cornelis A. Bonten

Leiden 1-2-1863
Weert 19-11-1938

Biografie[17]

Aanvankelijk kreeg hij een opleiding tot bloemist, maar hij bekeerde zich tot de muziek.

Eerst kreeg hij onderricht van zijn vader-organist, dan van zijn oudste broer; scholing in Gregoriaans gezang van Warma. Gedurende 6 jaar bekwaamde hij zich bij A.J. Ackermann in 's Hage in pianospel en theorie. Voor piano specialiseerde hij zich daarna bij Tibbe en Julius Röntgen (blz. 184). Ook zijn orgelspel perfectioneerde hij bij Nicolai.

Hij was organist in Warmond, gedurende 12,5 jaar en nadien in Leiden bij de paters franciskanen. Terzelfdertijd was hij daar leraar orgel en piano en directeur van 5 zangverenigingen. Hij trad dikwijls op als solist in orgelconcerten.

Composities

Algemeen

Orgel- en pianowerken, cantates voor mannen- en vrouwenkoren, missen, liederen.

Koorbewerkingen op liederen van René De Clercq - Hullebroeck (zie ook blz. 259).

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de arbeid*(4-st. mannenkoor)*

Ludwig Bonvin

Sierre,17-2-1850
18-2-1939

Biografie

Ludwig Bonvin werd geboren in Sierre, Zwitserland op 17 februari 1850. Hij was een bekende jezuïetencomponist en docent aan de Canisius University en Canisius High School van 1887 tot 1913. Zijn talenten waren een belangrijke bijdrage aan het college. Na een lang en vruchtbaar leven, pater Bonvin overleed op 18 februari 1939 op 89-jarige leeftijd.

Composities

Algemeen

De collectie, die nu bewaard wordt in Miracle Boxes in Canisius's Archives Storage Room, bevat zowel gepubliceerde als handgeschreven muziekpartituren. De soorten muziek omvatten: Fuer Orchester, Hausmusik, Kammermusik, Fuer Violine und Orchestor, Fuer Violine und Pianoforte, Chorwerke, Fuer Singstimme und Pianoforte, Geistliche Chorwerke, Weltliche Chorwerke, Geistliche Lieder, Weltliche Lieder, Duette (orkestmuziek, kamermuziek, muziek voor viool en orkest, muziek voor viool en piano, koorwerken, muziek voor stem en piano, geestelijke koormuziek, wereldlijke koormuziek, geestelijke volksliederen, wereldlijke volksliederen, duetten).

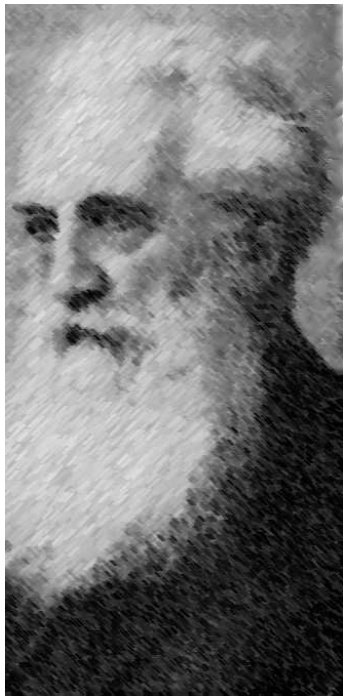

Op gedicht van René De Clercq

Die sonnige, wonnige Welt, op. 20 (Deutsche Text: Friedrich Wilhelm Weber)

Flor Bosmans

Leuven, 16-7-1892
Beveren, 21-4-1979

Biografie [1]

Nog vrij jong vatte hij aan het conservatorium van Antwerpen zijn klavierstudies aan, waarin de grootsten van zijn tijd hem vormden: August De Boeck, Edgar Tinel en Karel Candael. Op 13-jarige leeftijd was hij al hulp-

organist in de kerk van OLV ter Sneeuw in Borgerhout. Een jaar later debuteerde hij als concertpianist. Van 1910 tot 1912 werkte hij als repetitor mee aan de "Liederavonden voor het volk" o.l.v. K. Candael en later Edward Keurvels. Hij gaf voordrachten over P. Benoit, werkte mee aan het opluisteren van toneel en concerten en werd dirigent van de "Vlaamsche Kring" in Mortsel, waarvan Lieven Gevaert voorzitter was. Intussen zette hij zijn muzikale studies verder tot het jaar 1914, waarin hij, na het beleg van Antwerpen, naar London vluchtte. Daar studeerde hij compositie en orkestleiding bij Ronald, de bekende dirigent van het London Symphony Orchestra, waarna hij de leiding kreeg over de "May Harrison Opera Company". Hiermee reisde hij heel Engeland af. Tijdens zijn vierjarig verblijf in Groot-Brittanniê, leidde Flor talrijke concerten ten voordele van het Belgisch Oorlogswerk. In die concerten bracht hij de Vlaamse meesters op het voorplan. Hoogtepunt ervan: de uitvoeringen van twee cantaten van P. Benoit, de *Van Rijswijkcantate* en *De wereld in*. Een overtuigde en strijdende Vlaming bleef hij trouwens heel zijn leven. Terug in Antwerpen werd hij in 1921 dirigent bij de Koninklijke Vlaamse Opera en van 1932 tot 1935 directeur ervan.

Het waren toen crisisjaren ook voor musici. Flor wierp zich op als sociaal voorvechter van zijn musici: hij ontwierp het "Plan-Bosmans" dat aan gemeentebestuur de mogelijkheid bood om, naar Weens model, één groot stedelijk symfonieorkest op te richten dat in de beide schouwburgen (de Franse "Royal" bestond toen nog) zou spelen en ook voor concerten zou beschikbaar zijn. Op die manier ving men de dodende werkloosheid op, waarin musici vier tot vijf maanden gedompeld werden. Hun instrument opzij leggen en ander werk zoeken zouden immers de fatale gevolgen geweest zijn.

Als operadirecteur was hij een vernieuwer in enscenering en regie en heeft hij de Antwerpse operacultuur omhooggetild. In 1935 ging Flors leven een andere richting uit: hij geraakte verzeild in de filmwereld en werd o.m. directeur van cinema Astra, die, onder zijn beleid, een buitengewone bloei kende. Tot 1963 bleef hij er beheerder van en nadien voorzitter. Hij werd ook afgevaardigdbeheerder van de Cinemabestuurders van België, maar in zijn hart bleef hij altijd een operaminnaar.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De thuiswever *(1911) (AMVC)*

Theo Bosman

1882-1953

Biografie

Theo Bosman was hoofonderwijzer in Hoogmadese.

In de oorlogsjaren begaf Bosman zich op enigszins glad ijs door toe te treden als rentmeester van de Erven Cornelis Sprongh, die op dat moment onder NSB-beheer stond. Bosman trachtte zo te voorkomen dat er nog meer nationaalsocialistische invloed in Hoogmade zou komen.

Composities

Algemeen

Theo Bosman genoot landelijke faam als componist van meer dan duizend volks- en kinderliedjes. Daarnaast componeerde hij religieuze liederen en enkele missen.

Op gedichten van René De Clercq

Uitgegeven in het boek: "Uit liedekens voor school en thuis II"
Adeste
Als 't bruine veld
De bietebauw
De bloem der heide
De wiedsters
De zeeldraaier
Hemelhuis
Het lied van de terwe
Het duiveke der zonne
Ik ben van de buiten
Kleine jacht
Kijk mij aan
Klompenliedeke
Liederen leeft
Mijn ventje slaapt
Moederke alleen *(Wiegeliedje)*
Molenaars dochterke
Op de weefstoel
Ring-King
Ren e's wiegeliedje
Rood pioeneke
Troostliedeke
Sarlotteke
Schommelschuitje
Van waar komt gij getreden
Wij willen Holland hou'en
Wist ik nu een schoon nieuw lied

Jetse Bremer

Heerenveen (Ned.) 9-5-1959

Biografie

Jetse Bremer wordt geboren op 9 mei 1959 te Heerenveen.Zijn belangstelling gaat aanvankelijk uit naar trompet, daarna echter steeds meer naar piano en compositie, mede onder invloed van Simon Pluister. In 1977 begint hij een opleiding aan het Stedelijk Conservatorium te Zwolle. Na een korte periode schoolmuziek schakelt hij over op zang met bijvak viool. In 1983 en 1994 studeert hij af op de vakken.

Al vanaf zij zestiende jaar werkt Bremer met koren. Hij is als tenor verbonden aan het Nederlands Kamerkoor te Amsterdam. Naast componeren en arrangeren van vocale muziek is hij tevens dirigent van diverse koren. Zijn componeren is beïnvloed door o.a. zijn werk als pianist en dirigent in de lichte muziek zoals de musicals 'West Side Story' en 'Joe'. Veel van zijn werken zijn in opdracht geschreven door o.a. Divina, Dekoor, het Erasmuskoor en het Nederlands Kamerkoor. Jetse Bremer componeert in pop- en jazzstij-

len voor lichte muziekkoren.

In zijn latere carrière legt hij zicht toe op avondvullende werken waarin het koor het leeuwenaandeel heeft. Te noemen zijn Steen, voor acteurs, koor en harmonieorkest, Zand Erover, een a cappella muziektheatervoorstelling, Een Zee Van leugens, een oratorium, Niet Vergeten, een kindermusical en een musical met orkest Goede Buren.

Composities

Algemeen

Veel heeft hij in opdracht van vocale ensembles geschreven. Dit zowel voor professionele als amateurgezelschappen. De stijlen varieren van jazz, pop tot klassiek en hedendaags.

Bekend geworden voor een groot publiek zijn de CD's van het Nederlands Kamerkoor met zijn bewerkingen van Nederlandse volksliedjes en Kerstliedjes.

De laatste jaren heeft hij zich meer en meer toegelegd op avondvullende werken waarin het koor het leeuwenaandeel heeft.

Op gedicht van René De Clercq

Dorserslied *(TTBB)*
Dit lied werd geschreven in opdracht van "De Coolsingers" o.l.v. Arie Hoek

---

Ernest Brengier

Sint-Eloois-Vijve 1-3-1873
Gent 25-7-1940

Biografie[18]

Toen hij 17 was, verhuisde het gezin naar Oostrozebeke, waar vader zich als bakker vestigde. Ernest was toen al volop met muziek bezig. Zijn eerste lessen kreeg hij van zijn zus Fanny. Nadien vervolmaakte hij zich bij Leo Moeremans (1861-1937) die toen directeur was van de Waregemse muziekschool.

In 1888 trok Ernest naar het conservatorium in Gent, waar hij in 1892 drie eerste prijzen behaalde: orgel, praktische harmonie en contrapunt. Een jaar later voegde hij er nog twee bij: theoretische harmonie en fuga. Het was Peter Benoit die Brengier in 1896 ontdekte en naar Antwerpen uitnodigde, waar hij Benoits privé-leerling, maar ook zijn vriend werd. Benoit beloofde hem één van de 2 vacante plaatsen aan het Antwerpse conservatorium. Maar het overlijden van Benoit in 1901 verijdelde dat.

Ernest keerde daarop naar Oostrozebeke terug. Daar kwam hij in contact met de familie Lootens. Brouwer Jozef Lootens (1882-1955) had er zijn prachtige domein, De Visscherie, uitgebouwd tot het Vlaamse culturele centrum van de streek, waar de kunstenaars, onder wie ook C. Verschaeve, elkaar regelmatig ontmoetten.

De introverte Brengier kwam vlug tot het besef dat hij als kunstenaar zijn brood niet kon verdienen. Hij stapte dan maar in de handel en werd tapijtenfabrikant, nadat hij samen met een vriend een vennootschap opgericht had in Ingelmunster. Het legde hem geen windeieren. Hij werd welvarend, maar bleef intussen nog verder componeren.

Van 1904 tot 1909 werkte hij 's voormiddags aan zijn *Gudrun*, op Rodenbachs tekst die hij van Jozef Lootens gekregen had. In de namiddag werkte hij in zijn fabriek in Ingelmunster. Door te zware inspanningen werd de componist erg zenuwziek.

Na de dood van zijn vader, in 1918, verliet hij definitief Oostrozebeke. Eerst ging hij met zijn zuster – Ernest bleef ongehuwd – in Peu-

[18] Bron: Jan Maddens, *Ernest Brengier, 1873-1940*, in Gamma XXVII, 1975

tie wonen (omgeving Brussel), kwam in 1920 naar Ingelmunster en verhuisde in 1927 naar Gent.

Op 25 juli 1940 benam hij zich op tragische wijze het leven: hij verhing zich aan zijn bedsponde, terwijl zijn zus in de kliniek opgenomen was.

Om volledig te zijn, moet nog gezegd dat Brengier zich engageerde in de artistieke activiteiten in Louise-Marie (Ronse). De kunstminnende familie Ameye stelde er haar prachtige domein Nitterveld, gelegen op de Muziekberg, ter beschikking van de artiesten. E. Brengier raakte er bevriend en warempel verliefd op Cecilia Ameye (1879-1953), schrijfster-dichteres en begaafde harpiste.

Composities

Algemeen

Werken voor harp.
Vocaal muziekdrama Gudrun.
Zangspelen: Grietje, de twee koningskinderen, de cantate Oostrozebeke.
Koorwerken, liederen op teksten van Guido en Caesar Gezelle, E. Hiel, K. Ledeganck, M. Sabbe, C. Verschaeve e.a.

Op gedichten van René De Clercq

Lentelach
Wederzien

Jan L. Broeckx

Antwerpen 17-10-1920
Sint-Martens-Latem 19-08-2006

Biografie[19]

Broeckx wordt geboren op 17 oktober 1920 als de zoon van de componist Jan Pieter Karel Broeckx. Aan het Conservatorium van Antwerpen studeert hij fagot, contrapunt en piano en zit op de schoolbanken naast Edward Verheyen, Marinus de Jong, Marcel Poot en Jean Absil. Tijdens de oorlogsjaren volgt Broeckx universitaire studies in Gent en in 1943 haalt hij zijn doctoraat in de Kunsten met een dissertatie over het Landschap in de miniatuur. Na zijn studies kan Broeckx aan de slag in achtereenvolgens het conservatorium van Gent en Antwerpen waar hij muziekgeschiedenis doceert en reeds in 1946 wordt hij adjunct-curator van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen.

In 1966 wordt hij benoemd tot professor Musicologie aan de UGent waar hij verantwoordelijk is voor de vakken Muziekgeschiedenis van de Moderne Tijd en Muziekesthetiek en al snel vakgroepvoorzitter wordt van het Seminarie voor Muziekgeschiedenis.

Composities

Algemeen

Zijn eigen wetenschappelijk werk situeert zich het onderzoek naar de stilistische evolutie en culturele betekenis van Europese Muziek in de transitieperiode 1880-1950. Broeckx publiceert in internationale vakbladen als The Music Quarterly, Musique en Jeu en het IPEM tijdschrift Interface. Dat laatste groeit uit tot een internationaal vakblad voor musicologie waarvan Broeckx hoofd was van de Belgische sectie van de redactieraad.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt

---

[19] www.ugentmemorie.be/personen/broeckx-jan-1920-2006

Jozef Cammaert

Aalst 30-8-1878
Brussel 15-7-1963

Biografie [52]

Zijn vader, een organist, was zijn eerste leermeester. Nadien studeerde hij bij Oscar Roels notenleer, bij De Bal piano en bij D'Hulst orgel. In 1897 behaalde hij de gouden stadsmedaille voor piano. Ook voor harmonie behaalde hij een diploma.

Beroep en vrije tijd waren helemaal aan de muziek gewijd. Hij werd leraar notenleer aan de stedelijke muziekschool van Aalst van 1900 tot 1944, pianoleraar aan het Sint-Jozefscollege (het jezuïetencollege), hij stichtte en leidde de symfonische kunstkring *Lyra* van circa 1928 tot 1941.

Een niet onverdienstelijk werk van Jozef was de Nederlandse vertaling van de door vele leerlingen gebruikte *Nouvelle méthode de piano* van A. Schmoll.

Composities

Algemeen

Kleine orkestrale werken, toneelmuziek, cantates.

Koorliederen met begeleiding voor fanfare, liederen, vooral op teksten van de in het Aalsterse bekende dichter, Fons Van de Maele.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal *(t)*

Karel Candael

Antwerpen 4-9-1883
Rotterdam 27-3-1948

Biografie[20]

In de wieg lag hij al in een muzikale wereld. Zijn vader, Jozef, was uitbater van de herberg *In de Prins van Luik*, die de zetel was van verscheidene muziekverenigingen. Zijn moeder, Maria Werner, stamde uit een muzikale familie. De Werners waren in Antwerpen gekend als de *Spelemannen* die met hun strijkorkestje volksbals en herbergen animeerden.

Op 13-jarige leeftijd begon Karel privé-les te nemen in trompet, bij een lid (misschien de dirigent) van de fanfare. In 1898 engageerde hij zich daarvoor in het conservatorium van Antwerpen. Zo begon de ontplooiing van zijn muzikale begaafdheid.

Vrij vlug trad hij als tweede trompettist op in Antwerpse orkesten, maar na een tijd verkoos hij over te schakelen op klavier en compositie. Zijn leraars waren niet de eerste de beste: J. Blockx, E. Wambach, P. Gilson en L. Mortelmans, die de jonge kunstenaar zijn eigen richting toonden.

Door een eervolle vermelding in de prijs van Rome (1907) kreeg hij heel wat aandacht. Hierdoor kon hij de professionele dirigeerstok opnemen en van zijn kunst beginnen leven.

Dirigeren zat hem in het bloed. Amper 16 jaar begon hij met *De Zangkapel-Candael*, later omgedoopt tot Antwerps koor. Vanaf 1906 tot 1914 werd hij de grote bezieler van *Liederavonden voor het volk*, die hun weerklank en navolging vonden in het hele Vlaamse land. Het wekte dus geen verwondering dat hij dirigent werd aan de Antwerpse opera, de Koninklijke Nederlandse Schouwburg en het casino van Knokke (1930-1940). In Knokke was hij ook artistiek directeur. Karel dirigeerde, naast de grote meesters en de werken van onze moderne nationale toondichters, ook heel graag lyrische drama's en cantates van

[20] Bron: Chris Duyck, ANZ 1983

Vlaamse kunstenaars zoals van Benoit, *Charlotte Corday*, *De muze der geschiedenis* (meer dan 3000 uitvoerders in het nieuwe Beerschotstadium in 1920), de *Rubenscantate* en de *Pacificatie van Gent*.

In 1909 huwde Candael met de Duitse Anna Creutz, die later een bekende coloratuursopraan zou worden. Hun twee kinderen maakten eveneens carrière in de kunstwereld: Peter (1915-1979) als dirigent, Martine (°1922) als danseres en balletmeesteres.

Een groot talent als Candael moet natuurlijk ook andere musici vormen. Hij begon als leraar notenleer (1919) en eindigde in de hoogste leergang van contrapunt en fuga, waarbij hij zich liet kennen als een groot muziekpedagoog.

Tweemaal stelde hij zich kandidaat voor het directeurschap van het Antwerpse conservatorium, in 1933 en 1941. Tweemaal zag hij dit aan zijn neus voorbijgaan, eerst door Flor Alpaerts, dan door Lode De Vocht.

In 1937 werd K. Candael ook benoemd tot directeur van de Vlaamse muziekuitzendingen van het N.I.R. Hij hield het slechts één jaar vol. Het vele werk bracht hem aan de rand van een zenuwinzinking.

Na W.O. II werd hij beschuldigd van *een vreemde houding tijdens de bezetting*. Hij zou zijn dochter, sterballetdanseres, de toestemming gegeven hebben een tournee te ondernemen naar het Oostfront. Na twee jaar kwam de uitspraak: ontzetting uit zijn ambt als leraar aan het conservatorium voor 1 jaar met terugwerkende kracht. Candael is die slag nooit helemaal te boven gekomen.

Hij stierf in Rotterdam, waar hij met zijn beroemde, socialistische mannenkoor, de *Lassallekring*, de *rapsodie voor alt en mannenkoor* van J. Brahms zou dirigeren. Candael was niet al te gerust in de soliste en repeteerde daarom de avond voordien nog eventjes met haar. Candael, die zelf piano speelde, zakte plots voorover. Het concert werd omgevormd tot een in memoriam.

Composities

Algemeen

Orkestwerken o.a. Levensdroom (1904), Poëma (1931), Meditatie (1941), Passacaglia en bourré (1945).

Balletten (o.a. De zeven hoofdzonden (1927), Het Hooglied (1936).

Oratorium Marialeven (1943).

Kamermuziek, cantates en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste*((SATB, a capella))*
De avond zijgt als zegen*((SATB, a capella),1910)*
De wiedsters *(4-st. vrouwenkoor a capella)*
Het lied van de arbeid
Hoort gij de eik? *(t) (3 gelijke stemmen, a capella)*
Mijn lied *(= Ter zege)*

Yvon (Ivo) Ceulemans

Antwerpen 18-3-1905
Mechelen 9-5-1994

Biografie [1] [11]

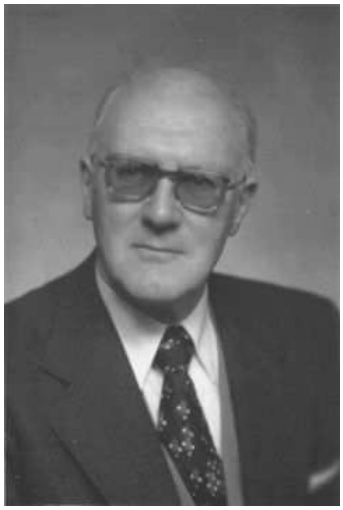

De Antwerpse componist studeerde aan de stedelijke normaalschool en aan het conservatorium van zijn geboortestad.

Hij had als leraars onder andere Frans Constant D'Haeyer (blz. 86) en Karel Candael (blz. 45).

Hij behaalde het hoger diploma viool en eerste prijzen in harmonie, contrapunt, fuga, orkestratie en compositie.

Ivo heeft zich zeer lang aan de stelregel van het ouderlijke huis gehouden: muziek is goed als nevenwerk, als beroep is het te riskant. Zijn hoofdbekommernis was inderdaad lange tijd zijn onderwijstaak. Van 1925 tot 1955 in het Antwerpse officiële onderwijs en vanaf 1925 tot september 1974 aan de muziekacademie in Hoboken, waar hij eerst leraar viool en notenleer was en vanaf 1959 directeur. Intussen voelde hij zich genoodzaakt ook te componeren, waarmee hij verscheidene prijzen in de wacht sleepte. In zijn composities experimenteerde hij ook met dodecafonie.

Composities

Algemeen

Drie orkestwerken, ook fanfaremuziek en percussie.

Kamermuziek, o.a. 4 strijkkwartetten, een pianokwartet, een klarinettenkwartet *(Clari-quatronetti)*.

Koorwerken.

School- en huismuziek.

Liederen, vooral kinderliederen, veel ervan zijn georkestreerd.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(op. 6, 1941) (t) (ook voor koor)*

Jan Baptist Ceulemans

Antwerpen 2-4-1887
Antwerpen 20-11-1938

Biografie [1] [30]

Zijn muzikale studies deed hij aan het conservatorium van Antwerpen.

Hij was ook muziekcriticus en medewerker van de bekende muziekuitgaven *De Ring*.

Composities

Algemeen

Allegretto voor clavecimbel.

Drie volksliederen, zes kleine liederen, negen kinderliederen, Duitse liederen op tekst van Goethe en H. Heine, geestelijke koorliederen.

Op gedichten van René De Clercq

De zwingel
Dorserslied
Moederke is uit

Hendrik Claessens

1891 - 1969

Biografie

Ik kan u niet vergeten

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

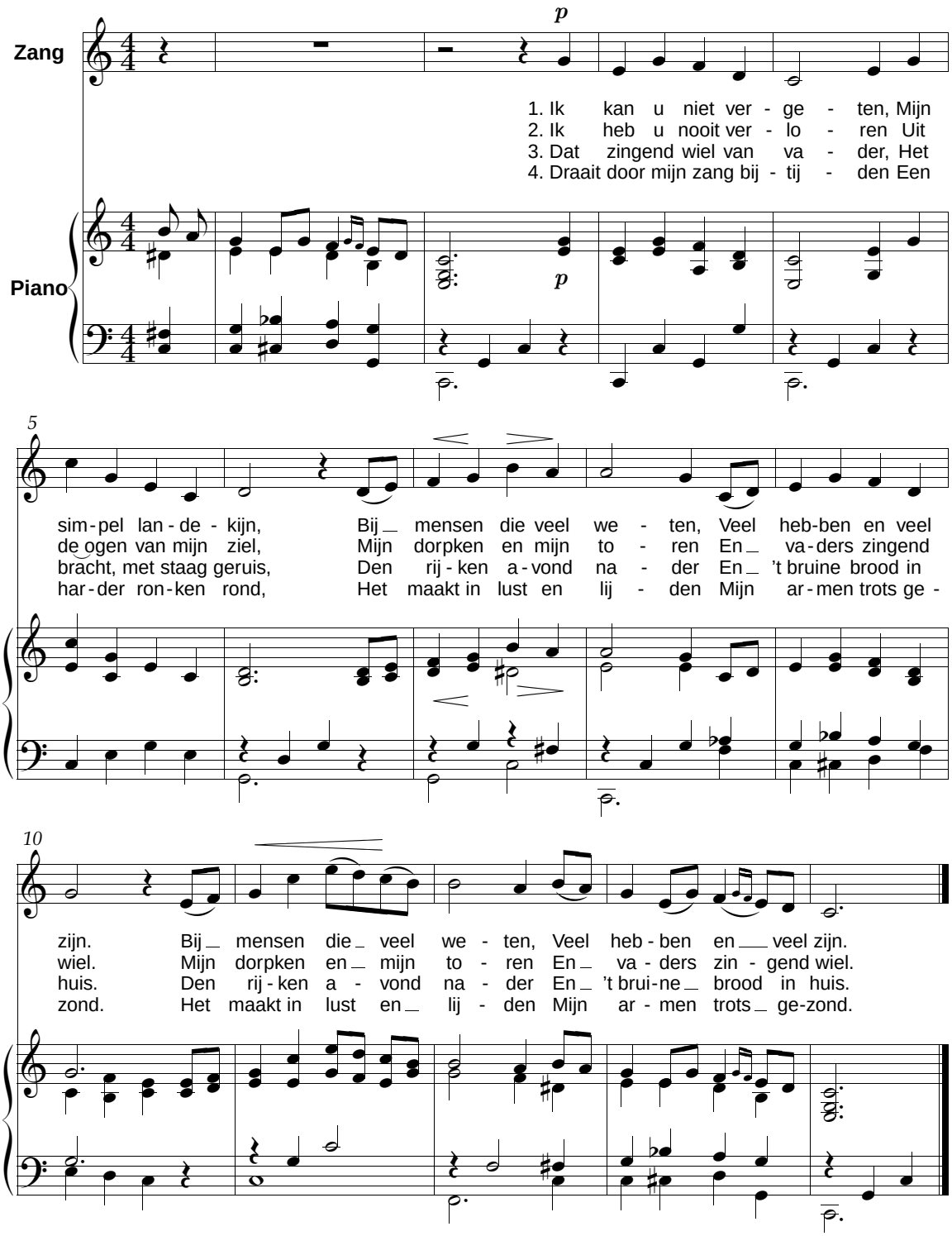

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk *Daniël Clement - Ik kan u niet vergeten (7-2-1945)*

Ik kan u niet vergeten – Onuitgegeven lied van Daniël Clement

Moederke is uit

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

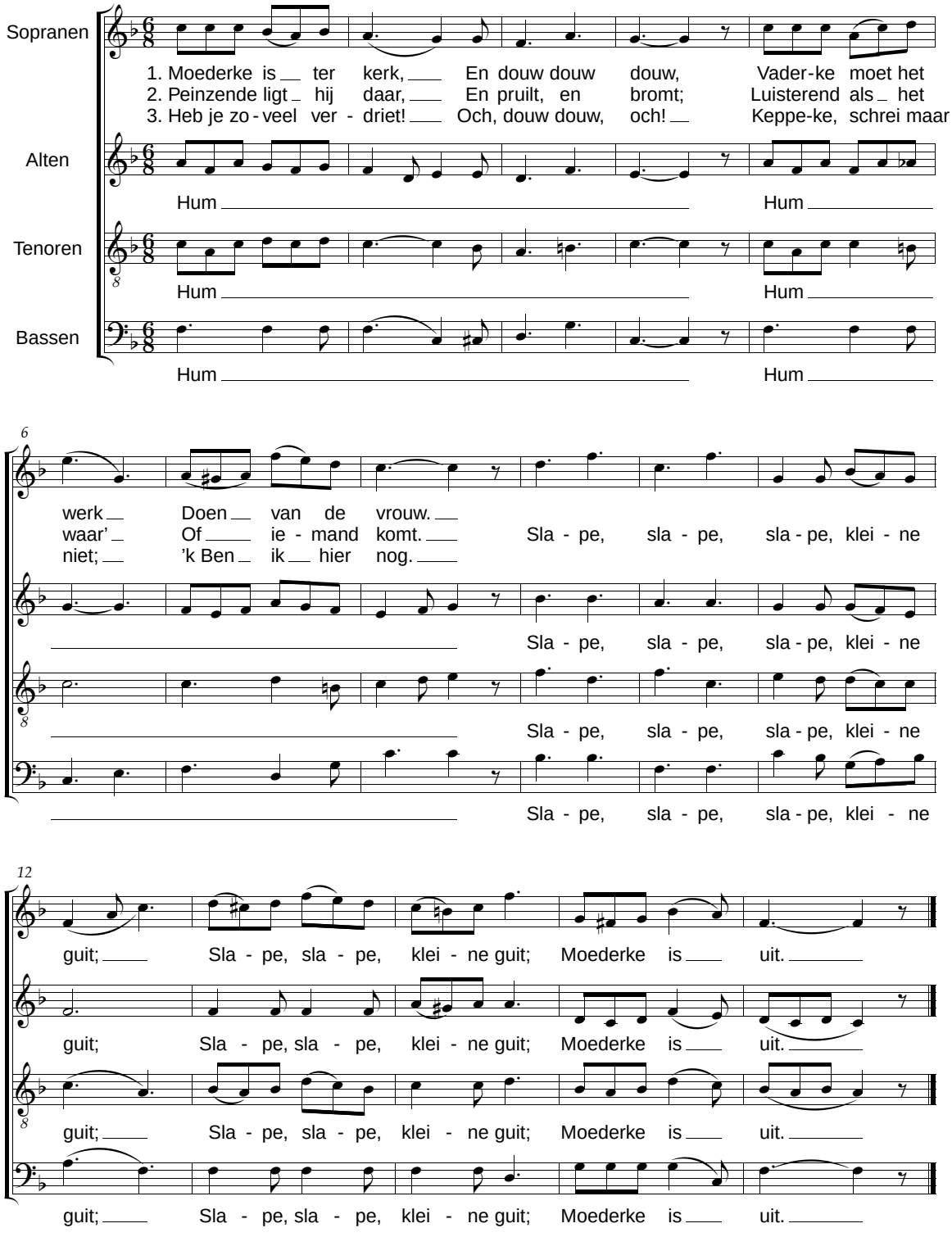

Moederke is uit (SATB) – Onuitgegeven lied van Daniël Clement

Het avondt uit al de wolken

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

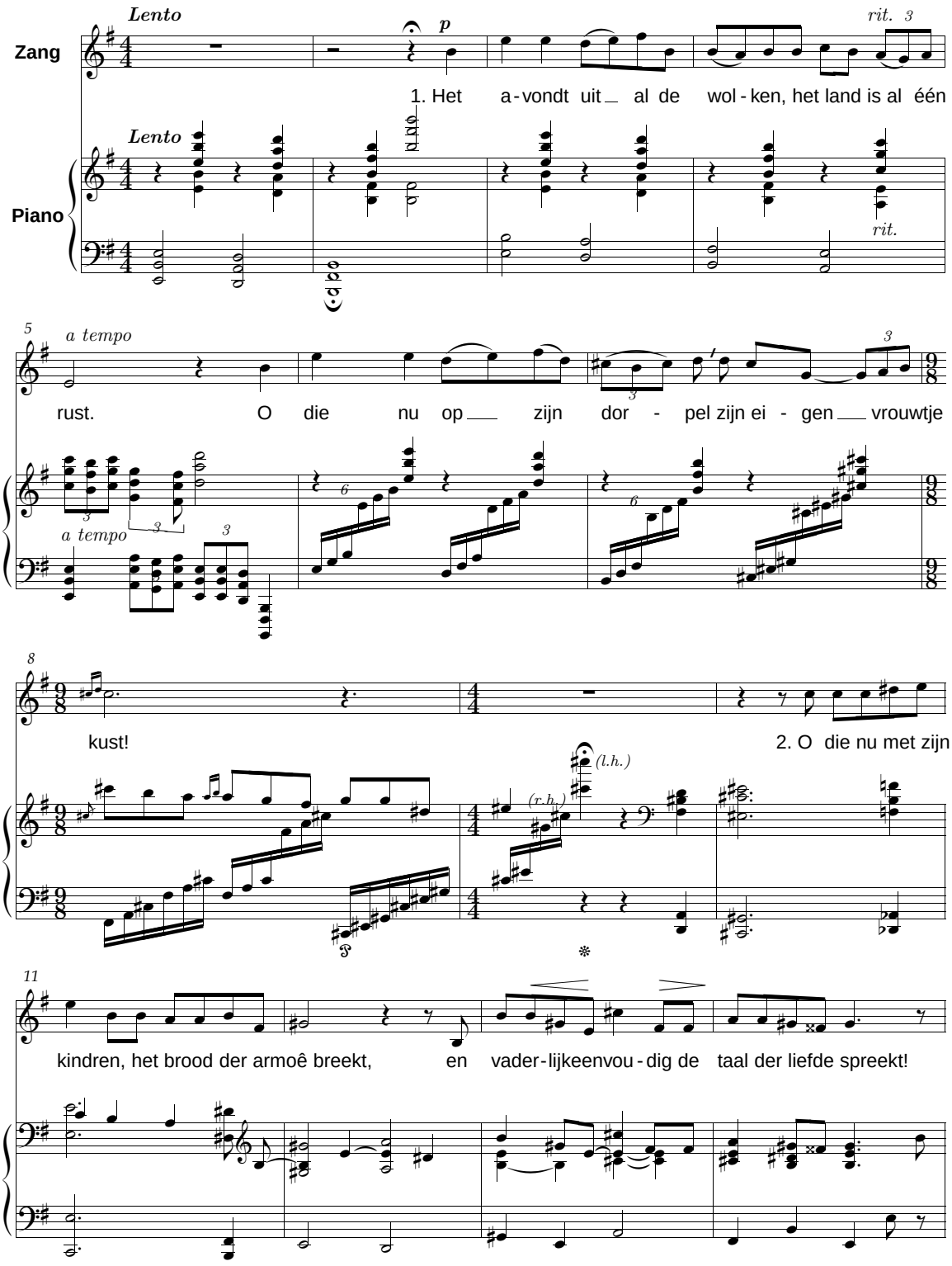

Het avondt uit al de wolken (17-8-1936) - Daniël Clement *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

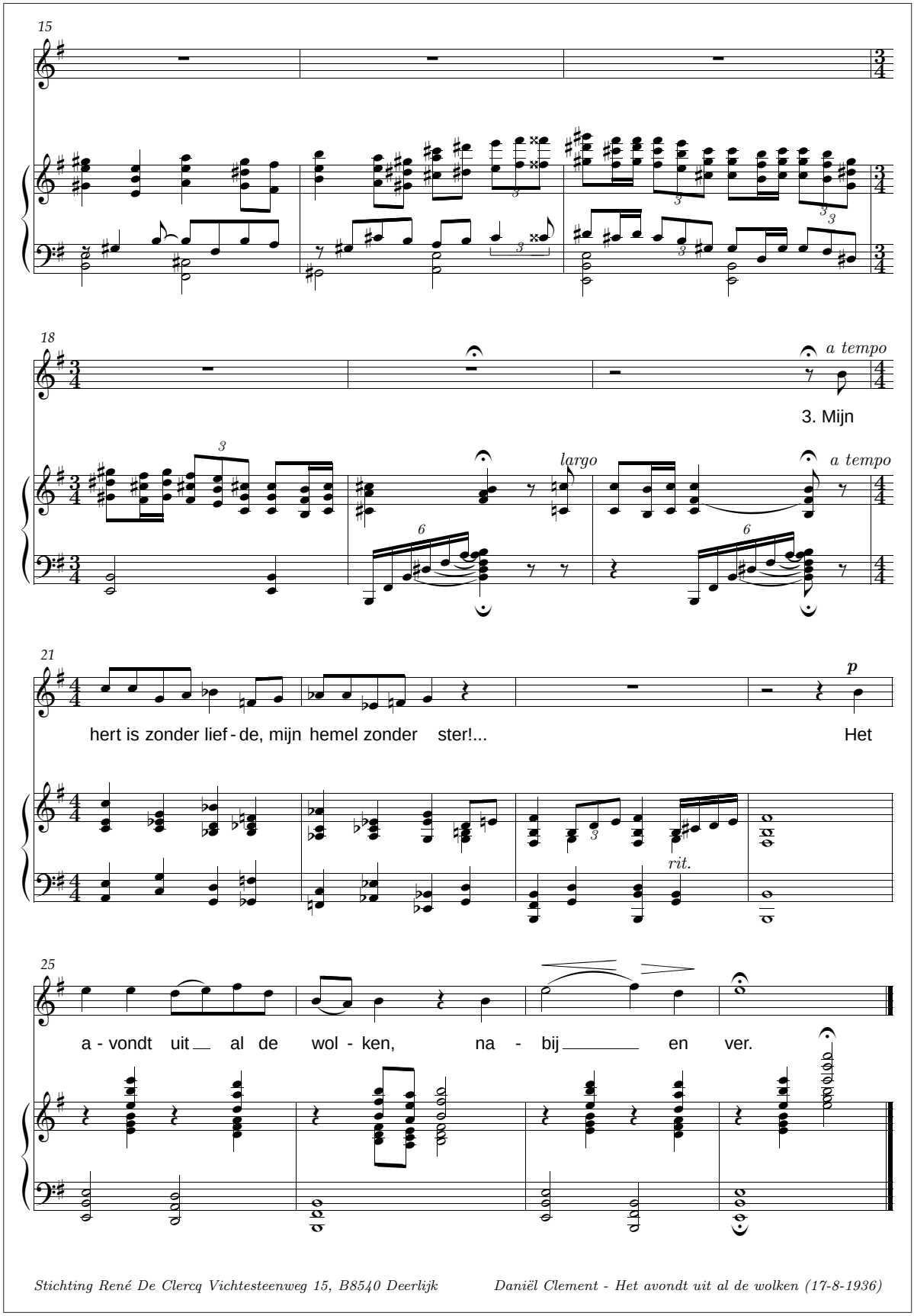

Het avondt uit al de wolken – Onuitgegeven lied van Daniël Clement 2/2

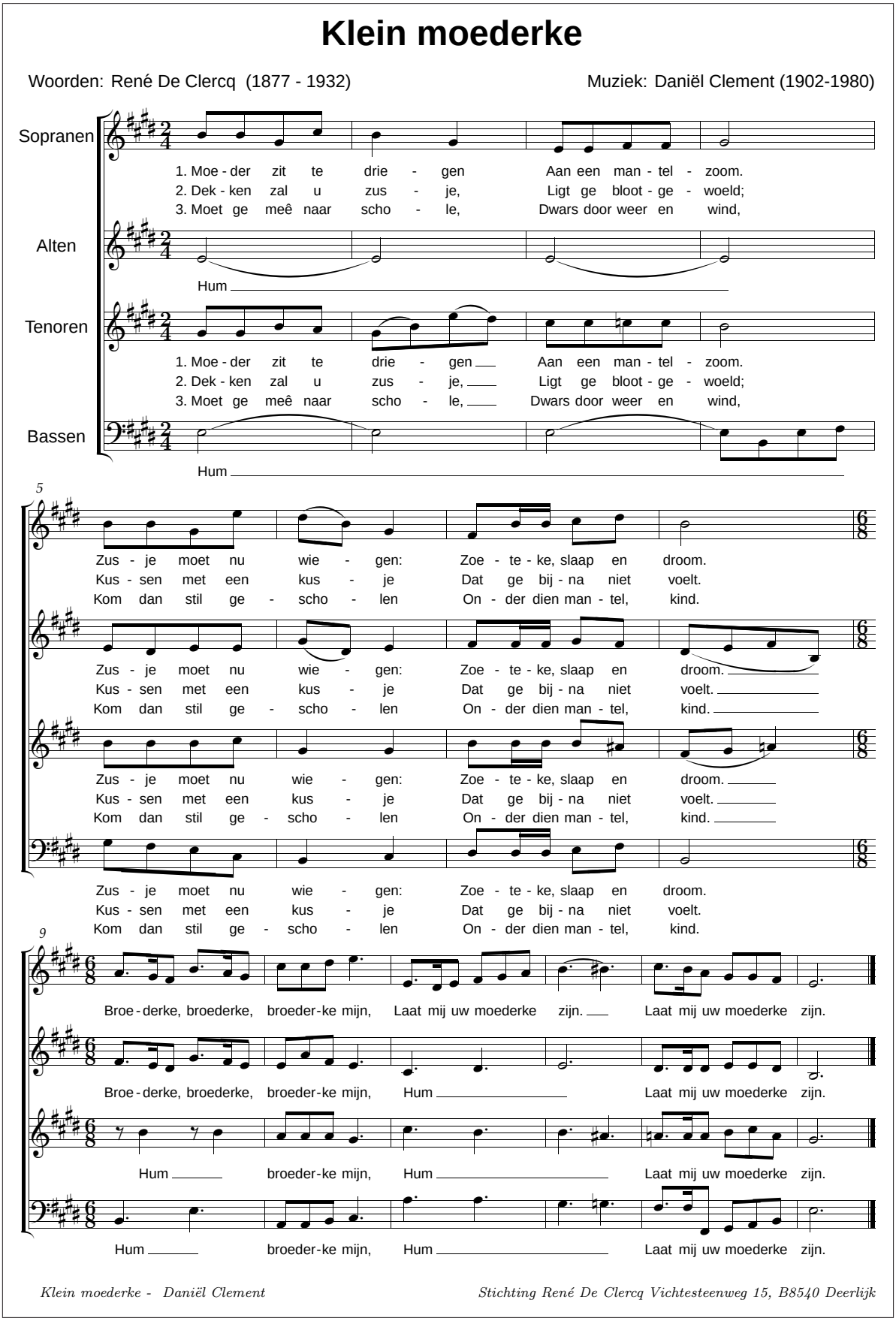

Klein moederke(SATB) – Onuitgegeven lied van Daniël Clement

Mijn bleuzerke

René De Clercq (1877 - 1932) Daniël Clement (1902-1980)

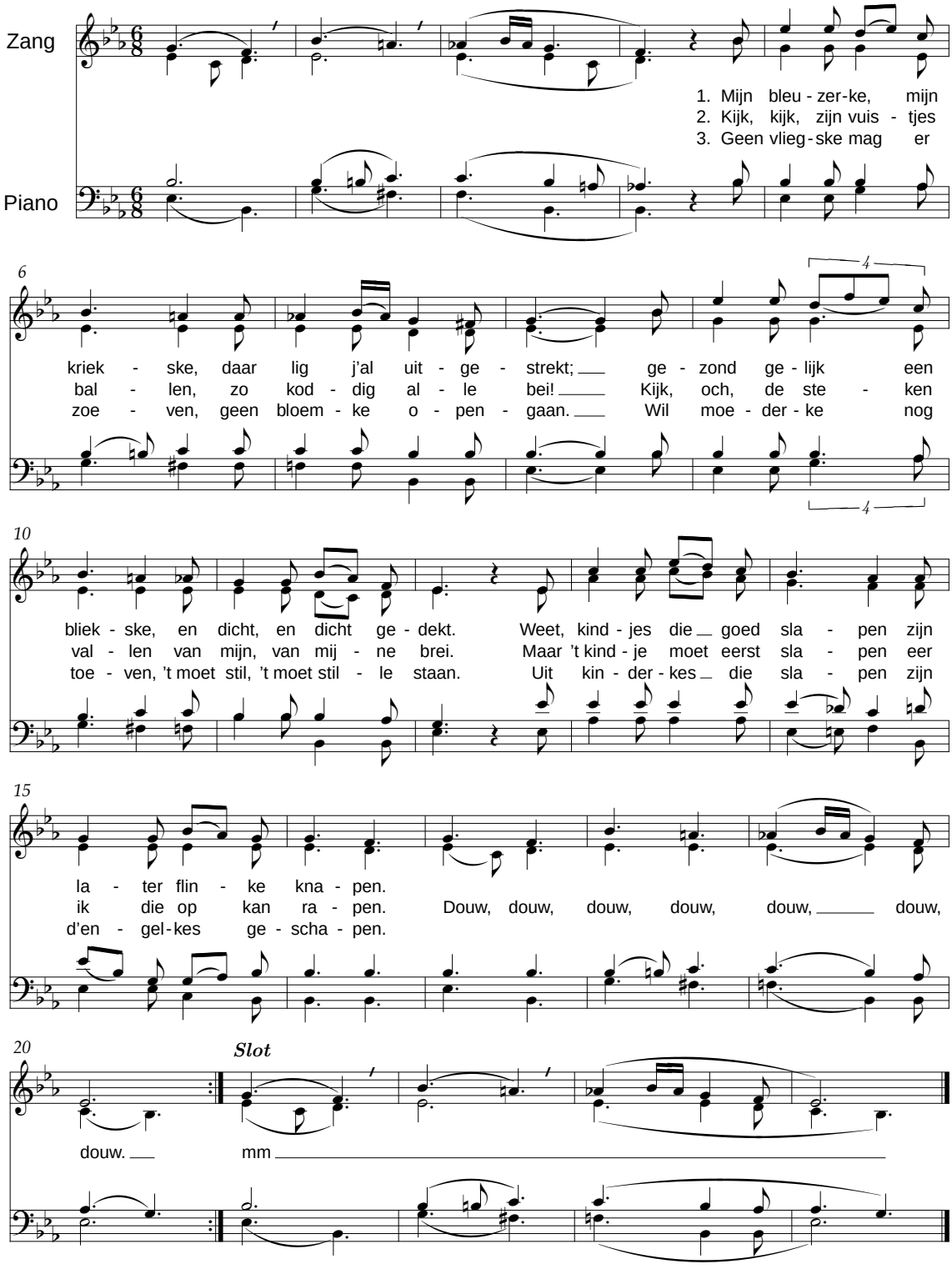

1

Mijn bleuzerke(SATB) – Onuitgegeven lied van Daniël Clement

Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld

Daniël Clement

Izegem 13-6-1902
Izegem 29-5-1980

Biografie[21]

Daniël Clement stamt uit een geslacht waarvan achtereenvolgens overgrootvader, grootvader en vader Clement al sinds het begin van de 19de eeuw het ambt van organist bekleedden aan de Izegemse Sint-Tillokerk. Om die traditie voort te zetten, liet Daniël zich in 1919 inschrijven voor de cursus notenleer en orgel aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent. Later kwam daar nog harmonie, contrapunt en piano bij, zodat hij in 1926 het conservatorium verliet met een eerste prijs orgel, harmonie en contrapunt.

Na deze geslaagde studies werkte hij eerst in de muziek- en platenwinkel van zijn ouders en begon met een broer aan een pianofabriek, waaruit later een meubelbedrijf is gegroeid en waar hij lange jaren werkzaam is geweest. Op muzikaal vlak werd Daniël Clement weldra organist en dit tot 1943, waarna hij nog ruim 25 jaar het orgel bespeelde tijdens de bijzonderste kerkelijke diensten.

Een revolutionair is Daniël Clement niet geweest. Zowel melodisch als harmonisch bleef hij binnen de perken van de door het volk zo vertrouwde romantische muzikale structuren. Aldus slaagt hij erin de grote massa te boeien en aan te spreken in een taal die gemakkelijk te begrijpen valt. Zijn grootste aandacht ging naar het melodische. Hij wist soms uitermate vloeiende melodieën te componeren waarvan bv. bij de liederen de tekstinhoud treffend wordt weergegeven. Voor zijn missen baseert hij zich op gregoriaanse thema's of bekende melodieën (vb. Lourdesmis). Op harmonisch vlak houdt hij zich aan de regels van de klassieke harmonisatie, gekleurd met enkele romantische stijlprocédés. In de koorwerken overweegt het homofone zeer sterk, contrapuntische verwerkingen komen eerder weinig voor, en zijn pianobegeleidingen zijn gebouwd op de liedmelodie.

Dit alles samen genomen, een gemakkelijk aansprekende melodie met een eenvoudige harmonisatie in een picturale begeleiding, maakt de werken van Daniël Clement bereikbaar voor iedereen. Door de talrijke uitvoeringen van zijn cantates, koorwerken en missen binnen en buiten Izegem, door de publicatie van vele liederen wist Daniël Clement een uitgebreid publiek muzikaal te verrijken en eventueel op weg te helpen naar verdere muzikale ontdekkingen.

Composities

Algemeen

Enkele pianowerken.

Cantates, missen, koorwerken *(Van Gansenmars)*, liederen op tekst van A. Nahon, René De Clercq e.a.

Op gedichten van René De Clercq

Avondlied
Blijheid
Het avondt uit al de wolken
Ik hoor hem nog
Ik kan u niet vergeten
Klein moederke
Koninkventjes

[21] Bron: Hendrik Willaert, musicoloog, Ruiselede

Mijn bleuzerke *(SATB)*
Mijn ventje slaapt
Moederke is uit *(SATB)*
Wanneer de tijd zal komen

Alfons Cluytens

Sint-Jans-Molenbeek 19-3-1880
Antwerpen 30-1-1955

Biografie [11]

Hij studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel en werd repetitor aan de Koninklijke Vlaamse Opera van Antwerpen.

In 1913 werd hij begeleider aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, verbonden aan de leergang voor lyrische kunst van de beroemde Wagnertenor Ernest Van Dyck. Later werd hij eerste dirigent van de Koninklijke Franse Schouwburg in Antwerpen, tot deze in 1933 gesloten werd.

De beroemde dirigent André Cluytens is de zoon van Alfons.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Herinnering
Klompenliedeke *(t)*
Vlaamse kermis

Ad Cominotto

Hasselt, 10-9-1956

Biografie [70]

Nauwelijks 4 jaar oud nam hij het accordeon van zijn zuster ter hand. Het werd het enige speelgoed dat hij niet vernielde! Zijn leven werd vanaf dan muziek.

Ad kon eerder noten dan woorden lezen. Toen hij acht was, ging hij naar de muziekschool, maar accordeon werd toen nog niet onderwezen. Het was een minderwaardig instrument. Het werd dus piano, eerst in Hasselt, dan in Luik. Het accordeon schoof hij echter niet aan de kant. Eenmaal per maand trok hij naar Parijs om er zich verder te bekwamen.

Pas in 1975 hing hij het aan de haak. Hij schafte zich een synthesizer aan en speelde van 1978 tot 1982 in lokale orkestjes.

Daarna maakte hij controversiële en experimentele muziek met *Pas de Deux* (Walter Verdin) en *Coyote and the lost Dacotas*.

In 1988 besloot hij zijn talent te gelde te maken. Hij stichtte Commusic met de bedoeling filmmuziek te maken, wat hem voor enkele industriële video's lukte.

In 1989 werkte hij samen met de meest controversiële Belgische zanger, Arno. Elf jaar duurde de samenwerking, intussen werd Ad bekender en hij werd in tv-shows en radiouitzendingen gevraagd. Na de samenwerking met Arno werd hij toetsenist-componist bij bekende namen als Viktor Lazlo en Mama's Jasje.

Composities

U Nu! de integrale geschiedenis der Nederlandstalige poëzie.

Op gedicht van René De Clercq

Toen Marcel Vanthilt, altijd gebrand op iets nieuws en creatiefs, gevraagd werd een Nederlandstalig poëzieprogramma samen te stellen, vroeg hij aan Ad Cominotto de muziek erop te componeren.

Het resultaat werd een cd, U-NU, met ondermeer het lied Plof.

Geen lachje kan mijn lijden sussen

René De Clercq (1877 - 1932) John Coppens

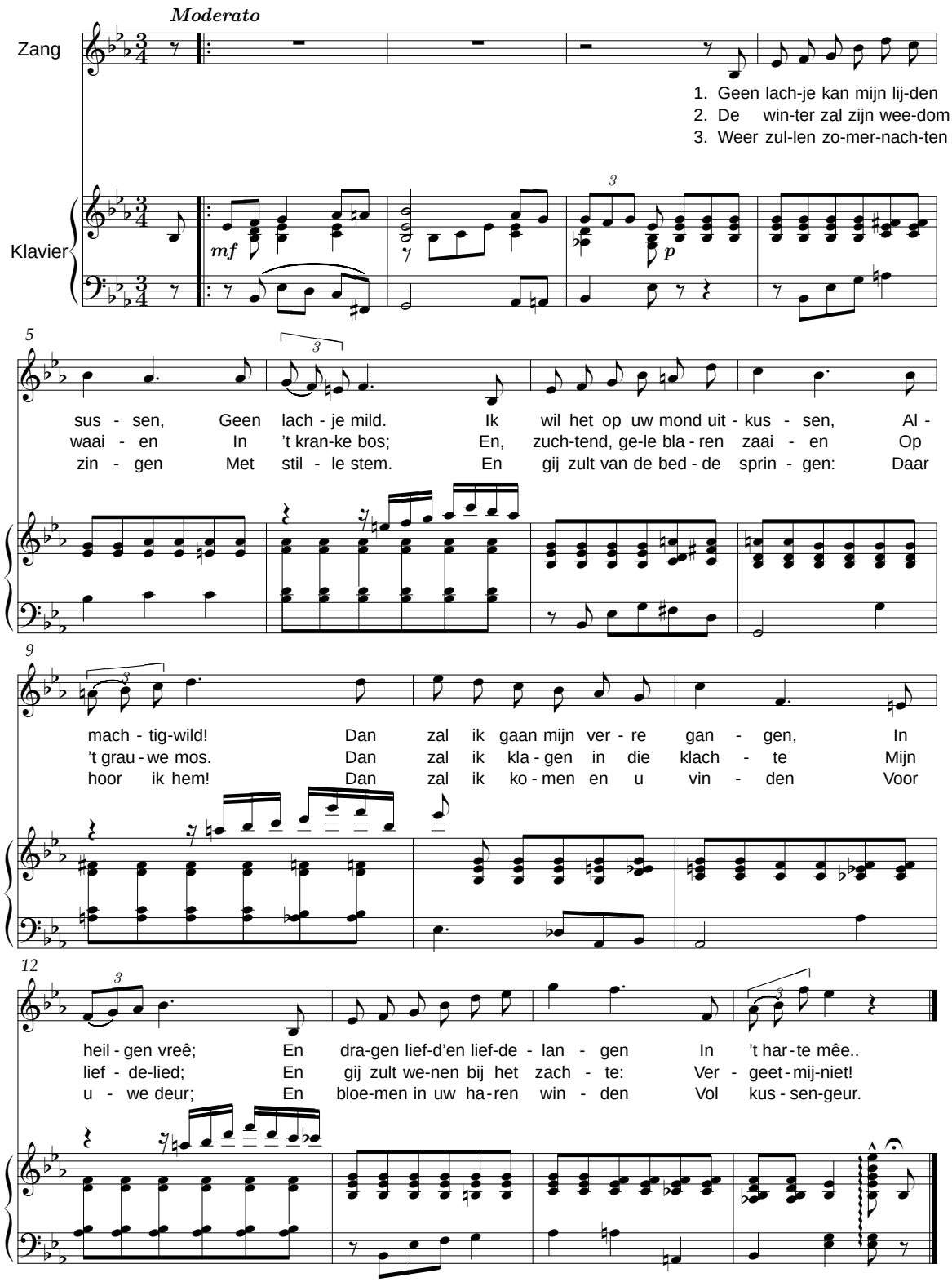

Plof *(= Dorserslied), zie ook in discografie blz. 266.*

John Coppens

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Geen lachje kan mijn lijden sussen

Joseph Lambert Coune

Heers 19-3-1867
Veulen 13-12-1953

Biografie [72]

Joseph Lambert Coune deed zijn studies in de seminaries van Sint-Roch en Luik. Na zijn priesterwijding in 1891 werd hij onderpastoor in Leut.

Naast zijn christelijke roeping bleek pastoor Coune over bijzonder muzikaal talent te beschikken en was hij een begaafd liedercomponist.

In 1900 werd hij tot pastoor benoemd in Hendrieken-Voort. Toen hij op rust ging in 1951, ging hij in Veulen wonen.

Men kan niet over Lambert spreken zonder zijn twee jongere broers-priesters te vermelden: Martinus (°5-2-1873) en Victor (°5-5-1876). De mensen noemden ze de *koene klokken*: ze zongen goed. Martinus was overigens muziekleraar, terwijl Lambert eerder gekend was als klavierspeler. Alle drie hebben ze zich ingezet voor het Vlaamse lied. Grootste verdienste hiervoor heeft Martinus. Van in zijn studententijd begon hij, als vurig flamingant, alles te verzamelen wat betrekking had op het Vlaamse lied en het volkslied. Onder de initialen MC gaf hij zes delen van *De Vlaamsche Zanger* uit, waarvan de kaft door Felix Timmermans getekend was. Martinus' broers hielpen bij het uitgeven, zoals dat ook het geval was bij de *Godvruchtige Zanger*. Beide zangbundels werden bij een neef van de familie gedrukt. Ze haalden een oplage van meer dan 100 000 exemplaren. Pastoor Lambert Coune publiceerde daarin onder het pseudoniem *L.C. Van Hengerke*. Hij zorgde ook voor de klavierbegeleidingen.

Pastoor Coune was een schalkaard. Toen in 1975 de pastorie van Hendrieken-Voort verkocht werd en een nieuwe eigenaar kreeg, brak men de keukenvloer uit en vond men een stenen potje, met rode lak verzegeld. Het potje werd geopend en gaf zijn geheim prijs: een in 1903 handgeschreven lange boodschap van pastoor Coune, een 10-centstuk en een medaille als beloning voor de vinder. In een van zijn dagboeken over het leven in Hendrieken-Voort vraagt de pastoor "verschoning" aan de vinder van dit potje, omdat hij geen grote schat meer zal vinden.

Composities

Algemeen

Geestelijke gezangen.
Profane liederen.
Klavierstukken, klavier en instrument.

Op gedichten van René De Clercq

Het lied van de terwe *((SATB, met piano))*
Mijn kleen, kleen dochterke

Het lied der terwe

René De Clercq (1877 - 1932)

Joseph Lambert Coune (1867-1953)
Bew. Didier Debels

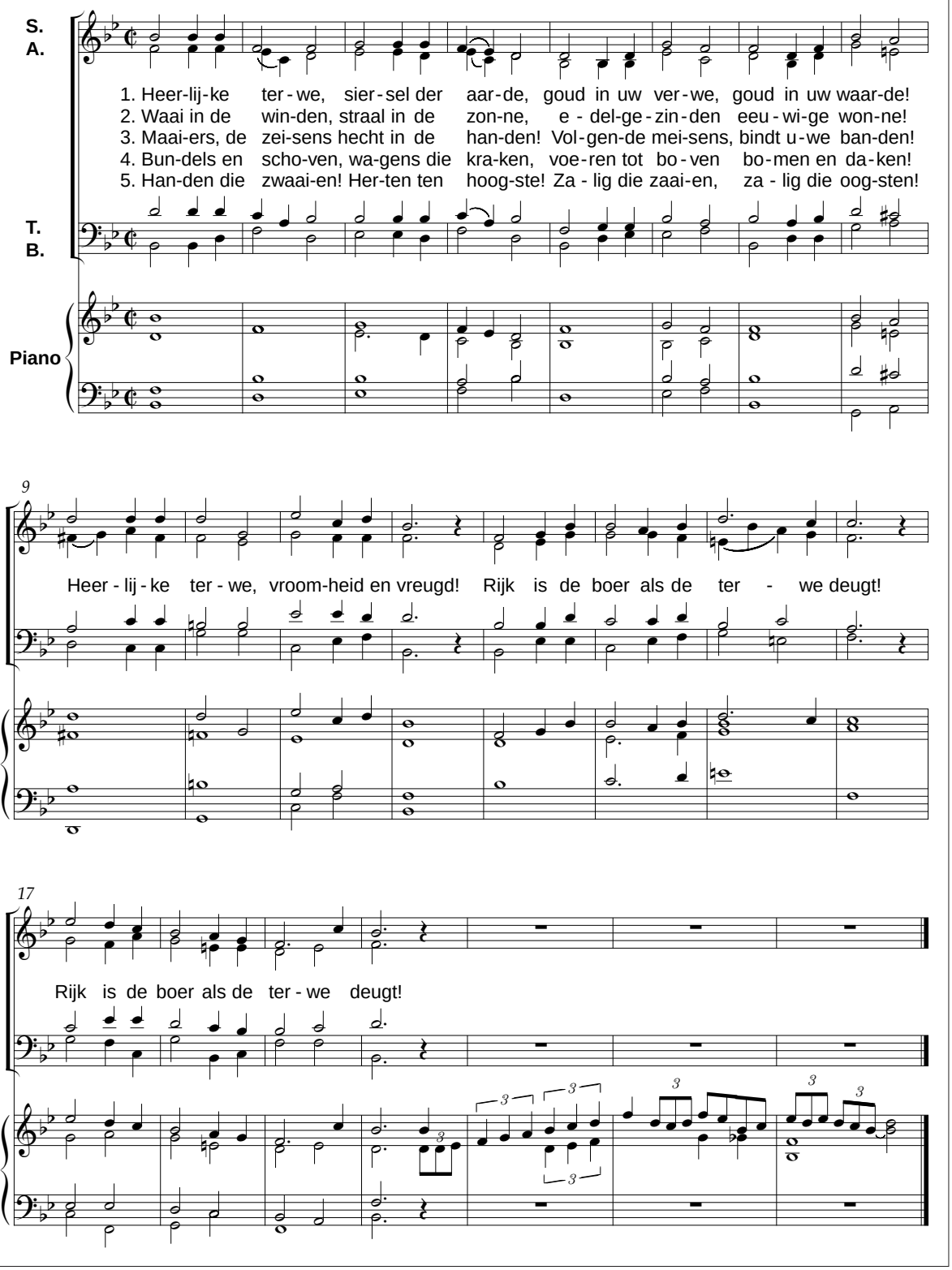

Het lied van de terwe in een 4-st. bewerking van Didier Debels, met pianobegeleiding

Edward Criel

Gent 16-12-1875
Algiers 19-04-1927

Biografie [32]

Hij studeerde muziek aan het Gentse conservatorium, leerde klavier en hobo spelen, bekwaamde zich in compositie bij Mathieu, J. Blockx en in Frankrijk bij Vincent d'Indy (1851-1931) van wie de lessen in compositie befaamd waren.

Hij werd tweede orkestmeester in de *Franse Schouwburg* in Gent. Hij huwde met de Gentse klavierspeelster B. De Moor.

Composities

Algemeen

Marsen.
Liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Het duiveke der zonne
Mijn hartje is een vogel *(t)*

Hubert Cuypers

Baexem (Nederland), 26-12-1873
Amsterdam 22-2-1960

Biografie [65]

Hubert was zevende uit een gezin van tien kinderen uit Baexem, een klein dorpje tussen Weert en Roermond. Zijn studies begon hij bij zijn vader, zette ze in Roermond voort bij de broers Guillaume, piano bij Louis en viool bij Paul, en voltooide ze, van 1888 tot 1891, aan de kerkmuziekschool in Aken. Terwijl hij nog studeerde aan het "Gregoriushaus" in Aken, kwamen daar dirigenten uit twee steden om er een organist voor hun kerkkoor te zoeken. Franz Nekes, de belangrijkste leraar van Cuypers, liet een strikt anonieme proefauditie houden tussen zijn drie beste leerlingen, waarna de beide dirigenten Cuypers kozen als degene die ze hebben wilden. Al voor zijn eindexamen was Hubert dus zeker van een benoeming, hetzij in Graz, hetzij in Amsterdam. Het werd Amsterdam, omdat zijn moeder, die intussen weduwe was geworden, Graz veel te ver van Baexem vond. Heel zijn verder leven, behalve enige jaren voor W.O. I, toen hij als forens in Bussum woonde, is Cuypers Amsterdammer gebleven.

In 1897 huwde hij er met de Amsterdamse koopmansdochter Mathilde Fuchs. Muzikaal genoot hij veel aanzien door zijn orgelbespelingen in vele kerken. Toch was hij in eerste instantie als organist verbonden aan het Sint-Alphonsuskoor van de kerk der redemptoristen aan de Keizersgracht. Na enkele jaren werd hij ook dirigent van dit koor. Hij stond bekend als een gaaf vertolker van Palestrina. Ook voor een stijlvolle uitvoering van het gregoriaans werd hij al geroemd, toen de resultaten van de studies die de benedictijnen erover hadden ondernomen, nog niet gekend waren. Cuypers' meesterschap in klassieke polyfonie en gregoriaans was zo groot, dat de beroemde Bernard Zweers zijn leerlingen naar Cuypers' repetities stuurde om van beide stromingen een juist beeld te krijgen.

Vijfentwintig jaar bleef hij organist-dirigent van het Sint-Alphonsuskoor. Dan werd hij dirigent van het koor van de Olbrechtkerk, een functie die hij spoedig wisselde voor eenzelfde taak bij het koor van de Sint-Agneskerk dat hij tot zijn afscheid in 1955 leidde. De mooie resultaten die Hubert met zijn kerkkoren bereikte, maakten natuurlijk ook dat hij als koordirigent op het concertpodium kwam. Gedurende 50 jaar is hij in dit kader in dienst geweest van een twaalftal koren.

Op de weefstoel

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Hubert Cuypers (1873 - 1960)

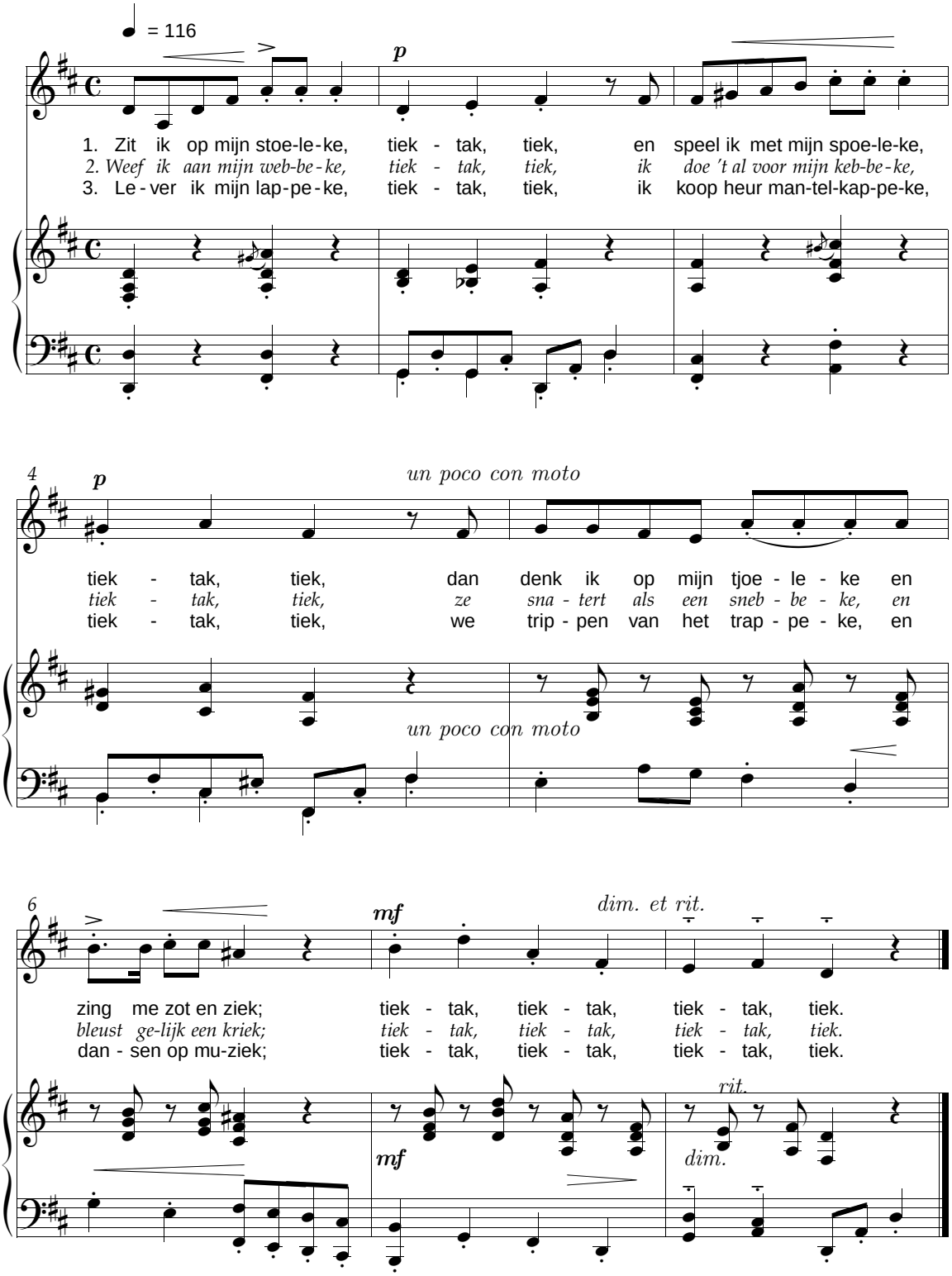

Op de Weefstoel – Hubert Cuypers

Composities

Algemeen

Enkele instrumentale werken.

Kerstoratorium, liturgische werken, waaronder een Te-Deum en veel missen (men noemde hem "De Hollandse Perosi"), 3 declamatoria voor spreekstem en orkest, 3 oratoria en 2 operettes.

Op gedichten van René De Clercq

De bietebauw
Het lied van de terwe
Koninkventjes *(t)*
Moederke alleen *(t)*
Of hij zal komen
Op de weefstoel
Ring-King *(t)*
Sarlotteke
Terwe *(dikwijls uitgevoerde declamatoriummuziek, 164 blz., beschikbaar onder meer in [6])* *(t)*Cuypers—see*zie* Het lied van de terwe
Van 't spinsterke
Van Pier de mandenmaker *(t)*
Vlaamse kermis

Didier Debels

Kortrijk 1949

Biografie

Didier Debels werd geboren in Kortrijk in 1949. Hij studeerde als 6-jarige piano aan het Stedelijk Conservatorium in Kortrijk bij Mevr. Boedts. Dit instrument bespeelde hij wel al sinds 3-jarige leeftijd. De passie voor muziek was dus zeer vroeg ontstaan maar werd tijdens deze lessen voor het eerst gevoed. Hij begon dan ook vrij vlug via Antoon Declercq, die toen koster-organist was in de St.-Rochuskerk in Kortrijk, en Albert Vanhoutte, toenmalig organist in de St.-Maartenkerk, het orgel te bespelen.

Op 14-jarige leeftijd begon hij te componeren. Missen voor drie- en vierstemmig koor, motetten, liederen, fantasieën en bewerkingen voor orgel en voor instrumentale muziek, zijn slechts een greep uit zijn werk.

Ongeveer rond diezelfde tijd werd hij gevraagd om te dirigeren. Dit doet hij tot op vandaag nog bij het koor Volta in Deerlijk. Daarvoor was hij al vaste dirigent bij het Sint-Rochusmannenkoor in Kortrijk en het Sint-Salvatorkoor uit Harelbeke.

In 1989 schreef hij de Markus-Passie (voor mannenkoor of gemengd koor en symfonisch orkest). Deze werd toen het eerst uitgevoerd in de Sint-Rochuskerk in Kortrijk. In 2003 werd de Passie opnieuw uitgevoerd in Kortrijk en in Harelbeke.

Hij verleende zijn medewerking aan tal van concerten, vooral rond Peter Benoit. Hij deed dit als dirigent en begeleider.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Alaba
Geef arbeid mij *(SATB, piano-, fluit-, klarinetbegeleiding)*

August De Coninck

Antwerpen 8-10-1873
Antwerpen 4-5-1954

Alaba!

René De Clercq (1877 - 1932) Didier Debels

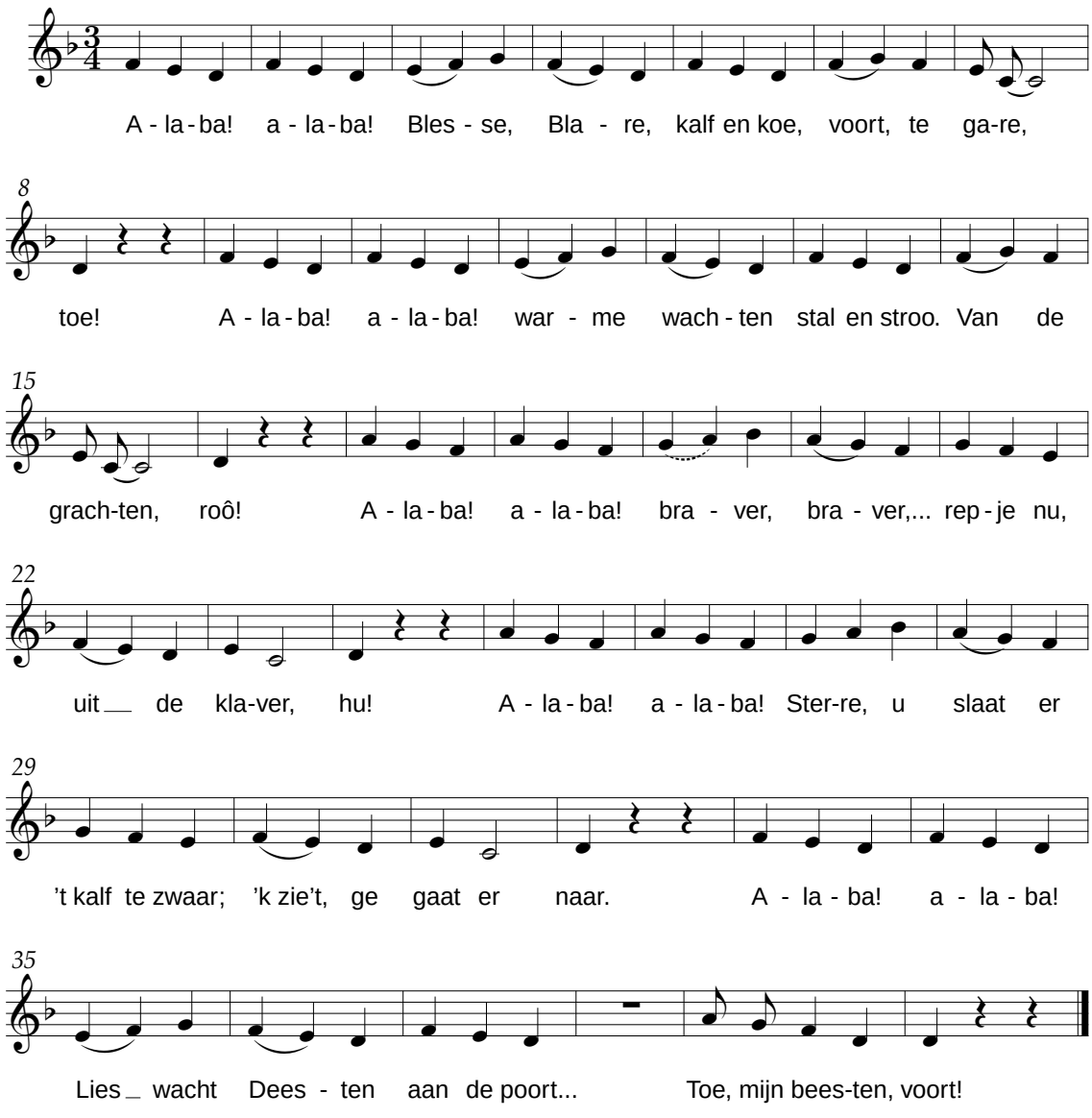

Alaba Didier Debels

Geef arbeid mij

René De Clercq (1877-1932) Didier Debels

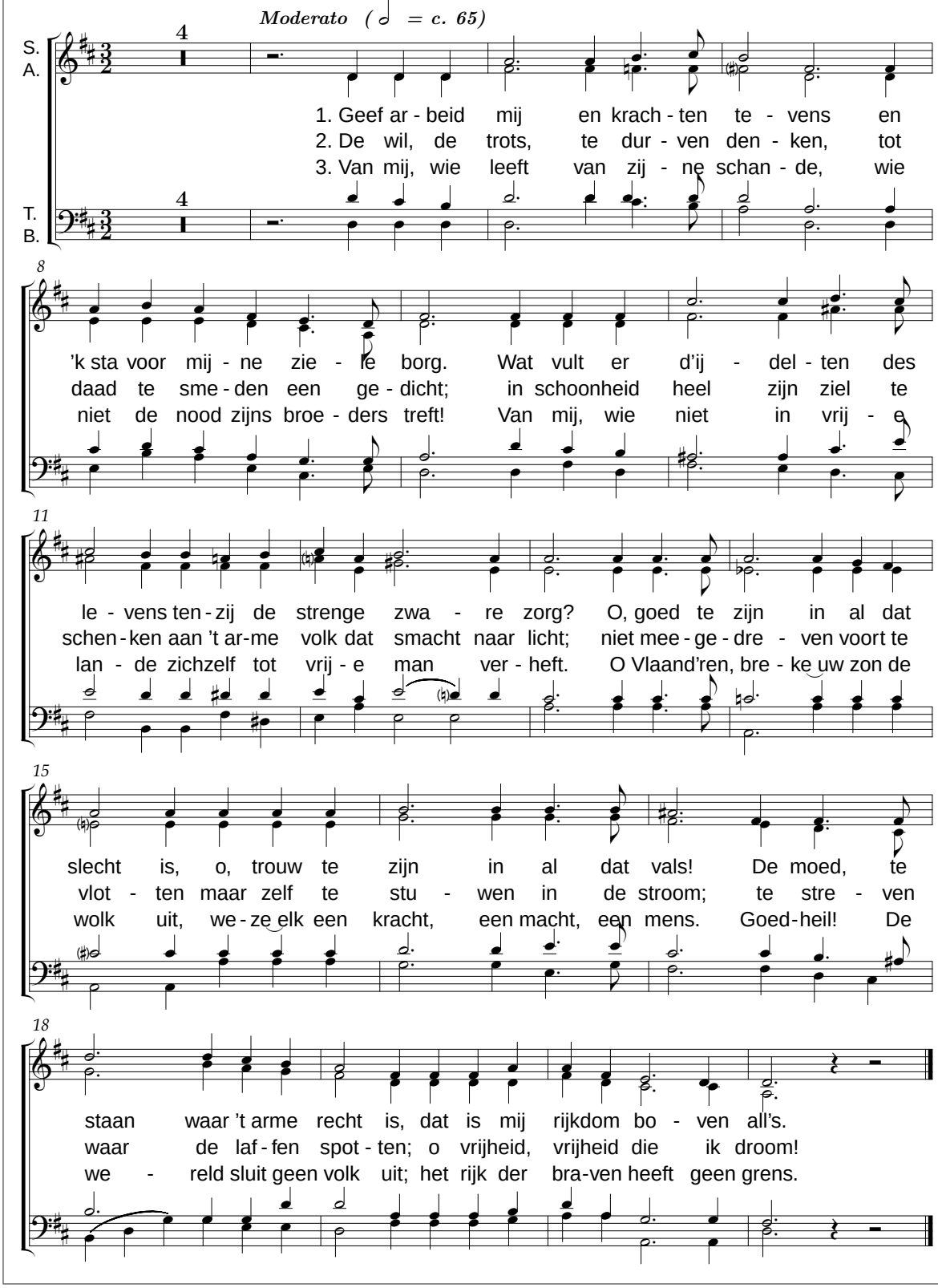

Geef arbeid mij Didier Debels

Biografie [30] [66]

Op de Seefhoek in Antwerpen kende toentertijd, zoals overal in Vlaanderen, de St.-Amandsparochie een grote bloei, dankzij de 7 onderpastoors en de pastoor-deken die natuurlijk elke dag een gezongen mis deden.

Muzikaal hadden de broeders van de christelijke scholen een ruim aandeel in de bloei: ze rekruteerden zangers onder hun leerlingen en oud-leerlingen van hun St.-Henricusinstituut en richtten in 1906 een kinderkoor op en één jaar later een mannenkoor, "Schola Cantorum Pius X". In 1907 werd August De Coninck aangesteld als organist in de St.-Amandskerk en als muziekleraar aan het St.-Henricusinstituut.

Hij werd de bezieler van beide koren, waarvoor hij uiterst productief werd. August was astmapatiënt en dagelijks 8 missen zingen was voor hem een zware opgave. Daarom liet hij zich bijstaan door knapen uit het kinderkoor.[22]

De Coninck bleef ongehuwd en wijdde zich ten volle aan composities voor zijn koren. Voor het St.-Henricusinstituut werd de Schola Cantorum een zegen: door haar prestaties raakte het in heel Antwerpen bekend.

Zijn godsdienstige muziek heeft De Coninck strikt opgebouwd naar de pauselijke polyfonievoorschriften. Ze is krachtig, stijlvol en een weelde voor het oor, aldus getuigenissen.

Composities

Algemeen

Kerkmuziek (orkest en orgel), vooral missen w.o. de missa "O sacrum convivium", motetten, koormuziek, lyrische drama's voor koren en orkest, het oratorium "Agnes" voor soli, koren en orkest, een 100-tal liederen voor kinderen en volwassenen, de kindercantate "Voor God en vaderland" en heel wat toneelmuziek en zangspelen.

Op gedicht van René De Clercq

Het puiteke *(in cijferschrift en in handschrift)*

---

[22] Eén van hen, Jules Bergers, (die nu in Geetbets woont) bezorgde ons deze informatie.

Aimé De Cort

Hekelgem 12-02-1883
8-03-1942

Biografie [30] [32]

Hij werd geboren in Hekelgem bij Aalst. Hij stamt uit een familie van onderwijzers en opvoeders, behaalde het onderwijzersdiploma in Lier, werd leraar Nederlands en later directeur van het atheneum in Sint-Jans-Molenbeek.

In 1923 publiceerde hij, op vraag van zijn Vlaamse collega's, 25 prettige kinderliederen, waaronder ook een lied op tekst van René De Clercq .

De opvoedkunde en de letterkunde haalden het bij hem op de muziek.

In 1924 al beschouwde hij zijn scheppende muziekperiode als afgesloten en intensiveerde hij in het verfranste Brussel zijn voortrekkersrol in de Vlaamse strijd.

Zijn activiteiten: bekend opsteller van *Het Laatste Nieuws*, lid van verscheidene Vlaamsgezinde genootschappen in Brussel, folklorist, schrijver van Vlaamse schoolboeken, publicist in veel opvoedkundige tijdschriften, schrijver van toneelspelen, vooral voor kinderen, medewerker aan de *Muziek-Warande* (zie Hullebroeck, blz. 121), enz.

J. Noben schrijft over zijn composities: *De muze van De Cort is een vogeltje dat niet hoog vliegt, maar een prettig deuntje kweelt.*

Composities

Algemeen

25 kinderliederen.

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten *(t)*

Het puiteke

René De Clercq (1877 - 1932) Aug. De Coninck 1873-1954

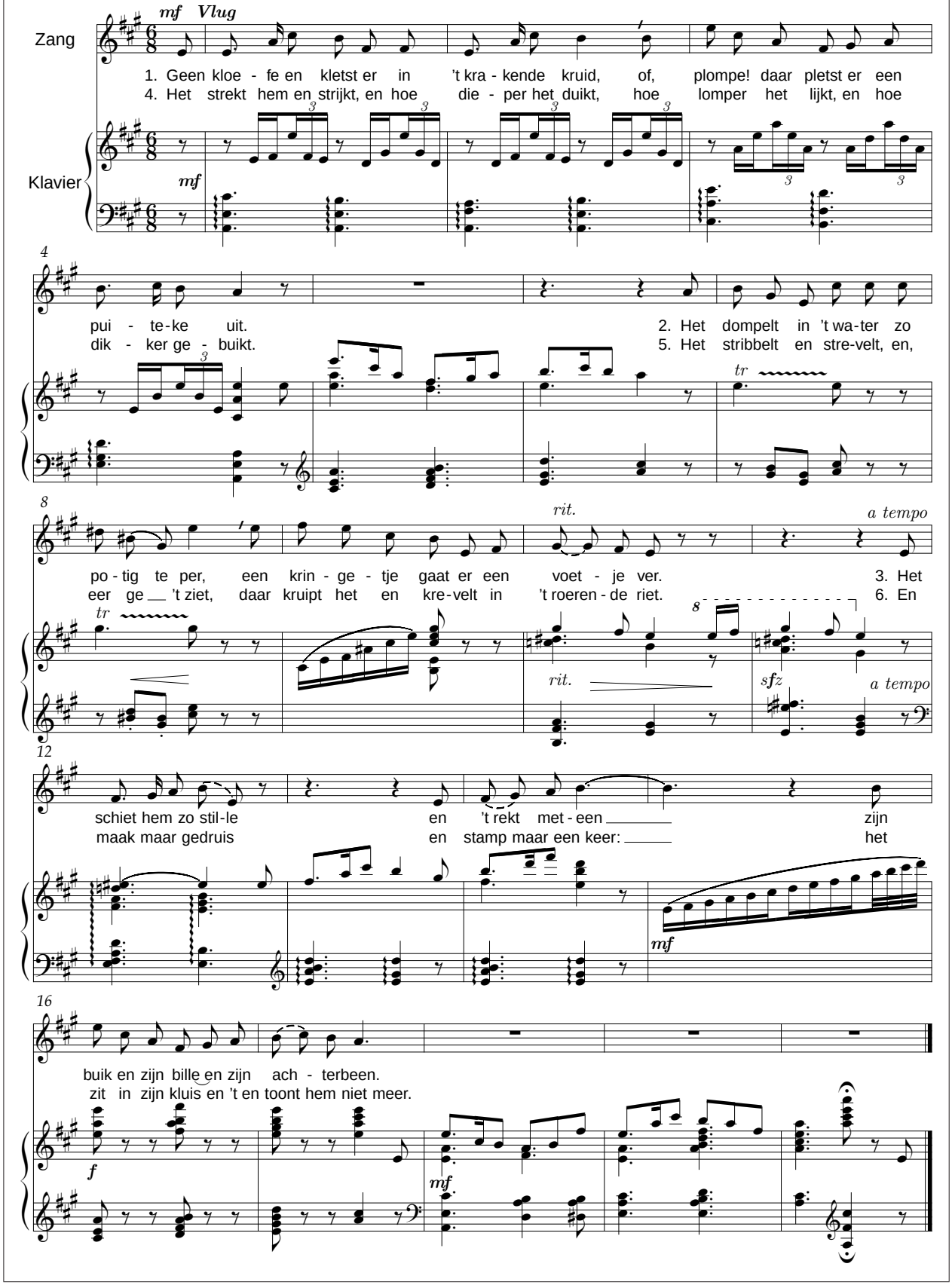

’k Zal wel

René De Clercq (1877 - 1932) Philippe De Coster

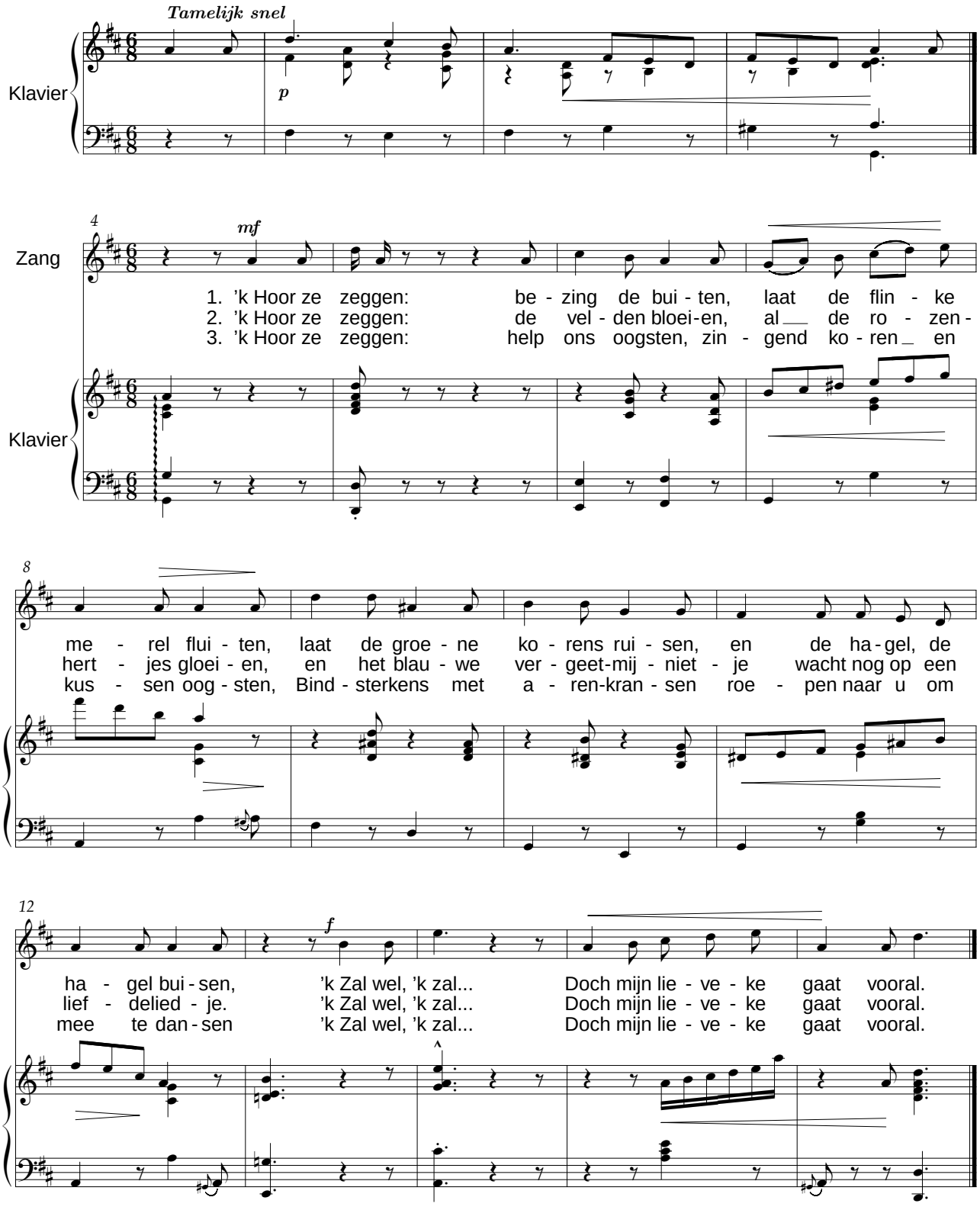

Sarlotteke

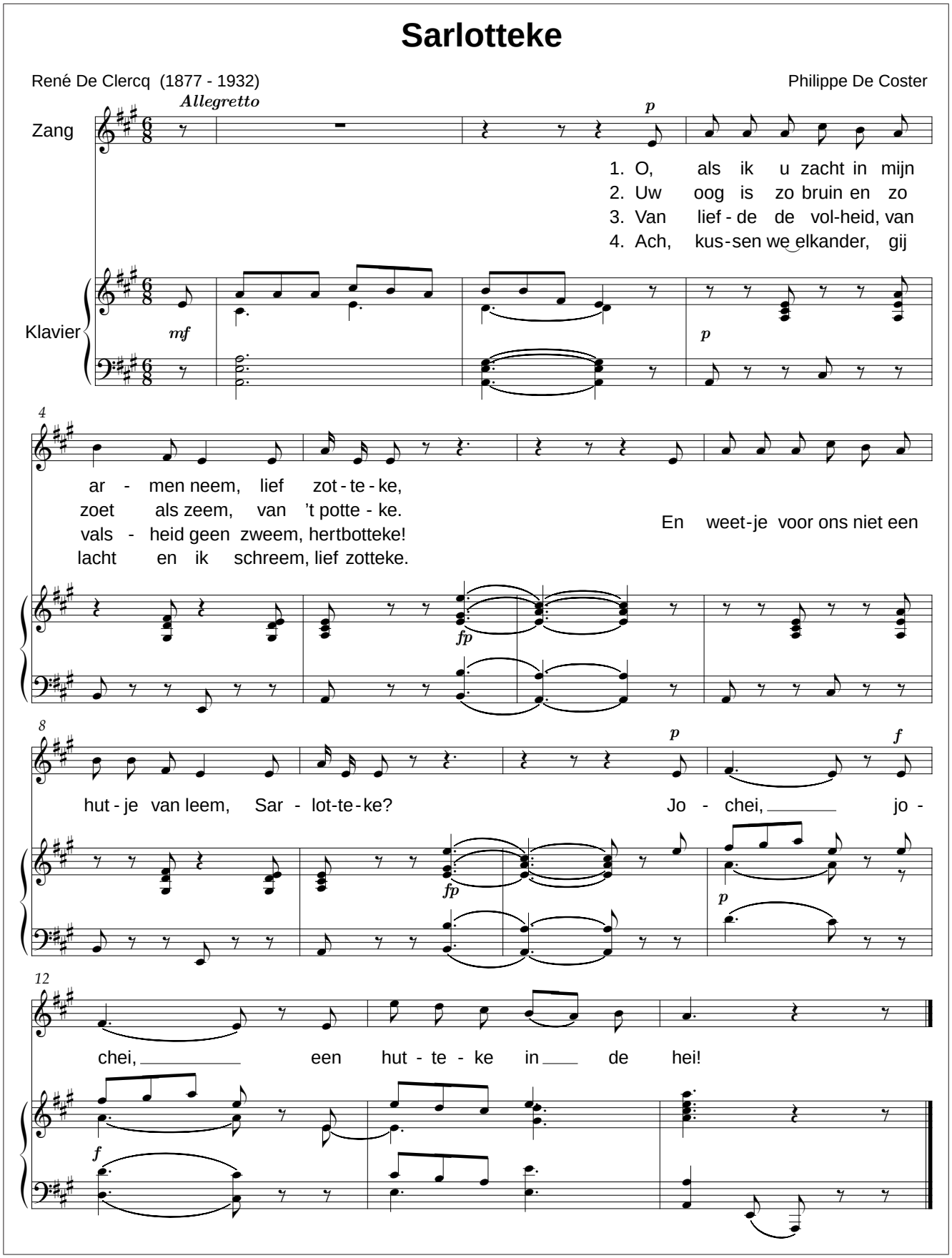
René De Clercq (1877 - 1932)
Philippe De Coster
Allegretto
Zang
Klavier
1. O, als ik u zacht in mijn
2. Uw oog is zo bruin en zo
3. Van lief - de de vol-heid, van
4. Ach, kus - sen we elkander, gij
ar - men neem, lief zot - te - ke,
zoet als zeem, van 't potte - ke.
vals - heid geen zweem, hertbotteke!
lacht en ik schreem, lief zotteke.
En weet-je voor ons niet een
hut - je van leem, Sar - lot-te-ke?
Jo - chei, jo -
chei, een hut - te - ke in de hei!

Smidje-smee

René De Clercq (1877 - 1932) Philippe De Coster

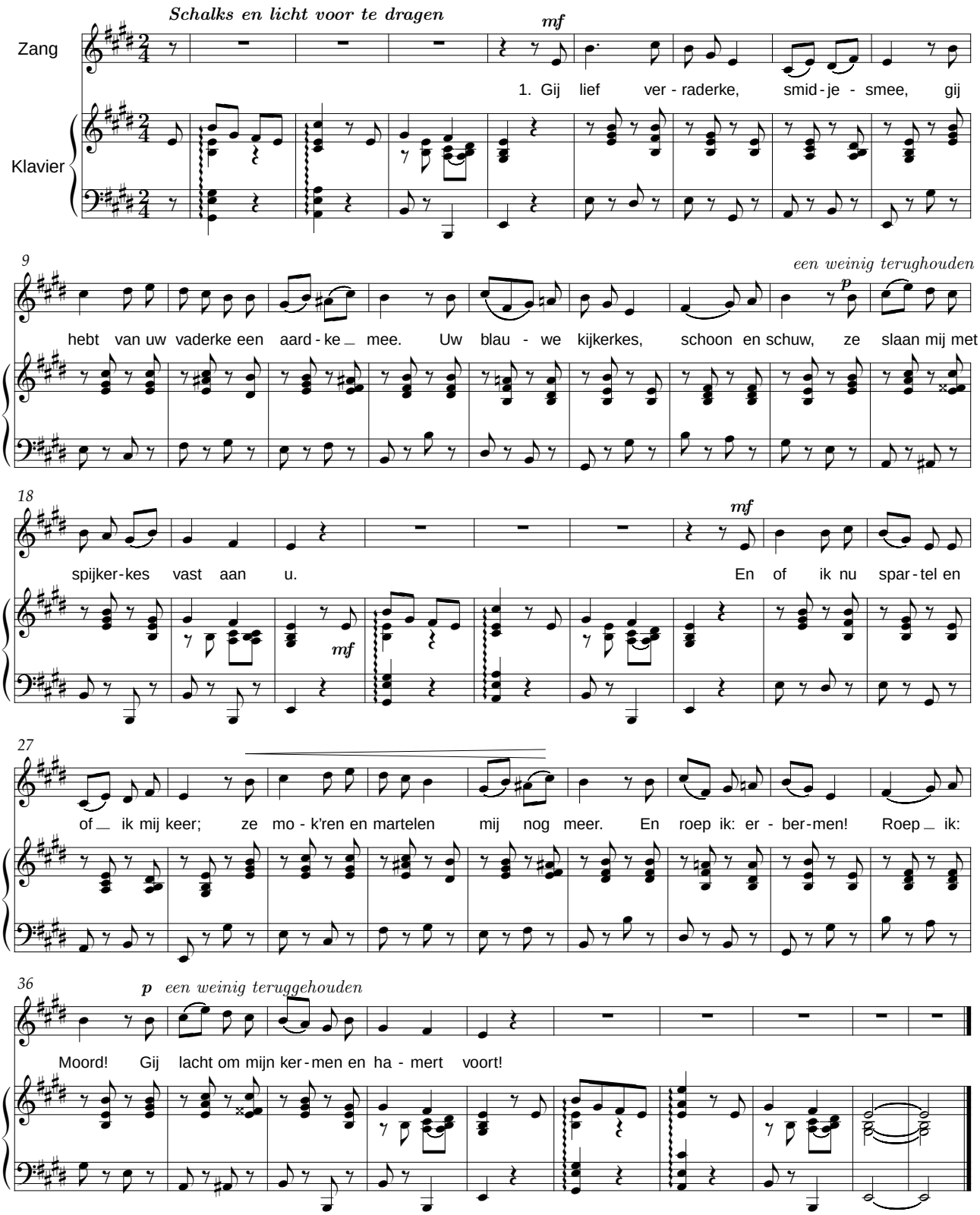

Smidje-Smee Philippe De Coster

Philippe De Coster

Op gedichten van René De Clercq

'k Zal wel
Sarlotteke
Smidje-Smee

Octaaf de Hovre

Nederbrakel 23-1-1876
Oudenaarde 5-4-1951

Biografie[23]

Octaaf Marie Jean François Joseph de Hovre stamde uit een familie van organisten. Hij zag, als jongste van vijf, het levenslicht in Nederbrakel, waar zijn vader koster was. Hij studeerde aan de normaalschool van Sint-Niklaas en aan het Koninklijk Muziekconservatorium van Gent. In 1920 huwde hij in Heusden (O-Vl) met Marie-Thérèse De Clercq. Uit het huwelijk werden 2 kinderen geboren.

In 1900 vestigde hij zich in Oudenaarde waar hij koster-organist werd tot aan zijn dood op 5 april 1951. Van 1900 tot 1936 was hij muziekleraar aan het plaatselijke Onze-Lieve-Vrouwecollege. Met medewerking van het stadsbestuur stichtte hij de symfonie Pro Arte, waarvan hij de enige dirigent was tot 1940. Hij componeerde veel, soms onder de schuilnaam Ralph Super. Vele werken werden nooit uitgegeven. Op 18 november 1907 werd een ANV-avond in Gent, waar De Clercq een voordracht hield over *Hooft als lyriker*, besloten met liederen van L. Mortelmans en O. de Hovre op teksten van René De Clercq.

Composities

Algemeen

Harmoniemuziek, kwartetten, klavier- en orgelwerken.

Gelegenheidscantaten, oratoria, dramatische werken, zangspelen, missen, liederen *(3 Vlaamse liederbundels)*.

Op gedichten van René De Clercq

'k Zal wel
Adeste
De wiedsters
De zeeldraaier
Ik ben van de buiten
Klein moederke
Moederke alleen
Moederke is uit
Op de weefstoel
Ring-King
Sarlotteke
Sinte-Maartensavond
Smidje-Smee
Van Pier de mandenmaker
Van de zanger *(t)*

Jac. de Jong

Nieuwer-Amstel18-7-1878

Biografie

Jacques de Jong volgde in zijn geboorteplaats de lessen van J. Stolwerk, voorganger van Hub. Cuijpers. Daarna vertrok hij naar Regensburg (Beieren), waar hij authentique kerkmuziek, contrapunt, kerkelijke compositie-leer studeerde. In Aug. 1898 werd hij benoemd tot directeur-organist van de O. L. Vrouwekerk te Haarlem, richtte daar in 1902 de zangvereeniging „Arti et Religions' op. en bedankte in 1909 als dirigent. In december 1909 opende hij een cursus in Katholieken kerkzang „Schola Gregoriana", die

[23] Bron: Amanda de Hovre, dochter van de componist

Sarlotteke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Octaaf de Hovre (1876-1951)

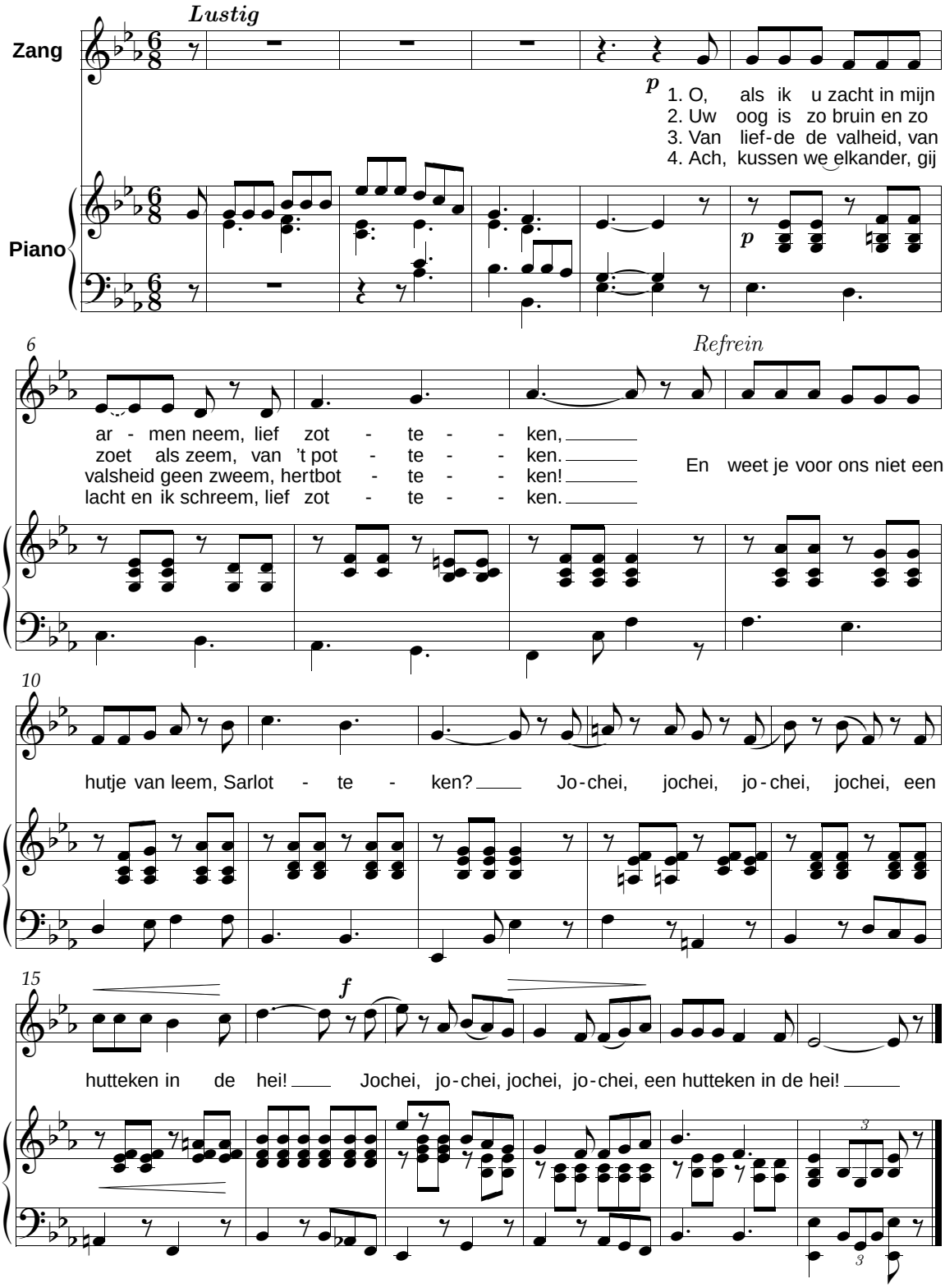

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk *Octaaf de Hovre - Sarlotteke*

Sarlotteke - Octaaf de Hovre, met pianobegeleiding

Met de welwillende toelating van Leon de Hovre

Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932) Jac. de Jong 1921

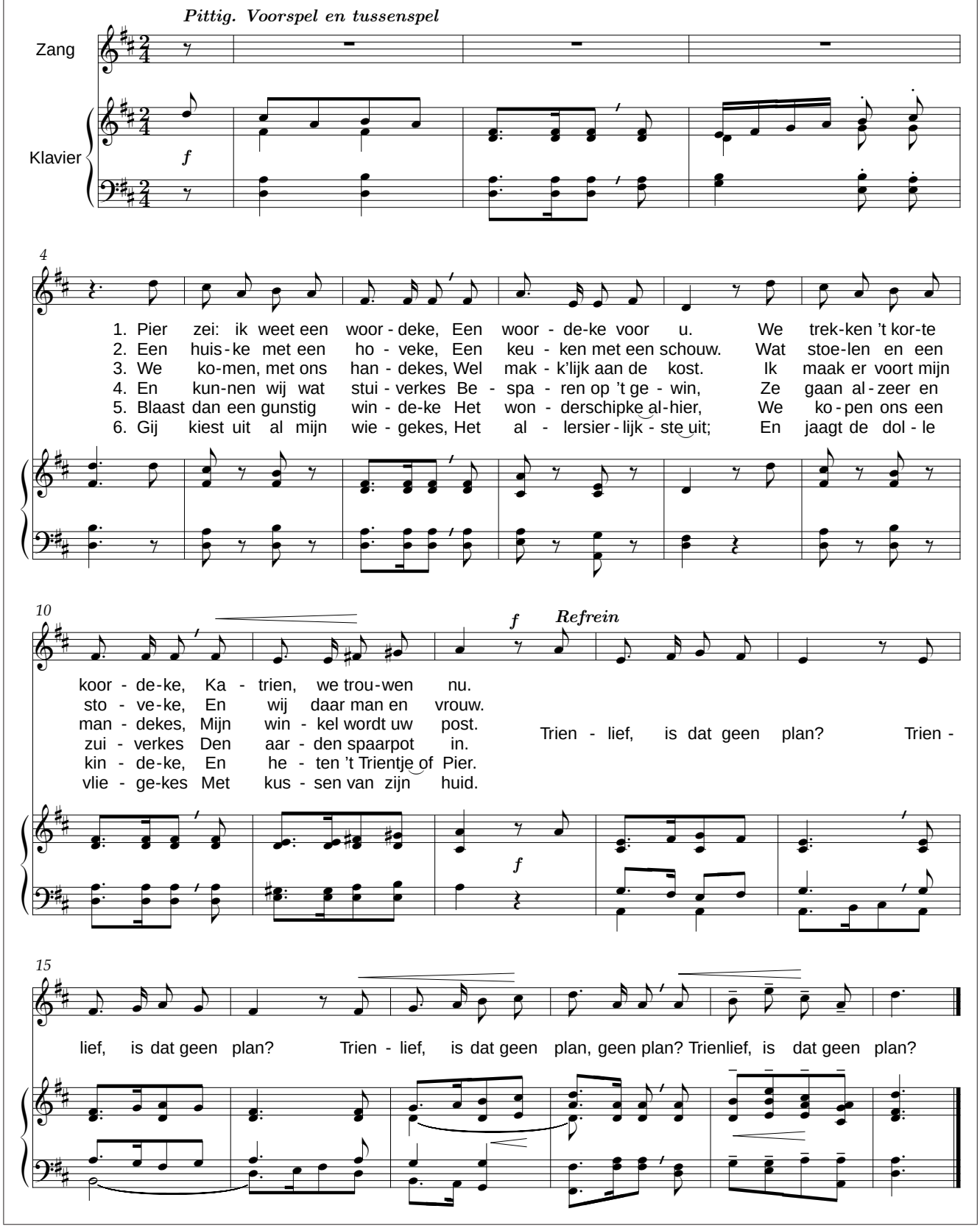

door een 60-tal leerlingen gevolgd werd.

Hij componeerde verschillende kerkelijke composities, waaronder een Mis. Verder „Veni Creator", op. 7, „St. Josephlied", „Welkomstzang"(J. v. Breemen Jz.), enz. Hij schreef vrij geregeld muzikale verslagen in de N. H. Courant.

Composities [73]

Algemeen

Hij componeerde verschillende kerkelijke composities, waaronder een Mis. Verder „Veni Creator", op. 7, „St. Josephlied", „Welkomstzang"(J. v. Breemen Jz.), enz. Hij schreef vrij geregeld muzikale verslagen in de N. H. Courant.

Op gedicht van René De Clercq

De avond zijgt als zegen, *NMI, (t) (SATB))*
Van Pier de mandenmaker

Jos de Klerk

Merksem 8-1-1885
Haarlem (Nederland) 5-11-1969

Biografie[24]

Jos de Klerk werd in Merksem geboren uit een Nederlandse vader en een Vlaamse moeder.

In Merksem was Jos de Klerk stichter van de destijds zeer hoog aangeschreven toneel en letterkundige kring "De Nachtegaal".

Rond 1910 volgde zijn benoeming als muziekleraar bij de gemeentescholen.

Hij vluchtte in 1914 met zijn gezin naar Haarlem. Aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen had hij eindexamen afgelegd als fluitist en zanger en de tweejarige operacursus van de Wagnertenor, Ernest van Dijck, gevolgd.

Van 1916 tot 1960 doceerde hij aan het Mulo[25] van de Mariaschool en van 1915 tot 1960 aan de School voor Toonkunst, waar hij vele fluitisten opleidde.

Af en toe dirigeerde hij massakoren bij uitvoeringen van openluchtcantates als de Rubenscantate van Peter Benoit.

Composities

Algemeen

Harmonie, concertino voor trompet.

Cantates, missen en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Avondlied *(t) (SATB)* (KBR)
Karmkindeke

Emiel Delin

Laken 13-11-1873
Wilrijk 27-6-1947-

Biografie

Hij is zoon van Charles Jean François De Lin en Octavie Rosalie Laumans (institutrice communale). Zijn muziekopleiding kreeg hij aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen van Peter Benoit (viool en piano) en privé bij Lodewijk Mortelmans (contrapunt en fuga). Alhoewel opgeleid tot musicus, bevonden zijn werkzaamheden voornamelijk plaats op het gebied van de muziekpedagogie. Vanaf

[24] Informatie genomen uit een programma van een De Klerkviering in Merksem.
[25] meer uitgebreid lager onderwijs

1925 was hij docent notenleer aan hetzelfde instituut waar hij les had gekregen.

Composities

Algemeen

Hij schreef enkele werken waarvan zijn Drie liederen uit circa 1924 enige bekendheid kregen.

Op gedichten van René De Clercq

De mulder *(t)*
Ring-King *(t)*
Van 't spinsterke *(t)*
De zwingel *(t)*

Herman J. den Hertog

Haarlemmermeer 13-1-1872
Amsterdam 7-3-1952

Biografie [8] [39]

Hij was onderwijsspecialist en als zodanig wethouder voor onderwijs van de gemeente Amsterdam van 1914 tot 1921. Hij maakte naam als directeur en dirigent van de Vereniging tot Verbetering van de Volkszang in Amsterdam.

Vanaf 1903 werkte het koor van deze vereniging geregeld mee aan de uitvoeringen van de Mathäus-Passion en ook aan andere werken waarbij kinderkoren vereist werden.

Composities

Algemeen

Koormuziek en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De lente komt *(TTBB, a capella)*
Liederen leeft *(3 vrouwenstemmen)*

Otto de Nobel

Haarlem 10-2-1867
Den Haag 28-11-1950

Biografie [8] [57]

Vanaf de tweede helft van de 19e en de hele 20e eeuw bracht de familie de Nobel heel wat musici voort.

Otto Willem studeerde eerst aan de muziekschool van Haarlem en daarna aan het Conservatorium van Toonkunst in Amsterdam. Na zijn eindexamen werd hij er, als plaatsvervanger van Messchaert, leraar zang.

Daarna verbond hij zich als baszanger aan de Nederlandse Opera maar een stemaandoening dwong hem tot stoppen. Hij wijdde zich dan speciaal aan het zang- en spreekonderwijs.

Hij werd directeur van verscheidene koorverenigingen.

In 1914 richtte hij in Den Haag een eigen muziekschool op.

Liederen, leeft

René De Clercq (1877 - 1932) H.J. den Hertog

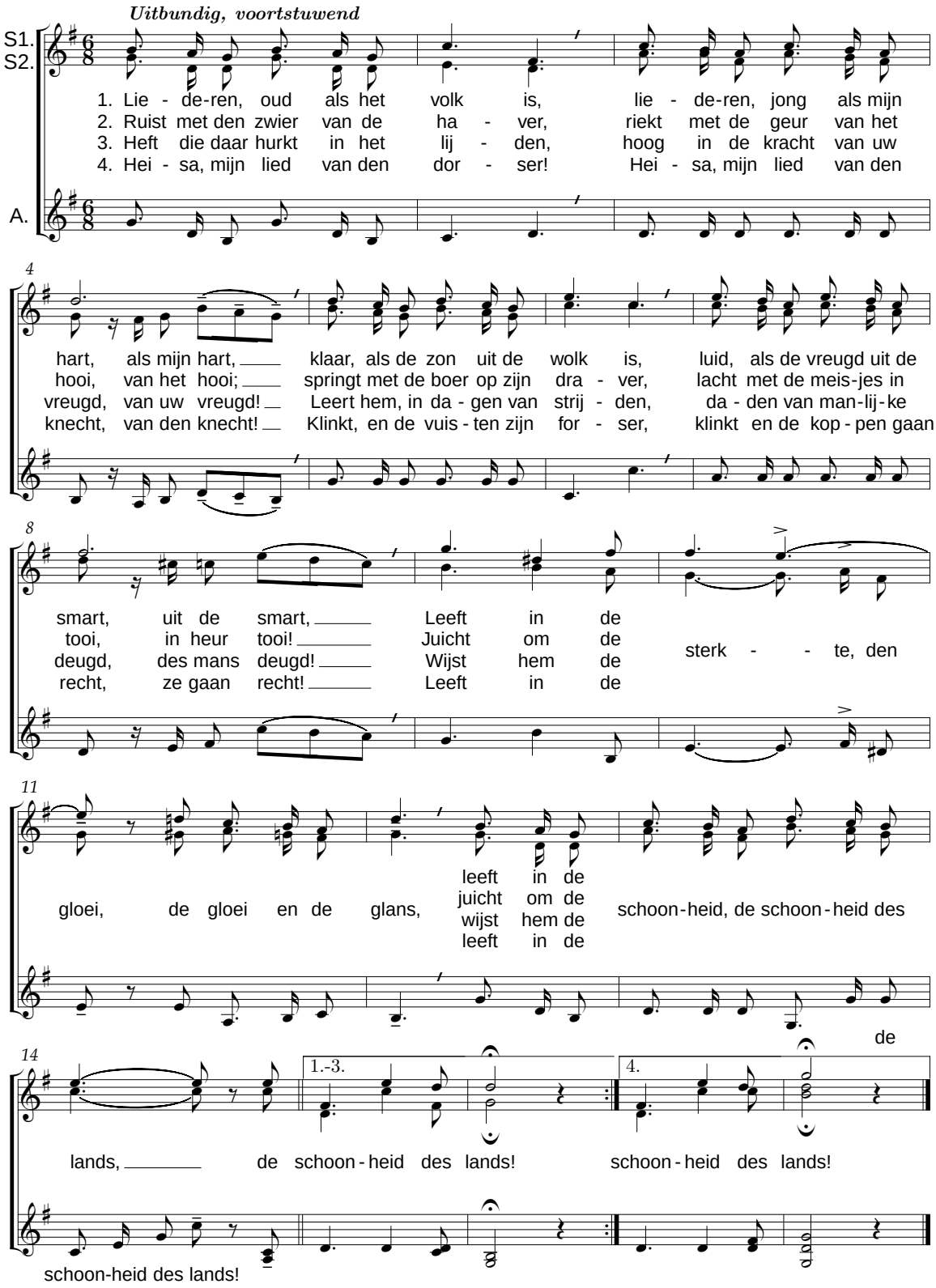

Liederen leeft H. J. den Hertog

Composities

Algemeen

Koorwerken (o.a. een bekroond Gloria) en liederen (waaronder het bekende socialistische *Morgenrood*).

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(SATB, a capella), (1918, NMI)*
Het lied van de arbeid *(TTBB - opac.asmab.be)*

Peter Frans de Puysseleyr

(Nieuwkerken-Waas 11-1-1893 – Wilrijk 28-12-1961

Biografie

Peter Frans De Puysseleyr (1893 - 1961) was een Belgisch componist en altviolist. Hij was aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen leerling altviool van Napoleon Distelmans. Hij werd voor vele jaren piano- en viooldocent aan de Sint-Godelieve Beroepsschool te Antwerpen en het Sint Stanislascollege in Berchem (Antwerpen), respectievelijk tot 1941 en 1946.

Composities

Algemeen

Hij schreef van tal van werken binnen verschillende genres, waarbij hij zijn aandacht richtte op vormgeving en muzikale structuur met gebruik van motieven en ritmiek. Hij heeft een uitgebreid oeuvre binnen vocale werken, werken voor koor, concerto's (altvioolconcert uit 1959, vioolconcert uit 1950), kamermuziek (in allerlei ensemblesamenstellingen (strijkkwartetten en –trio's al dan niet aangevuld met andere muziekinstrumenten).

Op gedichten van René De Clercq

Is d'avond niet een vrededroom *(t)*

Maurits Deroo

Brugge 4-11-1902
Assenede 4-3-1988

Biografie [43]

M. Deroo zette na zijn opleiding aan het Stedelijk Conservatorium in Brugge (notenleer, viool) zijn studies verder aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel, waar hij een eerste prijs behaalde voor theoretische harmonie, een tweede prijs voor geschreven harmonie en een eerste prijs voor kamermuziek, fuga en viool. Op zijn vioolexamen voerde hij een eigen Poème uit.

Hij was achtereenvolgens monitor (1926) en leraar viool (1929) aan het Stedelijk Conservatorium in Brugge, waarvan hij van 1946 tot 1968 directeur en leraar muziekschriftuur was.

Als violist maakte hij tijdens het interbellum deel uit van het beroemde Kursaalorkest in Oostende.

Composities

Algemeen

Meer dan 200 werken o.a. orkestmuziek (symfonieën, symfonisch gedicht, symfonische schetsen, vioolconcerto), harmonieorkest, kamermuziek (strijkkwartetten).

Solowerken met piano- of orkestbegeleiding.

Orgel-, piano- en beiaardmuziek.

Toneelmuziek, koorwerken, liederen en geestelijke gezangen.

Op gedichten van René De Clercq

Het eksterjong
Het lied van de arbeid *(TTB met pianobegeleiding of fanfare)*
Het puiteke *(Op. 34 nr. 1)*[26]
Wit geitje*Op. 34 nr. 2*

Roger Deruwe
Brugge 14-10-1925

Biografie [43]

Hij volgde secundair muziekonderwijs aan de kostersschool in Torhout en aan het Stedelijk Muziekconservatorium in Brugge. Hij studeerde daarna aan het Koninklijk Conservatorium van Gent waar hij in 1953 eerste prijzen behaalde voor orgel en fuga.

Hij bekleedde de functie van organist, in Brugge aan de Sint-Jacobskerk (1944-1958), de basiliek van het H. Bloed (1950-1962) en de Sint-Salvatorskathedraal (1968-1993).

Roger Deruwe was dirigent van het Renaat Veremanskoor in Brugge van 1957 tot 1985 en bracht daarmee o.m. creaties van werken van N. Rosseau. Hij is de stichter-bezieler van de Scola Gregoriana Brugensis.

Hij was eveneens werkzaam als muziekpedagoog in het pedagogisch hoger onderwijs (Sint-Andreasnormaalschool in Brugge 1964-1989).

Composities

Algemeen

Voornamelijk gebruiksmuziek: liederen, koorbewerkingen en orgelwerken (preludes, voor- en tussenspelen op overwegend gregoriaanse gezangen).

Op gedicht van René De Clercq

Mijn bleuzerke

Joseph De Rycke
1899-1974

Op gedichten van René De Clercq

De avond zijgt als zegen *(manuscript KB)*

Karel De Schrijver
Antwerpen 20-5-1908 – 15-9-1992

Biografie [35]

Vooraleer hij zich in 1920 voor de cursus notenleer inschreef in het Koninklijk Vlaams Conservatorium van Antwerpen, had hij al vier jaar een privé-opleiding in het vioolspel gehad van de conservatoriumleraar E. Dingenen. In 1927 behaalde hij voor de middenjury het virtuositeitdiploma als violist, met grote onderscheiding.

Toen Karel de technische vioolstudie flink onder de knie had, oriënteerde hij zich op de hogere theoretische vakken bij Karel Candael

Mijn bleuzerke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Roger Deruwe (1925)

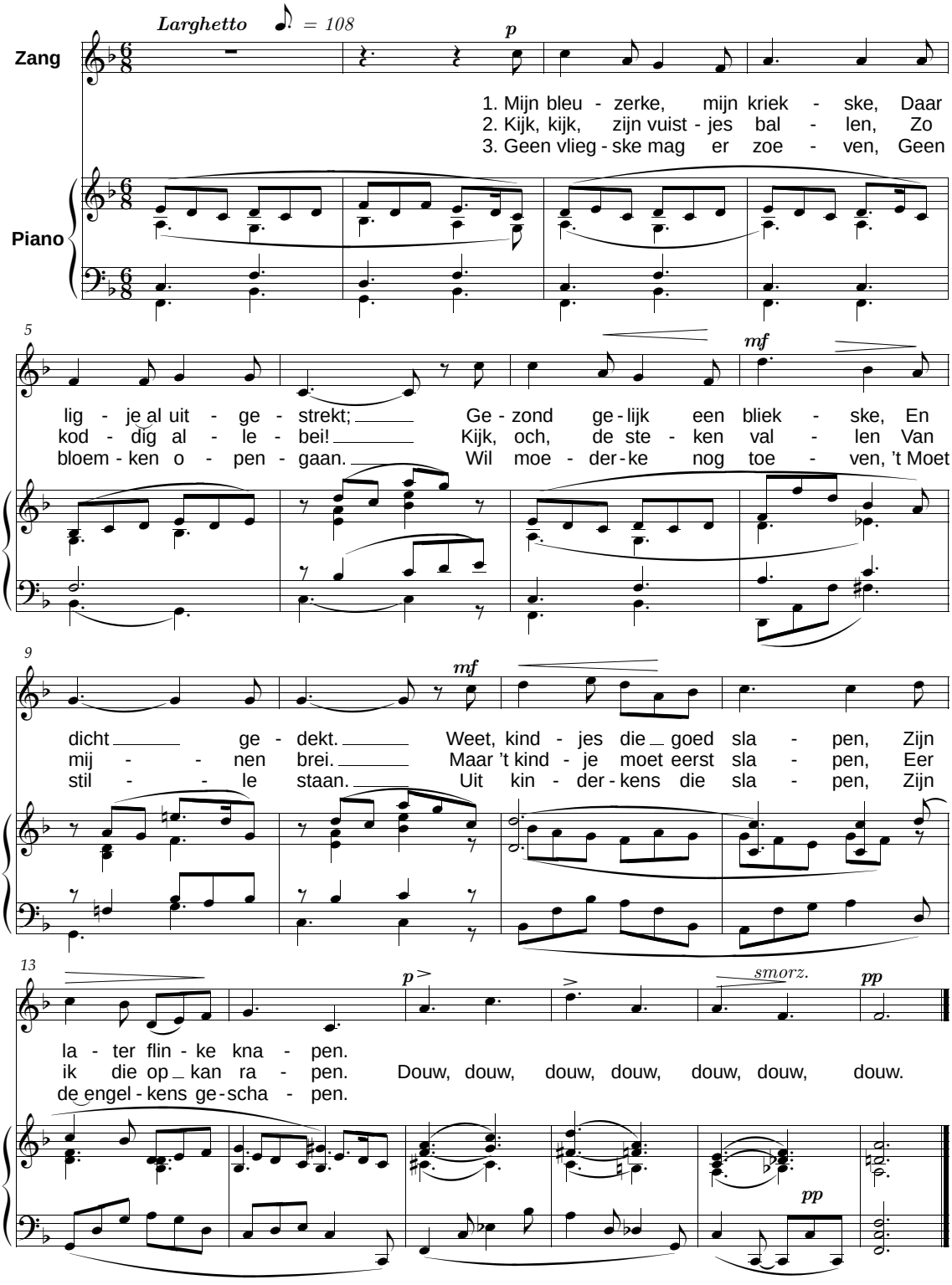

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk *Roger Deruwe - Mijn bleuzerke*

Mijn bleuzerke – Roger Deruwe

(blz. 45): harmonie, contrapunt en fuga. Hij maakte zich eveneens de orkestratieleer, de muziekesthetiek en de compositiekunst eigen. In deze vakken vervolmaakte hij zich bij Joseph Jongen, directeur van het Koninklijk Conservatorium in Brussel. Gedurende vier jaar legde hij zich ook op klavierstudie toe.

Karel wilde daarbij nog een brede wetenschappelijke basis verwerven. Daarom behaalde hij aan de Rijksuniversiteit van Gent, tijdens W.O. II, het licentiaatdiploma Geschiedenis en Archeologie.

De activiteiten van Karel De Schrijver waren zeer divers: uitvoerend musicus, violist op het podium en in het orkest, dirigentschap o.a. bij de BRT, pedagoog, componist, publicist, directeur van de Stedelijke Muziekacademie Hasselt (van 1941 tot 1943), oprichter van het muziekcorps van het 55ste Infanterieregiment, orkestmeester in de KNS in Antwerpen, muzikaal adviseur bij het Antwerpse Jeugdtheater en schitterend privé-leraar van heel wat musici.

Composities

Algemeen

Algemeen: 555 stuks

Orkestraal: symfonieën, symfonische taferelen (vb. Heksensabbat), een symfonische ballade (de rattenvanger van Hamelen), strijkkwartetten, werk voor solo-instrumenten (met orkest) als viool, hoorn, orgel, bazuin, fluit, klavier, sonates, stukken voor harmonie en fanfare.

Vocaal: koorwerk, missen, liederen en toneelmuziek voor o.a. Vondels Jozef in Dothan, Koning Oidipus, Timmermans Leontientje.

Op gedicht van René De Clercq

Geef arbeid mij *(t)*
Het land ligt stil *(t) (TTBB) - Amsab*
Nacht is zacht *(t) (TTBB) - Amsab*

Nicky Deschuymere

Kortrijk 1991

Biografie

Nicky Deschuymere (Qwisto) is sinds zijn 12 jaar bezig met hip hop. Zijn inspiratie haalde hij ondermeer bij *'t Hof van Commerce*, een collectief uit Izegem. Vanaf 2018 werd hij een professioneel rapper.

Composities

Algemeen

Hij haalde het nieuws met een rap over peukvrij Kortrijk

Op gedichten van René De Clercq

Lapper Krispijn *(Rechtstreeks opgenomen in een muziekstudio onder de titel "Schoentje")*

Erik Desimpelaere

Op gedichten van René De Clercq

Mijn moeder *(Gesproken)*

Ernest Devestel

Gent2-9-1874
Gent 16-8-1913

Biografie [41][64]

Ernestus Josephus De Vestel was de zoon van Nathalie Renault en August Emilius (een steendrukker).

Aan het Gentse conservatorium was hij leerling van O. Roels en behaalde hij in 1893 een eerste prijs hoorn.

Hij huwde met Elise Van Steenbrugge in 1903.

Hij was componist en daarnaast graveerder en bibliothecaris in het Gentse conservatorium waar hij gestudeerd had.

Mijn moeder

naar een gedicht van René De Clercq

Erik Desimpelaere

andante con moto

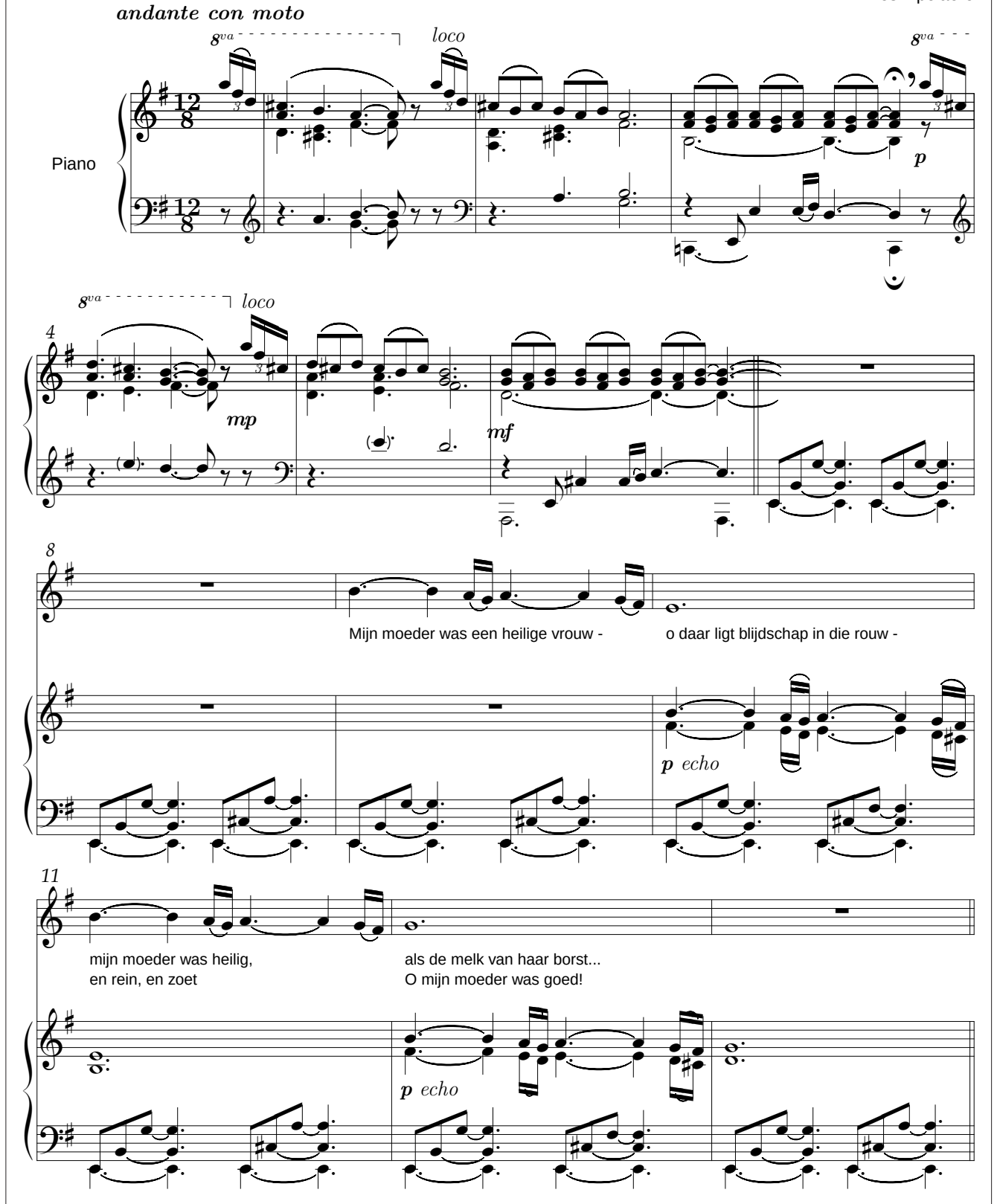

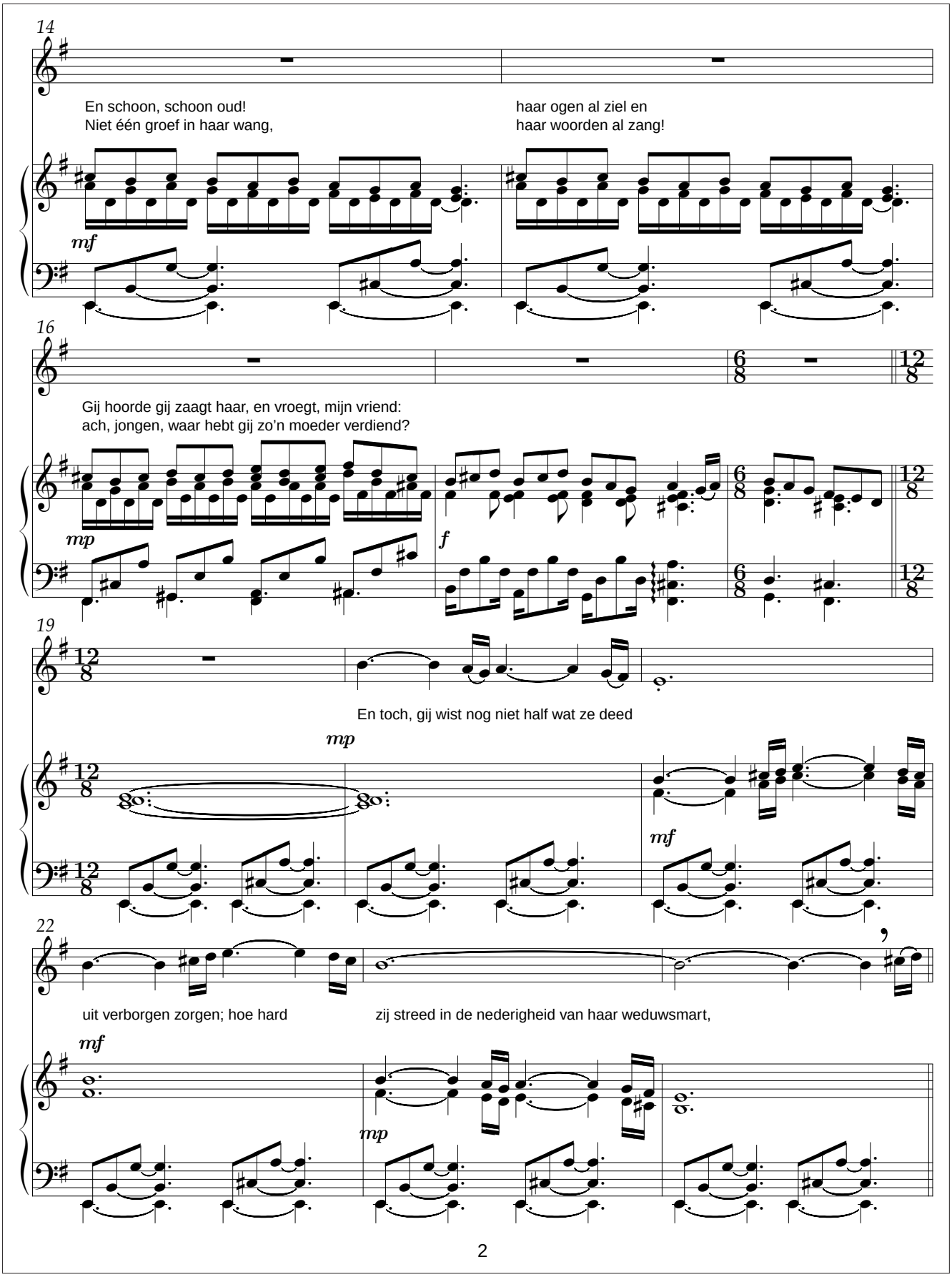
14
En schoon, schoon oud!
Niet één groef in haar wang,
haar ogen al ziel en
haar woorden al zang!
mf
16
Gij hoorde gij zaagt haar, en vroegt, mijn vriend:
ach, jongen, waar hebt gij zo'n moeder verdiend?
mp
f
19
En toch, gij wist nog niet half wat ze deed
mp
mf
22
uit verborgen zorgen; hoe hard
zij streed in de nederigheid van haar weduwsmart,
mf
mp

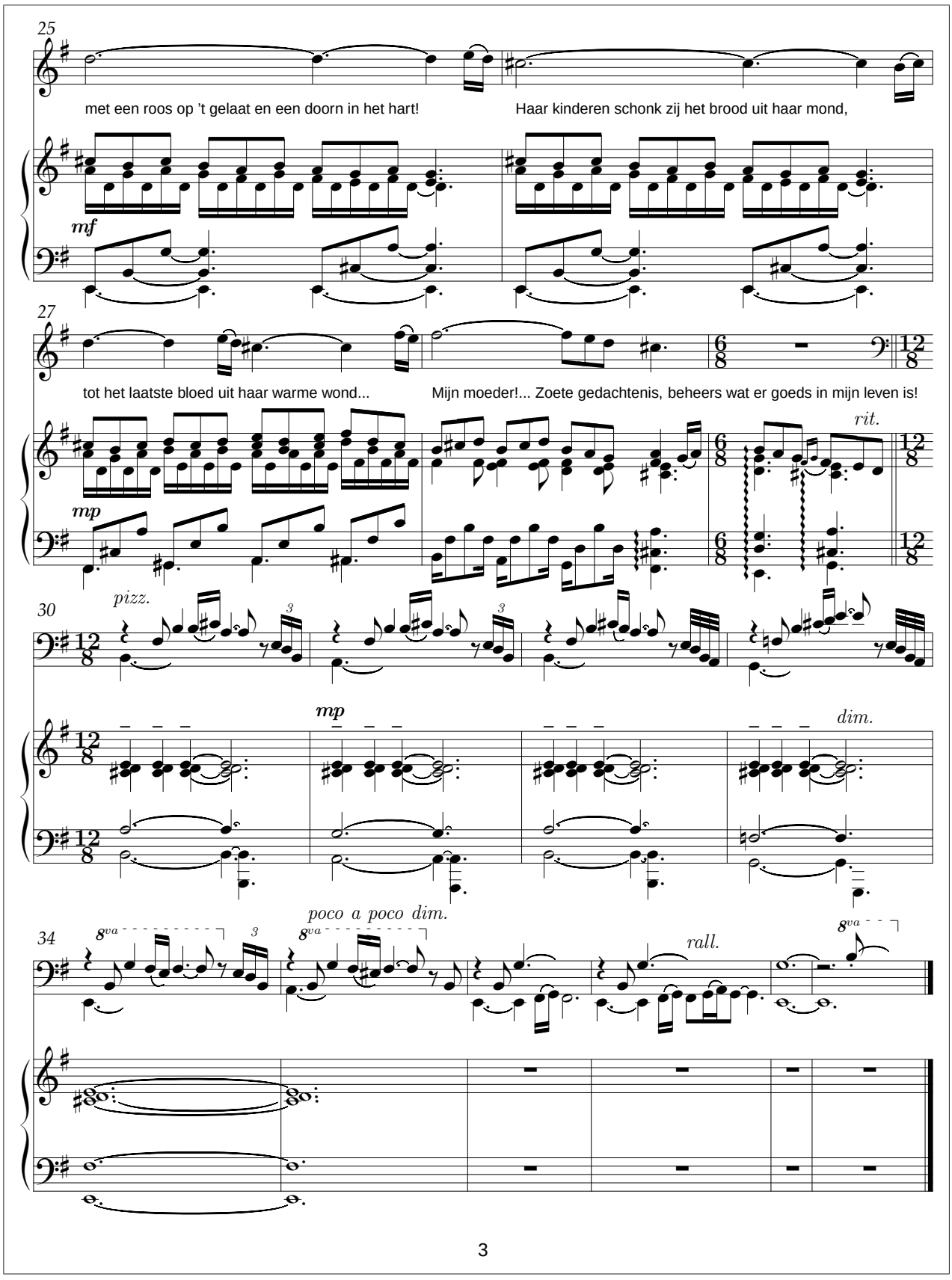
25
met een roos op 't gelaat en een doorn in het hart!
Haar kinderen schonk zij het brood uit haar mond,
mf
27
tot het laatste bloed uit haar warme wond...
Mijn moeder!... Zoete gedachtenis, beheers wat er goeds in mijn leven is!
rit.
mp
30
pizz.
mp
dim.
poco a poco dim.
34
8va
rall.
8va

Volgens Martin Coune (blz. 57) is zijn muziek kranig en flink geritmeerd maar het vaderschap ervan wordt hem echter betwist.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Lied van het vlas *(La chanson du lin)*
Prinsenlied *(Chant aux princes)*[27]

Petrus De Vleeschhouwer

Belsele 19-6-1929

Biografie [9]

Petrus De Vleeschhouwer volgde les aan de muziekacademies van Sint-Niklaas en Lokeren.

Aan het Koninklijk Muziekconservatorium van Gent behaalde hij de eerste prijzen notenleer en (ventiel)bazuin (1951).

Verder nam hij privé-les bij Rudolf Van Steenbrugge (harmonie) en bij Karel De Schrijver (blz. 76) harmonie, contrapunt en fuga.

Sinds 1951 was Petrus De Vleeschhouwer militair-muzikant. Hij speelde achtereenvolgens trombone bij de muziekkapel van de zevende brigade in Unna (Duitsland), de zestiende divisie in Antwerpen en de muziekkapel van de Rijkswacht in Brussel.

Van 1967 tot 1985 was hij leraar koperen blaasinstrumenten aan de Stedelijke Muziekacademie in Sint-Niklaas.

Hij was ook onderkapelmeester van de muziekkapel van de Rijkswacht.

Composities

Algemeen

Concerterende muziek, voor fanfare of harmonie, gelegenheidsmuziek voor kerkelijke diensten.
Liederen.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Het avondt uit al de wolken *(t)*

Lodewijk De Vocht

Antwerpen 21-9-1887
's Gravenwezel 27-3-1977

Biografie [3] [49]

Hij kreeg zijn eerste muziekopleiding als koraal in het Antwerpse kathedraalkoor en studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen. Reeds op 16-jarige leeftijd componeerde hij de cantate *Groeninge* en een aantal kunstliederen.

In 1903 werd hij violist in het orkest van de Nieuwe Concerten en in 1913 volgde hij E. Wambach op als kapelmeester van de Antwerpse kathedraal. Aanvankelijk had hij orkestwerken geschreven maar weldra richtte hij zich meer en meer naar de vocale muziek. In 1915 werd hem de leiding aangeboden van een dameskoor dat hij in 1916 omvormde tot een gemengd koor, de *Chorale Caeciliae*. Hij liet dit koor uitgroeien tot een koor van formaat dat veel lof genoot van grote componisten en critici.

Vaderlands gebed

René De Clercq (1877 - 1932) L. De Vocht 1887-1977

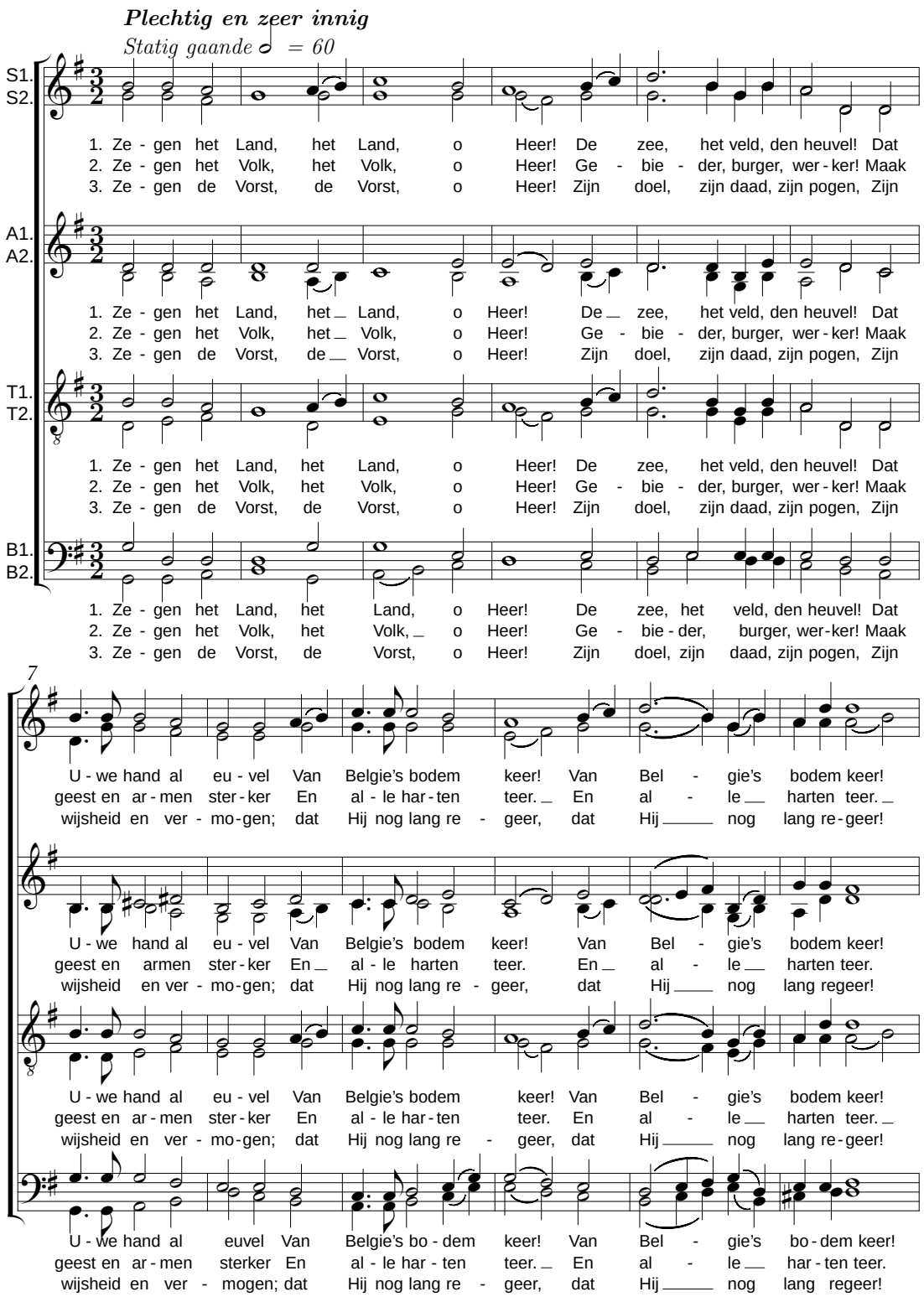

1

Zegen het land, o Heer L. De Vocht 1/2

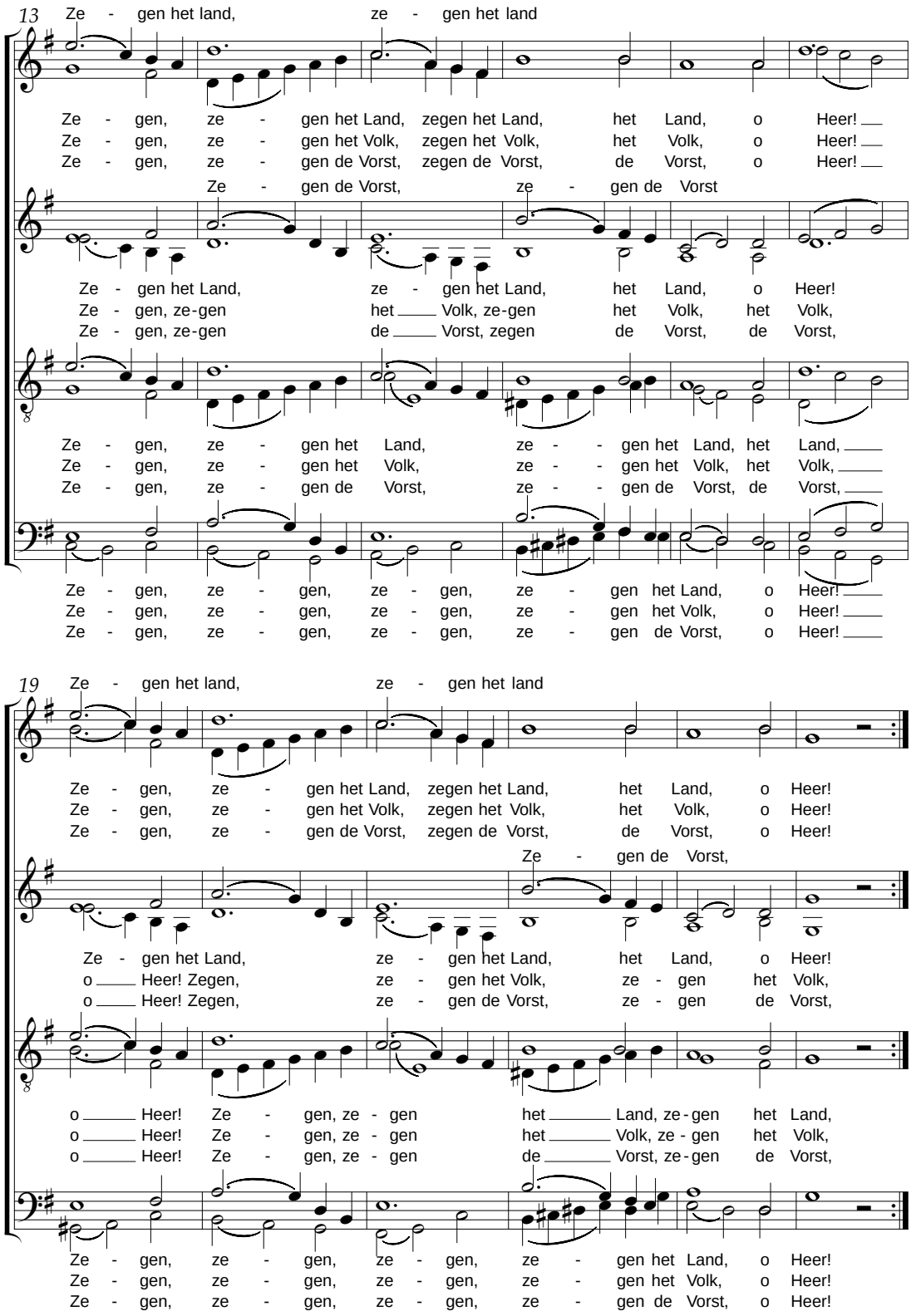

2

Zegen het land, o Heer L. De Vocht 2/2

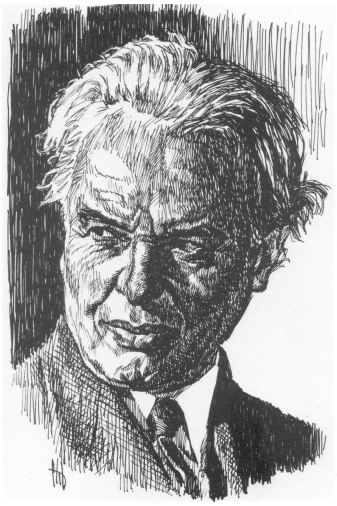

In 1921 werd hij tevens dirigent van de Nieuwe Concerten en leraar aan het conservatorium van Antwerpen. Nadat hij in 1933 na een bitsige strijd de directeurszetel van het Antwerpse Conservatorium aan zijn concurrent Flor Alpaerts had moeten laten, kreeg hij als troostprijs de titel van "bestuurder der concerten van het conservatorium". In 1941 was De Vocht opnieuw kandidaat. Hij werd gesteund door belgicistische kringen, maar verloor het van Jef van Hoof die gesteund werd door Cyriel Verschaeve, Jozef Muls en een belangrijk deel van de Vlaamse Cultuurraad. Ter vervanging van de afgezette Van Hoof werd De Vocht op 12 december 1944 dan uiteindelijk toch conservatoriumdirecteur, een functie die hij zou bekleden tot 30 juni 1952.

Zijn grootste verdienste ligt wellicht in de bevordering van de koorzang in Vlaanderen. Een zeer grote bekendheid verwierf hij door het bijzonder populaire *Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen* op tekst van August Cuppens. Zijn origineelste bijdrage als componist zijn de virtuoze woordloze koren: *Lentevreugd* (1919) en *Grote symfonie voor koor en orkest* (1932).

Als dirigent en pedagoog bezette De Vocht in de eerste helft van de 20ste eeuw verscheidene sleutelfuncties in het Antwerpse muziekleven.

Composities

Algemeen

Verscheidene werken voor orkest, zoals *Avondschemering* (1906), *Ontwaking* (1907) en *Pastorale* (1908), kamermuziek.

Geestelijke werken, missen, volkse liederen.

Cantate *Groeninger Grootheid*.

Op gedicht van René De Clercq

Zegen het land, o Heer – 5 bewerkingen: voor middenstem en piano, gemengd koor en piano, gemengd a-capellakoor, een 8-stemmig (SSAATTBB) en een orkestbewerking.

Godfried Devreese

Kortrijk, 22-1-1893
Elsene, 4-6-1972

Biografie[26] [43]

Zijn vader, Albert Joseph, muziekleraar, liet Godfried eerst in Kortrijk les volgen aan de muziekschool. Aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Brussel studeerde hij viool, o.a. bij Eugène Ysaye en harmonie, contrapunt en fuga bij Léon Dubois. Compositielessen had hij o.a. van Paul Gilson.

Hij begon als eerste soloviolist van het Kursaalorkest in Oostende, maar zijn voorkeur ging uit naar compositie en dirigeren. Een aanbod om tweede dirigent te worden van het orkest van Monte-Carlo sloeg hij af om altvioolsolo te worden in het concertgebouworkest van Amsterdam, o.l.v. Willem Mengelberg (1925-1930).

In 1930 keerde hij naar België terug en volgde August De Boeck op als directeur van het muziekconservatorium van Mechelen. Hij streefde ernaar het peil van dit conservatorium fel te verhogen. Hij organiseerde 12 conservatoriumconcerten per jaar, met een zeer grote diversiteit. Hij maakte van de stad Mechelen een actief muziekcentrum.

[26] Bron: Jaak Maertens in [43]

Zeer vaak dirigeerde hij het N.I.R.-orkest en was gastdirigent in Nederland, Duitsland, Frankrijk en Polen. Vanaf 1944 was hij leraar transpositie voor blaasinstrumenten aan het Brusselse conservatorium. Al ging hij in 1958 op rust als directeur van het Mechelse conservatorium, toch bleef hij de concerten dirigeren tot in 1961. Toen vestigde hij zich in Brussel en richtte er het kamerorkest Ars Nova op.

In zijn oeuvre vallen vooral op: de zin voor duidelijke thematiek en een persoonlijke melodische lijn.

Composities

Algemeen

Voor orkest: *Vlaamse Rapsodie, Heroïsch gedicht, Gotische symfonie, Goetesymfonie.*

Ballet *Tombeleene.*

Een vioolconcerto, kamermuziek, pianostukken.

Cantate *Beatrijs.*

Liederen: een vijftigtal met instrumentale en/of pianobegeleiding, zowel Nederlandstalige op teksten van R. De Clercq, A. Devreese, G. de Wit, A. Nahon, J. Simons e.a., ook Franstalige.

Op gedichten van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten (*Uit Dieren en kinderen, kinderliederen met begeleiding*). *In 1917 kwam er een versie voor sopraan en pianoIn 1942 kwam er een versie voor alt en strijkorkest en in 1942 kwam voor alt en strijkorkest*
Mijn kleen, kleen dochterke

Frans Corneel D'Haeyer

Antwerpen 10-2-1889
Antwerpen 28-5-1971

Biografie [11] [32]

Zijn vakanties brengt hij door bij een tante in Ieper waar hij notenleer en viool begint te leren. Hij studeert verder aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, tot hij plots van koers verandert: hij gaat naar de staatsnormaalschool van Gent en behaalt in 1908 het diploma van onderwijzer. Toch blijft hij tussendoor muziek studeren. Als privéleerling van Karel Candael (blz. 45) studeert hij harmonie, contrapunt en compositie.

In 1919 dingt hij mee naar de prijs van Rome, samen met o.a. Toussaint de Sutter (blz. 202) en G. D'Hoedt (blz. 87). Hij wordt niet geklasseerd, want hij werkte op een Vlaamse tekst. Toch zet hij door. Hij richt al zijn aandacht op theoretische studie en op de ontleding van partituren van klassieke en moderne muziek: vanaf Mozart, over Beethoven en Ravel naar Schönberg.

Van 1910 tot 1929 blijft Frans werkzaam in de Antwerpse gemeentescholen tot Camille Huysmans hem overhaalt zich uitsluitend op muziek toe te leggen. Dezelfde Huysmans geeft D'Haeyer de opdracht enkele liederen te orkestreren voor een prijsuitreiking in de Antwerpse gemeentescholen. De uitvoering

ervan wordt de kentering in zijn loopbaan: hij wordt eerst muziekleraar aan het atheneum in Antwerpen. Van 1926 tot 1957 is hij directeur van de gemeentelijke muziekschool in Hoboken, een braakland dat hij cultiveert en uitbouwt tot een bloeiende school. Van 1937 tot 1945 is hij ook directeur van het mannenkoor *Lassallekring*.

Zijn persoonlijke stijl als zeer vruchtbaar componist wordt gerekend tot het Vlaamse impressionisme.

Composities

Algemeen

Symfonische werken, orkestmuziek o.a. *Avondzang, Fantasie op Letse volkswijzen, Fantasie op Oudvlaamse vooiskens*, werken voor harmonie en fanfare, kamermuziek (o.a. een strijkkwartet), suite voor blazerskwintet.

Talrijke koorwerken en liederen, zowel voor mannen-, vrouwen-, gemengde en kinderkoren.

Op gedicht van René De Clercq

Lente (t) *(met orkestbegeleiding)*
Het lied van de arbeid (t) *(met orkestbegeleiding)*

Georges D'Hoedt

Gent 28-6-1885
Brussel 14-5-1936

Biografie [48]

Zijn volledige naam was Henricus Georgius Josephus. Zijn vader was wever, zijn moeder strijkster. Toch werd hij musicus, wat er alleen op wijst dat zijn ouders heel verstandige mensen waren, daar ze hem zulke zware studies lieten doen.

Georges kreeg zijn muzikale vorming aan het Koninklijk Conservatorium van Gent. Paul Lebrun was een van zijn bekende leraars. Georges werd baspijpsolist. In die functie werd hij verbonden aan verscheidene grote orkesten in Frankrijk en Duitsland. Ook maakte hij als repetitor en pianist-begeleider deel uit van het gezelschap van enkele grote schouwburgen.

In 1920 behaalde hij met zijn compositie *De legende van Beatrijs* een tweede prijs van Rome. Na een studiereis in Duitsland werd hij in op 29 april 1924 benoemd tot directeur van het conservatorium van Leuven. Die functie heeft hij waargenomen tot aan zijn dood.

Als componist behoort D'Hoedt tot de generatie van de laatromantici met duidelijke invloed van impressionisme en expressionisme.

Composities

Algemeen

Verscheidene symfonische gedichten o.a. *Narcisse* en *Korte kronieken uit het burgerleven*.

Kamermuziek.

De opera Klaus in lekkerland.

Koorwerken, liederen op teksten van P. De Mont, P. Verlaine, G. Gezelle.

Op gedichten van René De Clercq

De avond zijgt als zegen
Het avondt uit al de wolken

Stefan Dombrecht

Oostende 14-08-1920
Oostende 8-01-2007

Biografie

Stephan was organist in de St.P. en P.-kerk in Oostende en dirigent van het Conservatoriumkoor

Composities

Algemeen

Hij componeerde een cantate, gelegenheidscomposities, en liederen op tekst van Guido Gezelle.

Daar moet ik zijn

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Stephan Dombrecht (1920)

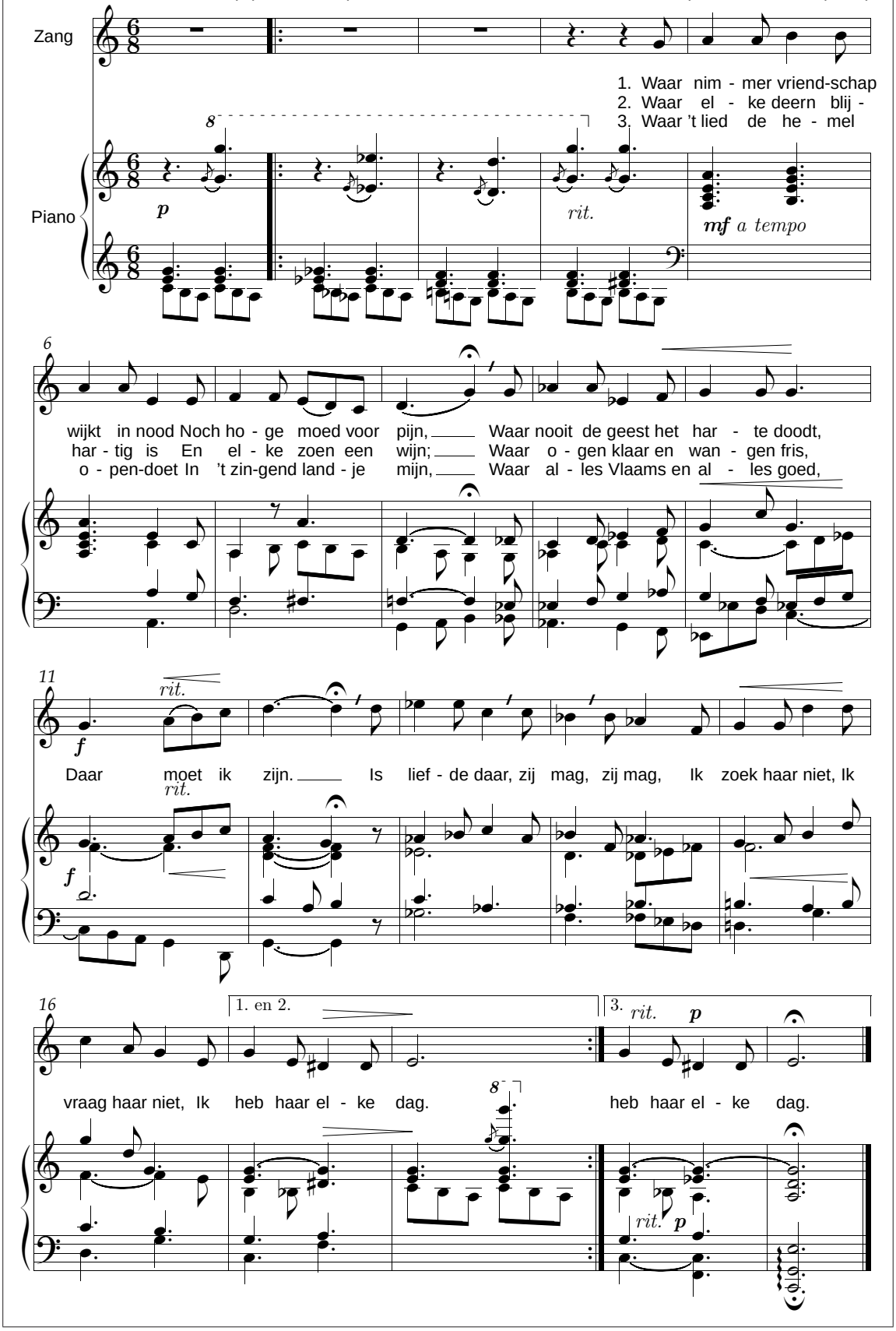

Daar moet ik zijn Stephan Dombrecht

Op gedicht van René De Clercq

Daar moet ik zijn

Clement d'Hooghe

Temse 21-4-1899
Wilrijk 1-4-1951

Biografie [11]

Clement kreeg zijn eerste muzieklessen van zijn vader, een talentvol violist. Hij studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen en daarna orgel bij Marcel Dupré aan het Conservatoire National de Musique in Parijs.

In Antwerpen was Clement d'Hooghe organist in 3 kerken: Sint-Joris (1924), Heilige Geest (1926) en dan Sint-Paulus (1926) gedurende 25 jaar.

Hij huwde met Suzanne Pycke, werd directeur van de muziekacademie van Berchem, was leraar transpositie en harmonie aan het conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Een 400-tal werken o.a. symfonische werken, kamermuziek, werken voor orkest, viool en piano, cello en piano, piano solo, orgel en harmonium en balletmuziek.
Cantates, toneelmuziek en liederen.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(1936, voor sopraan en tenor, met viool cello en piano, MCA)*
Mijn kleen, kleen dochterke (1937)
Mijn kleen, kleen dochterke (ook voor orkest) droeg hij op aan zijn dochter Ida. Het werd bekroond in de wedstrijd van het Willemsfonds.

G.J. Dortu

Klimmen 15-8-1884 – 1972

Biografie[27]

Hij genoot zijn opleiding als organist en koordirigent bij de bekende muziekleraar van het Klein-Seminarie Rolduc, de heer Pierre Zeijen. In 1908 kwam Dortu op 24-jarige leeftijd naar Chèvremont (Kerkrade), waar hij meteen als koster-organist verbonden werd aan de St.-Petrusparochiekerk. De functie van koster werd later overgedragen, doch hij bleef 37 jaar als organist de parochie dienen. In 1918 werd hij directeur van het Kerkelijk Zangkoor, welke functie hij 27 jaar vervulde. Door zijn volle inzet en groot enthousiasme wist Dortu het koor tot steeds grotere bloei te brengen. De faam, die het kerkkoor zich verwierf, leidde ertoe, dat het veelvuldig werd uitgenodigd ook in andere parochies de kerkelijke plechtigheden op te luisteren.

Volgens Dr. Hans Van Dijk in "Panorama

[27] Met dank aan Jos Daemen, bestuurslid van het Chèvremonts Mannenkoor, gesticht in 1912, Kerkrade (CMK).

van drie eeuwen muziek in Limburg" (1991, Eisma, Leeuwarden) bevindt zijn muziek zich in privé-collecties en in het archief van het mannenkoor "Mignon" in Geleen.

Composities

Algemeen

Acht Missen en een groot aantal andere kerkelijke stukken.

Op gedicht van René De Clercq

Ter zege *(TTBB, a capella, NMI)*

Rachel Duquesne

Gent 17-01-1877
Gent 7-01-1944

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Gelijk de boom
Troostliedeke

Lieven Duvosel

Gent 14-12-1877
Sint-Martens-Latem 20-4-1956

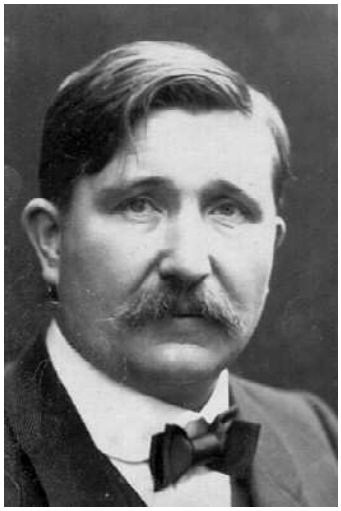

Biografie [21][24][23][20]

Zat van muzikaal talent dat zich al openbaarde in zijn kindertijd!

Seraphien Lieven Duvosels jeugd was hard. Hij verloor zijn moeder op 3-jarige leeftijd en zijn stiefmoeder zag in hem alleen een geldverdiener. Zo moest hij, nog geen zeven, zijn vader helpen bij het zware werk van kramen opzetten op de Vrijdagmarkt. En in het kleine café dat zijn vader 's avonds als bijverdienste uitbaatte, moest Lieven de zingende gasten aan de piano begeleiden. Nauwelijks tien werd hij aan de cafés uitgehuurd als pianist. Zijn vader, die gelukkig niet blind was voor de aanleg van zijn zoon, zond hem dan ook van jongs af aan naar het conservatorium.

Op 13-jarige leeftijd behaalde de knaap de eerste prijs notenleer en klavier. Toen al componeerde hij zijn eerste lied *Kon ik het als het Vogelein* met een opmerkelijke melodische lijn en met begeleiding. Van toen af tot aan zijn dood zou hij het componeren niet meer laten. Op diezelfde leeftijd begon hij al zangkoren te dirigeren. Met het koor *De Vrijheidsliefde* nam hij, 14 jaar oud, deel aan internationale wedstrijden en behaalde er prijzen. Als 15-jarige dirigeerde hij al een fanfare, kort daarop een harmonie.

Parijs

Van 1904 tot 1908 verbleef hij in Parijs om er zijn muzikale studies te voltooien: fuga, contrapunt en compositie. Hij studeerde er o.a. onder Charles-Marie Widor en Gabriel Fauré. Zijn studie betaalde hij door het geven van lessen en door repetitor te zijn voor de koren van de opera. Hierdoor werd hij ontdekt door operazangers die zangles bij hem namen. In Parijs trok hij ook de aandacht door zijn composities, waarvan de uitvoeringen een groot succes kenden en heel goede recensies kregen. Hij deed mee aan een concours voor het aanwerven van een dirigent voor de opera, kwam als nummer één uit, maar weigerde de aanstelling, omdat naturalisatie vereist werd.

Weer in Gent

Daarop keerde hij terug naar Gent, werd er muziekleraar aan de gemeenteschool en voor de tweede maal dirigent van *de Melomanen*. Met dit koor behaalde hij in Montluçon, Frankrijk, de eerste prijs in de hoogste afdeling. Toevallig behaalde toen ook E. Hullebroeck met zijn a-capellakoor de eerste prijs

in Parijs (1912). Beide musici werden op het stadhuis ontvangen en, geëerd als prinsen, tijdens een optocht waaraan vele verenigingen deelnamen, in open rijtuig door het bevlagde Gent gereden.

De Eerste Wereldoorlog had voor Lieven Duvosel vérstrekkende gevolgen. Want hij dirigeerde in 1916 op de stichtingsplechtigheid van de vervlaamsing van de Gentse universiteit. De strijdlustige tekst van R. De Clercq *Aan die van Havere* toonzette hij evenals *Het strijdlied der Vlaamse nationalisten*. In 1918 week hij vrijwillig uit naar Duitsland. Toch werd hij rechterlijk niet vervolgd. Vrij spoedig verwierf hij er bekendheid. Befaamde dirigenten zetten zijn werk op het programma in Berlijn, Keulen en andere steden. De bekende uitgevers Breitkopf en Hartel van Leipzig boden hem aan zijn werken uit te geven, wat ze ook deden.

Steun van twee Deerlijkenaren

Emotioneel maakte Lieven in Berlijn moeilijke jaren mee. Zijn vrouw was wel bij hem, maar zijn twee kinderen had hij moeten achterlaten en uitbesteden aan familie. In 1920 kon hij zijn gezin herenigen in Nederland.

Twee Deerlijkenaren staken een handje toe. De eerste was René De Clercq, weliswaar aanvankelijk niet onbaatzuchtig. Kreeg de dichter René De Clercq, die in 1918 als activist naar Nederland was gevlucht, nu in 1920 toch wel een onweerstaanbare innerlijke drang tot componeren! Hij werd ernaar gedreven, maar voelde zich gebarreerd door zijn te beperkte muzikale vorming. Daarom riep hij Duvosel te hulp. Op 7 juli 1920 stuurt Lieven hem al 6 van de 12 liederen terug, die hij, op vraag van René, van een mooie begeleiding heeft voorzien (blz. 8).

Tevens vraagt Duvosel aan De Clercq hulp om hem naar Nederland te laten overkomen en hem werk in de muzikale branche aan de hand te doen. Op 20 augustus 1920 ‘s morgens vertrekt Lievens vrouw, Irma Ascoop, naar Nederland. Lieven had René gevraagd haar te steunen wanneer ze in Soest zou aankomen.[28] De Clercq doet dat ook. Als hij op 28 augustus in een schrijven van Mw Duvosel verneemt dat zij al een week in Soest is, gaat hij meteen naar haar toe. Hij heeft de bedoeling haar 75 gulden te geven, maar hij geeft er 100!

Een tweede Deerlijkenaar die L. Duvosel financieel steunt, is Dr. Jules Alberic Spincemaille. De dag dat Lievens vrouw afgereisd was naar Nederland, kreeg hij van de Deerlijkenaar 1515 mark.

Dergelijke hulp gebeurde wel meer onder de Vlaamse ballingen in het buitenland, die mekaar zoveel mogelijk steunden.

Samenwerking De Clerq – Duvosel

Midden september voegde L. Duvosel zich bij vrouw en kinderen in het kleine huisje in Soest. Daar René De Clercq daar in de buurt, in Bussum, woonde, konden beide kunstenaars nauw samenwerken. Dat resulteerde in het tot stand komen van de De Clercq–Duvoselliederen: De Clercq schreef melodieën op eigen gedichten en Duvosel bewerkte ze.

Wat dit bewerken inhoudt, is op papier heel duidelijk: melodie van De Clercq, begeleiding van Duvosel. De totstandkoming van elk lied blijkt niet helemaal uitgeklaard wat het precieze aandeel van beiden betreft. Zeker is dat Duvosel schitterende begeleidingen bij de melodieën schreef en daardoor vele liederen optilde tot kunstliederen. Hij corrigeerde ook de melodieën, maar in geringe mate, althans volgens de briefwisseling van De Clercq aan Ria Vervoort (blz. 11).

De samenwerking tussen beide kunstenaars verliep aanvankelijk gesmeerd. Ze werkten samen bij De Clercq thuis in Bussum. René had gezorgd voor een klavier en het nodige muziekpapier. Ze richtten liederavonden in, waarop De Clercq het ontstaan van de liederen schetste, die daarop vertolkt werden door de zanger Geert Dils. Duvosel begeleidde aan de piano. Heel wat succes kenden ze.

De relatie De Clercq – Duvosel verkilde echter na een paar weken, doordat ze beiden het auteurschap van de liederen opeisten. Toch kwamen ze tot een vergelijk en bleef Duvosel nog meewerken aan de zangavonden tot in mei 1921. Dan werd de breuk volledig.

[28] In een brief van Duvosel aan De Clercq

Bedrijvigheid in Nederland

Naast de De Clercqliederen was L. Duvosel in Nederland als componist nog heel bedrijvig en succesrijk.

Enkele voorbeelden. De uitvoering in 1921 in Utrecht van zijn *Sanctus*, opgedragen als in memoriam Herman van de Reeck, o.l.v. Wagenaar was weergaloos. Het Koninklijk Nederlands Zangverbond dat een permanente prijsvraag voor mannenkoren uitschreef, bekroonde achtereenvolgens 5 ingezonden werken van Lieven. De reeks kon niet verder, omdat onze componist in een paar jaar tijd het prijzenfonds had uitgeput.

Bij een heruitgave van de Geestelijke Liederen uit de Schat van de Eeuwen, een betere harmonisatie waaraan door vele toondichters werd deelgenomen, nam Lieven een derde van de meer dan 600 liederen op zich. Ook zijn bewerkingen van de Valeriusliederen gooiden hoge ogen.

Hij werd ook de dirigent van verscheidene koren. Beroemd werd zijn Haarlems mannenkoor *De Spaerne-Sanghers*. In 1931 werd het door 48 zanglustigen opgericht. De artistieke leiding vertrouwden ze onmiddellijk toe aan Duvosel. Geen maand later was het aantal zangers verdubbeld. Na 3 jaar telde het koor 160 leden. Op 23 november 1938 brachten ze, samen met de versterkte Haarlemse orkestvereniging en voor ruim 1000 aanwezigen, voor de eerste maal een integrale uitvoering van Duvosels voornaamste werk, De Leie*, de Jordane van mijn hart* zoals hij ze noemde. Ondanks al deze prestaties en successen heeft Duvosel jaren van bittere armoede gekend. Van Soest was hij intussen naar Den Haag verhuisd waar een derde dochter werd geboren.

Nadien ging hij tot 1940 in Haarlem wonen om in november plots, omdat hij er werk kreeg[29], naar Vlaanderen terug te keren, waardoor meteen zijn heimwee werd gestild.

Bekendheid als musicus

Terwijl in Duitsland, Nederland en Scandinavië Duvosel hoog stond aangeschreven, werd hij in Vlaanderen doodgezwegen.

Alleen E. Hullebroeck ging tegen die boycot in. Voor het 7de muziekfestival van Frankfurt in 1939, vroeg Hullebroeck, toen secretaris van de Belgische Afdeling, ook Duvosel om een compositie. Deze zond, op een tekst van Goethe, Aussöhnung (verzoening) in, een werk voor orkest met sopraansolo en mannenkoor. Van de 600 werken die door 19 landen werden ingezonden, werden er 36 bekroond, waaronder een Suite van Flor Peeters en... Aussöhnung. Onbeschrijfelijk is de hulde die, bij de uitvoering van zijn werk, Meester Duvosel te beurt viel. E.Hullebroeck getuigde hierover dat Aussöhnung het hoogtepunt van het festival was. In Vlaanderen bleven alle kranten doofstom, buiten een korte vermelding in De Dag en in Volk en Staat. Ook de B.R.T. heeft jarenlang de werken van Duvosel genegeerd, ondanks de schitterende concerten tijdens de oorlogsjaren 40-45 in Gent en Brussel.

Na de Tweede Wereldoorlog werd Lieven opgepakt en na een opsluiting van een week weer vrijgelaten. Later verhuisde hij van Gent naar Sint-Martens-Latem, waar hij productief bleef tot zijn laatste levensdagen. Als zijn kleinkinderen moeite hadden met het memoriseren van wiskundige- en algebraïsche formules, maakte hij het hun gemakkelijk door er aangename deuntjes op te componeren.

Na zijn dood kwam een petitie op gang die leidde tot de uitvoering van zijn Leiecyclus en tot het programmeren van Duvosels werken op de B.R.T. die ook enkele keren piëteitsvol zijn geboorte- en sterfdag heeft herdacht. Zijn 125ste geboortejaar is onopgemerkt voorbijgegaan.

Composities

Algemeen[30]

1. 234 uitgegeven werken o.a. kinderliederen, volks- en kunstliederen, alle met begeleiding van piano of orgel; liederen met orkest, strijdliederen, koorliederen zowel voor mannen-, vrouwen-, kinder- en gemengde koren, Leiecyclus (= sym-

[29] In Brussel dirigeerde hij al een concert in november 1940 en in Gent op kerstdag (bron: Vooruit, 20-11-1940)
[30] Volgens biograaf Edg. Collumbien zijn ontelbare werken verloren gegaan.

fonische gedichten en schetsen), geestelijke liederen, instrumentale werken.

2. 128 onuitgegeven werken van de hierboven vermelde genres, waaronder 4 instrumentale werken en 4 orkestwerken.

Op gedichten van René De Clercq

1. Uitgegeven liederen

   (a) *Bewerkingen van melodieën van R. De Clercq*

   Aan die van Havere
   Ach, de grote stad
   Adeste
   Avondlied
   De leeuwerik
   De mulder
   De wiedsters
   De zwingel
   Diep in het koren
   Moederke alleen
   Molenaars dochterke
   Naar geen ander
   Op het stuk
   Oude koppel
   Ring-King
   Van de boever
   Van de zanger
   Vlaamse kermis
   Zagers

   (b) *Helemaal van Duwosel*

   Guldensporenlied *(1919, met orkestbegeleiding, Boekentoren Gent)*
   De Vlaamse smeder
   Krachtlied
   Kerstverlangen *(TTBB, een bekroond a-capellalied voor mannenkoren)*

2. Onuitgegeven liederen

   (a) *Bewerkingen van melodieën van De Clercq*

   Bloeme
   De Duitse hoornen
   De meidoorn
   De regenboog
   De vogel die naar 't zuiden trekt
   Ik heb u lief
   Ik hoor hem nog
   Ik kan u niet vergeten *(met orkestbegeleiding)*
   Klompenliedeke
   Koninkventjes
   Kus mijn hart
   Lapper Krispijn
   Liederenjacht
   Met een zoet, zoet liedje
   Mijn bleuzerke
   Over wolken, over wouden
   Sneeuwklokjes
   Teer liedeke

   (b) *Helemaal van Duwosel*

   Het lied van de arbeid*(a capella zowel voor gemengd als voor mannenkoor)*
   Zomergod *(a capella 3-stemmig vrouwenkoor)*

Herman Elegast

Biografie

Van Caekenberghe Herman beter gekend als Herman Elegast is het bekendste lid van de groep *Herman en de elegasten* en de enige die niet tot de familie behoorde. Hij stond in voor de meeste teksten en melodieën en zorgde tevens voor de uitwerking van de liedjes. Later is hij aan een solo carrière begonnen.

Composities

Algemeen

Er ligt een staat te sterven is uitgegeven op een 45 toeren-vinylplaat door vzw Bedevaart naar de graven van de IJzer.

Op gedichten van René De Clercq

Er ligt een staat te sterven

Emile Enthoven

Biografie

Hij doorliep het gymnasium in Hilversum en legde in 1921 het staatsexamen af. Hij schreef zich in als student Rechten aan de Universiteit van Utrecht, maar verwisselde die studie voor Geschiedenis. In 1929 promoveerde hij echter aan de Universiteit van Amsterdam tot Doctor in de Letteren.

Zijn muziekopleiding kreeg hij van Johan Wagenaar in Utrecht en Franz Schreker aan de Universiteit voor de Kunsten te Berlijn. Zijn pianoleraren waren zijn moeder (violiste en pianiste), Willem Andriessen en Eisner. Dirigeren leerde hij bij Felix Weingartner. Hij was voor een jaar dirigent van het Utrechts Studenten Orkest (1926).

Composities

Algemeen

In de jaren 1932 tot 1935 schreef hij over muziek in het Algemeen Dagblad. Hij schreef voorts de muziek voor het huwelijk van Juliana der Nederlanden en Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Zijn muziek vertoonde gelijkenis met die van Richard Strauss. Van zijn composities is maar weinig uitgegeven.

Op gedichten van René De Clercq

Moederke alleen *(t)*

Theo Ettema

19-05-1906
Buitenveldert 16-05-1991

Biografie [6]

Theo Ettema was componist, muziekpedagoog en muziekuitgever. Hij was van 1942 tot 1962 dirigent van het Purmerends Oratoriumkoor.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Adeste
Ik ben van de buiten

H. Everaerts

Biografie

Hij maakte deel uit van het Kwartet-Kapel van Antwerpen (1906): Jan Broeckx (zittend, links), Alfred Verheyen (staande, links, alto), Hippoliet Everaerts (staande, rechts, cello), Edmond de Herdt (zittend, rechts).

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Bierkens plaats *t*
Op de weefstoel *t*
Voor 't kantkussen

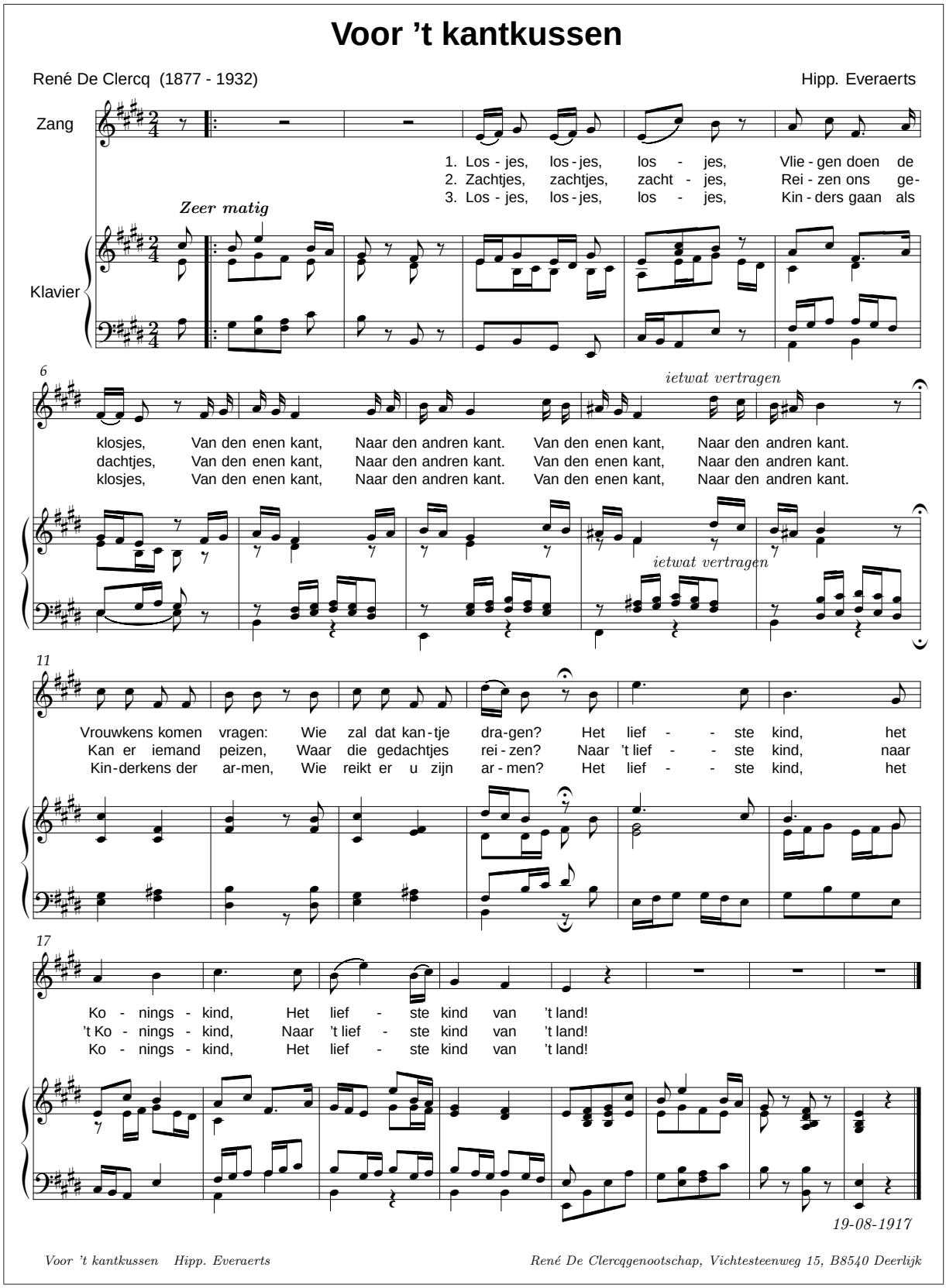

Voor ’t kantkussen - Uit 1917

Jan Fekkes

Op gedichten van René De Clercq

Mijn kleen, kleen dochterke *(t)*

Gaston Feremans

Mechelen 20-5-1907
Berchem 11-2-1964

Biografie [43] [49]

Hij volgde, na zijn eerste muzieklessen bij Staf Nees, de cursussen viool, piano en harmonie aan het Stedelijk Conservatorium van Mechelen. In 1929 behaalde Feremans aan de interdiocesane kerkmuziekschool (Lemmensinstituut, toen nog in Mechelen gevestigd) de prijs Lemmens-Tinel.

Hij debuteerde succesvol als tenor en probeerde met een eigen orkest carrière te maken als dirigent.

In 1934 werd hij directeur van de Stedelijke Muziekschool van Aalst, een functie die hij zou bekleden tot 1944.

In 1933-34 zette Feremans muziek op 2 gedichten van René De Clercq. In deze briljante werkjes toont Feremans zijn meesterschap in het liedgenre. De begeleidingen zijn zeer intiem en melancholisch. Straussachtige uitbundigheid en virtuositeit wisselen af met mystieke akkoorden die aan Debussy doen denken en alles vormt een stevige ondersteuning voor zowel tekst als melodie.

In 1936-1937 leidde Feremans het Vlaamsnationaal zangkoor, maar hij hield daarmee op, omdat hij eerst en vooral componist wou zijn en geen "politiek-muzikaal strijder".

Van 1 mei 1942 tot 31 december 1943 was hij, als opvolger van Arthur Meulemans, directeur van de muziekdiensten van radiozender Brussel. Voor deze vormen van culturele collaboratie werd hij op 9 september 1944 in zijn woonplaats, Baardegem, aangehouden en gevangengezet, onder meer in Mechelen en het hechteniskamp in Lokeren. Tijdens die gevangenschap componeerde hij meer dan 60 werken.

In maart 1947 kwam hij vrij en in 1958 kreeg hij zijn burgerrechten terug.

Na een slopende ziekte overleed hij in Berchem.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek, toneel- en filmmuziek, kamermuziek, composities voor koperensemble, beiaardcomposities.

Oratoria, cantates, missen, motetten, geestelijke en profane koorwerken jeugd- en volksliederen, meerstemmige bewerkingen van Oudnederlandse liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Het avondt uit al de wolken *(uitgegeven op cd, ook voor orkest)*
Morgenstilte *(ook voor orkest)*
De gilde viert *(een SATB-bewerking van het lied van Hullebroeck, Roeland, Borgerhout)*

Adelin Fermin

1867-1941

Biografie

Volledige naam: Adelin Marie Clovis Fermin.

Hij was geboren in Nederland, studeerde piano en orgel en was een tijdlang organist in Maastricht. Hij toerde door Europa als concertartist. In Amerika was hij lesgever, koor-

leider en componeerde hij een aantal liederen.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Wiegenlied *t, (Berlijn, 1908, met pianobegeleiding, NMI 54 A 50 (4))*
Mijn kleen, kleen dochterke *(t)*

Jan Fossey

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Een eeuwfeest *(2-stemmig, "Niet Vlaanderen, België vergaat", gecomponeerd voor het "Scheldekoor" in Gent)*

Victor Alexander Fouquet

Heindonk 19-11-1891
Lint 15-04-1947

Biografie

Hij logde orgellessen aan de Katholieke Normaalschool in Mechelen. Hij werd leraar aan de gemeentelijke jongensschool in Lint.

Composities

Algemeen

Hij componeerde vooral liederen (linderliederen, geestelijke- en gelegenheidsliederen).

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke

Cornelis A. Galesloot

Jutphaas 10-3-1852
Utrecht 13-5-1939

Galesloot.

Biografie[31] [8] [69]

Als 10-jarige mocht hij bij zijn pleegoom op de orgelbank zitten in de kerk van de katholieken. Terzelfdertijd zette hij zijn eerste passen in het maatschappelijke leven als bouwvakleerling. Maar hij werkte liever met zijn ogen in de notenbalken dan met zijn handen aan de houtbalken.

Als 16-jarige mocht hij het bouwvak vaarwel zeggen en de muziek ingaan, waaraan hij nooit meer ontrouw geworden is.

Hij studeerde grondig en ijverig muziek. In Utrecht werd hij directeur van verscheidene plaatselijke koren.

Onder Galesloots leiding beleefde de mannenkoorzang in Utrecht haar glorietijd. Met zijn koor, *Orpheus*, stak hij op grote con-

[31] Ook informatie uit een krantenartikel van J.W., 8 maart 1932

Een Eeuwfeest

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Jan Fossey

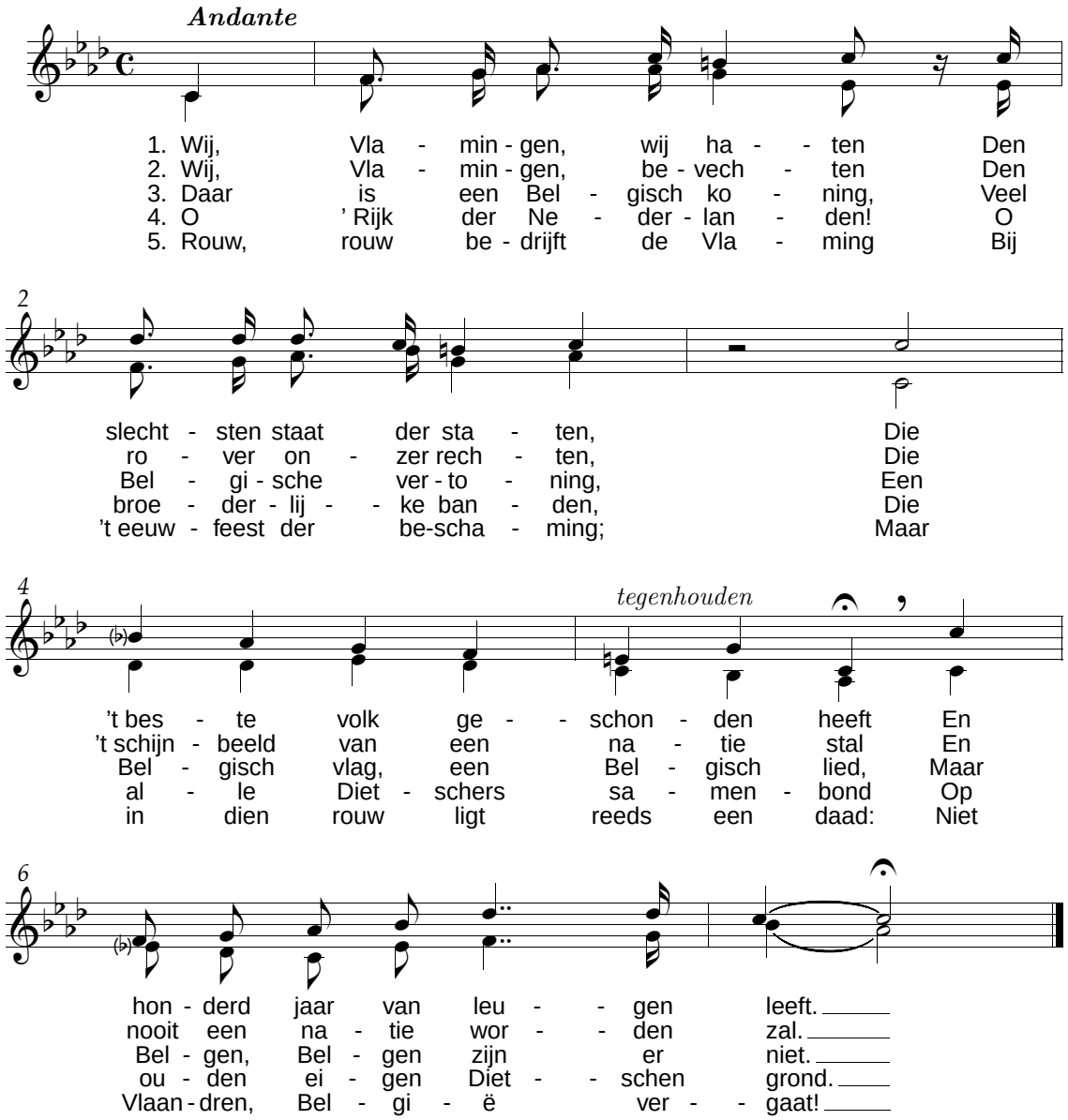

Een Eeuwfeest - Jan Fossey *René De Clercqstichting, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

Een eeuwfeest (Niet Vlaanderen, België vergaat) - Een tweestemmig lied van Jan Fossey

Klein moederke

René De Clercq (1877 - 1932) Victor Fouquet (1891-1947)

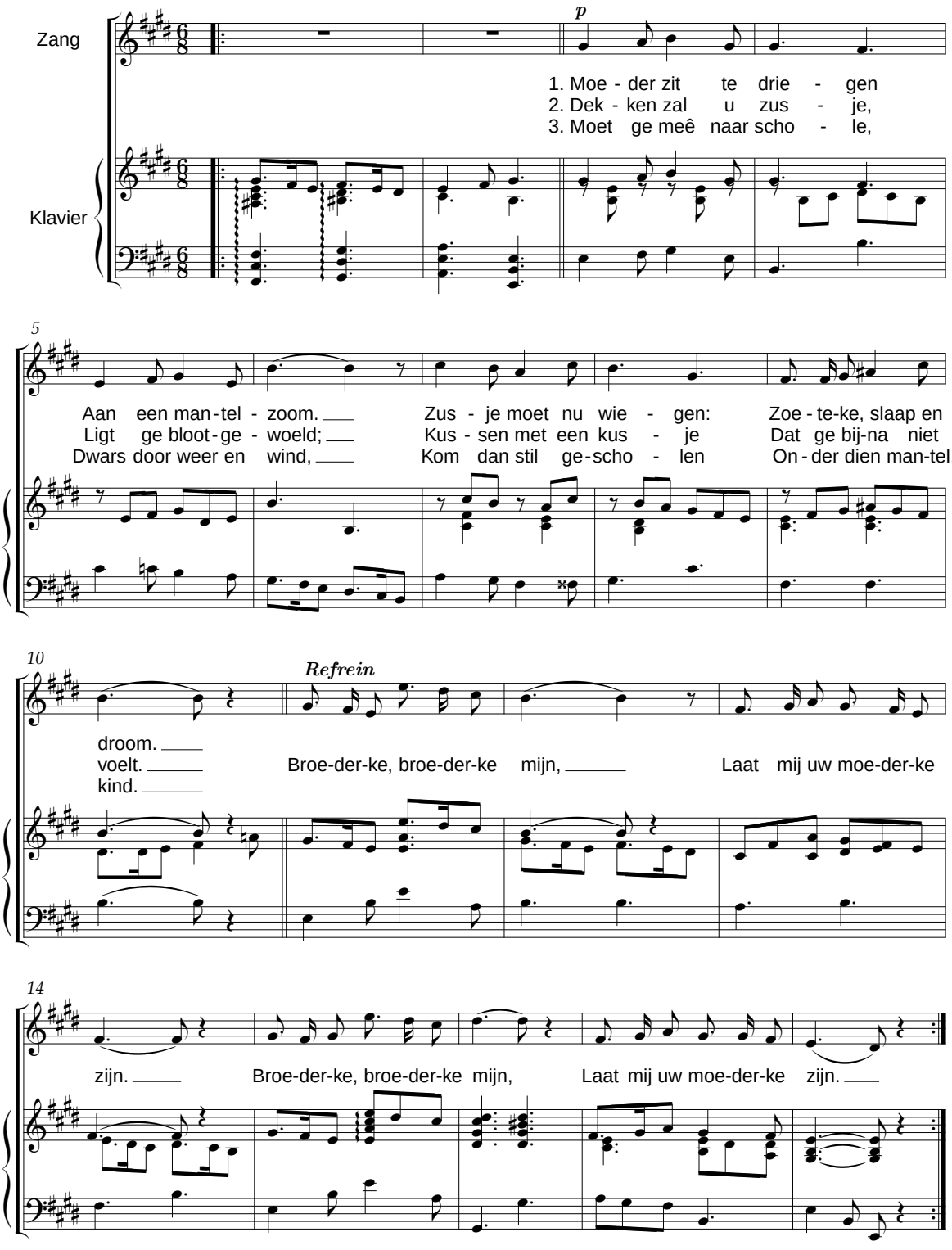

Klein moederke Victor Fouquet

Klein moederke

René De Clercq (1877 - 1932) Corn. A. Galesloot

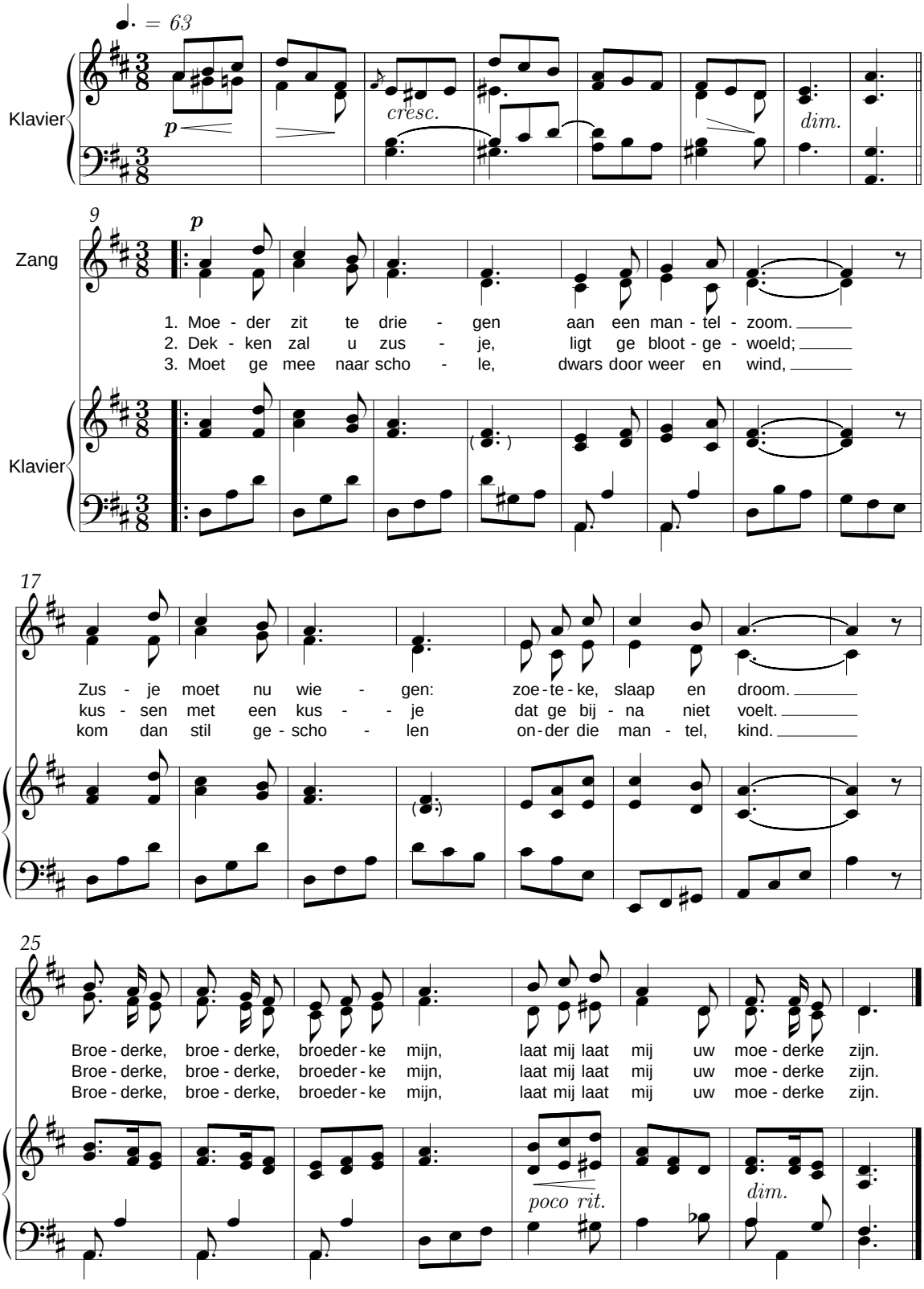

Klein moederke Corn. A. Galesloot

coursen iedereen de loef af. Op zijn zeventigste verjaardag maakte hij bij fakkeltocht een triomfrit door de stad. Ook op zijn vijfenzeventigste en tachtigste verjaardag werd hij in overvolle zalen gehuldigd als "de" dirigent. Wat de mannenkoorcultuur betreft, werd hij opgevolgd door Lieven Duvosel (blz. 90) met het koor *Euterpe*.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke *(2 zangstemmen)*

Cornelisz W. Galesloot

Jutfaas 24.01.1880 – ?

Biografie [45]

Cornelisz. Willem Galesloot studeerde voor onderwijzer aan de normaalschool in Utrecht en deed ook muzikale studies. In zijn beroepsleven combineerde hij verscheidene functies: redacteur van "Het Centrum" in 1901, directeur van het St.-Josefzangkoor, secretaris van de Rooms-Katholieke Nederlandse Volkszangvereniging, voorzitter van de Nederlandse Volkszangbond, secretaris van de Rooms-katholieke Journalistenvereniging, voorzitter van de Nederlandse Volkszangdagen. Publicaties van zijn hand: reisbrieven, Stervend Oostenrijk, Rome.

Composities

Algemeen

Volkszangspel, libretto's, volkszangliederen en koorwerken.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste*(m)*

Aloïse Gardijn

Deerlijk 4-7-1880
Deerlijk 18-7-1961

Biografie

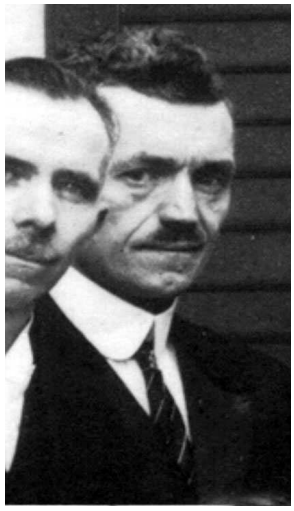

Behalve dat hij gehuwd was met Irma Waeffelaert uit Bellegem, dat het koppel in de Hoogstraat 148 woonde, dat hun huwelijk kinderloos bleef, dat Aloïse kleermaker was[32], herinnert men zich in Deerlijk weinig van *Wieske Gardijn*[33].

Dat Aloïse ook muzikant was, componeerde en daarin zeker boven de middelmaat uitstak, klinkt bij velen als een donderslag bij heldere hemel.

Toch is dit zo. Aloïse zelf speelde piano en viool, zijn vrouw piano. Het gebeurde soms dat ze kinderen uit hun buurt, die van school huiswaarts slenterden, binnenriepen om naar hun samenspel te luisteren, zij piano, hij viool.[34]

Dat kinderen zoiets mochten meemaken wekt verwondering, want het koppel had geen sociaal contact. Frans Vercoutere,[35] die toen buur van Aloïse was, getuigt dat deze zelfs

[32] Zijn broer Alfred was bakker.
[33] Van Lodewijk Dheedene vernamen we dat Aloïse privé-vioolles gaf. Lodewijk was zelf een tijdje leerling. Echt vioolspelen is er niet van gekomen, daar Lodewijk, naar de les gestuurd door zijn ouders, meestal met zijn fiets in Deerlijk bleef rondrijden tot de tijd verstreken was.
[34] Informatie, verstrekt door Nelly en Monique Herman uit de Beverenstraat in Deerlijk.
[35] Woont in de Rozenlaan in Deerlijk.
[36] Hoe zoiets kon is een raadsel. Aloïse heeft het nooit prijsgegeven.

Wederzien

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Aloïse Gardijn (1880-1961)

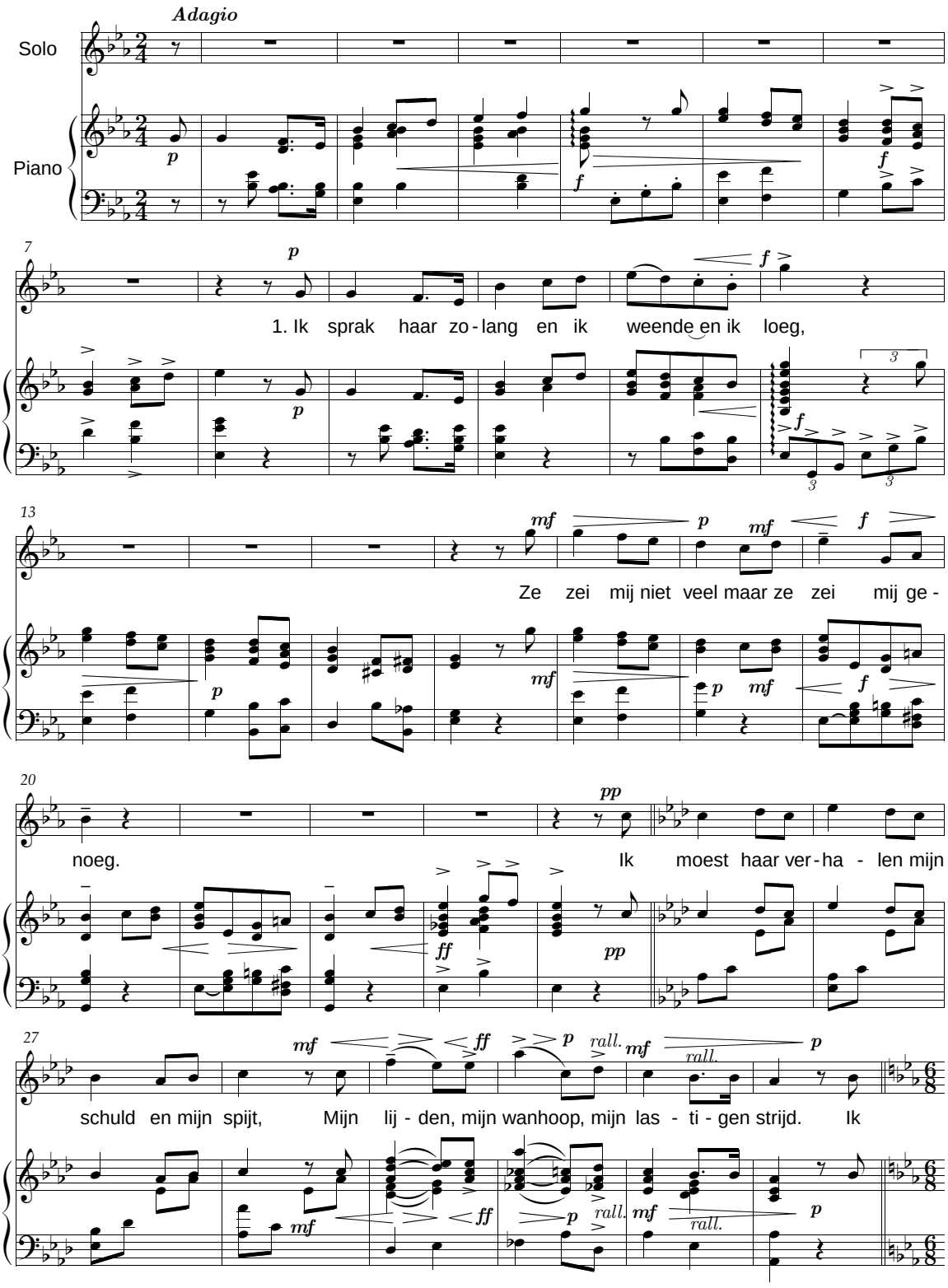

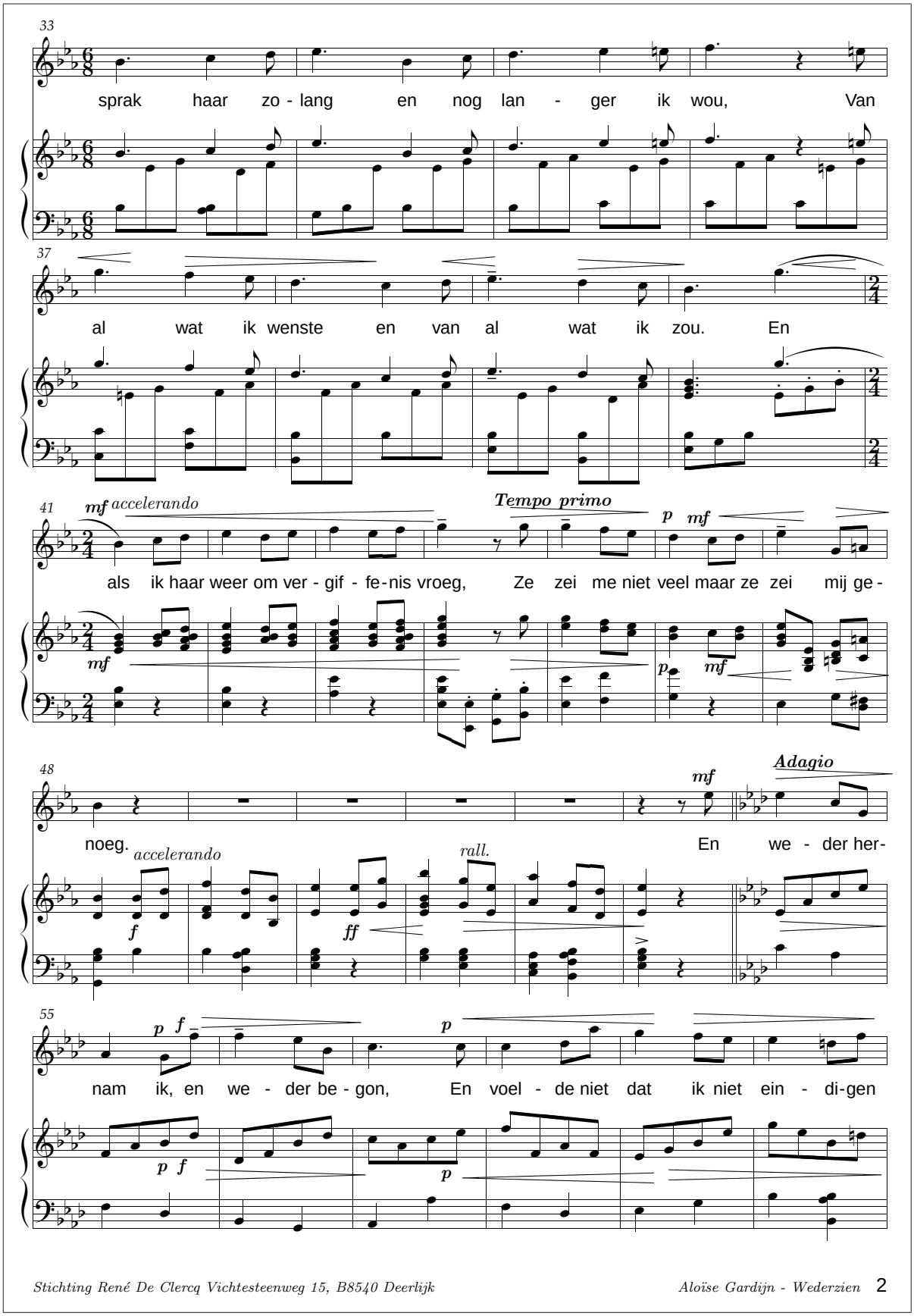
33
sprak haar zo - lang en nog lan - ger ik wou, Van
37
al wat ik wenste en van al wat ik zou. En
41
mf accelerando
Tempo primo
p mf
als ik haar weer om ver - gif - fe-nis vroeg, Ze zei me niet veel maar ze zei mij ge -
48
Adagio
mf
noeg. En we - der her-
accelerando
rall.
f
ff
55
p f
p
nam ik, en we - der be - gon, En voel - de niet dat ik niet ein - di-gen
p f
p

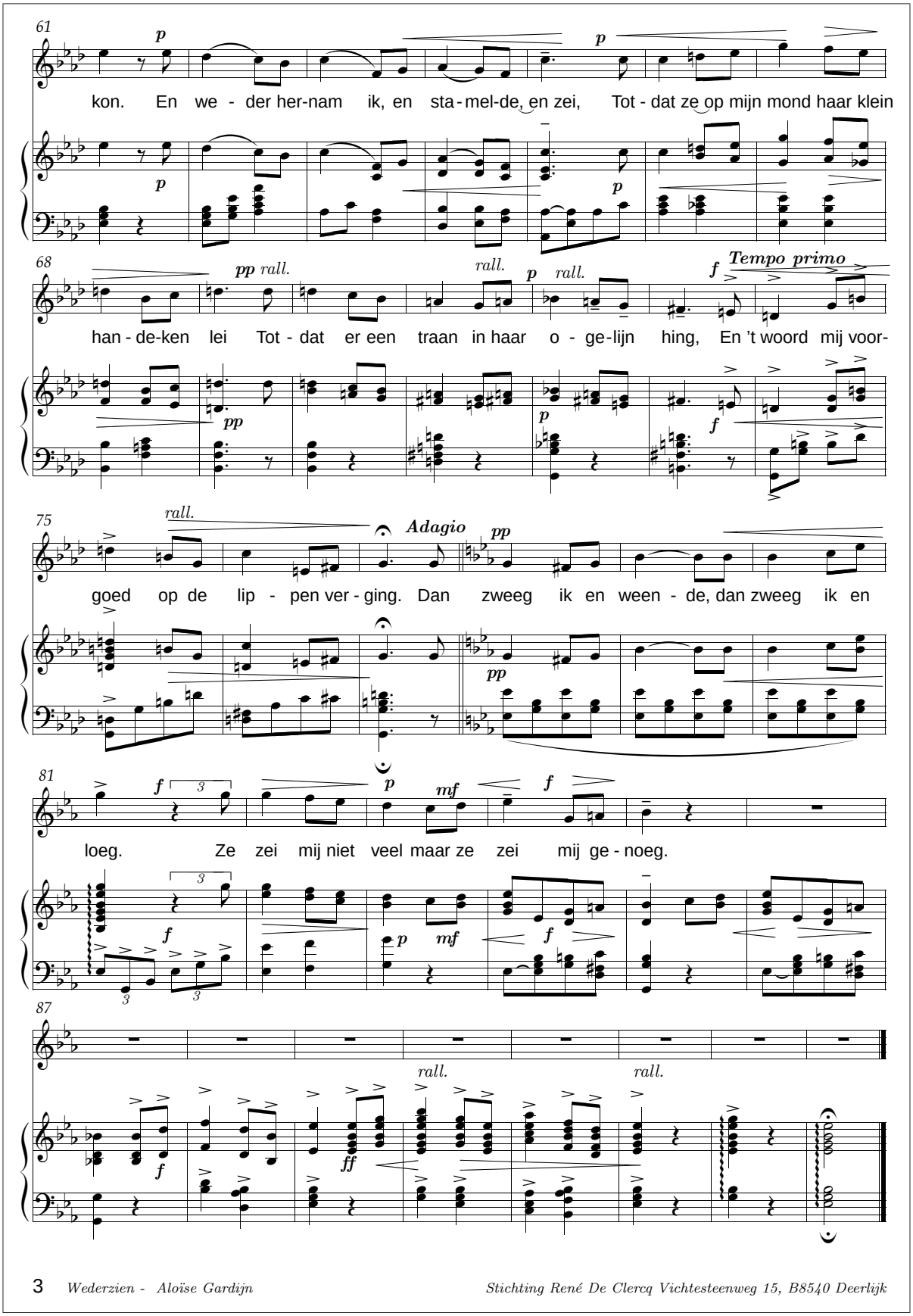

Wederzien - 3/3

zijn methode van kleermaken afschermde. Hij knipte de pakken naar patroon en liet ze in Kortrijk naaien. Nooit hoefde iemand te passen, maar het pak zat steeds goed, aldus Frans[36].

Frans Vercoutere heeft Aloïse zien muziek schrijven. Hij getuigt tevens dat zijn vrouw Irma, na de dood van haar man, in het rusthuis van Wakken opgenomen werd. Veel dozen met partituren werden toen naar de stortplaats gevoerd.

Zo is er slechts één compositie van Aloïse overgebleven. Ze werd uitgegeven bij de Nationale Muziekdrukkerij van Brussel.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Wederzien

Gerda Geertens

Wildervank 11-08-1955

Biografie

Gerda Geertens (geboren op 11 augustus 1955) is een nederlandse componiste.Zij studeerde muziek en filosofie in Groningen en van 1981-1985 compositie aan het Rotterdams conservatorium bij Klaas de Vries.

Composities

Algemeen

Gerda Geertens heeft ruime ervaring met het componeren van instrumentale, akoestische muziek, maar richt zich sinds 1999 voornamelijk op het componeren van elektronische muziek.

Op gedicht van René De Clercq

Scheurlucht

Emmanuel Geeurickx

Opwijk 25-03-1925
Asse 03-06-2013

Biografie

Emmanuel Geeurickx was een Belgisch componist, muziekpedagoog en ook pianist, organist.

Hij begon in 1956 les te geven aan het Vlaams Conservatorium in Antwerpen, nadat hij in 1955 aldaar een eerste prijs had gehaald op het vakgebied fuga. In 1957 werd hij directeur van de gemeentelijke muziekschool van Asse, die hij omdoopte tot de Muziekacademie August De Boeck. In 1964 volgde een aanstelling als leraar harmonieleer bij het Vlaams Conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Er verschenen van hem een aantal composities in allerlei genres van missen (Missa in Navitate Domini) en cantates tot pianowerken (een elegie en toccata) en kamermuziek *(Divertimento voor twee trompetten en piano)*.

Op gedicht van René De Clercq

Het puiteke *(t, 2 stemmen, 2 fluiten, snarenorkest)*
Zagers *(t, 2 stemmen, 2 fluiten, snarenorkest)*
Alaba *(t, Koewachterslied; 2 stemmen, 2 fluiten, snarenorkest)*

Edmond Gevers

Herk-de-Stad 10-06-1936, ?

Biografie

Directeur muziekacademie Mol.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Hemelse liefde (t)
Laat me de nacht tot vriend (t)

Remi Ghesquiere

Geluwe 9-12-1866
Brugge 10-8-1964

Biografie [43] [49]

Remi Aloys Ghesquière bracht zijn prille jeugd door op de ouderlijke hoeve in het gehucht Terhand. Zijn vader, Victor, was landbouwer. In 1884 behaalde hij aan de normaalschool van Torhout het diploma van koster-onderwijzer, en het volgende jaar werd hij organist aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Kortrijk. Zijn onderpastoor daar was Guido Gezelle die hem aanspoorde volkswijsjes en kinderliedjes op te tekenen. Uiteraard zette hij al vlug ook verzen van Gezelle op muziek. Reeds in 1889 componeerde hij het zeer populaire *O Maria die daar staat*. Intussen had hij in 1888 aan het Koninklijk Conservatorium Gent een eerste prijs orgel behaald.

In 1890 werd hij muziekleraar aan de normaalschool in Torhout, maar gaf deze taak na 4 jaar op om koster-organist in zijn geboorteplaats te worden. Dit verplichtte hem wel om, naar kostersgewoonte op het platteland, een kleine drukkers- en handelszaak op te zetten. Hij verbleef 23 jaar in Geluwe en stichtte er een bloeiende lagere muziekschool. Honderden liederen, o.a. *De trommel slaat*, stammen uit die tijd.

De Zingende Meisjes van Halle

In 1917 moest Geluwe, omwille van de oorlog ontruimd worden en Remi belandde met zijn zeer talrijke kroost in Halle, waar hij organist van de basiliek werd. Hij stichtte er *De zingende meisjes van Halle* die ritmische gymnastiek combineerden met zang en waarmee hij 20 jaar lang door Vlaanderen trok om het Vlaamse kinderlied te propageren.

De Zingende Meisjes van Halle

In 1945 vestigde hij zich in Brugge tot hij, na een aanrijding, op de leeftijd van bijna 98 jaar overleed.

Toen men hem bij de viering van zijn negentigste verjaardag vroeg wat hij deed om nog zo kras te zijn, antwoordde hij: “Elke dag 2 uur piano spelen!”

Als liedercomponist had hij de gave van de melodie in volkstoon: spontane eenvoud en ritme en gemoedelijke, vaak pittige tekstillustratie. Zijn begeleidingen beperken zich tot enkele zeer eenvoudige, schoolse akkoordverbindingen. Zijn grootste verdienste ligt in het ongekunstelde kinderlied.

Remi Ghesquière en René De Clercq kenden mekaar zeer goed. Hierbij een brief die Remi aan René schreef, toen deze 50 werd:

Mijn goede vriend,
De nieuwsbladen melden dat ge 50 geworden zijt. Laat toe dat een zestiger u daarover gelukwenscht. Tien jaar jonger! ’t Is benijdensweerdig! Ik hoop dat ge even gezond en levenslustig en werklustig gebleven zijt en dat het u en de uwen welgaat. Mocht wenschen

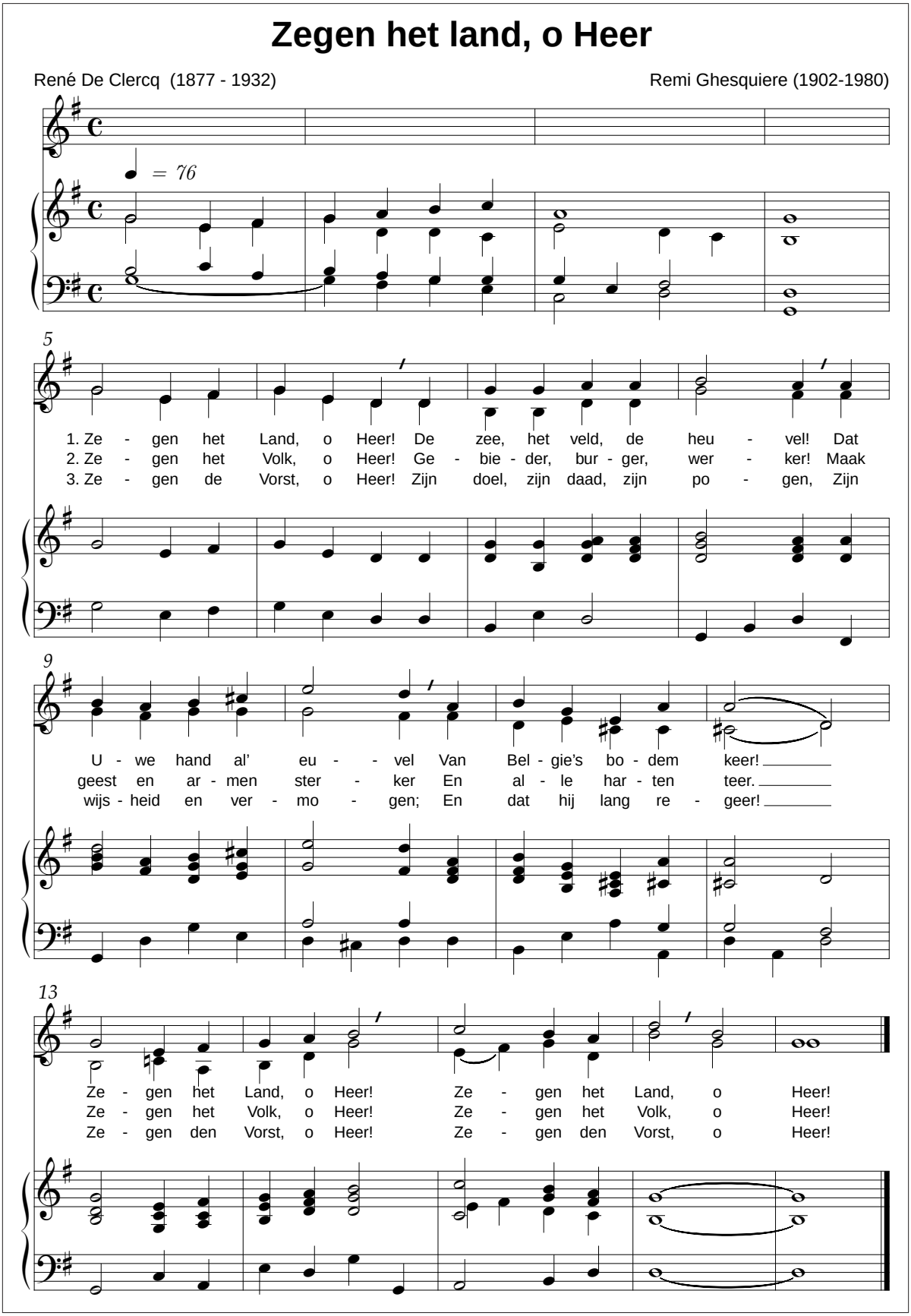

Zegen het land, o Heer - Een tweestemmig lied, MeezennestjeII

Klein moederke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Remi Ghesquiere (1902-1980)

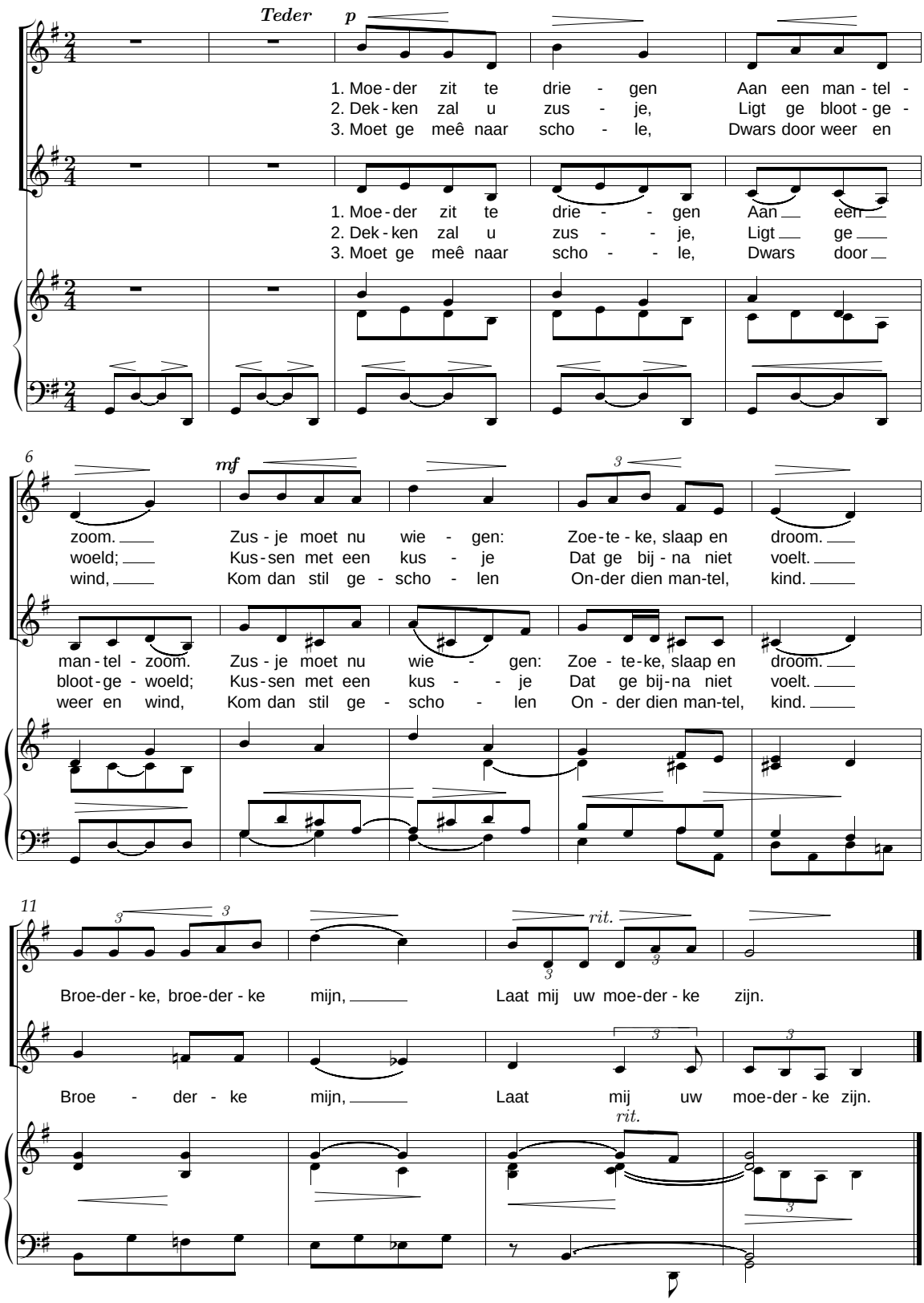

Klein moederke - Een tweestemmig lied, uitgegeven door Ghesquiere zelf

baten, 't en zou aan mij niet liegen.

Hierbij een programma waarop uw naam vermeld staat. 't Is het eenige niet en ik zorg voor uw auteursrecht (alle baten helpen). Ik hoop dat ge de "Meezennesten" wel ontvangen hebt en dat ze u bevallen. 'k Deed toch mijn best en er wordt hier veel goeds over gezegd.

Ik hoop u den één of anderen keer wel eens meer te zien. Wij zijn in 6 plaatsen gevraagd in Holland (tot hier toe). Verleden jaar 14. In Amsterdam zijn we eventwel niet gerocht.

Dag goede vriend en vaar wel.

(get.) Remi Ghesquiere

Composities

Behalve een pianomethode, uitsluitend vokale werken: honderden liederen, enkele koren en kleine zangspelen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste *(Het klinkt e klee klee klokske)*
Avondlied *(t,)*
België bovenal *(t)*
De zeeldraaier *(t,)*
De gilde viert
Hemelhuis *(t,)*
Het klinkt een klee klee klokske *(= Adeste)*
Het lied van de terwe *(Heerlijke Terwe)* (t,)
Het lied van het vlas *(Zaaiers en wiedsters)*
Kaproenenlied *(De witte kaproen)*
Karmkindeke
Klein moederke
Koninkventjes *(Open uw deur)*
Liederen leeft *(t)*
Moederke alleen *(t)*
Nacht is zacht
Prinsenlied *(t)*
Ring-King *(t) (SATB en baritonsolo)*
Schommelschuitje *(Zonne lacht) m*
Voor 't kantkussen *(t)*
Zegen het land, o Heer *(Vaderlands gebed) (2-stemmig - R. Ghesquiere)*

Karel Jan Grard (broeder Tertullus)

Turnhout 7-09-1905
Zelzate 4-03-1974

Biografie

Hij werd tot broeder geprofest in 1924 bij de Broeders van Liefde in Gent. Hij gaf les in In het Sint Michielsinstituut in Leopoldsburg, later in het Sint-Victorinstituut in Turnhout. Hij was dirigent van verschillende koren.

Composities

Algemeen

Broeder Tertuul is componist van een leiderbundel *Zingen Adelt* met teksten, onder meer van Guido Gezelle René De Clercq, J. Simons ea. Daarnaast scgreef hij ook kerkelijke muziek.

Op gedichten van René De Clercq

Dorserslied
Mijn kleen, kleen dochterke

Anton Greefkes

Ede (Gelderland) 12-7-49

Biografie[37]

De muziek is voor deze in Zwaag wonende Nederlander meer dan een hobby. Het is zijn leven. *Want, zonder hobby kan je leven, maar zonder muziek leef ik niet*, is een van zijn uitspraken.
Hij groeide op in een gezin waar muziek een belangrijke rol speelde. Zijn ouders musiceerden vaak samen: vader op gitaar en/of viool, moeder op mandoline. Je zou meteen denken dat zoonlief muzieklessen zou nemen aan de academie. Toch niet. Op enkele jaren pianoles na, is hij volledig autodidact. Van huis uit is hij decoratieschilder. Werkzaam is hij echter bij de PTT.

[37] Bron: http://home.quicknet.nl/qn/prive/liedgenootschap/declerqc.html

Mijn kleen, kleen dochterke

René De Clercq (1877 - 1932) Grard Karel, Jan (broeder Tertullus)

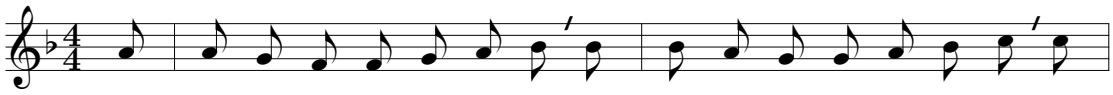

1. Ge - lijk een das - ke zijt ge dik, ge - lijk een kwar - tel - ke van kwik, ge -
2. Maar nu ge - was - sen je daar zit, daar is geen en - gel - ke zo wit, daar
3. Ik hef je op de ok-sel - kes om-hoog, ik zie een ster - re - ke in elk oog, en

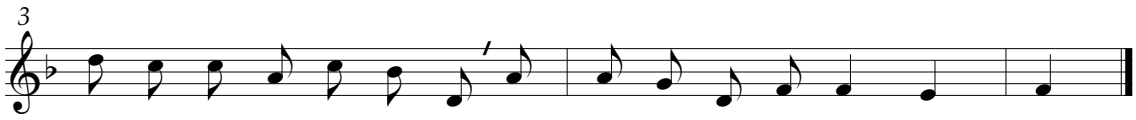

lijk een moor - ke soms zo zwart, mijn kleen, kleen doch - ter - ke, mijn hart!
is geen lam - me - ke zo zoet, mijn kleen, kleen doch - ter - ke, mijn bloed!
voor mijn ar - moê word ik blind, mijn kleen, kleen doch - ter - ke, mijn kind!

Dorserslied

René De Clercq (1877 - 1932) Grard Karel, Jan (broeder Tertullus)

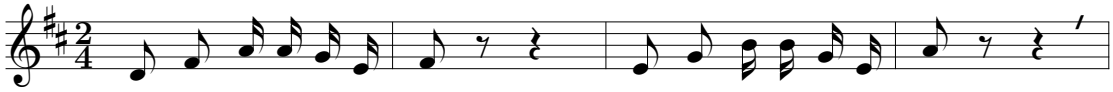

1. Vle - gels op, en vlug-ge, Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof!
2. Beukt de vlak-ke vloe-ren, Plof! Maakt ze rijk, de boe-ren, Plof!
3. Vult de die-pe zak-ken, Plof! O, de boer zal bak-ken, Plof!
4. Geld en drank en e - ten, Plof! Al - les nauw ge-me-ten, Plof!
5. Kaf dat kunt ge krij-gen, Plof! Om d'r op neer te zij-gen, Plof!
6. Vle - gels op en vlug-ge, Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof!

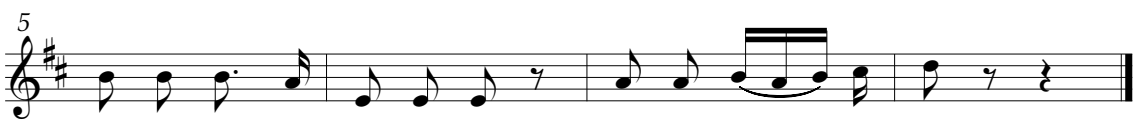

Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle - gelt dol ____ en dof.

Dorserslied en Mijn kleen, kleen dochterke - Karel Jan Grard (broeder Tertullus)

Maar in hoofdzaak houdt hij zich bezig met muziek. Hij speelt Duitse concertina, bandoneon en piano en. . . componeert. Hij heeft al een 200-tal volksliederen op zijn actief die hij samen met Corien Overtoom, zangeres en violiste, langs de straat uitvoert. De naam van hun 2-persoonsband is *het poëtisch liedgenootschap*. De mensen stellen hun optreden zeer op prijs, *dat bovendien nog zeer lucratief is*, aldus Anton.

Met de gedichten van René De Clercq maakte hij kennis vanaf 1989. Hij las ze en hoorde in het sterke ritme onmiddellijk muziek.

Composities

Algemeen

Liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Dorslied (Dorserslied)
Geen luid geluid
Het leven
Het puiteke
Hoor dat woelgeruis
Ik ben van de buiten
Moederke alleen
Molenbeeld
Ogen, die het bruin
Troost van ver
Zeg nooit

Jos Hazen

Antwerpen 10-08-1892
? na 1936

Biografie

Hij was pianist en componist.

Composities

Algemeen

Hij componeerde liederen, pianowerken, kamermuziek een mars voor harmonie.

Op gedicht van René De Clercq

Het eksterjong *(t)*

Nico Hazendonk

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Adeste
Karmkindeke
Mijn bleuzerke
Schommelschuitje

Robert Herberigs

Gent 19-6-1886
Oudenaarde 20-9-1974

Biografie[38] [36]

Robert Herberigs studeerde aan het Koninklijk Conservatorium van Gent bij o.a. Oscar Roels (notenleer) en Leo Van der Haeghen (zang). Bij Leo Moeremans studeerde hij als privé-leerling compositie en bereidde hij zich voor op deelname aan de Romeprijs. Nadat hij in 1905 en 1907 telkens een 'tweede prijs' had behaald, kende de jury onder voorzitterschap van Edgar Tinel hem in 1909 unaniem de eerste prijs toe. Tijdens de auditie van zijn winnende Romeprijs-cantate, De legende van Sint-Herbertus, schreef Herberigs geschiedenis door zelf de titelrol te zingen. In die jaren

[38] Bron: Jan Dewilde, Studiecentrum voor Vlaamse Muziek

was hij trouwens als eerste bariton aan de Vlaamse Opera in Antwerpen verbonden. In 1909 creëerde hij er de titelrol in August De Boecks opera, Reinaert de Vos.

Met de aan de Romeprijs verbonden studiebeurs trok Herberigs naar Parijs, Berlijn en Wenen.

Als componist brak hij door met Cyrano de Bergerac (1912).

De Eerste Wereldoorlog brengt Herberigs door in het huis van Jan Toorop in het Nederlandse Domburg. Daar voltooit hij de opera, Le mariage de Rosine, die in 1925 in de Gentse opera wordt gecreëerd.

Na de Eerste Wereldoorlog is Herberigs zich meer gaan oriënteren op het Franse impressionisme, daarvan getuigen zijn pianowerken.

In de tweede helft van de jaren twintig schrijft Herberigs vooral religieuze muziek en in het begin van de dertiger jaren raakt hij dan helemaal in de ban van het neoclassicisme.

Ondertussen verdeelt hij sinds 1925 zijn tijd tussen zijn woonplaats, Oudenaarde, en Bourg-Saint-Andéol in de Ardèche, waar hij met succes een vruchtbare abrikozenplantage uitbaat. Tijdens de Tweede Wereldoorlog componeert hij in zijn kasteelhoeve in de Rhonevallei, en dat in zeer moeilijke omstandigheden, veel pianomuziek.

Na deze periode van grote productiviteit stopt Herberigs in 1945 met componeren. Maar na een opdracht van zijn geboortestad, Gent, vindt hij opnieuw zijn vitaliteit terug en schrijft hij op nauwelijks 9 maanden tijd de monumentale partituur voor het Lam Godsspel (1948). Voornamelijk onder invloed van Corneel Mertens, toenmalig diensthoofd van het N.I.R., verrijkt hij zijn symfonisch oeuvre met een reeks grote orkestwerken, waarvoor hij de inspiratie zoekt in zijn twee grote extramuzikale inspiratiebronnen: de literatuur en de schilderkunst. Op ongeveer 20 jaar tijd schrijft hij een twintigtal orkestwerken.

Zijn veelzijdigheid beperkte zich niet tot de muziek: hij schreef ook enkele toneelstukken en een tiental volkse en historische romans – zijn populairste boek was Pasterke Candeels – en borstelde met veel verve en veel verf honderden schilderijen: grote reeksen landschappen en marines, later irreële abstracte werken.

Composities

Algemeen

Orkestwerken: Antonius en Cleopatra (1949), De vrolijke vrouwtjes van Windsor (1950), Pianoconcerto nr. 2, Ode aan de muzen (1955), De vier jaargetijden naar Brueghel (1956), Vier odes aan Botticelli (1958), Hamlet (1962) en zijn laatste orkestwerk, gecomponeerd op zijn tachtigste, Romeo en Julia.

Tussen 1922 en 1924, drie bundels liederen op La chanson d'Eve van Charles Van Lerberghe.

In 1927-1928, bijna uitsluitend religieuze muziek: 12 antiphonae, 20 communiones, 20 concerts spirituels, 4 missen.

In 1930 schrijft hij 15 Gezelleliederen, 53 evangeliezangen en 12 geestelijke liederen.

Tussen 1941 en 1945, exclusief voor piano: 10 caprices, 10 préludes, 21 sonates en sonatines, 8 ballades, 2 reeksen storielle e leggende, 3 reeksen figurines et santons, 4 rapsodieën...

Hij pakte ook zowat elk genre aan: opera, liederen, koor, kamermuziek, symfonische werken, missen, antifonen, communiones, motetten, geestelijke liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Naar Frankrijk
Van Pier de mandenmaker *(Voor taal en volk, 1914)*

Mijn bleuzerke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Nico Hazendonck

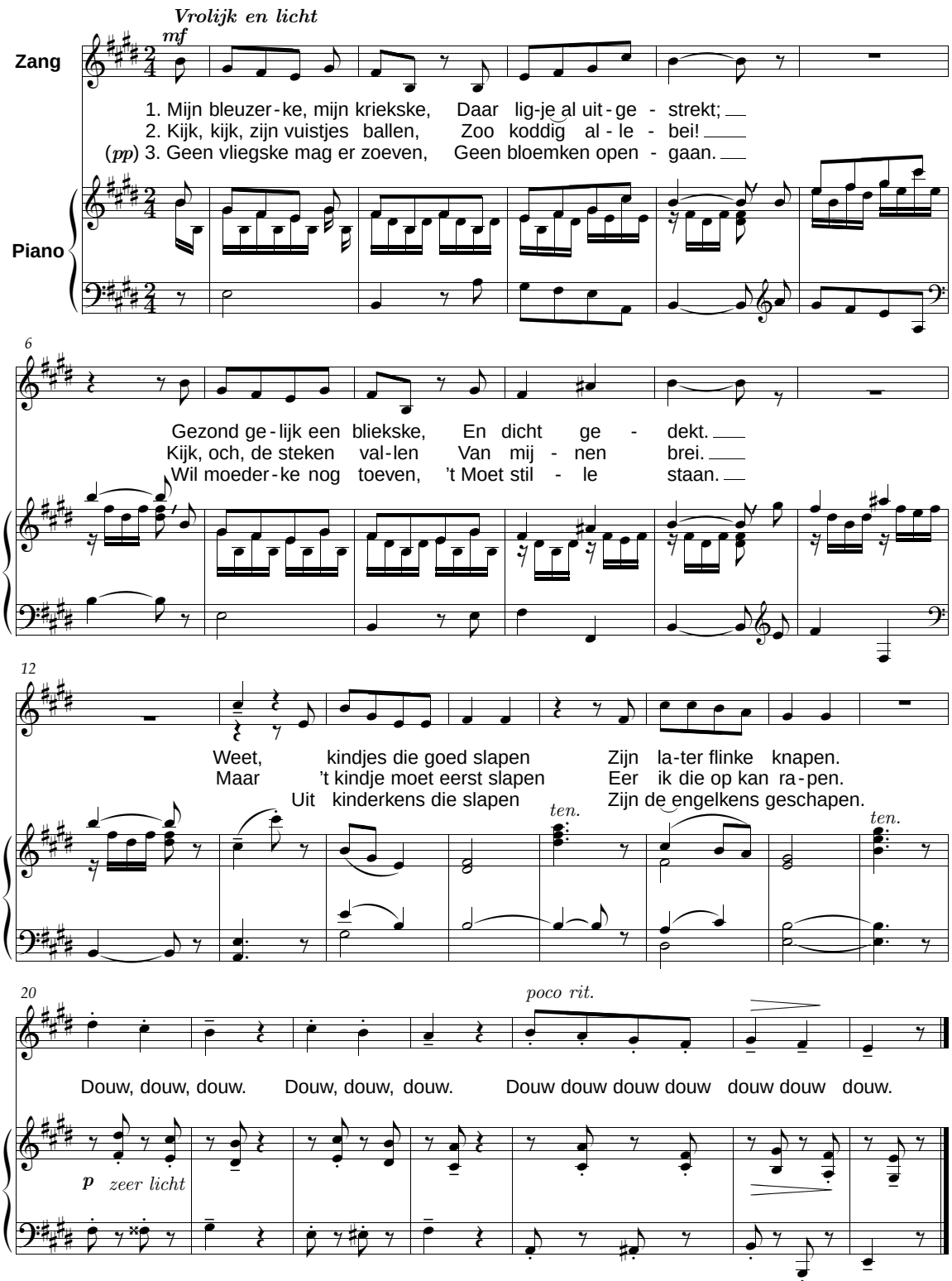

Mijn bleuzerke - Nico Hazendonck *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

Mijn bleuzerke - Nico Hazendonck

Karmkindeke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Nico Hazendonck

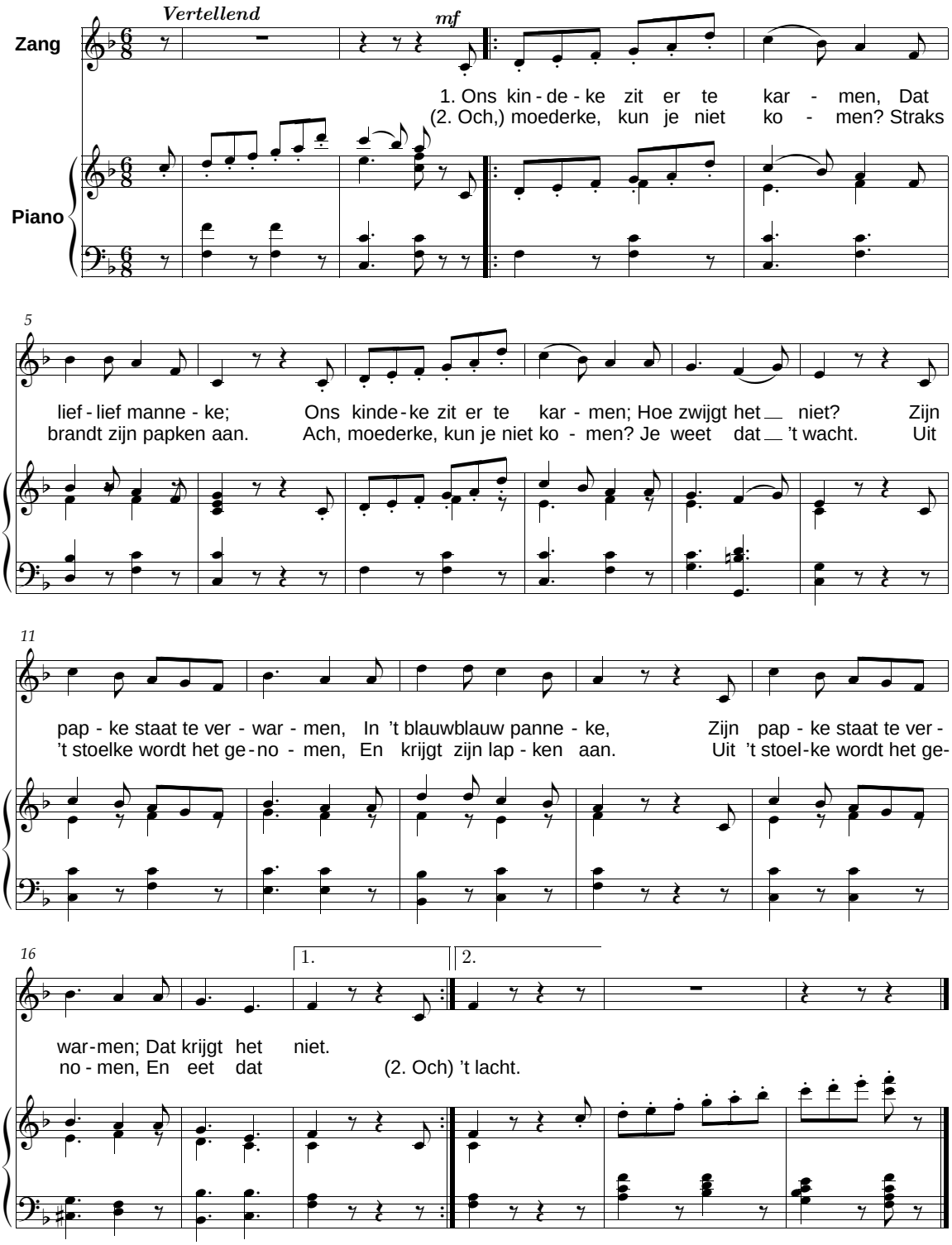

Karmkindeke - Nico Hazendonck *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

Karmkindeke - Nico Hazendonck

Willem Hespe

Den Haag 25-12-1875 – ?

Biografie [8] [5]

Oorspronkelijk was hij beeldhouwer maar hij gaf dit beroep op en koos voor een muzikale loopbaan. Hiertoe volgde hij privé-lessen en ontwikkelde hij zich nadien door zelfstudie.

Sinds 1908 was hij bekend als koordirigent van diverse gemengde koren, mannen- en kinderkoren. Hij verwierf faam door zijn medewerking aan de uitvoeringen van de Matthäuspassie en aan de uitzendingen van de AVRO-radioprogramma's.

Composities

Algemeen

Een veertigtal koorwerken en veel liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (1918, 3-st. voor vrouwen- of kinderkoor)

Cesar Hinderdael

Bazel 30-1-1878
Den Haag 22-5-1934

Biografie [9]

De Mechelse organist Lodewijk Arras onderkende de muzikale begaafdheid van de jonge Cesar Hinderdael. Hij werd zijn eerste leermeester en onderwees hem notenleer, piano, harmonie en kerkzang.

Vervolgens studeerde Cesar aan het Interdiocesaan Hoger Instituut voor Kerkmuziek in Mechelen, kerkmuziek bij Edgar Tinel.

In 1900 verliet hij dit instituut met diploma's voor harmonie, contrapunt, orgel en kerkzang.

Hij zette zijn studie verder aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent bij Emile Mathieu.

Bovendien hernam hij aan het conservatorium de orgelstudie, wat hem eveneens een diploma orgel opleverde.

Na zijn schitterende studies in Gent trok Cesar Hinderdael naar het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen, waar hij esthetiek en compositie studeerde onder leiding van Jan Blockx, een oud-leerling van Peter Benoit en diens opvolger als directeur van het conservatorium.

In Antwerpen vatte hij eveneens de studie van de contrabas aan.

In 1904 was Cesar Hinderdael de medestichter en werd hij de grote bezieler van de Peter Benoitvereniging.

Net als zijn broer vluchtte Cesar Hinderdael bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog naar Nederland, waar hij zich uiteindelijk definitief in Den Haag vestigde.

Nadat Cesar Hinderdael twee jaar als portier bij een hotel-restaurant in Den Haag had gewerkt, werd hij contrabassist bij het in 1904 opgerichte Haagse Residentie Orkest, een door het Rijk gesubsidieerd beroepsgezelschap dat in binnen- en buitenland optrad. Tot aan zijn dood zou Hinderdael als contrabassist aan dit orkest verbonden blijven.

Hij was in Den Haag tevens leraar orgel, harmonie, contrapunt en fuga aan het muzieklyceum.

Pas in Nederland kwam Hinderdaels compositorische arbeid tot volle ontplooiing en toondichtte hij grotere werken voor orkest of voor soloinstrumenten en orkest.

In juli 1932 kwam Hinderdael in contact met de Haagse predikant Hendrik Hasper. De notering en harmonisering voor gemengd koor, van een vierhonderdtal door Hasper verzamelde oude melodieën, vergde wellicht een te

grote krachtinspanning van de zesenvijftigjarige componist, die na een korte ongesteldheid overleed.

Composities

Algemeen

Instrumentale werken: voor cello, concerterende muziek, voor contrabas, voor fanfare, kamermuziek, voor orgel, voor orkest, voor piano, voor viool.

Toneelmuziek, opera, koorwerken, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Kerstverlangen (t) *(mezzosopraan of bas en orkest, ook pianopartituur)*
Klein moederke (t)
Daar is maar één Vlaanderen (t)
Lied van Groot-Nederland (t)
Teer liedeke (t)

Emiel Hullebroeck

Gentbrugge 20-2-1878
Liedekerke 26-3-1965

Biografie [3] [39] [31] [53]

Emiels ouders waren eenvoudige mensen, muzikaal niet begaafd. Zijn vader, Francies, was beeldhouwer; zijn moeder, Marie Saligo, was huishoudster-naaister. Beiden waren geboren in Heusden (O-Vl.), maar vestigden zich eerst in Gent tot ze op 10-11-1873 in Gentbrugge gingen wonen. Zij kregen 5 kinderen, 4 jongens en 1 meisje. Miel was de tweede van het gezin. Het meisje, Marie, volgde twee jaar later. Ze werd muzieklerares en. . . begijntje.

Zijn eerste onderricht kreeg Emiel van de broeders in Gentbrugge. Na zijn humaniorastudies aan het Sint-Gregoriuscollege in Ledeberg trok hij naar het conservatorium van Gent (1890-98). Hij behaalde daar eerste prijzen in orgel, harmonie, contrapunt en fuga. Eén van zijn leraars was o.a. Paul Lebrun (blz. 141). Hij droomde ervan een beroemd organist te worden.

Maar na het bestuderen van het leven van Peter Benoit en nadat hij over deze Vlaamse toondichter in 1904 een voordracht gegeven had, zag hij een andere weg openliggen: Vlaanderen een artistieke wedergeboorte doen beleven. Hij realiseerde dit op verscheidene terreinen.

Gents a-capellakoor

Al in 1899 brengt hij 16 zangers en zangeressen samen en repeteert met hen in het zaaltje van het Notarissenhuis in Gent. Zijn a-capellakoor is geboren. Het wordt hèt gerenommeerde koor in Vlaanderen. Emiel slaagt erin Vlaams werk te plaatsen op de programma's van het verfranste Gentse concertleven: Oudvlaamse liederen, zestiendeeeuwse polyfonie, madrigalen, werken van Peter Benoit, Edgar Tinel en Jan Blockx. De Gentse franskiljonse middens kunnen alleen goedkeuren. De uitvoeringen staan immers op hoog niveau. Emiel beleeft met zijn koor ongekende triomfen, rijgt over het hele land eerste prijzen aaneen en kaapt zelfs in 5 internationale koorwedstrijden eerste prijzen weg (Rijsel, 1902; Brest, 1905; Parijs, 1906 en 1912; Reims, zie Duvosel, blz. 90). Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog versieren een 400-tal trofeeën van het a-capellakoor zijn werkkamer.

Varende zanger

Vanaf 1904 noemt Hullebroeck zichzelf de 'varende zanger'. Omdat de conferentie over Peter Benoit zo goed geslaagd is, vraagt men hem zangavonden te geven in Vlaanderen, Nederland (1914-1918) en in veel Europese hoofdsteden. Hij maakt een tournee door Nederlands Oost-Indië (1915), Zuid-Afrika (1920) en Noord-Amerika (1923).

Op meer dan 2000 zangstonden zingt hij voor, begeleidt zichzelf aan de piano, leert liederen aan en licht de Vlaamse strijd toe. Die liederavonden zijn een noodzakelijk werkapparaat voor de toentertijd bekende slogan: "Volksverheffing door het lied". Ze wekken ook een ongekende kracht van Vlaamse bewustwording en strijdlust. Eén voorbeeld: in

[39] Clem De Ridder, *Hullebroeck*, 1952

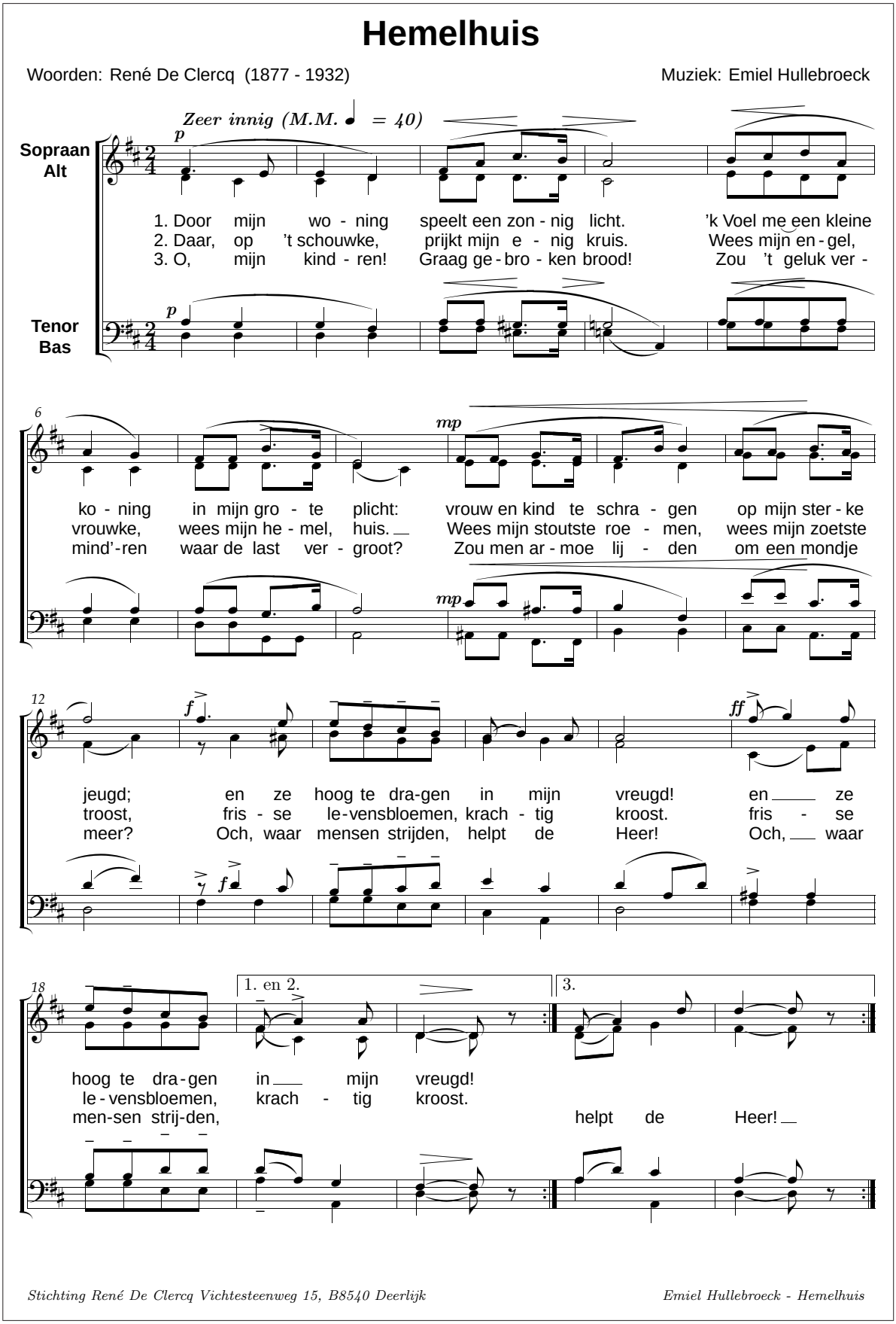

Hemelhuis - Een vierstemmige bewerking van Hullebroeck zelf

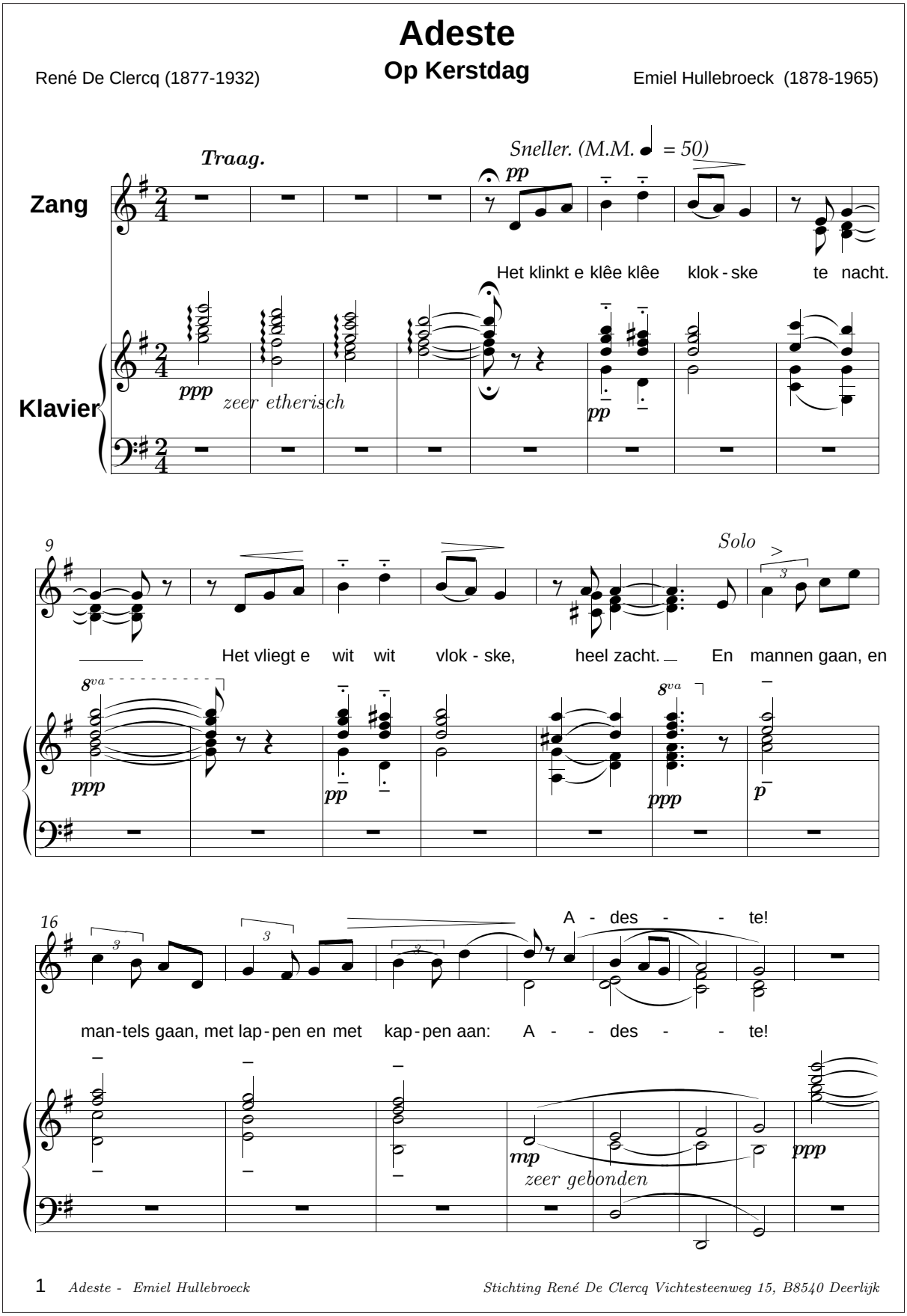

Adeste (Op kerstdag) - Een driestemmige bewerking van Hullebroeck zelf 1/3

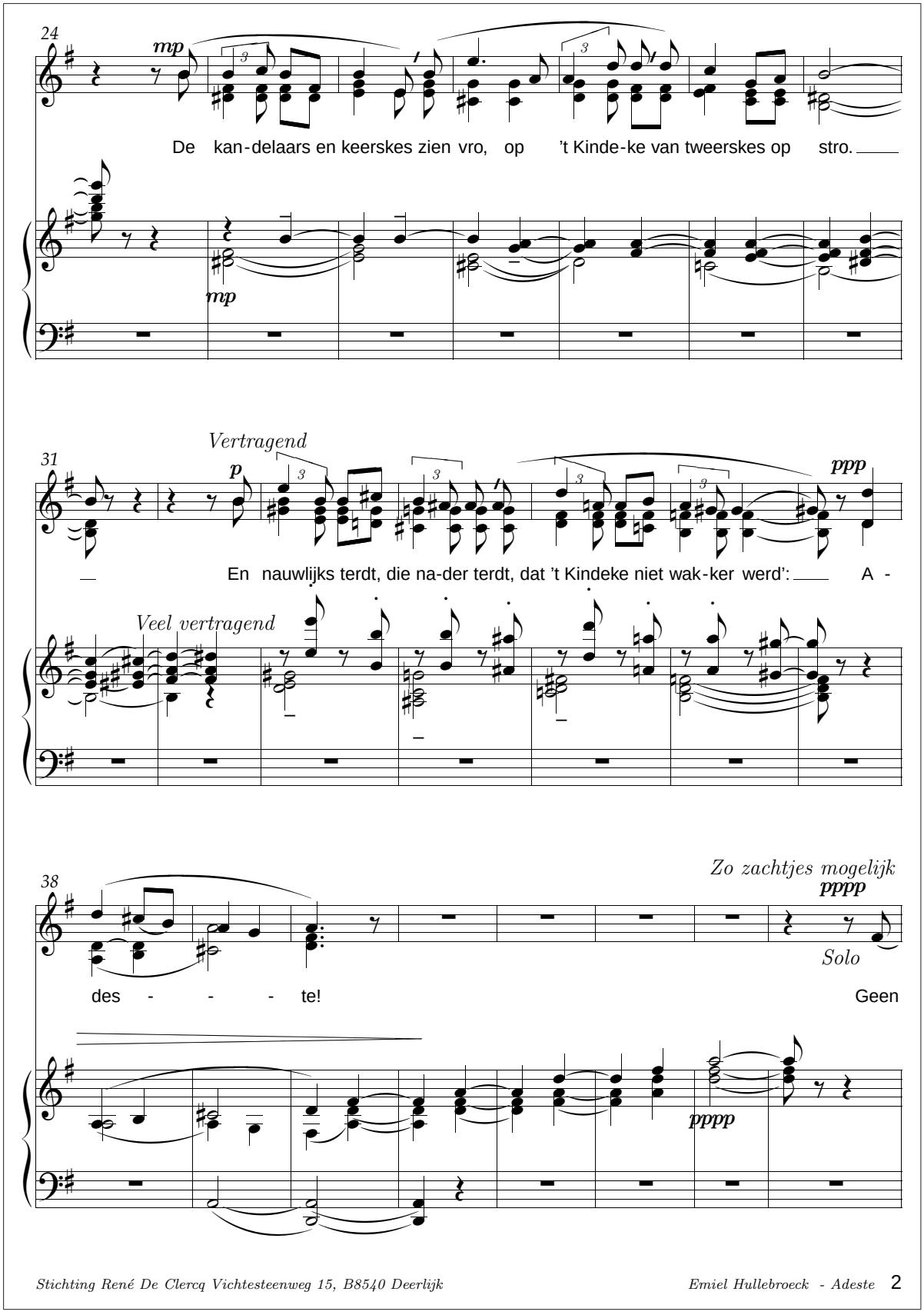

Adeste (Op kerstdag) - Een driestemmige bewerking van Hullebroeck zelf 2/3

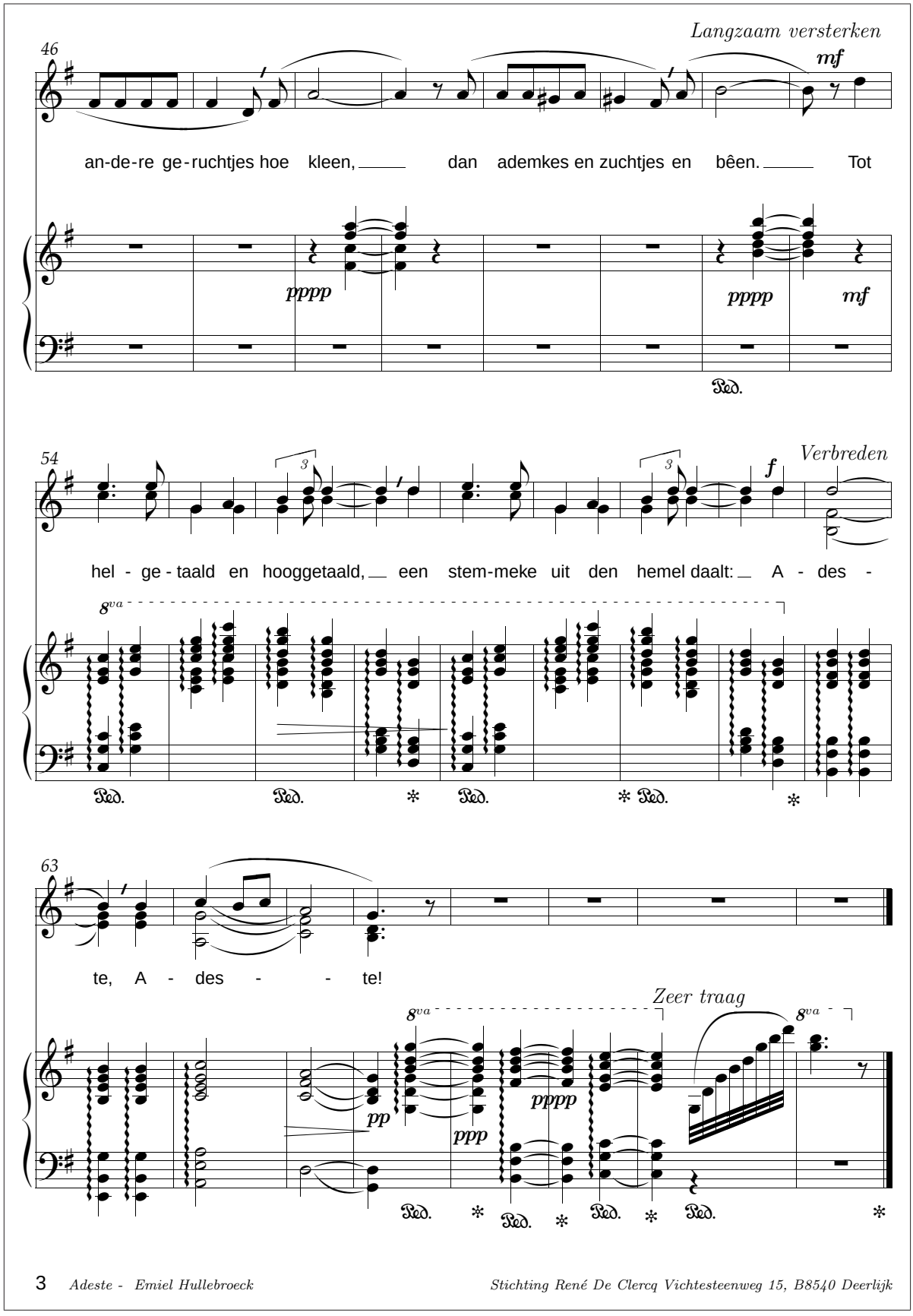

Adeste (Op kerstdag) - Een driestemmige bewerking van Hullebroeck zelf 3/3

1919 ontstaat in Brussel, na de zangavond in de Patriazaal – velen stonden buiten – een spontane optocht door de stad. Brussel op stelten door Vlaamsvoelenden! De optocht wordt uiteengeslagen, velen opgepakt.[40]

1914-1918

Tijdens de Eerste Wereldoorlog vertoeft Hullebroeck in Nederland. Hij geeft er zangavonden in de Belgische vluchtelingenkampen en in hospitalen. Met de opbrengst van zijn tournees financiert hij het *Werk der Vlaamse Oorlogsmeters* dat hij samen met zijn vrouw Marleentje[41] gesticht heeft. De oorlogsmeters zijn vrouwen en meisjes die zich ontfermen over de frontsoldaten die geen Frans kennen. De vrouwen schrijven brieven, zenden pakjes, bieden een onderkomen tijdens de verlofdagen enz. . .

Aan het einde van de Grote Oorlog zijn circa 9000 Vlaamse en Nederlandse vrouwen ingeschakeld.

1918-1940

Na de oorlog krijgt Hullebroeck een gelukwenstelegram van de minister van Oorlog, Charles de Broqueville. Maar de militaire overheid catalogeert het werk van de Vlaamse oorlogsvrijwilligers als spionage. Hierdoor mogen de liederen van Hullebroeck niet meer door de post besteld worden en komt hijzelf op de lijst van verdachten. De beschuldiging tegen hem luidt dat hij een beweging opgezet heeft om Vlaanderen bij Nederland in te lijven. In 1920 valt de Gentse burgemeester hem daarvoor aan in de kamer, maar Camille Huysmans neemt persoonlijk en met succes de verdediging van Hullebroeck op zich.

Emiel blijft van 1902 tot 1930 muziekleraar aan de verfranste rijksnormaalschool in Gent, wordt van 1930 tot 1944 rijksinspecteur aan de conservatoria en muziekscholen.

Als leraar en vooral als inspecteur is hij de stuwende kracht voor de vernederlandsing van het muziekonderwijs, ondermeer door het vertalen en verbeteren van de muzikale terminologie.

Andere geslaagde initiatieven

Hij is de stichter van het muziektijdschrift *De Muziek-Warande*, dat kritisch het Vlaamse muziekleven volgt, met als doel het op een hoger niveau te tillen en bekend te maken. Samen met Lambrechts Lambrecht, zijn redactiesecretaris, steekt hij veel geld, nog meer geestdrift en energie in het tijdschrift.

Tien jaar houdt hij het vol, dan verdwijnt het bij gebrek aan financiële middelen. Maar de 6000 blz. tekst van het tijdschrift blijven een documentatiebron van onschatbare waarde voor de periode 1922-1931.

In 1922 richt Emiel een eigen bureau voor het innen van Vlaamse auteursrechten op, NAVEA, in 1945 tot SABAM omgedoopt. Tot dan toe werden de rechten geïnd door het Parijse bureau, Sacem, dat de artiesten bestal door weinig of niets uit te betalen. Sacem negeerde overigens het bestaan van de Vlaamse cultuur en had niet het minste besef van de culturele tweeledigheid van België. Brusselse en Waalse Sacemleden verzetten zich halsstarrig en wilden de NAVEA uitschakelen. De NAVEA telde 101 aangesloten leden in 1923 en in 1939 meer dan 1800. Na W.O. II zien franskiljonse Sacemleden de kans schoon. Ze beschuldigen Hullebroeck van onvaderlandse daden tijdens de oorlog. Hullebroeck wordt in de gevangenis opgesloten. Later spreekt het militaire gerecht hem vrij. Zijn burgerrechten verliest hij aanvankelijk levenslang; dat verlies wordt later omgezet tot 6 jaar, maar op 10 november 1950 wordt hij volledig in eer hersteld.

Ook de Vlaamse beiaardkunst propageert Hullebroeck door in 1922 de vereniging *Onze beiaarden* op te richten.

Tevens zet hij zich in voor de erkenning en waardering van de Vlaamse kunst in binnen- en buitenland door in 1939 de *Federatie van Vlaamse kunstenaars* in het leven te roepen. Wegens de oorlog blijft de activiteit beperkt tot steunverlening aan noodlijdende artiesten.

[40] Zang en strijd, E. Hullebroeck, blz. 91.
[41] Haar eigenlijke naam is Anna De Vos. Ze huwden op 29 december 1906 in Gent.

Moederke alleen

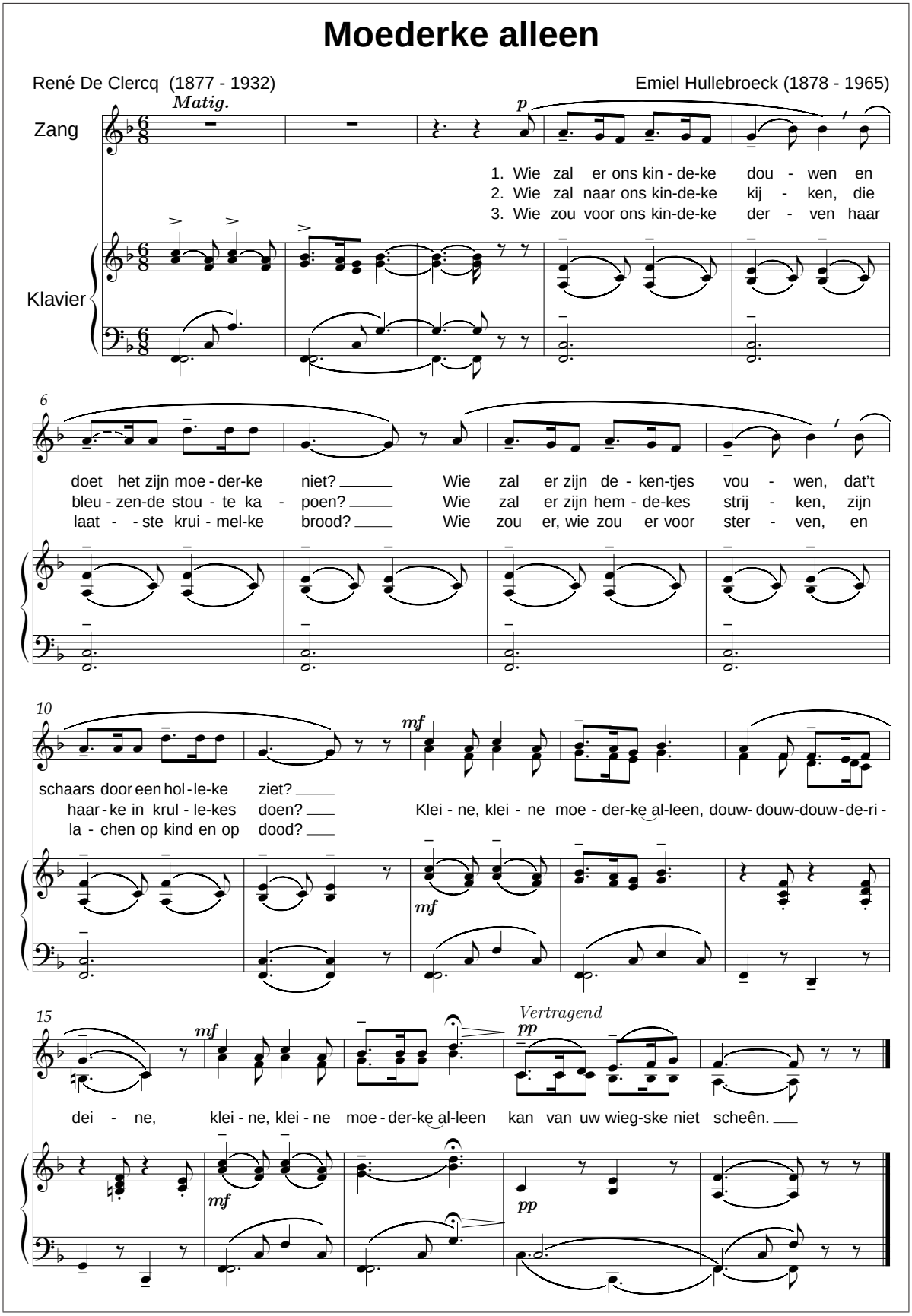

Moederke alleen Corn. A. Galesloot

De musicus en René De Clercq

Midden al zijn activiteiten componeert Hullebroeck ook nog. En veel. En goed. In hoofdzaak liederen waarvan bijna iedereen in de eerste helft van de twintigste eeuw er enkele kan meezingen. Volksliederen noemt hij ze. Emiel stelt volgende eisen aan het toentertijdse volkslied: *gezond zijn van geest en opzet, innig of speels van woord en rijm, met een melodie die allen konden zingen en waarvan zelfs de eenvoudigste begeleiding mocht ontbreken.*[42] Om dit kracht bij te zetten componeert hij *Moederke alleen* van René De Clercq dat hij lange tijd zingt zonder te vermelden dat hijzelf de componist is.

E. Hullebroeck en René De Clercq ontmoetten elkaar in Gent, ongeveer rond 1904. Hullebroeck woonde toen in Ledeberg en René kwam naar believen bij Emiel en Marleentje aanlopen en aanzitten. Ze werden als twee broers. Als René een nieuw gedichtje geschreven had, toonde hij het soms onooglijk bekrabbelde papiertje aan Emiel, las het voor en liet Emiel het origineel.

Als René dan later het liedje hoorde dat Emiel erop gecomponeerd had, sprong hij een meter hoog en riep: “Miel, goddomme g’hebt het”. Dat was ondermeer het geval voor Tineke van Heule.[43]

Toen men E. Hullebroeck vroeg welke zijn voorkeursliederen waren, was zijn antwoord: ”Dat hangt van het genre af. Ernstig: Hemelhuis; gemoedelijk: Moederke alleen; humoristisch: Lapper Krispijn; vaderlands: De Blauwvoet; beschrijvend: De beiaardier; studentikoos: De gilde viert.”[44] Zes liederen dus, waarvan vier op tekst van René De Clercq.

Hullebroeck getuigde enkele keren dat René De Clercq zijn beste tekstdichter was. Bij andere dichters zoals Lambrecht Lambrechts, Herman Broeckaert moest Emiel dikwijls wijzigingen voorstellen in functie van de muziek. Bij De Clercq nooit: *Hij was een dichter bij Gods genade. Hij droeg het ritme in zich en zijn verzen waren vlekkeloos.*[45]

Op de vraag aan Emiel welke liederen in het buitenland het best onthaald werden, antwoordde hij dat dit afhing van de bevolking. In Nederlands-Indië was het *De Vlaamse leeuw*, het liedje van de beiaardier van Herman Broeckaert en *De Gilde viert* van René De Clercq . Maar *Moederke alleen* en het refrein van *Het klompenliedeke*, beide van De Clercq, hadden de kinderen al op voorhand ingestudeerd.[46] In Amerika waren het *Moederke alleen* en *De Gilde viert*.

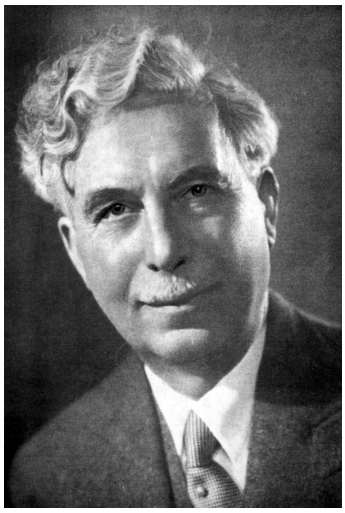

Tijdens de zang van het eerste zag hij altijd betraande ogen en bij het tweede glinsterende kijkers.[47]

In Zuid-Afrika gold het meest aanvaarde lied een Afrikaans wiegeliedje dat daar zo populair was als *Moederke alleen* hier.[48]

De breuk met René De Clercq

De vriendschap en de samenwerking, hoe vruchtbaar ook, heeft niet zolang standgehouden. Wat precies de oorzaak van de breuk was en wanneer is niet te achterhalen. Hullebroeck is er heel bedekt over. Hij noteert dat ze kwam na een jarenlange, weldoende intimiteit. *Toch wil ik die onverkwikkelijkheden niet beschrijven, want ik geloof dat René, die geen karakter had, zich heeft laten ver-*

[42] Zang en strijd, blz. 25
[43] Uitzending *Ten huize van* op 17 okt. 1958, met interviewer Ast Fonteyne
[44] Joos Florquin, Ten huize van..., deel 1, uitg. DF-Leuven, 1971, p. 349.
[45] E. Hullebroeck, Zang en strijd, blz. 186
[46] Zang en strijd, blz. 58
[47] Zang en strijd, blz. 91
[48] Uitzending *Ten huize van*

schalken door kameraden, die hij te graag aanhoorde. Het kon echter niet meer worden goedgemaakt, hoezeer ik er ook onder leed. Wat wilt ge... Grote dichters zijn soms kleine mensen.[49]

Ook van de kant van De Clercq zijn maar weinig verduidelijkingen te vinden, misschien een aanwijzing in wat volgt: op 6 april 1912 richt De Clercq vanuit Destelbergen een cassant schrijven aan Hullebroeck.

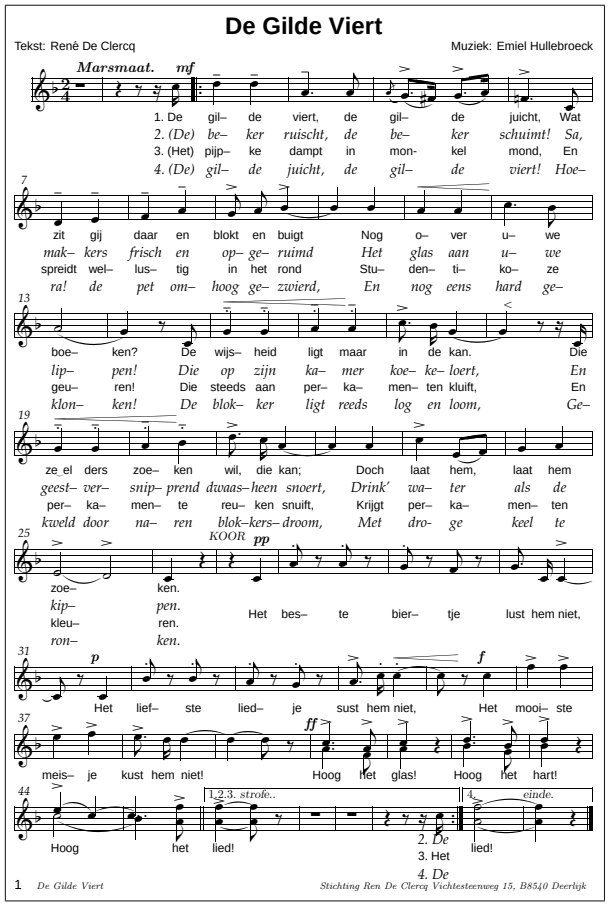

Geachte Heer,

Aangezien sommige toondichters vooral de kunst verstaan om naam en geld te kloppen uit mijn werk, zonder een cent eerlijke dankbaarheid te mijnen opzichte, heb ik de eer u te berichten:

dat gij, voor uw deel, eer deze maand verloopt, mij tweehonderdvijftig frank zult betalen minimum, als schadeloosstelling voor de tot hiertoe door u uitgegeven en uitgevoerde werken (daarvoor zal ik dan met u een contract in regel ondertekenen), zooniet leg ik u verbod op nog iets van mij uit te voeren of te verkopen, of in de toekomst ooit nog iets te componeren op tekst van mijn hand...

Het is het minste wat ik moet eischen, wil ik in mijn eigen oogen niet belachelijk zijn...

Hoogachtend,

(get.) René De Clercq

Twintig dagen later, 26 april 1912, ontvangt René De Clercq 100 frank als vergoeding voor de uitgave van Emiels liederen op tekst van De Clercq. Ze ondertekenen diezelfde dag ook een contract, inhoudend dat René voor elk gedicht dat hij aan Hullebroeck zal afstaan en door deze getoonzet en uitgegeven wordt, een vergoeding van 20 frank krijgt. Hullebroeck krijgt dan wel het alleenrecht tot componeren.[50]

De reactie van de toondichter is er een van, toen geraffineerde, nu manifeste wraak: hij gebruikt voortaan geen enkel gedicht meer van zijn geprefereerde tekstdichter om er een lied van te maken. Blijkbaar had Miel geen duidelijk inzicht in het begrip "auteursrecht": voor eigen gepubliceerde composities vergoed worden, dat wel; aan zijn tekstdichter een terecht bedrag afstaan, met moeite en liefst niet. Deze Hullebroek wordt nochtans vanaf 1922 oprichter van Sabam. De onherroepelijke breuk zou dus wel eens van financiële aard kunnen zijn.

In De Clercqs latere correspondentie aan Ria Vervoort (blz. 11) duikt de naam Hullebroeck nog wel op, maar dan in negatieve zin. Zo schrijft hij op 18 juli 1920 dat hij een goede melodie gecomponeerd heeft op Hemelhuis. *De schreeuwerigheid van Hullebroeck dwong me daar eens wat hoogers en edelers op te zetten.*

Twee dagen later, op 20 juli spreekt hij weer in dezelfde zin over Hemelhuis *dat Hulle-*

[49] Zang en strijd, blz. 187
[50] Brief en contract bij het AMVC[1]
[51] Hemelhuis van Hullebroeck wordt in Vlaanderen nu nog geregeld gezongen.

broeck vermoord heeft.[51]

Op zaterdag 13 december 1924 heeft in Amsterdam het grote diner van het muziekauteursbureau, BUMA, plaats. Er zijn afgevaardigden uit Duitsland, Tjechië, Slovakije, en Vlaanderen aanwezig. De Clercq is bestuurslid van BUMA en is er dus ook. Uit Vlaanderen is Hullebroeck gekomen die zijn NAVEA nationaal en internationaal tracht te consolideren. Hebben de twee ex-vrienden elkaar daar gesproken? De Clercq typeert Hullebroeck als volgt: *Met drie decoraties op een rijtje op zijn borst: een mal, potsierlijk, ijdel figuur.*

Een bevestiging van de breuk bij beiden: Hullebroeck verwoordt het hoofs en beleefd, De Clercq verhult niets. Maar Hullebroeck schrijft voor het publieke forum, René De Clercq in de intieme sfeer van de privé-correspondentie.

Composities

Algemeen

Voor groot orkest: symfonische schets, meisymfonie voor harpsolo.

Instrumentale werken: melodie voor cello en orkest, legende voor cello en klavier, melodie voor hoorn en klavier.

Oratoria.

Zangspelen: o.a. Sepp'l (meer dan 1000 uitvoeringen), Knokkelbeen, Cupido Dictator en Het meisje van Zaventem zijn heel bekend.

Veel liederen op tekst van René De Clercq, Herman Broeckaert, Lambrecht Lambrechts, Willem Gijssels, Clem De Ridder e.a.

Op gedichten van René De Clercq

De bietebauw
De gilde viert *(enkele keren succesnummer in de operette Cupido dictator)*
Hemelhuis *(1 stem met piano en een a capella SATB-versie van A. Bonten)*
Hemelse liefde
Het zijn geen jongens
Jan en Annemie
Jezus' Moeder
Kerstcantate *(t)*
Klompenliedeke
Lapper Krispijn
Mijn kleen, kleen dochterke
Moederke alleen *(2-stemmig)*
Kinche die Mutter allein (t), Mother alone (t), Simmerjoun op it wetter (t, zuid-afrikaans)
O Gij, zonnige wonnige wereld
Op kerstdag *(3-stemmig, Adeste)*
Ring-King
Tineke van Heule *(1 stem met piano en een a capella TTBB-versie)*
Vaderlands gebed *SATB*
Van de zanger
Vlaamse kermis *(1 stem met piano en een a capella TTBB-versie van A. Bonten)*
Voor 't kantkussen *(Point de dentelle, 2-st.)*

W. P. Hendrik Jansen

Schiedam 23-12-1858 – ?

Biografie[52] [8]

Willem Pieter Hendrik Jansen ontving zijn muzikale opleiding bij W. J. Reynier en professor M. Lans. Later studeerde hij aan de kerkelijke muziekschool in Regensburg, waar hij het diploma cum laude behaalde.

Hij was een studiegenoot van Z.H. Paus Leo XIII.

Gedurende 15 jaar was hij leraar aan het bisschoppelijke seminarie Hageveld in Voorhout bij Leiden, waar hij behalve verschillende kleine koorwerken voor kerkelijk en niet-kerkelijk gebruik en ook reizangen voor gemengd koor componeerde.

In zijn leraarsjaren heeft hij veel studies gemaakt van het Oudhollandse lied. In 1908 werd hij pastoor in Den Haag.

Composities

Algemeen

Reizangen voor gemengd koor bij Vondels Joseph in Dothan(uitgegeven), Lucifer, Peter en Pauwels, Noach en bij een paar toneelwerken van Calderon, responsoria.

Miscomposities (onder meer voor 2 ongelijke stemmen, alt en bariton, met orgel), lofgezan-

[52] Bron: Biografisch archief van de Benelux, microfilm 43

Mijn kleen, kleen dochterke

Voor het lief klein Polleken

René De Clercq (1877 - 1932) Emiel Hullebroeck (1878-1965)

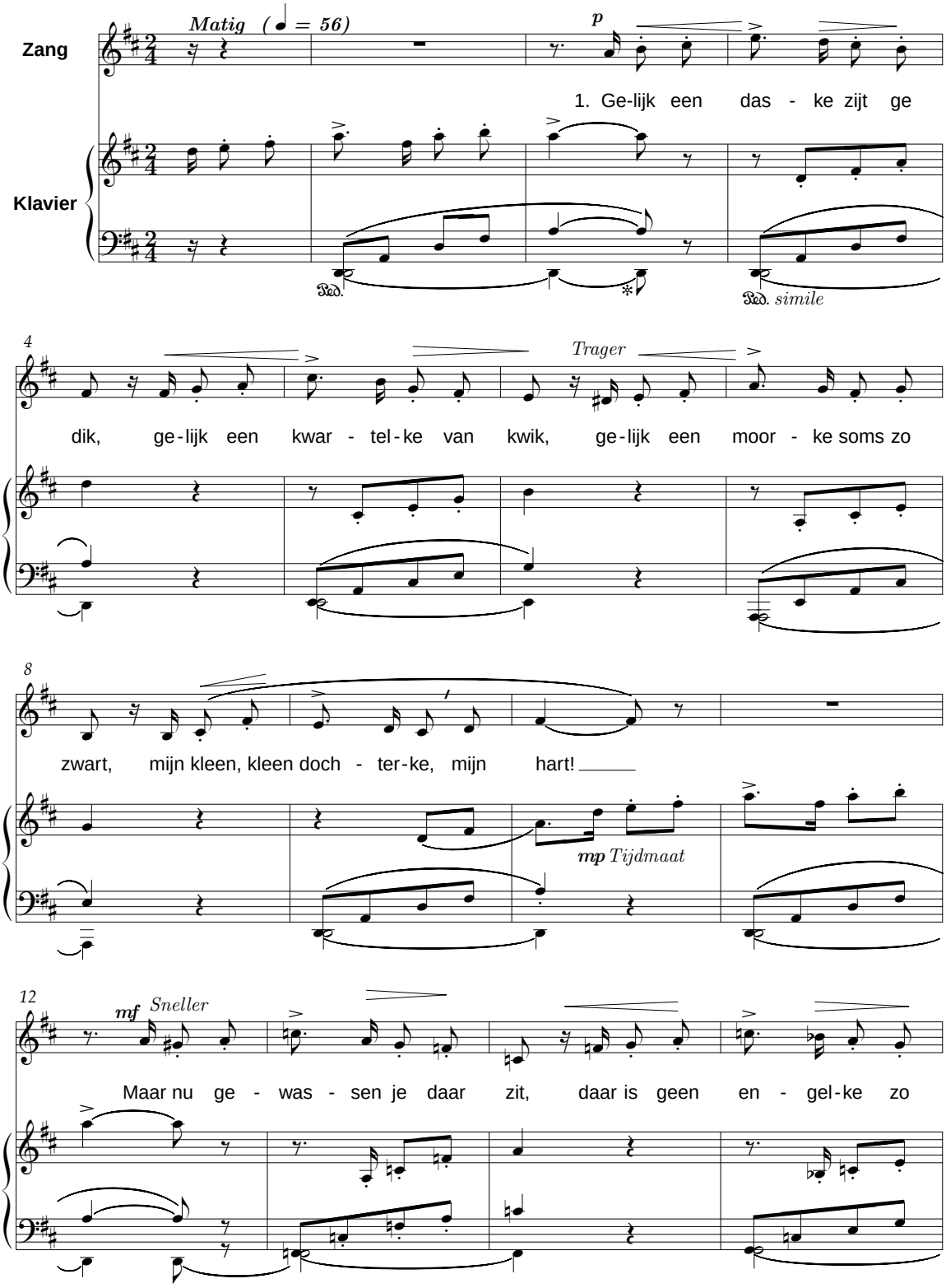

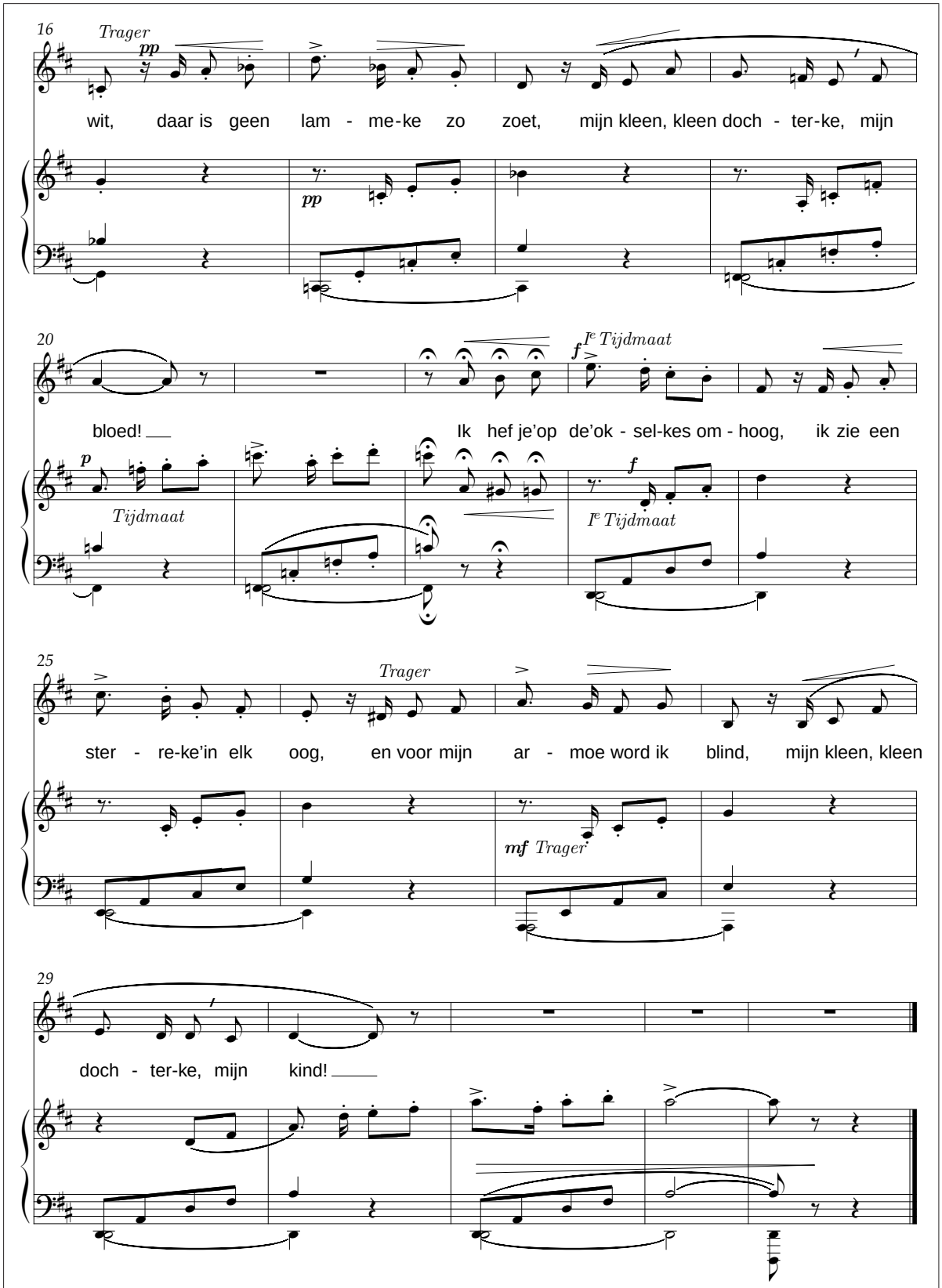
16
Trager
pp
wit, daar is geen lam - me-ke zo zoet, mijn kleen, kleen doch - ter-ke, mijn
pp
20
Ie Tijdmaat
f
bloed!
Ik hef je'op de'ok - sel-kes om - hoog, ik zie een
p
Tijdmaat
f
Ie Tijdmaat
25
Trager
ster - re-ke'in elk oog, en voor mijn ar - moe word ik blind, mijn kleen, kleen
mf Trager
29
doch - ter-ke, mijn kind!

Lapper Krispijn

René De Clercq (1877 - 1932)

Emiel Hullebroeck (1878-1965)
Bewerking: Juliaan Wilmots (1936-2000)

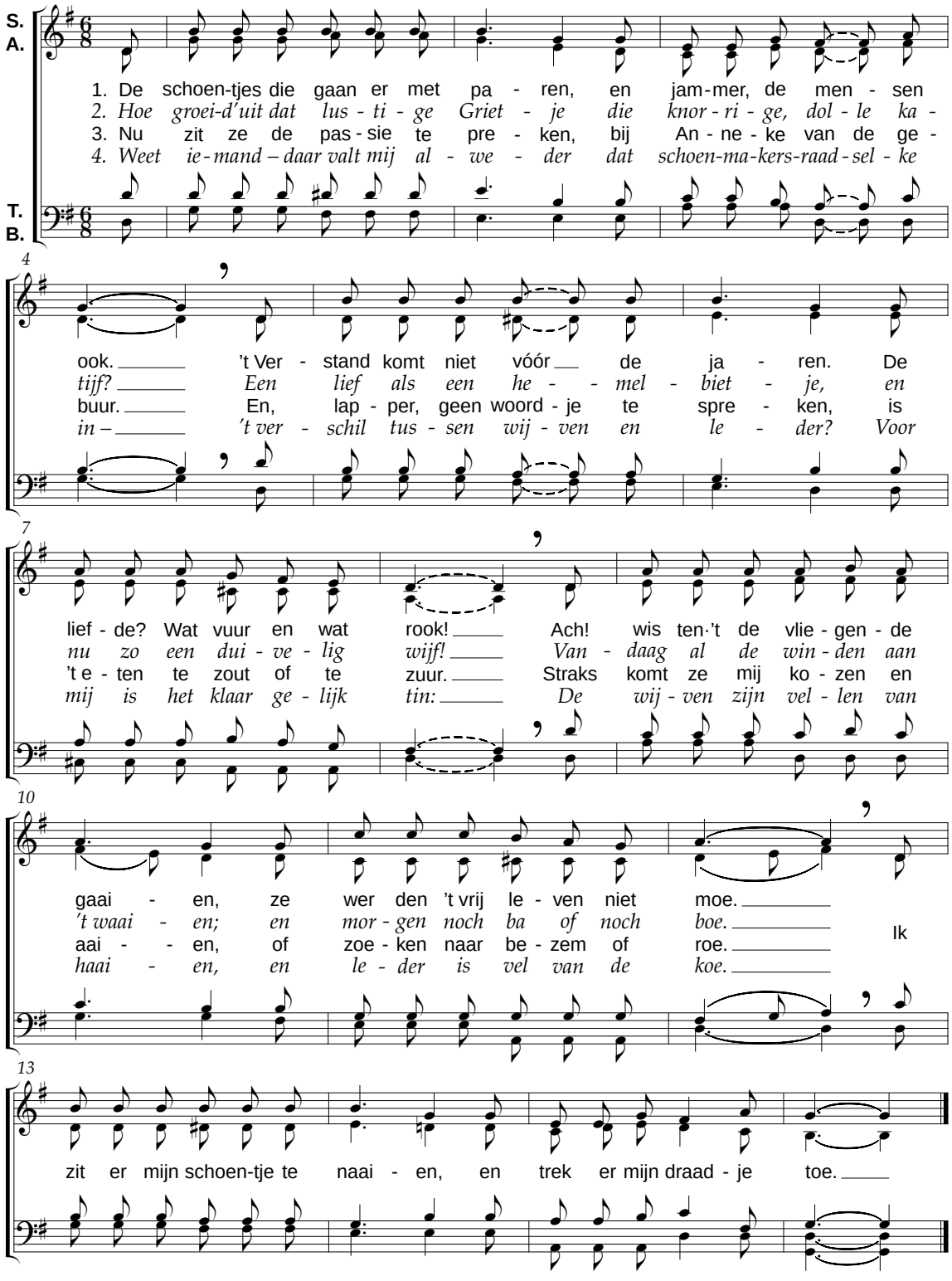

Lapper Krispijn Emiel Hullebroeck, in een 4-st. bewerking van Juliaan Wilmots

Vlaamse kermis

René De Clercq (1877 - 1932) — Emiel Hullebroeck (1878-1965)

Bewerking: Juliaan Wilmots (1936-2000)

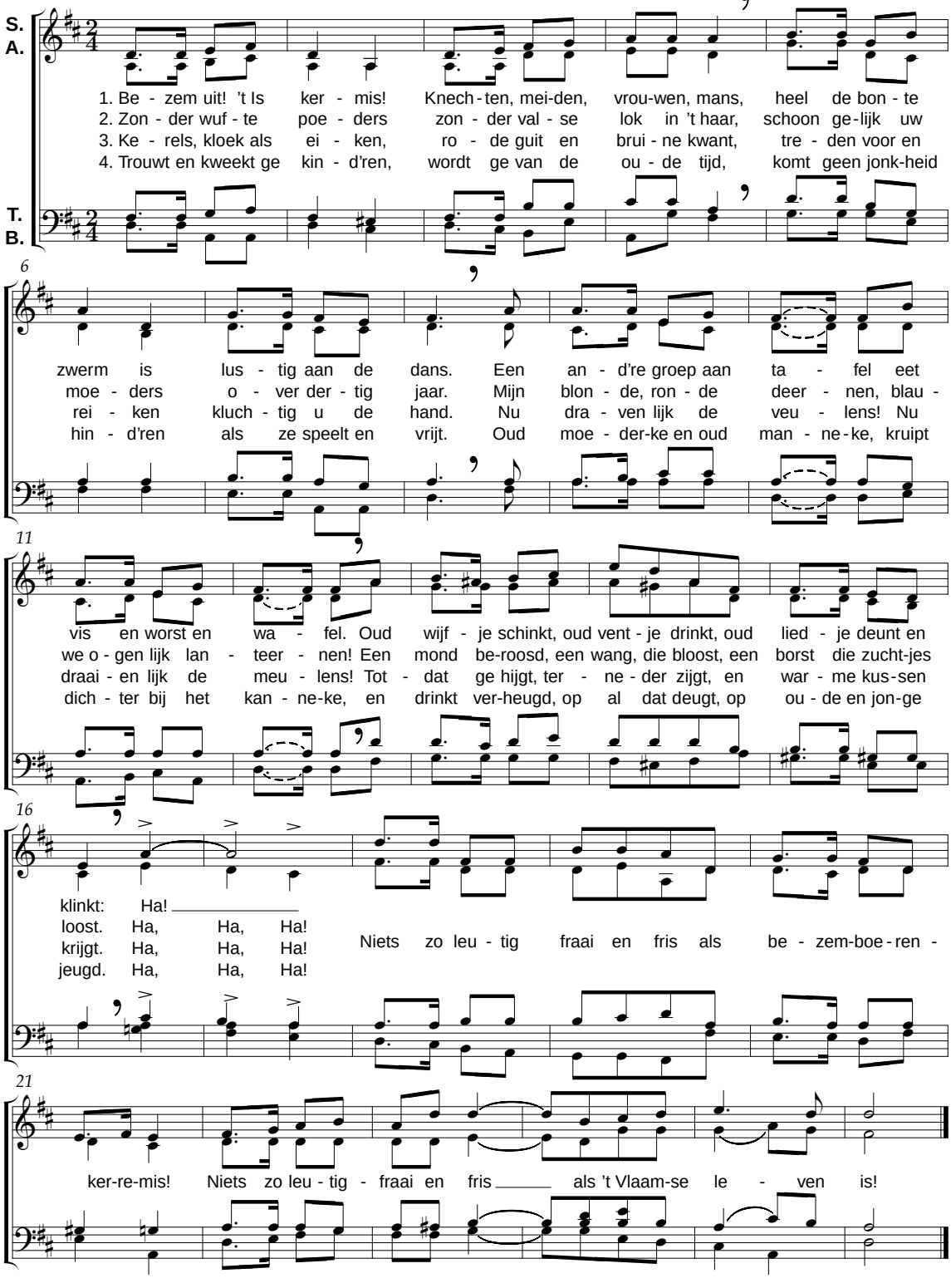

Vlaamse kermis Emiel Hullebroeck, in een 4-st. bewerking van Juliaan Wilmots

Lied van Pier de Mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932) W. P. H. Jansen

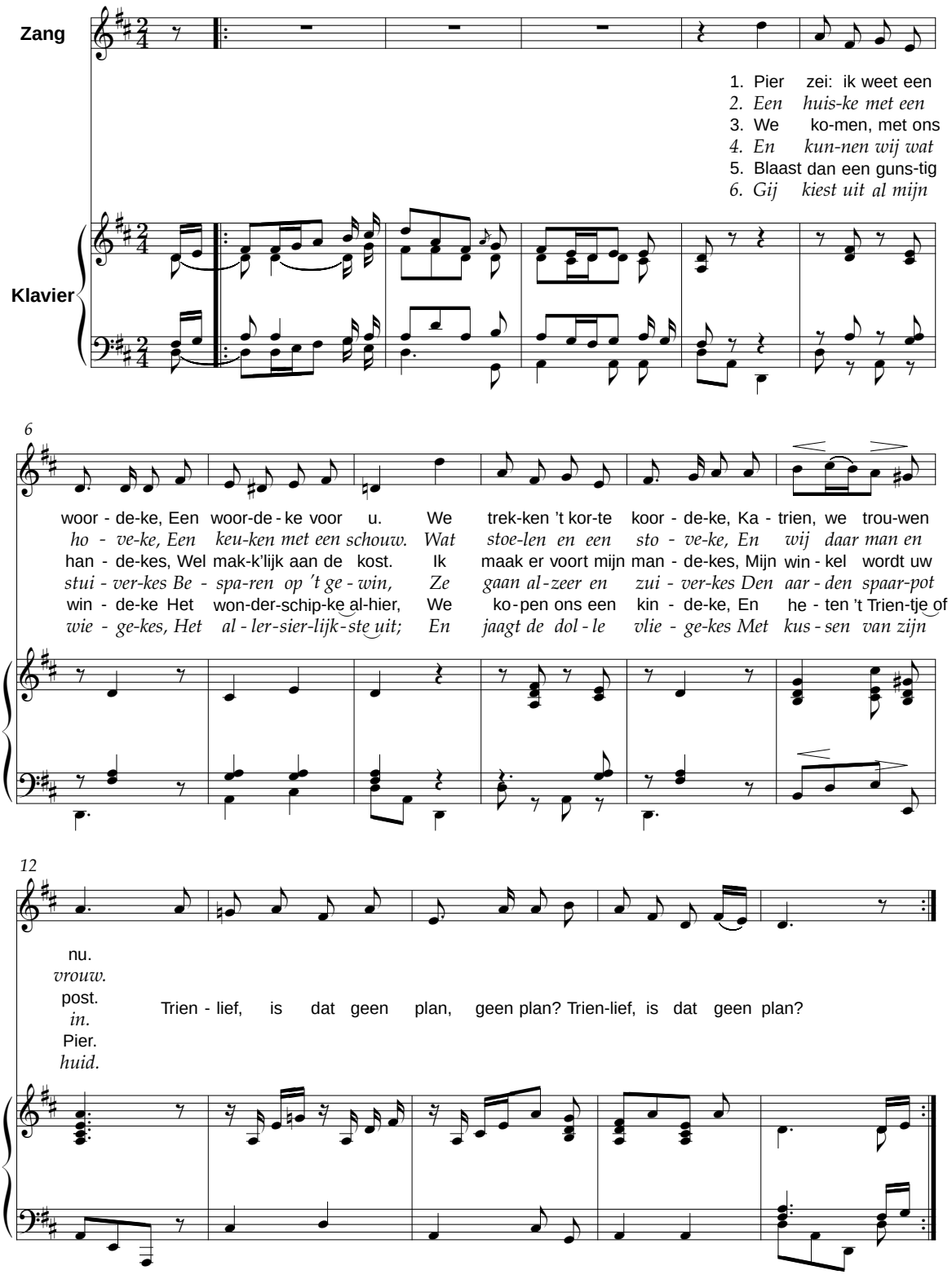

gen, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Pier de mandenmaker

Jonghart

?

Biografie

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de terwe

Jan Kappee

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De Duitse hoornen *(4-st., a capella 1933)*

Willem Kersters

Antwerpen, 9-2-195-29
Antwerpen, 29-12-1998

Biografie

Kersters deed zijn studies vanaf 1945 aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium te Antwerpen in de vakken harmonieleer en piano. Daarna voltooide hij zijn studies aan het Koninklijke Muziekconservatorium te Brussel.

Vanaf 1962 was hij eveneens docent in harmonieleer en later ook compositieleer aan het conservatorium te Antwerpen. In 1967 werd hij aan het Conservatorium Maastricht professor voor de muziektheoretische vakken.

Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Avondlied *(gemengd koor a capella)*

R. Keuning

Op gedicht van René De Clercq

Mijn kleen, kleen dochterke *(Van Gorcum's toneelfonds)*

Juliën Keymolen

Biografie

Julien Keymolen stamt uit een muzikale familie. Vader, ooms en tantes bespeelden allemaal een instrument. Op latere leeftijd is hij begonnen met muziekstudies aan het Stedelijk Conservatorium te Leuven. Naast dwarsfluit, kamermuziek en koorzang werkte hij het volledig theoretische programma af. Na de graad van uitmuntendheid ging hij zich nog verder bekwamen in koordirectie, instrumentenleer en ook in compositie. Gedurende meer dan een decennium leidde hij een klein kamerensemble en dirigeerde tevens het gemengd koor "Cantate Domino" te Keerbergen. Componeren was een jeugddroom naar het goede voorbeeld van zijn nonkel "Pater Keymolen", missionaris op Hawaï, die veel muziek schreef voor de liturgie. Uit de grote verscheidenheid aan composities blijkt reeds de compositorische veelzijdigheid van Julien Keymolen. Hij schreef o.a. werken voor beiaard, orgel, zang, piano, fluit, hobo, klarinet, trompet, harp, accordeon, gitaar en vele andere bezettingen, al dan niet in combinatie met één of meerdere instrumenten. Ook schreef hij diverse werken voor kinder-

en vormselvieringen en een hele reeks religieuze liederen voor meerstemmig gemengd koor. Talrijke composities voor gevarieerd samenspel, voor samenspel ten behoeve van diverse ensembles en ook voor concertband of harmonieorkest, staan op zijn naam. Thans werden er bij DMP reeds meer dan 450 werken uitgegeven.

Julien Keymolen bezocht ook verschillende muziekacademies om te vernemen aan welke muziek er precies nood was. Aan die oproep heeft hij dan ook gehoor gegeven en zijn composities daar op afgestemd. Meerdere directeurs bestempelen hem als een "Academievriendelijk componist".

Composities

Algemeen

Hij werkte aan duetten, trio's, kwartetten voorstrijkers en voor blaasinstrumenten. Ze worden alleszins een bruikbare materie voor de lessen samenspel. Zijn muziek is qua moeilijkheidsgraad, ontvankelijk of haalbaar voor de studenten. Vele partituren zijn afgestemd op diegene die in de vrije tijd met muziek wil bezig zijn. Maar buiten dat heeft hij ook composities met een hogere moeilijkheidsgraad geschreven, zodat eenieder aan zijn trekken komt.

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben van de buiten *(4-stemmig koor en piano)*
Mijn kleen, kleen dochterke *(Tenor en piano)*
Het vlas staat in de blom *(Sopraan en piano)*
Deze liederen zijn uitgegeven bij: Worldcopyright © 2011 Digital Music Print Belgium

---

Harold Charles King

1895-1984

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Teer liedeke

Matthieu Knevels

Neeroeteren 12-09-1908
Kortrijk 10-01-1977)

Biografie

Mathieu Knevels was een salesiaan die les gaf in het Don Boscocollege in Kortrijk. Op muzikaal gebied was hij zo goed als volledig autodidact.

Composities

Algemeen

Zijn composities zijn hoofzakelijk religieus, onder andere missen met orgelbegeleiding op nederlandse en Latijnse tekst. Hij schreef ook stukken voor het trompettenkorps van het Don Boscocollege.

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld *(t))*
Wit geitje *(t))*

Leo Kok

Amsterdam 1893
Ascona 7-8-1982

Biografie

Leo Kok werd in Amsterdam geboren als zoon van een Joodse moeder en een protestantse vader. Beide ouders overleden kort na zijn geboorte, zodat hij opgroeide bij zijn grootmoeder en vervolgens bij zijn tante in Den Haag. Daar kwam hij voor het eerst intensief in aanraking met muziek; hij leerde piano spelen en ontdekte zijn talent voor componeren.

Als overtuigd pacifist en dienstweigeraar werd Kok tijdens de Eerste Wereldoorlog tot 1917 gevangen gezet in Den Helder. Niet lang daarna ontmoette hij de sopraan Hetty Marx, met wie hij in 1921 een zoon (Iddo) kreeg. Zij scheidden enkele jaren later van elkaar. In de twintiger jaren kreeg hij meer internationale bekendheid. Een klein jaar werkte hij in Berlijn, waar hij als pianist en componist nauw

samenwerkte met dansers als Lili Green en Charlotte Bara. Hij ontmoette er ook andere expressionistische dansers en choreografen. Ook werd hij Bara's voornaamste muzikale partner; samen gingen zij op tournee door bijna alle landen van Europa. Door haar kwam hij terecht in Ascona (Zwitserland), de stad waar hij lang zou wonen en uiteindelijk zou sterven.

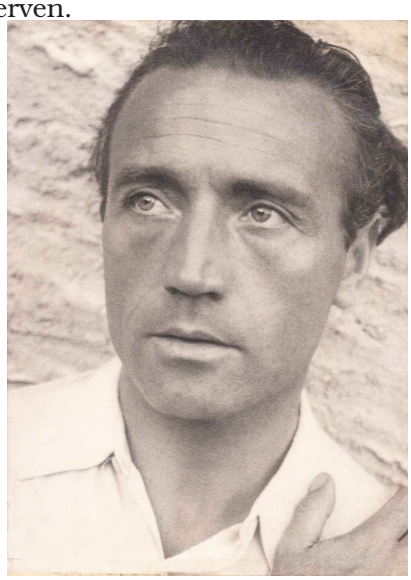

Composities

Algemeen

De componerende Leo Kok heeft vooral pianowerken en liederen nagelaten in een soms uitbundige, maar veel vaker lichtweemoedige stijl.

Op gedicht van René De Clercq

Bierkens plaats

W.F. Kools

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Molenaars dochterke *(TTBB, NMI 10186)*
Op de weefstoel *(1923, 4-st., a capella)*
Liederen leeft (NMI)

Olivier Koop

Hoorn 13-12-1885
Haarlem 8-10-1967

Biografie [39]

Hij ontving zijn muzikale opleiding aan de Muziekschool voor Toonkunst in Amsterdam waar hij het diploma voor piano behaalde.
In zijn geboorteplaats was hij gevestigd als muziekonderwijzer en directeur van het a-capellakoor 'Crescendo' en van het zangkoor 'Cantemus Domino.'
Hij was organist in de kerk van Overveen.

Composities

Algemeen

Liederen o.a. 'Taalpotpourri', humoreske in walsvorm voor mannenkoor, 'O quam Suavis est', voor gemengd koor en 'Gesprek tussen Jan en de Pastoor', een humoristisch lied voor een zangstem met piano.

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld *(SATB, a capella)*
Molenaars dochterke *(SATB, a capella)*
Zeilenprocessie*(1920, NMI, TTBB, a capella)*

Adolphine C. Kruls

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Schommelschuitje

Als ’t bruine veld

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Olivier Koop (1885-1967)

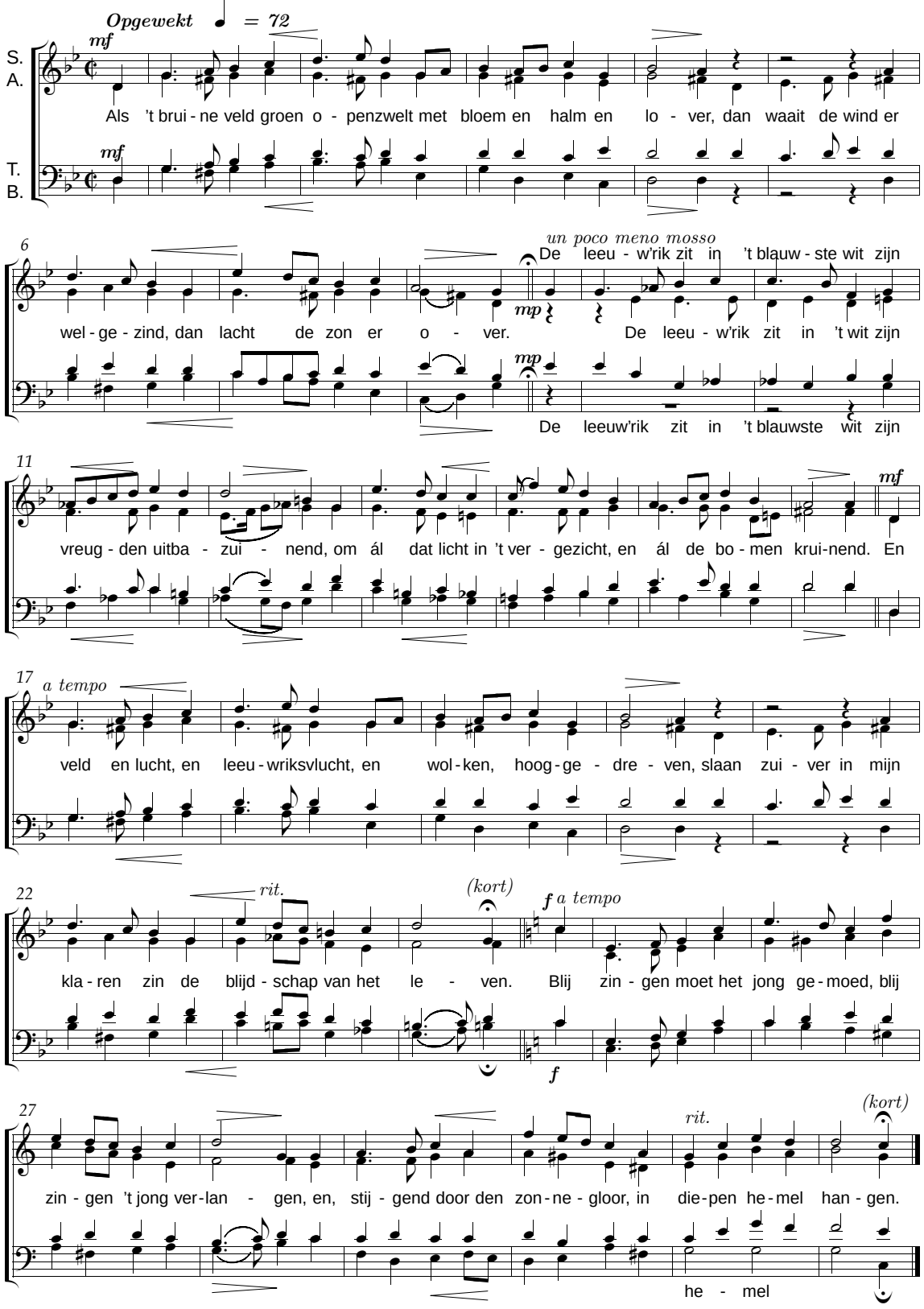

Molenaars dochterke

René De Clercq (1877 - 1932) — Olivier Koop (1885-1967)

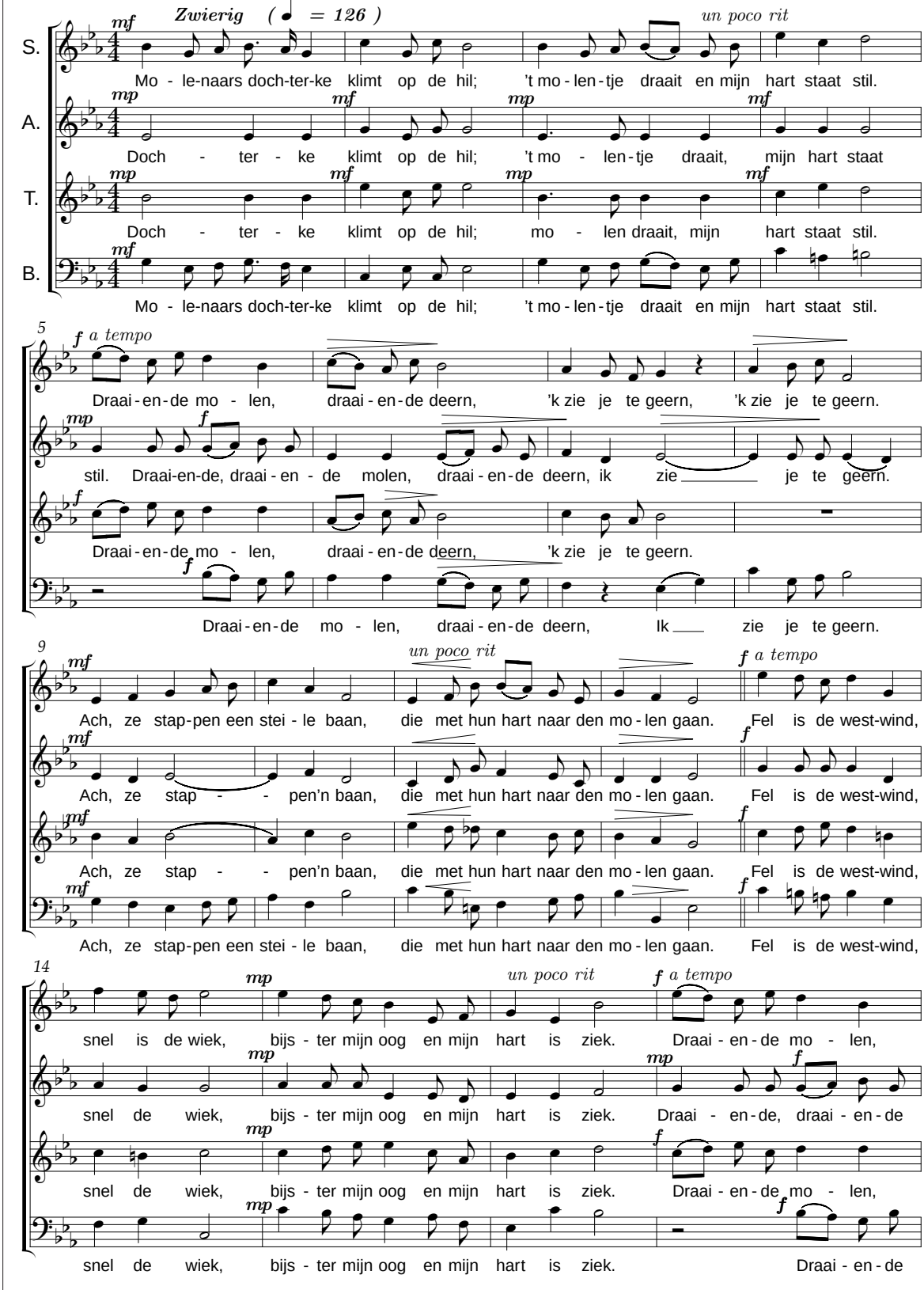

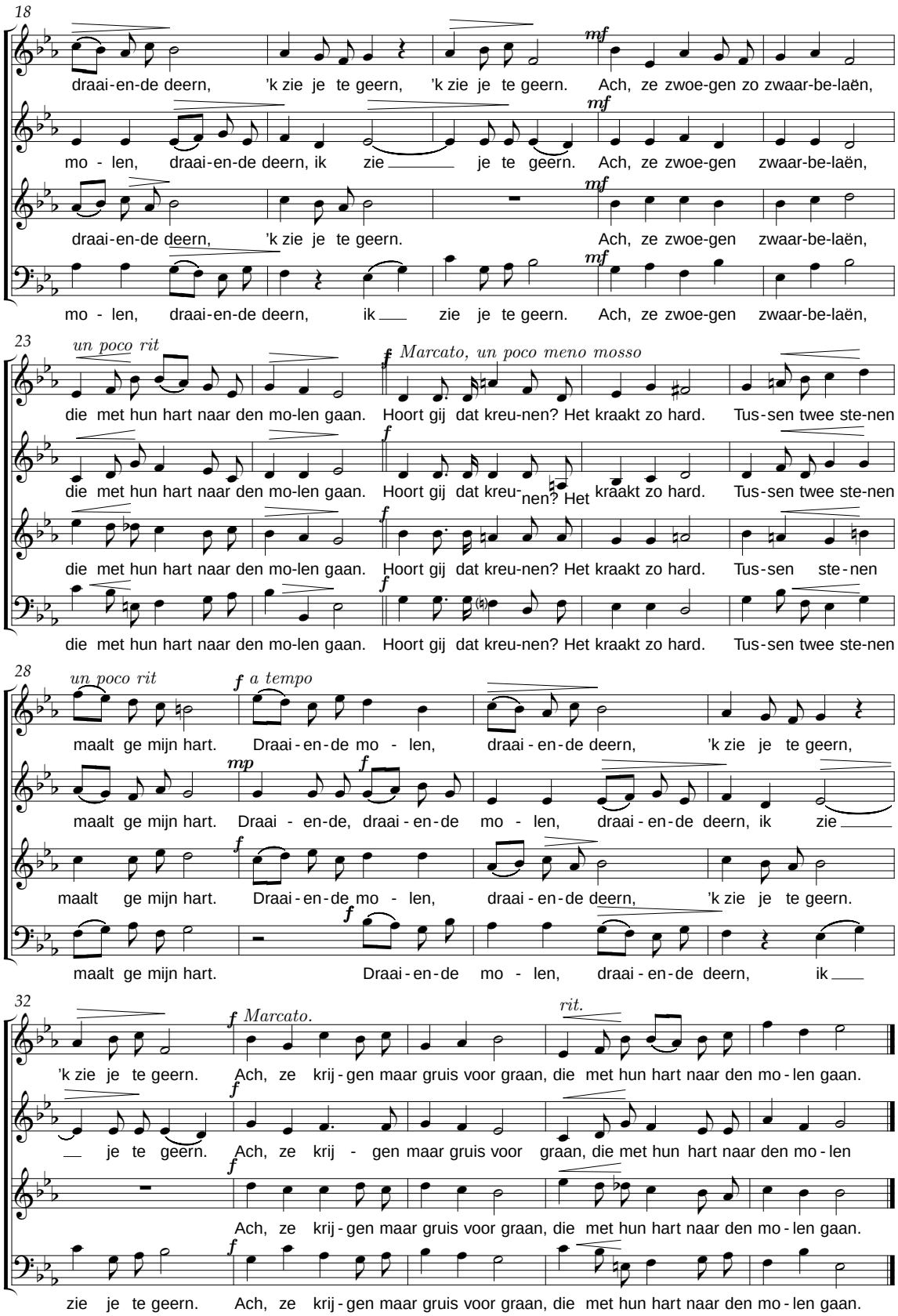

Molenaars dochterke 2/2

Kor Kuiler

Ablasserdam 21-4-1877
Groningen 13-11-1951

Biografie [68] [11]

Zijn eerste muzieklessen ontving hij in Rotterdam. Toen het gezin naar Zwolle verhuisde, kreeg de begaafde knaap R.F. Bokelmann als leraar, een veelzijdig musicus: violist, zanger, componist en schrijver over muziek. Deze leraar gaf hem een ideale vorming om conservatoriumstudies aan te vatten. Maar Kor aarzelde enige tijd. Zou hij niet beter kunstschilder worden, vroeg hij zich af. Want naast zijn muzikaal talent, bezat hij ook een bijzondere aanleg tot schilderen. Hij koos voor de muziek en schreef zich, op 16-jarige leeftijd, in aan het conservatorium van Amsterdam, waar hij als leraars had: voor piano Julius Röntgen (blz. 184) en voor compositie Bernard Zweers. In de klas van deze twee grootmeesters blonk hij constant uit. Pas 19 schreef hij reeds een sonate voor viool en piano.

Toen het gezin nogmaals verhuisde, deze maal naar Groningen, vestigde de jonge musicus zich als pianoleraar en pianist. Hij gaf er als solist, begeleider en kamermuziekspeler blijk van een buitengewoon pianistisch talent. Maar hij voelde zich ook aangetrokken tot dirigeren. Hij schoolde zich als koordirigent en richtte een operettevereniging op, waarin hij telkens de dirigeerstok hanteerde. Toen hij benoemd werd tot directeur van het Toonkunstkoor Bekker, kon hij zijn initiatieven ruimer ontplooien. Met meesterhand leidde hij uitvoeringen van Bachs Matthäus-Passion en de toentertijd geapprecieerde oratoria. Meteen was de aanzet gegeven van een grote dirigentcarrière bij de G.O.V., de Groninger Orkest Vereniging. Bij Kors aankomst in Groningen werd G.O.V. nog het “Orkest van de Harmonie” genoemd, maar Kors voorganger, Peter Van Anrooy, de later bejubelde componist van de Piet Heinrapsodie, had het ensemble in vijf jaar opgewerkt tot een volwaardig symfonieorkest.

Toen Van Anrooy in 1910 naar Arnhem werd geroepen, was Kuiler de aangewezen man om zijn werk verder te zetten. Zonder sollicitatie werd hij tot dirigent benoemd. Gedurende 34 Jaar heeft hij de G.O.V. geleid. Zijn voorkeur ging natuurlijk uit naar de klassieken en de romantici: Kor zelf had een romantisch, bespiegelend en fijngevoelig gemoed. Maar zijn concertpubliek liet hij ook kennismaken met de nieuwe lichting zoals Debussy en Ravel en met Spaanse en Italiaanse componisten. Typerend voor hem was dat metronoomcijfers in de partituur een absolute betekenis hadden. Zijn directeurschap van de G.O.V. nam hem dermate in beslag dat de pianist en de componist – zijn vruchtbaarste periode lag tussen zijn 20ste en 30ste levensjaar – op de achtergrond geraakten.

Kuiler was ook een verdienstelijk schilder. Zijn picturale, gevoelige reisschetsen doen vaak aan Mendelssohn denken...

Composities

Algemeen

Een sonate voor viool en piano, een pianosonate, een vioolconcerto, een pianoconcerto, pianostukken, de opera Saskia, kindercantates, waarvan “Een winterdag” grote bijval oogstte, en liederen

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke
Rood pioeneke
’s Avonds als ik slapen ga

Jaap Kunst

Groningen 12-08-1891
Groningen 7-12-1960

Biografie [67] [68]

Deze naam duikt op in de correspondentie aan René De Clercq. In een brief van 20 oktober 1916 vraagt een zekere Carel Scharten(?)[53] uit Blaricum, de toestemming tot het drukken van een gedichtje, dat deze "talentvolle student in Groningen op muziek heeft gezet". Jaap wil het laten verschijnen in de "Gronischen Studenten-Almanak" maar heeft natuurlijk geen geld om een honorarium te betalen. We weten niet wat De Clercq geantwoord heeft maar dat de briefschrijver een juiste kijk had op die student, kan niet geloochend worden.

Jaaps vader was een zeer gezien muziekleraar die zijn opleiding genoten had aan het conservatorium van Leipzig en moeder was een begaafde pianiste, die aan het conservatorium van Dresden had gestudeerd. Dagelijks musiceren in het gezin was een frisse belevenis. Jaap zelf bezat een uitgesproken viooltalent en muziek begeleidde heel zijn jeugd. De sonates van Beethoven, Brahms, Mozart, Grieg enz. kenden geen geheimen meer voor hem. Litterair was hij ook zeer begaafd. Zo maakte hij tijdens zijn studentenjaren een metrische vertaling van Sophocles' Oidipus Koning, die de aandacht trok van Albert Verwey. Toch ging Jaap aan de Groningse universiteit rechten studeren. Muziek nam hij erbij, vooral muziekkritiek.

Toen hij afgestudeerd was, werkte hij korte tijd in de ambtenarij. Hij was een te groot natuurliefhebber om zijn leven in een bureau te slijten. Zwerven in de pracht van de natuur in Nederlands-Indië en de Indische archipel was voor hem het van het. Zo kwam hij onder de betovering van de Oosterse muziek. Ze fascineerde hem zodanig dat hij er alles van wilde te weten komen; daarom besliste hij, niet naar Nederland terug te keren. Hij nam een betrekking aan op het Departement van Gouvernementsbedrijven en leidde gedurende 15 jaar een dubbel leven: ambtenaarswerk als dagtaak en muziekonderzoek in alle vrije uren en dagen. Het resultaat van zijn studiewerk was verbluffend: publicaties als "Hindoe-Javaanse Muziekinstrumenten"(1927) "A Study of Papuan Music(1931) " "De Toonkunst van Java"(1934) bezorgden hem internationaal aanzien. Intussen was hij ook begonnen met de opbouw van zijn Musicologisch Archief in Bandoeng, waar , na verloop van tijd, 1150 Indonesische muziekinstrumenten werden bijeengebracht, een verzameling met wereldfaam. In 1936 keerde hij naar Nederland terug, waar hij werd aangesteld als conservator aan het Koloniaal Instituut. Vanaf 1942 doceerde hij etnomusicologie aan de universiteit van Amsterdam, in 1945 werd hij redactielid van het gezaghebbend muziekmaandblad "Mens en Melodie". Intussen bleef hij reizen in heel de wereld en publiceren over volksmuziek, ook de Nederlandse.

Composities

Algemeen

Pianobegeleidingen van volksliederen

Op gedicht van René De Clercq

Oude koppel *(t)*

Anna Lambrechts-Vos

Rotterdam 29-6-1876
Utrecht 16-1-1932

[53] De juiste schrijfwijze is moeilijk te ontcijferen.

Biografie [8] [59]

Haar eerste muziekonderricht kreeg zij in haar geboortestad: piano,orgel en harmonie bij Jozef Schravezande. In piano vervolmaakte ze zich bij Johannes Sikemeier en compositie studeerde ze bij Bernard Zweers.

Op 17-jarige leeftijd werd zij aangesteld als organiste aan de Doopsgezinde Kerk in Rotterdam. Naast haar bezigheden als pianiste en organiste was ze ook actief als pedagoge. Ze componeerde een groot aantal eenvoudige pianostukjes, vierhandenstukjes en kinderliederen op eigen teksten.

Ze mocht van de dirigent van het Utrechts Symfonisch Orkest, Wouter Hutschenruyter, de repetities bijwonen. Daar leerde ze de specifieke karakters van de verschillende instrumenten kennen.

Anna Vos was ook dirigente. Ze was actief als recensente in enkele tijdschriften. Tevens beheerde ze een kleine uitgeverij.

Het wekt uiteraard geen verwondering dat deze begaafde dame zich nauw betrokken voelde bij de vrouwenbeweging en dat een aantal van haar composities het epitheton feministisch opgekleefd kregen.

Composities

Algemeen

Orkestwerken o.a. variaties voor orkest over een kerstlied van Hans de Ries,

strijkkwartetten, waarvan “In memoriam parentum” het best gekend is,

sonate voor viool en piano,

pianowerken,

cantates, koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de terwe (NMI, 1918, 4-st., a capella)
Kerstverlangen
Kind van mijn liefde (SATB)
Mens zijn (Alt)
O moest het ooit gebeuren (TTBB, dubbel mannenkwartet, NMI21422)

Karel Lamy

Leuven 25-12-1866
Leuven 24-11-1921

Biografie [33]

Zijn vader, Edouard Martens – Lamy is pseudoniem van Martens – was prof in botanica aan de universiteit van Leuven en zijn grootvader aan moeders zijde, Charles Delcour, was ook prof in Leuven en zelfs van 1871 tot 1878 minister van Binnenlandse Zaken. Een gunstige voedingsbodem dus voor een hoge vlucht van de jonge Karel.

Hij werd inderdaad componist, advocaat en doctor in filosofie en letteren (Romaanse?)

De balie gaf hij vlug op om zich te wijden aan litteraire, filosofische en musicologische activiteiten.

Dankzij zijn encyclopedische geest werd hij medewerker aan verscheidene gezaghebbende Franstalige tijdschriften. Hij publiceerde monografieën over Belgische componisten en nam hun werken kritisch onder de loep. Door en door christen liep hij hoog op met de 5-stemmige a-capellamis O.-L.-V. van Lourdes van Edgar Tinel. Alle hoogstaande muziekuitvoeringen in België volgde hij als gezaghebbend criticus. Voor Ryelandt (blz. 187) was hij de bepalende figuur die hem oriënteerde naar het oratorium en *le drame sacré*. Karel schreef en vertaalde teksten voor Ryelandt. Voor al deze genoemde activiteiten tekende hij met zijn ware familienaam, Charles Martens.

Onder Karel Lamy componeerde en publiceerde hij zijn composities die getuigen van geestdrift en oprechtheid, zeker op godsdienstig vlak.

Composities

Algemeen

Een prelude voor piano.

25 gezangen, waaronder 6 ernstige en 3 mystieke.

Kind van mijn liefde

René De Clercq (1877 - 1932) Anna Lambrechts - Vos 1918

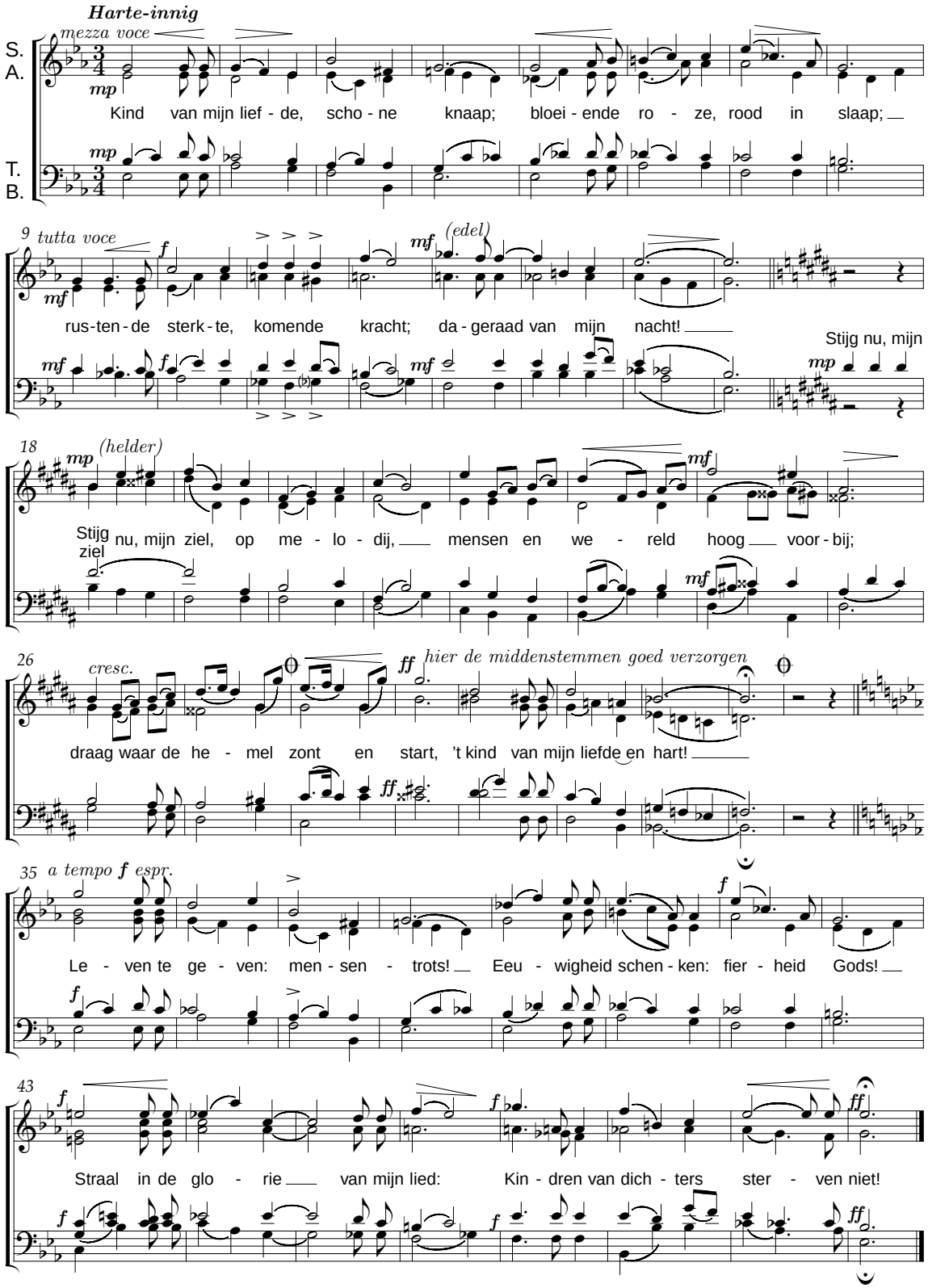

Kind van mijn liefde in een 4-st. bewerking

Op gedichten van René De Clercq

De zeeldraaier
John Anderson, mijn trots*(naar een gedicht van R. Burns)*
Wiegeliedje

Paul Lebrun

Gent 21-4-1863
Leuven 4-11-1920

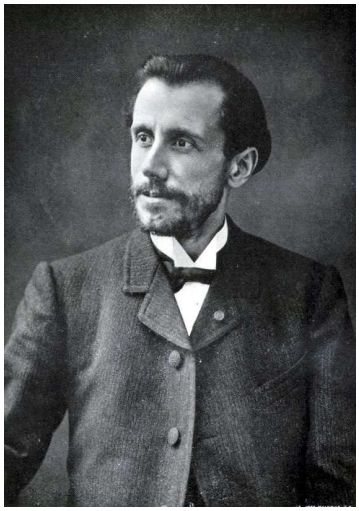

Biografie [11]

Hij studeerde bij Ad. Samuel en Karel Miry aan het conservatorium in Gent, behaalde de Prijs van Rome in 1891 met de cantate *Andromède.* Ook studeerde hij in Duitsland, Oostenrijk, Italië en Frankrijk. Na de dood van Miry in 1889 werd hij diens opvolger als leraar in de muziektheorie en in de kamermuziek aan het conservatorium in Gent. Vanaf 1890 dirigeerde hij de 'Orphéon' in Kamerijk en sinds 1895 de Cercle Artistique in Gent. Van I913 tot aan zijn dood was hij directeur van het conservatorium in Leuven.

Composities

Algemeen

Voor orkest: Symphonie (1891), *Marche jubilaire (1905), Sur la Montagne,* symfonisch gedicht (1911), *Ons België vrij* (1919), verder een strijkkwartet, bekroond in 1885, de cantate *Andromède* (1891) en de opera *La Fiancée d'abydos* (1896).

Op gedichten van René De Clercq

De mulder
Klein moederke *met begeleiding van klein orkest ad libitum*
Sinte-Klaas
Sinte-Maartensavond *(t)*

Willem Lievaert

Op gedichten van René De Clercq

Ter zege *(Uit de "Zware Kroon", geen begeleiding)*

Arnoldus Lijsen

Zutphen, 08-11-1855 – ?

Biografie

Zijn muzikale opleiding, in hoofdzaak viool, ontving hij aan de conservatoria in Den Haag en in Parijs. Hij werd organist en kapelmeester in Franeker, muziekleraar aan de Roomse Kweekschool voor onderwijzers in Middelburg.

Composities

Algemeen

Kindercantates voor soli, koor en piano;
liederen zowel voor gemengd koor, mannenkoor als voor één zangstem.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt
Hoort gij de eik? *(t)*

Armand Lonque

Ledeberg, 22-01-1908
Gent, 12-03-1979

Biografie

Armand Jozef Lonque was een Belgisch componist, muziekpedagoog en pianist. Hij was

een zoon van de componist, muziekpedagoog en altviolist Séraphin Lonque (1873-1943) en een jongere broer van de componist, muziekpedagoog, dirigent en violist Georges Lonque (1900-1967).

Composities

Algemeen

Hij was een veelzijdig componist en schreef werken voor diverse genres (orkest, vocale muziek, liederen, kamermuziek, piano).

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Herinnering *Opus 24 (4 p.) - Handschrift)*

Philemon Loockx

Ledeberg 17-6-1869
St.-Amandsberg 20-1-1938[54]

Biografie [32]

Hij kreeg de eerste muzikale onderrichtingen van zijn vader die een middelmatig pianist was.

Op 11-jarige leeftijd volgde hij les in de plaatselijke muziekschool. In 1881 ging hij naar het conservatorium van Gent, waar hij les kreeg van Edward Blaes, een nu nog altijd miskend musicus, voor wie Loockx altijd een heilige verering heeft gekoesterd. In 1889 behaalde hij de eerste prijs voor klavier. Nadien volgden eerste prijzen in harmonie, contrapunt en compositie. Dit laatste samen met Brengier (blz. 43). Hij is dus flink onderlegd.

Eerst wordt Philemon monitor aan het conservatorium van Gent en dirigent van *De Melomanen*, nadien leraar aan de muziekschool in Ledeberg en in Aalst, vervolgens directeur aan de gemeentelijke muziekschool van Gentbrugge, die hij uitstraling gaf. Van 1920 tot 1933 is hij eveneens directeur van de muziekschool in Aalst.

Ook in privé- en thuisonderwijs was Loockx werkzaam. Zo gaf hij o.a. van 1898 tot 1913 in het jezuïetencollege in Aalst les aan leerlingen die dat wensten en van wie de ouders dat betaalden. Hij stond bekend als een kunstenaar tot in de vingertoppen. Hij gaf ook vele pianorecitals, want hij was een virtuoos op de piano. Intussen componeerde hij een lange rij liederen op Vlaamse en Franse teksten en klavierstukken. Compositieprijzen vielen hem te beurt. Toch vond hij niet altijd gemakkelijk een uitgever. Veel composities hebben trouwens de drukkerij nooit gezien.

Hij dirigeerde ook het koor van Ledeberg. Voor W.O. I was hij in Aalst ook dirigent van het gemengd koor van de Rederijkerskamer *De Cartharinisten*.

Composities

Algemeen

Symfonieën, klavierstukken, kamermuziek.

Koormuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke *(Petite mère - Berceuse)*

Edward Loos

Sint-Truiden 16-8-1906
Sint-Truiden 23-1-1968

Biografie

Loos kreeg zijn eerste muziek- en orgelles van zijn vader, die toen organist was aan

[54] Dienst bevolking, Gent

alle kerken in Sint-Truiden. Vanaf 1921 studeerde hij aan de Limburgse orgelschool in Hasselt, waar toen Arthur Meulemans directeur was. Omdat hij regelmatig zijn vader als organist verving kreeg hij al in 1918 een eerste aanstelling als organist aan de Sint Gangulfuskerk in Sint-Truiden en in 1920 van de Pater Redemptoristen te Stenaart. In 1925 werd hij eveneens organist van de Onze-Lieve-Vrouwekerk (Sint-Truiden). In deze functie verbleef hij gedurende 30 jaar en was daarnaast ook dirigent van het Gregoriuskoor (vanaf 1930). Vanaf 1932 studeerde hij bij Jef Denyn, Staf Nees en Jef Van Hoof aan de Koninklijke Beiaardschool in Mechelen en behaalde zijn diploma in 1935. Hij was aanvankelijk hulpbeiaardier aan het belfort Sint-Truiden als vervanger van Anatole Van Asche, maar werd in 1958 stadsbeiaardier van Sint-Truiden. Van 1951 tot 1961 fungeerde hij als technisch directeur van de Limburgse orgelschool. Een bepaalde tijd was hij muziekrecensent van het dagblad De Nieuwe Gids.

Op gedichten van René De Clercq

Mijn kleen, kleen dochterke

J. Mackenzie
?

Composities

Algemeen

J. Mackenzie was de componist van "Meiklokjes´´, een verzameling melodieën voor het onderwijs, zangkoren en het huisgezin.

Op gedicht van René De Clercq

Korenloop *(uit de bundel "Meiklokjes, 1925)*

L.B. Mentink
?

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Vlinderig vleierke

Rudy Merlin
1950

Biografie

Rudy Merlin leerde aan het conservatorium in Gent (1968 - 1973) clavecimbel. Van af eind 1995 leidde hij een orkest met 15 uitvoerders (strijkers, blazers, piano). In 2007 werd het een Salonorkst 'Causerie Tendre' met 2 violen, cello, contrabas, klarinet en piano.

Op gedicht van René De Clercq

René De Clercqmars - *(voor blazers en slagwerk)*

Jos Mertens
Ternat 17-10-1924

Biografie[55]

Hij studeerde aan de muziekacademies in Asse (piano), Aalst (harmonie) en Halle.

Jos Mertens werkte als organist of pianist-begeleider mee aan een groot aantal concerten, culturele manifestaties, liederrecitals, schoolzangfeesten, de Dagen van het Vlaamse Lied, de Vlaams Nationale Zangfeesten, de Vlaamse Week in Zuid-Afrika en zo meer.

Thans is hij organist in de Sint-Egidiuskerk in Groot-Bijgaarden.

Jos Mertens is een geëngageerde musicus. Hij was ondermeer medestichter van de Marnixring en is nog steeds actief medewerker van de Vlaamse volkskunstbeweging en de

[55]Bron: met dank aan de componist zelf

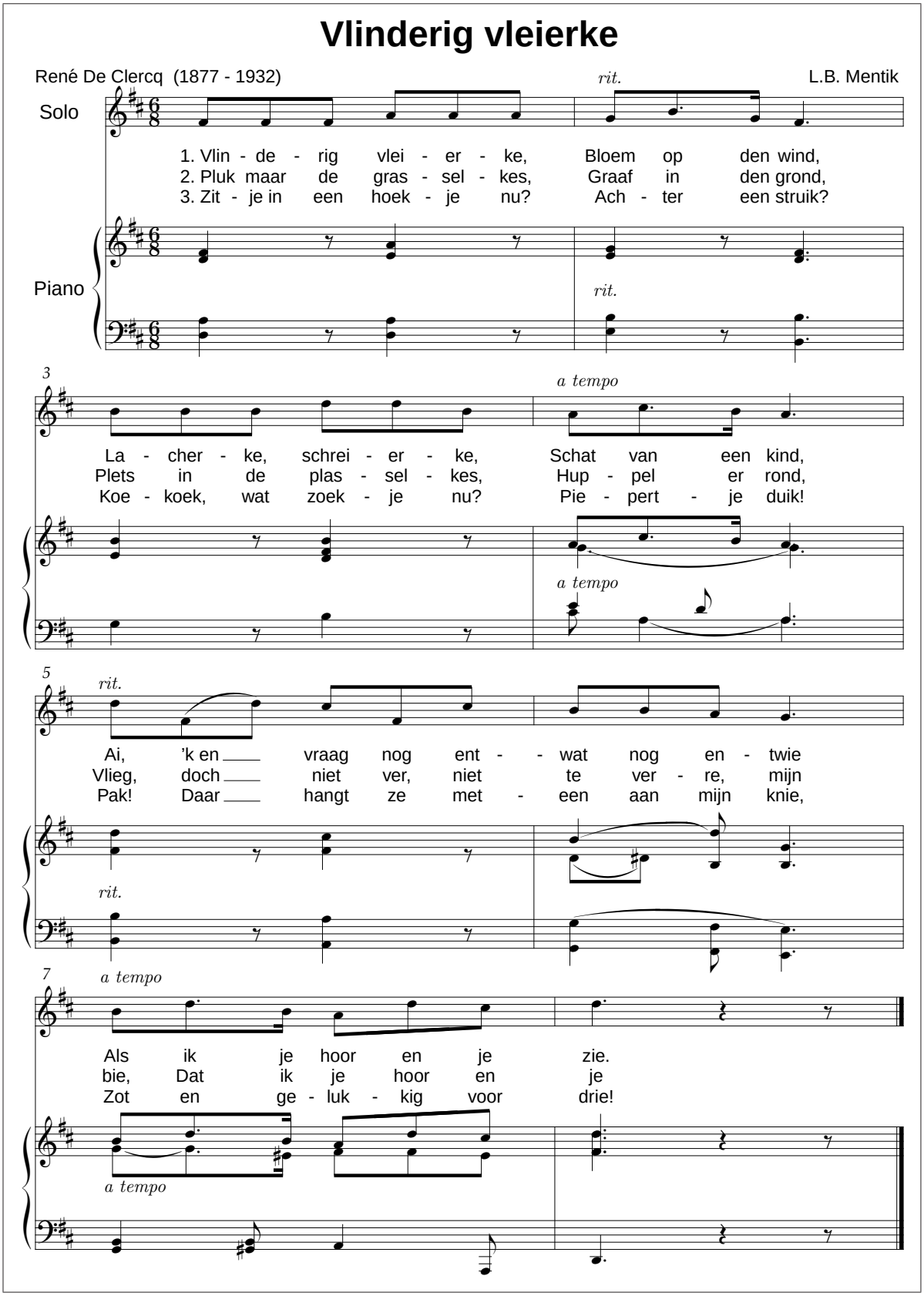

Vlinderig vleierke L. B. Mentink

Onthout!

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Jos Mertens (1924)
Gecomponeerd: december 1954

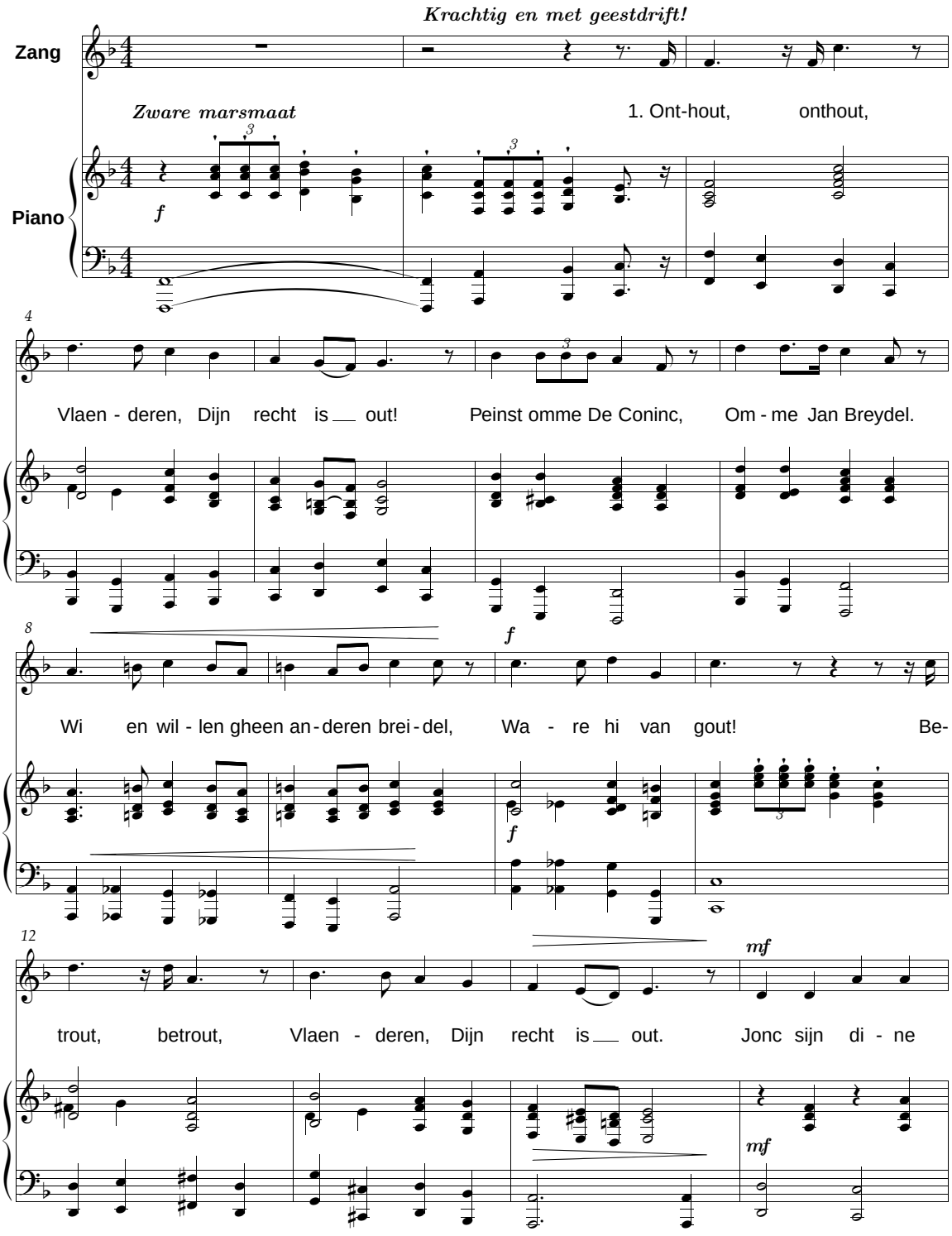

Onthout! - Onuitgegeven lied van Jos Mertens, 1/2

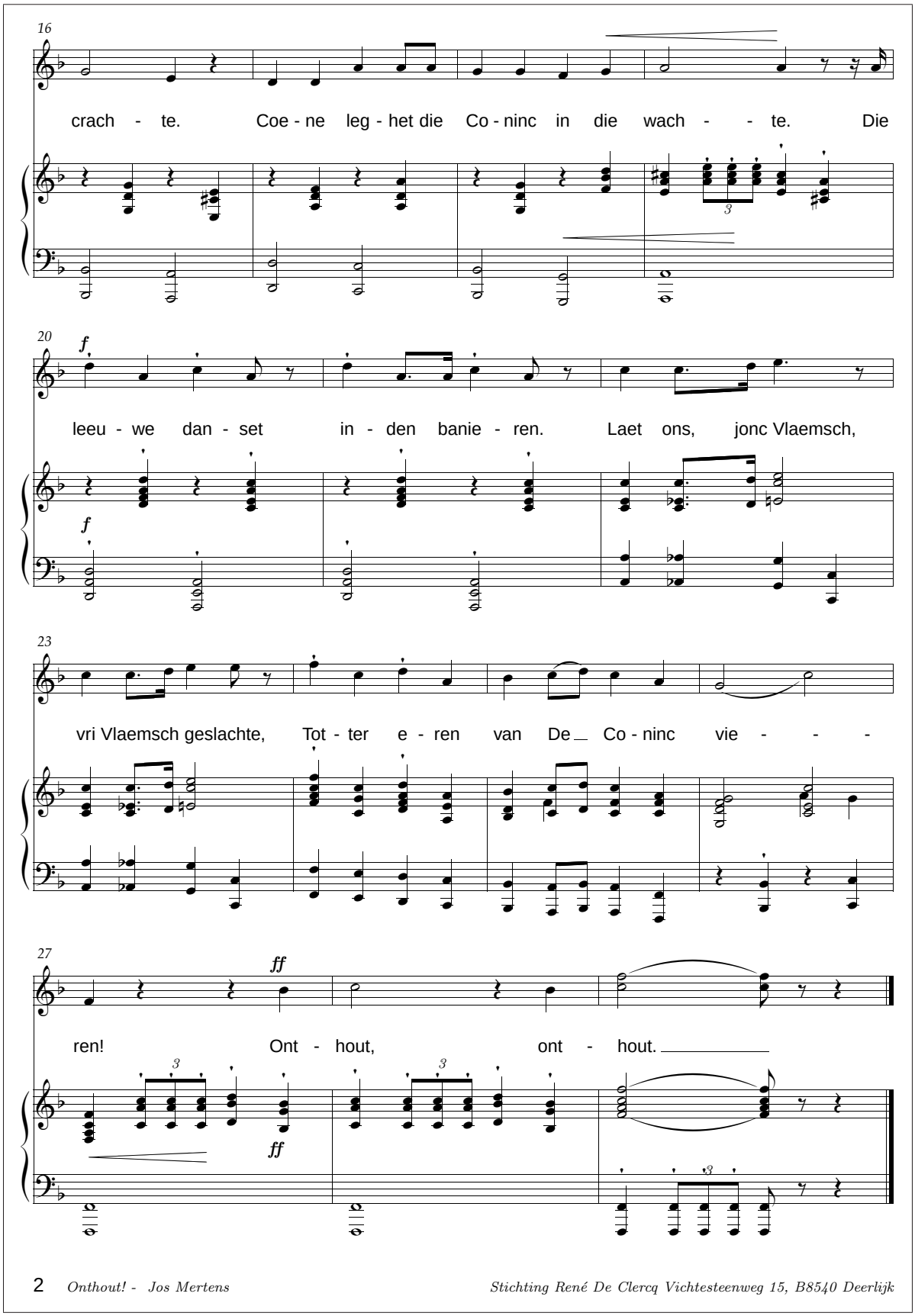

Onthout! - Onuitgegeven lied van Jos Mertens, 2/2

Vlaams-Zuid-Afrikaanse cultuurstichting.

Op professioneel gebied was hij bankadviseur.

Het lied *Onthout!* componeerde Jos in 1954. Omdat Willem De Meyer hem vertelde dat Lodewijk Mortelmans dit gedicht al getoonzet had “op een meesterlijke en onnavolgbare wijze”, had Jos het in zijn archief opgeborgen. Op onze vraag heeft hij het opgediept en ons ter beschikking gesteld.

Composities

Algemeen

Werken voor piano, orgel *(o.a. Vijf Orgelstukken, 2002)*, klarinetkwartet, strijkersensemble en andere.

7 operettes met orkestratie.

Tal van Vlaamse liederen, koorwerken, zangspelen, Nederlandstalige missen, de cantate *Kringen van Tijd*.

Op gedicht van René De Clercq

Onthout *(1954, = Elfde juli)*

E.L.T. Mesens

Brussel 27-11-1903
Brussel 13-5-1971

Biografie [71]

Edouard Léon Théodore Mesens was heel veelzijdig. Het best is hij gekend als promotor van de surrealistische kunst in België en Engeland. Als galeriedirecteur zette hij in beide landen tentoonstellingen op van surrealistische kunstenaars, onder wie Magritte zijn idool was, kocht en verkocht hun werken, introduceerde ze bij andere handelaars. . .

Hij was ook publicist van avant-garde magazines, dichter (Frans) en schilder, van wie het werk internationaal werd geëxposeerd.

Tijdens W.O. II verbleef hij in Londen, waar hij werkte voor de Belgische radio. In 1920 werd hij in Brussel assistent van kunsthandelaar Louis Manteau, in 1931 werd hij er benoemd tot secretaris van Het Paleis van Schone Kunsten, in 1938 verhuist hij naar Londen, waar hij tijdens W.O. II werkte voor de Belgische Radio-omroep.

Muziek studeerde hij van kindsbeen af. In de jaren 1920 componeerde hij talrijke stukken, waarvan verscheidene in Europa werden uitgevoerd.

Composities

Algemeen

Instrumentale muziek.

Liederen op teksten van A. Rodenbach, A. Bogaerts, Marc R. Breyne, Em. Hiel, Paul Van Ostayen

Op gedicht van René De Clercq

Daar is maar één Vlaanderen (t) (1918)

Julien Mestdagh

Gent 21-11-1922
Zwijnaarde 26-09-2009

Biografie

Julien Mestdagh was een Vlaams componist en dirigent.

Hij studeerde piano, orgel en compositie aan het Gentse Conservatorium. Hij was hoogleraar contrapunt en fuga aan het Koninklijk Conservatorium (Brussel).

Bij de Koninklijke Opera van Gent was hij gedurende 20 jaar gastdirigent en bij Studio Steurbaut was hij artistiek directeur.

Composities

Algemeen

Naast didactische werken schreef hij ook verschillende liederen, koorwerken, piano- en orgelmuziek en muziek voor orkest. Zijn Cantate op het Hooglied van Salomon werd in 1992 in Brugge gecreëerd.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste *(Anet Bibliotheeknetwerk, AP, KdG, UAntwerp)*

Karel Mestdagh

Sint-Pieters-op-den-Dijk 23-10-1850
Brugge 10-4-1924

Biografie

Karel MESTDAGH (1850-1924) werd als zoon van een orgelist-onderwijzer op 23 oktober 1850 te Sint-Pieters-op-den-Dijk geboren. Zijn vader was zijn eerste leermeester. Vervolgens studeerde hij aan het Brugse Muziekkonservatorium onder leiding van Waelput en Van Gheluwe; verbleef anderhalf jaar te Leipzig waar hij zich bij befaamde meesters vervolmaakte.

Karel Mestdagh, die intussen als komponist faam verworven had, werd op 20 oktober 1900 door de Gemeenteraad van de stad Brugge tot direkteur benoemd en bleef het tot aan zijn dood in 1924.

Composities

Karel Mestdagh is vooral bekend als liedercomponist. Onder zijn andere werken stippen wij aan: twee reeksen *Divertimenti voor klavier*, *Vrijheidshymne* en *Lentefeest voor koor en orkest, een symfonisch gedicht Excelsior*.

Algemeen

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke *(t)*

Arthur Meulemans

Aarschot 19-5-1884
Brussel 29-6-1966

Biografie [5]

Hij studeerde aan het Lemmensinstituut in Mechelen en werd er daarna, van 1906 tot 1916 leraar. Hij stichtte de Limburgse Orgel- en Zangschool in Hasselt en was er directeur van 1916 tot 1930. Tijdens de Eerste Wereldoorlog leunde Meulemans aan bij het activisme in Limburg. Na de oorlog werd hij uit al zijn ambten ontzet.
In die jaren bleef hij veel componeren, zodat in 1920, met de steun van onder meer Paul Gilson, de vereniging De Hulst werd gesticht met als doel het publiceren van Meulemans' liederen. Daarnaast werden zijn liederen en koren ook uitgegeven door het Davidsfonds, het Willemsfonds, De Ring en De Vlaamse Muziekhandel.

Meulemans was in 1930 de eerste leider van het Symfonisch Orkest van het N.I.R. . Hij dirigeerde op de Vlaams Nationale Zangfeesten en componeerde symfonieën, toneelmuziek en religieuze werken.

In 1941 werd Meulemans briefwisselend en in 1942 werkend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België; in 1954 was hij bestuurder van de Klasse van de Schone Kunsten en voorzitter van de academie.

Na de Eerste Wereldoorlog was hij het voorwerp van een tuchtmaatregel, maar werd door een commissie volkomen onschuldig bevonden. Toch ontsloeg men hem in 1935 op grond van “onbevoegdheid”. Deze maatregel lokte zo een hevige reactie uit in het Vlaamse land dat men hem in zijn functie herstelde. In 1942 nam hij echter ontslag om zich volledig aan de compositie te kunnen wijden.

In 1956 werd het Arthur Meulemansfonds gesticht met als doel het publiceren van zijn grotere werken en het propageren van zijn oeuvre.

Composities

Algemeen

Symfonische werken, toneelmuziek, opera, orgel- en beiaardmuziek, kamermuziek.

Koorwerken en liederen op religieuze en wereldlijke teksten.

Op gedichten van René De Clercq

't Dumstert *(Couchant)*
Avondlied
Gent *(voor SATB en kopers met Thebaanse trompetten)*
Ik kan u niet vergeten *(Souvenance)*
Krachtlied
Schone nacht *(Belle nuit)*
Vlaanderen roept *(voor koor en orkest)*
Zegen het land, o Heer

Henri Meurrens

Tienen 24-11-1875
Tienen 6-4-1961

Biografie

Meurrens studeerde aan het Koninklijk conservatorium in Brussel. Na een wedstrijd werd hij in 1896 benoemd tot orgelist in de O.L.V.-ten-Poelkerk, een functie die hij 52 jaar uitoefende. Hij was ook (tot in 1933) muziek- en zangleraar aan de Tiense Katholieke Normaalschool. Na 1933 concentreerde hij zich op het geven van privépianolessen. Hij leidde ook in de eerste plaats zijn zoon Joseph op. Hij gaf regelmatig orgelconcerten in de kerk waar hij titularis was.

Composities

Algemeen

Hij componeerde vooral gelegenheidsmelodieën en koorzangen, onder meer Tantum ergo, Ecce Panis angelorum, Jubilate Deo, Ave Maria. Hij componeerde ook Cantiek voor Kerstdag en Adeste op een gedicht van René Declercq.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(SATB, met orgelbewerking)*

Ik kan u niet vergeten

René De Clercq (1877 - 1932) Arthur Meulemans (1884-1966)

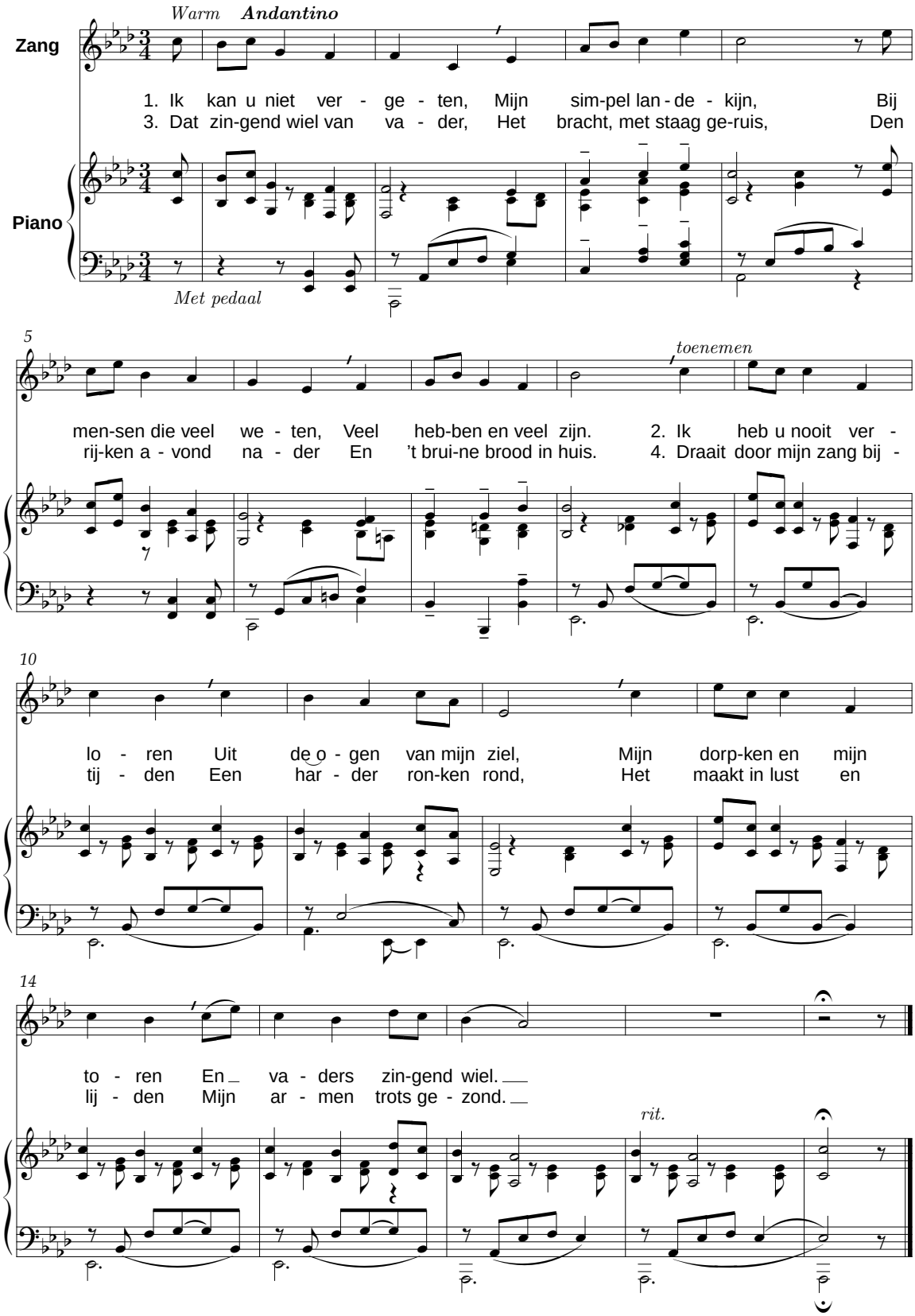

Zegen het Land

René De Clercq (1877 - 1932) Arthur Meulemans (1884-1966)

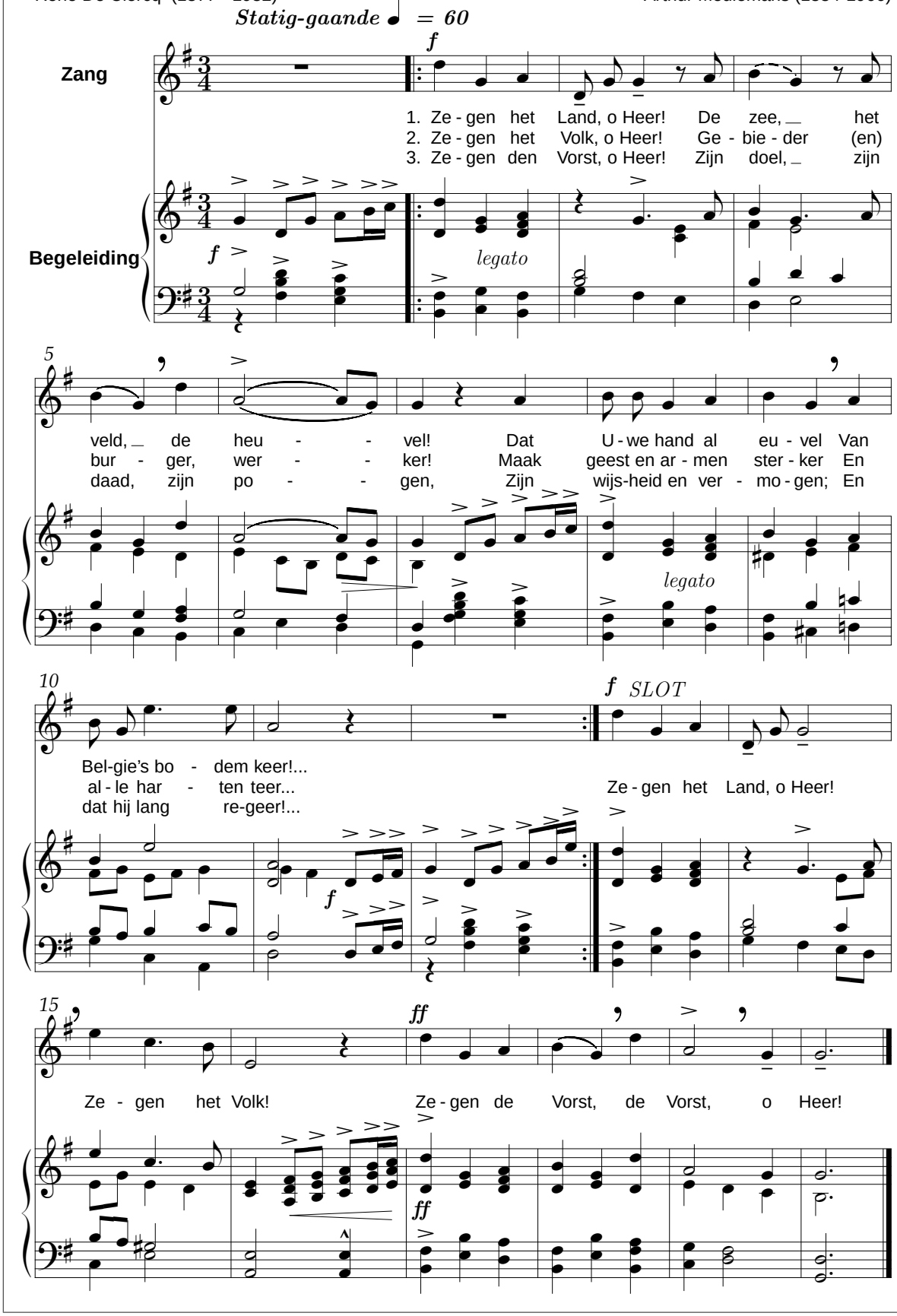

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Henri Meurrens

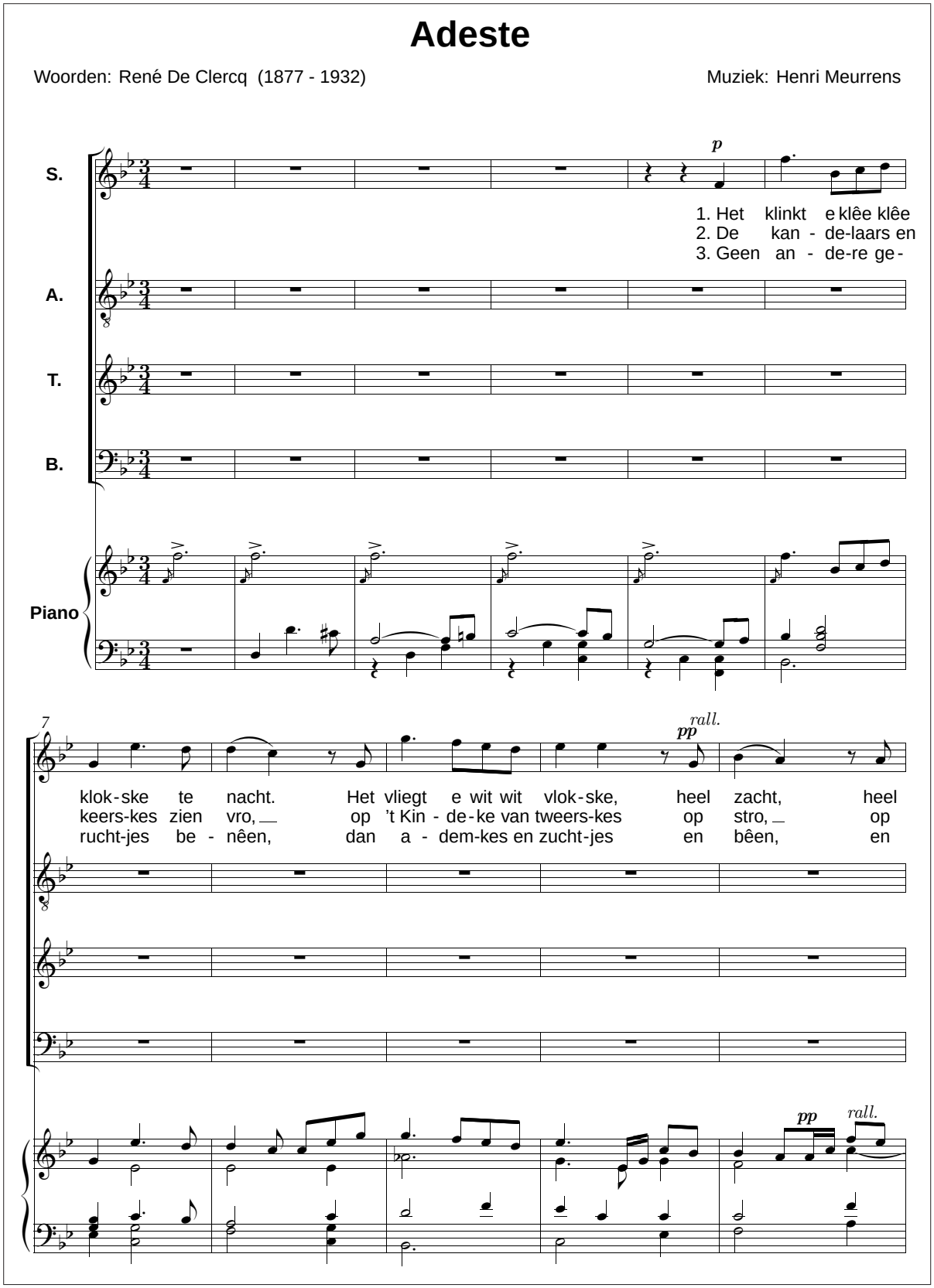

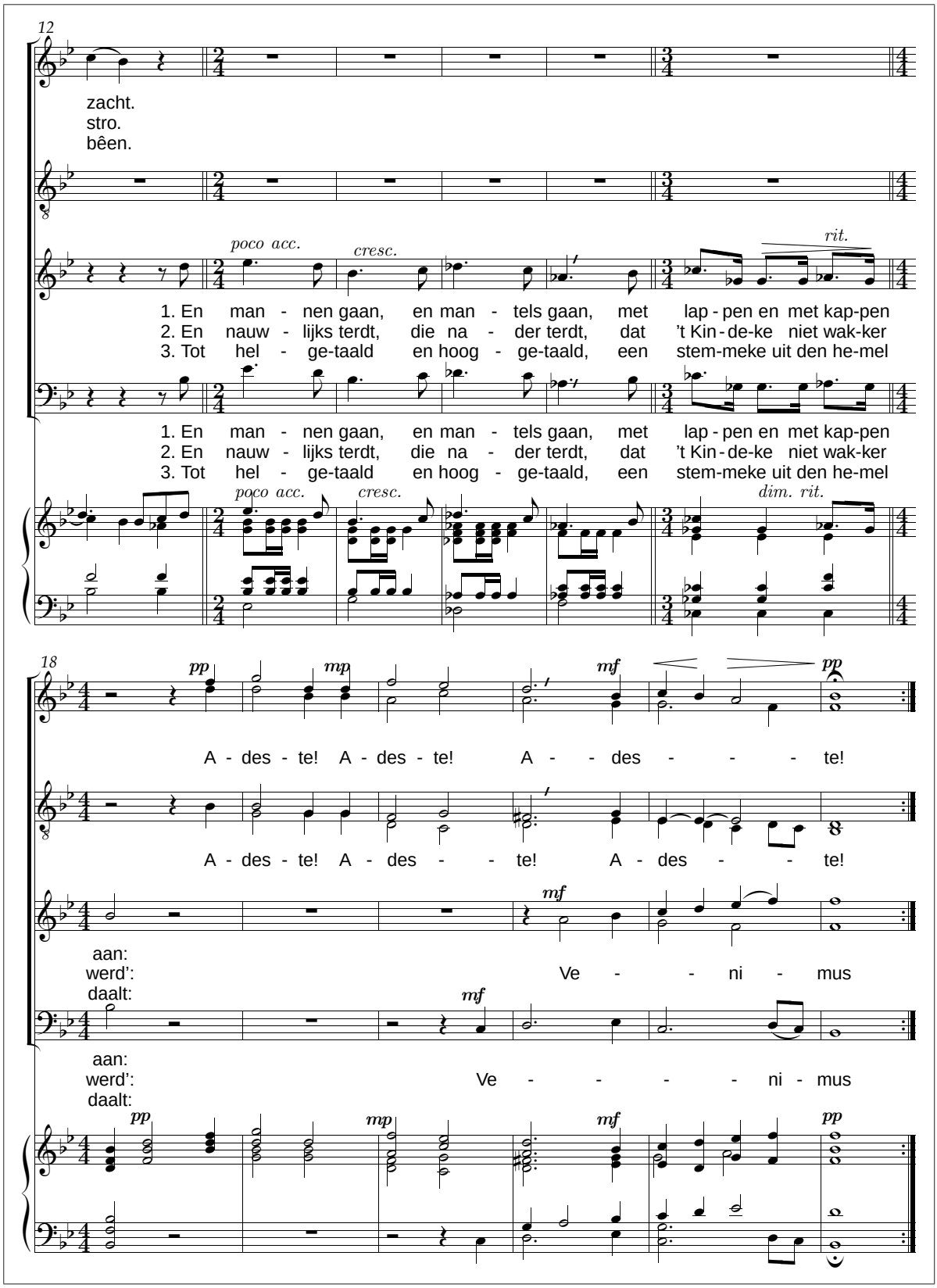

Adeste – Henri Meurrens 2/2

Paul Miry

Gent 14-8-1868
Elsene 13-3-1926

Biografie [34] [40]

De naam Miry linkt men onmiddellijk aan de muziek van *De Vlaamse leeuw*. Maar deze werd gecomponeerd door Karel Miry, de vader van Paul.

Paul Pierre Maximilien Miry, de jongste van 4 kinderen van Karel Miry, vatte zijn muziekstudies aan in het conservatorium van Gent in 1876 en behaalde eerste prijzen notenleer (bij Ed. De Vos) en viool (bij G. Beyer). In 1885 werd hij monitor van de koorrepetities ter gelegenheid van het 50-jarige bestaan van het conservatorium. In 1886 werd hij monitor van een voorbereidende cursus viool, tot 1888.

Dan ging hij naar Brussel, waar hij aan het conservatorium een eerste prijs viool behaalde bij de bekende Ysaye en een eerste prijs harmonie. Hij behaalde ook prijzen voor contrapunt en fuga. Later zou hij in deze vakken privé-les geven.

Op 26-jarige leeftijd werd hij aangeworven als solist-alto in Parijs in de *Harcourtconcerten* en een maand later door de Parijse *Societé Nationale*.

In 1885 benoemde men hem tot tweede orkestmeester aan het casino van Blankenberge en in datzelfde jaar verzorgde hij nog een reeks concerten in het buitenland (Lissabon, Madrid en de Balearen).

Paul verhuisde in 1897 naar Sint-Gillis. Hij werd leraar aan het Stedelijk Conservatorium en hij maakte deel uit van het toen bekende *Quatuor Bruxellois*, met optredens in de meeste grote steden van Europa.

Composities

Algemeen

Soli voor snaarinstrumenten, kamermuziek.

Koorwerken en liederen met klavier- of orkestbegeleiding.

Een kindercantate, samen met zijn vader.

Op gedichten van René De Clercq [27]

België bovenal *(A la Belgique, Belgien über alles)*
Zegen het land, o Heer *(Vaderlands gebed, Prière pour la patrie, Gebet für das Vaterland)*

Sylvain Mombaerts

Leuven 11-4-1886
Wilsele 8-6-1935

Biografie[56] [45]

Hij stamde uit een gezin van vijf kinderen. Zijn studies en het begin van zijn professionele loopbaan waren indicaties dat hij als beroepsmusicus door het leven zou stappen. Want aan het conservatorium in Leuven behaalde hij een eerste prijs zowel in dwarsfluit als compositie. Hieraan voegde hij nog een eerste prijs zang toe van het Brusselse conservatorium. In maart 1909 werd hij aan het conservatorium van Leuven benoemd tot leraar dwarsfluit en harmonie.

Enkele weken voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog huwde Sylvain met Elisa Duchesne, een violiste. Intussen had hij een betrekking aanvaard als bediende bij de toenmalige “Banque de la Dyle et du Limbourg”. Amper enkele weken na zijn huwelijk vluchtte hij met zijn echtgenote, in augustus 1914, bij de verwoesting en de brand van Leuven, naar Middelburg en Breda. In 1915

[56] informatie van Leon Mombaerts, zoon.

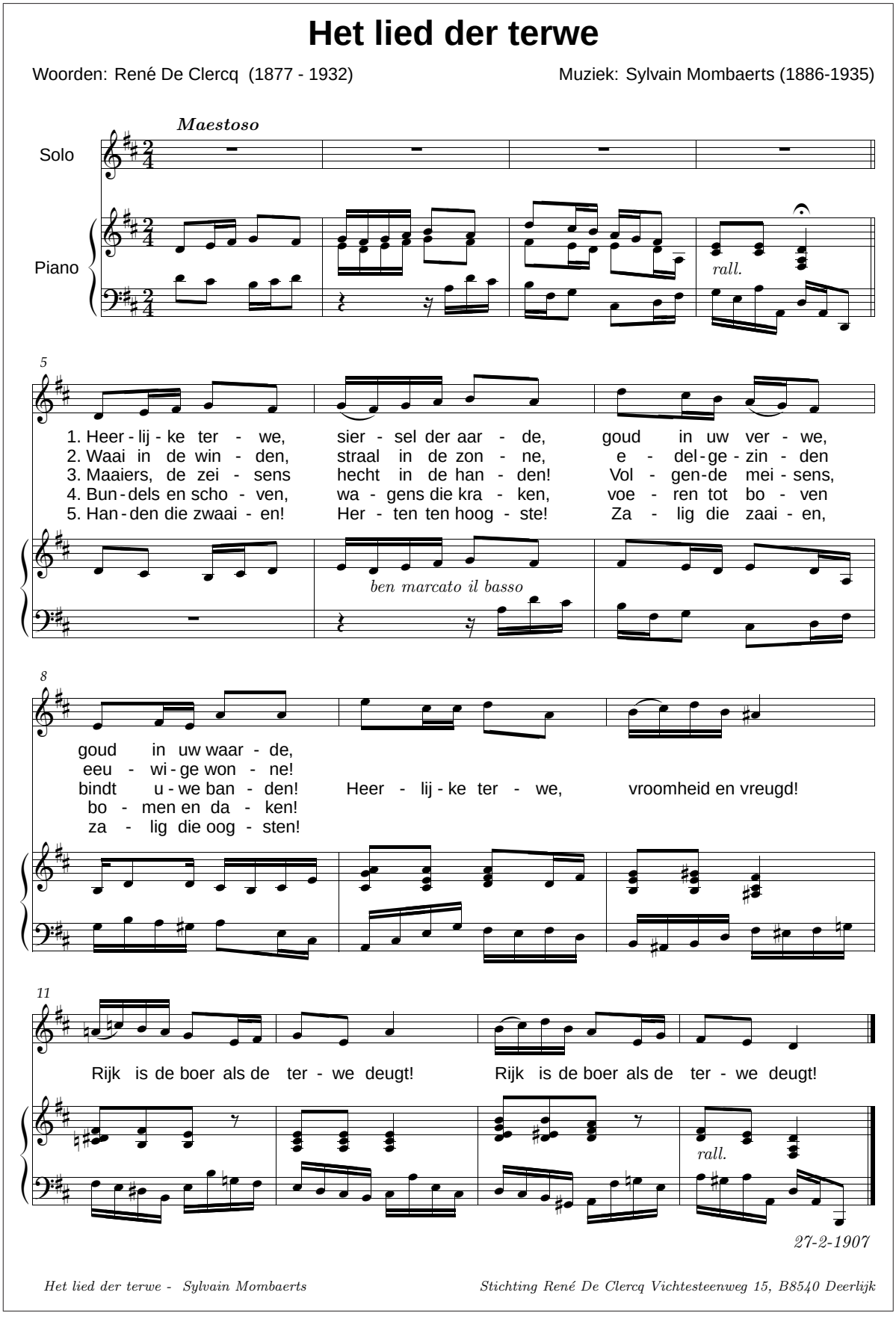

Het lied van de terwe – Sylvain Mombaerts

keerde hij terug naar Leuven. De bank eiste hem meer en meer op en stelde hem uiteindelijk voor de keuze tussen een muziek- of een bankcarrière. Het werd een moeilijke keuze. Hart tegen verstand. Muziek was zijn leven en lokte hem. Maar het harde bestaan tijdens de oorlogsjaren maakte zijn keuze voorspelbaar: de financiële wereld. Hij werd tot directeur benoemd in het nieuwe bankkantoor in Vilvoorde, dat hijzelf moest uit de grond stampen. De vestiging werd zo een succes dat de Generale Bank ze in 1926 opslorpte in haar Brusselse net. Sylvain werd dan opnieuw in Leuven tewerkgesteld, vanwaar hij in Limburg en Waals-Brabant bankfilialen oprichtte en uitbreidde, waarvan hij inspecteur en hoofdinspecteur werd. Rond 1930 werd hij directeur van de zetel in Mechelen om nadien als hoofdinspecteur terug te keren naar Leuven.

Tot in 1923 is Sylvain intens blijven componeren. Zijn broer, Lucien, speelde daarbij ook een rol. Hij was immers een begenadigde cellist zodat het niet verwonderlijk is dat Sylvain heel wat composities voor viool, cello en fluit schreef, drie instrumenten die door drie familieleden bespeeld werden. Na 1923 werd Sylvain, wegens de opkomende industrie, meer en meer door zijn bankactiviteiten opgeëist. Musiceren deed hij heel zijn leven, hetzij als dirigent van eigen werken, zelfs in de Leuvense stadsschouwburg uitgevoerd, en op de toentertijd talrijke en geliefde liederavonden, hetzij als zanger. Want hij was een begenadigd tenor, die, zelfs toen hij bankdirecteur en –inspecteur was, in vele kerken als solist optrad.

De dubbele inzet –bank en muziek – vergde echter teveel van zijn krachten. In 1935 werd hij ernstig ziek. Hij moest rusten en herstellen. Daarvoor trok de familie naar het buitenhuis van Sylvains schoonouders in Wilsele. Kort daarna overleed hij, totaal onverwacht, op vaderdag. Zijn weduwe bleef achter met twee jongens van respectievelijk 11 en 7 jaar. Zonder overlevingspensioen en ondanks het uitbreken van W.O. II, slaagde ze erin, dankzij een enorme liefdevolle inzet, haar zonen te laten studeren. Ze traden in het voetspoor van vader. Ze studeerden allebei piano en betraden, zoals vader, een ander professioneel pad: Armand werd advocaat en bracht het tot stafhouder van de Leuvense balie; Leon vestigde zich als apotheker, richtte in 1950 samen met zijn echtgenote – apotheker een productielabo op, dat in diverse landen verscheidene uitvindingsbrevetten verkreeg.

Relatie S. Mombaerts - R. De Clercq

Leon Mombaerts, zoon van Sylvain, getuigt dat hij zijn moeder vaak heeft horen vertellen over persoonlijke contacten die de beide kunstenaars met mekaar hadden. De briefwisseling is echter verloren gegaan: het huis van S. Mombaerts stortte, tijdens het massale luchtbombardement van 12 op 13 mei 1944, gedeeltelijk in; de kelder waarin familiestukken, allerlei documenten en waardevolle voorwerpen waren ondergebracht, liep vol water dat alles vernietigde. Gelukkig werd vele weken later, tijdens de opruiming in de puinen van het huis, de muziekbundel van Sylvains composities gevonden.

Composities

Algemeen

Veel kamermuziek, waaronder 6 concerto's voor diverse instrumenten vooral voor fluit,

2 solo's voor fluit, een duo voor fluit en cello, een gavotte, een mazurka, pianomuziek.

Een feestmars voor symfonisch orkest.

Kerkmuziek: verscheidene motetten met orgelbegeleiding of voor koor.

Liederen op teksten van Jan Fr. Willems, W. Gijssels, P. Van Duyse, Pol De Mont, G. Gezelle, H. Broeckx, Fr. De Cort, Ledeganck e.a.

Op gedichten van René De Clercq

De avond is zoet
De lente komt
Groene wasdom
Hemelhuis
Het lied van de terwe
Klein moederke
Lapper Krispijn
Moederke is uit
Op de weefstoel
Op het stuk
Sterrenlied
Van Pier de mandenmaker
Wiegeliedje

Alfons Moortgat

Opdorp 8-9-1881
Tiegem 4-1-1962

Biografie[57]

Geboren in Opdorp, waar sinds 1734 een Moortgat onafgebroken koster-organist was, gaf Alfons al vlug blijk van muzikale en literaire begaafdheid. Dit laatste bleek duidelijk in de plaatselijke gemeenteschool bij opstelwedstrijden. Als 10-jarige knaap speelde hij ook al vlot orgel. Zijn muzikale vorming kreeg hij aanvankelijk van zijn vader-koster, Prosper, en later van zijn oom-peter, Frans, laureaat van het conservatorium van Brussel. Bij hem in Tienen was Alfons in 1892 gaan inwonen om er de Grieks-Latijnse humaniora te volgen. Tijdens die jaren gaf hij ook een dichtbundel uit.

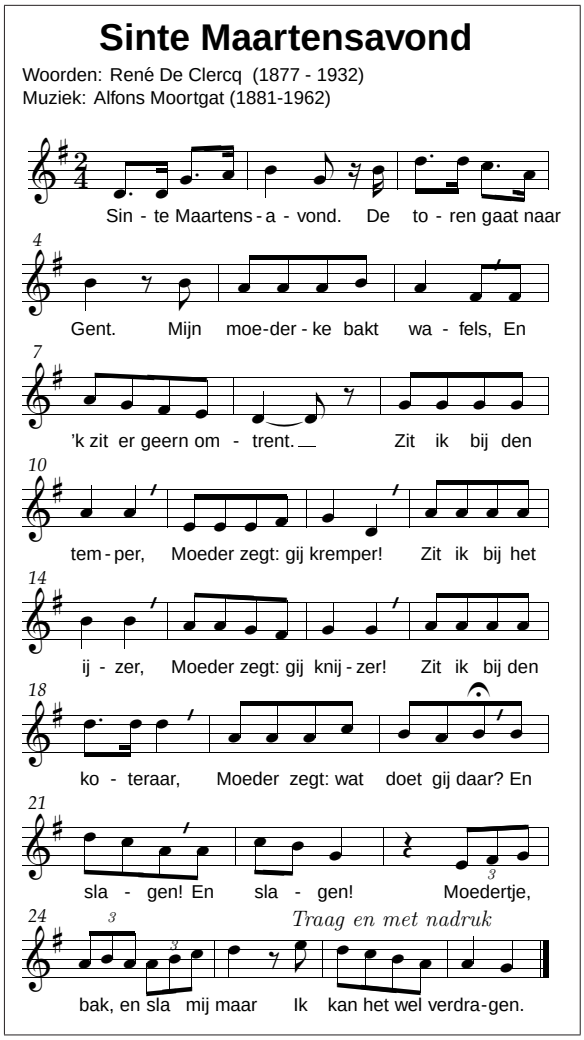

Sinte-Maartensavond
een volkslied

Na de humaniora besliste Alfons uiteindelijk musicus te worden, alhoewel ook taalkunde hem aantrok. Daarvan getuigt zijn filologisch werk *Germanismen in het Nederlands,* dat in 1920 door de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde met goud werd bekroond en in 1925 uitgegeven. Eerst studeerde hij aan de normaalschool van Sint-Niklaas en tijdens het schooljaar 1901-1902

[57] Voor een uitgebreide biografie en een uitgebreide opuslijst kan men zich wenden tot: Streekwerk Kern, Kleimolenstr. 2, 8572 Kaster.

Nachtlied

Voor twee gelijke stemmen

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Alfons Moortgat

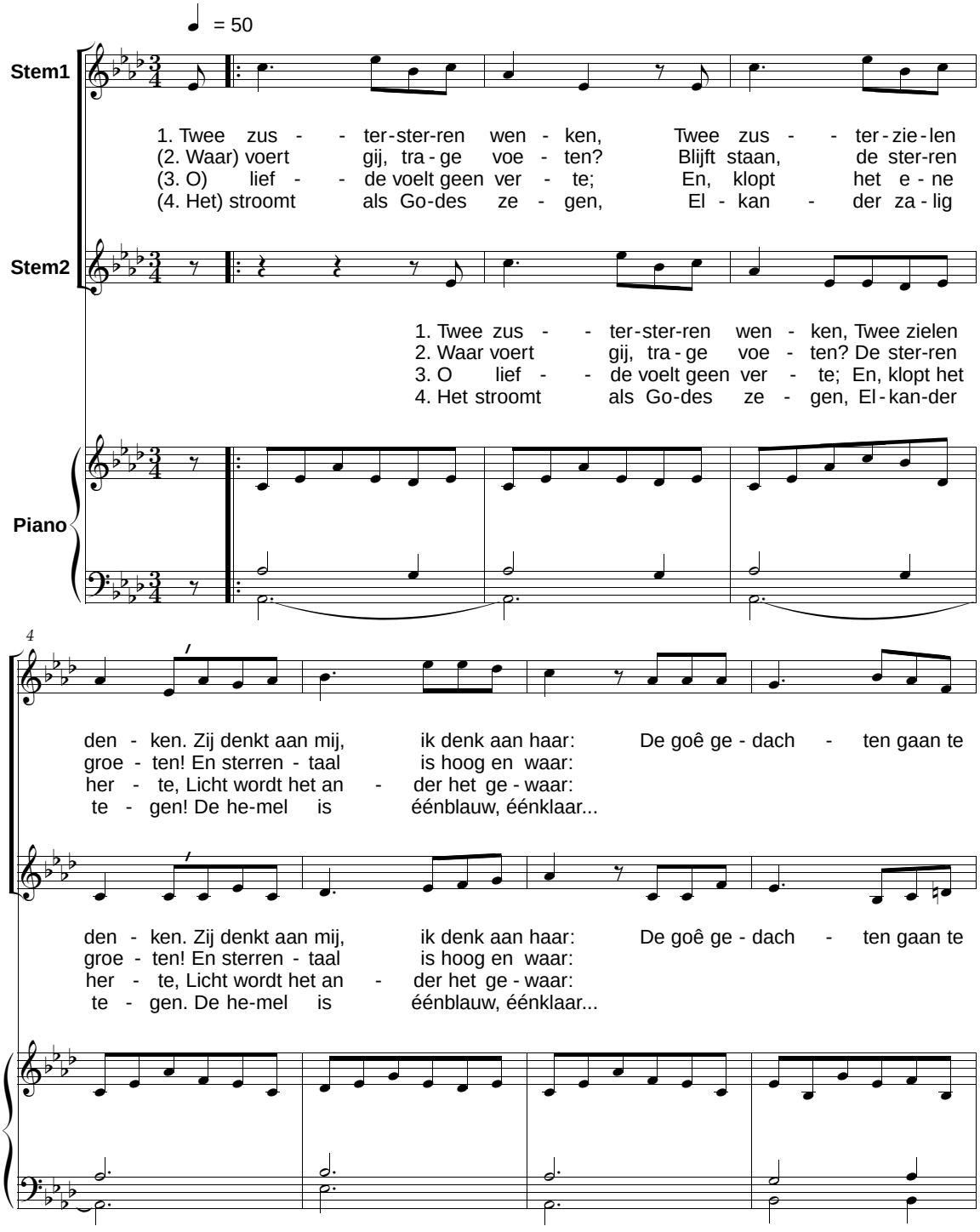

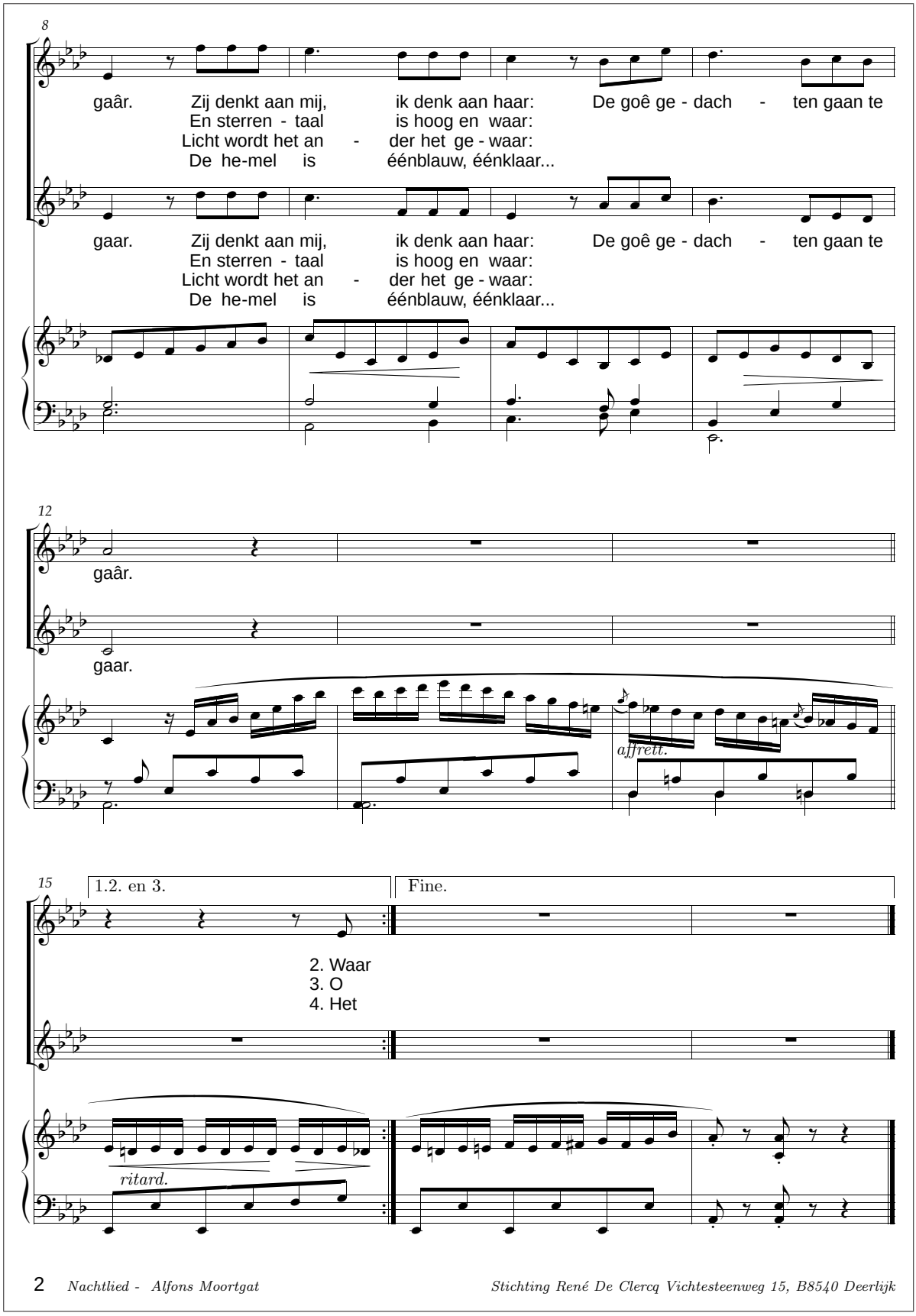

Nachtlied - Voor 2 gelijke stemmen, 2/2

aan het Lemmensinstituut in Mechelen, waar hij leerling was van o.a. Edgar Tinel. Hij verliet het instituut vroegtijdig om achtereenvolgens organist te worden in Sint-Genesius-Rode, waar ook zijn eerste composities ontstonden en vervolgens in 1904 in Lembeek. In 1905 werd hij aangesteld als kapelmeester in Halle. In deze stad kwamen zijn talenten en idealen volledig tot ontplooiing. Hij bracht de kerkelijke en profane muziek nader tot de gewone mens en de creatie van het Mariaspel – een compositie voor koor, soli, orgel en orkest – vestigde zijn faam in het hele land.

Zijn grote bedrijvigheid in Halle ondermijnde echter zijn gestel aanzienlijk zodat hij zich in 1915, op doktersadvies, verplicht zag een rustiger omgeving op te zoeken. Zo kwam hij met zijn gezin – hij was in 1911 in Balgerhoeke gehuwd met Célina Piessens met wie hij later 5 kinderen kreeg – na een paar omzwervingen in de streek van Brussel, in 1919 terecht in het West-Vlaamse Tiegem, midden de open natuur van het Sint-Arnolduspark.

Hier hervatte A. Moortgat zijn activiteiten als componist en gaf via zijn eigen uitgeverij, Florescat, een aantal liederenbundels uit met werk van Vlaamse tekstschrijvers, onder wie René De Clercq, en componisten. Zijn huis werd een ontmoetingsplaats van vooraanstaande Vlaamse kunstenaars als Stijn Streuvels, Hugo Verriest, V. De Saedeleer, E. Hullebroeck, Paul Gilson, G. Van de Woestijne enz. In 1923 werd hij in Parijs als enige Belg tussen 406 deelnemers gelauwerd in een wedstrijd voor kerkmuziek. In 1928 werd hij medestichter en voorzitter van het plaatselijke DF en in 1933 organiseerde hij in het Tiegembos het openluchtspel *De Passie van ons Heer*, waarvan hij zowel de tekst als de muziek schreef.

Na de Tweede Wereldoorlog leidde hij een teruggetrokken leven.

Composities

Algemeen

Motetten, 12 missen, veel geestelijke en wereldlijke liederen.

Orgel- en harmoniumcomposities, werken voor beiaard en fanfare.

Ook een Mariaspel, een passiespel en toneelmuziek o.a. voor de Filosoof van Hagem.

Op gedichten van René De Clercq

Alaba
Bierkens plaats
De lente komt
De mulder
De avond is zoet
De wiedsters
De zeeldraaier
De zwingel
Fijn liefje
Ge moet zo niet prachen
Hemelse liefde
Het lied van de terwe
Het zijn geen jongens
Klein moederke
Koninkventjes
'k Zal wel
Kuipertje kuipt
Lapper Krispijn
Liederen leeft
Mijn ventje slaapt
Moederke is uit
Nachtlied*(in duo en voor 2 gelijke stemmen)*
Op de weefstoel *(in duo en voor 2 stemmen)*
Plaveiers
Sarlotteke
Sinte-Maartensavond
Van de zanger
Van Pier de mandenmaker
Vogeltje duik
Wiegeliedje (vierhandig pianostukje)—
Zagersduo
Zijt gij nog warelijk (ook voor klein orkest)

Jan Morks

Dordrecht 6-10-1865
Middelburg 7-2-1926

Biografie [45]

Hij studeerde piano, orgel en klarinet, harmonie en contrapunt aan de Rotterdamse muziekschool van Toonkunst: harmonie, contrapunt, instrumentatie, orgel, piano en klarinet.

Hij was er een tijd klarinettist in het concert-

Koolzaad

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Jan Morks (1865-1926)

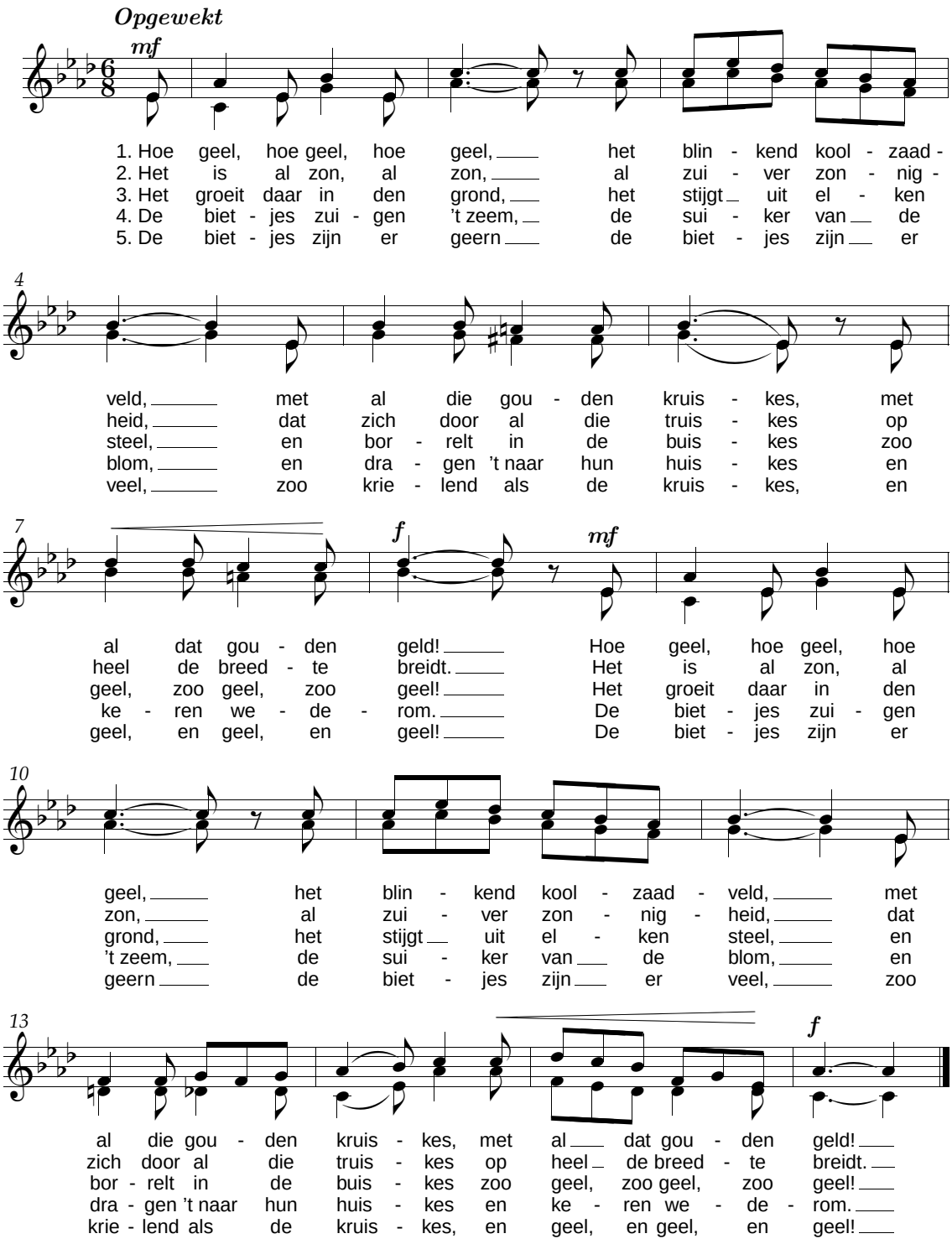

Koolzaad - Jan Morks

gebouworkest en vestigde zich in 1891 voorgoed in Middelburg, na zijn benoeming tot dirigent van het muziekcorps van de Schutterij aldaar.

Van 1897 tot 1925 was hij beiaardier van de Middelburgse abdijkerktoren.

Later, in 1889 werd hij luitenant-kapelmeester van de voormalige Schutterij in Middelburg.

Composities

Algemeen

2 orkestsuites, een concertouverture, veel muziek voor harmonieorkest (bekend werden o.m. *Zeeuwse Reien en Suite des Miniatures*), werken voor piano (polka's en militaire marsen) en klarinet.

Zeer populair was lange tijd zijn *Kleppermars (1905).*

Koorliederen en liederen voor 1 zangstem.

Op gedicht van René De Clercq

Koolzaad *(2-stemmig a capella)*

Ivo Mortelmans

Antwerpen 19-5-1901
Oostende 20-8-1984

Biografie

Hij was een zoon van Lodewijk Mortelmans eveneens componist, muziekpedagoog, dirigent en organist en Gabriëlle Mortelmans. Zelf was hij getrouwd met Maria Christina Segers.

Mortelmans kreeg zijn eerste muziekles van de componist Karel Wymans. Op 18-jarige leeftijd begon hij tegen de wil van zijn vader zijn muziekstudie aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium Antwerpen bij Arthur De Hovre (solfège en orgel), Edward Verheyden (harmonieleer) en later bij zijn vader (contrapunt). Vervolgens studeerde hij nog aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel bij Paulin Marchand en Raymond Moulaert. Daarna kreeg hij nog privélessen bij Paul Gilson voor fuga, compositieleer en orkestratie.

Mortelmans werd in 1930 benoemd tot directeur van de Stedelijke muziekschool in Eindhoven en bleef in deze functie tot 1932; van 1930 tot 1935 heeft hij bij de "Eindhovense Operaverenigingöperavoorstellingen gedirigeerd. Hij werd docent aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium Antwerpen vanaf 1931 (monitor) harmonieleer, docent solfège (1932), docent harmonieleer (1952-1966). In de tijd van 1945 tot 1953 was hij werkzaam in het secundaire onderwijs in de regio Antwerpen. Van 1925 tot 1966 was hij ook leraar solfège in het secundair muziekonderwijs in Berchem alsook van 1939 tot 1972 docent notenschrift in Deurne en van 1945-1966 leraar notenleer, harmonieleer en muziekgeschiedenis in Mortsel.

Composities

Algemeen

Werken voor orkest, oratoria, missen, cantates, theatermuziek, vocale muziek, koormuziek.

Op gedicht van René De Clercq

O Schoonheid
Avondlied

Lodewijk Mortelmans

Antwerpen 5-2-1868
Antwerpen 24-6-1952

Biografie [28]

De vader van Lodewijk Mortelmans was drukker en papierhandelaar, maar ook muziekliefhebber. Een toevallig aangekocht klavier oefende zo'n grote aantrekkingskracht op Lodewijk uit, dat hij er de school en de tekenacademie, waar hij ook een veelbelovend leerling was, voor verzuimde. Rond zijn elfde jaar leerde hij notenleer, was koraal in de kerk van de predikheren, en bediende het slagwerk in de Franse Opera en in de concerten van de Koninklijke Harmonie. Hij bezocht de stedelijke muziekschool, waar Peter Benoit de leiding had. Mortelmans sprak altijd met de grootste lof over Jan Blockx, die er zijn leraar harmonie was. Hij leerde van hem vooral een bijzondere nauwkeurigheid in de afwerking van de vorm, die kenschetsend is voor de kunst van Mortelmans. Tot op zijn eenentwintigste kreeg hij nog les van Peter Benoit, hoofdzakelijk in compositie en orkestratie.

In 1893 behaalde hij met zijn cantate *Lady Macbeth* de eerste prijs van Rome.

In 1897, ter gelegenheid van de verheffing van de Antwerpse muziekschool tot Koninklijk Conservatorium, werd er, onder de leiding van Mortelmans, *Feestzang* van Benoit uitgevoerd, en ook zijn eigen jubelmars *Hulde aan Peter Benoit*. In 1899 vond er een *Festival Mortelmans* plaats. Hij werd toen als leidende figuur van de nieuwe generatie beschouwd en in 1901 werd hij dan ook leraar contrapunt en fuga aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen. Hij bekleedde deze leerstoel tot 1924, jaar waarop hij Wambach als directeur opvolgde. Hij behield tot 1933 deze functie.

De oorlogsjaren 1914-18 zijn voor hem bijzonder tragisch geweest, vooral 1917, jaar waarin zowel zijn vrouw Gabriëlle Mortelmans, (naamgenote, maar geen familie, die hem 7 kinderen schonk) als twee van zijn kinderen overlijden.

In 1921 werd hij uitgenodigd voor een rondreis in de Verenigde Staten en zo werd hij een van de eerste Vlaamse toondichters van wie het werk in de Nieuwe Wereld uitgevoerd en uitgegeven is. In 1922 huwde hij met Gabriëlle Radoux. Na zijn aftreden als bestuurder van het conservatorium trok hij zich uit het openbare leven terug en wijdde zich aan het ontwerpen van nieuwe composities en het herzien van jeugdwerken.

Hij werd door P. Gilson de *Prins van het Vlaamse Lied* genoemd, en dit vooral omwille van zijn liederen op teksten van Gezelle. Mortelmans streefde naar de uitdrukking van het innerlijke gevoel, de verklanking van stille ontroering, die de schoonheid van het leven van de kalme natuur opwekt in het gemoed van de dichterlijke mens. Hij bracht geen gemeenschapskunst voort, in de zin van een kunst die in het gemeenschapsidee haar oorsprong of uiteindelijke artistieke bedoeling zoekt. Dit hield hem volledig van René De Clercq gescheiden, die meestal de mens niet als individu toesprak, maar die de psyche van het volk zó levendig in zich voelde, dat hij de enkeling voornamelijk langs het gemeenschapsgevoel om, wist te bereiken. Hij zette slechts één werk van De Clercq op muziek, en het werd veeleer een feest- dan een strijdlied. Toch mag *Vlaenderen dijn Recht is out* door zijn hoge artistieke waarde en zijn eerlijke overgave, zijn spontane gemoedsuitdrukking, tot een van onze mooiste vaderlandse gezangen gerekend worden.

Van zeer grote en blijvende waarde zijn ook zijn korte, vaak impressionistische piano-

Vlaanderen, dijn recht is out!

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Lodewyk Mortelmans (1868-1952)

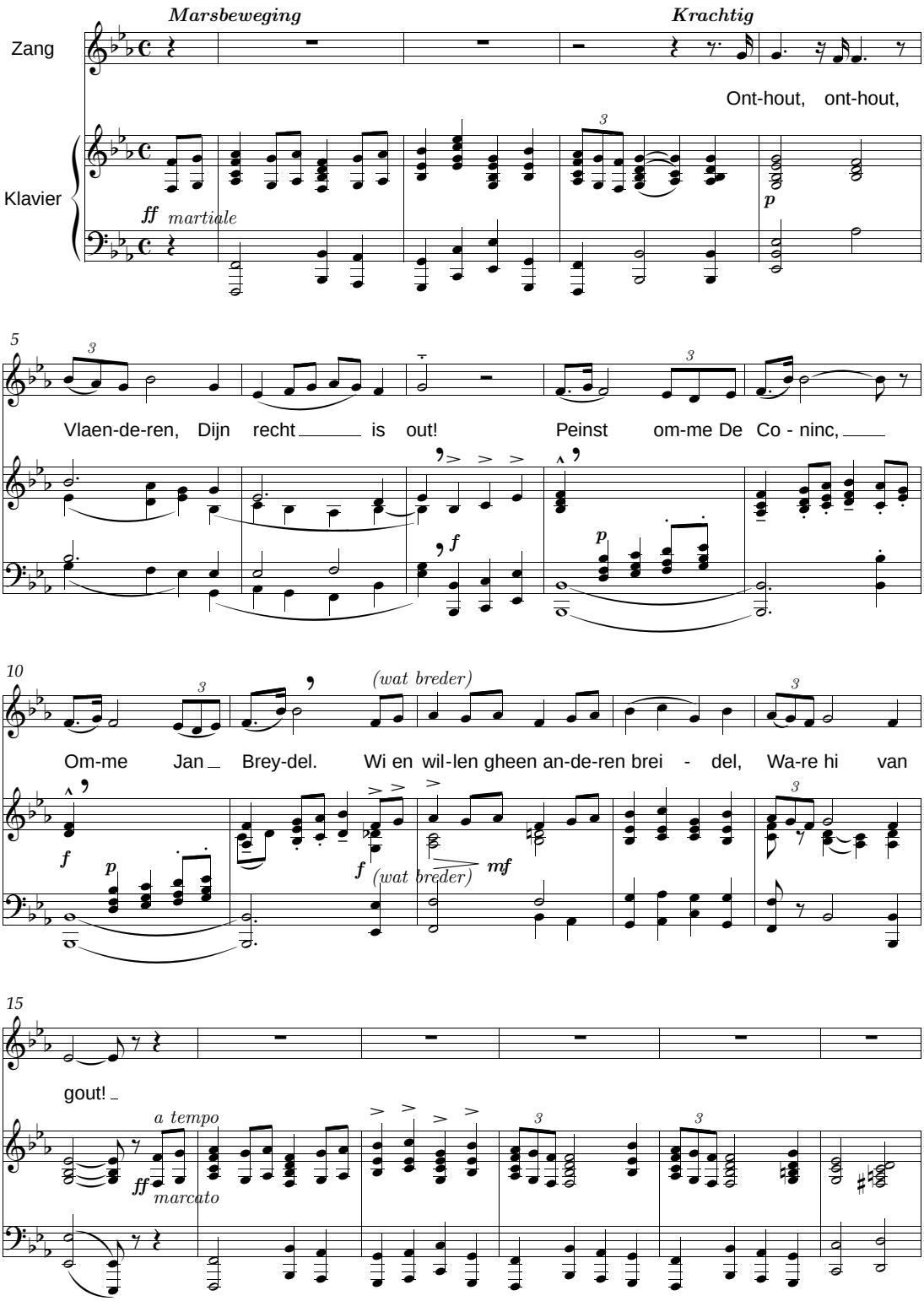

Elfde juli – 1/2

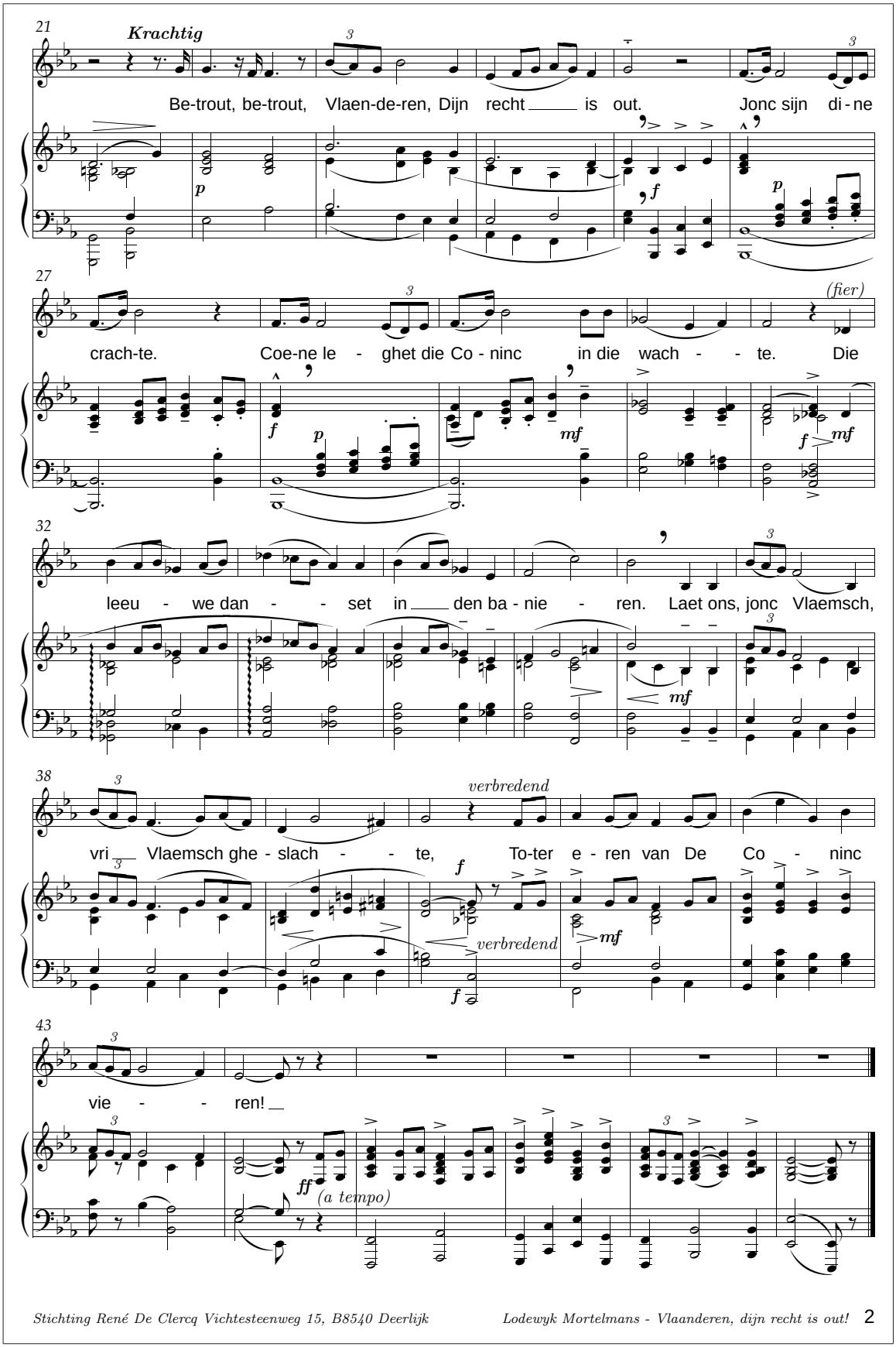

Elfde juli – 2/2

werkjes, die aan Debussy doen denken, maar toch typisch Vlaams blijven.

Composities

Algemeen

Symfonische werken, kamermuziek, een opera, klaviermuziek.
Koorwerken, liederen (vooral op teksten van G. Gezelle).

Op gedicht van René De Clercq

Vlaanderen dijn recht is out! *(= Elfde juli)*

Piet Mostert

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Mijn bleuzerke *(4-st.)* *(NMI)*

Staf Nees

Mechelen 2-12-1901
Mechelen 25-1-1965

Biografie [11]

Staf studeerde aan het Lemmensinstituut in zijn geboortestad bij Mgr. Jules Van Nuffel, Oscar Depuydt en Lodewijk Mortelmans. Terzelfdertijd volgde hij les aan de beiaardschool, eveneens in Mechelen, bij Jef Denijn. Na zijn studies leidde hij een druk bestaan als organist, beiaardier en dirigent.

Hij was meer dan 40 jaar organist aan de O.-L.-Vrouw van Hanswijkkerk. Van 1924 tot zijn dood was hij orgelleraar aan het Lemmensinstituut. Bovendien was hij verbonden aan de beiaardschool – vanaf 1922 als leraar, van 1944 als directeur – en was hij stadsbeiaardier van Mechelen.

Composities

Algemeen

Zijn koormuziek omvat grootse oratoria, cantates, missen, Te-Deums... Deze vereisen meestal ook soli, orgel en/of orkestbegeleiding en voor sommige wordt zelfs de beiaard ingeschakeld.
Motetten en een aantal profane koorwerken.

Op gedicht van René De Clercq

Om liedren, dansend in uw ogen

Gilbert Neirinckx

Schaarbeek 3-2-1896 – 25-10-1988

Biografie [34] [2]

In de muziekschool van Laken voltooide hij zijn muziekstudies. Hij behaalde er een eerste prijs harmonie o.l.v. Jan Schrauwen, die hem ook vormde op gebied van contrapunt, fuga en orkestratie.
Hij was geruime tijd de zeer verdienstelijke leider van de liederavonden in Schaarbeek.
Gilbert was een bescheiden man. Dat weerspiegelt zich in zijn kunst, die eenvoudig is, zonder uitersten en aangenaam, zonder daarom gemakkelijk te zijn.
Samen met zijn vrouw, Angèle Ancion, heeft Gilbert een lang leven gekend. Ze was immers van hetzelfde jaar en overleed 10 dagen na haar man.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek, klavierstukken, kinderkoren, liederen vooral op teksten van Franse au-

teurs.

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de arbeid (t)

Adolf Neuendorf

Hamburg 13-6-1843 – 4-12-1897

Biografie

Composities

Algemeen

Neuendorf werd geboren in Hamburg, Duitsland. Hij week uit naar New York in 1855.

De melodie van Ik ben van de buiten is naar het lied *"Wndern, ach wandern"* uit de opera *"Der Rattenfänger van Hameln"* van Adolf Neuendorf

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben van de buiten *(2-st.)*
Lied van de boer *(= Ik ben van de buiten)*

Jan Nieland

Amsterdam 17-8-1903
Bussum 20-1-1963

Biografie [50]

Op jeugdigde leeftijd openbaarde zijn muzikaliteit zich en assisteerde hij in verschillende Amsterdamse kerken als organist. Op veertienjarige leeftijd werd hij organist van de Sint-Gerardus-Majellakerk in Amsterdam.

Jan Nieland studeerde orgel en piano aan het Amsterdams Conservatorium bij respectievelijk J.B. de Pauw en Willem Andriessen (blz. 30). Van Sem Dresden kreeg hij compositielessen. In 1922 rondde hij zijn orgelstudie af, een jaar later zijn pianostudie, beide keren 'cum laude'. In 1924 behaalde hij de Prix d'Excellence voor orgel en het solistendiploma voor piano.

Nieland bekleedde verschillende functies. Hij was jarenlang organist van het concertgebouw in Amsterdam; hij was docent aan het conservatorium in Amsterdam en aan de R.K. kerkmuziekschool in Utrecht. In 1955 richtte hij in Naarden een muziekschool op die thans zijn naam draagt.

Composities

Algemeen

Orgelmuziek, oefeningen voor pianospel.

Vocale muziek.

Op gedichten van René De Clercq

Mijn bleuzerke *(SATB, a capella)* *(2 stemmen, gemengd koor a capella)*
Vlaamse kermis *(TTBB, a capella)*

Piet Nuten

Temse 27-4-1913
Berchem 11-9-1970

Biografie

Piet Nuten werd geboren in Temse op 27 april 1913. Aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen en aan de Rijksuniversiteit te Gent kreeg hij een grondige muzikale opleiding van onder meer Lodewijk Mortelmans, Marinus De Jong (harmonie, contrapunt en fuga), Floris Van der Mueren (musicologie) en E. De Bruyne (kunstfilosofie).

Lied van de boer

René De Clercq (1877 - 1932)

Naar het lied “Wandern, ach wandern”
uit de opera “Der Rattenfänger van Hameln”, Adolf Neuendorf

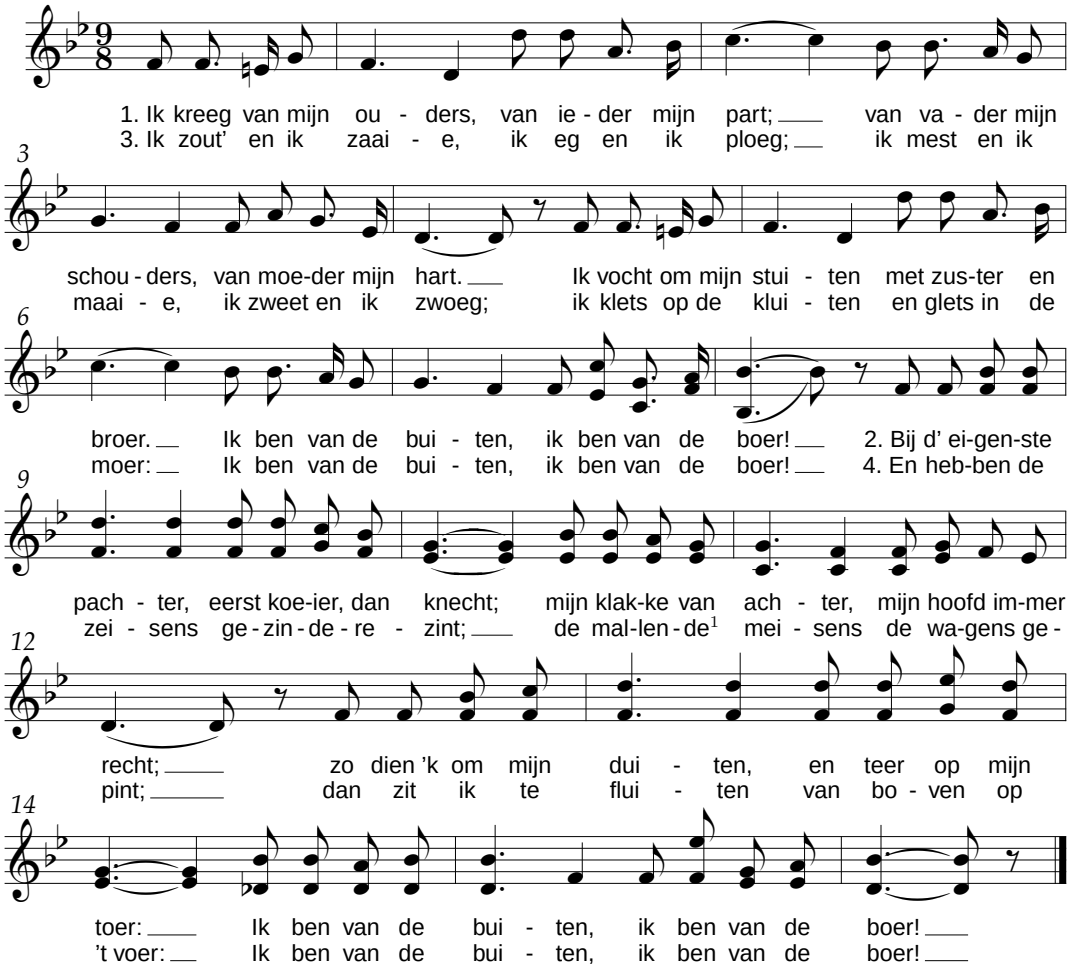

Lied van de boer

Traditioneel

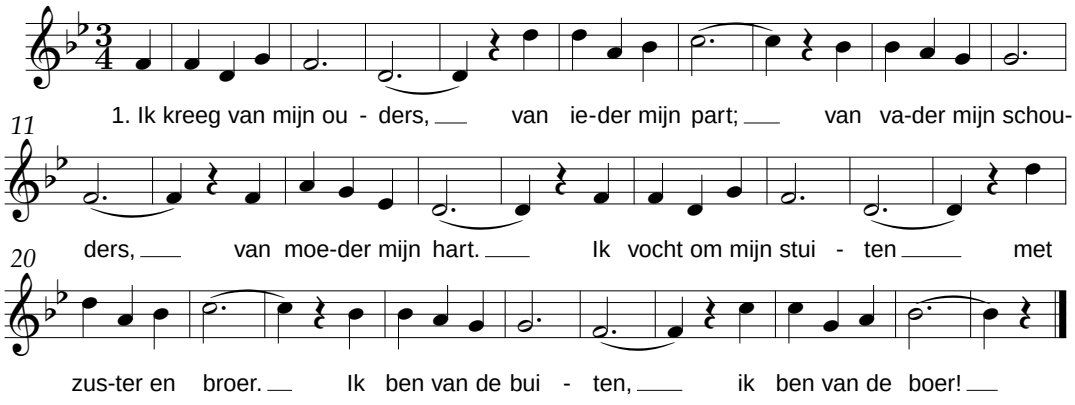

(1) *mallen = dollen, spelen*

Ik ben van de buiten (tweestemmig). Onuitgegeven lied naar Adolf Neuendorf

Composities

Algemeen

Onder zijn werken vinden we liederen, koorwerken, cantates en orkestwerken, kamermuziek en een opera.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt (t), *2-stemmig*

Peter Ontrop

Antwerpen 17-8-1903
Antwerpen 18-11-1941

Biografie

Studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen, waar hij achtereenvolgens leerling was van Jan Blockx, Jozef Tilborghs en Peter Benoit. In 1904 werd Ontrop er zelf leraar in de compositieleer en van 1914 tot 1940 in de harmonie. Tevens was hij te Antwerpen leraar aan de Katholieke Vlaamse Hogeschool voor Vrouwen en de Sint-Lutgardisschool.

Ontrop speelde reeds vóór de Eerste Wereldoorlog een belangrijke rol in de vernederlandsing van het muziekleven. Als stichter en dirigent van de Concerten voor Gewijde Muziek te Antwerpen verrichtte hij baanbrekend werk door er de eerste uitvoering te verzorgen van verscheidene oratoria. In 1917 gaf hij in het Hippodroompaleis te Antwerpen een voor de Vlamingen gedenkwaardige uitvoering van Benoits De Schelde. Deze duidelijke manifestatie van zijn Vlaamse overtuiging wekte echter ergernis in Vlaamsvijandige kringen, zodat hem na de oorlog de leiding van de Concerten voor Gewijde Muziek werd ontnomen. Hij kon nochtans zijn bezielend werk voortzetten als leider van de Vlaamsche Concerten.

Composities

Algemeen

Als componist liet hij verscheidene onuitgegeven werken na, waaronder vele liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Nachtlied *(KB)*

Jaak Opsomer

Lier 14-12-1875
Lokeren 28-10-1952

Biografie [25]

Jaak, de oudste van drie zonen, werd bekend als musicus. Zijn jongste broer, Isidoor, werd beroemd als kunstschilder. Op 8-jarige leeftijd verloor Jaak zijn vader, Gustavus Edmondus, van beroep pasteibakker, die na de geboorte van zijn eerste zoon, de warme bakkersoven ruilde voor de herbergierstiel. Moeder Josephina Francisca Renoir had het dus niet onder de markt om haar drie telgen groot te brengen. Als ze het wat al te bont maakten, sloot ze hen 's avonds wel eens in de keuken op. Dit was voor Jaak dan een welgekomen gelegenheid om, via het keukenraam, over de tuinmuur weg te ritsen en bij een kameraadje piano te gaan spelen. Want van moeder mocht hij muziekonderwijs volgen. En het zou zijn hele leven bepalen.

Op 16-jarige leeftijd trok hij naar het Lemmensinstituut in Mechelen, waar hij leerling was van Edgar Tinel. Na Mechelen ging hij verder studeren aan het conservatorium in Brussel, waar hij les kreeg van grote namen in de muziekwereld, o.a. van August De Boeck in compositie en orkestratie. Nadien werd hij leerling aan het conservatorium van Gent, waar hij zijn studies voor orgel bij J.

Kuipertje kuipt

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Jaak Opsomer (1873 - 1952)

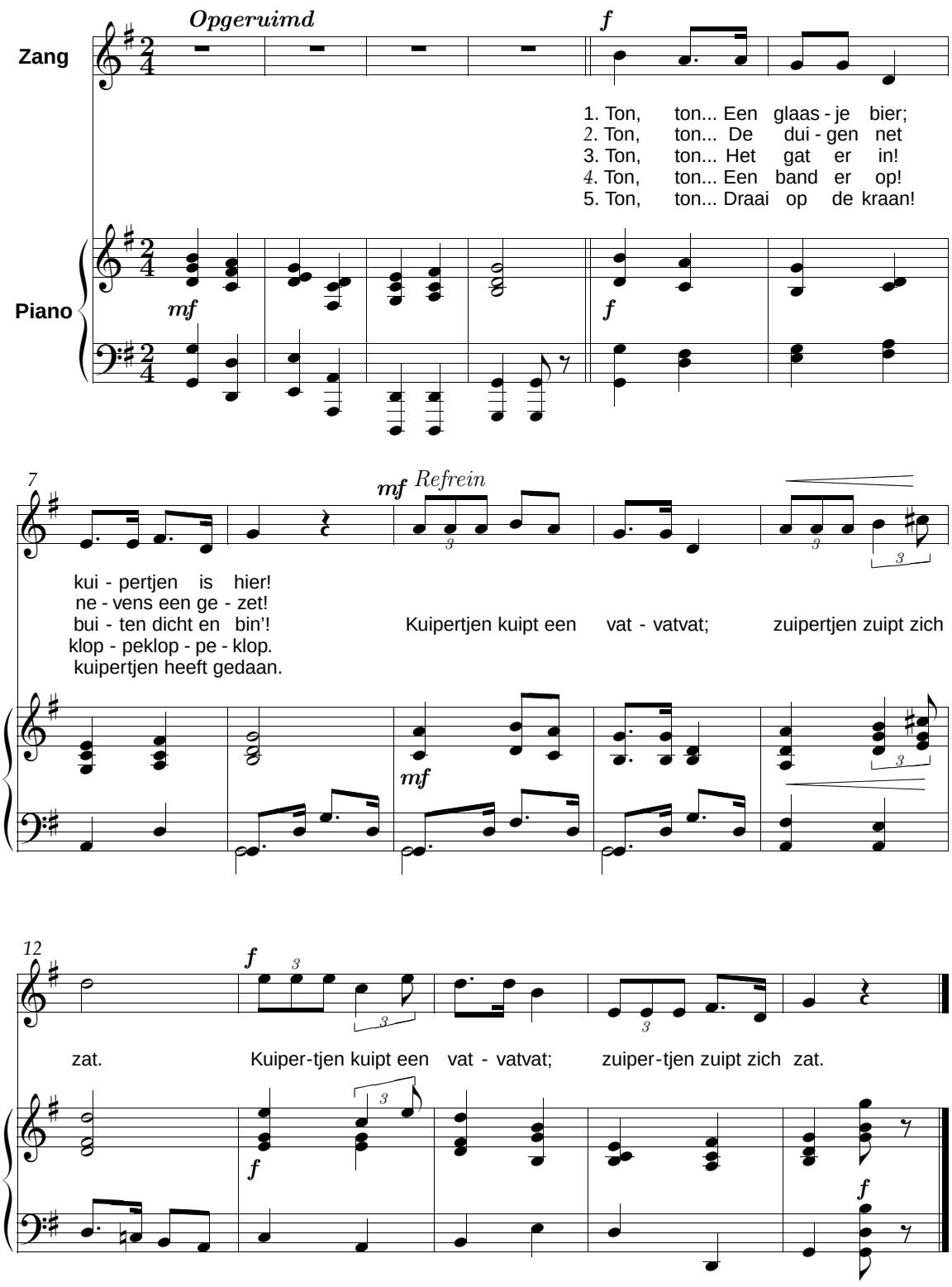

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk *Jaak Opsomer - Kuipertje kuipt*

Kuipertje kuipt - Jaak Opsomer, met pianobegeleiding

Tilborghs en voor compositie bij A. Samuel voltooide. In 1896 behaalde hij er twee eerste prijzen: een voor orgel en een voor fuga en contrapunt. Hetzelfde jaar werd hij, als opvolger van A. de Hovre, organist benoemd in de Sint-Laurentiuskerk in Lokeren, waar hij sindsdien haast onafgebroken gedurende 56 jaar verbleef.

In 1905 huwde hij met Elisabeth Thuysbaert. In de jaren voor de Eerste Wereldoorlog trok hij van dorp tot stad om er het Vlaamse volkslied te promoten. De Opsomeravonden waaraan bekende zangers en zangeressen hun medewerking verleenden, werden enorm populair. Toen in oktober 1914 Jaak Opsomer, zoals zovele anderen, naar Nederland vluchtte, is hij er op vraag van de Nederlandse zangpedagoog en Wagnervertolker van formaat, Jules Moes, die hem in Nederland al bekend had gemaakt, langer gebleven om er vele liederenconcerten te geven. Het ambt van organist in Lokeren bekleedde hij tot 1919. Dan nam hij ontslag om zich hoofdzakelijk te wijden aan de compositie. In 1932 werd hij aangesteld tot voorzitter van de beheerraad van de Stedelijke Muziekacademie van Lokeren, het ambt dat hij tot aan zijn overlijden heeft waargenomen. Gedurende meer dan 50 jaar heeft hij het muziekleven in Lokeren beheerst.

Composities

Algemeen

Verscheidene werken voor strijkorkest, balletten, toneelmuziek op de sprookjes van Y. Waegemans zoals Piro en Harlekijntje.

2 opera's, gelegenheidscantaten.

Meer dan 300 liederen op teksten van R. De Clercq, G. Gezelle en Lambrecht Lambrechts.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste
België bovenal
Bierkens plaats
Dankliedeke
De avond zijgt als zegen *(koorbewerking J. Vandermeulen)*
De zeeldraaier
Fijn liefje
Geen lachje kan mijn lijden sussen
Hemelse liefde
Het lied van Bacchus
Het wafeleterke
Ik ben van de buiten
Karmkindeke
Klein moederke
Kuipertje kuipt
Lentezang *(t) (2 stemmen en SATB)*
Moederke alleen
O lieve
Op de weefstoel
Prinsenlied
Ring-King
Sarlotteke
Schommelschuitje
Slaat op de trommel *(= De witte kaproen)*
Vaderlands gebed *(Prière patriotique)*
Van Pier de mandenmaker
Voor 't kantkussen

Willy Ostijn

Kachtem 13-7-1913
Roeselare 30-3-1993

Biografie

Willy Ostyn volgde les in het college van Izegem, het Kleinseminarie van Roeselare en het Sint-Jozefscollege in Torhout waar zijn muzikale talent, in het bijzonder voor piano, opgemerkt werd door Jozef Ghesquiere, de zoon van de componist Remi Ghesquiere. Hij vervolgde zijn opleiding aan het Lemmensinstituut in Mechelen. Hij kreeg er pianoles van Marinus de Jong en orgel van Flor Peeters. Daarnaast had hij ook nog Lodewijk Mortelmans en Staf Nees als leraars. Meestal in de kroeg volgde hij de kleurrijke lessen contrapunt en compositie die Jef Van Hoof er ten beste gaf. Tijdens zijn studies was hij hulpleraar en tweede organist in de Sint-Romboutskathedraal. Hij verliet het instituut in 1935 met het laureaatsdiploma. Hij zette zijn studies verder aan het Koninklijk Conservatorium in Gent, onder meer bij Joseph Ryelandt en behaalde er leraardiploma's en eerste prijzen voor piano, contrapunt, kamermuziek en orkestcompositie.

Van Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932) Jaak Opsomer (1873-1952)

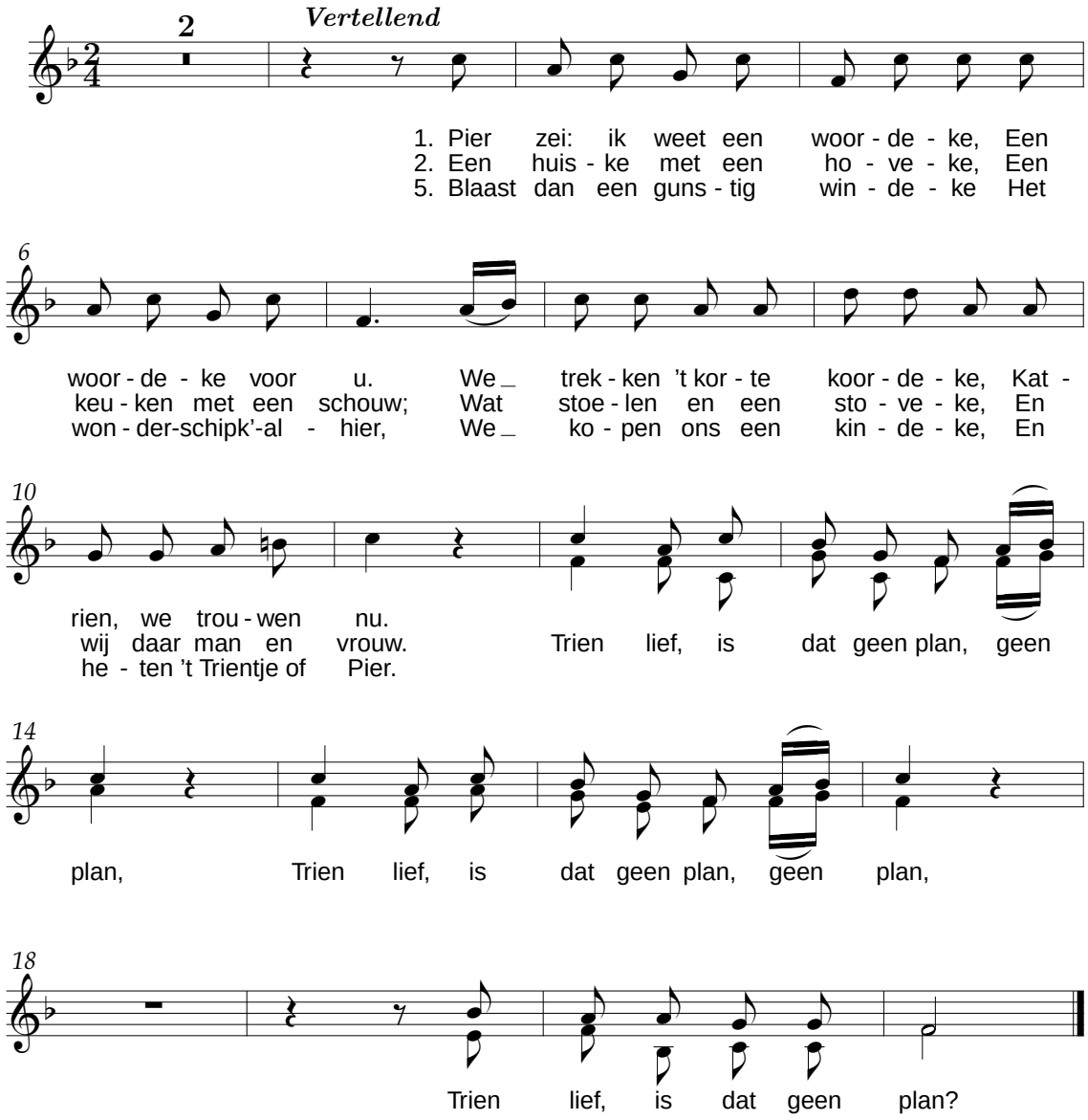

3.
We komen, met ons handekes,
Wel makk'lijk aan de kost.
Ik maak er voort mijn mandekes,
Mijn winkel wordt uw post.
Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien lief, is dat geen plan?

4.
En kunnen wij wat stuiverkes
Besparen op 't gewin,
Ze gaan alzeer en zuiverkes
Den aarden spaarpot in.
Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien lief, is dat geen plan?

6.
Gij kiest uit al mijn wiegekes,
Het allersierlijkste uit;
En jaagt de dolle vliegekes
Met kussen van zijn huid.
Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien lief, is dat geen plan?

Van Pier de mandenmaker Jaak Opsomer

Van Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932) Jaak Opsomer (1873-1952)

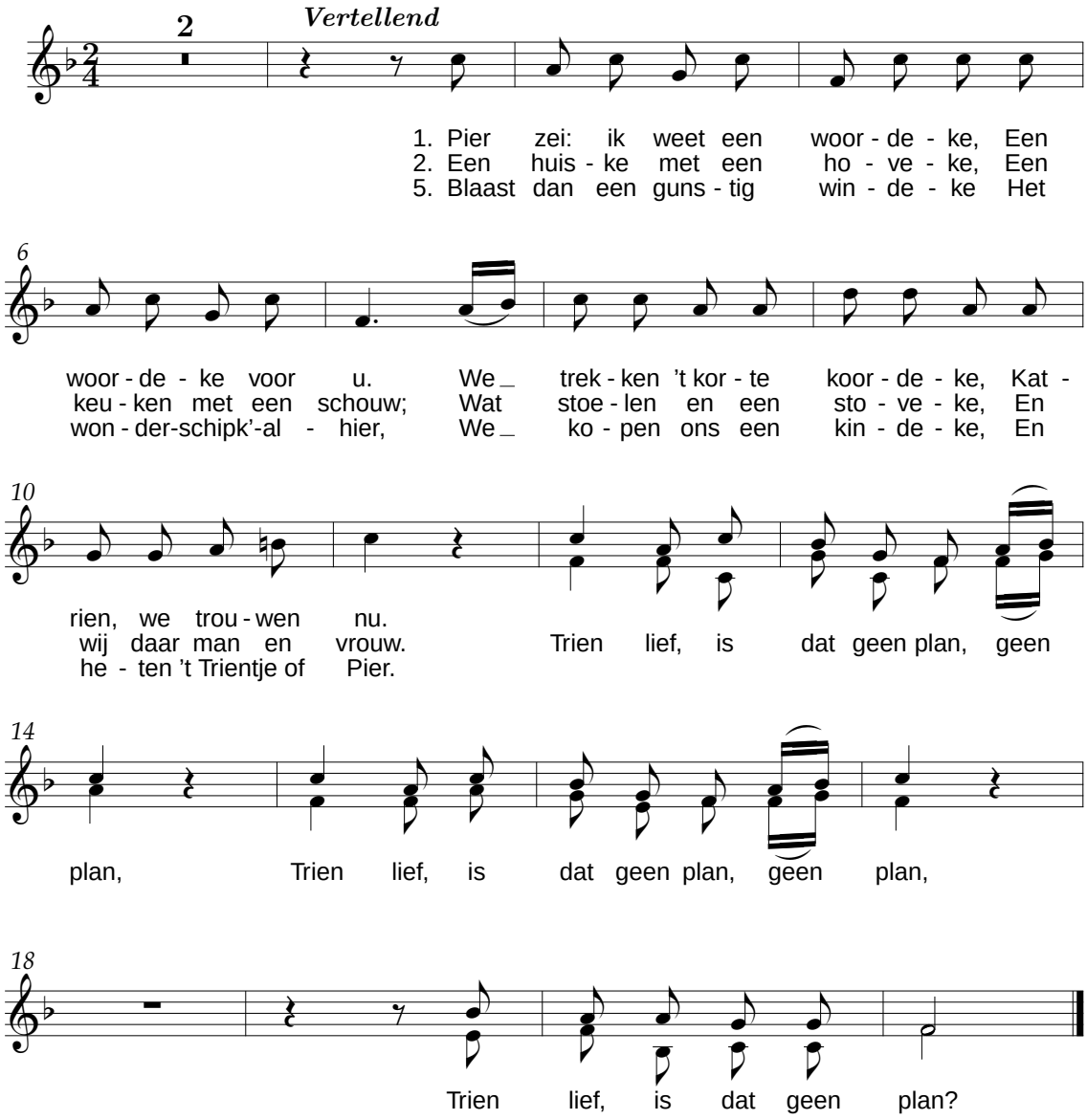

3.
We komen, met ons handekes,
Wel makk'lijk aan de kost.
Ik maak er voort mijn mandekes,
Mijn winkel wordt uw post.
Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien lief, is dat geen plan?

4.
En kunnen wij wat stuiverkes
Besparen op 't gewin,
Ze gaan alzeer en zuiverkes
Den aarden spaarpot in.
Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien lief, is dat geen plan?

6.
Gij kiest uit al mijn wiegekes,
Het allersierlijkste uit;
En jaagt de dolle vliegekes
Met kussen van zijn huid.
Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
Trien lief, is dat geen plan?

Sarlotteke Jaak Opsomer

Van 1938 tot 1973 was Ostyn muziekleraar in de Rijksmiddelbare School van Roeselare, en van 1938 tot aan zijn pensioen aan het Koninklijk Atheneum. In 1939 werd hij ook actief aan de Stedelijke Muziekacademie van Izegem.

Composities

Algemeen

Symfonische muziek, Werken voor orgel, Liederen...
Operette *Het meisje van Damme*.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt
Het lied van het vlas *(Tweestemmig)*
Deze liederen zijn een onderdeel van "Lente-Fantazia" met teksten van René De Clercq en L.Lambrechts.
Zo zingt het koeterke

Frans Papen

Deurne 27-07-1849
Ekeren 15-07-1906

Biografie

Hij was koster-organist in de dekenaatskerk St.-Lambertinus in Ekeren

Composities

Algemeen

Hij componeerde cantaten, liederen, koormuziek en missen.

Op gedichten van René De Clercq

Zegen het land, o Heer *(Vaderlands gebed, KB)*
België bovenal *(KB)*

Flor Peeters

Tielen 4-7-1903
Antwerpen 4-7-1986

Biografie [56]

Hij zag, als jongste van een gezin van elf kinderen, het levenslicht in Tielen in de Kempen. Zijn vader was er postmeester en koster-organist. In het gezin bespeelde iedereen een instrument zodat de jeugdige Flor de muziekvirus vlug te pakken kreeg. Op 8-jarige leeftijd reeds verving hij zijn vader aan het orgel in de dorpskerk. Als hij twaalf was, vatte hij in Herentals de ernstige muziekstudies aan: orgel, piano en zelfs viool. Na verdere studies aan de Stedelijke Muziekschool van Turnhout trok hij, op 16-jarige leeftijd, naar het Lemmensinstituut in Mechelen. Daar doorliep hij in vier jaar de cursussen, die voor een duurtijd van acht jaar gepland waren. Zo behaalde hij op 20-jarige leeftijd de Lemmens-Tinelprijs. Nooit te voren had iemand dat verwezenlijkt.

Vanzelfsprekend lag toen de weg open voor een schitterende loopbaan. In 1925 benoemde Kardinaal Mercier hem tot organist van de St.-Romboutskathedraal in Mechelen. Aan het Lemmensinstituut werd Flor de opvolger van Oscar Depuydt als leraar orgel, begeleiding gregoriaanse zang en liturgische improvisatie. Van 1931 tot 1948 was hij leraar orgel aan het Koninklijk Muziekconservatorium van Gent. Van 1935 tot 1948 gaf hij meestercursussen orgel en compositie aan het Muziekconservatorium van Tilburg (Nederland). In 1948 werd hij leraar orgel aan

Kind van mijn liefde

René De Clercq (1877 - 1932)

Flor Peeters (1903-1986)
Opus 31 nr. 2

Andante sostenuto (met verheven dichterlijk gevoel)

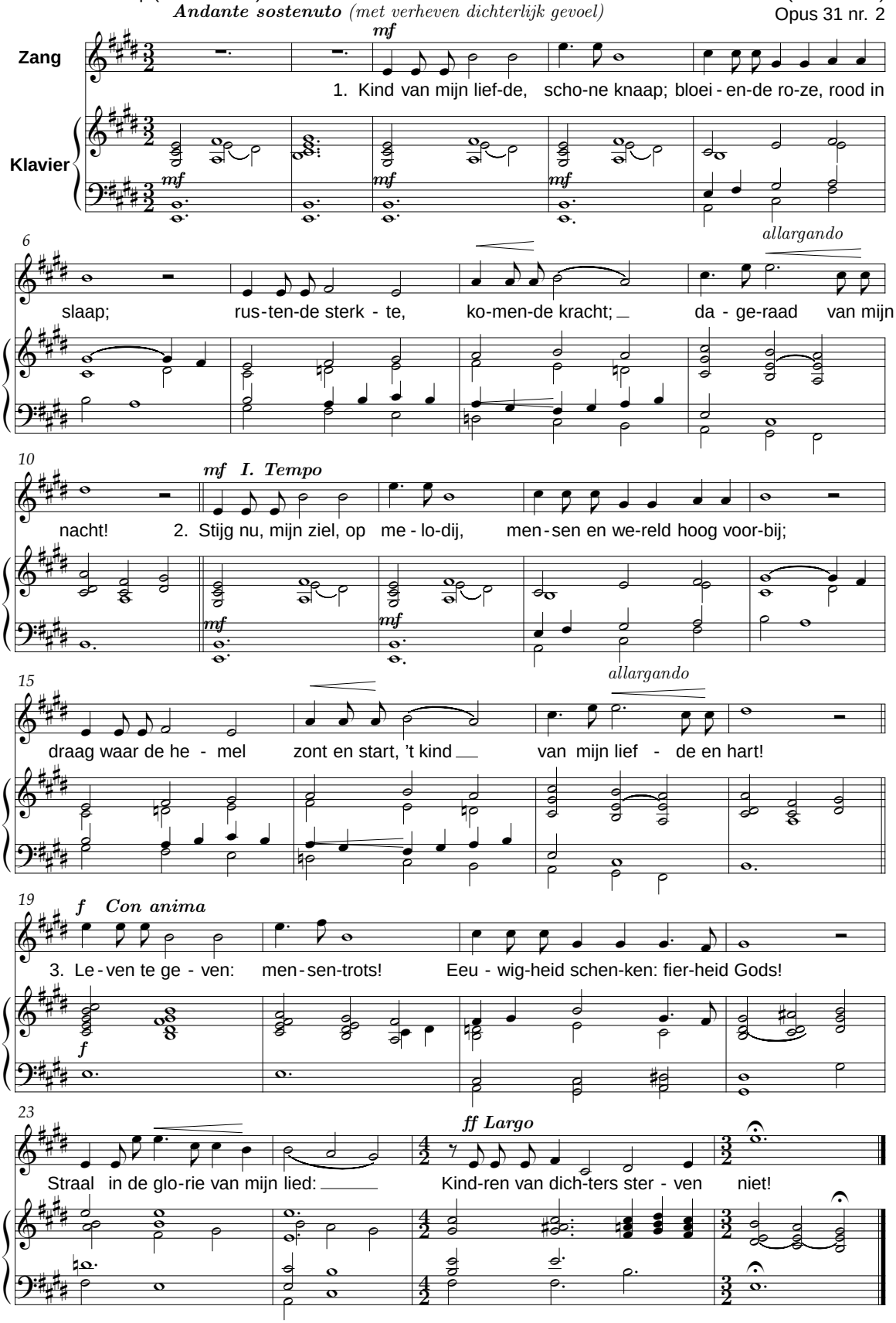

Maria grote Reine

De wiedsters

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Flor Peeters (1903-1986)

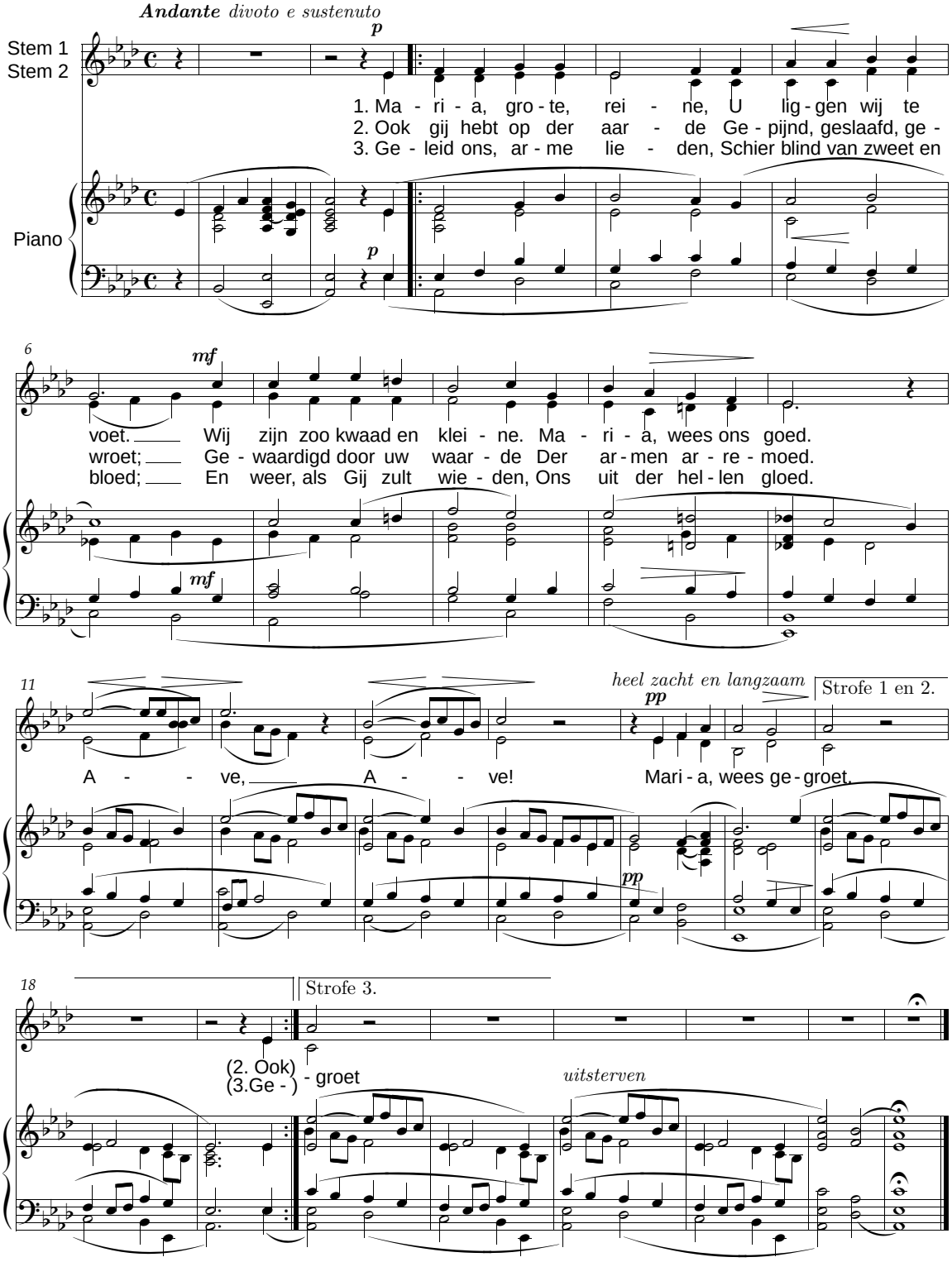

Maria grote Reine - Flor Peeters *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

De wiedsters - Een tweestemmige bewerking.

Maria grote Reine

De wiedsters

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Flor Peeters (1903-1986)

zelfde orgelbegeleiding als de tweestemmige versie

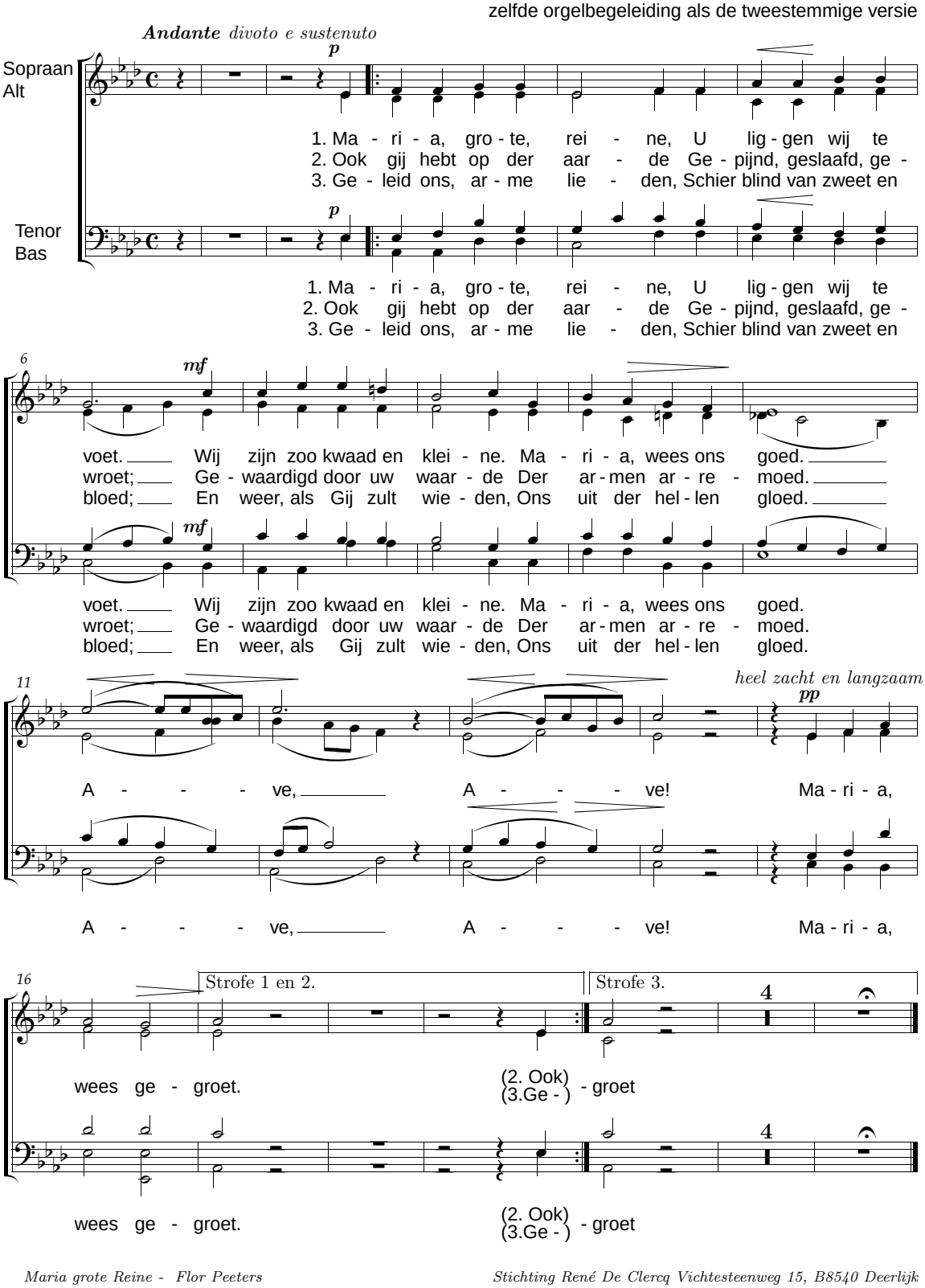

Maria grote Reine - Flor Peeters

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

De wiedsters - Een vierstemmige bewerking.

het Koninklijk Vlaams Conservatorium van Antwerpen, waarvan hij in 1952 ook directeur werd. In 1968 werd de start gegeven van de internationale meestercursussen 'Flor Peeters'. Ze vonden tijdens de zomer plaats in de St.-Romboutskathedraal in Mechelen. De meest begaafde binnen- en buitenlandse studenten namen eraan deel. Het is dus niet verwonderlijk dat Flor vermaarde organisten gevormd heeft in de hele wereld. In eigen land citeren we: Gabriël Verschraegen, Chris Dubois, Kamiel D'Hooghe en Godelieve Suys.

Het grootste deel van Peeters lessen werd natuurlijk besteed aan J.S. Bach, maar ook de Noord-Duitse School met o.a. Buxtehude en Lübeck als toonaangevers, stond hoog in aanzien. Toch ging Flors voorkeur uit naar de Franse School met César Franck, Charles-Marie Widor, Louis Vierne, Marcel Dupré en Charles Tournemire.

Als concertorganist heeft Flor Peeters een groot deel van de wereld afgereisd. Meer dan 2000 orgelrecitals staan op zijn actief, waaronder circa 300 in de U.S.A. Hij doorkruiste de Sovjet-Unie, Canada, Zuid-Afrika, de Filippijnen, Australië en Nieuw-Zeeland. Op concerttournee in 1979 in Bangkok werd hij, bij het afgrendelen van zijn kamerdeur in het prachtige hotel 'De Zevende Hemel', door twee jonge kerels aangevallen. Hij werd deerlijk verwond. Op zijn hulpgeroep slaagde iemand erin alarm te slaan, waarop de twee criminelen ijlings de vlucht namen. Met ernstige verwondingen - bijna was hij een oog kwijt - werd Flor naar het Militair Hospitaal gevoerd, waar een penicillinebehandeling alle gevaar uitschakelde. Na enkele dagen werd hij in de woning van de ambassadeur opgenomen. De 18 geplande concerten heeft hij alle gespeeld, met twaalf aanhechtingspunten op aangezicht en oog!

Flors Mechelse villa, Adagio, bevatte vele kunstvoorwerpen en talrijke onderscheidingen In de L-vormige studio van de benedenverdieping stond een prachtig pijporgel van bouwer Stevens uit Duffel, ook de 'console' met pedaal van het orgel van de St.-Clotildiskerk uit Parijs. Deze console had hij bij testament verkregen van zijn vriend, de beroemde organist-componist Charles Tournemire. Deze had het op zijn beurt verworven, toen het beroemde Cavaillé Collorgel van de St.-Clotildiskerk in 1933 gerestaureerd en vergroot werd. De oude console was overbodig geworden!

Composities

Algemeen

Meer dan 500 werken, waarvan het grootste gedeelte orgelwerken.

Concerto's, kamermuziek, werken voor beiaard en blaasinstrumenten, cantaten, missen voor koor en orgel, een Maria-oratorium, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De morgen in het bos *(voor solo sopraan en tweestemmig koor en altstemmen met piano; vertaald door L. Rubens: Aurore au bois)*
De wiedsters (Maria, grote Reine, *voor solo, voor 2 gelijke stemmen en voor SATB*)
Ik kan u niet vergeten
Het lied van de terwe
Mijn kleen, kleen dochterke *Op. 31-1, Het Vlaamse lied, Davidsfonds*
Rood pioeneke *Op. 31-1, Het Vlaamse lied, Davidsfonds*
Kind van mijn liefde *Op. 31-2, Het Vlaamse lied, Davidsfonds*

August Persoons

Antwerpen 7-11-1905
Antwerpen 16-5-1971

Biografie

Collectie AMVC-Letterenhuis Antwerpen

Gust Persoons studeerde aan het Koninklijk Vlaams Concervatorium van zij geboortestad Antwerpen. Hij was meer dan 20 jaar directeur van de Gemeentelijke Muziekacademie van Berchem.

Composities

Algemeen

Hij componeerde ondermeer de *Rerum Novarum-Feestzang (1931)* de *Ruusbroec-Mis (1936)* en korte leideren en motetten.

Op gedicht van René De Clercq

Het lied staat vermeld in "Het Morgenrood", 9de jaargang, 1927-1928, p. 170.

De avond zijgt als zegen *(t)*

Willem Pijper

Zeist 8-9-1894
Leidschendam 18-3-1947

Biografie[58]

Zijn ouders waren doodgewone werkmensen met een tikkeltje interesse voor muziek.

Zijn vader, behanger, begeleidde soms de psalmen op een harmonium in de Calvinistische gemeenschap. Hij leerde zijn 5-jarige zoon de noten van de solsleutel aan. Geleidelijk ontdekte de knaap op eigen houtje de grote en kleine tertstoonladders en begon hij simpele melodieën te componeren.

De organist van de nabijgelegen stadskerk merkte het talent van de jongen op en begon hem orgellessen te geven. Op 10-jarige leeftijd nam Willem ook pianolessen, waarin hij vlug enorme vooruitgang maakte. Maar zijn gezondheid was zo zwak, een vorm van chronische astmatische bronchitis, dat hij tot 13 jaar geen school kon lopen en thuis onderricht kreeg. Zijn intellectuele vooruitgang was daarbij eveneens enorm. Hij verslond boeken, vooral botanische lectuur boeide hem. Hij kon daarbij uren in vaders tuin doorbrengen zodat hij een collectie van zaden begon aan te leggen en te catalogeren. Heel deze collectie werd in W.O. II vernietigd, toen zijn huis werd platgebombardeerd.

In 1908 was zijn gezondheid dermate verbeterd dat hij naar het gymnasium kon. Maar slechts voor 3 jaar. Dan trok hij naar de muziekacademie van Utrecht en wijdde zich volledig aan de muziek. Als leraar compositie had hij o.a. Johan Wagenaar. Niet alleen in deze muziektak werd hij in korte tijd de rijzende ster, ook zijn pedagogische loopbaan hield gelijke tred. Eerst leraar harmonie aan het Amsterdams conservatorium, hoofdleraar in 1925, vanaf 1930 tot aan zijn dood directeur van het conservatorium van Rotterdam. Vele schitterende Nederlandse musici werden door hem gevormd o.a. Karel Mengelberg. Ook als schrijver over muziek heeft Pijper naambekendheid. Nu nog is *De Kwintencirkel* en *De Stemvork* gegeerde lectuur.

Hij was pas 53 toen hij stierf. Maar in dat korte bestaan was hij erin geslaagd zijn land een prominente plaats in de Europese muziekwereld te bezorgen. Sinds Jan Pieterszoon Sweelinck had Nederland geen componist van dat gehalte meer gekend.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek: 3 symfonieën, 6 adagio's, een piano-, viool- en celloconcerto, 6 symfonische epigrammen.

2 symfonische drama's, Halewijn en Merlijn.

Pianomuziek (sonates en sonatines), kamermuziek o.a. 5 strijkkwartetten, 2 pianotrio's.

[58] Bron: http://www.chez.com/craton/musique/pijper/pijper.htm

Douwdeuntje

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Willem Pijper (1894-1947)

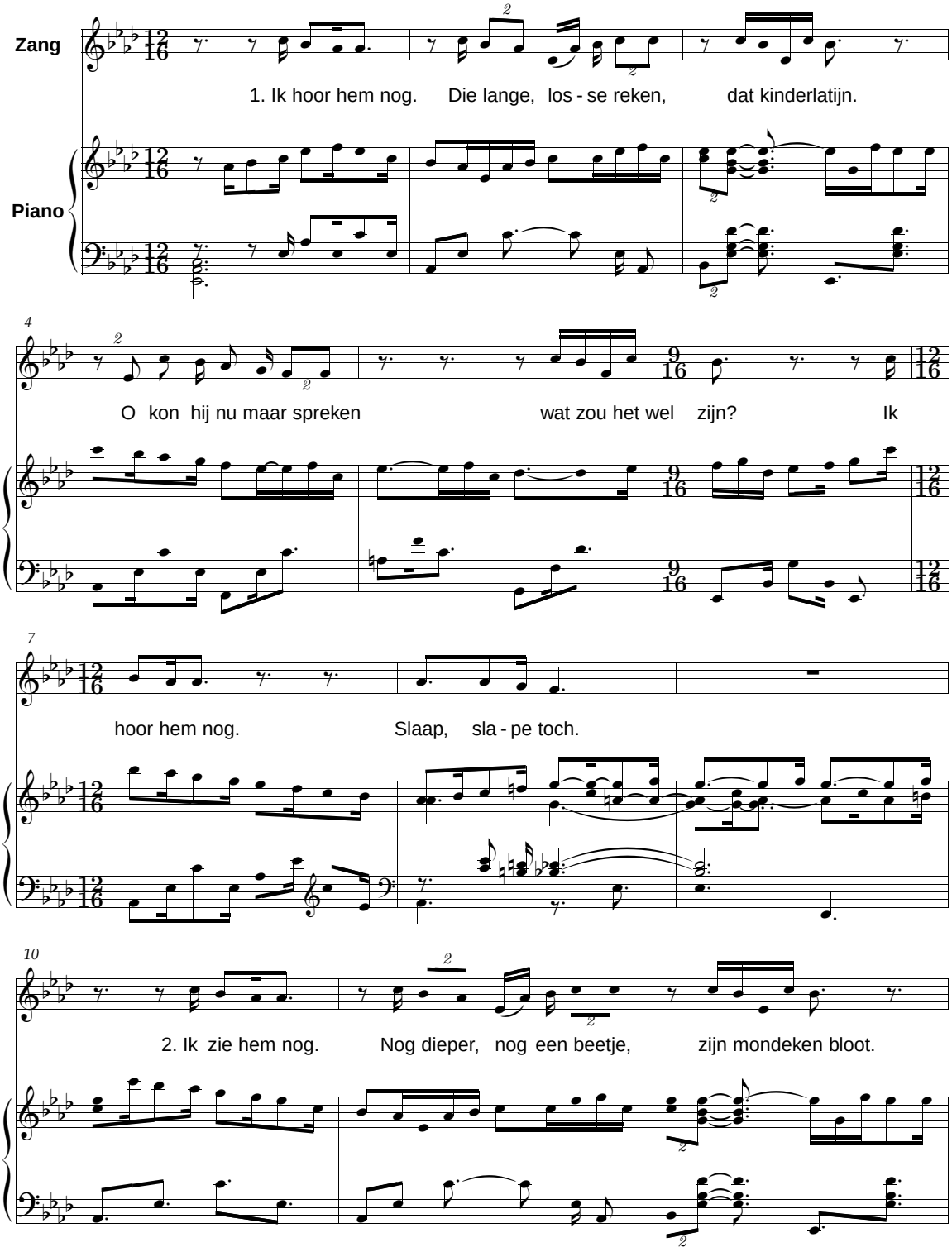

Douwdeuntje - Willem Pijper *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

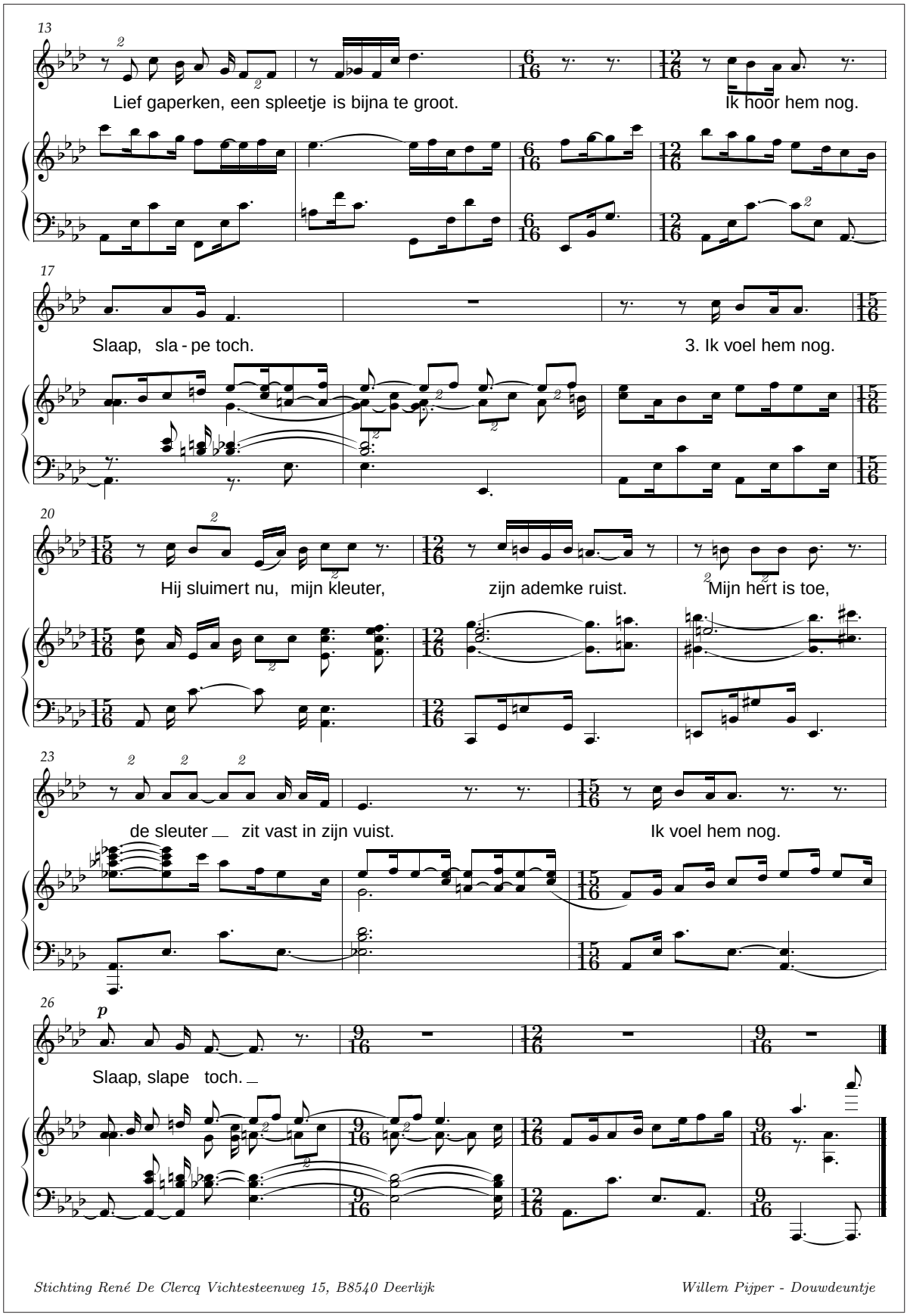

Douwdeuntje - Willem Pijper, 2/2

Koorwerken.
Liederbewerkingen en volksliederen.

Op gedichten van René De Clercq

De lente komt *(t) (4 mannenstemmen)) (1917)*
Douwdeuntje (*1 stem en piano) (1910)*
Op de weefstoel *(t) (SATB, blaasinstrumenten)) (1918)*

Armand Preud'homme

Peer 21-2-1904
Brasschaat 7-2-1986

Biografie [11]

Bij Arthur en Herman Meulemans studeerde hij aan de Limburgse orgelschool. Hij was laureaat van het Lemmensinstituut in Mechelen. In 1930 werd hij benoemd tot organist in Geel en bleef bedrijvig als muziekleraar en koorleider in Hasselt. Als toondichter ontplooide hij zijn talenten vrij vroeg in de richting van het kinder-, jeugd- en volkslied. Zijn eenvoudige, doch van melodische vondsten tintelende zangspelen als *"Op de purp'ren hei"* en *"Het leven bloeit open"* kenden inslaande bijval bij het grote publiek.

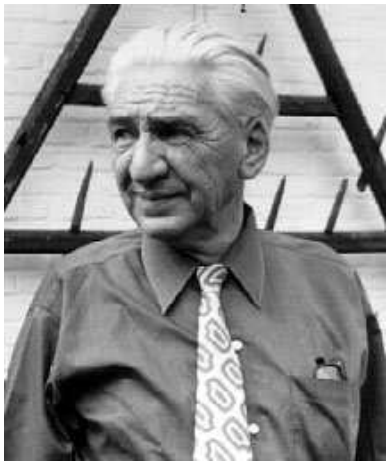

De op het volksgemoed afgestemde melodieën beantwoorden wonderwel aan de Vlaamse volksziel en verklanken zowel milde vroomheid, natuurpoëzie, scherts en luim, als Vlaamse strijdbaarheid en keiharde overtuiging.

Composities

Algemeen

Liederen: *De Bremermuzikanten – De Poppenstoet – De Heide bloeit – Laat ons, liefste, samen varen – De Mei viva – Were di – Student zijn – Susa Nina – Als wij marcheren – Dientje – De Landsknechttrommen dreunen – O mijn kempen – Sint–Ludgardis – Voor Outer en Heerd – 0.-L.-Vrouw van de Schelde – Heimwee doet ons hart verlangen.*

Op gedicht van René De Clercq

Kaproenenlied *(= De witte kaproen)*

J. W. Pruijn

Biografie

Pastoor Wijk bij Duurstede.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Naar Holland

Jos Reckers

Biografie [69]

Hij was organist van de St.-Augustinuskerk in Utrecht en hulpbeiaardier in dezelfde stad. In een brief aan R. De Clercq van 26 januari 1915 voegt een zekere L.L. Mertens er een lied bij van J. Reckers met de bede, omdat aan de dichter nog geen toestemming was gevraagd, het te mogen opnemen in De *Varende Zanger*, een maandblad voor de "Volkszang en het Volksdicht", waarvan Mertens de redactie waarnam.
In kleine kring en zich met gitaar begeleidend, droeg Jos Reckers zelf zijn fijngevoelige liedjes in volkstoon voor.

Composities

Algemeen

Beiaardmuziek o.a. Menuet voor beiaard (Utrecht was toen de enige Nederlandse stad die kon fier zijn op beiaardmuziek van eigen inwoners) en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Op de weefstoel *(m, 1917, Nationale Zangbundel voor Rooms Nederland)*

Jozef Rheinhard

Mechelen 23-2-1879
Leest 14-4-1947

Biografie[59]

Jozef, Antoon, Jan-Baptist Rheinhard zag het levenslicht als tweede zoon in een gezin van 11 kinderen. In zijn geboortestad volgde hij de Interdiocesane Kerkmuziekschool, opgericht door Jaak Lemmens, thans Lemmensinstituut in Leuven. Hij was er leerling van Edgar Tinel en Aloïs Desmedt. Toen in 1897 de parochie van Sint-Jozef-Coloma in Mechelen werd opgericht, werd hij er koster-organist. Intussen was hij in 1902 gehuwd met Elisabeth Diedens, met wie hij 13 kinderen zou krijgen: 11 meisjes en 2 jongens.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog ontvluchtten de meesten de stad Mechelen zodat de eucharistievieringen in Jefs parochie zeldzaam werden. Om den brode ging hij daarom in 1916 de functie van koster-organist waarnemen in de parochiekerk van Sint-Niklaas in Leest. Jef, een stadsmens, bleef in Leest zijn taak uitoefenen tot aan zijn dood in 1947. Hij was dan 50 jaar koster-organist geweest. Hij was ook een tijd muziekleraar aan het Klein Seminarie in Mechelen, waar hij bevriend was met de gekende Mechelse stadsbeiaardiers Jef Denijn en Staf Nees. Die eerste bewerkte trouwens de liederen van Jef Rheinhard voor beiaard en speelde ze geregeld op de beiaard van de Sint-Romboutstoren.

Composities

Algemeen

Profane liederen op teksten van R. De Clercq, Emmanuel Hiel, Leo Van Puyvelde en Dr. Herman Baccaert.

Ook verscheidene religieuze liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke
Ring-King
Op de weefstoel
De zeeldraaier

Herman Roelstraete

Lauwe op 20-10-1925
Kortrijk 1-4-1985

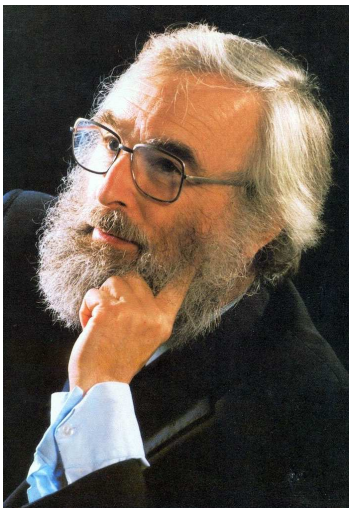

[59] Bron: Hilde Rheinhard over haar vader

Biografie[60]

Herman Jozef Roelstraete was het derde kind van Amatus Josephus Aimé en Magdalena Maria Peferoen. Het geboortehuis stond in de Molenstraat 42 waar in 1986 aan de gevel een gedenkplaat onthuld werd.

In 1939 startte hij in de normaalschool in Torhout. Hij volgde er de kosterschool en als vrije leerling de onderwijzersleergangen.

In 1942 liet hij zich inschrijven in het Interdiocesaan Hoger Instituut voor kerkelijke muziek (het Lemmensinstituut) in Mechelen. Hij kreeg er les van Henri Durieux (harmonie), Marinus de Jong (piano en contrapunt), Flor Peeters (orgel) en Jules Van Nuffel (koordirectie en muzikale esthetiek). In 1946 studeerde hij af in Mechelen met grote onderscheiding en de titel 'laureaat van het Lemmensinstituut'.

In 1947 werd hij aangesteld als leraar zang aan de Stedelijke Muziekacademie Peter Benoit in Harelbeke.

Terzelfdertijd (1946-1950) volgde hij les aan het conservatorium in Brussel. Hij behaalde er eerste prijzen voor zang bij Maurice Weynandt, contrapunt bij Marcel Poot en orgel bij Paul de Maleingrau. In 1950 haalde hij er de Prix Arnold voor orgel.

Van 1950 tot 1977 was hij directeur van de Vrije Muziekacademie van Izegem.

In 1957 studeerde hij dodecafonie o.l.v. Matthyas Seiber.

In 1969 werd hij leraar praktische harmonie aan het Koninklijke Conservatorium in Brussel.

In 1970 werd hij benoemd tot professor aan het Koninklijk Conservatorium, Nederlandstalige afdeling in Brussel.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek, orgel, piano, beiaard.

Koormuziek *(o.a. een bewerking van Hullebroecks Tineke van Heule, op. 149.4, en solozang)*.

Op gedicht van René De Clercq

Ode aan de arbeid *(op. 31 nr. 2, Het lied van de arbeid)*
Tineke van Heule *(op. 149, (koor a capella))*

Julius Röntgen

Leipzig 9-4-1855
Utrecht 13-9-1932

Biografie [4]

Hij vestigde zich in 1877 in Amsterdam, werd pianoleraar en was van 1914 tot 1924 directeur van het Amsterdamse conservatorium.

Hij was gehuwd met de Zweedse violiste Amanda Maier (Landskrona 19 februari 1853 – Amsterdam 15 juli 1894).

Behalve als dirigent werd hij bekend als pianist; hij begeleidde o.a. Joh. Messchaert, Carl Flesch en Pablo Casals. Hij was bevriend met Grieg en met Brahms. Ook René De Clercq behoorde tot zijn vriendenkring. In 1930 verleende de universiteit van Edinburgh hem een eredoctoraat.

Als componist trad hij in het voetspoor van Schumann en Mendelssohn.

Composities

Algemeen

Orkestsuite Oudnederlandse dansen op. 46, twaalf symfonieën, viool-, piano- en celloconcerten, filmmuziek.

Drie opera's, kamermuziek, liederen.

[60] Bron: Johan Roelstraete, tijdschrift Heulespiegel (Heulse Heemkundige Kring)

Ode aan de arbeid

René De Clercq (1877 - 1932)

Het lied van de arbeid

Herman Roelstraete 1925-1985

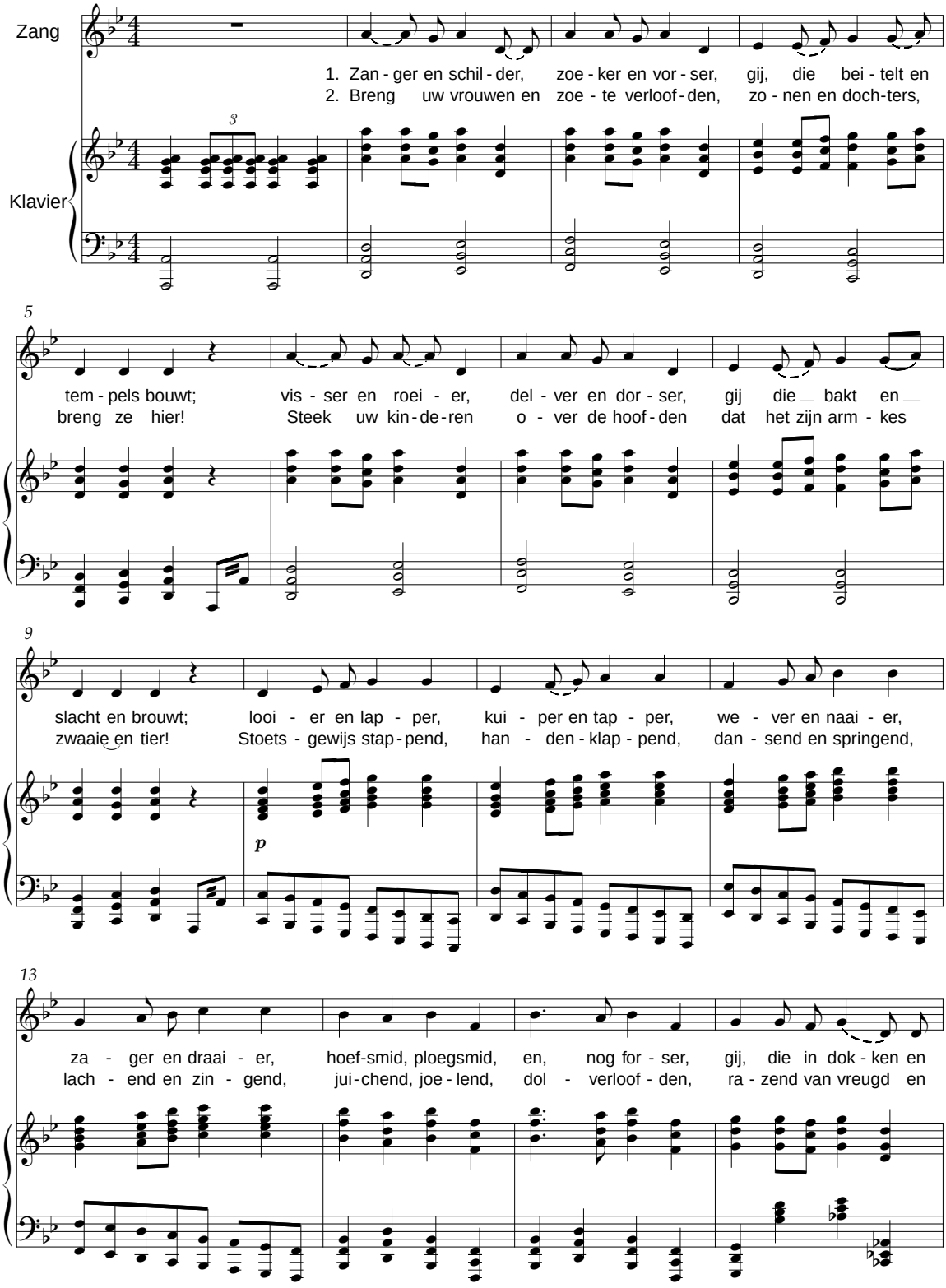

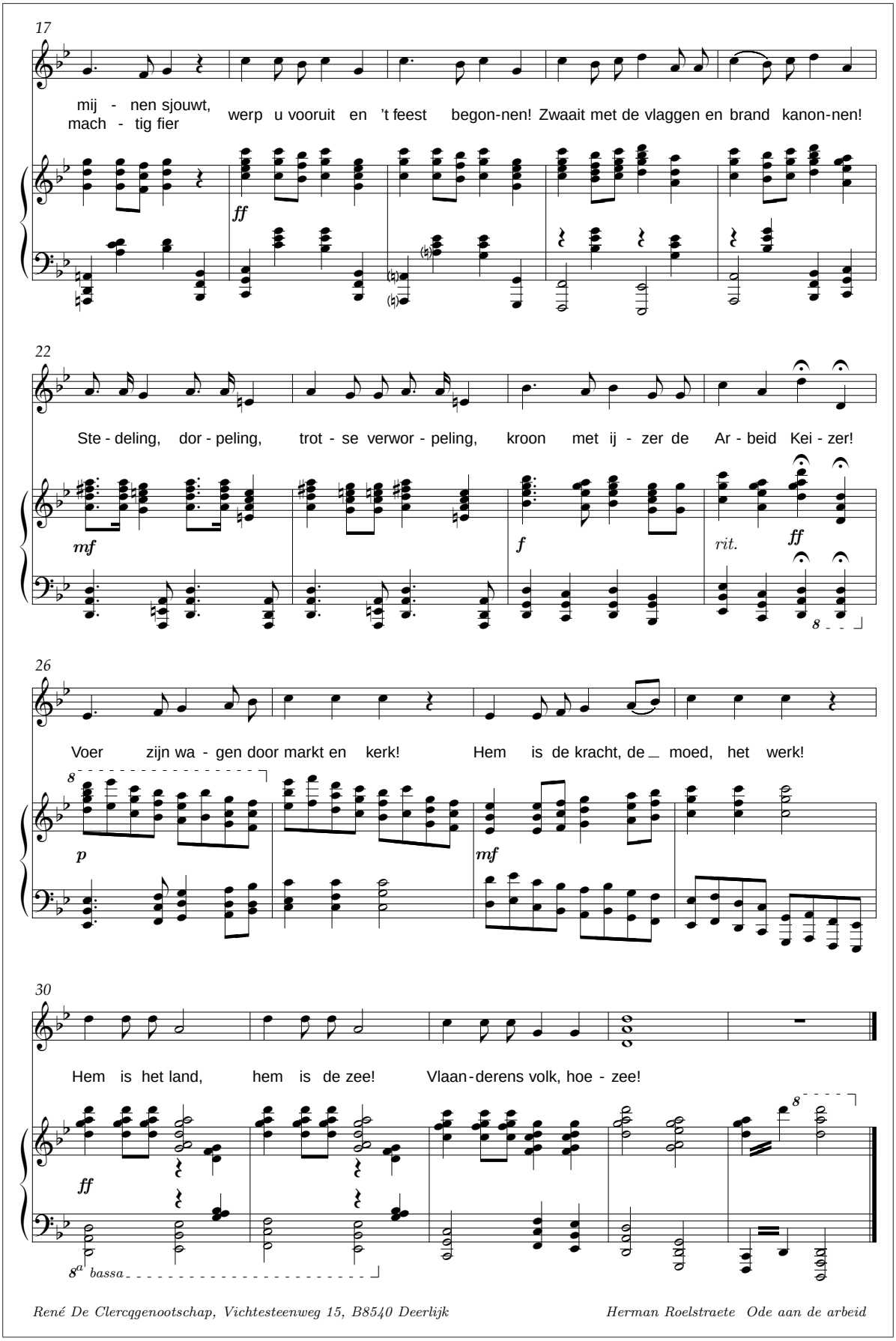

René De Clercqgenootschap, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk *Herman Roelstraete Ode aan de arbeid*

Het lied van de arbeid II/II

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(Op kerstdag, 1925, SA)*
De wiedsters *((1925, SA)*
Zonnegod (Zomergod) *(1927, SSA)*

Jacobus Johannes Ruygrok

Haarlem 20-4-1862
Arnhem 29-11-1935

Biografie [8] [58]

Het eerste muziekonderwijs kreeg hij van de stadskapelmeester Muller, die hem ook met de viool vertrouwd maakte. Bij Steenman volgde hij zang en bij M.A. Andriessen piano en orgel. Pas zeventien, werd hij benoemd tot leraar aan het Klein Seminarie en tot directeur van de zangvereniging “Sancta Caecilia” in Kuilenburg. In 1883 legde hij het examen van N.T.V. af en vestigde hij zich in Purmerend.

Hij studeerde nog verder onder leiding van Bernard Zweers (contrapunt en compositie), Henri Tibbe (piano) en Cateau (zang). Hij werd pianobegeleider van het Amstels Mannenkoor.

Vanaf 1889 speelde zijn carrière zich af in Arnhem. Hij werd er organist van de St.-Walburgakerk, richtte er kamer- en oratoriumconcerten in, leidde het Arnhemse mannenkoor en het “werkmanszangkoor St.-Caecilia”.

Composities

Algemeen

Piano- en orgelwerken, cantates, allerlei koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De mulder *(NMI, 1907, 4-st. a capella)*

Joseph Ryelandt

Brugge 7-5-1870
Brugge 29-6-1965

Biografie [11]

Hij studeerde aanvankelijk rechten, maar besloot zich op de muziek toe te leggen. In 1891 werd hij privé-leerling van Edgar Tinel in Mechelen, en al het jaar daarop schreef hij zijn eerste werken.

Ryelandt was directeur van het Stedelijk Conservatorium in Brugge (1924-1939). Hij was lid van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België en kreeg de eretitel van baron. De muziek van Joseph Ryelandt is fundamenteel religieus geïnspireerd en er wordt vaak op stijl- of geestesverwantschap met César Franck gewezen. De pedaalnoot in de bas bij de aanvang en de maatwisselingen in de nazang zijn slechts enkele kenmerken, die dit karakter onderstrepen.

Composities

Algemeen

Symfonieën, ouvertures en symfonische gedichten, vijf oratoria en talrijke cantaten. Kamermuziek, vele liederen en koorwerken (het vierstemmig *Ave Maria*, de Latijnse *Weesgegroet* benadert dicht de prevelende gebedstoon).

Op gedicht van René De Clercq

Avondstilte (t) *(opus 38.10, 1904, middenstem en piano)*
De wiedsters (Maria, grote Reine, *Wiedster lied, Op. 38 nr. 9*)

Bernardus Theodor Santen

13-1-1872 – ?

Biografie [51]

Hij was eerst boekhouder, daarna accountant in Amsterdam, nadien in Heemstede. Na de dood van zijn eerste vrouw hertrouwde hij in 1923. Uit dit huwelijk werden 17 kinderen geboren.
Hij was publicist, dichter en vaardig schilder. Zijn muzikale vorming kreeg hij van Anton Averkamp.

Composities

Algemeen

Liederen meestal op eigen teksten.

Op gedicht van René De Clercq

Ring-King

Jef Schampaert

Kalfort-Puurs 18-02-1899
Willebroek 11-01-1985

Biografie [8] [57]

Jef Schampaert studeerde hij aan het Conservatorium van Brussel bij leraars als Richard Kips, Raymond Moulaert en Louis De Bondt. Toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak, moest hij noodgedwongen zijn studies onderbreken. De verbinding tussen Kalfort en Brussel was immers onmogelijk. Na de oorlog trok hij naar het Conservatorium van Antwerpen, waar hij harmonie volgde bij Lodewijk Ontrop en August De Boeck, orgel bij Arthur De Hovre, contrapunt en fuga bij Lodewijk Mortelmans en kunstgeschiedenis bij Arthur Cornette.

Met zijn Scherzo voor vier violen behaalde Schampaert in 1924 de prijs Albert de Vleeshouwer voor compositie. Het is echter vooral in zijn symfonische werken dat hij zich van zijn sterkste kant laat zien. Flor Alpaerts had hem tijdens enkele privélessen de geheimen van orkestratie en compositie bijgebracht en onder diens leiding werd Schampaerts werk ook uitgevoerd. Op 6 februari 1929 vond in de feestzaal van de Dierentuin de première van zijn Tragisch-komische-fantaisie onder de leiding van Alpaerts plaats. Later volgden uitvoeringen van onder meer zijn Horizonten, Rhythmendans en Sotterniën.
In 1929 stond Schampaert mee aan de wieg van de Gemeentelijke Muziekschool in Willebroek. Hij werd er aangesteld als bestuurder-leraar. In deze hoedanigheid schreef hij zijn Kleine Harmonieleer, een pedagogisch werkje dat vroeger vrij algemeen in de muziekacademies als handboek werd gebruikt. In 1942 werd hij leraar harmonie aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Zijn oeuvre omvat naast negenentwintig orkestwerken, ook negentien composities voor klein ensemble, eenentwintig solowerken, een opera, negen koorwerken, negenentwintig composities voor begeleide solisten (meestal tenor), een kindercantate, een kinderballet en een suite van acht kinderliederen op teksten van Tine Rabhooy.

Op gedicht van René De Clercq

Blijlied *(*Driestemmig staplied, a capella)

Robert Schampaert

Kalfort-Puurs 26-09-1893
Stanleyville (Congo) 27-03-1954

Biografie [44]

Zijn vader was koster-organist, hij dirigeerde fanfares. Zijn moeder was schoolhoofd van de plaatselijke gemeentelijke meisjesschool. Hij werd Robrecht genoemd. Na de oorlog

trok hij naar Congo, als administrator. Hij verongelukte, toen hij, voor zijn terugkeer, nog eens met zijn volbloedpaard wou rijden.

Zijn broer Jozef was ook componist.

Meer info over beiden in Lexicon Vlaamse componisten geboren na 1800 door Flavie Roquet uitgegeven door Roularta Books Beiden staan erin onder de nummers 1403 en 1404

Composities

Algemeen

Een tantum ergo, een staplied, zes oorlogsliederen, Avondlied en nog andere.

Op gedicht van René De Clercq

Avondlied

Gerard Schellekens

Tilburg 14-5-1867 – ?

Biografie [54]

Hij kreeg zijn opleiding van W.J. Reyniers, die zelf muziekleraar en organist was. Al op 14-jarige leeftijd werd hij benoemd tot organist in de parochie van O.-L.-V. Onbevlekte Ontvangenis en in 1898 in de parochie van het H. Hart in Tilburg.

In 1908 volgde hij zijn leermeester op als directeur van een mannenkoor, Sint-Caecilia.

Composities

Algemeen

Pianomuziek.

Geestelijke koormuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste

Dirk Engel Schipper

1912-1994

Biografie

Op gedichten van René De Clercq

Koninkventjes

J. A. Schreurs

1912-1994

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Bierkens plaats *(TTBB), NMI MNmfII/1262*

Alfons Schrey

Antwerpen 10-12-1879
Oude-God 27-5-1947

Biografie[61]

Zijn ouders waren van Duitse nationaliteit. Vader, Mauritius Julius, was meesterschoenmaker, die nog onderricht gaf in de schoenmakersschool Frederic Ozanam in Antwerpen. Deze stiel leidde tot spanning met zijn twee zonen, Alfons en Julius. Alles draaide om veters. De veters, of wat hiervoor moest doorgaan, werden uit katoen gemaakt en dan door pek getrokken. Een uitermate vieze aangelegenheid die vader door-

[61] Bron: bron: Marc Schrey, Mortsel

Aan mijn diepbetreurde Vlaamse vriend Jozef van Velsen
heldhaftig gesneuveld in Weychmael, 12-9-1914

Avondlied

René De Clercq (1877 - 1932) Robrecht Schampaert (1883-1954)

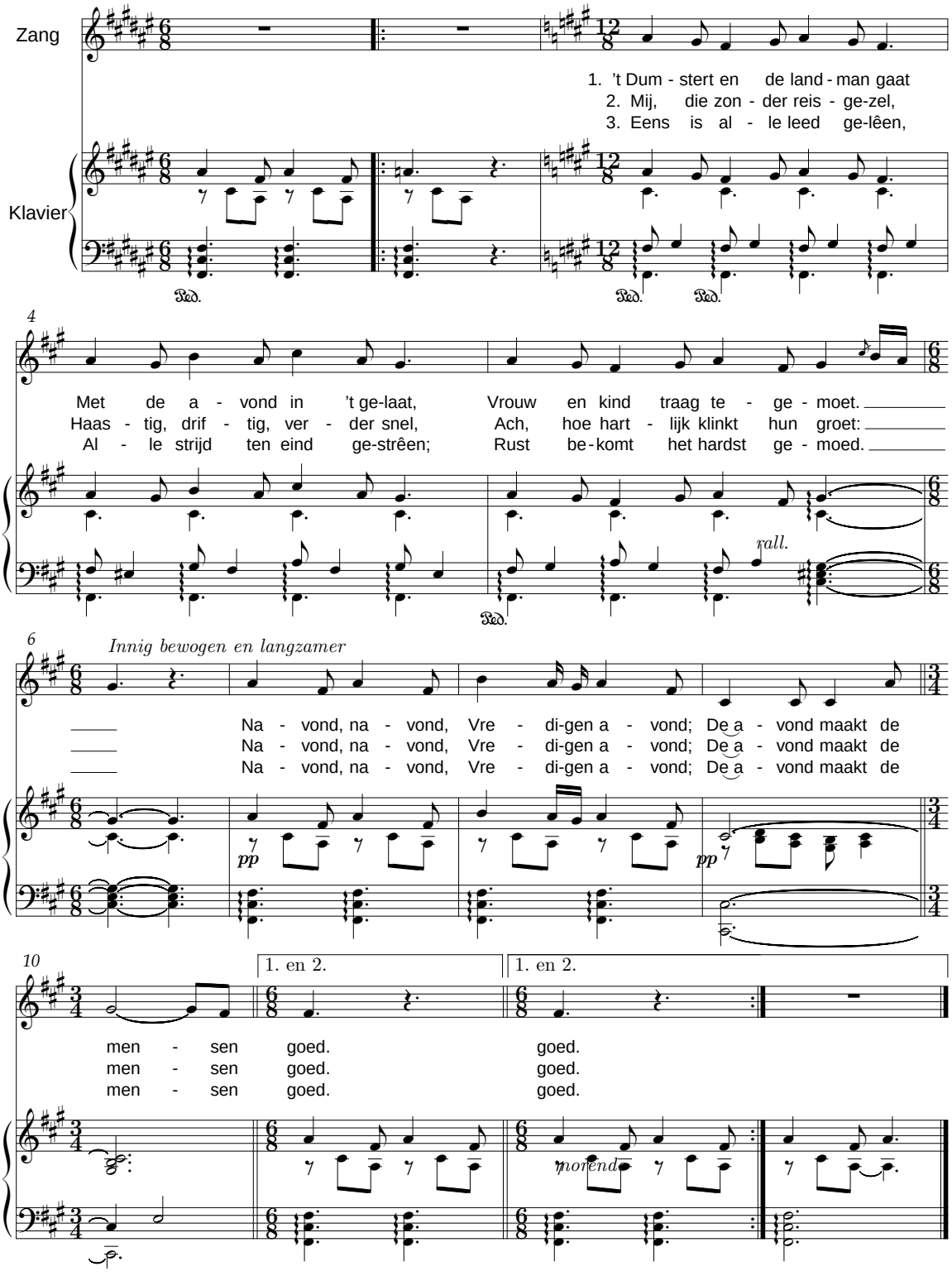

Avondlied - Robrecht Schampaert *René De Clercqgenootschap, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Gerard Schellekens (1867-?)

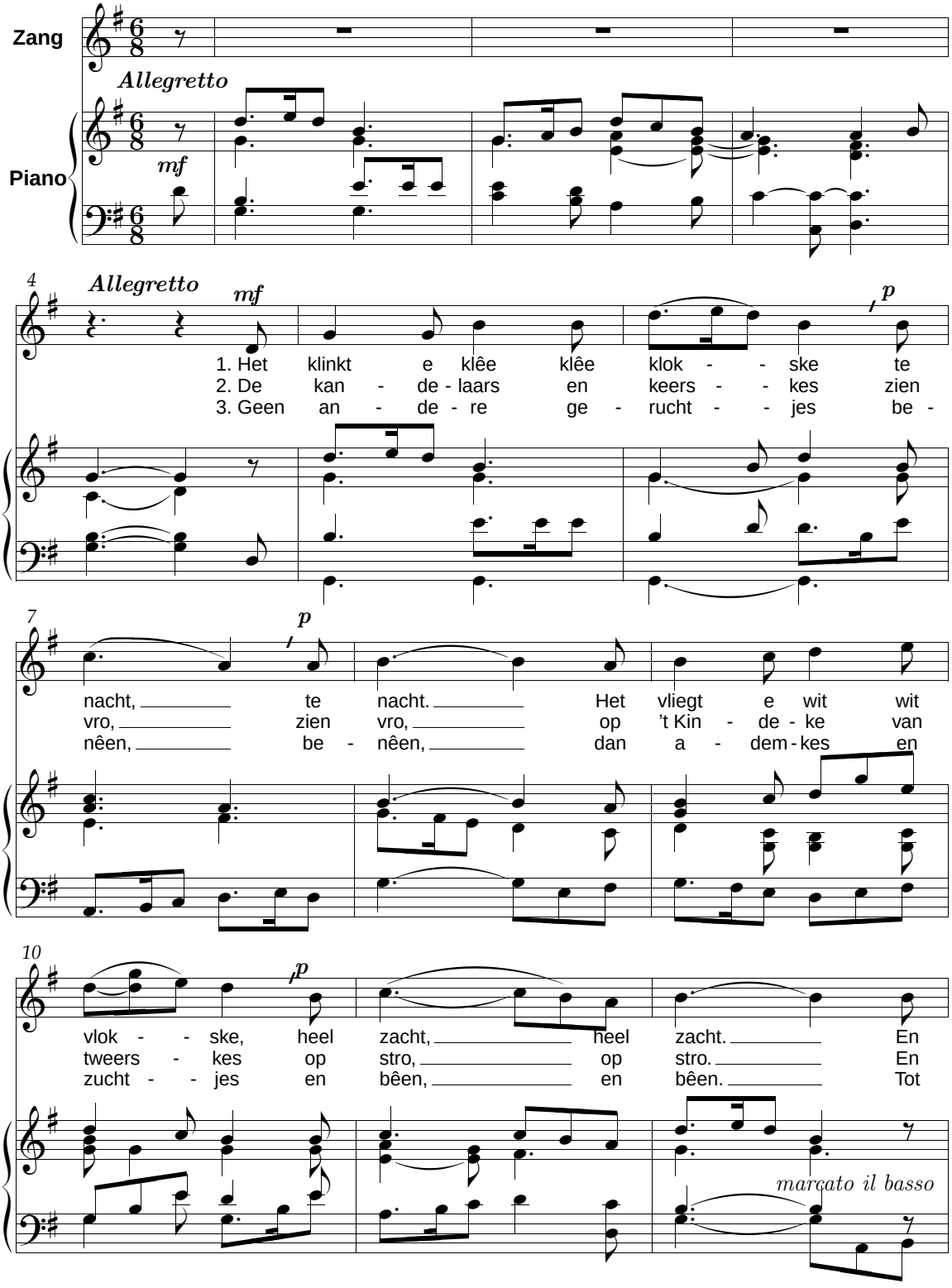

Adeste - Gerard Schellekens *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

Adeste - Gerard Schellekens 1/2

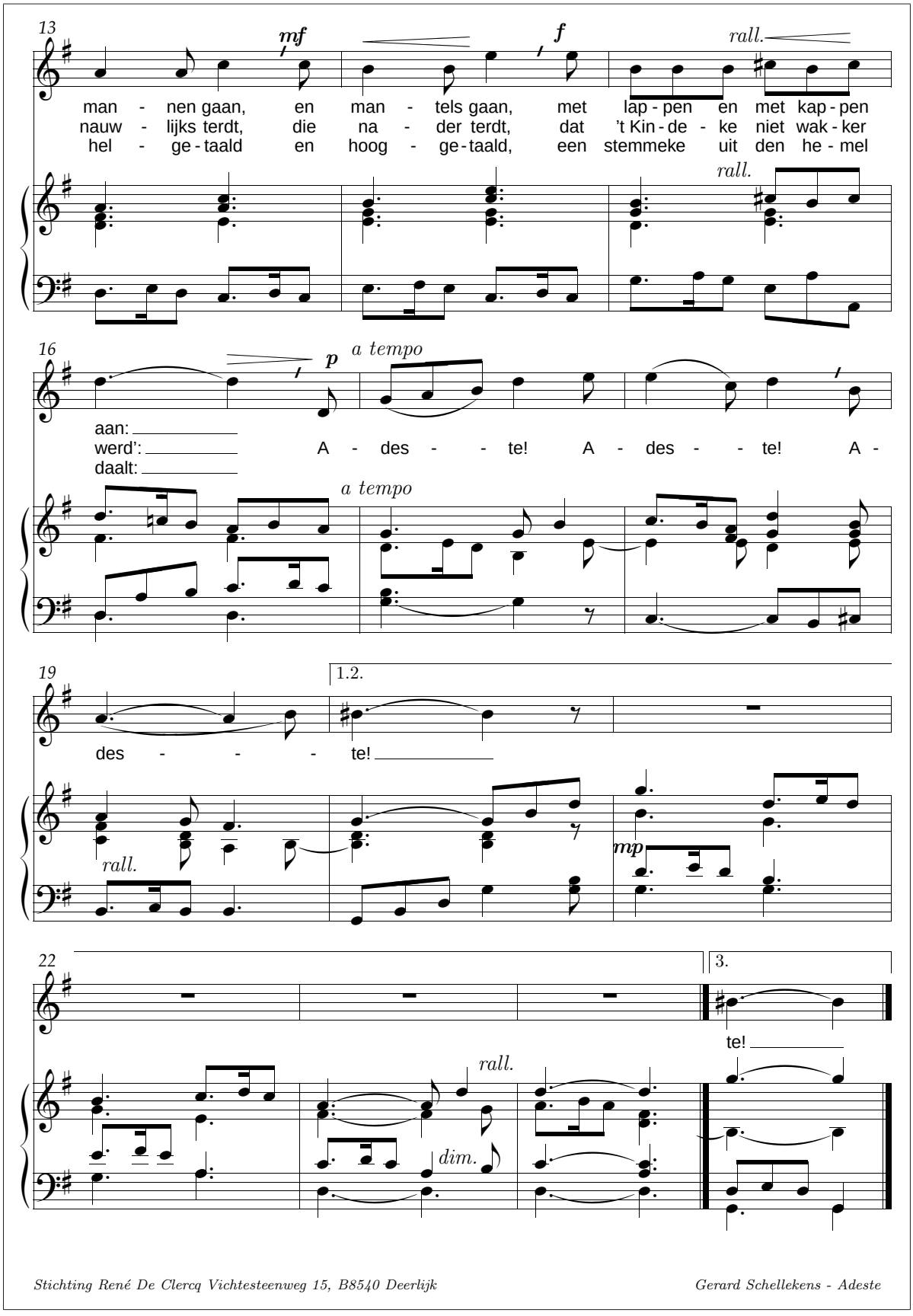

Adeste - Gerard Schellekens 2/2

schoof naar zijn 2 zonen. Want: “Ze moesten de stiel leren, met muziek was er niets te verdienen.” Hij had ze intussen wel naar de muziekschool van Peter Benoit gestuurd. Er kwam ruzie tussen vader en de twee zonen. De pek bleef immers aan hun vingers kleven waarmee ze een paar uur later viool moesten spelen. Alfons was de “brave” en verdroeg vaders wil. Zijn broer Julius verliet de ouderlijke woning en trok naar Parijs.

Alfons groeide in Antwerpen op tot een professioneel musicus. Hij werd eerste violist en concertmeester aan de Vlaamse opera. Als bijkomende activiteit componeerde hij natuurlijk ook. Om een centje bij te verdienen, hield zijn echtgenote, Joanna Leys, de winkel van de H.-Kruisparochie van Oude-God open.

Alfons en Joanna kregen drie meisjes. Het jongste, Hendrika, kwam op 13-jarige leeftijd om het leven in het gruwelijke bombardement op Mortsel van 5 april 1943. Niet minder dan 936 personen stierven toen, van wie enkele honderden kinderen in drie scholen.

Alfons, die een innemende en uitermate lieve en kunstzinnige persoon was, is die slag nooit te boven gekomen. Van verdriet kwijnde hij weg. Zijn laatste wens was begraven te worden naast zijn kleine Hendrika.

Men is nog altijd bezig met het archief van Alfons op te sporen en samen te brengen. Dat zal heel wat meer licht werpen op zijn muzikale carrière en zijn werk.

Alfons richtte veel liederavonden in voor het volk, waar de liederen van zijn broer Julius J.B. uitgevoerd werden. René De Clercq stond ook steeds op het programma.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten *(t)*

Julius J.B. Schrey

Antwerpen 26-12-1870
Antwerpen 3-12-1936

Biografie[62,63]

Samen met zijn broer, Alfons, stuurde vader hem naar de muziekschool van Peter Benoit, waar hij zich met voorbeeldige ijver toelegde op de studie van het vioolspel.

Nauwelijks 11 jaar fungeerde hij als orkestlid in het voormalige Scalatheater. Ook harmonie, contrapunt en fuga leerde hij grondig bij Jan Blockx en Peter Benoit. Zijn studie zette hij verder aan het conservatorium van Brussel en na een ruzie met zijn vader (zie Alfons Schrey blz. 193) in Parijs.

In 1888 werd hij aangenomen in het orkest van de toenmalige Franse opera in Antwerpen. Hij werkte mee aan concerten in Brussel en in het casino van Blankenberge. Zijn faam als violist groeide met de dag.

Hij wilde ook de Romeprijs behalen, maar als gevolg van een afgesprongen liefdesrelatie liet hij zich door Frank van der Stucken die sinds vele jaren werkzaam was in Amerika, overhalen om daar zijn geluk te beproeven. In 1893 stak hij de oceaan over, werd lid van een befaamd Amerikaans strijkkwartet, reisde een jaar de U.S.A. rond en keerde, voorzien van een rijkgevulde beurs en met roem overladen, naar Antwerpen terug.

In 1894 werd hij aangeworven in het orkest van het toen pas gestichte Nederlands Lyrisch Toneel, dat later de Vlaamse Opera

[62] Bron: Frits Celis in VMT, december 1970
[63] Marc Schrey, Mortsel

Van ’t spinsterke

René De Clercq (1877 - 1932) J. B. Schrey 1870-1936

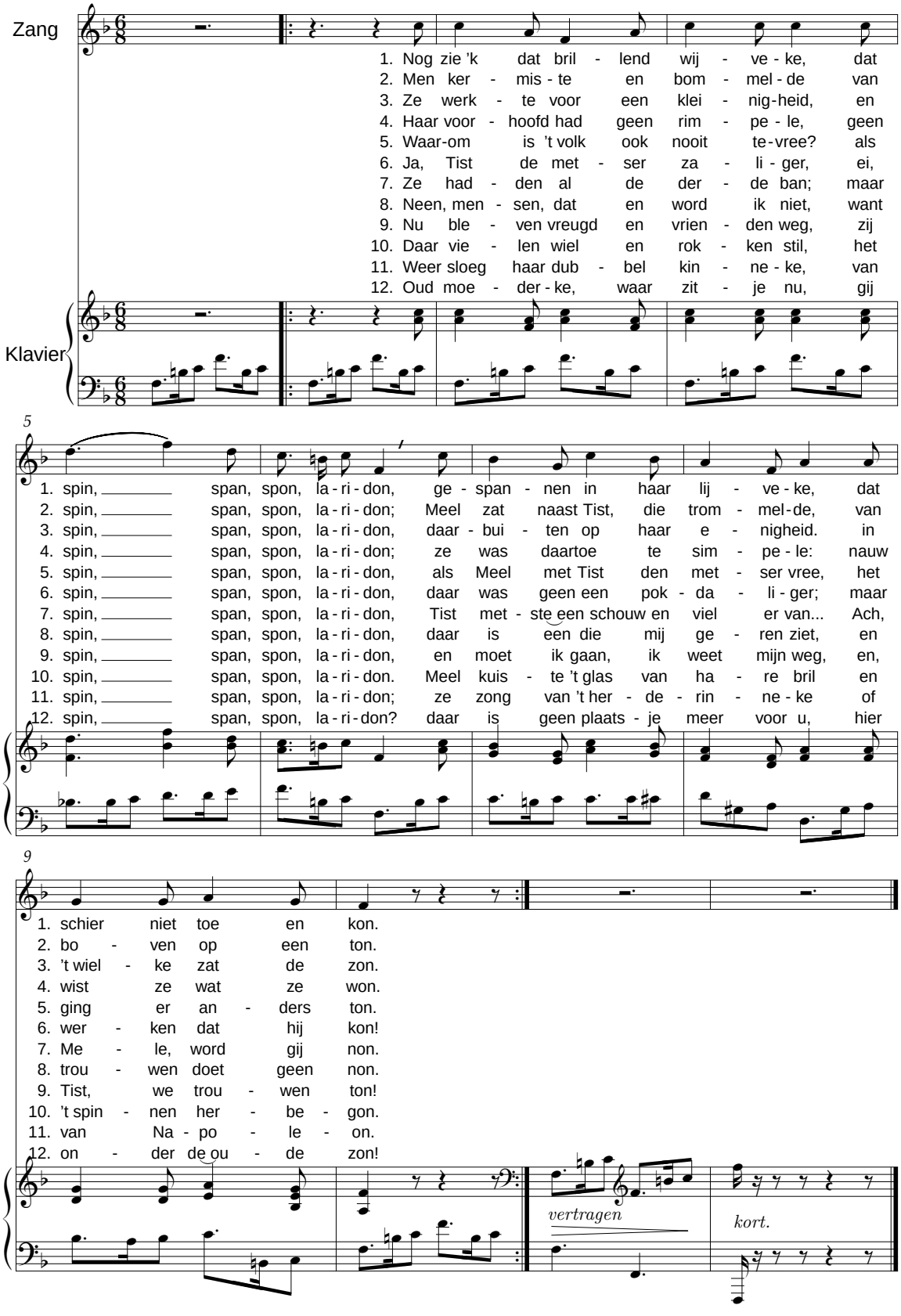

Van ’t spinsterke J. B. Schrey

Van Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932) J. B. Schrey 1870-1936

Zang

Klavier

1. Pier zei: ik weet een woor - de - ke, Een
2. Een huis - ke met een ho - ve - ke, Een
3. We ko - men, met ons han - de - kes, Wel
4. En kun - nen wij wat stui - ver - kes Be -
5. Blaast dan een gun - stig win - de - ke Het
6. Gij kiest uit al mijn wie - ge - kes, Het

4

woor - de - ke voor u. We trek - ken 't kor - te koor - de - ke, Ka -
keu - ken met een schouw; Wat stoe - len en een sto - ve - ke, En
mak - k'lijk aan de kost. Ik maak er voort mijn man - de - kes, Mijn
spa - ren op 't ge - win, Ze gaan al - zeer en zui - ver - kes De
won - der - schip - ke al - hier, We ko - pen ons een kin - de - ke, En
al - ler - sier - lijk - ste uit; En jaagt de dol - le vlie - ge - kes Met

8

trien, we trou - wen nu.
wij daar man en vrouw.
win - kel wordt uw post.
aar - den spaar - pot in.
he - ten 't Trien-tje of Pier.
kus - sen van zijn huid.

Trien - lief, is dat geen plan, geen plan, Trien -

vertragen *in tijdmaat*

12

1-5. 6.

lief, is dat geen plan? plan?

Pier de mandenmaker J. B. Schrey

werd.

Vanaf 1901 tot 1908 werd hij er eerste dirigent en van 1908 tot 1936 dirigent-titularis.

Intussen was hij gehuwd met de zeventien jaar jongere Margareta Feytens.

Hij was een uitstekend Wagnerdirigent. Zijn invloed bij de samenstelling van het repertoire viel niet te onderschatten.

Vermeldenswaardig is dat Julius de eerste uitvoering van Jef Van Hoofs Groeninghe dirigeerde op de Guldensporenherdenking van 1909.

Tijdens W.O. I bleven de deuren van de opera gesloten. Om den brode was Julius genoodzaakt een plaats van bediende in de plaatselijke bibliotheek te aanvaarden. Hij werd ook benoemd tot leraar notenleer aan het Antwerpse conservatorium.

Buiten zijn wil om werd hij in 1935 betrokken bij een ingewikkeld syndicaal conflict en moest hij als dirigent ontslag nemen. Dat brak zijn levenslust. Hij overleed aan een beroerte.

Na zijn dood werd een bronzen borstbeeld, gemaakt door de Antwerpse beeldhouwer Willy Kreitz, tijdens een herdenkingsavond ingehuldigd. Het werd in de foyer van het operagebouw geplaatst waar het van 1936 tot diep in de tachtiger jaren gestaan heeft. Dan verdween het. Tot op heden is het zoek.

Composities

Algemeen

De opera's *Het Arendsnest en De Smid van de Vrede,* op libretto's van A. Monet, het lyrische drama *Camilla,* een symfonie, een strijkkwartet, stukken voor piano en voor viool en een groot aantal liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De mulder
Dzing-Rusch
Lapper Krispijn
Mijn ventje slaapt
Minneliedje *(t)*
Pier de mandenmaker
Ring-King
Van 't spinsterke

Mevr. Seys-Dorchain

Oostende 16-03-1890
Oostende 23-06-1972

Biografie[64]

Marcelline Dorchain kwam uit een gezin van vier kinderen, drie meisjes en één jongen. Hun vader was een zeer gewaardeerd kleermaker want hij vervaardigde de kleren van de prinsjes Leopold, later Koning Leopold III, en Karel, tijdens W.O. II Prins-Regent, die veel in Oostende verbleven.

Van de vier kinderen van het gezin Dorchain was Marcelline de enige die muziek studeerde. Op 14 juli 1910 behaalde ze een eerste prijs piano en harmonie aan het Gentse conservatorium, waar ze o.a. Paul Lebrun (zie blz. 141) als leraar had. Graag had ze deelgenomen aan de Romeprijs maar van vader Dorchain mocht dat niet: het bracht immers niets op. Intussen was ze al op 2 april 1910 gehuwd met Oscar Seys. Zo was ze niet langer afhankelijk van haar vader die vooral voor zijn kinderen een beetje een boeman was. Zo kon ze ook onmiddellijk als beroepsmusica door het leven. Ze werd mu-

[64] Met dank aan Jean Pierre Falise en Dirk Nolf, kleinzoon van Mw Seys-Dorchain, voor de informatie.

zieklerares aan het St.-Andreascollege, gaf privé-pianolessen, was begeleidster in het Casino van Oostende – ze was heel goed bevriend met J.Toussaint de Sutter (blz. 202) – en speelde samen met een violist (L. Verplancke)(?) in cinemazalen om de stomme film te verlevendigen. Haar composities liet ze, onder de naam Mevrouw Seys-Dorchain, drukken bij de gekende Oostendse drukkersfamilie Devriese.

Composities

Algemeen

Militaire marsmuziek, zangspelen en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Moederke alleen (KBR)

Leo Smeets

Maastricht 23-5-1899 – ?

Biografie [11]

Hij kreeg zijn opleiding aan de muziekschool van Maastricht, waar hij voor het eerst optrad in 1918.

Hij maakte carrière als dirigent.

Als componist werden vooral zijn koorwerken geapprecieerd. Hij was trouwens een bekend en veel gevraagd jurylid bij vrije nationale koorwedstrijden.

Composities

Algemeen

Harmoniewerken o.a. *Brabantia Nostra.*

Koorcomposities: *Paschalismis.*

Op gedicht van René De Clercq

Liederen leeft *(TTBB, a capella)*
Het lied van de terwe *(SATB, NMI22485)*

Emiel Smets

Biografie [63]

Over zijn levensloop hebben we slechts drie algemene zekerheden: hij werd geboren in Scherpenheuvel, studeerde muziek bij L. Dubois en werd organist “ergens” in Brussel.

Als musicus krijgt hij volgende beoordeling mee: een geleerd musicus die houdt van eenheid en evenwicht en die verzorgde begeleidingen schreef.

Composities

Een symfonie, een lyrisch drama (De lichtende rozelaar), twee Franse kindercantaten, Franse en Vlaamse liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Lentelach *(Davidsfonds, 1911)*

Groep Stekebees

Biografie

De meisjesgroep Stekebees bestond uit Ragna Verreycken (+2004), Marleen Goossenaerts en Mieke Callaerts. In het laatste decennium van de vorige eeuw lieten zij zich opmerken door het zingen van jeugdbewegingsliederen, trekkersliederen, volksliedjes. Pretentieloos, maar net daardoor zo aangrijpend mooi.

Composities

Algemeen

Zij brachten ook twee albums uit op muziekcassette: ’Laat liederen horen’ en ’Wij weven nieuwe tijden’. Daarnaast werden op de verzamel-CD ’Speelman’ een viertal liduitvoeringen van hen opgenomen.

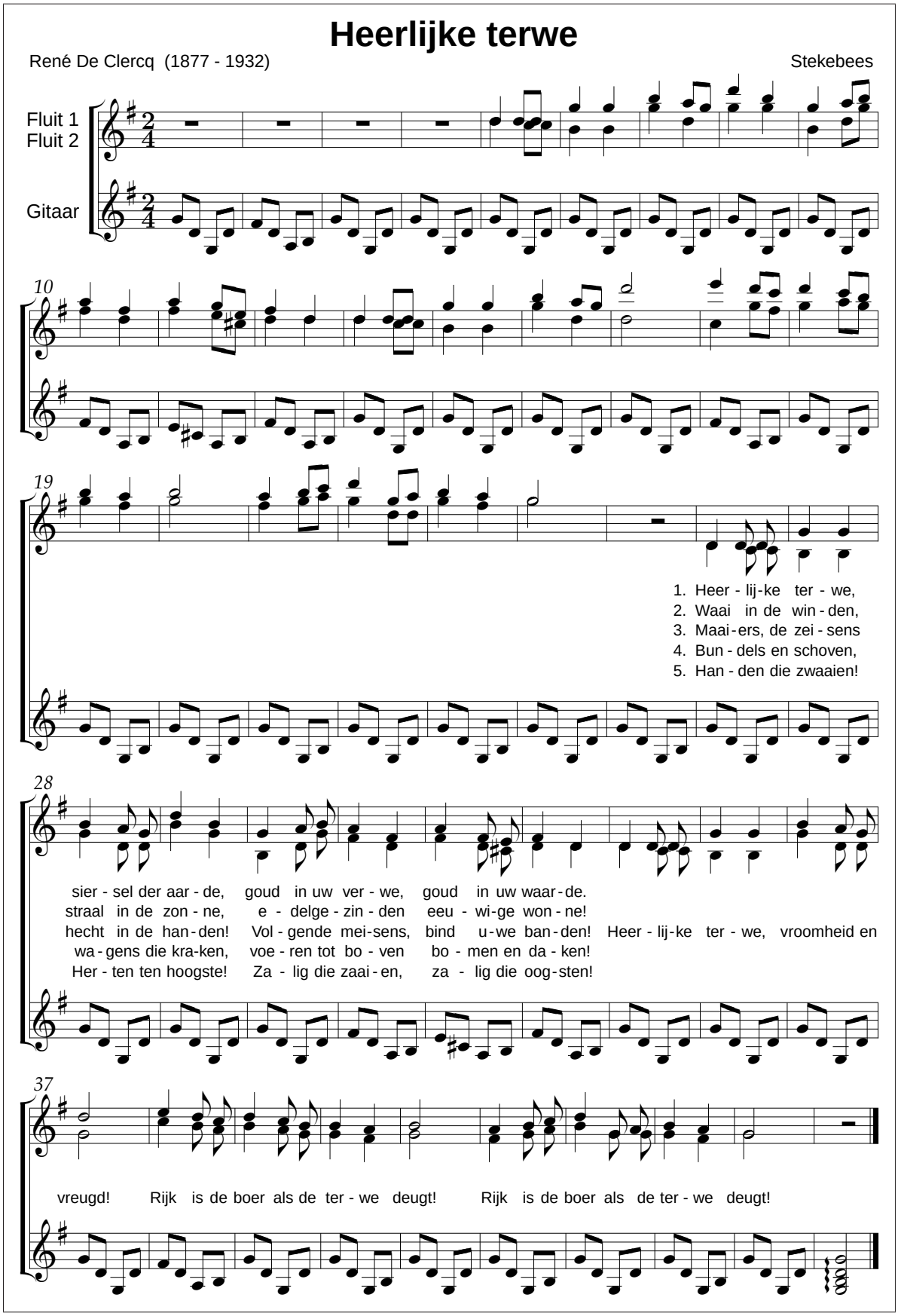

Het lied van de terwe Stekebees

Op gedichten van René De Clercq

Het lied van de terwe *(2-stemmig, met gitaar)*

Korstiaan Stougie
(1908-1988)

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben uw wake *(dec. 1935) bron: NMI*

P.H. Strootman

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Ti-ti-ti-tiere *(TTBB, a capella)(NMI)*

S. Struik-Dijk

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt *(m)*

Henk Sweers

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke
Koninkventjes *(op. 7)*
Niet iedereen kan heiden zijn (NMI)
Nieuwe mei

Jef Tinel
Lessen 11-5-1885
Gent 25-5-1972

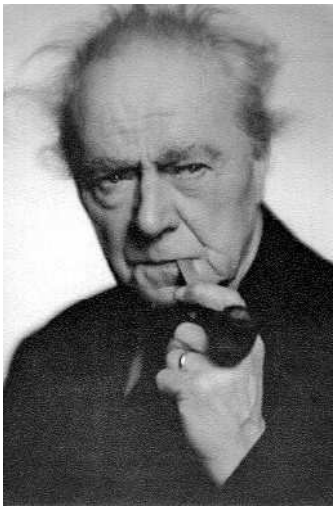

Biografie[65]

Hij was de zoon van Oscar en de neef van Edgar Tinel. Zijn eerste muziekonderricht kreeg hij van zijn vader die koster – organist in Maldegem was. Op 9-jarige leeftijd verving hij reeds zijn vader op de orgelbank in Maldegem. Zijn verdere muzikale studies deed hij te Mechelen aan het Lemmensinstituut, bij zijn peter-oom Edgar Tinel, waar hij zijn diploma van laureaat in orgel, contrapunt, harmonie en fuga behaalde. Later bekwaamde hij zich nog verder bij de befaamde muziekpedagoog Leo Moeremans in Gent.

Hij volgde zijn vader op als koster-organist in Maldegem. In 1929 zei hij het kosterschap vaarwel en ging naar Tielt waar hij dirigent werd van verschillende koren, harmonieën en fanfares, o.a. in Tielt, Ardooie, Roeselare, Aspelare, Lede, Aalst e.a. In 1936 keerde hij

[65] Bron: Peter Leys, kleinzoon van Jef Tinel

Fijn Liefje

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Jef Tinel (1885 - 1972)

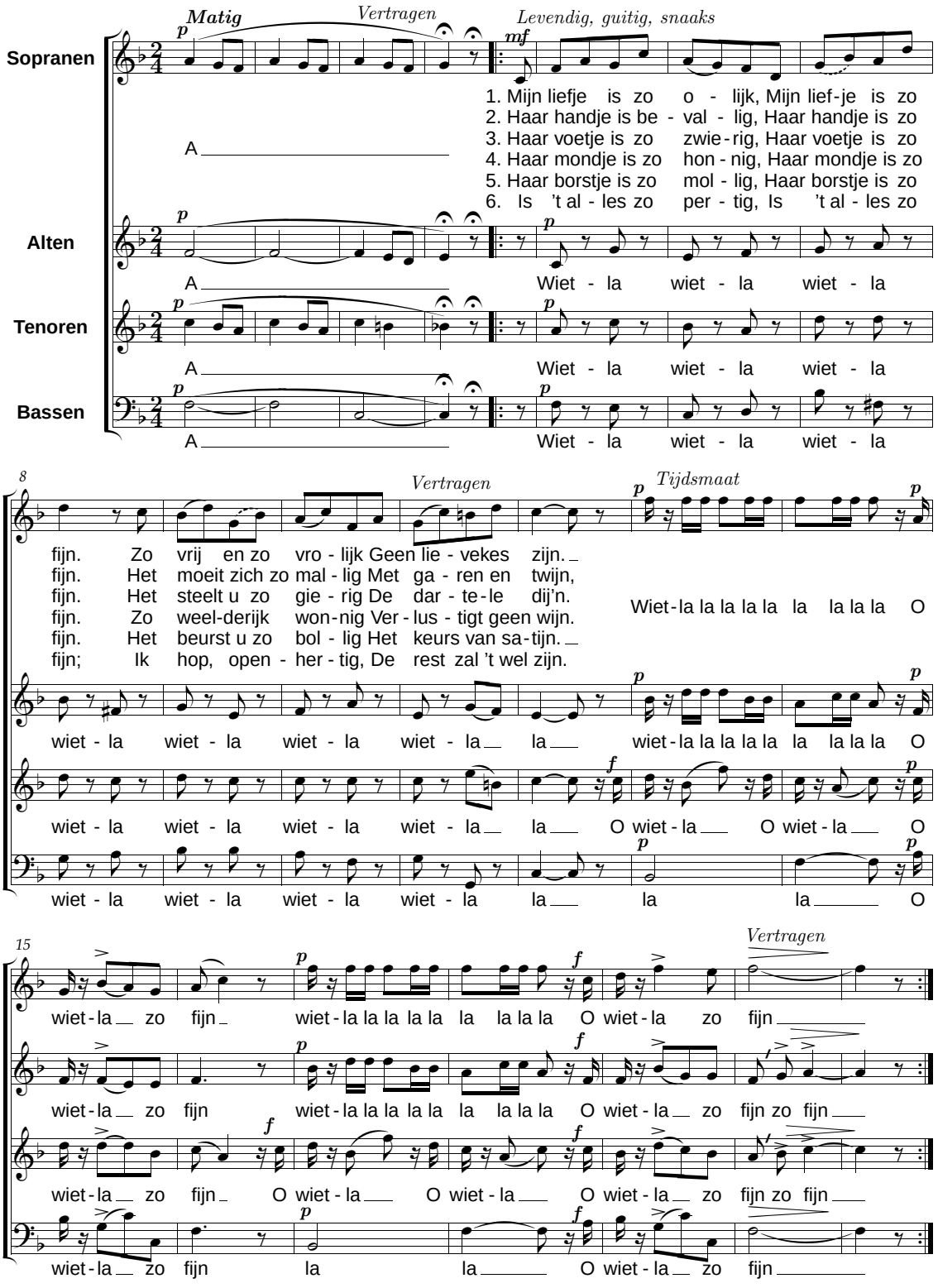

avr@pandora.be *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk, België*

©Peter Leys, L.A. Schockaertstraat 33, 1600 St.-Pieters-Leeuw, België

Fijn liefje - vierstemmig lied van Jef Tinel

Adeste

René De Clercq (1877 - 1932) Jef Tinel (1885 - 1972)

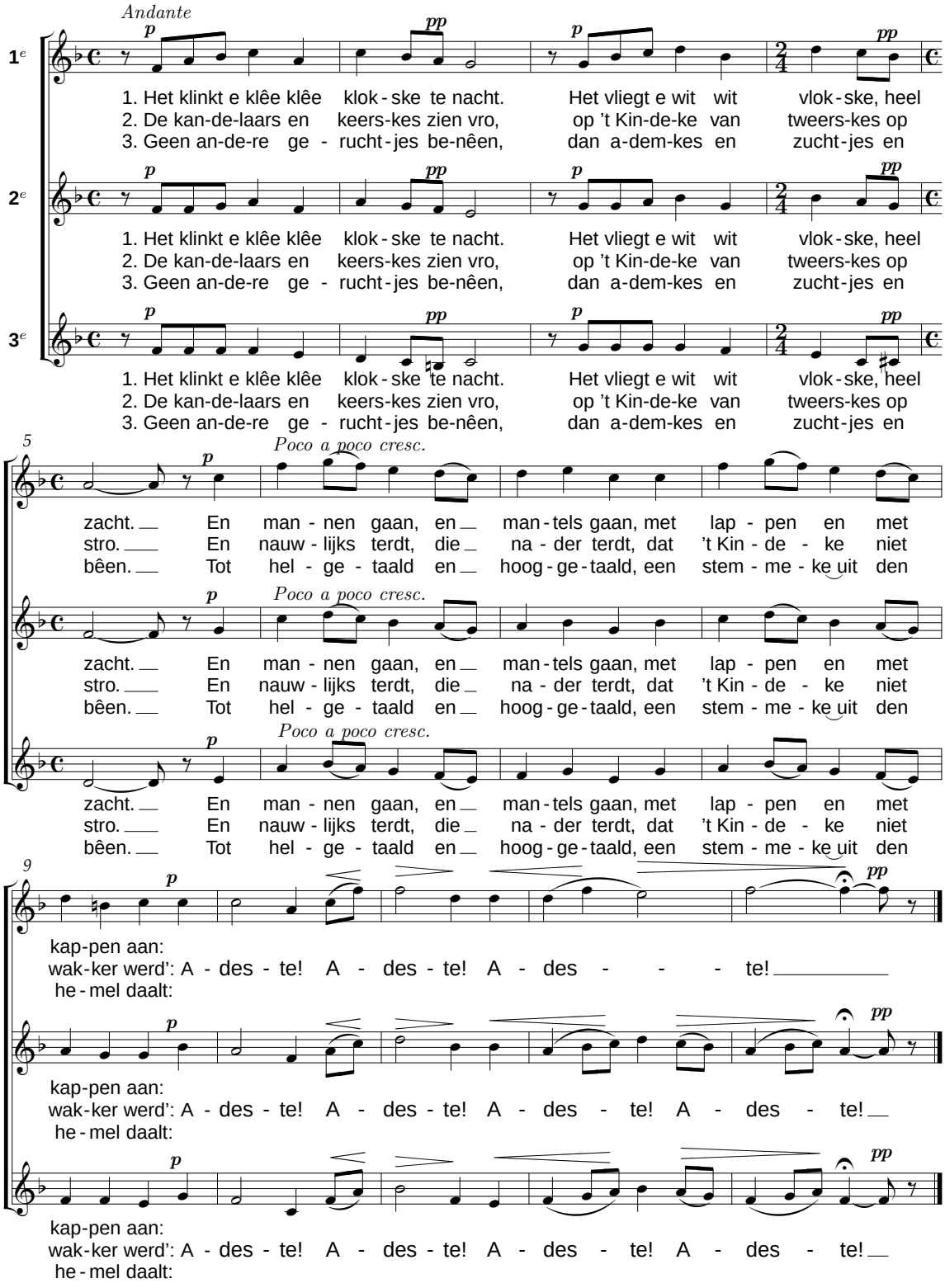

Adeste - driestemmig lied van Jef Tinel

naar Maldegem terug waar hij leraar aan de rijksmiddelbare school werd en waar hij de gemeentelijke muziekschool stichtte waarvan hij leraar en directeur bleef tot op de dag dat de school in de naoorlogse periode gesloten werd.

Ondertussen was hij ook enkele jaren leraar muziek aan het Koninklijk Atheneum in Eeklo. In 1948 kwam Jef Tinel naar Gent als organist bij de paters augustijnen, waar het prachtige Cavaillé-Collorgel een streling was voor oog en oor. Hij verhuisde in 1956 en trok zich terug in Oostakker om er zorgeloos te leven tussen het groen, de stilte en de muziek.

Zo bescheiden als hij leefde, zo stil is hij in Gent gestorven. Hij liet heel wat onuitgegeven werken na.

Met zijn daverend strijdlied 'Wij zijn bereid' veroverde hij geheel Vlaanderen. Het behoort tot het vaste repertoire van het Vlaams Nationaal Zangfeest en de IJzerbedevaart. Op die manifestaties was hij vaak als dirigent actief.

Zijn Vlaamse activiteit heeft hem na W.O. II enkele weken gevangenschap gekost.

Met een van zijn orkestwerken won hij een prijs van het toenmalige N.I.R. en met koorwerken won hij provinciale prijzen, terwijl hem voor zijn liederen een prijs van het Davidsfonds en het Willemsfonds werd toegekend.

Composities

Algemeen

Haast uitsluitend vocale muziek, waaronder werken voor liturgisch gebruik, koren, cantates en honderden liederen.

Dramatisch werk *(Fra Angelico, De verloren zoon)*, composities voor orkest (onder andere *Suite voor orkest*).

Op gedichten van René De Clercq

Adeste *(voor 3 gelijke stemmen, 1942)*
Fijn liefje *(SATB, a capella)*
Als 't bruine veld *(koorwerk, met orkest)*
De mooie danseresjes *(Uit Leeuwerik)*

Armand Toremans

Morkhoven 25-12-1895
Herentals 5-11-1992

Biografie

Naast het feit dat Armand Toremans een kerstekind was, was hij o.a. organist in Noorderwijk, dirigent van het kerkkoor en van de plaatselijke fanfare. Hij was een zeer bescheiden man.

Verschillende van zijn werken verdienen een ruimere verspreiding. Om den brode was hij drukker.

Composities

Hij componeerde ontelbare gelegenheidsliederen, talrijke Maria- en Kerstliederen en meerstemmige missen. Zijn composities werden niet uitgegeven en zijn meestal slechts bekend in de Kempen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(4-st. a capella)*

J. Toussaint de Sutter

Gent 10-4-1889
Fréjus 2-12-1959

Biografie[66] [4] [43]

Julius studeerde aan het conservatorium in Gent en behaalde er eerste prijzen notenleer, harmonie, piano, harmoniemuziek en fuga. Tijdens W.O. I verbleef hij in Engeland, waar hij als pianist in concerten voor de Belgische vluchtelingen optrad. In 1917 werd hij naar het front gestuurd, maar in mei 1918 deed men een beroep op hem als musicus, eerst als pianist, nadien als tweede dirigent aan de Symfonie van het veldleger.

[66] Bron: Jaak Maertens, in [43]

Adeste

René De Clercq (1877 - 1932) — Armand Toremans (1895-1992)

Kerstmis 1984

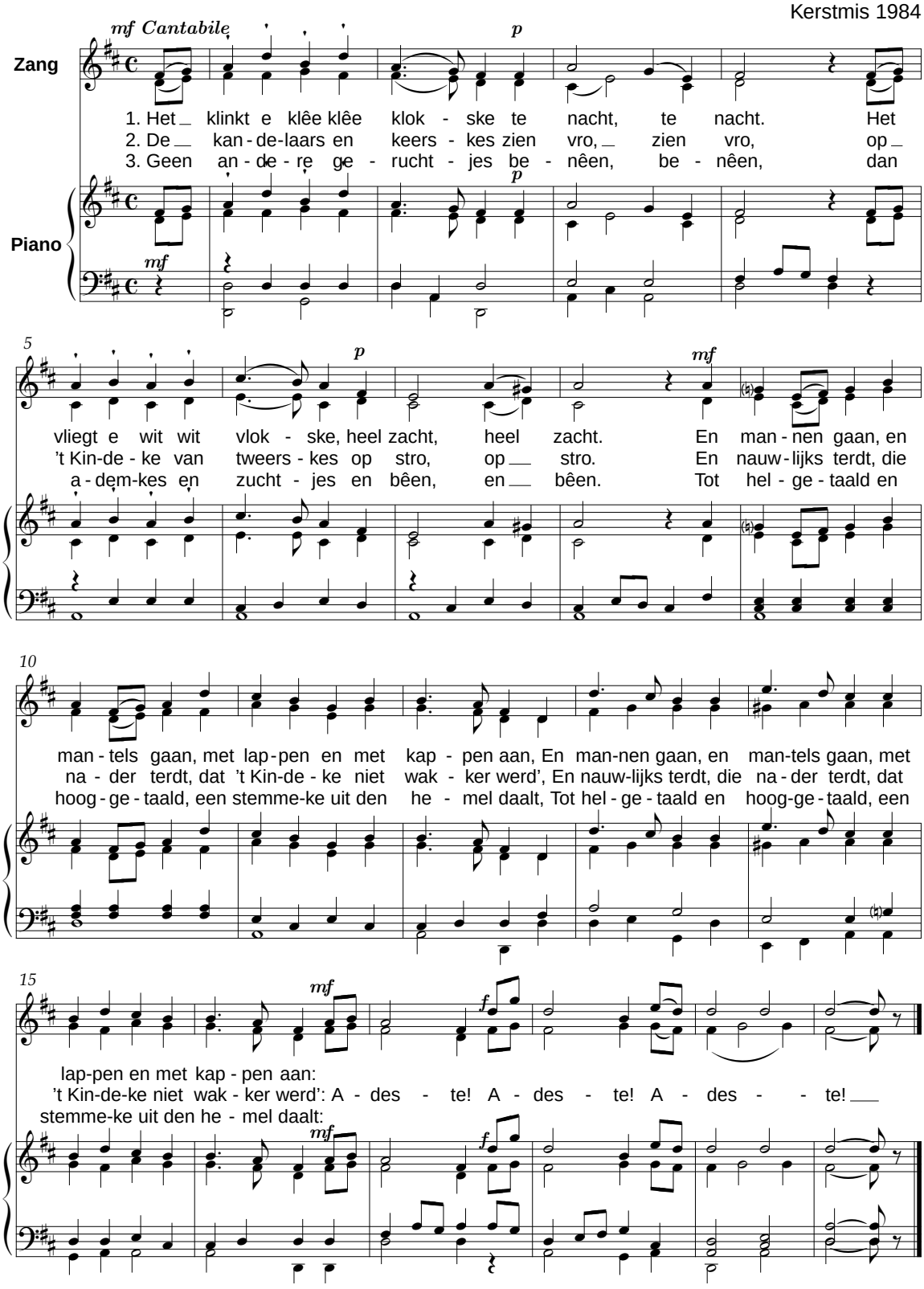

Adeste Armand Toremans

Nauwelijks gedemobiliseerd behaalde hij in 1919 de prijs van Rome voor zijn cantate *Thyl Ulenspiegel banni*. Nog voor de bekendmaking van de prijs werd hij in Oostende directeur van de muziekacademie, die hij een nieuwe dynamiek bezorgde waardoor ze in 1926 tot conservatorium verheven werd. Hij riep er o.a. de fameuze *Winterconcerten* in het leven, waarop alle grootmeesters, ook de Vlaamse, aan bod kwamen.

In 1920 werd hij ook aangesteld als tweede dirigent van het Kursaalorkest, nadat hij in 1919 gestart was met de 3 jaar durende studies van orkestdirectie aan de *Staatliche Hochschule für Musik* in Keulen.

Hij maakte ook studiereizen naar Italië, Frankrijk en Duitsland. Niet te verwonderen dat hij in 1936 benoemd werd tot directeur van het conservatorium in Gent. Hij bleef het tot aan zijn pensioen.

Een zware tegenslag in zijn leven was de dood van zijn enig kind. Ook zijn levenseinde was tragisch. Op reis werden hij en zijn echtgenote slachtoffer van de dambreuk van Malpasset in Fréjus, Frankrijk, tijdens de nacht van 2 op 3 december 1959.

Hoewel zijn composities affiniteiten met de Franse en Russische scholen (Fauré, Rimsky-Korsakov) vertonen, wortelt zijn kunst, die een sterk metier verraadt en vnl. stemmingen vol milde elegische poëzie of beheerst pathos vertolkt, in de klassiek-romantische Vlaamse traditie.

Composities

Algemeen

3 Symfonische gedichten, Symfonie in D (1921), Ivan Tchernovitsch (1922), Sur la mort d'un enfant (1922), Roland (1937), Symfonische variaties (1941).

Pianoconcerto (eerste uitvoeringen postuum, 1960).

Kamer- en pianomuziek.

Een oratorium *(Vlaanderen, 1927)*, een opera *(Maya, 1949)*, koorwerken en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De zeeldraaier
Het duiveke der zonne
Moederke alleen
Schone nacht *(SATB, 1912)*

Max Trenteseau

Gent 2-12-1876
Gent 30-12-1941

Biografie

Gentse handelaar, muzikant en muziekleraar, toondichter van kunst-, volks- en kinderliederen (zo tekende hij zijn brieven) en auteur van Gentse verhalen. Hij was tevens stichter en bestuurder van Muziekonderwijs voor het Volk (gevestigd aan de Nederkouter) dat kosteloos avondlessen organiseerde.

Op gedichten van René De Clercq

Ring-King

Schone nacht

René De Clercq (1877 - 1932) J. Toussaint De Sutter 1889-1959

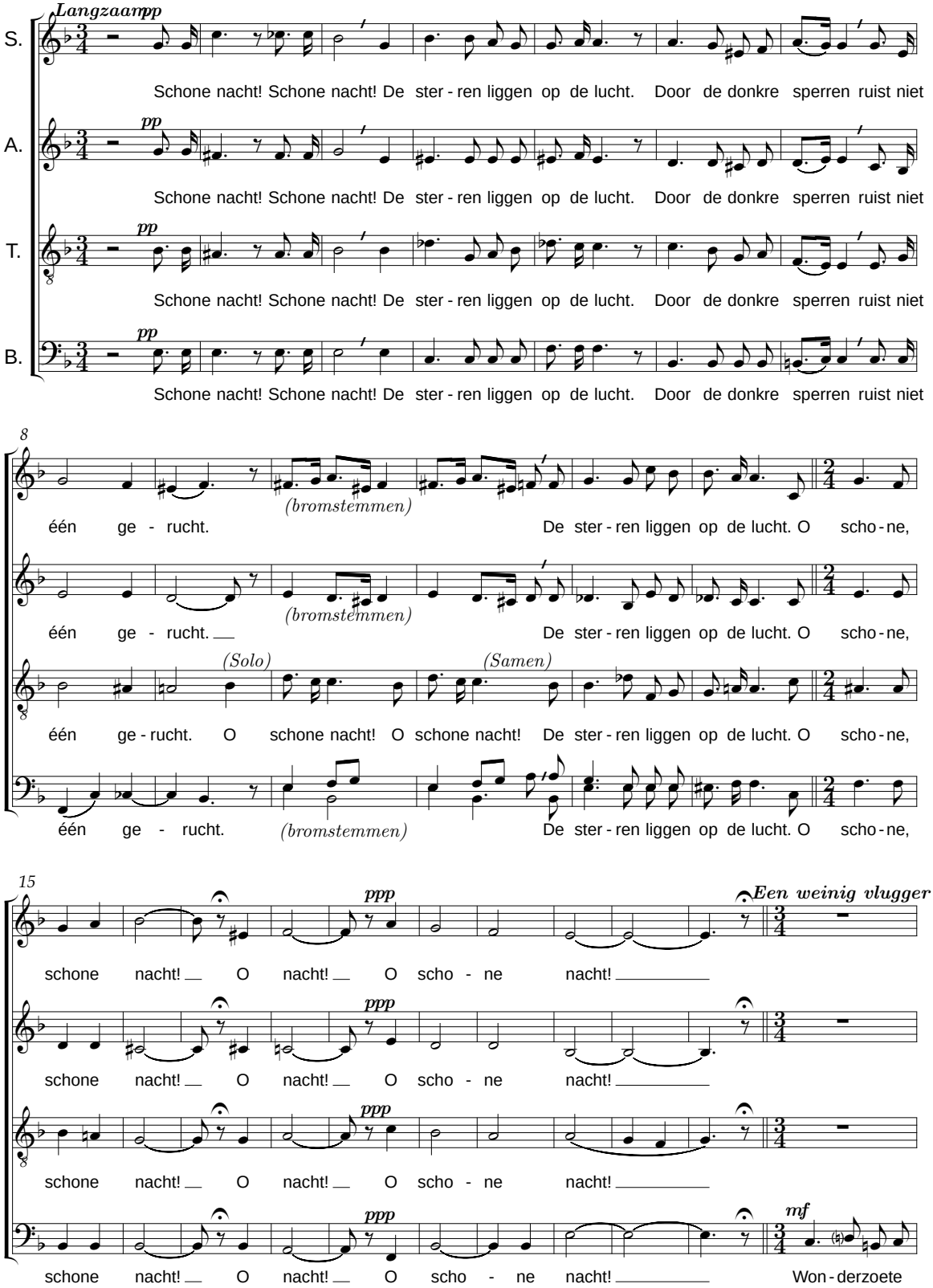

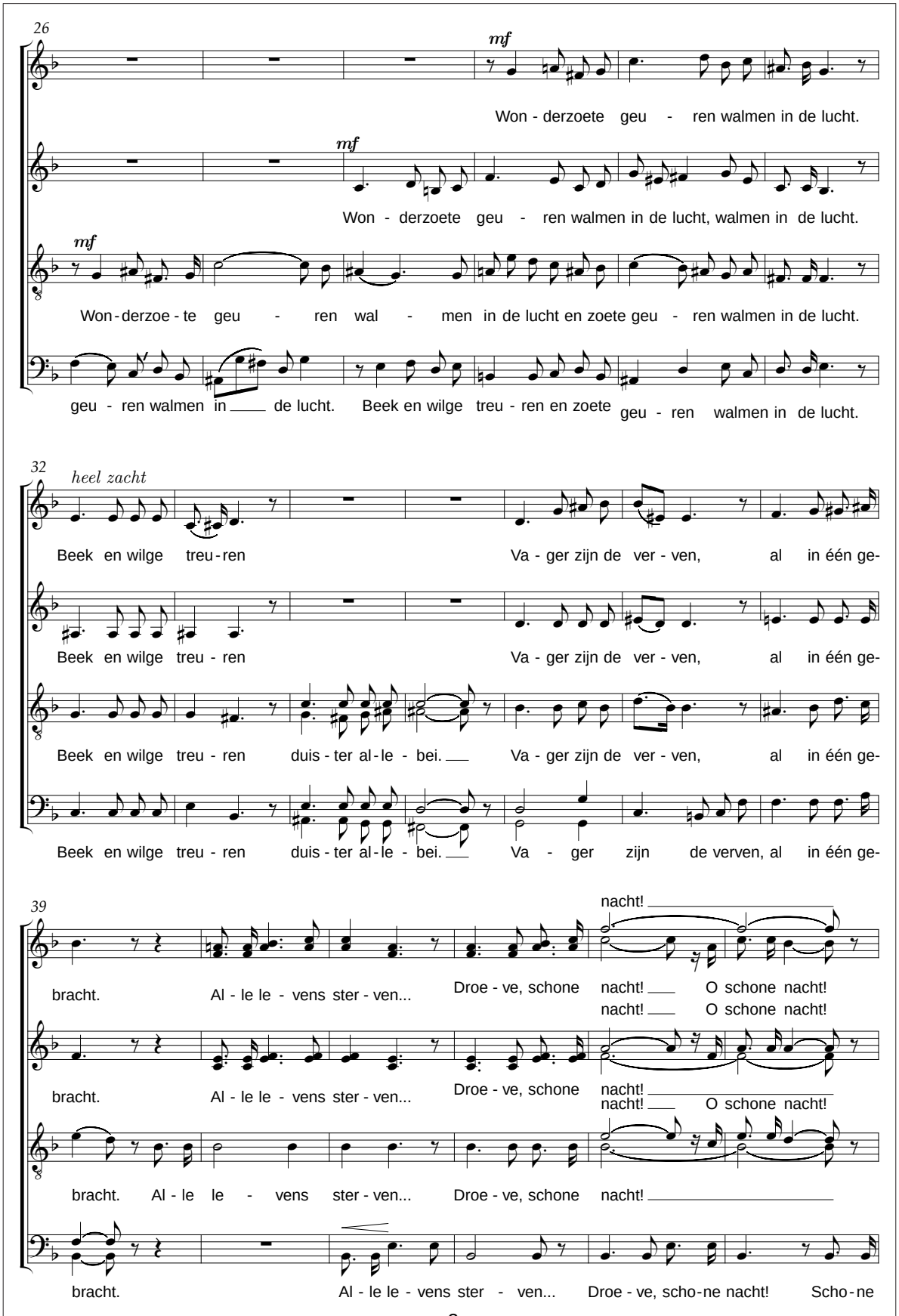
26
mf
Won - derzoete geu - ren walmen in de lucht.
mf
Won - derzoete geu - ren walmen in de lucht, walmen in de lucht.
mf
Won - derzoe - te geu - ren wal - men in de lucht en zoete geu - ren walmen in de lucht.
geu - ren walmen in de lucht. Beek en wilge treu - ren en zoete geu - ren walmen in de lucht.
32
heel zacht
Beek en wilge treu - ren
Va - ger zijn de ver - ven, al in één ge-
Beek en wilge treu - ren
Va - ger zijn de ver - ven, al in één ge-
Beek en wilge treu - ren duis - ter al - le - bei.
Va - ger zijn de ver - ven, al in één ge-
Beek en wilge treu - ren duis - ter al - le - bei.
Va - ger zijn de verven, al in één ge-
39
nacht!
bracht.
Al - le le - vens ster - ven...
Droe - ve, schone nacht! O schone nacht!
nacht! O schone nacht!
bracht.
Al - le le - vens ster - ven...
Droe - ve, schone nacht!
nacht! O schone nacht!
bracht. Al - le le - vens ster - ven...
Droe - ve, schone nacht!
bracht.
Al - le le - vens ster - ven...
Droe - ve, scho - ne nacht!
Scho - ne

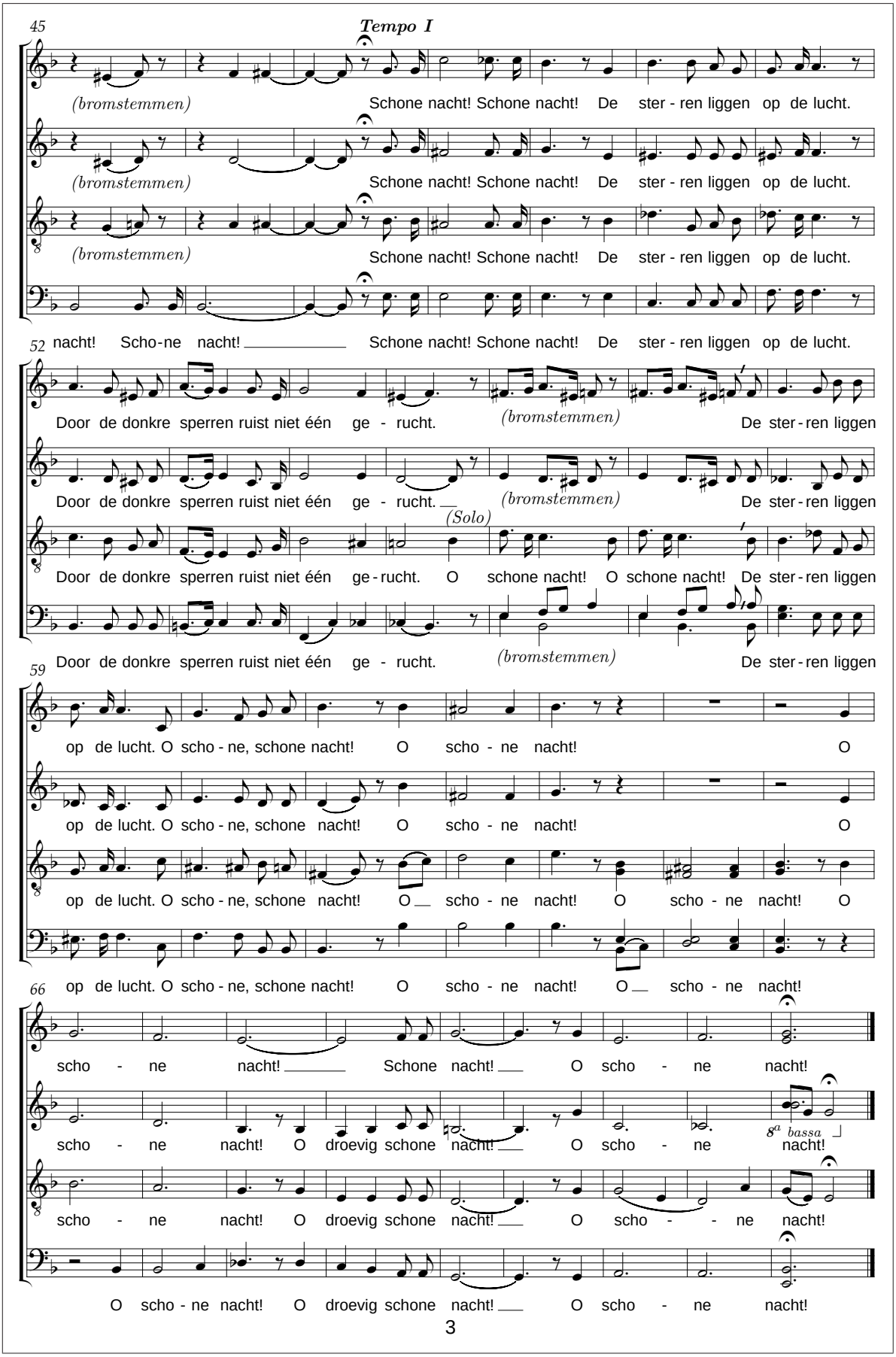
45
Tempo I
(bromstemmen)
Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.
(bromstemmen)
Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.
(bromstemmen)
Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.
52
nacht! Scho-ne nacht!
Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.
Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht.
(bromstemmen)
De ster - ren liggen
Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht.
(bromstemmen)
De ster - ren liggen
(Solo)
Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht. O schone nacht! O schone nacht! De ster - ren liggen
Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht.
(bromstemmen)
De ster - ren liggen
59
op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O
op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O
op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O scho - ne nacht! O
66
op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O scho - ne nacht!
scho - ne nacht! Schone nacht! O scho - ne nacht!
scho - ne nacht! O droevig schone nacht! O scho - ne nacht!
8a bassa
scho - ne nacht! O droevig schone nacht! O scho - - ne nacht!
O scho - ne nacht! O droevig schone nacht! O scho - ne nacht!

Vorstenlied

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: A. Troffaes

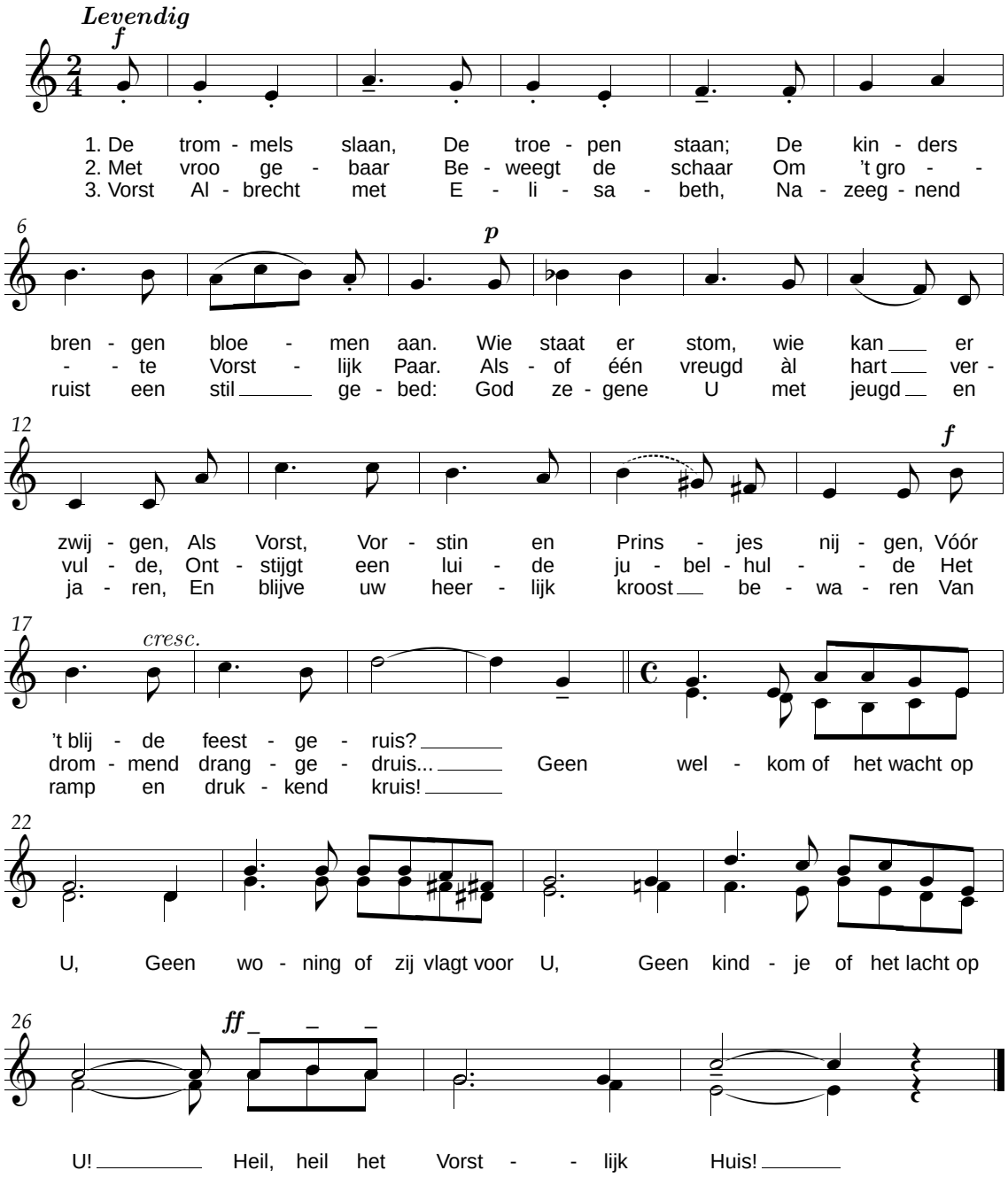

Vorstenlied - Uit *Dicht en proza*, 1914

Arthur Edouard Troffaes

Gent 17-8-1868
Gent 1-3-1935[67]

Biografie [40]

Hij begon zijn muzikale studies op 12-jarige leeftijd aan het Gentse conservatorium. In 1887 behaalde hij een eerste prijs notenleer, in 1889 *un accessit de piano* en achtereenvolgens diploma's in harmonieleer(1890), contrapunt (1891) en fuga (1893). Intussen was hij al in 1887 aan het conservatorium van zijn geboortestad aangesteld tot monitor d.i. helper-begeleider van leerlingen. In oktober van datzelfde jaar werd hij leraar notenleer en piano aan de muziekschool van Ledeberg. Later werd hij er directeur.

Hij was ook directeur van de Gentse koorvereniging "Orphéon" en van "'t Zal wel gaan" in Ledeberg.

Composities

Algemeen

Werk voor piano en orgel, een eeuwfeestmars, een cantate, liederen zowel voor koren als voor één stem

Op gedicht van René De Clercq

Vorstenlied *(m)*

Hermann Unger

Kamenz, Saksen 26-10-1886
Keulen 31-12-1958

Biografie[68]

Hij was componist, musicograaf en doctor in de klassieke filologie. Hij behoorde een tijd tot de groep rondom Joseph Haas in München, bij wie hij studeerde. Daarna nam hij lessen bij Max Reger in Meiningen. Na de Eerste Wereldoorlog werd hij professor en plaatsvervangend directeur aan de Musikhochschule in Keulen.

Voorts publiceerde hij vele geschriften van historische, pedagogische en biografische aard o.a. over Max Reger.

Composities

Algemeen

Orkestwerken (o.a. een symfonie, een *Konzert für grosses Orchester* (1931), orkestsuites, concerti voor piano, viool, orgel veel kamermuziek, pianowerken en enkele opera's (o.a. *Der Zauberschuh* (1927), *Richmodis und Aducht* (1928), een groot aantal koorwerken en Singspiele.

Op gedichten van René De Clercq

Vlämischer Liederkreis, op. 20:
Die starren Buchenstämme *(= De bloem der heide)*,
Was irrst durch Tal und Gründe *(= De bloem der heide)*,
Wiegenlied: Kind meiner Liebe *(= Kind van mijn liefde)*.

---

[67] Dienst bevolking, Gent
[68] Bron: Die Musik in Geschichte und Gegenwart

P. Franz Uyttenhove

Gent 7-2-1874
Gent 22-12-1923

Biografie [32]

Franz Uyttenhove genoot slechts in beperkte kring bekendheid en populariteit. In die kleine kring zag men hem zoals hij werkelijk was: een begenadigd kunstenaar, een geboren musicus, bijzonder rijk en veelzijdig begaafd.

Het talent om zijn buitengewone gaven rente te doen afwerpen bleef hem zijn leven lang vreemd. Zich doen gelden, bleek hem een onbekend begrip. Waar het op benoemingen, onderscheidingen en opdrachten aankwam, waren de meer commercieel en publicitair aangelegden hem steeds te vlug af. Het beetje geluk dat hem stoffelijk uit de penarie zou geholpen hebben, ging onveranderlijk zijn deurtje voorbij.

Zijn klavier- en orgelspel bezorgden hem een verdiende faam, niet zozeer door bijzondere virtuositeit die eruit bleek, maar veeleer door de mededeelzaamheid, het gevoel en de bezieling die zijn prestaties kenmerkten en op een verheven plan brachten. In de muziekbeoefening en bijzonder in het componeren vond Franz Uyttenhove zijn ware levenstaak. Hij ging zijn stille weg door het bestaan, kende geen buien van opstandigheid.

Uyttenhove woonde op de Vrijdagmarkt in Gent in een fraai huis in renaissancestijl. Hij leefde louter voor zijn gezin en had er een harde dobber aan om de kost te verdienen voor zijn kroost.

Zelfs een nederige betrekking aan het Gentse conservatorium werd hem niet gegund. Hij moest in zijn levensonderhoud voorzien door het geven van lessen, door klavierspelen in een bioscoop, enz.

Franz Uyttenhove mocht de hoop koesteren dat zijn levenswerk, Marieke van Nijmegen, de muur van onverschilligheid die hem van een breder auditorium scheidde, zou doorbreken. Het zangspel werd echter pas elf jaar na zijn voltooiing op de planken gebracht. De meester rustte op dat ogenblik al bijna twee jaar in het graf.

Uyttenhove zou wellicht op hogere leeftijd toch de erkenning van zijn talent hebben mogen beleven die hem in de bloei van zijn leven ontzegd bleef. Helaas, hij werd door een slopende ziekte aangetast, die hem voortijdig velde.

Gerust mag aangenomen worden dat Franz, samen met Lauwereyns in Brussel en Watelet in Antwerpen, de fijnste en de meest volledige pianobegeleider was, ooit in België voortgebracht.

Composities

Algemeen

Twee bladzijden voor viool, de ouverture *Aeneis*.

Twee missen, het vierstemmige koorlied *Ave Maris Stella*.

Drie zangspelen: *Gerard (één bedrijf), Walda (drie bedrijven), Marieke van Nijmegen* en kinderliederen.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal
Moederke alleen (Berce encore, vertaling: Mme C. van Herrewege-Taelman)
Moederke alleen (voor orkest)

Jos van Amelsvoort

Kaatsheuvel 8-1-1910
14-11-2003

Biografie

In 1934 studeerde hij compositie bij Willem Pijper aan het Rotterdams Conservatorium. Tijdens de oorlog vervolgde hij zijn studie bij Flor Peeters in Mechelen (België), waar hij ook orgel studeerde. Na de oorlog studeerde hij nog een jaar compositie bij Albert de Klerk.

Van 1955 tot 1975 was Van Amelsvoort leraar in theoretische vakken aan het Brabants Conservatorium te Tilburg. Naast lesgeven was componeren zijn voornaamste bezigheid.

Composities

Algemeen

Hij componeerde voor orkest, koor, piano, hobotrio, blazerensembles een aantal missen.

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke *(SATB)*
Moederke alleen

P. Anthonius van Antwerpen

Utrecht 21-3-1844
9-4-1925

Biografie

Petrus van Antwerpen studeerde piano bij A.J. van Schaik en compositie bij Richard Hol. Hij was dirigent van muziekverenigingen in zijn geboortestad Utrecht.

Composities

Algemeen

Zijn oeuvre omvat talrijke liederen, gelegenheidswerken en R.K. kerkmuziek.

Op gedichten van René De Clercq

Uw ogen heb ik lief *(Hoge tenor, met klavier)*

Achiel Van Beveren

Antwerpen 5-4-1904
Antwerpen 11-12-1985

Biografie [34] [11]

Hij studeerde aan het conservatorium van Antwerpen harmonie, contrapunt, fuga (bij Flor Alpaerts) en zang.
Na zijn muzikale vorming werd hij zangleraar

aan het conservatorium van Mechelen, Leuven en Merksem gedurende bijna 30 jaar.

Hij was tevens leider van het Koniklijk Borgerhouts Mannenkoor. Jarenlang was hij lid van het Antwerpse vocaal kwartet, dat grote bekendheid verwierf o.a. voor het originele repertoire uit de Renaissance.

Als solist trad hij menigmaal op in radiouitzendingen en voor de grote Belgische concertverenigingen.

Composities

Algemeen

Instrumentale composities o.a. concertduo voor trompet, symfonisch gedicht *Coriolanus*.

Vocalises, verscheidene koorwerken, koorbewerkingen van oude volksliederen.

Op gedicht van René De Clercq

Moederke alleen *(1956, voor SSA en voor 3 gelijke stemmen)*

Werner Van Cleemput

Sint-Niklaas 14-7-1930
Waasmunster 20-07-2006

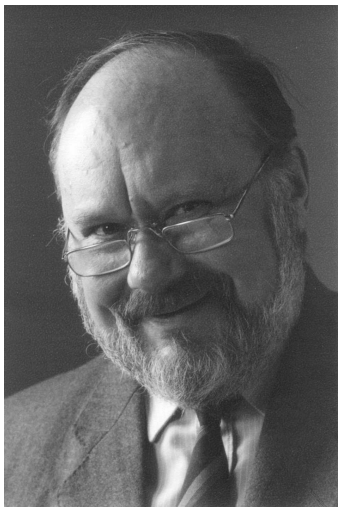

Biografie [9]

Werner Van Cleemput deed zijn humaniorastudies aan de Broederschool in Sint-Niklaas. Zijn muzikale opleiding genoot hij bij diverse leraren en instellingen.

Werner Van Cleemput behaalde voor de centrale examencommissie muziek het diploma van muziekleraar en aan de Stedelijke Muziekacademie in Sint-Niklaas de diploma's viool en kamermuziek.

Als componist is hij hoofdzakelijk autodidact. Van Cleemput componeert sinds zijn zestiende jaar, maar vernietigde een twintigtal jeugdwerken.

Zijn grote verdienste als toondichter is de schat aan originele hedendaagse partituren voor blaasmuziek waarmee Van Cleemput vooral het repertoire van de amateurblaasorkesten ontzaglijk verrijkte. Volgens zijn zeggen is het probleem dat grote toondichters zelden of nooit werk voor liefhebbers componeren en er hierdoor een grote leemte ontstaat, een leemte die hij met zijn werken tracht op te vullen.

Buiten zijn compositorische arbeid was Van Cleemput een tijd werkzaam als dirigent van fanfare- en harmonieorkesten.

In HAFA-dirigentencursussen is hij lesgever voor de 180 technische vakken (Fedekamcursussen West-Vlaanderen en Limburg). Van Cleemput is lid van de nationale en provinciale technische commissie van Fedekam.

Composities

Algemeen

Werken voor beiaard, concerterende muziek, fanfare, harmonie, brassband, kamermuziek, orgel, piano.

Koorwerken en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste
De bietebauw

René Vandekerckhove

Ooigem 10-1-1883
Deerlijk 17-10-1968

Biografie

Bij zijn afstuderen in 1902 als onderwijzer aan de normaalschool van Torhout[1] be-

haalde hij tevens het diploma van koster-organist en de eerste prijs in de afdeling Instrument. De combinatie leerkracht-muzikant zou zijn hele verdere carrière beheersen.

In 1912 kwam Vandekerckhove als koster-organist naar de Sint-Columbakerk te Deerlijk. Toen stichtte meester René Op verzoek van onderpastoor Clarebout stichtte meester René een fanfare, de Koninklijke Fanfare Sint-Cecilia. Hij was er gedurende 43 jaar dirigent van.

Onder impuls van René Vandekerckhove werd in 1936 een mannenkoor gesticht : het Sint-Ceciliakoor Deerlijk.

Composities

Algemeen

Hij componeerde een Hugo Verriest-mars, naar aanleiding van de onthulling van diens praalgraf in Ingooigem. In 1930 was er een grootse viering voor honderd jaar onafhankelijkheid van België. Voor de gelegenheid schreef meester René de muziek voor de 'Eeuwfeestcantate 1930'.

Hij schreef de operette *Cranenburg*, een cantate voor de Kroostrijke Gezinnen, een mis en vele liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Zegen het land, o Heer - *(Vaderlands gebed)*

Cyriel Van den Abeele

Ursel 14-1-1875
Gent 2-11-1946

Biografie [11] [32]

Hij stamde uit een muzikale familie. Zijn vader was immers koster in Ursel. In Gottem bij Deinze is in zijn familie het ambt van koster sedert meer dan honderd jaar van vader op zoon overgegaan.

Zijn humaniora deed hij in Eeklo. Nadien ging hij naar het conservatorium van Gent, waar hij als studiemakkers had: Hullebroeck (blz. 116), Opsomer (blz. 169) en Brengier (blz. 43).

In die stad reeg hij de eerste prijzen aaneen: praktische harmonie, theoretische harmonie, compositie, fuga, orgel en bekwaamheidsdiploma. Als musicus was hij dus goed gewapend.

Hij ging de geschiedenis in als de prachtorganist van de Gentse Sint-Niklaaskerk. Gedurende 47 jaar was hij de ongeëvenaarde meester op het vermaarde Cavaillé-Collorgel. Vooral zijn improvisaties op de gregoriaanse muziek van de dag waren schitterend. Elke zondag, van 11 tot 11.30 uur, liet hij zich in de toen nog brokkelige Sint-Niklaaskerk beluisteren. Men zag er vreemdelingen, geestelijken en melomanen op de stoelen zitten om Cyriel te horen. Volgens Lambrecht Lambrechts had hij in het begin van zijn orgeltaak eerst uitgepakt met virtuoze stukken van Bach, Rheinberg, Rinck en Mendelsohn, maar de gewenste indruk werd niet bereikt. Daarom werd hij een grote improvisator, in heel Vlaanderen bekend.

Composities

Algemeen

Een symfonie, orkestwerken, sonate voor viool en klavier, klavier- en orgelstukken, kwartetten.

Cantates, één opera, missen, a-capellakoorwerken, liederen.

De wiedsters

René De Clercq (1877 - 1932) A. van den Boer jr.

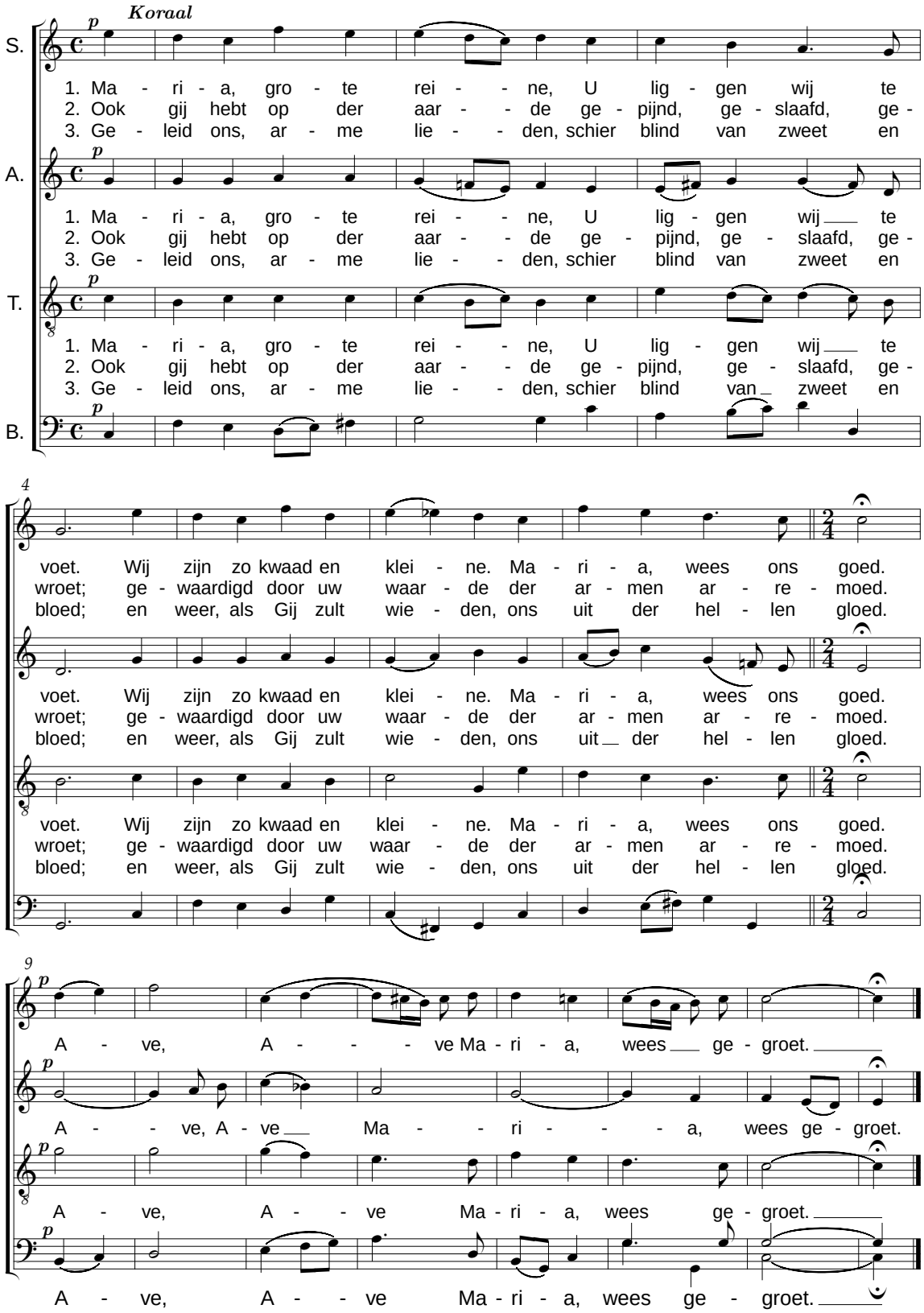

De wiedsters A. van den Boer jr.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste*(4-stemmig met orgelbegeleiding)*

A. van den Boer jr.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

De wiedsters *(SATB, a capella, NMI11086)*
Klein moederke
Mijn ventje slaapt *(SATB, a capella, NMI)*
Moederke alleen
Schommel, schuitje (Schommelschuitje)

Kor Van Der Goten

Mechelen 21-4-1931
Antwerpen 28-1-1983

Biografie[69]

Reeds vrij spoedig kwam zijn muzikale begaafdheid aan het licht: niet alleen zong hij gregoriaans in een koor, hij begon ook met het componeren van liedjes. Aanvankelijk waren dat vooral stapliederen voor de jeugdbeweging, later ook veel kerkliederen. Na zijn middelbare studies bezocht hij het conservatorium. Later zou hij muziekpedagogie studeren bij Carl Orff. Ondertussen evolueerde hij naar het chanson toe met sporadische optredens her en der in het Vlaamse land. Toen ontdekte hij Trenet en Brassens.

Voortaan zou hij als *KoR* Van der Goten de *eerste en enige Vlaamse sjansonjee zijn.*
Hij nam twee langspeelplaten op voor de Nederlandse Pocketplaat, maar toen kwam het begin van het einde in zicht. Halverwege de jaren 60 was het publiek de onevenwichtige optredens van een grillige KoR Van der Goten moe en keerde zich naar de jonge kleinkunstgeneratie die zich had aangediend. Hoezeer KoR het ook wenste en hoezeer hij ook bewees nog helemaal niet leeggeschreven te zijn, elke poging tot comeback mislukte. Gefrustreerd door zijn werk in de reclamewereld en door het uitblijven van duurzame erkenning, verdween KoR Van der Goten in een treurig anonimaat.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Als heemlen blauw
Uw schoon verlangen

Leo VanderHaegen

Parijs 4-2-1870
Gent 28-11-1940

Biografie [32]

Men noemt hem *un enfant de la balle*, omdat hij in Parijs werd geboren. Van daar verhuisden zijn ouders naar Gent, waar hij zijn muziekstudies in het plaatselijke conservatorium deed. Eerst volgde hij les bij de beroemde zangpedagoog Bonheur, die hij later zou opvolgen. Leo begon een zangcarrière en was één van de eersten, van wie de uitvoeringen, vooral *Moederke alleen* van De Clercq – Hullebroeck, op plaat werden uitgebracht. Als concert- en oratoriumzanger trad hij op en werd bewonderd in Gent, Brussel, Antwerpen, Doornik, Den Haag enz. Dikwijls vertolkte hij de rol van de evangelist in de Matthäus-Passion.

Toen hij leraar zang werd, stopte hij zijn actieve zangoptreden om zich uitsluitend op zijn onderwijstaak en de compositie toe te leggen. Muzikaal was hij flink geschoold. Hij

[69] Bron: info op de langspeelplaten

had prijzen behaald in klavier, fuga en compositie. Als leraar vormde hij jonge zangers voor de opera's in België, Frankrijk, Nederland, Engeland en Amerika. Ze waren pas afgestudeerd bij hem of ze werden al aangeworven. Zijn methode om ook de falsetstem tot grote ontwikkeling te brengen, was daaraan wellicht niet vreemd.

Als componist heeft hij heel wat op zijn actief. Vooral zijn prijsliederen zijn een nieuwigheid. Hij brengt er kunst en didactiek te samen. Het zijn tamelijk uitgebreide liederen die hij opzettelijk voor conservatoriumleerlingen ontwierp, gewoonlijk begeleid door een orkest. Die liederen bieden de jonge artiesten de gelegenheid, de jury een oordeel te laten vellen over de uitgestrektheid en de bijzondere eigenschappen van hun stem, over hun aanleg voor stijl, voor lyrische vlucht, dramatisch of komisch gevoel enz... De meeste van die prijsliederen zijn op Nederlandse teksten. Ze werden ook vertaald in het Frans en sommige zelfs in het Duits. Het is verheugend vast te stellen dat er ook enkele gedichten van René De Clercq deel van uitmaken.

Composities

Algemeen

Orkestfantasie gebaseerd op oorspronkelijke Congolese gezangen.

Lyrisch drama, een operette *(Les Amazones)* de opera *Lina*, drie tenormotetten met viool, geestelijke gezangen en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De vlinderbloem *(lichte sopraan met klavier, ook orkest)*
Philomele handschrift *(Hogeschool, Gent; Lyrisch drama in 3 bedrijven, Franse tekst van Irma Steels)*
Aan mijn lied *(*Uit Philomele)
Tranentroost *(*Uit Philomele)
Kermisklokjes *(*SSAA)
O lieve (t)
Of hij zal komen
Schaduwvreugd (t) *(alt of mezzo met orkestbegeleiding)*
Wens *(alt of zware mezzo met orkest)*
Wilde rozenboom *(zware, diepe bas met orkestbegeleiding)*

Jozef Van der Meulen

Gent 24-3-1869
Gent 26-9-1931

Biografie [3] [47]

Hij werd geboren in de volksherberg *Het Hertje*, een van de kleine huisjes die toen als het ware tegen het Gentse Gravensteen geplakt waren. *Het Hertje* was toen een verzamelplaats van een aantal Gentse kunstenaars.

Amper 9 jaar oud trok hij naar het conservatorium waar Adolphe Samuel directeur was, een verwoed tegenstrever van Peter Benoit. Jef deed er schitterende studies: in 1887, eerste prijs voor notenleer en alto, een jaar later eerste prijs harmonie en contrapunt en het jaar daarop eerste prijs fuga. Dan werd hij toegelaten tot de compositielessen van directeur Samuel die alleen de beste leerlingen onderwees en van wie de veelbelovende Jef de lieveling werd.

Op 15-jarige leeftijd begon Jef te componeren. In 1891 behaalde hij een eervolle vermelding in de prestigieuze prijs van Rome, die gewonnen werd door Paul Lebrun (blz. 141). De harmonie Vooruit bracht hem hiervoor een serenade. Hij kreeg ook een geschenk: de werken van Wagner.

Een jaar later, in 1892, werd de dirigent van de harmonie Vooruit ziek en werd Jef gevraagd de leiding over te nemen. Sindsdien zette hij zich ononderbroken in voor de men-

sen tussen wie hij geboren was: de proletariërs.

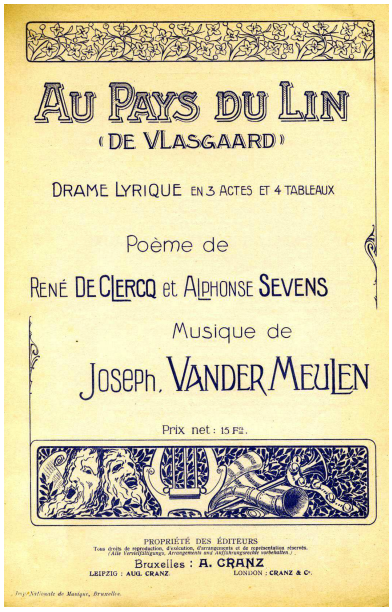

Voorblad van de partituur
van het zangspel *De Vlasgaard*

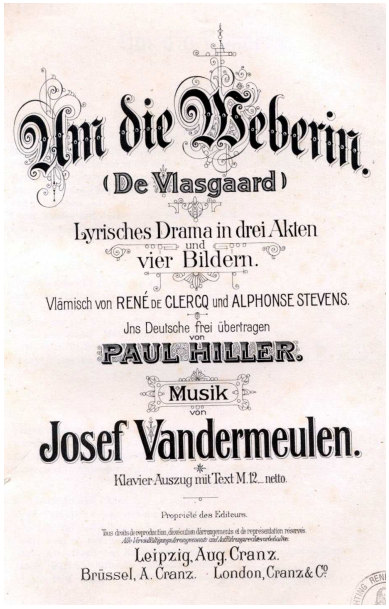

Voorblad van de Duitse partituur
van het zangspel *De Vlasgaard*

Om officiële onderscheidingen heeft Jef zich weinig bekommerd. In 1896 werd hij benoemd tot monitor van het Gentse conservatorium, later werd hij repetitor en adjunctprofessor. In 1927 tenslotte werd hij leraar harmonie.

Als muzikaal leider van socialistische muziekkringen en criticus in het dagblad Voor-uit componeerde hij heel wat gelegenheidswerk voor de beweging en droeg ertoe bij dat de klassieke muziekcultuur (Wagner, Beethoven) naar de socialistische aanhang werd gebracht.

Voorblad van Sire Halewijn
een partituur van 240 blz.

Hoewel Van der Meulen geen publiek standpunt innam met betrekking tot de Vlaamse strijd, getuigt zijn werk toch van de geestelijke en culturele wisselwerking tussen intellectuelen uit de socialistische en Vlaamsgezinde milieus in Gent rond de eeuwwisseling.

Composities

Algemeen

Sheherazade voor symfonisch orkest.

Jubelouverture n.a.v. 25 jaar Vooruit.

Ouverture Tiberius.

Marsen *(Hulde aan Vooruit, Eicos, Geboortedagmars van Anseele, treurmars Edmond van Beveren)*.

Cantates *(Op de Groeninghekouter, van de wevers en katoenverwerkersverenigingen, Jubel-*

cantate van de Gentse socialistische vlasbewerkers, Ons forum).

Oratoria o.a. Pro memoria.

Treurzangen, zangspelen, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Halewijn *(Sire Halewijn, mysteriespel in 5 bedrijven (partituur van 240 blz.), vertaald in het Frans door Gustave Lagye)*
Troostliedeke *(voor lage stem)*

De Vlasgaard: *(Een lyrisch drama in 3 bedrijven; gedichten van René De Clercq en Alphons Sevens; Franse vertaling: Gustave Lagye, Duitse vertaling: Um die Weberin, Paul Hiller)*

- De avond zijgt als zegen *(Le soir bénit caresse, Der Abend sinkt)*
- Diep in het koren *(Chanson du Blé, Tief in dem Korne)*
- Het lied van Bacchus *(Chanson de Bacchus, Wenn wir auch freudig ein Gläschen trinken)*
- Het lied van de boer *(Chanson du Paysan, Die Mutter das Herz und der Vater die Kraft)*
- Ik ben van de buiten *(Je vis de la terre)*
- Maria, grote Reine *(Maria, douce Mère, Maria über Sonnen)*
- Weeflied *(Chanson du Métier, Wie glückt die Arbeit)*
- Zigeuners *(TTBB)*

Van de Vlasgaard waren er 23 voorstellingen in 1905. In 1921 werd het stuk opgevoerd in de opera van Antwerpen en in 1929 hernomen in Gent.

Blondi van der Woude

Biografie

Op gedichten van René De Clercq

Koninkventjes *(op. 7)*
Klein moederke
Mijn bleuzerke

Michel Van Dessel

Sint-Kathelijne-Waver 20-3-1899
Dundalk (Ierland) 6-1-1974

Biografie

Broer van Lode Van Dessel (1909-1993), organist, dirigent, leraar, componist. Michel Van Dessel had een hoogst belangrijk aandeel in de heropleving van de liturgische kerkmuziek in Ierland. Hij stapte na twee jaar studie aan het St.-Romboutscollege over naar het LI in Mechelen. Van 1919 tot 1921 was hij organist-kapelmeester in de St.-Romboutskathedraal in Mechelen en monitor in het LI. Hij behaalde in 1921 het uitgangsdiploma, in 1922 het diploma van uitmuntendheid en in 1923 de prijs 'Lemmens-Tinel'. Michel van Dessel was één van de eerste leraars van Flor Peeters.

Na zijn legerdienst bij het achtste Linie in Duitsland werd hem een plaats aangeboden in Ierland. Hij maakte in 1923 de overtocht en werd kapelmeester en organist in de St. Patrick's Cathedral in Dundalk (Co. Louth) aan de Ierse zee en zetel van de Ierse kardinaalaartsbisschop. Daar had hij een prachtig orgel en stichtte er een kinderkoor. Hij werd mettertijd ook president van de Dundalk Musical Society tot aan zijn dood.

In 1961 ontving hij het ereteken Pro Ecclesia et Pontifice uit de handen van kardinaal d'Alton. Hij verzorgde talrijke orgelrecitals o.a. in de kathedraal van Belfast als één van de 4 Vlaamse componisten (1967) en in 1973 in de St.-Katharinakerk van zijn geboortedorp.

Composities

Michel Van Dessel componeerde talrijke muziekstukken en missen; trad regelmatig op voor Radio Dublin en in 1968 voor een Eurovisie-T.V.-mis.

Op gedicht van René De Clercq

De wiedsters *(in cijferschrift)*

Lode Van Doren

Antwerpen 15-12-1910
Antwerpen 10-09-2008

Biografie [34] [70]

De in 2003 nog steeds krasse Lode behaalde het diploma van onderwijzer aan de Stedelijke Normaalschool Antwerpen en aan de muziekacademie van Hoboken het diploma notenleer en harmonie (jury Paul Gilson). In fuga, contrapunt en orkestratie bekwaamde hij zich bij F.C.D'Haeyer (blz. 86).

In 1929 werd hij onderwijzer aan de Stedelijke Normaalschool Antwerpen, vervolgens muziekleraar aan de stedelijke scholen van Antwerpen en lesgever aan de muziekacademies van Hoboken en Wilrijk Van twee harmonieën hanteerde hij de dirigeerstok: "De Rode Garde" van Wilrijk en "Strijd voor 't Recht" in Antwerpen-Kiel.

Hij was ook oprichter-dirigent van het "Kinderkoor Lode Van Doren", waarvoor hij uiteraard zelf componeerde.

Composities

Algemeen

Instrumentaal: symfonisch werk o.m. Allegro moderato voor strijkorkest en Kleine Balletsuite, werk voor harmonie o.a. drie Engelse dansen en Festivo.

Vocaal: veel koorwerk, waarvan het belangrijkste: "Wereld in groei" op tekst van Lode Verstraete voor gemengd koor,
kinderkoor en spreekkoor en "Groei", op tekst van Armand Coenen, voor mannenkoor en twee klavieren;
liederen en kleuterliedjes.

[70] Info: René Van Laethem, Wilrijk

Op gedicht van René De Clercq

Het avondt uit al de wolken

Jef Van Durme

Kemzeke-Waas, 7-5-1907
Brussel, 28-1-1965

Biografie [29]

Op 7 mei 1907 werd Jef Van Durme geboren in een muzikantenfamilie in Kemzeke-Waas (Oost-Vlaanderen). Zijn eerste muzieklessen (klavier en notenleer) kreeg hij van zijn vader. Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwamen daar nog lessen van de organist van Sint-Niklaas bij. In 1914 verhuisde de familie Van Durme naar Antwerpen, waar Jef in 1918 aan het Sint-Jan Berchmanscollege begon te studeren. Een jaar later begon hij ook met muziekstudies aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium, en verliet het Sint-Jan Berchmanscollege in 1923 voorgoed. In dat jaar verkreeg Jef Van Durme onder leiding van Jan Broeckx zijn notenleerdiploma. Na harmonielessen van Lodewijk De Vocht en Edward Verheyen behaalde hij ook in deze discipline een diploma (1927). In 1928 slaagde Jef Van Durme voor klavier (lessen van De Vos en Lenaerts). Bij Flor Alpaerts volgde hij lessen contrapunt, fuga en orkestratie.

Na enkele succesvolle uitvoeringen van zijn composities kende de Toonkunstenaarsvereniging van Antwerpen hem in 1929 voor zijn

Het avondt uit al de wolken

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Lode Van Doren (1910)

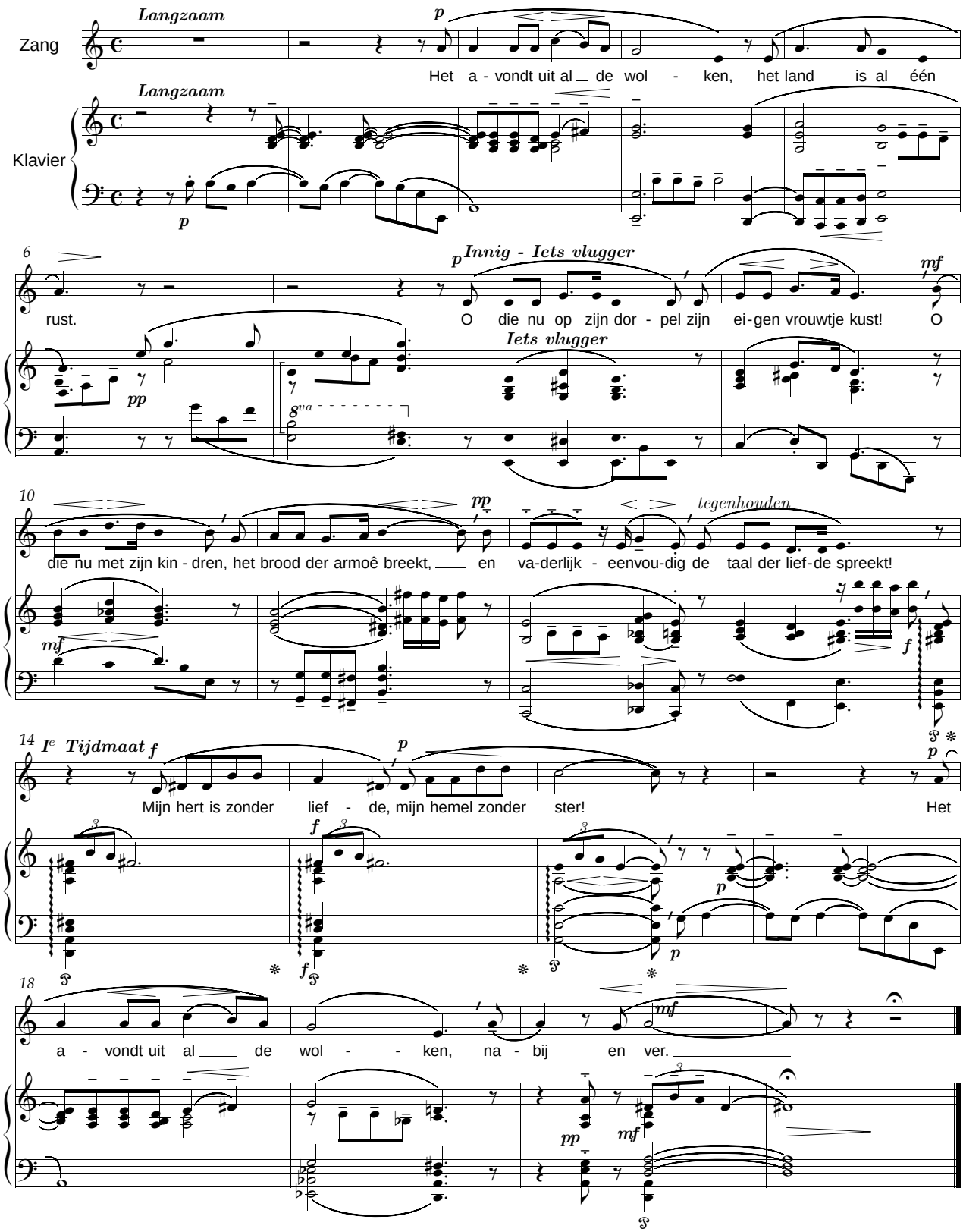

Sonate voor viool en klavier de Prijs Fester toe. In 1931-32 sloeg Jef Van Durme een modernere compositorische richting in. Hij studeerde in deze periode drie maanden bij Alban Berg in Wenen. Na zijn terugkeer ontstonden enkele belangrijke composities. Hij was ook actief als uitvoerend pianist en schreef artikels voor Radiopost. In 1935 volgde hij een dirigeercursus bij Hermann Scherchenn, die in 1936 in het Paleis voor Schone Kunsten zijn opera Remous leidde. Van Durmes Heldengedicht won op het Internationaal Festival voor Hedendaagse Muziek in Praag (1935) de eerste prijs. Van 1936 tot 1944 was hij als musicus-modulator aan het N.I.R. verbonden. Op het Concours International de Jeunesse van de Société Philharmonique de Bruxelles ontving hij in 1937 voor zijn Sinfonia da Camera de eerste prijs.

Na de oorlog schreef Jef Van Durme nog een veertigtal composities, waarvan er één (de Tweede Ballade voor orkest) in 1952 op een festival in Philadelphia opgevoerd werd. In 1959, 1961, 1962 en 1963 kende het Ministerie van Nederlandse Cultuur hem een werkbeurs toe. Op 28 januari 1965 overleed Jef Van Durme in Brussel.

Composities

Algemeen

35 orkestwerken (waaronder twee balletten), een twintigtal pianowerken, ongeveer evenveel kamermuziek en een orgelfantasie.

Zes opera's, een oratorium, een veertigtal liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De gouden dag is heen (1931)
De lente komt (met orkest) (1928)
Lentelach (1929)

Jo Van Eetvelde

Sint-Martens-Latem, 3-4-1936

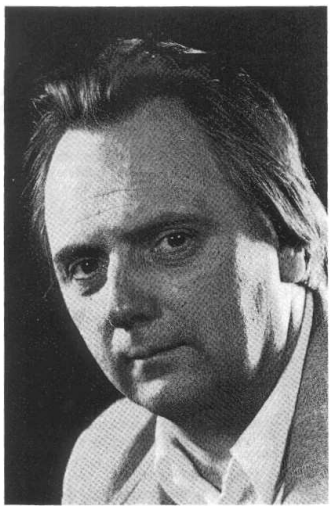

Biografie [10]

In het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent behaalde hij eerste prijzen notenleer, geschreven en praktische harmonie, orgel, muziekgeschiedenis, contrapunt en fuga en het hoger diploma orgel met grote onderscheiding, klas Gabriël Verschraegen.

Aan de Koninklijke Beiaardschool 'Jef Denijn' in Mechelen behaalde hij in 1966 het uitgangsdiploma met grote onderscheiding en aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen verwierf hij in 1982 een eerste prijs compositie bij Willem Kersters.

Hij vervolmaakte zich in meestercursussen bij Flor Peeters, Michel Chapuis (Frankrijk), Alan Curtis (Amerika), Michael Schneider (Duitsland), Luigi Ferdinando Tagliavini (Italië), Cohn Tiley (Engeland), Michei Corboz (Zwitserland) en André Rieu (Nederland).

In 1965 werd Jo Van Eetvelde in Lokeren in opvolging van Gustaaf Drossens aangesteld tot stadsbeiaardier en titularis-organist aan de Sint-Laurentiuskerk. Hij werd tevens leraar (en directeur) orgel en notenleer in Lokeren en Zele.

Composities

Algemeen

Instrumentaal werk: symfonieën, concerto's, kamermuziek, strijkkwartetten, blazerskwintetten, balletmuziek. Orkest en kamermu-

Ik kan u niet vergeten

René De Clercq (1877 - 1932) Jo Van Eetvelde (1936)

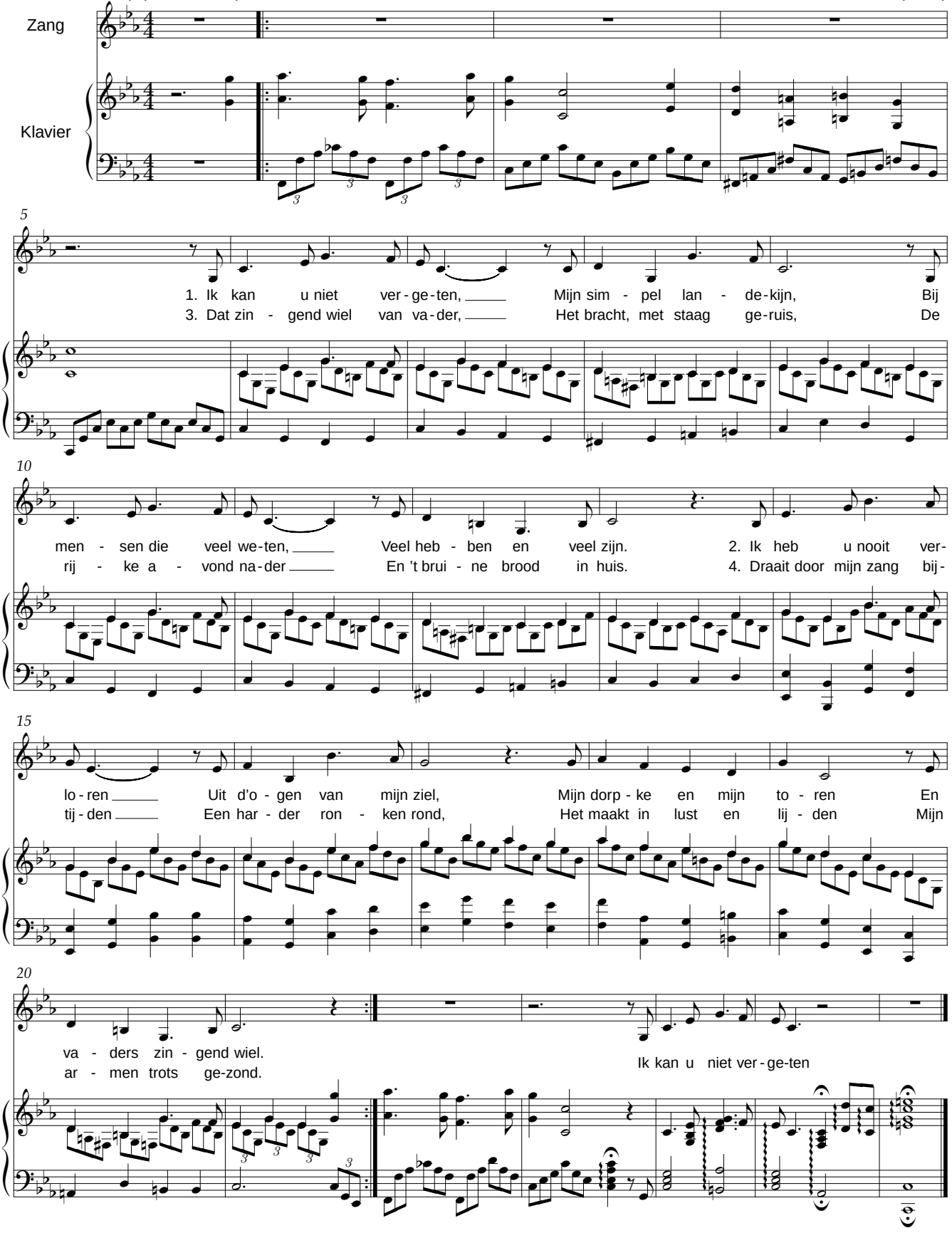

ziek, voor koper en slagwerk, voor orgel, voor beiaard, voor piano.
Vocaal: toneelmuziek, koorwerken, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten
Lentelach *(t) (voor middenstem)*
De gouden dag is heen *(t) (voor middenstem)*

J.F. Van Egmond

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De avond zijgt als zegen*((gemengd koor))*
Adeste (Op kerstdag)*((gemengd koor, a capella))*

Jef Van Hoof

Antwerpen 8-5-1886
Antwerpen 24-4-1959

Biografie [11] [49]

Hij studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen onder leiding van o.a. L. Mortelmans en Paul Gilson. In 1933 stichtte hij de Vlaamse Nationale Zangfeesten, die hij tot 1936 zou leiden. In 1925 werd hij leraar aan de beiaardschool in Mechelen en in 1936 leraar aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen. Hij was directeur van deze instelling van 1942 tot 1944.
Aanvankelijk legde hij zich voornamelijk toe op het componeren van liederen, maar later volgden ook pianowerken, kamermuziek en orkestwerken. In zijn symfonieën legt hij al de kracht van zijn veelzijdig kunstenaarschap, terwijl hij in zijn strijdliederen de Vlaamse jeugd tot daden aanzet.
Van zijn leermeester Paul Gilson had hij een voorliefde voor het gebruik van blaasinstrumenten tot zeer geraffineerde en bijzonder mooie klankkleuren geërfd. Hij behaalde veel succes als dirigent van het 'koperensemble' en mag wel beschouwd worden als de pionier op dat speciale gebied. Hij had een zeer strijdlustige levensinstelling en vond dat zo'n ensemble daaraan beantwoordde...
Hij componeerde veel strijdliederen, o.a. het populaire *Groeninge* op tekst van Guido Gezelle, maar toch ook lyrische en poëtisch eenvoudige liederen, waarvan *Daar is maar een land* op tekst van René De Clercq een schitterend voorbeeld is.
René De Clercq had een goede relatie met Jef Van Hoof. Zie hiervoor op bladzijde 12.

Composities

Algemeen

Symfonieën, opera's symfonische gedichten, toneel- en beiaardmuziek, sonore koorwerken en kamermuziek.
Vlaamse liederen, religieuze liederen en missen.

Op gedichten van René De Clercq

Daar is maar één land
(piano + 3-stemmige TBB bewerking)
Drie mannenkoren op tekst van René De Clercq :
Bede
Bode
Belijden

Kunst is de kracht (Vier oude volksliederen) (KBR) *(t)*

Hij maakte ook een orkestratie van de opera *De Gouden Vrouw*.

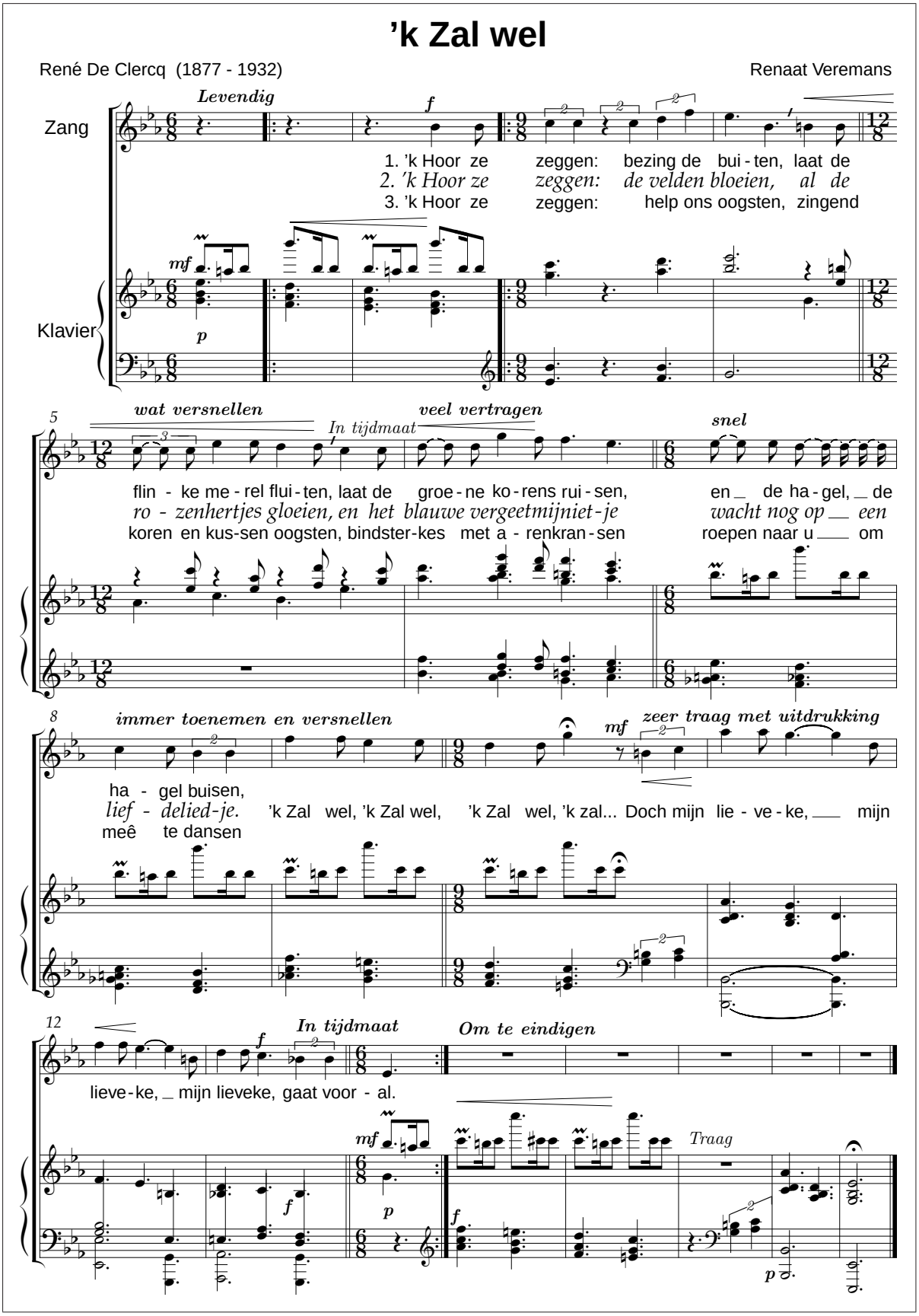

De avond zijgt als zegen J. F. Van Egmond

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) Muziek: Emiel Vanhove (1913-1990)

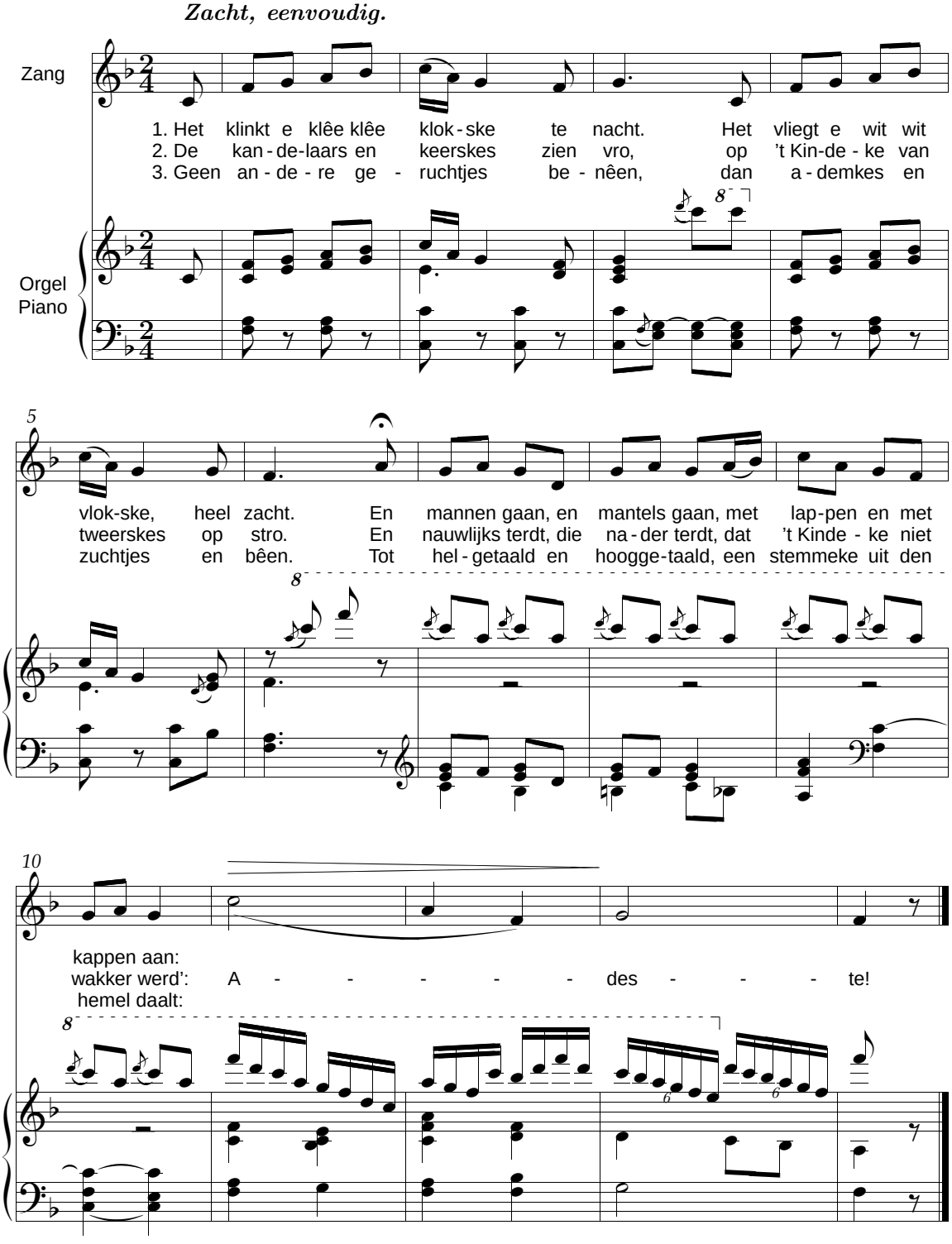

20011016 avr@pandora.be Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk, België
ⓒLode Vanhove, Dascottelei 72/6 2100 Deurne, Belgium

Adeste, getoonzet door Emiel Vanhove, toen hij 16 jaar was

Emiel Vanhove

Antwerpen 2-4-1913
Bornem 14-4-1990

Biografie[71]

Het klinkt e klee klee klokske werd in 1929 gecomponeerd door Emiel Vanhove. Hij was toen zestien jaar. Hij werd in Antwerpen geboren op 2 april 1913. Hij studeerde daar aan de normaalschool en werd onderwijzer, nadien leraar aan de Katholieke Normaalschool en tenslotte directeur aan de oefenschool in Antwerpen.

Maar zijn grote liefde was de muziek. Hij speelde viool, dirigeerde een symfonie van liefhebbers, nadien een harmonie en later verscheidene zangkoren. Inmiddels vond hij de tijd om harmonie, fuga en contrapunt te studeren aan het Koninklijk Conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Muziek voor harmonie.

Tal van profane en religieuze liederen, (meermaals op eigen tekst), een vijftal meerstemmige missen, cantates.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste *(Het klinkt e klee klee klokske)*

Gerard Van Kooten

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Mijn kleen, kleen dochterke
Onder de helm *(Utrecht, Twello 29 maart 1945)*

Jo Van Maas

Tilburg 2-9-1893
17-8-1958 Roosendaal

Biografie

Jo van Maas is een Nederlandse componist, arrangeur en klarinettist (1893-1958), vooral bekend onder zijn volledige naam Adrianus Joannes Maas; hij componeerde en arrangeerde veel muziek, vooral in de interbellumperiode, en was actief in blaasmuziek en militaire muziek, ook bekend om zijn werk voor de radio.

Composities

Hij was een productief componist en arrangeur, vaak in opdracht voor blaasorkesten en militaire bands. Zijn werk omvat marsen, serenade, walsen en andere lichte muziek, vaak in de stijl van zijn tijd.

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten

Jozef Van Maele

Tielt 6-10-1954

Biografie [11]

Jozef A.M. Van Maele werd in de jaren '80 organist van de St-Rochuskerk. Hij werd ten

[71] Bron: L. Vanhove over zijn broer

tonele gevoerd als de "excentrieke beiaardier van Tielt" en "zelfverklaard miskend genie".

Composities

Algemeen

Hij kreeg een prijs voor zijn "Pastorale voor beiaard opus 128".

Op gedicht van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten *(2 st.)*

Henri van Nieuwenhoven

Rotterdam 18-8-1876
Someren 28-3-1962

Biografie [6] [8]

Hij heeft in zijn vaderstad zijn muzikale opleiding gekregen o.a. van B. Dessau.
Sedert 1905 was hij in Breda directeur van verschillende muzikale instellingen en
van 1910 tot 1923 directeur van de Algemene Zang en Muziekschool.
Met zijn vrouw Louise, een muzikale, intelligente zangeres, gaf hij, een goede pianist, succesvolle concerten.

Composities

Algemeen

Liederen voor gemengde en mannenkoren.

Op gedicht van René De Clercq

'k Zal wel *(SATB, a capella))*

Hendrik Christiaan van Oort

1873-1953

Biografie

Hendrik van Oort is opgeleid aan de Utrechtse muziekschool (piano bij Carel Wirtz, theorie en compositie bij Johan Wagenaar). Aanvankelijk trad hij op als pianist; omdat zijn goede zangstem de aandacht trok, heeft hij les genomen bij Aaltje Noordewier-Reddingius en Johannes Messchaert. Als concertzanger maakte hij naam in binnen- en buitenland. Ook trad hij in de jaren 1908-1923 een aantal malen op in operarollen. Van 1906 tot 1936 was hij hoofdleraar solozang aan het Conservatorium van Amsterdam. Tot zijn leerlingen behoren Jac Caro, Jo Immink en Jos Groenen.

Composities [73]

Algemeen

Van Oort was ook actief als schilder en als componist van hoofdzakelijk liederen. Hij maakte gebruik van het pseudoniem Jean Dulieu (ook gebruikt door zijn zoon Jan van Oort, schepper van Paulus de Boskabouter).

Op gedicht van René De Clercq

Als 't bruine veld *(SSA, Op. 16 nr. 3)*
De avond zijgt als zegen *(SSA)*
De wiedsters *(Wiedsterlied)*
Schone nacht *(SSAA, op. 16 Nr. 1)*

Hendrik M. Van Praag

Amsterdam 18-7-1894
Amsterdam 11-12-1968

Biografie [6] [11]

Hij studeerde cello als hoofdvak bij J. Mossel, piano bij Paul Loewer, harmonie en contrapunt bij Sem Dresden. Om met de technische mogelijkheden van blaasinstrumenten vertrouwd te raken, studeerde hij ook fluit en

’k Zal wel

René De Clercq (1877 - 1932) Henri van Nieuwenhove op. 15 nr. 4

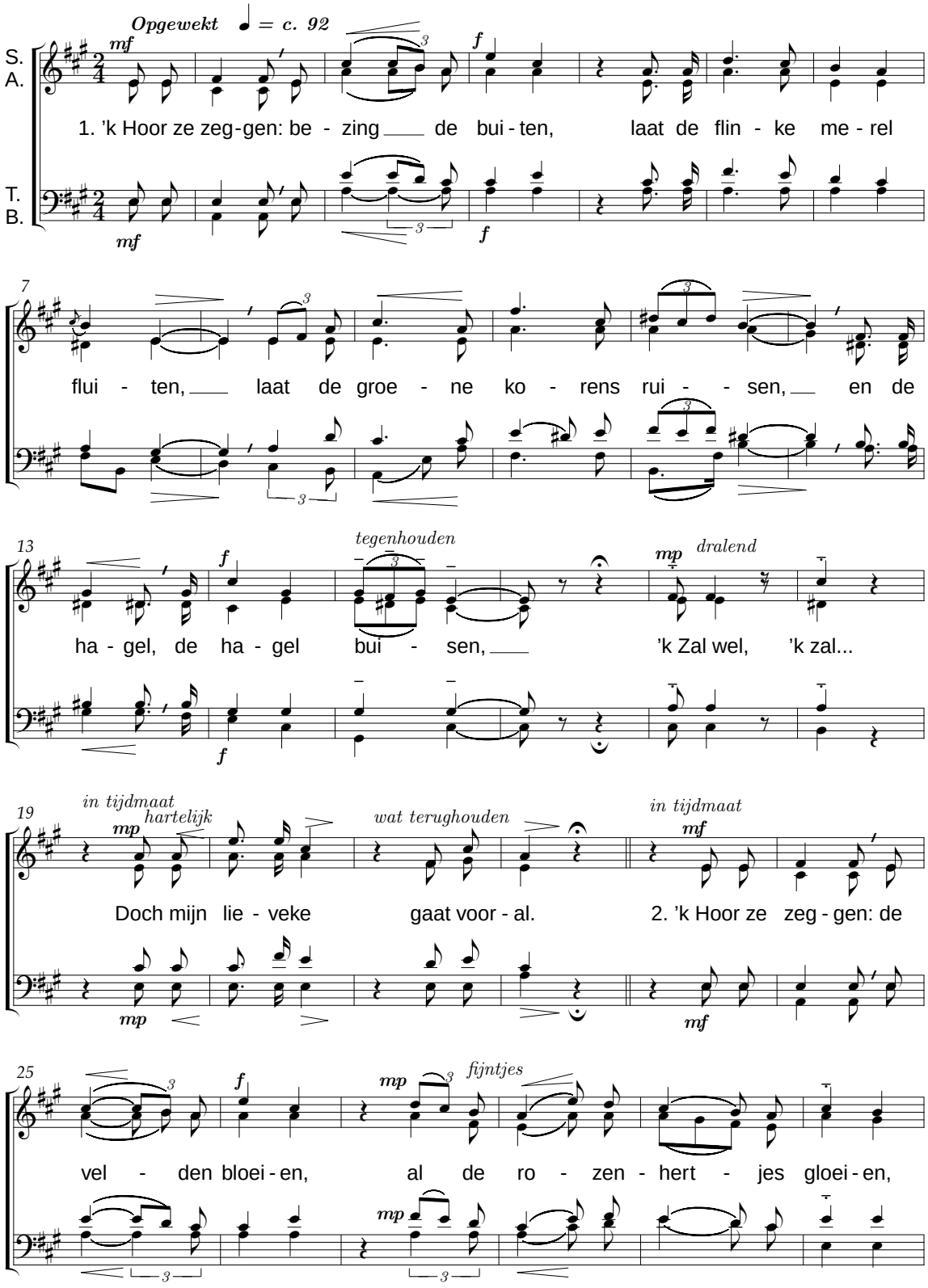

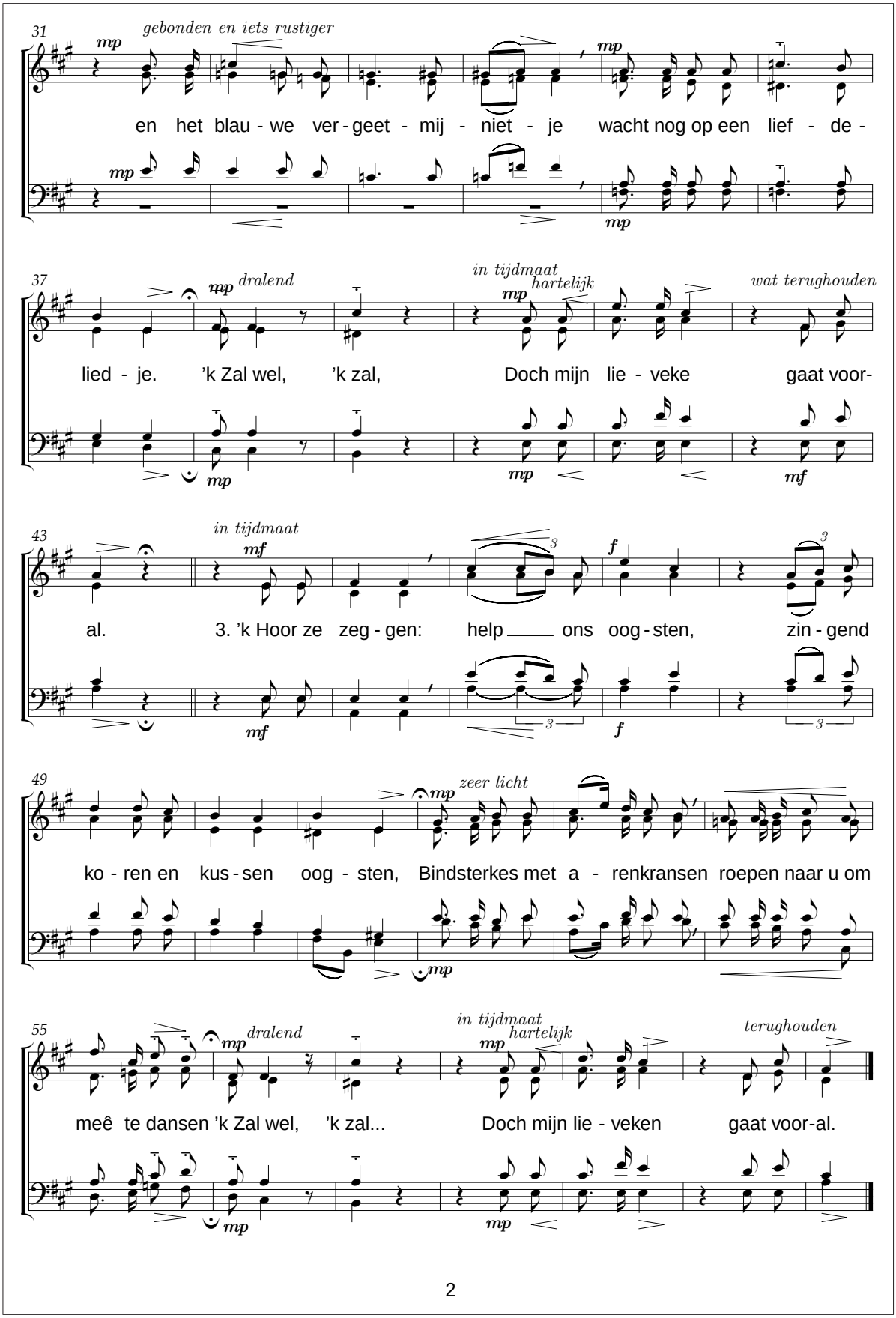
31
gebonden en iets rustiger
mp
en het blau - we ver - geet - mij - niet - je wacht nog op een lief - de -
37
dralend
in tijdmaat
hartelijk
wat terughouden
lied - je. 'k Zal wel, 'k zal, Doch mijn lie - veke gaat voor-
43
in tijdmaat
al. 3. 'k Hoor ze zeg - gen: help ons oog - sten, zin - gend
49
zeer licht
ko - ren en kus - sen oog - sten, Bindsterkes met a - renkransen roepen naar u om
55
dralend
in tijdmaat
hartelijk
terughouden
meê te dansen 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - veken gaat voor-al.

klarinet. Als hij componeerde, trokken vooral blaasinstrumenten hem aan. Toch was hij in de eerste plaats cellist. In deze strijkersfunctie was hij actief in symfonie-, opera- en operetteorkesten. Hij was ook docent cello, eerst aan de Belinfante Muziekschool en daarna aan de Volksmuziekschool, beide in Amsterdam. Hij speelde eveneens sax in jazz- en variété-orkesten. Tevens werkte hij als muziekcriticus voor het Amsterdamse dagblad "Het Parool". Als componist is hij hoofdzakelijk autodidact; voor composities van het lichtere genre gebruikte hij de schuilnaam Hans Risée.

Composities

Algemeen

Orkestraal: werk voor strijkorkest, blaasinstrumenten, concerten, kamermuziek en sonaten.

Vocaal: twee schoolopera's, een cantate, liederen (vooral kinderliedjes).

Op gedicht van René De Clercq

De Vlaamse smeder

Omer Van Puyvelde

Wachtebeke 20-11-1912
Gent 25-11-1980

Biografie [9]

Van 1929 tot 1941 studeerde bij aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent, waar hij eerste prijzen behaalde voor orgel (1933) o.l.v. Flor Peeters, harmonie (1935) o.l.v. G. Lonque, contrapunt (1937) o.l.v. J. Ryelandt en fuga (1938) o.l.v. J. Toussaint de Sutter, bij wie hij ook compositie studeerde. Hij was organist, achtereenvolgens in Eksaarde (1927- 1933), Geraardsbergen (1933-1935) en aan de decanale Onze-Lieve-Vrouwe- en Sint-Pieterskerk in Gent (1935-1980).

Onder zijn directie (1949-1978) werd de muziekschool van Ledeberg bevorderd tot muziekacademie. Van 1960 tot 1978 was hij ook verbonden aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent, eerst als leraar notenleer en vanaf 1966 als leraar harmonie. In 1939 stichtte hij het kamerkoor Crescendo, dat onder zijn leiding (tot ca. 1958) ook in het buitenland verscheidene prijzen en onderscheidingen behaalde. In 1982 werd door de oudleden van dat ensemble de stichting Omer van Puyvelde-Crescendo in het leven geroepen met het doel concerten te organiseren en het werk van de componist bekend te maken en te laten uitvoeren. Omer van Puyvelde stond bekend als een virtuoos improvisator.

Hij schreef ook *Theoretische en praktische methode in notenleer.*

Composities

Algemeen

Liederen, koorwerken, orkestwerken, orgelmuziek, toneelmuziek, kerstoratorium.

Op gedichten van René De Clercq

Aan Vlaanderen
Ik kan u niet vergeten
Ring-King , *in A, 4-stemmig, a capella*
Van Pier de mandenmaker
Zoeteke, leg uw kopke dicht *(t), in A, voor 1 stem en piano*

De Vlaamse Smeder

René De Clercq (1877 - 1932) Hendrik M. Van Praag

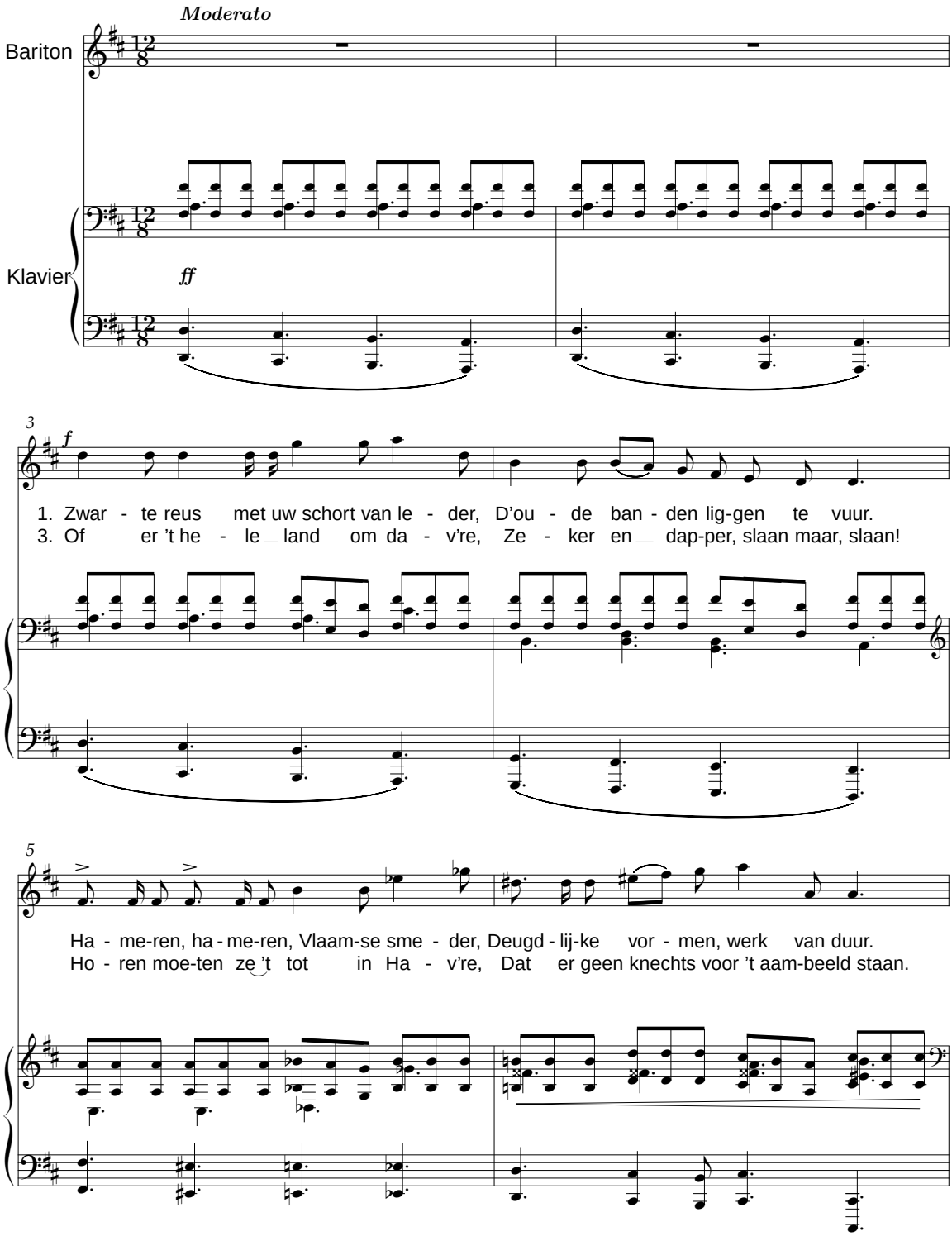

De Vlaamse Smeder

René De Clercq (1877 - 1932) Hendrik M. Van Praag

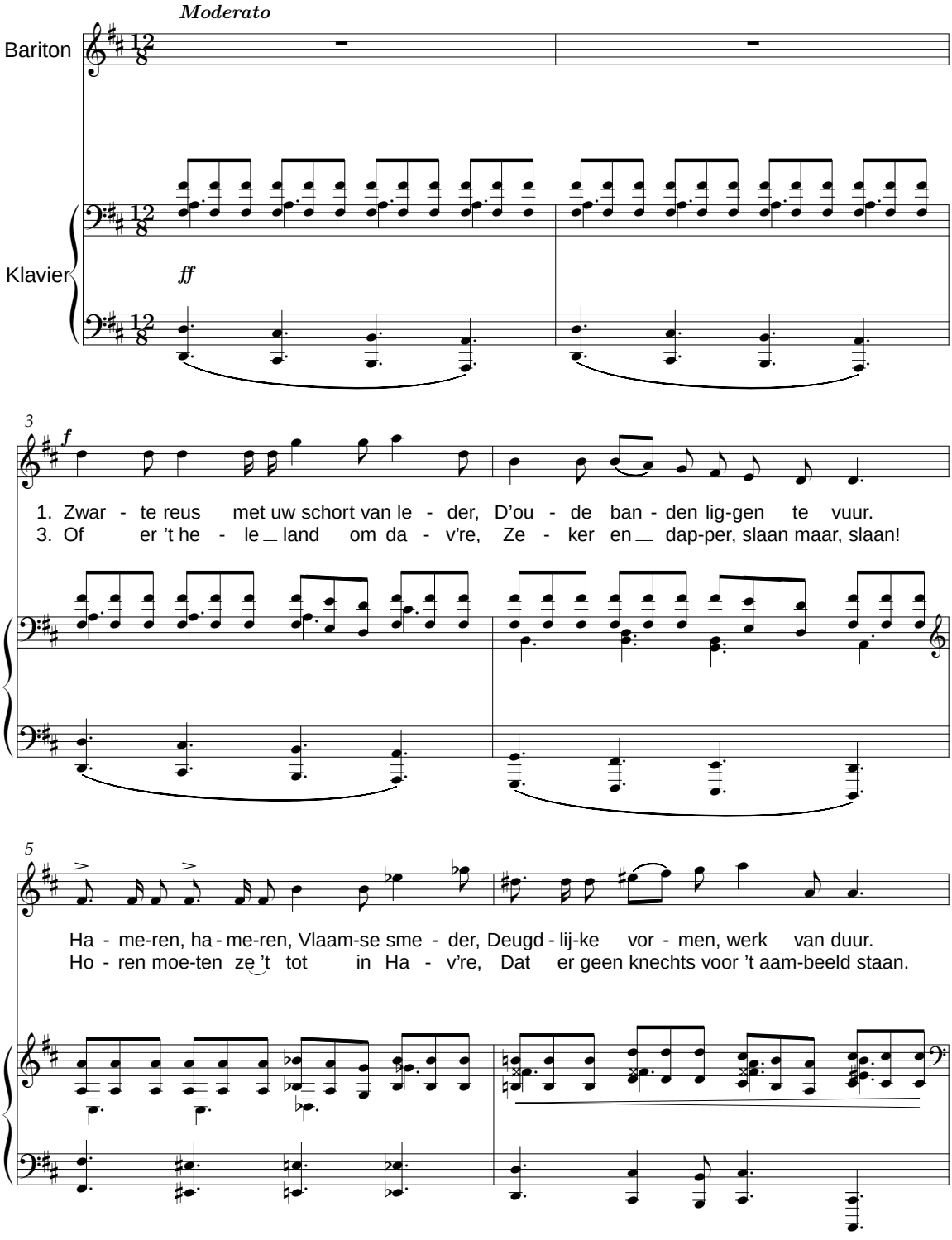

Marcel Van Quickelberghe

Tielt 28-18-1921
Tielt 1-06-1990

Biografie

Marcel Van Quickelberghe uit Tielt, hulpdirigent bij de Koninklijke Stads Harmonie De Goede Vrienden uit Tielt, tevens dirigent bij de Begoniafanfare in De Pinte en dirigent van het Koninklijk Koor en Orkest Zanglust uit Tielt.

Composities

Algemeen

Behalve een drietal polyfonische missen (met orgelbegeleiding) en een aantal werken voor harmonie schreef Marcel ook enkele fel gewaardeerde, erg melodieuze koorwerken voor vier stemmen. Zijn laatste compositie 'Stabat Mater' (een werk voor vier solisten, vierstemmig gemengd koor en orgel) is meteen zijn 'levenswerk' geworden.

Op gedichten van René De Clercq

Catharina van Rennes

Utrecht 2-10-1858
Amsterdam 23-11-1940

Biografie [4] [10]

De naam *Rennes* wordt soms ook als *Rennès* geschreven.

Haar vader, graanhandelaar van beroep, was een uitstekend pianist. Toen hij merkte dat Catharina ('Catootje'), de oudste van drie, muzikale aanleg had, liet hij niets onverlet om dat talent verder tot ontwikkeling te brengen.

Maar voor pianolessen, die ze aanvankelijk van haar vader kreeg, had Catharina weinig geduld. Daarom volgde ze vanaf haar twaalfde de zangschool van Richard Hol. Toen deze fuseerde met de muziekschool van Utrecht nam ze bij diezelfde Hol privé-les in muziektheorie, pedagogie, compositie en solozang.

Ook volgde ze zangles bij de vermaarde concertzanger Johan Messchaert. En ja hoor, ook voor klavierspel en -onderricht slaagde ze in 1883. Een jaar later verwierf ze ook het diploma zangonderwijs en solozang.

Intussen trad ze al op als sopraansoliste, wat ze, zij het sporadisch, volhield tot haar vijftigste. Liever was ze in 1887 lerares solozang geworden aan de Utrechtse muziekschool als opvolger van Hol. Die betrekking ging aan haar neus voorbij, omdat men vreesde dat haar te scherpe tong tot conficten zou leiden.

Ze reageerde op die tegenslag door in Utrecht in 1887 een eigen zangschool voor kinderen op te richten, Bel Canto genaamd. Deze school werd vermaard en kreeg zelfs afdelingen in Hilversum, Amsterdam en Den Haag. Haar leerlingen waren kinderen van goeden huize zoals de latere concertzangeres Jo Vincent en de jonge prinses Juliana (van 1916 tot 1921), die later koningin van Nederland werd (1948-1980). Gedurende 45 jaar heeft Catharina Bel Canto geleid, daarbij geholpen door haar zuster. Nooit heeft ze iemand opgeleid om een diploma te halen, omdat ze zo'n papier maar onzin vond. Toch had ze

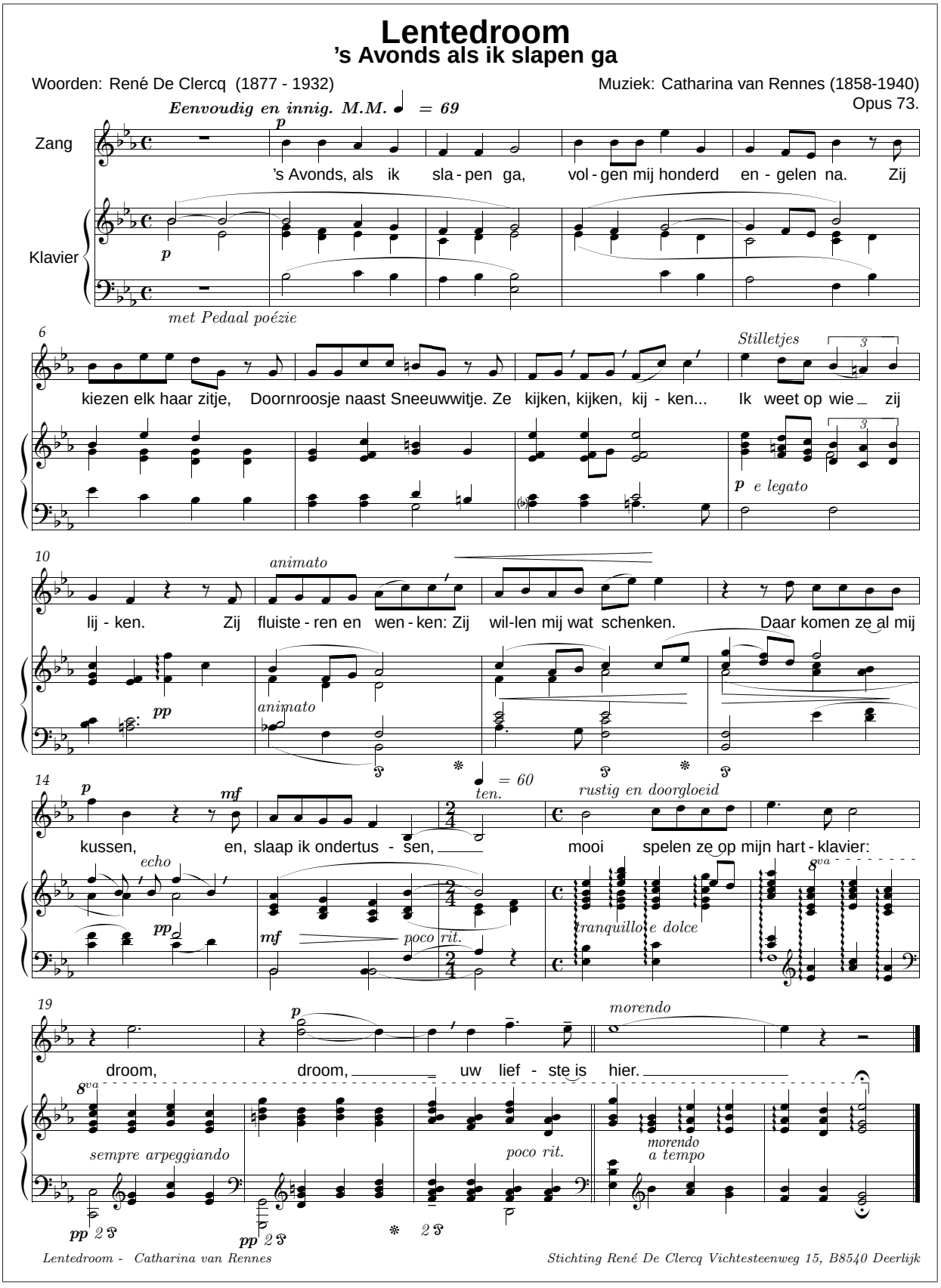

Lentedroom ('s Avonds als ik slapen ga)

veel succes, omdat haar lesmethode gebaseerd was op de inlevingswereld van het kind en ze de zelfwerkzaamheid accentueerde.

Catharina, die wel eens Catharina de Grote genoemd werd, was een stuurse en zelfs heerszuchtige dame. Ze straalde gezag uit, ook buiten haar school. Het ergerde haar dat toentertijd een vrouw geen dirigent kon worden. Daarom vervulde ze enkele malen gastdirecties zoals o.m. op 10 september 1898 bij de kroningsfeesten van koningin Wilhelmina in Den Haag. Ze dirigeerde daar een kleine 1800 jongens en meisjes bij de uitvoering van haar eigen Oranje-Nassau-cantate (opus 33). Ze maakte daarbij gebruik van een lange dirigeerstok. Ze ging ook in tegen de opvatting dat een kinderlied braaf en moraliserend moest zijn. Daarvoor schreef ze eigen versjes die ze dan toonzette.

Haar broer heeft de meeste van haar werken uitgegeven. Die zijn nu grotendeels in de vergetelheid geraakt. Pieter Vis heeft er verschillende weer doen herleven op zijn verzamelcd's (blz. 263).

Van 1928 af begon Catharina te lijden aan geheugenverlies dat gaandeweg erger werd tot ze in 1933 in het Lutherse bejaardenoord Huize Klimop in Amsterdam opgenomen werd. Men had haar Utrechtse zitkamer nauwkeurig nagebouwd. Ze heeft waarschijnlijk nooit beseft dat ze verhuisd was. Ze overleed er, 82 jaar oud.

Contacten met De Clercq en H. Verriest

Catharina en René hebben elkaar goed gekend. Bussum, waar René De Clercq woonde van 1913 tot 1923, ligt immers niet zo ver van Utrecht. Twee brieven van De Clercq en een briefkaart van Catharina bewijzen hun wederzijds contact.

Op 23 juni 1920 schrijft René De Clercq aan Ria: *Catharina van Rennes heeft de 10 guldens opgestuurd.* Het betreft waarschijnlijk de auteursrechten van *Lentelied* of een deel ervan. En op 23 oktober 1923: *De vergadering van het Bureau voor auteursrecht is goed verlopen, ik heb de kennis hernieuwd met Catharina van Rennes.*

Catharina stuurt op 3 februari 1932 een briefkaart naar René met een scheutje venijn van haar scherpe tong: Deze uittreksels geven geen blijk van heel vriendschappelijke verhoudingen, die wel overvloedig opduiken in de vier brieven van Catharina aan Hugo Verriest[72].

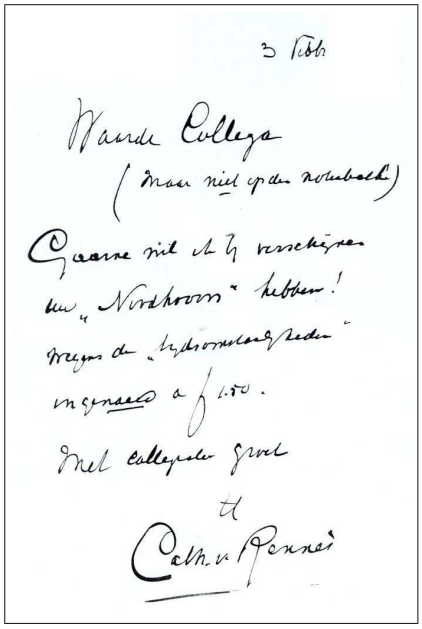

Waarde Collega,
(maar niet op de notenbalk!)

Gaarne wil ik bij verschijnen uw "Noodhoorn" hebben! Wegens de "tijdsomstandigheden" ingenaaid à F 1.50.

met collegiale groet

(get.) Catharina van Rennès

Ze nodigt Hugo Verriest uit om in Utrecht, bij de voorstelling-uitvoering van de door haar gecomponeerde Kleengedichtjes van Gezelle. Hugo Verriest moet de Kleengedichtjes toelichten, maar eerst nog een spreekbeurt houden van 45 à 50 min. over Guido Gezelle. En ze belooft een *beeldig–klinkenden vleugel. . . , een heel wat mooier instrument als dat bij het gemeenteraadslid in Ingooigem. . . .* Dit bewijst dat ze minstens éénmaal op bezoek kwam bij Verriest, wellicht om de feestviering in Utrecht voor te bereiden. Ondanks de slechte piano in Ingooigem was het verblijf er zalig. *Voor mij kan nooit dát huiselijk*

[72] Respectievelijk van 21, 26, 30 sept. 1904 en 31 dec. 1932, alle in het bezit van het AMVC[1]
[73] brief van 21 sept. 1904

intieme Gezelle-uurtje tusschen U en mij overtroffen worden! Dat zal voor mij onvergetelijk blijven.[73]

Catharina wordt van brief tot brief meer en meer platonisch verliefd. Alleen al de aansprekingen wijzen hierop. Ze gaan van 'Waarde Heer Pastoor' over 'Waarde Pastoor' naar 'Lieve, goeie Pastoor' en 'Lieve ouwe Pastoor'. Ook de aantrekkingskracht en de ontboezemingen gaan in stijgende lijn. Maar die horen hier niet thuis.

Composities

Algemeen

Drei Quartette op. 24, voor vrouwenkoor en piano.

Klaviervertellingen: Het Heidekoninginnetje (1902), In de muizenwereld (1911), De kluchtige avonturen van Pop Topsy (1912), Een wonderlijke nacht (1918).

Cantates: Avondcantate (1893), Kerstcantate, De schoonste feestdag, Oranje-Nassaucantate (1898).

Liederen: Jong Holland (1885), Gezelletjes, Lenteleven, Levenslust, Meizoentjes, Miniatuurtjes, Instantaneetjes, Kleengedichtjes, Madonnakindje, Het rooie boekje (melodieën op versjes van kleuters), Vlindervlucht, Windekelken.

Op gedichten van René De Clercq

Lentedroom
Aan Koning Albert

Jules Van Roy

Ledeberg 4-07-1880
Den Haag 10-12-1940

Biografie

Jules Van Roy was afgestudeerd als arts in Gent. Hij was een Vlaams activist en week later uit naar Den Haag.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Smidje-Smee

Hendrik Van Schoor

Antwerpen 7-8-1887
Antwerpen 30-10-1954

Biografie [11]

Hij studeerde aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, piano bij E. Bosquet, orgel bij A. de Hovre, harmonie bij A. de Boeck, contrapunt en fuga bij L. Mortelmans.

In 1914 werd hij leraar notenleer aan voornoemd conservatorium en werd in 1946 bevorderd tot leraar harmonie.

Zijn kunst was sober en altijd voornaam *(Eugeen De Ridder)*.

Composities

Algemeen

Werken voor viool, orgel, piano, toneelmuziek, motetten.

Lyrisch kerstspel *Pax*, voor gemengd koor en orkest, koorwerken, een groot aantal liederen en kerkelijke muziek.

Op gedichten van René De Clercq

Kuipertje kuipt
Mijn kleen, kleen dochterke
Schone nacht

Stan Van Vaerenbergh

Sint-Kwintens-Lennik 28-1-1921
Ekeren 29-4-1987

Biografie[74]

Stan Van Vaerenbergh studeerde voor onderwijzer aan de normaalschool in Oostakker. Tijdens zijn opleiding was het al duidelijk dat hij een speciaal begaafd muzikant was en hij kreeg dan ook kansen om zijn muzikale opleiding te verdiepen. Hij gaf een viertal jaar les in de lagere school en studeerde ondertussen ijverig verder piano, harmonie, contrapunt en fuga.

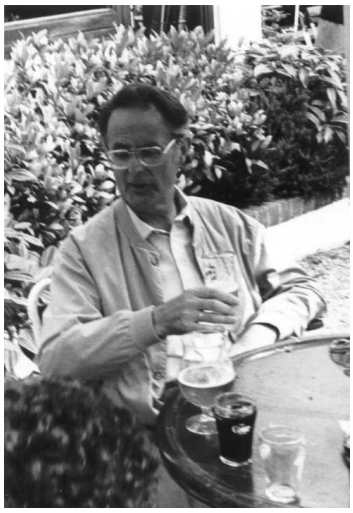

In het Lemmensinstituut volgde hij de zaterdagcursussen muziekpedagogie (1955-56). Hij bestudeerde *Unterweisung im Tonsatz* van P. Hindemith, die hij helemaal vertaalde, en *Der Kanon* van Fr. Jode.

Hij bekwam via de centrale examencommissie de diploma's van muziekleraar voor het secundair onderwijs en in 1957 de 'derde graad', in die tijd het enige diploma om als muziekpedagoog in een normaalschool te kunnen lesgeven. Hij kwam dan ook terecht als leraar in de humaniora en al spoedig als leraar muziek in de normaalschool waar hij zelf gestudeerd had. Hij was van 1966 tot 1975 leraar praktische didactiek aan het Lemmensinstituut en vanaf 1975 tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd (1981) docent muziek aan het Pedagogisch Hoger Onderwijs in Wijnegem en het Pulhof in Berchem.

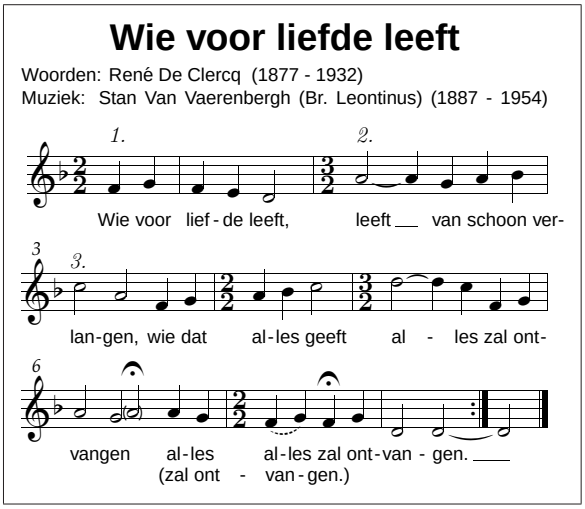

Wie voor liefde leeft
een canon voor 3 stemmen

Hij schoolde zich op muzikaal gebied voortdurend bij in diverse cursussen.

Hij stond mee aan de wieg van en was achteraf medewerker van *Musicerende Jeugd*, een organisatie die vanaf de jaren vijftig, naast de Halewynstichting, de hele vernieuwing in volkszang, koorzang en schoolmuziek zou verspreiden. Hij was in deze beweging een zeer actieve medewerker en fel gewaardeerde auteur van vele liederen en canons.

Stan werkte actief mee aan en was zelfs 2 jaar voorzitter van de Vereniging Leerkrachten Muzikale Opvoeding (VLMO).

Ook de Volksdanscentrale voor Vlaanderen (VDCV) deed voor haar zang- en speelblaadjes, ten dienste van het muziekonderwijs, op hem een beroep.

De laatste jaren ging zijn aandacht naar de kleinsten in zijn kleuterliederen.

Naast musicus was hij ook schilder en tekenaar.

[74] Bron: Wilfried Joosen, uitgever musicerende jeugd, Nieuws, 18de jg. nr. 71, 1997

Composities

Algemeen

Koorbewerkingen, speelstukjes voor Orffinstrumenten, kindertoneeltjes, canons en andere liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Wilde rozenboom *(beleiding met blokfluit of strijkers)*
Wie voor liefde leeft *(een canon voor 3 stemmen)*

Johannes H. van Wijngaarden

Bodegraven 4-5-1912
Bodegraven 1-11-1991

Biografie [11]

Johannes Hendrik studeerde aan de Utrechtse muziekschool (later conservatorium) onder leiding van Anton Averkamp en Mej. Henr. Proostwijk. Later voltooide hij zijn vorming in Amsterdam aan het conservatorium onder leiding van Paul Frenkel (piano), Jac. Bijster (orgel), Sem Dresden (harmonie, compositie), Hendrik Andriessen, Anton Tierie en Prof. Arn. Smijers. Daarna was hij werkzaam als comp., muziekleeraar en uitvoerend kunstenaar in Amsterdam en Ede en omstreken. Op zijn composities zijn vooral de invloeden van de klassieken Mozart, Haydn, Beethoven en later Bach merkbaar, en ook van de latere romantici. Er is een zekere verwantschap aan te wijzen met Schubert en Dvorak. Het productiefst en het zuiverst is van Wijngaarden wellicht op het gebied van de kamermuziek.

Composities

Algemeen

Strijkkwartet in a kleine terts, sonates voor viool en piano, stukken voor altviool en piano en voor viool en orgel, 12 piano-sonates, vele vrije stukken, preludes en études voor piano, fantasieën, preludiums en dubbelfuga's voor orgel.
Liederen, zowel met piano- als met orkestbegeleiding.

Op gedicht van René De Clercq

Het vlas staat in de blom

Renaat Van Zundert

Antwerpen, 06-08-1898
Antwerpen, 14-06-1981

Biografie

In 1939 werd Renaat Van Zundert leraar aan het Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen (notenleer en transpositie). In 1945 werd hij artistiek directeur van het Stedelijk Kursaal Oostende en in 1947 in Knokke. Van

Het vlas staat in de blom

René De Clercq (1877 - 1932) J. van Wijngaarden 1915-1991

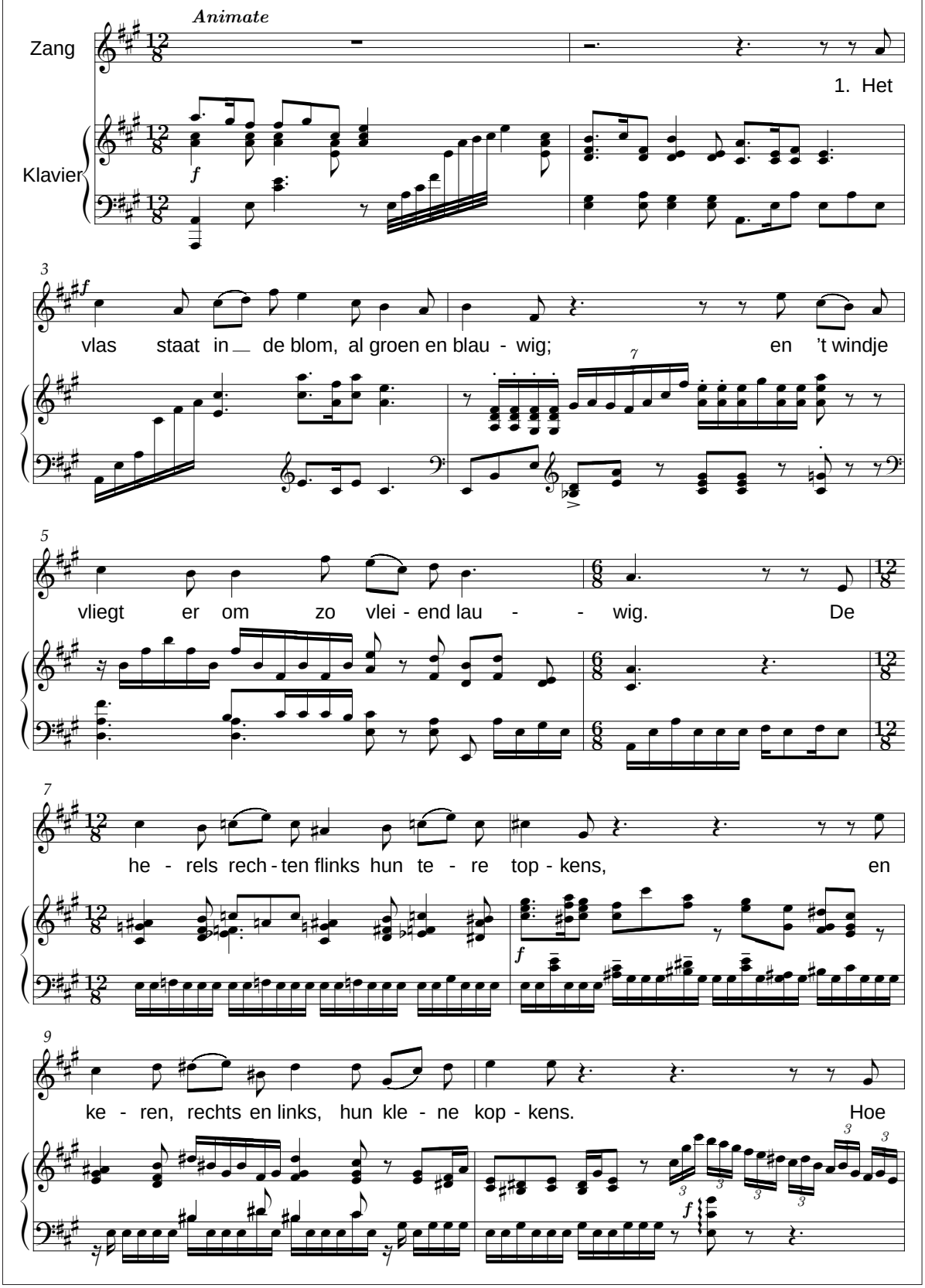

Het vlas staat in de blom

René De Clercq (1877 - 1932) J. van Wijngaarden 1915-1991

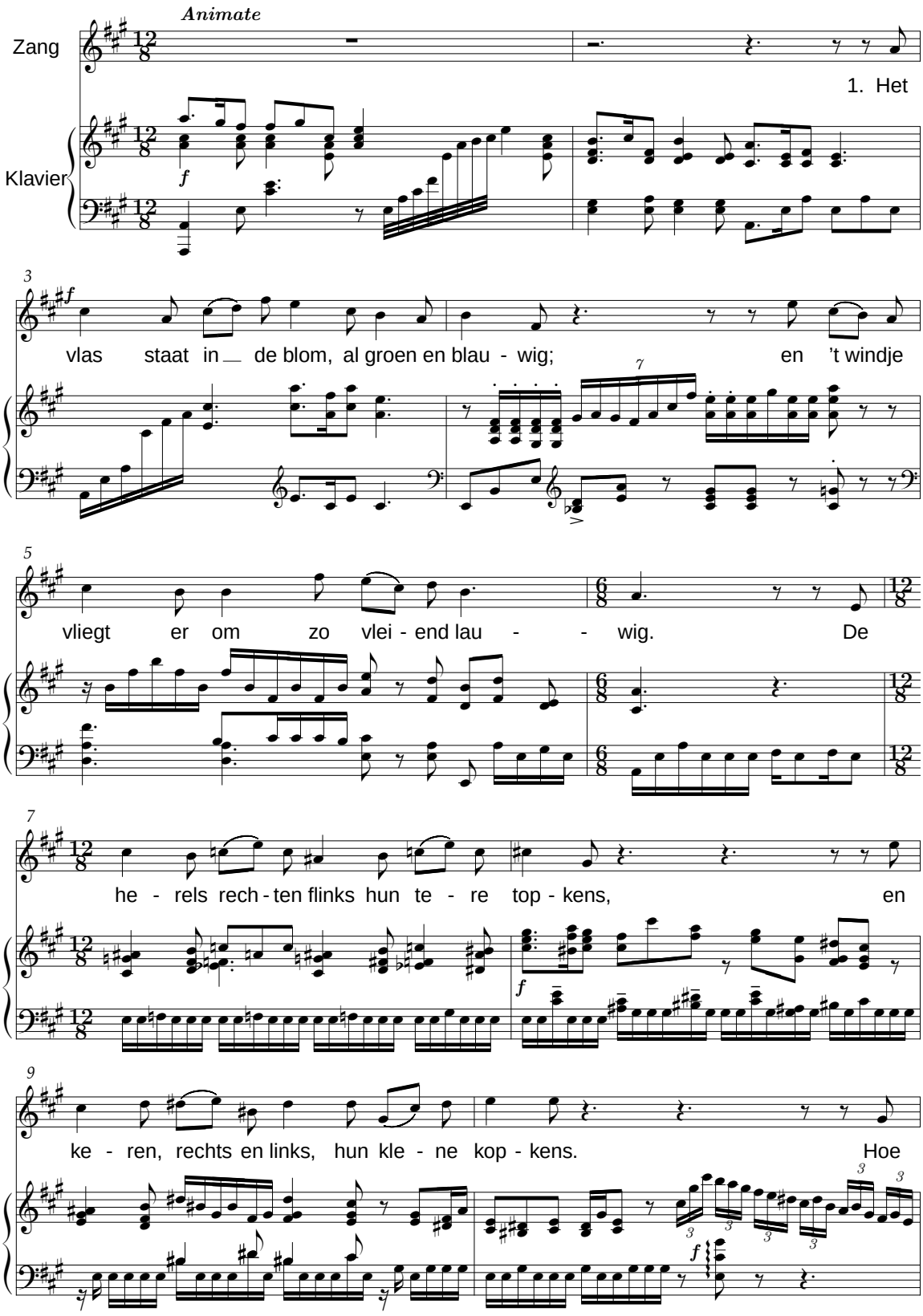

Het vlas staat in de blom

René De Clercq (1877 - 1932) J. van Wijngaarden 1915-1991

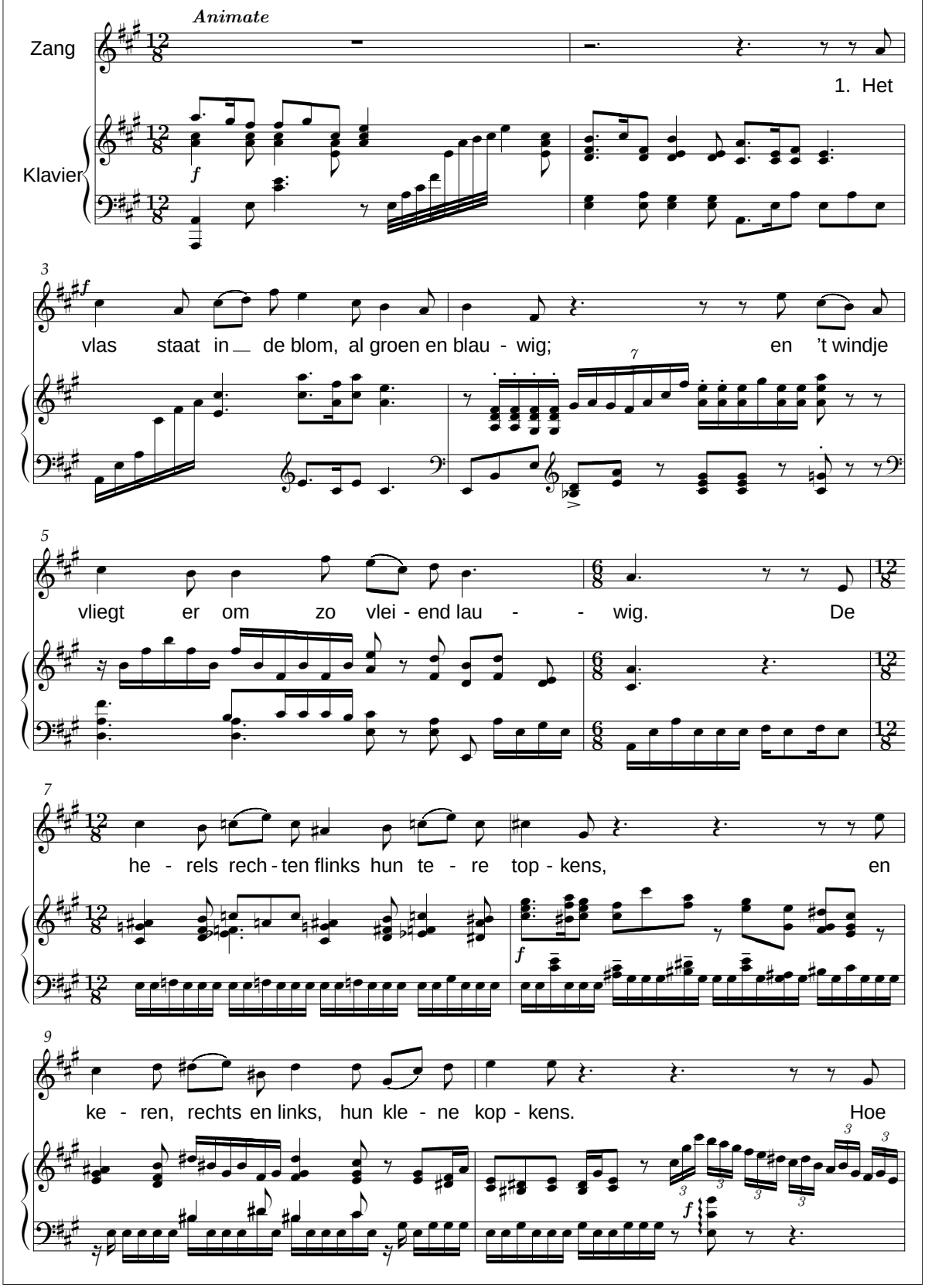

1953 tot 1958 was hij directeur van de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen.

Composities

Algemeen

Talrijke gedichten werden door hem op muziel gezet en ook georkestreerd.

Op gedichten van René De Clercq

Schone nacht

Theo van Zutphen

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Liederen leeft *(1931, SATB, ook een versie voor 4 mannenstemmen)*

Klaas Veldkamp

Hollandsveld gem. Hoogeveen 5-10-1864
Amsterdam 27-10-1945

Biografie [8]

Hij was werkzaam in zijn geboorteplaats, waar zijn vader hoofdonderwijzer en organist was. In Hollandsveld is de Veldkampstraat naar beiden genoemd.

In 1895 vestigde hij zich in Groningen als zang- en spraakleraar. Later ging hij naar Amsterdam.

Tot een van zijn bekendste publikaties behoort *De techniek van het spreken, Leerboek ten gebruike bij het zang- en spreekonderricht* (1947, samen met E. Hogewind en H. Veldkamp), samen met het oefeningenboek, dat veel in de lessen gebruikt werd.

Veldkamp was met W. Gehrels medeoprichter van het Algemene Ondersteuningsfonds voor Toonkunstenaars.

Composities

Algemeen

Liederverzameling *Van alles wat* (2 delen, samen met zijn broer Jan) en 6 bundeltjes kinderliederen.

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben van de buiten
Van Pier de mandenmaker

Leo Verachtert

Tessenderlo 23-07-1898
Westmalle 30-08-1975

Biografie

Hij was bevriend mar Alice Nahon. Hij volgde orgel in het conservatorium in Hasselt.

Composities

Algemeen

Een hondertal liederen op teksten van Alice Nahon en vele andere dichters.

Op gedichten van René De Clercq

Aan Vlaanderen *(Manuscript, KBS)*

Hilmer Verdin

Brugge 7-03-1921
21-09-2006

Liederen leeft

René De Clercq (1877 - 1932) Theo van Zutphen

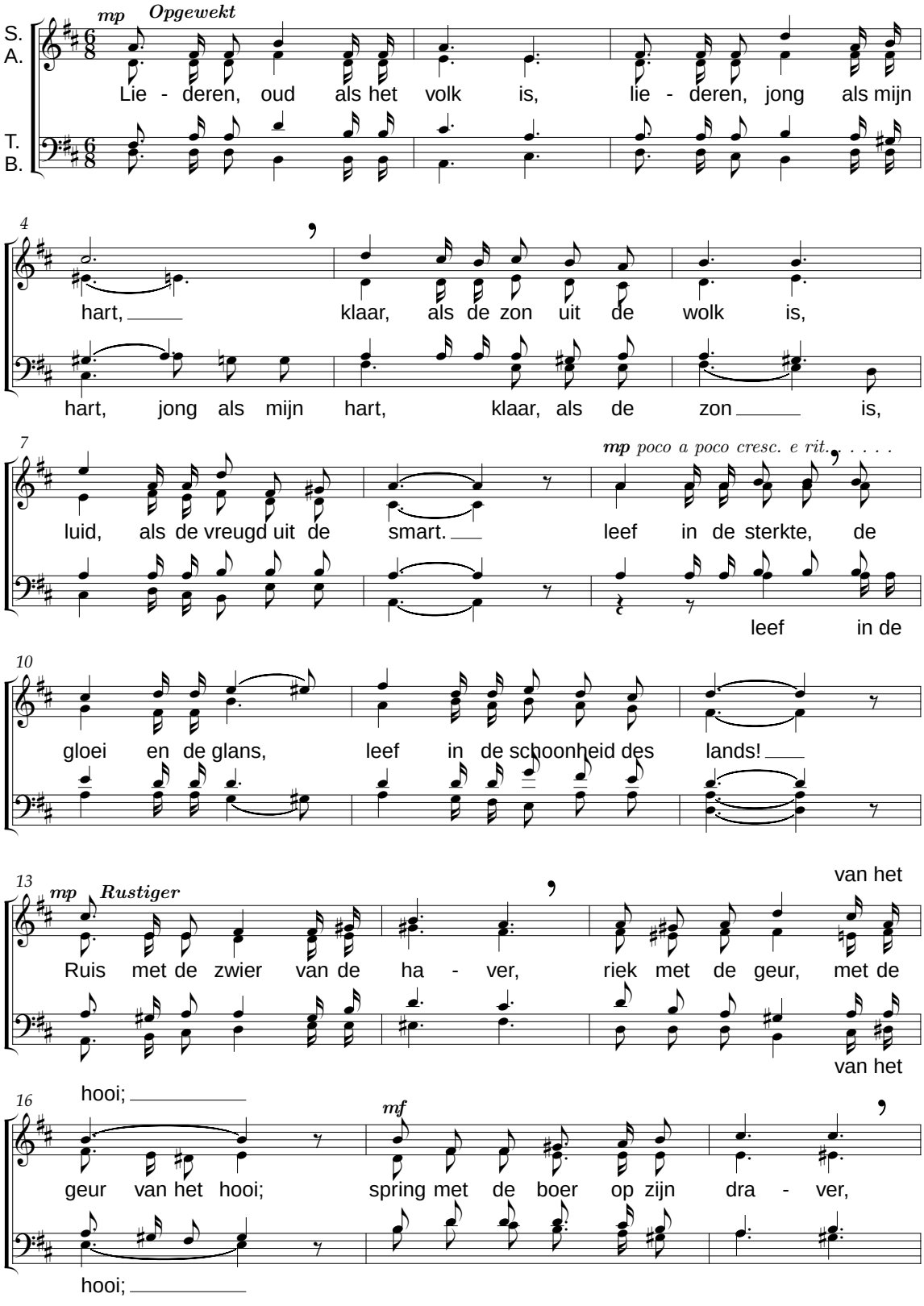

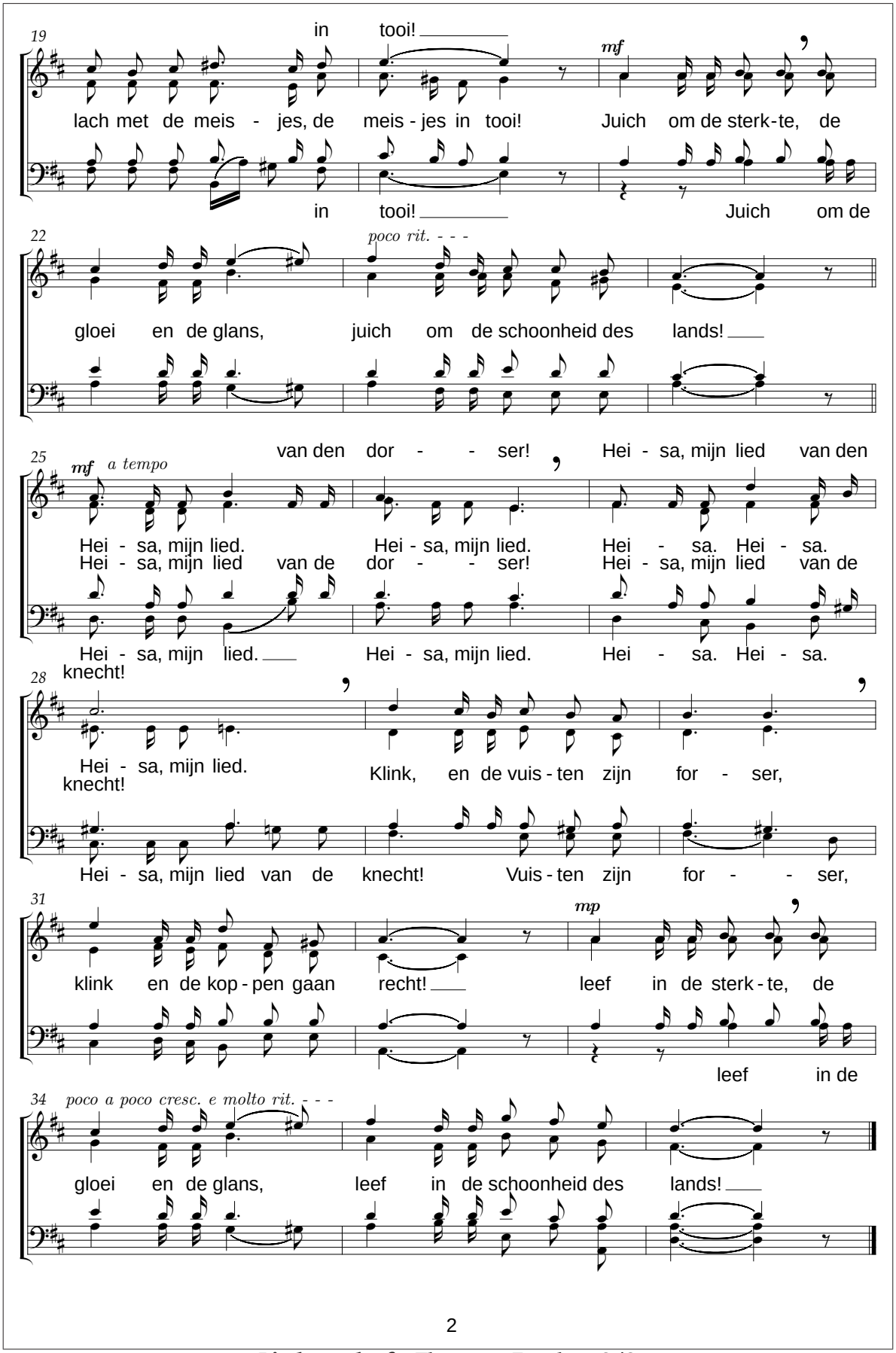
19
in tooi!
mf
lach met de meis - jes, de meis - jes in tooi! Juich om de sterk - te, de
in tooi! Juich om de
22
poco rit. - - -
gloei en de glans, juich om de schoonheid des lands!
van den dor - - ser! Hei - sa, mijn lied van den
25
mf a tempo
Hei - sa, mijn lied. Hei - sa, mijn lied. Hei - sa. Hei - sa.
Hei - sa, mijn lied van de dor - - ser! Hei - sa, mijn lied van de
Hei - sa, mijn lied. Hei - sa, mijn lied. Hei - sa. Hei - sa.
28
knecht!
Hei - sa, mijn lied.
knecht!
Klink, en de vuis - ten zijn for - ser,
Hei - sa, mijn lied van de knecht! Vuis - ten zijn for - - ser,
31
mp
klink en de kop - pen gaan recht! leef in de sterk - te, de
leef in de
34
poco a poco cresc. e molto rit. - - -
gloei en de glans, leef in de schoonheid des lands!

Molenaars dochterke

René De Clercq (1877 - 1932) Hilmer Verdin 1921

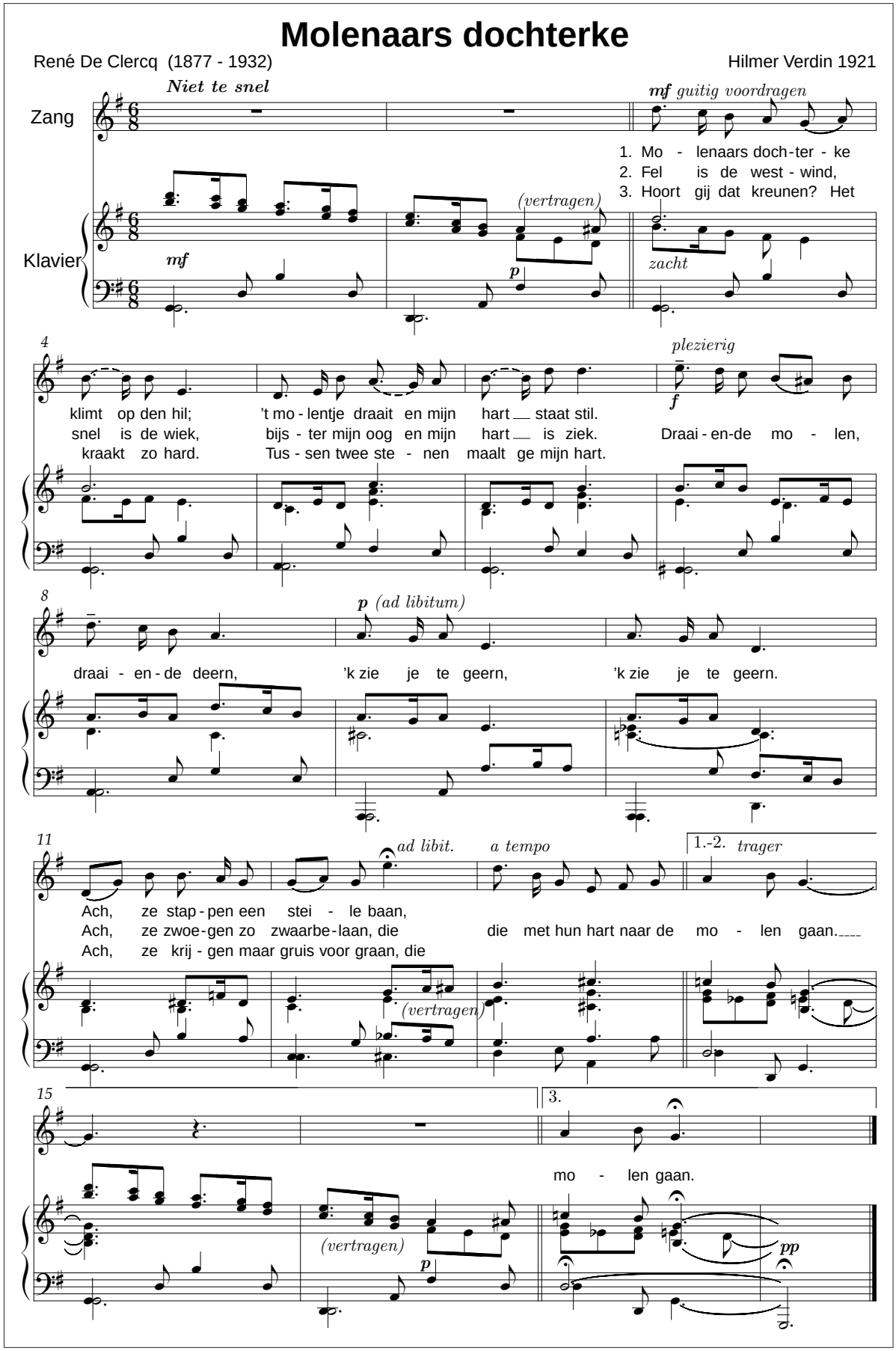

Biografie [1] [11] [55]

Deze Bruggeling kreeg zijn muzieklessen van zijn moeder, voor hij zich inschreef aan het Stedelijk Conservatorium.

Op 17-jarige leeftijd had hij al verscheidene prijzen behaald. Hilmer studeerde verder aan het Lemmensinstituut in Mechelen bij Van Nuffel, Flor Peeters en Marinus De Jong. Hij behaalde het uitgangsdiploma met onderscheiding (Lemmens), eerste prijs zang (conservatorium Brugge), uitmuntendheidsdiploma.

Aan het Gentse conservatorium vervolmaakte hij zich bij G. Verschraegen (orgel), L. Swolfs (zang) en J. Bouquet (fuga).

Van 1945 tot 1951 was hij organist in Oostende aan de Sint-Petrus en Pauluskerk, waar zijn spel en zang zeer gewaardeerd werden. In dezelfde stad was hij dirigent van het Variakoor.

Vooral als koor- en samenzangdirigent verwierf hij bekendheid en als zodanig verwierf hij verscheidene prijzen.

In Brugge leidde hij het Madrigalenkoor, waarvan hij de stichter is (1957), het mannenkoor De Ghesellen van de H. Michiel en het Veremanskoor.

Terzelfdertijd verzorgde hij verscheidene uitvoeringen voor de radio en was hij opgenomen als concerterende organist bij het N.I.R. Sinds 1973 was hij tot zijn pensioen orgelleraar aan de Muziekacademie van Izegem.

Hij was tevens muziekleraar aan het atheneum van Maldegem.

Composities

Algemeen

Werken voor piano en orgel, twee missen voor twee gelijke stemmen, een cantate, koorbewerkingen (o.a. ook op Tineke van Heule van Hullebroeck), koorcomposities en liederen op tekst van V. Van Kerckhoven, Alice Nahon, Alma Van Holm, René De Clercq e.a.

Voor zijn *Legende van de Amazonestroom* op tekst van Jan Vercammen werd hij in 1987 bekroond met de West-Vlaamse Provinciale Prijs voor Muziek.

Op gedicht van René De Clercq

Molenaars dochterke [26]

Renaat Veremans

Lier 2-3-1894
Antwerpen 5-6-1969

Biografie [11]

Hij studeerde aan het Sint-Gummaruscollege in Lier en aan de Interdiocesane school voor Kerkmuziek in Mechelen (Lemmensinstituut) bij onder meer Arthur Meulemans, O. de Puydt en A. de Smedt. In 1914 behaalde Veremans de eerste prijzen voor orgel en piano. Hij voltooide zijn muziekopleiding aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen.

Gedurende vele jaren was Veremans organist van de Sint-Pauluskerk in Antwerpen. In 1927 werd hij benoemd tot leraar notenleer aan het conservatorium in Antwerpen, een functie die hij tot aan zijn pensioen in 1959 bleef vervullen. Van 1921 tot 1944 was hij verbonden als dirigent aan de Koninklijke Vlaamse Opera in Antwerpen. In 1943 werd hij directeur van het Stedelijk Conservatorium in Brugge en richtte er een koor op dat tot Veremanskoor werd omgedoopt. Zijn benoeming werd na de bezetting nietig verklaard en hij werd tijdens de repressie gestraft.

Veremans behoorde tot de componisten die rechtstreeks aan de meer traditionele

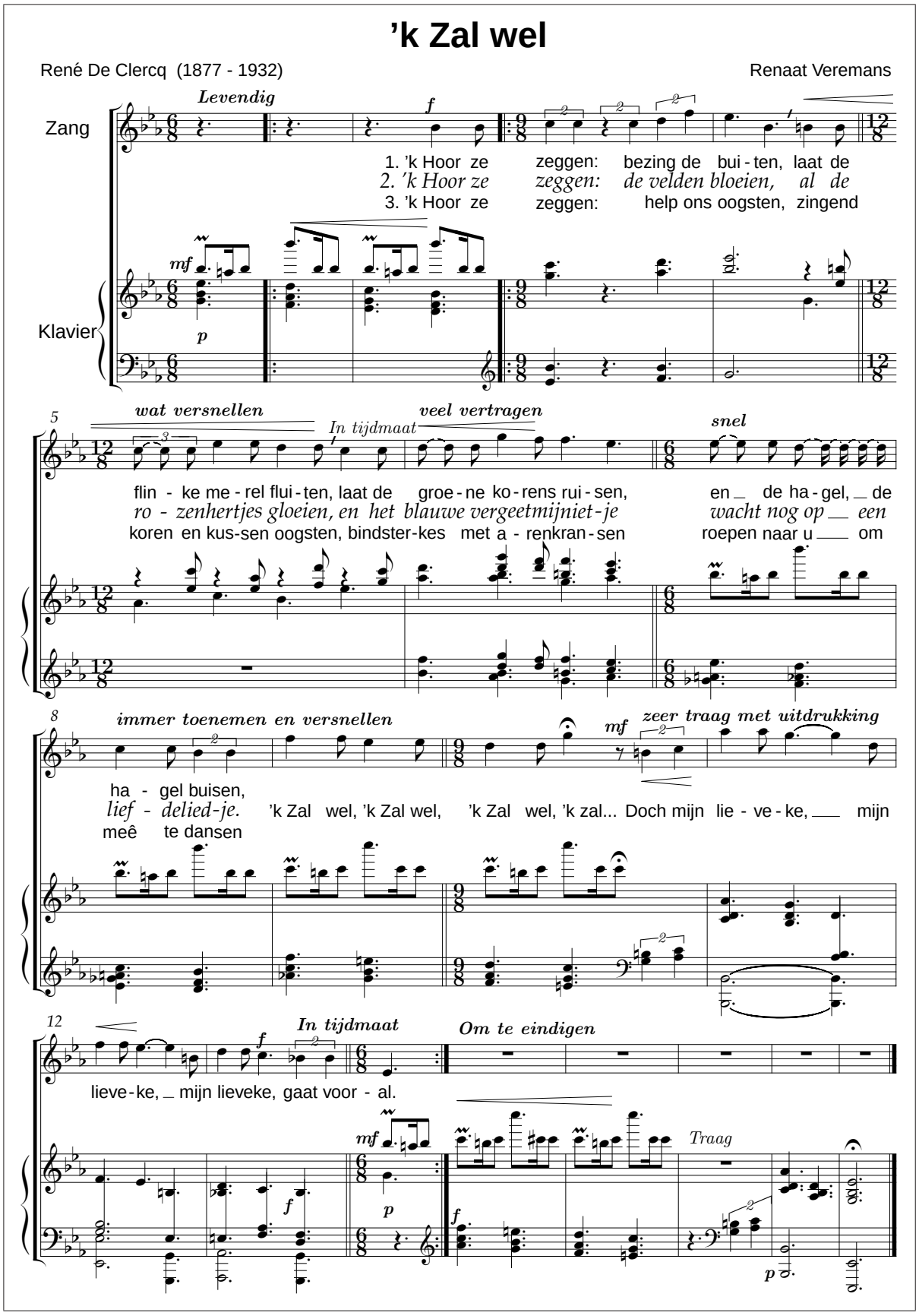
'k Zal wel
René De Clercq (1877 - 1932)
Renaat Veremans
Zang
Klavier
Levendig
1. 'k Hoor ze zeggen: bezing de bui - ten, laat de
2. 'k Hoor ze zeggen: de velden bloeien, al de
3. 'k Hoor ze zeggen: help ons oogsten, zingend
wat versnellen
In tijdmaat
veel vertragen
snel
flin - ke me - rel flui - ten, laat de groe - ne ko - rens rui - sen, en de ha - gel, de
ro - zenhertjes gloeien, en het blauwe vergeetmijniet - je wacht nog op een
koren en kus-sen oogsten, bindster-kes met a - renkran - sen roepen naar u om
immer toenemen en versnellen
zeer traag met uitdrukking
ha - gel buisen,
lief - delied-je. 'k Zal wel, 'k Zal wel, 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - ve - ke, mijn
meê te dansen
In tijdmaat
Om te eindigen
lieve - ke, mijn lieveke, gaat voor - al.
Traag

Vlaamse beweging hebben meegewerkt en die hun binding van hun muziek met de politiek na de oorlog bekocht hebben. Na zijn rehabilitatie werd hij ondervoorzitter van de raad van beheer van de Société des Auteurs Belges-Belgische Auteursmaatschappij (SABAM).

Zijn carrière als componist strekt zich uit van 1911, toen hij het lied *Vlaanderen* (op tekst van Willem Gijssels) componeerde tot 1969, toen hij een aantal dagen voor zijn overlijden nog aanwezig was op het 32ste Vlaams Nationaal Zangfeest, waar hij massaal gehuldigd werd.

Als componist beoefende Veremans alle genres. Zo componeerde hij de muziek bij de eerste Vlaamse films De Witte (1934) en Uilenspiegel leeft nog (1935). Hij behoorde tot een van de laatste postromantische componisten: hij hield zich aan de ongedwongen, natuurlijke ingevingen van zijn persoonlijkheid. Als dirigent en flamingant was Veremans steeds aanwezig op de Vlaams Nationale Zangfeesten. Hij was ook stichtend lid en eredeken van het Christelijk Vlaams Kunstenaarsverbond.

Composities

Algemeen

Opera's o.a. onder andere Beatrijs, 1930; Anne-Marie, 1938.

Orkestmuziek o.a. symfonische gedichten, kerkmuziek, toneelmuziek.

Filmmuziek (de eerste Vlaamse film De Witte, 1934, en Uilenspiegel leeft nog, 1935).

Oratoria o.a. O.L.Vrouw-oratorium, 1952.
Liederen o.a. Vlaanderen, 1921.

Op gedichten van René De Clercq

Aan die van Antwerpen *(t)*
Aan die van Havere *(t)*
Ik kan u niet vergeten *(SATB met pianobegeleiding en ook voor 2-stemmig koor)*
Het lied van de arbeid *(t)*
'k Zal wel
Molenaars dochterke
Schone nacht *(1951, koor a capella)*

Edward Verheyden

Antwerpen 8-10-1878
Antwerpen 10-04-1959

Biografie

Verheyden was genoodzaakt om zijn muieklessen stop te zetten en tegen een hongerloon aan de slag te gaan als letterzetter. Hij gaf echter de moed niet op en componeerde op eigen houtje een eerste muziekstuk *l'Angelus-Fragment symphonique*. Dit bracht hem in contact met Peter Benoit, die hem aanspoorde om de harmonieklas te volgen. Het duurde echter tot 1894 alvorens Verheyden zijn studies kon voortzetten in Antwerpen.

In 1905 behaalde Verheyden een eervolle vermelding in de Prijs van Rome met zijn cantate La mort du roi Renaud.

Op 1 oktober 1941 werd Verheyden, als oudste leraar van het Conservatorium, benoemd tot bestuurder als tijdelijke opvolger van Flor Alpaerts. Dit zou hij blijven tot Jef Van Hoof in 1942 werd aangesteld. Pas in 1944 ging Verheyden op pensioen als leraar.

Composities

Als componist ligt zijn werk in de lijn van de school van Benoit: de melodielijn primeert en de harmonisatie wijkt zelden van het vertrouwde af.

Algemeen

Hij schreef enkele orkestwerken zoals Symfonische schets, Vaderland (voor harmonieorkest of fanfare). Vaak speelt het orkest ook een begeleidende rol bij koorwerken, zoals in *Ave Verum Corpus, Bloemen in huis* en *Moorse ballade*. Liederen nemen een groot deel van zijn oeuvre in. Ook hier staat het lyrische element steeds op de voorgrond. Op vlak van kamermuziek componeerde hij een *Fantasia* voor viool en klavier (1926), een *Sonate* voor viool en piano en verschillende orgelcomposities. Ook schreef hij nog twee opera's: *Heibieke* (1908) op een libretto van Raf Verhulst en *De Geest* (1924) op libretto van Hendrik Van Rooy, beide uitgevoerd in de Koninklijk Vlaamse Opera van Antwerpen

Op gedicht van René De Clercq

Koning Reinout's dood kantaat - *(bewerking voor koor, kindekoor en twee klaviern)*

Arthur Verhoeven

Zandhoven 13-1-1889
Schoten 24-4-1958

Biografie[75]

Arthur Verhoeven werd op 13 januari 1889 geboren in Zandhoven bij Antwerpen. Hij kreeg zijn muzikale opleiding aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen bij Arthur de Hovre (orgel), August De Boeck (harmonie), Lodewijk Mortelmans (contrapunt en fuga) en Paul Gilson (compositie).

Door bemiddeling van zijn vriend, de letterkundige Jozef Simons, werd hem in 1911 een betrekking als organist aan de Sint-Cordulakerk te Schoten aangeboden. Deze functie oefende hij uit tot aan zijn dood in 1958.

Composities

Algemeen

Orgel- en pianowerken, een vioolsonate, een strijkkwartet, beiaard- en harmoniemuziek, werken voor symfonisch orkest.

Circa 200 liederen, waaronder de beide *cycli Bloei* en *Liederen van ingetogen stemming* hoogtepunten zijn; meerstemmige missen, motetten, koorwerken, cantates.

Een operette en de opera Valentijn.

Op gedicht van René De Clercq

Slaat op de trommel *(= De witte kaproen, ook SATB)*

Jan Verhoeven

Lier 12-5-1893
Lier 31-3-1959

Biografie [46]

Jan Verhoeven was een geboren toneelschrijver die niet alleen de tekst van zijn stukken schreef, zelf zijn decors ontwierp en schilderde, maar ook de passende muziek ervoor componeerde.

Aan de normaalschool in Mechelen behaalde hij het onderwijzersdiploma. Na 1914 werd hij onderwijzer in Oelegem, nadien hoofdonderwijzer in Sint-Job in 't Goor en in 1927 keerde hij naar zijn Lier terug waar hij zijn leraarstaak opnam aan de oefenschool van de rijksnormaalschool. Zijn streven was de toneelkringen op een hoger peil te brengen.

[75] Bron: Jozef De Beenhouwer, in *Sonate voor viool en klavier*, uitgave Schoten

Om dit doel te bereiken achtte hij het noodzakelijk met de jeugd te beginnen. Hiervoor schreef hij oorspronkelijk toneelstukken. Zijn eerste werk, *Kreupel Jantje* werd een succes zonder weerga: meer dan 500 opvoeringen. Zelfs radio Antwerpen en Radio Hilversum zonden het verscheidene malen uit.

Composities

Algemeen

Drie sprookjesoperettes in 3 bedrijven; sprookjes- en fantasiespelen met zang.

Op gedichten van René De Clercq

Sarlotteke
Kerstliedeke

Arthur Vermeulen

Poperinge 3-2-1871
Kortrijk 21-1-1938

Biografie[76]

Zijn vader, Frederic, behaalde een eerste prijs aan het conservatorium van Gent en was koster van de Sint-Janskerk in Poperinge.

Toen Arthur vijf jaar oud was, verhuisde het gezin naar Harelbeke waar vader Frederic koster werd van de Sint-Salvatorkerk. Zoonlief vatte meteen de muziekstudie aan o.l.v. zijn vader die hem o.a. harmonie leerde. Na twee jaar secundair onderwijs aan het Sint-Amandscollege – studies die hij moest onderbreken wegens ziekte van zijn vader – hernam hij later zijn studies in de onderwijzers- en kostersschool in Torhout. Ook deze school verliet hij. Wegens een conflict? Nadien is hij het ambt van deurwaarder gaan leren bij advocaat Ghesquière in Kortrijk.

Huisvriend van de Vermeulens was Peter Benoit die Arthur in zijn muziekstudie aanmoedigde en hem stimuleerde bij het componeren. Tweeëntwintig jaar bleef Arthur in Harelbeke wonen. Dan verhuisde hij naar Kortrijk waar hij deurwaarder werd bij de rechtbank van eerste aanleg, een functie die hij uitoefende tot aan zijn dood.

Naast zijn deurwaardersfunctie oefende hij heel wat muzikale functies uit: aan de muziekschool in Kortrijk behaalde hij een eerste prijs fluit; hij werd er stadsbeiaardier tot november 1922 en organist van de Sint-Rochuskerk van 1899 tot 1919. Iedere zondag speelde hij in de Sint-Michielskerk de laatste mis om 11.30u. Van 1903 tot 1914 was hij de bezielende dirigent van de liederavonden voor het volk die vanaf Pasen tot augustus werden ingericht. Hij speelde cello en contrabas in enkele orkesten. Hij maakte deel uit van het bestuur van de Kortrijkse muziekschool en was lid van de examencommissie. In Harelbeke bespeelde hij vanaf 1910 tot het einde van zijn leven, geregeld en

[76] Bron: Jan Maddens, *Arthur Vermeulen, componist, beiaardier en organist* in de Leiegouw XVI, 1974, afl. 1, Kortrijk 1974

zonder vergoeding, de beiaard.
Arthur was ook bibliofiel en goed bevriend met Caesar Gezelle en Stijn Streuvels. Ook met Hugo Verriest onderhield hij goede contacten.

Composities

Algemeen

Beiaardmuziek.
Liederen op Vlaamse, Franse en Latijnse teksten.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal (t) (1929)

Emile Verrees

Turnhout 22-5-1857
Turnhout 29-5-1929

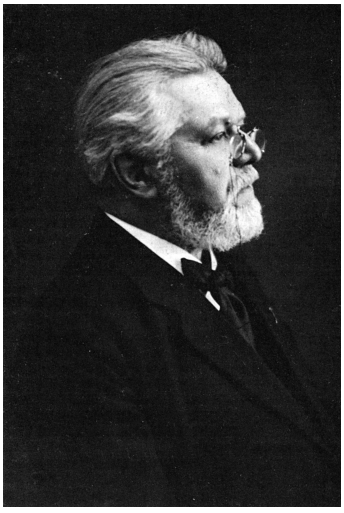

Biografie [11]

Hij kreeg privé-les van Robson, organist in Turnhout, en werd pianoleraar en Kapelmeester aan de Sint-Pieterskerk aldaar. Daarna studeerde hij bij Lemmens en later bij E. Tinel in Mechelen. In 1882 werd hij directeur van de stedelijke muziekschool in Turnhout, functie die hij tot 1922 bekleedde. In die jaren zou hij deze school helemaal reorganiseren en tot bloei brengen. In 1889 begon bij nog aan de Vlaamse Muziekschool in Antwerpen harmonie te studeren bij J. Blockx en contrapunt en fuga bij Tilborghs.

Composities

Algemeen

Orgel- en pianowerken,
Hij componeerde vooral liederen, voorts 2 missen, 1 Te-Deum en 4 cantaten.

Op gedicht van René De Clercq

Schone nacht

Edward Verreydt

Diest 9-10-1885
Leuven 8-10-1949

Biografie [11]

Zijn vader was muziekleraar in Diest. Edward Verreydt studeerde aan het Antwerpse Conservatorium bij Jan Blockx (compositie), Lodewijk Mortelmans (harmonie en contrapunt) en Arthur De Hovre (orgel). In Diest werd hij na zijn studies organist van de Sint-Sulpitiuskerk en volgde hij zijn vader op als muziekleraar aan de Rijksmiddelbare School.

Composities

Algemeen

Hij was vooral gekend als liedcomponist, met een voorliefde voor volks- en kinderliederen. Daarnaast componeerde hij ook verschillende missen en werken voor orgel en piano.

Op gedicht van René De Clercq

Van Pier de mandenmaker *KBR*
Daar moet ik zijn *KBR*

Bernard Wagenaar

Arnhem 18-7-1894
York, Maine (USA), 19-5-1971

Biografie [4]

Hij was sinds 1927 Amerikaans staatsburger, was leerling van o.a. zijn neef Johan (harmo-

nie, contrapunt en compositie), vestigde zich in 1920 in New York, waar hij van 1921 tot 1923 lid was van het New York Philharmonic Orchestra (viool, piano, cembalo, orgel en celesta).

Als compositieleraar was hij van 1925 tot 1937 verbonden aan het Institute of Musical Art, daarna, tot 1968, aan de Juilliard School of Music.

Zijn stijl was laatromantisch. Hij liet een omvangrijk (deels in opdracht geschreven) oeuvre na.

Composities

Algemeen

4 symfonieën, 4 kwartetten, 1 solowerk, kamermuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De vijver lacht (NMI)
Het vlas staat in de blom *(t)*

Jos Watelet

Antwerpen 8-4-1881
Wommelgem 2-5-1951

Biografie[77] [32]

Zijn moeder stamde uit Vlaanderen en zijn vader uit Wallonië.

Hij liep humaniora in het jezuïetencollege in de Scheldestad. Nadien deed hij de volledige muziekstudies aan het conservatorium van zijn geboortstad. Candael, Jef Van Hoof en Broeckx waren zijn medeleerlingen.

Op 20-jarige leeftijd werd hij benoemd tot pianist-begeleider. Hij transponeerde met het grootste gemak. De allerbeste pianobegeleider sedert Uyttenhove! In zijn huis, het Rozekapelhof in Wommelgem, vergaderde hij geregeld met zijn muziekbroeders. Daar ontstond het idee van de alombekende RING, één van de beste muziekuitgaven, waarvan hij de enige technische raadgever was.

Watelet was organist in de Nederlandse Hervormde Kerk in Antwerpen.

Naast zijn zuiver artistieke prestaties als vertolker werkte hij ook mee aan de uitgave van 'Monumenta Musicae Belgicae' (orgel- en clavecimbelliteratuur)

Composities

Algemeen

Klavierstukken.

Liederen.

[77] Ook informatie uit een krantenartikel van de G.V.A. 8-5-1951

Op gedicht van René De Clercq

De bloem der heide *(1943, een landelijk spel voor sopraan en tenor; partituur van 26 pagina's)*

J.P.J. Wierts

Gennep (Ned.) 9-4-1866 – 19-2-1944

Biografie [67] [78]

De 74-jarige toonkunstenaar kwam om het leven bij een bomaanval. Hierbij ging door brand ook een deel van zijn muzikale bezittingen, waaronder onvervangbare stukken van belangrijke historische waarde, verloren.

Wierts was een vooraanstaande figuur in de koorwereld en een onvermoeid strijder voor het Nederlandse (volks)lied. Al op jeugdige leeftijd studeerde hij piano en orgel. Zijn muzikale opleiding genoot hij bij prof. N.A. Janssen. 7 jaar lang studeerde hij muziek aan het gymnasium in Katwijk. Daarna werkte hij als organist-dirigent in Dortrecht en later in Delft aan de Sint-Hippolytuskerk. In 1911 vestigde hij zich voorgoed in Den Haag.

Wierts richtte vooral zijn aandacht op de Nederlandse muziekcultuur en tilde het Nederlandse volkslied op een hoog peil.

Zijn vakblad 'Zingende Stemmen' bracht hem bekendheid en steeds meer waardering. Omwille van zijn verdiensten aan het Nederlandse muziekleven werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De pauselijke onderscheiding van het *Gouden Erekruis Pro Ecclesia* werd hem toegekend voor zijn verdiensten voor de kerkmuziek.

Wierts richtte verscheidene zangverenigingen op o.a. in Den Haag de roomskatholieke mannenzangvereniging Arti et Religioni, waarmee hij nationaal en internationaal veel prijzen behaalde.

Hij was oprichter en meer dan 30 jaar bestuurslid van het Algemeen Nederlands Zangverbond.

Als pianist verzorgde hij samen met René De Clercq, die als declamator optrad, en met een zangsolist(e) vele liederavonden, de zgn. Wierts-De Clercqconcerten.

Composities

Algemeen

Een strijkkwartet op *Als de ziele luistert* van G. Gezelle.

Enkele pianosuites.

Een kerstcantate.

Koorwerken op teksten van G. Gezelle, Couperus, Th. Wassenaar, René De Clercq en Adema van Scheltema.

Volksliederen waarvan 'Onder moeders paraplu' een schlager werd.

Op gedichten van René De Clercq

Volgens Koen Hulpiau [17], blz. 153 zijn er 36 liederen.

Adeste *(NMI, 2-st., ook 3-st. a capella)*
Bierkens plaats
De bietebauw (1912, NMI)
De noodklok (1911, NMI, TTBB)
De zeeldraaier
Dorserslied (1912, NMI)
Fijn liefje
Hemelse liefde
Het duiveke der zonne
Het lied van de arbeid *(een koorbewerking)*
Ik ben van de buiten
Kerstverlangen (1916, NMI)
Klein moederke
Klompenliedeke (Volksdeuntjes, 1911, NMI)
Koninkventjes
Kuipertje kuipt (1912, NMI)

[78] Bron: Pieter Vis, *Componist J.P.J. Wierts, een strijder voor het Hollandse lied* [1]

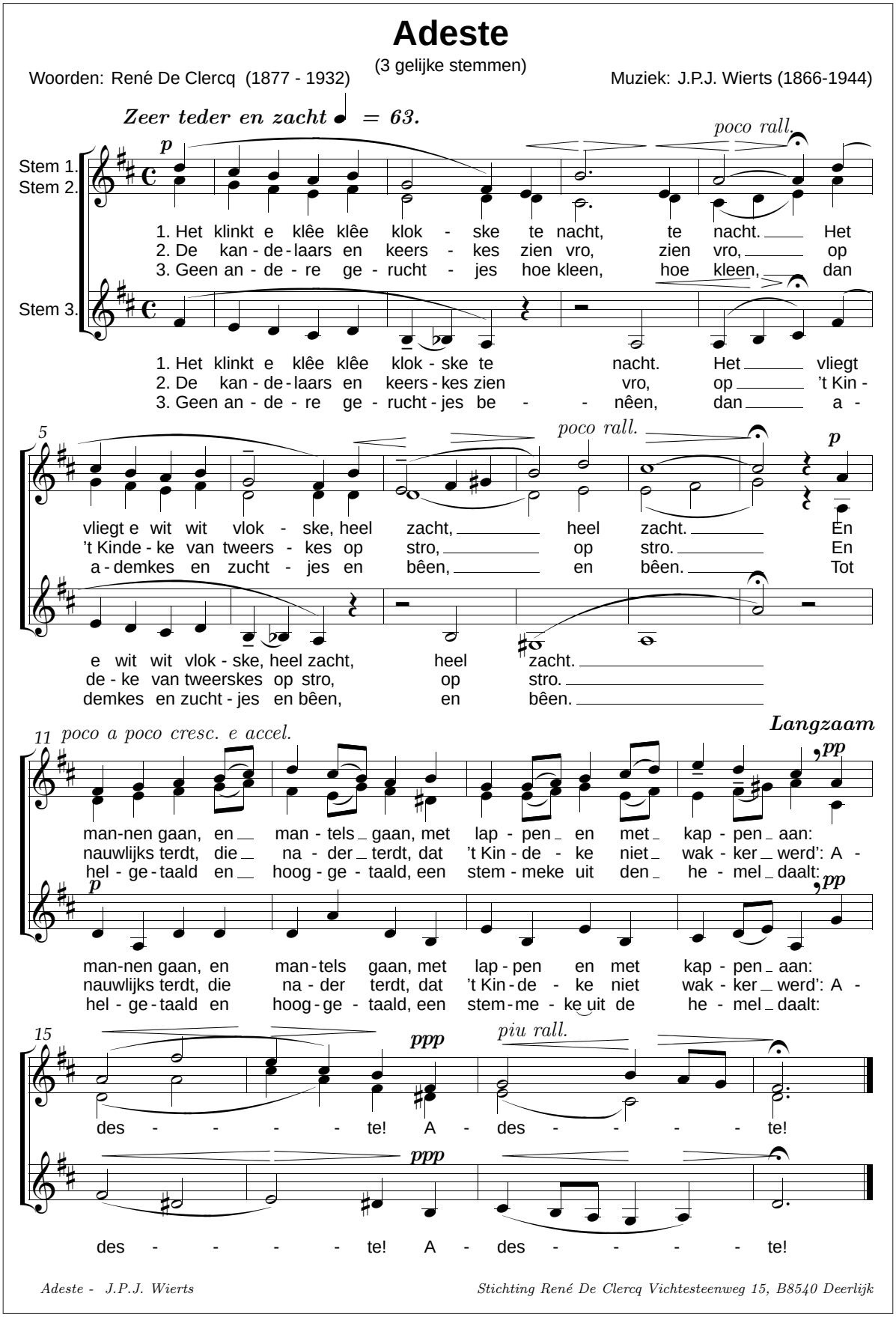
Adeste
(3 gelijke stemmen)
Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)
Muziek: J.P.J. Wierts (1866-1944)
Zeer teder en zacht ♩ = 63.
poco rall.
Stem 1.
Stem 2.
Stem 3.
1. Het klinkt e klêe klêe klok - ske te nacht, te nacht. Het
2. De kan - de - laars en keers - kes zien vro, zien vro, op
3. Geen an - de - re ge - rucht - jes hoe kleen, hoe kleen, dan
1. Het klinkt e klêe klêe klok - ske te nacht. Het vliegt
2. De kan - de - laars en keers - kes zien vro, op 't Kin -
3. Geen an - de - re ge - rucht - jes be - - nêen, dan a -
poco rall.
vliegt e wit wit vlok - ske, heel zacht, heel zacht. En
't Kinde - ke van tweers - kes op stro, op stro. En
a - demkes en zucht - jes en bêen, en bêen. Tot
e wit wit vlok - ske, heel zacht, heel zacht.
de - ke van tweerskes op stro, op stro.
demkes en zucht - jes en bêen, en bêen.
poco a poco cresc. e accel.
Langzaam
man-nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen aan:
nauwlijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker werd': A -
hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stem - meke uit den he - mel daalt:
man-nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen aan:
nauwlijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker werd': A -
hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stem - me - ke uit de he - mel daalt:
piu rall.
des - - - - te! A - des - - - - te!
des - - - - te! A - des - - - - te!
Adeste - J.P.J. Wierts
Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Adeste

Mijn bleuzerke
Mijn kleen, kleen dochterke
Mijn moeder *(NMI, TTBB)*
Mijn ventje slaapt
Moederke alleen *(NMI, TTBB)*
Op de weefstoel
Ring-King
Rood pioeneke
Sarlotteke
Smidje-Smee
Ter zege (1916, NMI)
Ti-ti-ti-tiere
Troostliedeke
Vermaledijd *(Toortsen, 1911, TTBB, NMI)*
Voor 't koningskind (1912, NMI)
Vlaamse kermis *(t)*
Zomergod

Johan Winnubst

Amsterdam 24-12-1895
Utrecht 19-6-1980

Biografie [69] [61] [62]

Zijn volledige naam is Johannes, Hendricus, Petrus.

Johan werd geboren in een muzikaal gezin. Vader Piet Winnubst was amateur-organist want zijn eigenlijke beroep was timmerman. Als gevolg van een tramongeluk verloor hij een been zodat hij daarna het dagelijks brood moest winnen door het geven van pianolessen.

Johan genoot een gedegen schoolopleiding. Nadien kreeg hij de kans zich muzikaal te vormen aan de conservatoria van Amsterdam en Aken. Als leermeesters had hij o.a. Bernard Zweers en Hubert Cuypers (blz. 59). Zijn grote vakbekwaamheid leidde ertoe dat hij tot organist-dirigent van de kathedraal in Utrecht werd aangesteld. Hij droeg de hoop in zich dat hij de katholieke kerkmuziek zou vernieuwen. Want de religieuze betekenis van de vieringen werd toentertijd meermaals overstemd door orkestrale uitvoeringen, waarin bekende solisten (m/v) optraden en voor de nodige opsmuk zorgden. Men streefde ernaar dergelijke uitvoeringen uit de kerken te bannen en een kunstzinnig muzikaal reveil te lanceren. In Utrecht werkte Winnubst hieraan mee door zijn composities en door zijn koor, van wie alle leden goed het notenschrift lazen, een vaardigheid die hijzelf hun had aangeleerd... De faam van Johans koor – kinderen vertolkten de soprani- en altpartijen want vrouwen waren uitgesloten! – drong overal door zodat kenners van kerkmuziek uit alle windstreken naar de uitvoeringen van Winnubst kwamen luisteren. Vooral als Palestrina-dirigent verwierf hij faam.

Winnubst was ook volwaardig docent aan de kerkmuziekschool aan de Plompetorengracht, aan de seminaria in Driebergen-Rijzenburg en Culemborg, aan de opleidingsscholen voor onderwijzers in Zeist en Hilversum. Hij leidde ook kleine koren o.a. een nonnenkoor in het Andreasgesticht. Vanzelfsprekend gaf hij fel gewaardeerde privélessen.

Toen hij op 48-jarige leeftijd overleed na een operatie, ging een schok door het land. Necrologieën roemden zijn verdiensten voor de vernieuwing van de katholieke kerkmuziek. De stad Utrecht eerde hem door een straat naar hem te noemen.

Composities

Algemeen

Orkestraal: o.a. legende voor groot orkest, een sextet.

Vooral vocaal werk: reiën uit Vondels Jephta, 33ste zang uit Dantes Divina Comedia, missen (2 zijn 6-stemmig), lofmotetten, het Ecce sacerdos magnus, liederen op teksten van G.

Gezelle en de Utrechtenaar Jan Engelman.

Op gedicht van René De Clercq

Hoort gij de eik? *(t) (4-st.) (NMI)*

Johannes Zaagmans

Utrecht 14-10-1861
Lochem 9-10-1944

Biografie [8]

Op 10-jarige leeftijd werd hij leerling aan de muziekschool in Arnhem: viool bij Fassbinder, fluit bij Morrhee, piano en harmonie bij Burnier. Hij speelde in enkele orkesten en maakte een blitzcarrière. In 1876 werd hij tweede fluitist en tweede violist van de Arnhemse Orkestvereniging, in 1878 solofluitist en eerste violist bij de stafmuziek van het Eerste Regiment Infanterie in Leeuwarden, waar hij in 1879 ook nog leraar aan de muziekschool werd. In 1885 werd hij onderkapelmeester en daarna in 1887 kapelmeester van het Zevende Regiment Infanterie in Amsterdam. Zaagmans' leiding bezorgde de kapel een uitmuntende reputatie en een grote populariteit tot ver buiten de hoofdstad.

In 1912 werd hij op eigen verzoek gepensionneerd. Hij vestigde zich als muziekleraar in Zeist. Hij werd er ook directeur van het kerkkoor van de Protestantenbond.

In 1923 ging hij in Lochem wonen, waar hij zich hoofdzakelijk met componeren bezig hield.

Gedurende 45 jaar fungeerde hij geregeld als jurylid bij harmonie- en fanfarewedstrijden.

Composities

Algemeen

Werken voor harmonie en fanfare, koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten *(Op. 61, TTBB, NMI)*

Henri Zagwijn

Nieuwer-Amstel 17-7-1878
's Gravenhage 25-10-1954

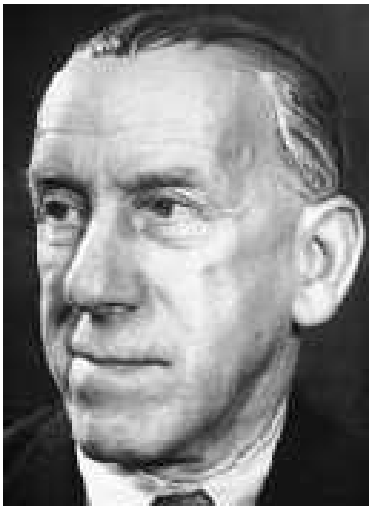

Biografie [12][67][68](b)

Hij was een stille, nadenkende man, die zich als componist autodidactisch ontwikkelde. Op grond van zijn antroposofische wereldbeschouwing ervoer hij de muziek als een kosmisch verschijnsel en was hij een beetje een op zichzelf staande figuur in het Nederlandse muziekleven. Toch was hij geen onmaatschappelijk man. Hij heeft veel lezingen gegeven over mens en maatschappij.

Tot zijn veertigste was Zagwijn onderwijzer in Rotterdam. Intussen had hij zich de muziektheorie eigengemaakt. Met zakpartituurtjes gewapend, bezocht hij de concerten. Hij kwam tot componeren, toen een kapelmeester hem vroeg, enkele arrangementen voor harmonieorkest te schrijven. Op 25-jarige leeftijd componeerde hij al een "Fantasie voor Orkest", die door de fameuze dirigent Willem Mengelberg werd uitgevoerd. Door toedoen van Alfons Diepenbrock, die zijn muziek erg waardeerde, kwamen uitvoeringen van Zagwijns composities tot stand in het Concertgebouw van Amsterdam. Toen nam hij ontslag als onderwijzer. Nogal vlug daarna kon hij zijn pedagogische taak, waarvoor hij een fijn zintuig bezat, verderzetten, ditmaal als leraar aan het Conservatorium van Toonkunst in Rotterdam. In 1918 richtte hij met Sam Dresden en Daniël Ruyneman de Nederlandse Vereniging tot ontwikkeling der Moderne Scheppende Toonkunst op. Van een

romantisch impressionisme (zie de hierboven genoemde Fantasie voor Orkest) ontwikkelde zijn stijl zich in modernistische zin. Een andere kenmerkende eigenschap van de componist Zagwijn is, dat hij deed wat men hem vroeg. Voor gymnasiasten die hem composities vroegen voor hun schoolopvoeringen, ging hij onmiddellijk aan de slag en wat de bezetting betreft, beperkte hij zich tot de instrumenten die de gymnasiasten ter beschikking hadden. Zo ontstonden verscheidene composities voor verschillende, weinig voorkomende bezettingen, bijvoorbeeld een trio voor hobo, klarinet en piano of een lyrische suite voor blokfluitkwartet of muziek voor fluit, Engelse hoorn, harp en harmonium voor de opvoering van Sophocles' Antigone.

Henri Zagwijn werkte ook mee aan het invloedrijke "Geïllustreerd Muzieklexicon"[8] van Kruseman, waarin hij de taak van Sem Dresden overnam, toen deze zijn medewerking opzegde wegens te drukke bezigheden.

Composities

Algemeen

Instrumentaal: piano-, fluit-, harpconcerten;
kamermuziek voor blazers en piano;
een strijkkwartet en een strijksextet;
werk voor weinig voorkomende bezettingen.

Koorwerken, toneelmuziek, liederen vooral van lyrische dichters als Gezelle, Boutens, Leopold, Roland Holst, Van de Woestijne.

Geschriften: De muziek in het licht der antroposofie (1925); Debussy (1940).

Op gedichten van René De Clercq

Adeste *(NMI)*
Als 't bruine veld *(1911, SSA, NMI)*
België bovenal *(1908, NMI)*
Bierkens plaats *(1908, NMI)*
De avond zijgt als zegen *(1911, SSA, NMI)*
De bietebauw *(1908, NMI)*
De linde *(Alt, 1908, NMI)*
De zeeldraaier *(1908, NMI)*
De zwingel *(1908, NMI)*
Dood aan de dood *(TTBB, 1940, NMI)*
Frisse morgen *(1919, NMI, SA)*
Ik ben van de buiten *(boerendeuntjes) (1908, NMI)*
Koninkventjes *(1911, NMI)*
Kuipertje kuipt *(t) (1908,NMI (1911, NMI)*
Lapper Krispijn *(1911, NMI)*
Mijn kleen, kleen dochterke *(1908, NMI)*
Op de weefstoel
Op, schroomlijke reus
Ring-King
Sarlotteke *(1908, NMI)*
Schone nacht *(1911, SSA, NMI)*
Smidje-Smee
Troostliedeke *(t) (1908, NMI)*
Van 't spinsterke
Vergaan in ons (t) (begijnenliedje)
Vlaamse kermis (boerendeuntjes)
Voor 't kantkussen (Van stad en land, 1908, NMI)
Wij zijn noch schimmen *(2 mannenkoren)*
Zonnegang *(TTBB, orkest, 1946)*

P. Zanen

Composities [73]

Op gedicht van René De Clercq

De avond zijgt als zegen *NMI, (t) (SATB))*

P. Zijderlaan

Biografie

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Molenaars dochterke *(TTBB, tevens met cijfernotatie, NMI 23798)*

Thematische groepen

Vertalingen van liederteksten

Emiel Hullebroeck
Moederke alleen *(2-stemmig)*
Kinche die Mutter allein (t),
Mother alone (t),
Simmerjoun op it wetter (t, Zuid-afrikaans)
Voor 't kantkussen *(Point de dentelle, 2-stemmig)*

Arthur Meulemans
't Dumstert *(Couchant)*
Ik kan u niet vergeten *(Souvenance)*
Schone nacht *(Belle nuit)*

Jaak Opsomer
Vaderlands gebed *(Prière patriotique)*

Jozef Van der Meulen
Halewijn *(Mysteriespel, Sire Halewijn, vertaald in het Frans door Gustave Lagye)*

De Vlasgaard: *(Een lyrisch drama in 3 bedrijven; gedichten van René De Clercq en Alphons Sevens; Franse vertaling: Gustave Lagye, Duitse vertaling: Um die Weberin, Paul Hiller)*

De avond zijgt als zegen *(Le soir bénit caresse, Der Abend sinkt)*
Het lied van Bacchus *(Chanson de Bacchus, Wenn wir auch freudig ein Gläschen trinken)*
Weeflied *(Chanson du Métier, Wie glückt die Arbeit)*
Diep in het koren *(Chanson du Blé, Tief in dem Korne)*
Het lied van de boer *(Chanson du Paysan,)*
Maria, grote Reine *(Maria, douce Mère, Maria über Sonnen)*

P. Franz Uyttenhove
Moederke alleen (Berce encore, Mme C. van Herrewege-Taelman)

Philemon Loockx
Klein Moederke (Moeder zit te driegen) *(Petite mère - Berceuse)*

Ernest Devestel
Lied van het vlas *(La chanson du lin)*
Prinsenlied *(Chant aux princes)*[27]

Paul Miry
België bovenal *(A la Belgique, Belgien über alles)*[27]
Zegen het Land, o Heer *(Vaderlands gebed, Prière pour la patrie, Gebet für das Vaterland)*[27]

Hermann Unger
Vlämischer Liederkreis, op. 20:
Die starren Buchenstämme *(= De bloem der heide)*
Was irrst durch Tal und Gründe *(= De bloem der heide)*
Wiegenlied: Kind meiner Liebe *(= Kind van mijn liefde)*

Veel getoonzette liederen

Het lied *Adeste*, ook door een aantal componisten uitgegeven als *Kerstdag* of *Op kerstdag* of *Het klinkt een kleen, kleen klokske*, is veruit het meest getoonzet. Hullebroeck bijvoorbeeld vertoonde het de eerste keer in de derde reeks van zijn liederen en daarna nog eens in een 3-stemmige uitvoering in zijn zesde reeks.

Bij de meest vertoonde liederen staat het aantal keer dat het lied getoonzet is in de index van de liederen (blz. 294). In de index van de liederen worden bij elk lied de componisten ervan opgesomd.

Enkele veel vertoonde gedichten van René De Clercq

Adeste	**30**	Liederen leeft	**8**
Avondlied	**9**	Mijn bleuzerke	**8**
België bovenal	**7**	Mijn kleen, kleen dochterke	**18**
De avond zijgt als zegen	**11**	Mijn ventje slaapt	**7**
De lente komt	**10**	Moederke alleen	**20**
De wiedsters	**13**	Molenaars dochterke	**8**
De zeeldraaier	**12**	Op de weefstoel	**14**
Dorserslied	**9**	Ring-King	**14**
Het avondt uit al de wolken	**5**	Sarlotteke	**9**
Het lied van de arbeid	**9**	Schommelschuitje	**8**
Het lied van de terwe	**13**	Schone nacht	**8**
Ik ben van de buiten	**15**	Smidje-Smee	**6**
Ik kan u niet vergeten	**11**	Van Pier de mandenmaker	**12**
Klein moederke	**20**	Vlaamse kermis	**7**
Koninkventjes	**13**	Zegen het land, o Heer	**8**

Meerstemmige liederen

In de indextabel per componist wordt aangegeven welke liederen meerstemmig zijn of een meerstemmige bewerking kregen.

Veel gezongen liederen

De meest gezongen liederen zijn daarom nog niet de meest getoonzette. Soms is een uitvoering zo succesvol dat andere toondichters het minder goed aandurven een nieuw lied te maken op dezelfde tekst. Voorbeelden hiervan zijn *De gilde viert* van Hullebroeck en *Daar is maar één land* van Jef Van Hoof. Ook *Tineke van Heule* behoort hiertoe.

Tineke van Heule werd door Hullebroeck op muziek gezet, nog voor het gedicht opgenomen werd in een dichtbundel *Zonnige jeugd*, Amsterdam, 1916.

In 1912 sloot René De Clercq met E. Hullebroeck een exclusiviteitscontract af, waarbij hij 20 frank per gedicht kreeg (zie *Hullebroeck: de breuk met De Clercq op bladzijde 123*).

Speciale composities

René De Clercq

De Gouden vrouw

Zangspel in drie bedrijven, *tekst en muziek van René De Clercq, orkestratie door Jef Van Hoof.*

Personen			
Rienke	dichter	Alma	Rienkes vrouw
Koerd	schilder	Marieken	Rienkes dochter
Hovaard	gezant	Miralda	Hovaards vrouw
Europeanen en kleurlingen		Elegantine	gouvernante bij Hovaard

Het stuk speelt zich af op Rienkes verjaardag. Het eerste en derde bedrijf spelen zich af in Rienkes huisje nabij een grootstad in West-Europa. Het tweede bedrijf (een droom) in een prachtige villa in het Oosten.

De nummers	
I^{e} Bedrijf	**IIIe Bedrijf**
Ouverture	Openingsorkest
Aloëtte	Bloemen gaf ons moeke
Toen mijn vader jarig was	Der godendrank (duo)
Jong goed, ik zal u grijpen	Daar was een goeie meid
Schoon Kupido	Huplende voetjes
O beeltnis mij geschonken	Komt alles zoals het komen moet (koor)
Voor uw wensen groeten wensen	
In dit kwartier	
't Wonder dat leeft	
Rienkes inslapen	
IIe Bedrijf	
Orkest (De dienaressen en Hovaard)	
Heerlijk straalt het licht	
Jongens meiden	
Dansen is een deel der educatie	
Wees gegroet in blijde geest	
Weet, vrienden dat wie hier gezant is	
Orkest. De kleurlingen. Rienke gooit Hovaard buiten	
Grauw wijkt mijn grauw begeer en mens-zijn	
Laat af dit donkre denken	
De gouden vrouw (koor van priesters)	
Wanneer gedenkt ge mijn	
Rienke, kom	
Het avondt uit al de wolken	

Huibert Poot

Zangspel in twee bedrijven, *gedicht door Volker (P.W. de Koning), muziek van René De Clercq, 26 mei 1926.*

Personen	
Huibert Cornelisz. Poot	Ongeveer 30 jaar. In de eerste act gekleed als welgesteld landbouwer. In de tweede act met degen en allongepruik. Zonder weelde.
Bartel Bartelszoon	Boer, zelfde leeftijd.
Mr. Arend van der Dussen	Advokaat. Ongeveer 40 jaar. In het eerste bedrijf in sierlijk reistoilet. In het tweede bedrijf in deftige patricische kleding.
Ds. Johannes Zwalmius	Predikant. Ongeveer 50 jaar. In ambtelijke kledij met steek.
Adrianus Zevencotius	Geleerde. een oude man, gekleed als van der Dussen, maar armoedig.
Jacob van Lodestein	Officier. In het eerste bedrijf in veldtenue. In het tweede in galatenue. Ongeveer 35 jaar.
Willem van Berkel	Schilder. Ongeveer 30. Kledij als van der Dussen doch minder rijk.
Pieter van Bleigswyk	Student. Ongeveer 25. Als van Dussen, doch met veel weelde.
De liereman	Met lier en viool.
Pleuntje Harmensz.	Ongeveer 20. In het eerste bedrijf als rijke boerendochter. In het tweede bedrijf zeer eenvoudig.
Waard, Boeren en Boerinnen	
Het eerste bedrijf speelt zich af in Abtswoude, in 1723. Het tweede bedrijf in Delft in 1724	

Hubert Cuypers

Terwe

Declamatoriummuziek, 164 blz., beschikbaar onder meer in [6] (t)

Jozef Van der Meulen

Halewijn

Mysteriespel, Sire Halewijn, vertaald in het Frans door Gustave Lagye

De Vlasgaard[79]

Een lyrisch drama in 3 bedrijven; gedichten van René De Clercq en Alphons Sevens; Franse vertaling: Gustave Lagye, Duitse vertaling: Um die Weberin, Paul Hiller

De avond zijgt als zegen *(Le soir bénit caresse, Der Abend sinkt)*
Het lied van Bacchus *(Chanson de Bacchus, Wenn wir auch freudig ein Gläschen trinken)*
Weeflied *(Chanson du Métier, Wie glückt die Arbeit)*

[79] Voor het inhoud van het verhaal, zie [18], bladzijde 52.

Diep in het koren *(Chanson du Blé, Tief in dem Korne)*
Het lied van de boer *(Chanson du Paysan, Die Mutter das Herz und der Vater die Kraft)*
Maria, grote Reine *(Maria, douce Mère, Maria über Sonnen)*

De Vlasgaard kende in 1905 23 voorstellingen, in 1921 werd het stuk opgevoerd in de opera van Antwerpen en in 1929 werd het hernomen in Gent.

Jos Watelet

De bloem der heide

1943, een landelijk spel voor sopraan en tenor; partituur van 26 pagina's.

Discografie

Nederlandse componisten rond het kerkelijk jaar o.l.v. Pieter Vis

STH-cd-19493/cd5

Daar was een kindeke / tekst en muziek van René De Clercq / bew. Pieter Vis
Koninkventjes / tekst en muziek van René De Clercq
Jesu, Goede vriend / René De Clercq / Pieter Vis
Pasen / René De Clercq / bew. Pieter Vis

Volks,- Kunst,- Kinder- en Cabaretliedjes van Nederlands componisten in en rond Utrecht

STH-cd-19493-2/cd1

Moederke alleen / tekst en muziek van René De Clercq 1920 ("Voor mijn vrouw Marie Delmotte") Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
Klaere, wat heeft er uw hartje / tekst Pieter Cornelisz. Hooft (1581-1614) / muziek René De Clercq 1922 / pianobew. Pieter Vis en Luc Bogaert, 1987 / Pieter Vis en Luc Bogaert (opname van 24-5-1987)
Herfstliedje / tekst en muziek van René De Clercq (Rialiederen / "Kom toch Zonneken", 1920) / Jeroen de Vaal en Ko van der Velpen (opname van 18-5-1987)
Avondlied / tekst René De Clercq (De "Noodhoorn 1915") / muziek René De Clercq 2-4-1921 / Luc Bogaert (opname van 1987) / Pieter Vis en Luc Bogaert
O, My Luve's... / tekst Robert Burns / muziek René De Clercq ("12 Burns Songs"1920) / / bew. Pieter Vis en Luc Bogaert, 1987
Niet! / tekst Guido Gezelle / muziek René De Clercq / bew. Pieter Vis en Luc Bogaert, 1987 / Hans Veldhizen, Jeroen de Vaal, Robin en Luc Bogaert o.l.v. Pieter Vis
Sinterklaas in Holland / tekst en muziek van René De Clercq 1920 / bew. Pieter Vis 1993 / Dennis Derksen, Gerben van Dienst, Ariette van Wijngaarden, Luc Bogaert en Pieter Vis (2-7-1993)
Sinterklaas zal 't avond komen / tekst en muziek van René De Clercq 1920 / bew. Pieter Vis 1993 / Dennis Derksen, Gerben van Dienst, Ariette van Wijngaarden, Luc Bogaert en Pieter Vis (2-7-1993)
Kuipertje kuipt een vat / tekst en muziek van René De Clercq (kinderlied / autograaf 1920, uitgave Elza De Clercq 1977) / bew. Pieter Vis / Dennis Derksen, Pieter Vis en Luc Bogaert

Volks,- Kunst,- Kinder- en Cabaretliedjes van Nederlandse componisten in en rond Utrecht

STH-cd-19493-2/cd2

Lentedroom / tekst René De Clercq (opus 73.5) ("Kling, Klang Klokkebei" 5 meiliedjes) / muziek Catharine van Rennes / gezongen door Luthine Postuma en Els van Zuylen (2-7-1993 / N.H. Kerk in Tiel)

Dr. René De Clercq muzikale hulde

Plaat 1. PS20.8025

De nieuwe mei / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1957
Van de zanger / T. en M. René De Clercq / bew. Lieven Duvosel / Jeroen en Pieter, Ko van der Velpen, piano
Van de leeuwerik / T. en M. René De Clercq / bew. Lieven Duvosel / Jeroen en Pieter, Ko van der Velpen, piano
Oude koppel / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje en Peter, Ko van der Velpen, piano
Smidje-Smee / Elza De Clercq, voordracht / 1987
Molenaars dochterke / T. en M. René De Clercq, 1920 / bew. L. Bogaert, 1987 / Pieter, Luc Bogaert, piano
Het lied van de arbeid / T. en M. René De Clercq / bew. 4-st. mannenkoor a capella van Cornelis A. Bonten
Klompenliedeke / T. en M. René De Clercq / duetbew. P. Vis / Jeroen en Pieter, Luc Bogaert, piano

De bietebauw / Elza De Clercq, voordracht / 1987
Rood pioeneke / T. en M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert / Pieter, Luc Bogaert, piano
Moederke alleen / T. en M. René De Clercq / pianozetting Lieven Duvosel / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
De grote zon gaat onder / Elza De Clercq, voordracht 1967
Avondlied / T. en M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert / Pieter, Luc Bogaert, piano
Ik kan u niet vergeten / voordracht Pieter Vis
Daar is maar één land / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Pieter, Ko van der Velpen, piano
Korte liedjes hoor ik gern / Elza De Clercq, voordracht / 1987
Zoet sterreke / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Jeroen, sopraan, Janet Ras, fluit, Ko van der Velpen, piano
Nachtlied / T. en M. René De Clercq / Elza De Clercq, zang, piano Pieter Vis,1957
Scharesliep / T. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert / Pieter, Luc Bogaert, piano
Kus mijn hart op mijnen mond / T. en M. René De Clercq / Margje, Ko van der Velpen, piano
Best geborgen / T. en M. René De Clercq / pianozetting Lieven Duvosel / Margje, Ko van der Velpen, piano
Aan mijn vrouw / voordracht Pieter Vis, 1987
Hemelhuis / T. en M. René De Clercq , 1920 / bew. L. Bogaert en Pieter Vis, 1987 / Pieter, Luc Bogaert, piano
Frisse morgen / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1987
Mijn kleen, kleen dochterke / T. en M. René De Clercq / Marie-Cécile Moerdijk, sopraan, Herma van Schaijk-Lambermont, piano
De vogel die naar 't zuiden trekt / T. en M. René De Clercq / bew. L. Bogaert en Pieter Vis, 1987 / Pieter, Luc Bogaert, piano
Herfstlied (Kom toch zonneke) / T. en M. René De Clercq / Jeroen en Pieter, Ko van der Velpen, piano
Teer liedeke / Elza De Clercq, voordracht, 1987
Regendroppels / T. en M. René De Clercq /Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
De regenboog / T. en M. René De Clercq / Pieter, Luc Bogaert, piano
Lang kon ik nergens wijlen/ Elza De Clercq en Pieter Vis, voordracht, 1987
Sneeuwklokjes / T. en M. René De Clercq / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
Daar moet ik zijn (Waar nimmer vriendschap wijkt in nood) / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje, Pieter, Ko van der Velpen, piano
Nederland mijn land geworden / T. en M. René De Clercq / bew. solozang en 4-st. mannenkoor P. Vis en Jef Moerman 1987 / Pieter, Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano

Dr. René De Clercq muzikale hulde

Plaat 2. PS20.8025

Muziek, muziek gij zoetste rede / voordracht Pieter Vis, 1987
O, lied (Toen ik uw ziele heb gehoord, toen stierf het woord) / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje, Pieter, Ko van der Velpen, piano
Sneeuwvlokjes zijgen / T. en M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert 1987 / Jeroen de Vaal, Luc Bogaert, piano
Dans de zielen / Oudnederlands, M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
O edele minne / Jan Boedale, M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje en Peter, Ko van der Velpen, piano
Sion verblijden / T. Carel Manden en René De Clercq , M. René De Clercq / bew. baritonsolo en 4-st. mannenkoor Luc Bogaert, 1987 / Pieter Vis, Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano
Adeste / T. en M. René De Clercq / bew. solozang en koor P. Vis 1987 / Pieter Vis, Jeroen de Vaal, Scaldis Cantat o.l.v. Lieve Suys, Luc Bogaert, piano
Slaapliedje (Wiegelied) / T. en M. René De Clercq (naar G. Gezelle), 1921 / Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
Herderslied / Jakob Reefsen, M. René De Clercq / bew. voor fluit, zangstem en piano, Pieter Vis / Jeroen de Vaal en Pieter Vis, Janet Ras, fluit, Ko van der Velpen, piano
Koninksventjes / T. en M. René De Clercq / bew. koor P. Vis 1987 / Scaldis Cantat o.l.v. Lieve Suys, Luc Bogaert, piano
Onze Lieve Vrouw zat op haar hoog altaar / M. René De Clercq / Lieve Suys en Pieter Vis, dialoog, Jef Moerman, orgel
Jezus' bloemhof / Oudhollands gedicht, M. René De Clercq / bew. P. Vis 1987 / Hans en Jeroen, sopraan, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
De goede hovenier /Bertha Jacobs, M. René De Clercq / Lieve Suys, Luc Bogaert, piano
Het is zo schoon zich één te weten / voordracht Pieter Vis
Het onze Vader (O Vader, die bist in Hemelrijk Willem van Nijevelt (1453) / Tekstbew. en M. René De Clercq / bew. solozang en mannenkoor P. Vis en L. Bogaert, 1987 / Pieter, Sint-Niklaas man-

nenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano
De nachtegael die sanc een lied/ Oudnederlands, M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Klare wat heeft er uw hartje verlept? / Pieter Corneliszoon Hooft, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Waer bleef de zwaen? / Joost van den Vondel, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Niet! / G. Gezelle, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Stay, my charmer / Robert Burns, M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
My luv's like a red, red rose / Robert Burns, M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Wanneer gedenkt ge mijn? / T. en M. René De Clercq / piano-improvisatie Luc Bogaert en Pieter, Luc Bogaert 1987
Herfstlied / tekst en muziek van René De Clercq (Rialiederen / "Kom toch Zonneken", 1920) / Jeroen de Vaal en Ko van der Velpen (1987)
Kan ik in zon niet branden / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1957
Zijt gij dood de beste borg/ T. en M. René De Clercq / duetbew. P. Vis, 1987 / Margje, Pieter, Ko van der Velpen, piano
Ik leg mij neder in mijn graf / Oudwest-Vlaams versje, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis (zangbew.), Luc Bogaert, piano
Wanneer de tijd zal komen / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1957
Als ik zal gestorven zijn / T. en M. René De Clercq / harmonisatiebew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Daar moet veel strijds gestreden zijn / D.F. Camphuysen, M. René De Clercq / bew. solo koor en orgel Luc Bogaert, 1987 / Pieter Vis, Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano

Trouw aan Vlaanderen
Philips Stereo 825149QY

Koor *Singhet ende weset vro*, Kortrijk (Mauritz Denaux); Jan Joris, solist; Orkest, Francis Bay.

Vlaanderen roept / T. René De Clercq / M. A. Meulemans
Daar is maar één Vlaanderen / T. René De Clercq / M. J. Van Hoof

Emiel Hullebroeck en Renaat Verbruggen : door het lied de Vlaming weer bewust maken van zijn kultuur.

Renaat Verbruggen, Hullebroek aan de piano

Vlaanderen dierbaar land
Mfp 4M026-23608

De gilde viert / René De Clercq / E. Hullebroeck / Renaat Verbruggen / E. Hullebroeck, piano

Geliefde liederen van toondichter Emiel Hullebroeck
Mirasound Stereo PS 20.8022/23

O gij zonnige, wonnige wereld / Jeroen de Vaal, Pieter Vis, Bart de Wit, Herma van Schaijk-Lambermont, piano
De bietebauw / duet / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
Van de zanger / duet / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
Moederke alleen / Marie-Cécile Moerdijk, Carlos Moerdijk, piano
Tineke van Heule / Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
Hemelhuis / Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
Vlaamse kermis / koorbewerking a capella Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman
Lapper Krispijn / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano
Voor 't kantkussen / duet / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano
Op kerstdag / Jeroen de Vaal, Pieter Vis, Ko van der Velpen, Andrie Hoekstra, orgel

Emiel Hullebroeckliederen
Pathé STXB 11

Emiel Hullebroeck / Renaat Verbruggen, E. Hullebroeck, piano

Tineke van Heule
Moederke alleen
Lapper Krispijn

Hemelhuis
De bietebauw

Tony Sandler
Een Vlaamse zanger, die in de Verenigde Staten vergeleken wordt met Maurice Chevalier

Anton Greefkes

Dorslied
Geen luid geluid
Het leven
Het puiteke
Hoor dat woelgeruis
Ik ben van de buiten
Liedje van het leven
Molenbeeld
Ogen, die het bruin
Troost van ver

Plaatopnamen van Arnold De Munnynck Sr / Columbia (78 toeren)

Daar is maar één land / Jef Van Hoof / piano: F. Goeyens / DF323 *(t)*
De Vlasgaard / J. Van der Meulen / Ork. Munt - M. Bastin / DF393 *(t)*
Lapper Krispijn / E. Hullebroeck / piano: F. Goeyens / DF672 *(t)*
Moederke alleen / F. Uyttenhove / Ork. Munt - M. Bastin / DF674 *(t)*
Tineke van Heule / E. Hullebroeck / piano: F. Goeyens / DF672 *(t)*

U-NU, Marcel Vanthilt en Ad Cominotto / cd

Plof (Dorserslied) / Muziek Ad Cominotto / Uitvoering Marcel Vanthilt

Opnamen Tony Sandler

Hemelhuis / Hullebroeck / met pianobegeleiding
Moederke alleen / Uyttenhove / met pianobegeleiding
Ik kan u niet vergeten / Van Eetvelde / met pianobegeleiding **Ik kan u niet vergeten** / Van Eetvelde / met instrumentale begeleiding / PAR 301-X sfot 21.644

René Gailly International Productions / cd87 006 DDD (1986) [36]

Daar is maar één Vlaanderen / Jef van Hoof / Zeger Vandersteene, tenor / Levente Kende, piano *(t)*

Moederke alleen / Duo Karst / Dukarec music productions /DMPCD 2000.01

Emile Hullebroeckviering BRT-opname

met het radio-orkest van Francis Bay ter gelegenheid van het 10-jarig overlijden van Hullebroeck

Tineke van Heule / Jacques Raymond
Moederke alleen / Conny Neefs
Voor 't kantkussen / Conny Neefs
Lapper Krispijn / Louis Neefs
De bietebauw / Micha Mara
Hemelhuis / Jacques Raymond
De gilde viert / Jacques Raymond, Conny Neefs, Louis Neefs, Lize Marke

Gust Teugels, Liederen van ons volk ADD DRK2303225

Piano: Leo Van Hoof

Daar is maar één land / T. en M. René De Clercq / Gust Teugels / Leo Van Hoof, piano

De Kerels, Als de kerels te gare zijn ARSIS

Tineke van Heule / M. Hullebroeck / bew. H. Roelstraete

Herman Elegast vzw Bedevaart naar de graven van de IJzer, ATC 8485

Er ligt een staat te sterven / M. Herman Elegast

Jenny Durand Voor vader en moeder, Polydor Lp 236280

Moederke alleen / M. Durand Jenny

Jo Nell zingt eigen scoon, MLP 0255 878

Moederke alleen / M. Nell Jo / Studio-orkest Inter-Concert

Roger Eggermont Op de purperen hei, 4M032-23669

Tineke van Heule / M. Roger Eggermont / Accordeon

Bibliografie

[1] AMVC, Minderbroedersstraat 22, 2000 Antwerpen
Tel.: 03 222 93 20 - Fax: 03 222 93 21
E-mail: amvc@cs.antwerpen.be

[2] *La revue nationale*, AMVC

[3] *Encyclopedie van de Vlaamse beweging*, uitgeverij Lannoo, 1973
Nieuwe encyclopedie van de Vlaamse beweging, uitgeverij Lannoo, 1998
www.lannoo.be

[4] *Encarta® - Encyclopedie 2001* - Winkler Prins. © 1993-2000 Microsoft Corporation/Elsevier.

[5] *Encyclopedie van de muziek*, Elsevier, Amsterdam, Brussel, 1956

[6] Nederlands Muziek Instituut, Prins Willem-Alexanderhof 5, Den Haag, Nederland
Tel: 070-3140700 Fax: 070-3140720
E-mail: info@nedmuz.nl

[7] Belgian Centre for Music Documentation, Aarlenstraat 75-77, B-1040 Brussel
Phone (02)230.94.30 Fax (02)230.94.37
music-centre@cebedem.be

[8] Kruseman, *Geïllustreerd muzieklexicon*, 1932 aanvulling, 1949

[9] *Lexicon van het muziekleven in het land van Waas, deel 1: Biografieën*, André Stoop en Bart Moenssens
Sint-Niklaas stadsbestuur en vzw Bibliotheca Wasiana, 1987

[10] J. Carité, *Biografisch woordenboek van Nederland*, Den Haag, 1994

[11] Prof.dr.J. Robijns en Miep Zijlstra, *Algemene Muziek Encyclopedie*, Uniboek bv Bussum, 1979

[12] www.klassiekemuziekgids.net/
klassiek@klassiekemuziekgids.net

[13] Hendrik Willaert en Jan Dewilde, *Het lied in ziel en mond* Lannoo, Tielt, 1987

[14] Mr. J.J. Wijnstroom, *René De Clercq*, Van Dishoeck, Bussum

[15] A. Jacob, *Levensbericht*, 1937

[16] Dr. Koen Hulpiau, *René De Clercq, een monografie,* Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde, Gent 1986

[17] Dr. Koen Hulpiau, *René De Clercq,* Vlaamse toeristische bibliotheek, 1977

[18] G. Depamelaere, *René De Clercq, uit liefde alleen . . .* Davidsfonds, Deerlijk, 1977

[19] René De Clercq,*Brieven aan Ria Vervoort van 1917 tot 1924,* archief René De Clercq, Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk

[20] L. Duvosel, *Brieven aan René De Clercq*, 7I7, 9/8 en 20/8/1920, archief René De Clercq, Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk

[21] *Huldeboek van het mannenkoor Die Spaerne-Sanghers en van het Haarlems vrouwenkoor aan hun dirigent L. Duvosel*, 24 nov. 1940, archief familie Duvosel

[22] Dr. Pieter Vis, *Dr. René De Clercq, Strijdend Toon-dichter van het Vlaamse volk,* Sint-Niklaas-Houtem, 1987

[23] Edg. Collumbien, *Lijst der werken van Duvosel Lieven, Serafien*, De Paepe, Sint-Amandsberg, 1956

[24] Gr. Collumbien, *Een levenschets van Lieven Duvosel*

[25] Fr. De Vos en Julien De Vuyst over *J. Opsomer in de Souvereinen*, tijdschrift van de heemkring Lokeren, 14de jg., nr.3, september 1983

[26] *Het Vlaams(ch)e lied*, Davidsfonds, 1936, 1958

[27] Ministère de l'intérieur, *Verzameling vaderlandsche schoolzangen*, Schott frères, Bruxelles, 1905

[28] Dr. Jan L. Broeckx, *Lodewijk Mortelmans,* NV Standaard-boekhandel (1945), 347 blz.

[29] Info- en documentatiecentrum Nieuwe Muziek - Leuven
www.matrix.mu

[30] E. De Seyn, *Dictionaire biographique des sciences, des lettres et des arts en Belgique*, Brussel, 1935 en deel II, 1936

[31] E. Hullebroeck, *Zang en strijd*, Vinck, Antwerpen, 1952

[32] E. Hullebroeck, Lambrecht Lambrechts, *Muziek-Warande*, Tijdschrift voor muziekminnend vlaanderen
3e jg, nr. 2, februari 1924
3e jg, nr. 4, april 1924
3e jg, nr. 9, september 1924
4e jaargang, 1 mei 1925
6e jaargang, aug-sept 1927 blz. 170, J. Horemans
6e jaargang, okt. 1927 nr. 10
10e jg, nr. 4, april 1931

[33] *Nationaal biografisch woordenboek, 1964 en Supplement X (1973-74)*

[34] Karel De Schrijver, *Bibliografie der Belgische toonkunstenaars sedert 1800* en *Levende componisten uit Vlaanderen 1865-1920*, Leuven, 1958, NV De Vlaamse drukkerij

[35] Piet Nutten, in *Levende componisten uit Vlaanderen 1865-1920*

[36] Centrum voor Vlaamse muziek
www.svm.be

[37] Musicerende jeugd vzw Sint-Lambertuslaan 28, Muizen, met driemaandelijks tijdschrift *MJ nieuws*, uitgever Wilfried Joosen, Nekwinkelstraat 9, 3020 Herent

[38] *Prisma Encyclopedie der muziek*, o.l.v. Wouter Paap, het Spectrum

[39] *Prisma Encyclopedie*, o.l.v. S.A.M., Bottenheim

[40] Marie-Rose Van Driessche, *Aspecten van het muziekleven in Gent in de 19e eeuw. Proeve tot een systematische biografische benadering*, onuitgegeven doctoraatsverhandeling, RUG, 1997-1998.

[41] C. Bergmans, *Le Conservatoire Royal de Musique de Gand*, Me G. Beyer, Gand 1901.

[42] *Muzieklexicon* o.l.v. G. Slagmolen, Utrecht

[43] *Lexicon van de muziek in West-Vlaanderen, Deel I en Deel II*

[44] Flavie Roquet, *Lexicon Vlaamse componisten geboren na 1800*, Roularta Books, 2007

[45] Biografisch Archief van de Benelux, reeks II, microfilm nr. 98, 379

[46] *Vlaamse auteurs voor de jeugd*, AMVC

[47] Albert Bracke, *Jef Van der Meulen en de socialistische beweging*

[48] *Nationaal biografisch woordenboek van de Vlaamse beweging*

[49] Lode Van Dessel, *Vlaams liedboek*, Lannoo, 1999

[50] Drs F.W. Zwart, conservator Nederlands muziekarchieven, Haags gemeentemuseum

[51] H. Van den Aardweg, *Persoonlijkheden in het Koninkrijk der Nederlanden in woord en beeld*, Amsterdam, 1938

[52] Jos Ghijsens, *Het Aalsters volksleven, deel 4*, Vita, Zingem, 1981

[53] *Elfde jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, Gentbrugge, 1989-1990

[54] *Muzikaal Nederland*, Utrecht, 1913

[55] *West-Vlaanderen*, jg. 2, 1953

[56] Jan Douliez in *Vlaanderen*, jg 35, nr.3, 1986

[57] Robijns en Zijlstra Den Haan, *Algemene Muziekencyclopedie*, Haarlem, 1979-1984

[58] *Nederlandse mannen en vrouwen der toonkunst* Caecilia, Amsterdan, 1913

[59] Hendrik Smit, *Enige aspecten van de emancipatie van de Nederlandse vrouw in het muziekleven in de periode 1889-1913*, Den Haag, juni 1982

[60] Gottmer, *Het honderdcomponistenboek*, 1997

[61] R.K., *"Wie is dat?" biografisch lexicon van bekende Nederlandsche Rooms-Katholieke tijdgenoten*, Leiden, 1925

[62] *Stichtenaren uit vroeger jaren deel 2*, Ned. Genealogische Vereniging, Utrecht, 1998

[63] Van Straelen-Coune,, *M.C. in De Vlaamsche Zanger, deel IV*, Cortessem, 1913

[64] Van Straelen-Coune, *M.C. in De Vlaamsche Zanger, deel IV*, derde druk Heers, 1926

[65] Rutger Schoute, *Muziek omlijst 20 portretten in het Amsterdams concertgebouw*, De Toirh, Haarlem 1984

[66] *Gedenkboek St.-Henricus Instituut 1904-1954*, Lombaerts N.V., Schoten

[67] Th. Willemze, *Spectrum Muzieklexicon*, Utrecht-Amsterdam 1975

[68] Wouter Paap in *Mens en Melodie*,
(a) jaargang VI, 1951
(b) jaargang IX, 1954
(c) jaargang XVI, nr.1, 1961

[69] Wouter Paap, *Muziekleven in Utrecht tussen de twee wereldoorlogen*, Het spectrum N.V., Utrecht 1972

[70] www.commusic.be/hist_p.html

[71] www.getty.edu/research/tools/special_collections

[72] Heemkundige kring Hendrika-Voort

[73] *De Dietsche Gedachte*, jaargang 2, nr. 7, 20 wintermaand 1927 (René De Clercq 50 jaar)

Aantal liederen per toondichter

Aantal toondichters: 222, 20–257
Aantal liederen: 931, 20–257

Peter Aerts, 19 liederen, 28
Johan Algra, 1 lied, 28
Jo Ander, 1 lied, 29
Jan Carel Anderson, 1 lied, 29
Cornelis Andriessen, 20 liederen, 30
Willem Andriessen, 3 liederen, 30
Dina Appeldoorn, 2 liederen, 32
Jan Arts, 2 liederen, 32

Herman Baccaert, 1 lied, 32
Hendrik Herman Badings, 1 lied, 35
August Louis Baeyens, 1 lied, 36
Jan Bartelsman, 1 lied, 36
Frans Bats, 1 lied, 36
Wim Berteloot, 1 lied, 38
Jozef Billen, 1 lied, 38
Gerard Boedijn, 1 lied, 39
Désiré Boehme, 1 lied, 39
Jacobus Bonset, 2 liederen, 39
Cornelis A. Bonten, 1 lied, 40
Ludwig Bonvin, 1 lied, 40
Theo Bosman, 27 liederen, 42
Flor Bosmans, 1 lied, 41
Jetse Bremer, 1 lied, 43
Ernest Brengier, 2 liederen, 44
Jan L. Broeckx, 1 lied, 44

Jozef Cammaert, 1 lied, 45
Karel Candael, 6 liederen, 46
Jan Baptist Ceulemans, 3 liederen, 47
Yvon (Ivo) Ceulemans, 1 lied, 47
Hendrik Claessens, 1 lied, 54
Daniël Clement, 11 liederen, 55
Alfons Cluytens, 3 liederen, 55
Ad Cominotto, 1 lied, 57
John Coppens, 1 lied, 57
Joseph Lambert Coune, 2 liederen, 57
Edward Criel, 2 liederen, 59
Hubert Cuypers, 11 liederen, 61

René De Clercq, 249 liederen, 21
August De Coninck, 1 lied, 64
Aimé De Cort, 1 lied, 64
Philippe De Coster, 3 liederen, 69
Octaaf de Hovre, 15 liederen, 69
Jac. de Jong, 2 liederen, 72
Jos de Klerk, 2 liederen, 72
Otto de Nobel, 2 liederen, 75
Peter Frans de Puysseleyr, 1 lied, 75
Joseph De Rycke, 1 lied, 76
Karel De Schrijver, 3 liederen, 78
Petrus De Vleeschhouwer, 1 lied, 82
Lodewijk De Vocht, 1 lied, 85
Didier Debels, 2 liederen, 61
Emiel Delin, 4 liederen, 73
Herman J. den Hertog, 2 liederen, 73
Maurits Deroo, 4 liederen, 76
Roger Deruwe, 1 lied, 76
Nicky Deschuymere, 1 lied, 78
Erik Desimpelaere, 1 lied, 78
Ernest Devestel, 2 liederen, 82
Godfried Devreese, 2 liederen, 86
Frans Corneel D'Haeyer, 2 liederen, 87
Georges D'Hoedt, 2 liederen, 87
Clement d'Hooghe, 2 liederen, 89
Stefan Dombrecht, 1 lied, 89
G.J. Dortu, 1 lied, 90
Rachel Duquesne, 2 liederen, 90
Lieven Duvosel, 6 liederen, 93

Herman Elegast, 1 lied, 93
Emile Enthoven, 1 lied, 94
Theo Ettema, 2 liederen, 94
H. Everaerts, 3 liederen, 94

Jan Fekkes, 1 lied, 96
Gaston Feremans, 3 liederen, 96
Adelin Fermin, 2 liederen, 97
Jan Fossey, 1 lied, 97
Victor Alexander Fouquet, 1 lied, 97

Cornelis A. Galesloot, 1 lied, 101
Cornelisz W. Galesloot, 1 lied, 101
Aloïse Gardijn, 1 lied, 105
Gerda Geertens, 1 lied, 105
Emmanuel Geeurickx, 3 liederen, 106
Edmond Gevers, 2 liederen, 106
Remi Ghesquiere, 21 liederen, 109

Karel Jan Grard (broeder Tertullus), 2 liederen, 109
Anton Greefkes, 11 liederen, 111
Jos Hazen, 1 lied, 111
Nico Hazendonk, 4 liederen, 111
Robert Herberigs, 2 liederen, 115
Willem Hespe, 1 lied, 115
Cesar Hinderdael, 5 liederen, 116
Emiel Hullebroeck, 20 liederen, 125
W. P. Hendrik Jansen, 1 lied, 131
Jonghart, 1 lied, 131
Jan Kappee, 1 lied, 131
Willem Kersters, 1 lied, 131
R. Keuning, 1 lied, 131
Juliën Keymolen, 3 liederen, 132
Harold Charles King, 1 lied, 132
Matthieu Knevels, 2 liederen, 132
Leo Kok, 1 lied, 133
W.F. Kools, 3 liederen, 133
Olivier Koop, 3 liederen, 133
Adolphine C. Kruls, 1 lied, 133
Kor Kuiler, 3 liederen, 137
Jaap Kunst, 1 lied, 138
Anna Lambrechts-Vos, 5 liederen, 139
Karel Lamy, 3 liederen, 141
Paul Lebrun, 4 liederen, 141
Willem Lievaert, 1 lied, 141
Arnoldus Lijsen, 2 liederen, 141
Armand Lonque, 1 lied, 142
Philemon Loockx, 1 lied, 142
Edward Loos, 1 lied, 143
J. Mackenzie, 1 lied, 143
L.B. Mentink, 1 lied, 143
Rudy Merlin, 1 lied, 143
Jos Mertens, 1 lied, 147
E.L.T. Mesens, 1 lied, 147
Julien Mestdagh, 1 lied, 148
Karel Mestdagh, 1 lied, 148
Arthur Meulemans, 7 liederen, 149
Henri Meurrens, 1 lied, 149
Paul Miry, 2 liederen, 154
Sylvain Mombaerts, 13 liederen, 157
Alfons Moortgat, 32 liederen, 160
Jan Morks, 1 lied, 162
Ivo Mortelmans, 2 liederen, 162
Lodewijk Mortelmans, 1 lied, 166
Piet Mostert, 1 lied, 166
Staf Nees, 1 lied, 166
Gilbert Neirinckx, 1 lied, 167
Adolf Neuendorf, 1 lied, 167
Jan Nieland, 2 liederen, 167
Piet Nuten, 1 lied, 169
Peter Ontrop, 1 lied, 169
Jaak Opsomer, 27 liederen, 171
Willy Ostijn, 3 liederen, 174
Frans Papen, 2 liederen, 174
Flor Peeters, 7 liederen, 178
August Persoons, 1 lied, 179
Willem Pijper, 3 liederen, 182
Armand Preud'homme, 1 lied, 182
J. W. Pruijn, 1 lied, 182
Jos Reckers, 1 lied, 183
Jozef Rheinhard, 4 liederen, 183
Herman Roelstraete, 2 liederen, 184
Julius Röntgen, 3 liederen, 187
Jacobus Johannes Ruygrok, 1 lied, 187
Joseph Ryelandt, 2 liederen, 188
Bernardus Theodor Santen, 1 lied, 188
Jef Schampaert, 1 lied, 188
Robert Schampaert, 1 lied, 189
Gerard Schellekens, 1 lied, 189
Dirk Engel Schipper, 1 lied, 189
J. A. Schreurs, 1 lied, 189
Alfons Schrey, 1 lied, 193
Julius J.B. Schrey, 8 liederen, 196
Mevr. Seys-Dorchain, 1 lied, 197
Leo Smeets, 2 liederen, 197
Emiel Smets, 1 lied, 197
Groep Stekebees, 1 lied, 199
Korstiaan Stougie, 1 lied, 199
P.H. Strootman, 1 lied, 199
S. Struik-Dijk, 1 lied, 199
Henk Sweers, 4 liederen, 199
Jef Tinel, 4 liederen, 202
Armand Toremans, 1 lied, 202
J. Toussaint de Sutter, 4 liederen, 204
Max Trenteseau, 1 lied, 204
Arthur Edouard Troffaes, 1 lied, 209
Hermann Unger , 5 liederen, 209
P. Franz Uyttenhove, 2 liederen, 210
Jos van Amelsvoort, 2 liederen, 211
P. Anthonius van Antwerpen, 1 lied, 211
Achiel Van Beveren, 1 lied, 212
Werner Van Cleemput, 2 liederen, 212
Cyriel Van den Abeele, 1 lied, 215
A. van den Boer jr., 5 liederen, 215
Kor Van Der Goten, 2 liederen, 215
Jozef Van der Meulen, 9 liederen, 218
Blondi van der Woude, 3 liederen, 218
Michel Van Dessel, 1 lied, 218

Lode Van Doren, 1 lied, 219
Jef Van Durme, 3 liederen, 221
Jo Van Eetvelde, 3 liederen, 223
J.F. Van Egmond, 2 liederen, 223
Jef Van Hoof, 5 liederen, 226
Gerard Van Kooten, 2 liederen, 226
Jo Van Maas, 1 lied, 226
Jozef Van Maele, 1 lied, 227
Henri van Nieuwenhoven, 1 lied, 227
Hendrik Christiaan van Oort, 4 liederen, 227
Hendrik M. Van Praag, 1 lied, 230
Omer Van Puyvelde, 5 liederen, 230
Marcel Van Quickelberghe, 0 liederen, 233
Catharina van Rennes, 2 liederen, 236
Jules Van Roy, 1 lied, 236
Hendrik Van Schoor, 3 liederen, 237
Stan Van Vaerenbergh, 2 liederen, 238
Johannes H. van Wijngaarden, 1 lied, 238
Renaat Van Zundert, 1 lied, 242
Theo van Zutphen, 1 lied, 242
René Vandekerckhove, 1 lied, 213
Leo VanderHaegen, 10 liederen, 216
Emiel Vanhove, 1 lied, 226
Klaas Veldkamp, 2 liederen, 242
Leo Verachtert, 1 lied, 242
Hilmer Verdin, 1 lied, 246
Renaat Veremans, 7 liederen, 248
Edward Verheyden, 1 lied, 249
Arthur Verhoeven, 1 lied, 249
Jan Verhoeven, 2 liederen, 250
Arthur Vermeulen, 1 lied, 251
Emile Verrees, 1 lied, 251
Edward Verreydt, 2 liederen, 251
Bernard Wagenaar, 2 liederen, 252
Jos Watelet, 1 lied, 253
J.P.J. Wierts, 33 liederen, 255
Johan Winnubst, 1 lied, 256
Johannes Zaagmans, 1 lied, 256
Henri Zagwijn, 29 liederen, 257
P. Zanen, 1 lied, 257
P. Zijderlaan, 1 lied, 257

Toondichters met hun liederen

Aerts, 21, 28
- Bede,
- Dat is van alle kwaden *(4-st. mannenkoor)*, bladmuziek, 22
- De Bacchusbent,
- De hemelen staan gewassen,
- De levende dodent,
- De loovren die vol droppen hingen,
- Er ligt een staat te stervent,
- Frisse morgen,
- Ik huiverde op uw adem,
- Kom bij mens *(4-st. mannenkoor)*, bladmuziek, 24
- Mijn kleen, kleen dochterke,
- Molenaars dochterke,
- Nachtzangt,
- Nieuwe mei,
- Onze-Lieve-Vrouwt,
- Treed in mijn huis,
- Vaak bij dage schuift een droom,
- Vlaanderen roept *(3 gelijke stemmen)*,
- Wat wacht ik tot hij helder schijne,

Algra, 28
- De witte sneeuw,

Amelsfoort, 211
- Klein moederke *(SATB)*,
- Moederke alleen ,

Ander, 29
- Ik kan u niet vergeten,

Anderson, 29
- Wat wappert ge nijdig *(t, 4-st.)*,

Andriessen C., 30
- Als 't bruine veld,
- De Duitse hoornen *(t)*,
- De wiedsters *(ook voor mannenkoor)*,
- Dorserslied,
- Gelijk de boom,
- Het lied van de terwe *(TTBB, a capella)*, bladmuziek, 31
- Ik ben van de buiten,
- In 't grote bed *(t, KB)*,
- Kind van mijn liefdet,
- Koninkventjes,
- Liederen leeft,
- Mijn kleen, kleen dochterke,
- Mijn ventje slaapt,
- Molenaars dochterke,
- Rood pioeneke *(t)*,
- Scharesliept,
- Schommelschuitje,
- Troostliedeke,
- Van de zanger,
- Zagers,

Andriessen W., 30
- Adeste,
- O lieve,
- Zomer,

Anoniem, 20
- De nachtegaal die sanc een liet,
- De winter is verganghen,

Antwerpen, 211
- Uw ogen heb ik lief *(t, KB)*,

Appeldoorn, 32
- Adeste *(t)*,
- Vlinderig vleierke,

Arts, 32
- De zeeldraaier,
- Koninkventjes,

Baccaert, 32
- Het lied van het vlas *(t, KB)*,

Badings, 35
- Dorserslied *(TTB)*, bladmuziek, 33

Baeyens, 36
- De voogden,

Bartelsman, 36
- De lente komt *t, (SATB)* ,

Bats, 36
- Adeste *(t)*,

Berteloot, 38
- Er ligt een staat te sterven, bladmuziek, 37

Billen, 38, 210
- België bovenal, ,

Boedijn, 39
- Regenlied *(SATB, a capella)*,

Boehme, 39
- Zegen het land, o Heer,

Bonset, 39
- Avondlied *(TTBB, a capella)*,
- Bede *(TTBB en tenor solo)*,

Bonten, 40
- Het lied van de arbeid*(4-st. mannenkoor)*,

Bonvin, 40
- Die sonnige, wonnige Welt (*O* Gij, zonnige wonnige wereld),

Bosman Theo, 42
- Adeste,
- Als 't bruine veld,
- De bietebauw,
- De bloem der heide,
- De wiedsters,

De zeeldraaier,
Hemelhuis,
Het duiveke der zonne,
Het lied van de terwe,
Ik ben van de buiten,
Kijk mij aan,
Kleine jacht,
Klompenliedeke,
Liederen leeft,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen,
Molenaars dochterke,
Op de weefstoel,
Ren e's wiegeliedje,
Ring-King,
Rood pioeneke,
Sarlotteke,
Schommelschuitje,
Troostliedeke,
Van waar komt gij getreden,
Wij willen Holland hou'en,
Wist ik nu een schoon nieuw lied,
Bosmans, 41
De thuiswever,
Bremer, 43
Dorserslied *(TTBB)*,
Brengier, 44
Lentelach,
Wederzien,
Broeckx, 44
De lente komt,

Cammaert, 45
België bovenal *(t)*,
Candael, 46
Adeste *(SATB, a capella)*,
De avond zijgt als zegen *(SATB, a capella)*,
De wiedsters *(4-st. vrouwenkoor a capella)*,
Het lied van de arbeid,
Hoort gij de eik? *(t) (3 gelijke stemmen, a capella)*,
Mijn lied,
Ceulemans I., 47
Adeste *(t) (ook voor koor)*,
Ceulemans J.B., 47
De zwingel,
Dorserslied,
Moederke is uit,
Claessens, 54
Als 't bruine veld ,
Clement, 54, 55
Avondlied,
Blijlied,
Douwdeuntje,
Het avondt uit al de wolken,
bladmuziek, 50
Ik kan u niet vergeten,
bladmuziek, 48
Klein moederke,
bladmuziek, 52
Koninkventjes,
Mijn bleuzerke *(SATB)*,
bladmuziek, 53
Mijn ventje slaapt,
Moederke is uit *(SATB)*,
bladmuziek, 49
Wanneer de tijd zal komen,
Cluytens, 55
Herinnering ,
Klompenliedeke *(t)*,
Vlaamse kermis,
Cominotto, 57
Dorserslied,
Coppens, 57
Geen lachje kan mijn lijden sussen,
Coune, 38, 57
Het lied van de terwe *(SATB, met piano)*,
bladmuziek, 58
Mijn kleen, kleen dochterke,
Criel, 59
Het duiveke der zonne,
Mijn hartje is een vogel*(t)*,
Cuypers, 61
De bietebauw,
Het lied van de terwe,
Koninkventjes *(t)*,
Moederke alleen *(t)*,
Of hij zal komen,
Op de weefstoel,
bladmuziek, 60
Ring-King *(t)*,
Sarlotteke,
Van Pier de mandenmaker *(t)*,
Van 't spinsterke *(t)*,
Vlaamse kermis,

De Clercq, 18–20
A red red rose,
Aan die van Havere,
Aan Herre,
Ach de grote stad,
Ach scheiden,
Adeste,
Ae fond kiss,
Afton water,
Al droevet die tyt,
Al toef ik ver,
Alleen die mij volkomen liefheeft,

Aloëtte,
Als de most te noo bedwongen,
Als heemlen blauw,
Als ik zal gestorven zijn,
Als mijn engel slapen gaat,
Altijd eendre gedachten,
Angst,
April,
Avond aan zee,
Avondblauw,
Avondlied,
Belgisch volkslied,
Best geborgen,
Betrouwen,
Bierkens plaats,
Bladerkes komt kijken uit,
Blauw welft zich uwe ziel,
Blinkende tranen,
Bloeiende heide,
Bloeme,
Boerengezelschap,
Bruidslied,
Bruiloftzang,
Daar is maar één Vlaanderen,
bladmuziek, 14
Daar moet ik zijn,
Daar moet veel strijds gestreden zijn,
Daar was een kindeke geboren op stro,
Daar zat een oud manneke,
Dans der zielen,
Dat is van alle kwaden,
De avondstar,
De Bacchusbent,
De banneling,
De beste bruiloftgast,
De bietebauw,
De blauwvoet,
De Duitse hoornen,
De fuifridders,
De goede hovenier,
De grens is ver,
De grote zon gaat onder,
De halve maan, de helft der sterren,
De heren die geen heren zijn,
De kantwerkster,
De lange man,
De leeuwerik,
De liedekes die geerne komen,
De liefste maand,
De meidoorn,
De mulder,
De nachtegaal die sanc een liet,
De oogst,
De regenboog,
De roemrijke activisten,
De schelpen,
De vogel die naar 't zuiden trekt,
bladmuziek, 16
De wiedsters,
De witte kaproen,
De zeeldraaier,
De zwaan,
De zware dagen,
De zwingel,
Diep in het koren,
Diogenes,
Donkere dagen,
Dorserslied,
Douwdeuntje,
Een lange man,
Een man is anders,
Een rechte dichter,
Een schoon verlangen is ons leven,
Eén volk, één naam,
Eer ik slapend ben,
Eerste sneeuw,
Ene alleen kan geven,
For a that and a that,
Gelijk de boom,
Gelukkig die voor allen tijd,
Gespele,
Gij hebt mijn lied de luide straten,
Go fetch me a pint o wine,
God, die morgen aan de grens,
Gouden Eeuw,
Graflegging,
Harba lorifa,
Heildronk,
Herdenkt,
Herderslied,
Herfstlied,
Hero,
Het geld,
Het gouden liedje van de wijn,
Het lied van Bacchus,
Het lied van de terwe,
Het lied van het vlas,
Het regent en de verte is blauw,
Het spinsterke,
Het wayt een windeke coel,
Het wijze kindje,
Hoe moet ik van u houden,
Hoe schoon is't waar we samen zijn,
Holland en Vlaanderen één,
Ik ben van de buiten,
Ik gaf een klop,

Ik heb u lief,
Ik hoor de schal,
Ik hoorde mijne ziele groeien,
Ik kan u niet vergeten,
Ik leg mij neder in mijn graf,
Ik was wild, ik ben gevaren,
In schoonheid wandelt zij,
In trouwe,
Jan broeder,
Jezus' bloemhof,
Jezus en Sint-Janneke,
'k Zal wel,
Klare,
Klein moederke,
Klompenliedeke,
Kom toch zonneke,
Komt alles zoals 't komen moet,
Koninkventjes,
Kuipertje kuipt,
Kunst is de kracht,
Kus mijn hart op mijnen mond,
Lapper Krispijn,
  bladmuziek, 9
Lay the loof in mine,
Lentebode,
Lied van Groot-Nederland,
Liederenjacht,
Liefste houd ge veel van mij,
Meibloemken,
Mens-zijn,
Met een zoet, zoet liedje,
Mijn bleuzerke,
Mijn hart vol hoge kameren,
Mijn kleen, kleen dochterke,
Mijn schrede is zwaar,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen,
Molenaars dochterke,
Naar broedren,
Naar geen ander,
Nachtlied,
Narcis,
Nederland, mijn land geworden,
Niet,
Nieuwe mei,
Nu brengt de mei ons droeve liederen,
O als de liefde wederkeert,
O edele minne,
O lay they loof in mine, lass,
O Vader, du bist in hemelrijk,
O Whistle,
Of a' the airts,
Ons genaket de avondstar,
Onverduitst, onverfranst,
Onze vader,
Onze-Lieve-Vrouw,
Op de weefstoel,
Op het stuk,
Op 't geruis der bomen,
Open the door to me,
Oude koppel,
Over wolken en wouden,
Pater bibamus,
Prinsenlied,
Regendroppels,
Reine liefde,
Ria's ogen,
Ring-King,
Rondeelke,
Rood pioeneke,
Rozemond,
Sarlotteke,
Scharesliep,
Scheepspraat,
Scheiden valt hard,
Scheiden, beiden,
Schommelschuitje,
Sinte-Maartensavond,
Sinterklaas in Holland,
Sinterklaas zal 't avond komen,
Sion verblijden,
Slaapt, kindje slaapt,
Smidje-Smee,
Sneeuwvlokjes zijgen,
Sportpark de Ruyterlied,
Stay, my charmer,
Sterrenhemel,
Straatplaveiers,
Te wand'len onder uw bloemen,
Teer liedeke,
There was a bonnie lass,
Toen ik uw ziele heb gehoord,
Tot het eind,
Treed in mijn huis,
Troostliedeke,
Um Mitternacht,
Uw blik is mij gebleven,
Uw ogen heb ik lief,
Uw schoon verlangen,
Vaarwel,
Van de boever,
Van de zanger,
Versgeboren zag ik,
Vlaamse kermis,
Vlaanderen, verblijden,
Vlaandren ons Vaderland,

bladmuziek, 5
Vloei zachtkens, o Leie,
Voor Koninginne-Moeder,
Vrede hierna,
Vreugd geboren uit verdriet,
Vrouw Venus,
Waar de leeuwen hebben gedanst,
Waar in het hart,
Waar moet ik heen,
Wanneer gedenkt ge mijn?,
Wanneer ik u zal wederzien,
Wanneer Oranje is weergekeerd,
Ware adel,
Wat is't dat gij in handen houdt,
Wel te ruste,
Wijding,
Wijnavond,
Wijnken,
Wilde rozenboom,
Zagers,
Zal ik klagen,
Zie, lieve, uit zachte hemel,
Zijt gij, dood, de beste borg,
Zoet sterreke,
Zoeteke, leg uw kopke dicht,
Zonnehart,
Zonsondergang,
Zorge,
De Coninck, 64
Het puiteke ,
bladmuziek, 65
De Cort, 64
Ik ben van de buiten *(t)*,
De Coster, 69
'k Zal wel
bladmuziek, 66
'k Zal wel ,
Sarlotteke ,
bladmuziek, 67
Smidje-Smee ,
bladmuziek, 68
de Hovre, 69, 70, 171, 236, 249, 296
Adeste,
De wiedsters,
De zeeldraaier,
Ik ben van de buiten,
'k Zal wel,
Klein moederke,
Moederke alleen,
Moederke is uit,
Op de weefstoel,
Ring-King,
Sarlotteke,
bladmuziek, 70
Sinte-Maartensavond,
Smidje-Smee,
Van de zanger *(t)*,
Van Pier de mandenmaker,
de Jong, 72
De avond zijgt als zegen *(t) (SATB)*,
Van Pier de mandenmaker ,
bladmuziek, 71
de Klerk, 72
Avondlied *(t) (SATB)*,
Karmkindeke,
de Nobel, 75
Adeste *(SATB, a capella)*,
Het lied van de arbeid *t, (TTBB)*,
de Puysseleyr, 75
Is d'avond niet een vrededroom *(t)*,
de Rycke, 76
De avond zijgt als zegen *(manuscript KB)*,
De Schrijver, 78
Geef arbeid mij *(t)*,
Het land ligt stil *(t) (TTBB)*,
Nacht is zacht *(t) (TTBB)*,
De Vleeschhouwer, 82
Het avondt uit al de wolken *(t)*,
De Vocht, 85
Zegen het land, o Heer *(8-st.)*,
bladmuziek, 83
Debels, 58, 61
Alaba,
bladmuziek, 62
Geef arbeid mij,
bladmuziek, 63
Delin, 73
De mulder *(t)*,
De zwingel *(t)*,
Ring-King *(t)*,
den Hertog, 73
De lente komt *(TTBB, a capella)*,
Liederen leeft *(3 vrouwenstemmen)*,
Liederen leeft
bladmuziek, 74
Deroo, 76
Het eksterjong,
Het lied van de arbeid *(TTB)*,
Het puiteke,
Wit geitje ,
Deruwe, 76
Mijn bleuzerke,
bladmuziek, 77
Deschuymere Nicky (Qwisto), 78
Lapper Krispijn *t, (Alias "Schoentje")*,
Desimpelaere

Mijn moeder *(Gesproken)*
bladmuziek, 79
Desimplelaere, 78
Mijn moeder *(Gesproken)*,
Devestel, 82
Het lied van het vlas,
Prinsenlied,
Devreese, 86
Ik kan u niet vergeten,
Mijn kleen, kleen dochterke,
D'Haeyer, **87**
Het lied van de arbeid *(t)*,
Lente *(t)*,
D'Hoedt, **87**
De avond zijgt als zegen,
Het avondt uit al de wolken ,
d'Hooghe, **89**
Adeste *t, (sopraan en tenor)*,
Mijn kleen, kleen dochterke,
Dombrecht, 89
Daar moet ik zijn,
bladmuziek, 88
Dortu, 90
Ter zege *(TTBB, a capella)*,
Duquesne, 90
Troostliedeke,
Durand Jenny, 267
Duvosel, 8, 11, 13, 15, 18, 90–93, 101, 116, 263, 264, 268
De Vlaamse smeder,
Guldensporenlied,
Het lied van de arbeid *(SATB en TTBB, a capella)*,
Kerstverlangen *(TTBB)*,
Krachtlied,
Zomergod *(a capella 3-stemmig vrouwenkoor)*,

Elegast, 93
Er ligt een staat te sterven,
Enthoven, 94
Moederke alleen *(t)*,
Ettema, 94
Adeste,
Ik ben van de buiten,
Everaerts, 94
Bierkens plaats *t* ,
Op de weefstoel *t* ,
Voor 't kantkussen ,
Voor 't kantkussen
bladmuziek, 95

Fekkes, 96
Mijn kleen, kleen dochterke *(t)*,
Feremans, 96
De gilde viert*(bewerking)*,
Het avondt uit al de wolken,
Morgenstilte,
Fermin, 97
Mijn kleen, kleen dochterke *(t)*,
Wiegenlied,
Fossey, 97, 98
Een eeuwfeest *(2-st.)*,
bladmuziek, 98
Fouquet, 97
Klein moederke,
bladmuziek, 99

Galesloot C., 101
Klein moederke *(2-st.)*,
bladmuziek, 100
Galesloot W., 101
Adeste *(m)*,
Gardijn, 105
Wederzien,
bladmuziek, 102
Geertens, 105
Scheurlucht,
Geeurickx, 105
Alaba,
Het puiteke,
Zagers,
Gevers, 106
Hemelse liefde *(t)*,
Laat me de nacht tot vriend *(t)*,
Ghesquière, 109
,
Adeste ,
Avondlied *(t,)*,
België bovenal *(t)*,
De gilde viert ,
De witte kaproen,
De zeeldraaier *(t,)*,
Hemelhuis *(t,)*,
Het lied van de terwe,
Het lied van het vlas,
Karmkindeke ,
Klein moederke *(2-stemmig - R. Ghesquiere)*,
bladmuziek, 108
Koninkventjes,
Liederen leeft *(t)*,
Moederke alleen *(t)*,
Prinsenlied *(t)*,
Ring-King *(t) (SATB en baritonsolo)*,
Schommelschuitjem ,
Voor 't kantkussen *(t)*,
Zegen het land, o Heer *(2-stemmig - R. Ghesquiere)*,
bladmuziek, 107
Grard, 109

Dorserslied,
bladmuziek, 110
Mijn kleen, kleen dochterke,
bladmuziek, 110
Greefkes, 111
Dorserslied,
Geen luid geluid,
Het leven,
Het puiteke,
Hoor dat woelgeruis,
Ik ben van de buiten,
Moederke alleen,
Molenbeeld,
Ogen, die het bruin,
Troost van ver,
Zeg nooit,
Hazen, 111
Het eksterjong*(t)*,
Hazendonk, 111
Adeste,
Karmkindeke,
bladmuziek, 114
Mijn bleuzerke,
bladmuziek, 113
Schommelschuitje,
Herberigs, 112
Naar Frankrijk,
Van Pier de mandenmaker,
Herman Elegast, 267
Hespe, 115
Adeste *(3-st. voor vrouwen- of kinderkoor)*,
Hinderdael, 116
Daar is maar één Vlaanderen *(t)*,
Kerstverlangen *(t)*,
Klein moederke *(t)*,
Lied van Groot-Nederland *(t)*,
Teer liedeke *(t)*,
Hullebroeck, 15, 40, 64, 90, 92, 116, 119–121, 123–125, 160, 184, 213, 215, 246, 258, 259, 265–267, 269
Adeste *(3-st.)*,
bladmuziek, 118
De bietebauw,
De gilde viert,
Hemelhuis *(SATB - A. Bonten)*,
bladmuziek, 117
Hemelse liefde,
Het zijn geen jongens,
Jan en Annemie,
Jezus' Moeder,
Kerstcantate *(t)*,
Klompenliedeke,
Lapper Krispijn *4-st.*,
bladmuziek, 128
Mijn kleen, kleen dochterke,
bladmuziek, 126
Moederke alleen *(2-st.)*,
bladmuziek, 122
O Gij, zonnige wonnige wereld,
Ring-King,
Tineke van Heule *(a capella TTBB)*,
Van de zanger,
Vlaamse kermis *(TTBB, Bew. Bonten)*,
bladmuziek, 129
Voor 't kantkussen *(2-st.)*,
Zegen het land, o Heer *SATB*,

J. B. Schrey
Pier de mandenmaker
bladmuziek, 195
Van 't spinsterke
bladmuziek, 194
Jansen, 131
Van Pier de mandenmaker,
bladmuziek, 130
John Coppens
Geen lachje kan mijn lijden sussen
bladmuziek, 56
Jonghart, 131
Het lied van de terwe,

Kappee, 131
De Duitse hoornen *(4-st., a capella)*,
Kersters, 131
Avondlied,
Keuning, 131
Mijn kleen, kleen dochterke ,
Keymolen, 132
Het vlas staat in de blom *(Sopraan)*,
Ik ben van de buiten *(SATB)*,
Mijn kleen, kleen dochterke *(Tenor)*,
King, 132
Teer liedeke,
Knevels, 132
Als 't bruine veld *(t)* ,
Wit geitje *(t)* ,
Kok, 133
Bierkens plaats,
Kools, 133
Liederen leeft *(Gemengd koor)*,
Molenaars dochterke *(TTBB)*,
Op de weefstoel *(4-st., a capella)*,
Koop, 133
Als 't bruine veld *(SATB, a capella)*,
bladmuziek, 134
Molenaars dochterke *(SATB, a capella)*,
bladmuziek, 135
Zeilenprocessie *(TTBB, a capella)*,
Kruls, 133

Schommelschuitje,
Kuiler, 137
's Avonds als ik slapen ga,
Klein moederke,
Rood pioeneke,
Kunst, 138
Oude koppel *(t)*,

Lambrechts-Vos, 139
Het lied van de terwe *(SATB, a capella)*,
Kerstverlangen ,
Kind van mijn liefde *(SATB)*,
bladmuziek, 140
Mens zijn *(Alt)*,
O moest het ooit gebeuren *(TTBB, dubbel mannenkwartet, NMI21422)*,
Lamy, 141
De zeeldraaier,
John Anderson, mijn trots,
Moederke alleen,
Lebrun, 141
De mulder,
Klein moederke,
Sinte-Klaas,
Sinte-Maartensavond *(t)*,
Lievaert, 141
Ter zege ,
Lijsen, 141
De lente komt,
Hoort gij de eik? *(t)* ,
Lonque, 142
Herinnering *Opus 24 (4 p.) - Handschrift*,
Loockx, 142
Klein moederke,
Loos, 143
Mijn kleen, kleen dochterke,

Mackenzie, 143
Korenloop *(2 st.)* ,
Mentink, 143
Vlinderig vleierke,
bladmuziek, 144
Merlin, 143
René De Clercqmars,
Mertens, 147
Elfde juli,
bladmuziek, 145
Mesens, 147
Daar is maar één Vlaanderen *(t)*,
Mestdagh, 148
Klein moederke *(t)* ,
Mestdagh Julien, 148
Adeste *(t, KB)*,
Meulemans, 96, 148, 149, 182, 246, 258, 265
Avondlied,
Gent *(voor SATB en kopers met Thebaanse trompetten)*,
Ik kan u niet vergeten,
bladmuziek, 150
Krachtlied,
Schone nacht,
Vlaanderen roept *(voor koor en orkest)*,
Zegen het land, o Heer,
bladmuziek, 151
Meurrens, 149
Adeste *(SATB, met orgelbewerking)*,
bladmuziek, 152
Miry P., 154
België bovenal,
Zegen het land, o Heer,
Mombaerts, 157
De avond is zoet,
De lente komt,
Hemelhuis,
Het lied van de terwe,
bladmuziek, 155
Klein moederke,
Koninkventjes,
Lapper Krispijn,
Lentezang,
Moederke alleen,
Moederke is uit,
Op de weefstoel,
Op het stuk,
Van Pier de mandenmaker,
Moortgat, 6, 157, 160
Alaba,
Bierkens plaats,
De avond is zoet,
De lente komt,
De mulder,
De wiedsters,
De zeeldraaier,
De zwingel,
Fijn liefje,
Ge moet zo niet prachen,
Hemelse liefde,
Het lied van de terwe,
Het zijn geen jongens,
'k Zal wel,
Klein moederke,
Koninkventjes,
Kuipertje kuipt,
Lapper Krispijn,
Liederen leeft,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen,
Moederke is uit,
Nachtlied *(2 gelijke stemmen)*,

bladmuziek, 158
Op de weefstoel *(2 gelijke stemmen)*,
Plaveiers,
Sarlotteke,
Sinte-Maartensavond,
bladmuziek, 157
Van de zanger,
Van Pier de mandenmaker,
Vogeltje duik,
Zagersduo,
Zijt gij nog warelijk,
Morks, 162
Koolzaad *(2-stemmig a capella)*,
bladmuziek, 161
Mortelmans, 162, 166
Elfde juli,
bladmuziek, 164
O Schoonheid,
Mortelmans Ivo, 162
Avondlied,
Mostert, 166
Mijn bleuzerke *(4-st.)*,

Nees, 166
Om liedren, dansend in uw ogen,
Neirinckx, 167
Het lied van de arbeid *(t)*,
Nell Jo, 267
Neuendorf, 167
Ik ben van de buiten *(2-st.)*,
bladmuziek, 168
Nieland, 167
Mijn bleuzerke *(SATB, a capella)*,
Vlaamse kermis *(TTBB, a capella)*,
Nuten, 169
De lente komt*(t), 2-stemmig*,

Ontrop, 169
Nachtlied *(KB)*,
Opsomer, 170, 171, 213, 258, 268
Adeste,
België bovenal,
Bierkens plaats,
Dankliedeke,
De avond zijgt als zegen *(koorbewerking J. Vandermeulen)*,
De witte kaproen,
De zeeldraaier,
Fijn liefje,
Geen lachje kan mijn lijden sussen,
Hemelse liefde,
Het lied van Bacchus,
Het wafeleterke,
Ik ben van de buiten,
Karmkindeke,
Klein moederke,
Kuipertje kuipt,
bladmuziek, 170
Lentezang *(t) (2 stemmen en SATB)*,
Moederke alleen,
O lieve,
Op de weefstoel,
Prinsenlied,
Ring-King,
Sarlotteke,
bladmuziek, 173
Schommelschuitje,
Van Pier de mandenmaker,
bladmuziek, 172
Voor 't kantkussen,
Zegen het land, o Heer,
Ostijn, 174
De lente komt,
Het lied van het vlas *(Tweestemmig)*,
Zo zingt het koeterke,

Paepen, 174
België bovenal *(KB)*,
Zegen het land, o Heer *(Vaderlands gebed, KB)*,
Peeters, 178
De morgen in het bos,
De wiedsters,
bladmuziek, 176, 177
Het lied van de terwe,
Ik kan u niet vergeten,
Kind van mijn liefde
bladmuziek, 175
Mijn kleen, kleen dochterke,
Rood pioeneke,
Persoons, 179
De avond zijgt als zegen *(t)*,
Pijper, 182
De lente komt *(t) (4 mannenstemmen)*,
Douwdeuntje,
bladmuziek, 180
Op de weefstoel *(t) (SATB, blaasinstrumenten)*,
Preud'homme, 182
De witte kaproen,
Pruijn, 182
Naar Holland,

Röntgen, 187
Adeste *(SA)*,
De wiedsters *(SA)*,
Zomergod *(SSA)*,
Reckers, 183
Op de weefstoel *(m)*,
Rheinhard, 183
De zeeldraaier,

Klein moederke,
Op de weefstoel,
Ring-King,
Roelstraete, 184
Het lied van de arbeid,
bladmuziek, 185
Tineke van Heule *(koor a capella)*,
Roger Eggermont, 267
Ruygrok, 187
De mulder *(4-st. a capella)*,
Ryelandt, 188
Avondstilte *(t)*,
De wiedsters,

Santen, 188
Ring-King,
Schampaert Jef, 188
Blijlied *(3-stemmig)*,
Schampaert Robrecht, 189
Avondlied ,
bladmuziek, 190
Schellekens, 189
Adeste,
bladmuziek, 191
Schipper, 189
Koninkventjes ,
Schreurs, 189
Bierkens plaats *(TTBB)*,
Schrey A., 193
Ik ben van de buiten *(t)*,
Schrey J.B., 196
De mulder,
Lapper Krispijn,
Mijn ventje slaapt,
Minneliedje *(t)*,
Op het stuk,
Ring-King,
Van Pier de mandenmaker,
Van 't spinsterke,
Seys-Dorchain, 197
Moederke alleen,
Smeets, 197
Het lied van de terwe *(SATB, NMI22485)*,
Liederen leeft *(TTBB, a capella)*,
Smets, 197
Lentelach,
Stekebees, 199
Het lied van de terwe *(2-stemmig, met gitaar)*,
bladmuziek, 198
Stougie, 199
Ik ben uw wake ,
Strootman, 199
Ti-ti-ti-tiere *(TTBB, a capella)*,
Struik-Dijk, 199
De lente komt *(m)*,
Sweers, 199
,
Klein moederke,
Koninkventjes *(op. 7)*,
Niet iedereen kan heiden zijn,

Tinel J., 202
Adeste *3 gelijke stemmen)*,
bladmuziek, 201
Als 't bruine veld *(voor koor)*,
De mooie danseresjes *(Uit Leeuwerik)*,
Fijn liefje *(SATB, a capella)*,
bladmuziek, 200
Toremans, 202
Adeste *(4-st. a capella)*,
bladmuziek, 203
Toussaint de Sutter, 204
De zeeldraaier,
Het duiveke der zonne,
Moederke alleen,
Schone nacht *(SATB)*,
Trenteseau, 204
Ring-King,
Troffaes, 209
Vorstenlied,
bladmuziek, 208

Unger, 209
De bloem der heide,
Wiegenlied,
Uyttenhove, 210, 266
Moederke alleen,

Van Beveren, 212
Moederke alleen *(SSA)*,
Van Cleemput, 212
Adeste,
De bietebauw,
Van den Abeele, 215
Adeste *(4-st.)*,
van den Boer jr., 215
De wiedsters *(SATB, a capella)*,
bladmuziek, 214
Klein moederke,
Mijn ventje slaapt *(SATB, a capella)*,
Moederke alleen,
Schommelschuitje,
Van Der Goten, 215
Als heemlen blauw,
Uw schoon verlangen,
Van der Meulen, 217, 218, 258, 261, 266, 269
De avond zijgt als zegen,
De wiedsters,
Diep in het koren,
Halewijn,

Het lied van Bacchus,
Ik ben van de buiten,
Troostliedeke,
Weeflied,
Zigeuners,
van der Woude, 218
Koninkventjes,
Mijn bleuzerke,
Van Dessel, 218
De wiedsters,
Van Doren, 219
Het avondt uit al de wolken,
bladmuziek, 220
Van Durme, 221
De gouden dag is heen,
De lente komt,
Lentelach,
Van Eetvelde, 223
De gouden dag is heen *(t)*,
Ik kan u niet vergeten,
bladmuziek, 222
Lentelach *(t)*,
Van Egmond, 223
Adeste *(gemengd koor, a capella)*,
De avond zijgt als zegen *(gemengd koor)*,
bladmuziek, 224
Van Hoof, 12, 13, 17, 21, 196, 223, 252, 259, 260, 265, 266
Bede ,
Belijden,
Bode,
Daar is maar één Vlaanderen *(TBB)*,
Kunst is de kracht *(t)*,
Van Kooten, 226
Mijn kleen, kleen dochterke,
Onder de helm,
van Maas, 226
Ik ben van de buiten,
Van Maele, 227
Ik kan u niet vergeten *(2 st.)*,
van Nieuwenhove
'k Zal wel *(SATB, a capella)*
bladmuziek, 228
van Nieuwenhoven, 227
'k Zal wel *(SATB, a capella)*,
van Oort, 227
Als 't bruine veld *(SSA)*,
De avond zijgt als zegen *(SSA)*,
De wiedsters *(Wiedsterlied)*,
Schone nacht *(SSAA)*,
Van Praag, 230
De Vlaamse smeder,
bladmuziek, 231
Van Puyvelde, 230
Aan Vlaanderen ,
Ik kan u niet vergeten ,
Ring-King ,
Van Pier de mandenmaker,
Zoeteke, leg uw kopke dicht *(t)*,
van Rennes, 17, 235, 236, 263
Aan Koning Albert,
Lentedroom
bladmuziek, 234
's Avonds als ik slapen ga,
Van Roy, 236
Smidje-Smee,
Van Schoor, 237
Kuipertje kuipt,
Mijn kleen, kleen dochterke ,
Schone nacht,
Van Vaerenbergh, 238
Wie voor liefde leeft *(een canon voor 3 stemmen)*,
bladmuziek, 237
Wilde rozenboom,
van Wijngaarden, 238
Het vlas staat in de blom,
bladmuziek, 239
van Zundert, 242
Schone nacht,
van Zutphen, 242
Liederen leeft *(SATB en TTBB)*,
bladmuziek, 243
Vandekerckhove, 213
Zegen het land, o Heer,
VanderHaegen, 216
Schaduwvreugd *(t)*,
Vanderhaegen, 216
Aan mijn lied *(Uit Philomele)*,
De vlinderbloem,
Kermisklokjes *(SSAA)*,
O lieve *(t)*,
Of hij zal komen ,
Philomele*handschrift*,
Tranentroost *(Uit Philomele)*,
Wens ,
Wilde rozenboom,
Vanhove, 226
Adeste,
bladmuziek, 225
Veldkamp, 242
Ik ben van de buiten,
Van Pier de mandenmaker,
Verachtert, 242
Aan Vlaanderen *KB*,
Verdin, 246
Molenaars dochterke,
bladmuziek, 245

Schone nacht *(SATB)*
bladmuziek, 205
Veremans, 76, 246, 248
'k Zal wel
bladmuziek, 247
Aan die van Antwerpen *(t)*,
Aan die van Havere *(t)*,
Het lied van de arbeid *(t)*,
Ik kan u niet vergeten *(SATB en 2-st.)*,
'k Zal wel,
Molenaars dochterke,
Schone nacht *(koor a capella)*,
Verheyden, 249
Konig Rainaut's dood,
Verhoeven A., 249
De witte kaproen *(SATB)*,
Verhoeven J., 250
Kerstliedeke,
Sarlotteke,
Vermeulen, 251
België bovenal *(t)*,
Verrees, 251
Schone nacht,
Verreydt, 251
Daar moet ik zijn *KBR*,
Van Pier de mandenmaker *KBR*,
Wagenaar, 252
De vijver lacht,
Het vlas staat in de blom *(t)*,
Watelet, 253
De bloem der heide,
Wierts, 15, 253, 255
Adeste *(2-st. en 3-st. a capella)*,
bladmuziek, 254
Bierkens plaats,
De bietebauw,
De noodklok,
De zeeldraaier,
Dorserslied,
Fijn liefje,
Hemelse liefde,
Het duiveke der zonne,
Het lied van de arbeid *(koor)*,
Ik ben van de buiten,
Kerstverlangen,
Klein moederke,
Klompenliedeke,
Koninkventjes,
Kuipertje kuipt,
Mijn bleuzerke,
Mijn kleen, kleen dochterke,
Mijn moeder *(TTBB)*,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen *(TTBB)*,
Op de weefstoel,
Ring-King,
Rood pioeneke,
Sarlotteke,
Smidje-Smee,
Ter zege,
Ti-ti-ti-tiere,
Troostliedeke,
Vermaledijd *(TTBB)*,
Vlaamse kermis *(t)*,
Voor 't koningskind,
Zomergod,
Winnubst, 256
Hoort gij de eik? *(t) (4-st.)*,
Zaagmans, 256
Ik ben van de buiten *(TTBB)*,
Zagwijn, 257
Adeste,
Als 't bruine veld *(SSA)*,
België bovenal *(t)* ,
Bierkens plaats ,
De avond zijgt als zegen *(SSA)*,
De bietebauw *(SSA)*,
De linde *(Alt, 1908, NMI)*,
De zeeldraaier *(1908, NMI)*,
De zwingel *(1908, NMI)*,
Dood aan de dood *(TTBB, 1940, NMI)*,
Frisse morgen *(SA)*,
Ik ben van de buiten *(boerendeuntjes)*,
Koninkventjes ,
Kuipertje kuipt *(t) (1908,NMI*,
Lapper Krispijn ,
Mijn kleen, kleen dochterke *(1908, NMI)*,
Op de weefstoel,
Op, schroomlijke reus,
Ring-King,
Sarlotteke *(1908, NMI)*,
Schone nacht *(SSA)*,
Smidje-Smee,
Troostliedeke *(t) (1908, NMI)*,
Van 't spinsterke,
Vergaan in ons *(t)*,
Vergaan in ons,
Voor 't kantkussen,
Wij zijn noch schimmen *(2 mannenkoren)*,
Zonnegang *(TTBB)*,
Zanen, 257
De avond zijgt als zegen *(t) (SATB)*,
Zijderlaan, 257
Molenaars dochterke *(TTBB)*,

Index van de liederen

'k Zal wel
De Coster
bladmuziek, 66
van Nieuwenhove
bladmuziek, 228
Veremans
bladmuziek, 247
's Avonds als ik slapen ga
Kuiler, 137

A red red rose
De Clercq, 18
Aan die van Antwerpen
Veremans, 248
Aan die van Havere
De Clercq, 18
Veremans, 248
Aan Herre
De Clercq, 18
Aan Koning Albert
van Rennes, 236
Aan mijn lied
Vanderhaegen, 216
Aan Vlaanderen
Van Puyvelde, 230
Verachtert, 242
Ach de grote stad
De Clercq, 18
Ach scheiden
De Clercq, 18
Adeste, (30)
d'Hooghe, 89
Andriessen W., 30
Appeldoorn, 32
Bats, 36
Bosman Theo, 42
Candael, 46
Ceulemans I., 47
De Clercq, 18
de Hovre, 69
de Nobel, 75
Ettema, 94
Galesloot W., 101
Ghesquière, 109
Hazendonk, 111
Hespe, 115
Hullebroeck, 125
bladmuziek, 118
Mestdagh Julien, 148
Meurrens, 149
bladmuziek, 152
Opsomer, 171
Röntgen, 187
Schellekens, 189
bladmuziek, 191
Tinel J., 202
bladmuziek, 201
Toremans, 202
bladmuziek, 203
Van Cleemput, 212
Van den Abeele, 215
Van Egmond, 223
Vanhove, 226
bladmuziek, 225
Wierts, 253
bladmuziek, 254
Zagwijn, 257
Ae fond kiss
De Clercq, 18
Afton water
De Clercq, 18
Al droevet die tyt
De Clercq, 18
Al toef ik ver
De Clercq, 18
Alaba
Debels, 61
bladmuziek, 62
Geeurickx, 105
Moortgat, 160
Alleen die mij volkomen liefheeft
De Clercq, 18
Aloëtte
De Clercq, 18
Als 't bruine veld
Bosman Theo, 42
Als de most te noo bedwongen
De Clercq, 18
Als heemlen blauw
De Clercq, 18
Van Der Goten, 215
Als ik zal gestorven zijn
De Clercq, 18
Als mijn engel slapen gaat
De Clercq, 18
Altijd eendre gedachten
De Clercq, 18
Angst
De Clercq, 18
April
De Clercq, 18
Avond aan zee
De Clercq, 18
Avondbede, *zie* Ik leg mij neder in mijn graf
Avondblauw
De Clercq, 18
Avondlied, (9)
Bonset, 39
Clement, 54
De Clercq, 18
de Klerk, 72
Ghesquière, 109
Kersters, 131
Meulemans, 149
Mortelmans Ivo, 162
Schampaert Robrecht, 189
bladmuziek, 190
Avondstilte
Ryelandt, 188
Bede
Aerts, 21
Bonset, 39
Van Hoof, 223
België bovenal, (7)
Billen, 38, 210
Cammaert, 45
Ghesquière, 109
Miry P., 154
Opsomer, 171
Paepen, 174
Vermeulen, 251
Zagwijn, 257
Belgisch volkslied
De Clercq, 18
Belijden
Van Hoof, 223
Best geborgen
De Clercq, 18
Betrouwen
De Clercq, 18
Bierkens plaats
De Clercq, 18
Everaerts, 94
Kok, 133
Moortgat, 160
Opsomer, 171
Schreurs, 189
Wierts, 253
Zagwijn, 257
Bladerkes komt kijken uit
De Clercq, 18
Blauw welft zich uwe ziel
De Clercq, 18
Blijheid, *zie* Blijlied

Blijlied
Clement, 54
Schampaert Jef, 188
Blinkende tranen
De Clercq, 18
Bloeiende heide
De Clercq, 18
Bloeme
De Clercq, 18
Bode
Van Hoof, 223
Boerengezelschap
De Clercq, 18
Bruidslied
De Clercq, 18
Bruiloftzang
De Clercq, 18
Daar is maar één land, *zie* Daar is maar één Vlaanderen
Daar is maar één Vlaanderen
De Clercq, 18
bladmuziek, 14
Hinderdael, 116
Mesens, 147
Van Hoof, 223
Daar moet ik zijn
De Clercq, 18
Dombrecht, 89
bladmuziek, 88
Verreydt, 251
Daar moet veel strijds gestreden zijn
De Clercq, 18
Daar was een kindeke geboren op stro
De Clercq, 18
Daar zat een oud manneke
De Clercq, 18
Dankliedeke
Opsomer, 171
Dans der zielen
De Clercq, 18
Dat is van alle kwaden
Aerts, 21
bladmuziek, 22
De Clercq, 18
De avond is zoet
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
De avond zijgt als zegen, **(11)**
D'Hoedt, 87
Candael, 46
de Jong, 72
de Rycke, 76
Opsomer, 171
Persoons, 179
Van der Meulen, 218
Van Egmond, 223
bladmuziek, 224
van Oort, 227
Zagwijn, 257
Zanen, 257
De avondstar
De Clercq, 18
De Bacchusbent
Aerts, 28
De Clercq, 18
De banneling
De Clercq, 18
De banneling, *zie* De grens is ver
De beste bruiloftgast
De Clercq, 18
De bietebauw
Bosman Theo, 42
Cuypers, 61
De Clercq, 18
Hullebroeck, 125
Van Cleemput, 212
Wierts, 253
Zagwijn, 257
De blauwvoet
De Clercq, 18
De bloem der heide
Bosman Theo, 42
Unger, 209
Watelet, 253
De Duitse hoornen
Andriessen C., 30
De Clercq, 18
Kappee, 131
De fuifridders
De Clercq, 18
De gilde viert
Feremans, 96
Ghesquière, 109
Hullebroeck, 125
De goede hovenier
De Clercq, 18
De gouden dag is heen
Van Durme, 221
Van Eetvelde, 223
De grens is ver
De Clercq, 18
De grote zon gaat onder
De Clercq, 18
De halve maan, de helft der sterren, *zie* Nachtnachtegaal
De halve maan, de helft der sterren
De Clercq, 18
De hemelen staan gewassen
Aerts, 21
De heren die geen heren zijn
De Clercq, 18
De kantwerkster
De Clercq, 18
De lange man
De Clercq, 18
De leeuwerik
De Clercq, 18
De lente komt, **(10)**
Bartelsman, 36
Broeckx, 44
den Hertog, 73
Lijsen, 141
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Nuten, 169
Ostijn, 174
Pijper, 182
Struik-Dijk, 199
Van Durme, 221
De levende doden
Aerts, 28
De liedekes die geerne komen
De Clercq, 18
De liefste maand
De Clercq, 18
De linde
Zagwijn, 257
De loovren die vol droppen hingen
Aerts, 28
De meidoorn
De Clercq, 18
De mooie danseresjes
Tinel J., 202
De morgen in het bos
Peeters, 178
De mulder
De Clercq, 18
Delin, 73
Lebrun, 141
Moortgat, 160
Ruygrok, 187
Schrey J.B., 196
De nachtegaal die sanc een liet
Anoniem, 20
De Clercq, 18
De noodklok
Wierts, 253

De oogst
De Clercq, 18
De regenboog
De Clercq, 18
De roemrijke activisten
De Clercq, 18
De schelpen
De Clercq, 18
De thuiswever
Bosmans, 41
De vijver lacht
Wagenaar, 252
De Vlaamse smeder
Duvosel, 93
Van Praag, 230
bladmuziek, 231
De vlinderbloem
Vanderhaegen, 216
De vogel die naar 't zuiden trekt
De Clercq, 18
bladmuziek, 16
De voogden
Baeyens, 36
De wiedsters, (13)
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
Candael, 46
De Clercq, 18
de Hovre, 69
Moortgat, 160
Peeters, 178
bladmuziek, 176, 177
Röntgen, 187
Ryelandt, 188
van den Boer jr., 215
bladmuziek, 214
Van der Meulen, 218
Van Dessel, 218
van Oort, 227
De winter is verganghen
Anoniem, 20
De witte kaproen
De Clercq, 19
Ghesquière, 109
Opsomer, 171
Preud'homme, 182
Verhoeven A., 249
De witte sneeuw
Algra, 28
De zeeldraaier, (12)
Arts, 32
Bosman Theo, 42
De Clercq, 18
de Hovre, 69
Ghesquière, 109
Lamy, 141
Moortgat, 160
Opsomer, 171
Rheinhard, 183
Toussaint de Sutter, 204
Wierts, 253
Zagwijn, 257
De zon stond op de zee, *zie* Avond aan zee
De zwaan
De Clercq, 18
De zware dagen
De Clercq, 18
De zwingel
Ceulemans J.B., 47
De Clercq, 18
Delin, 73
Moortgat, 160
Zagwijn, 257
Die sonnige, wonnige Welt (*O* Gij, zonnige wonnige wereld)
Bonvin, 40
Diep in het koren
De Clercq, 18
Van der Meulen, 218
Diogenes
De Clercq, 18
Donkere dagen
De Clercq, 18
Dood aan de dood
Zagwijn, 257
Dorserslied, (9)
Andriessen C., 30
Badings, 35
bladmuziek, 33
Bremer, 43
Ceulemans J.B., 47
Cominotto, 57
De Clercq, 18
Grard, 109
bladmuziek, 110
Greefkes, 111
Wierts, 253
Douwdeuntje
Clement, 54
De Clercq, 18
Pijper, 182
bladmuziek, 180
Dzing-Rusch, *zie* Op het stuk
Een eeuwfeest
Fossey, 97
bladmuziek, 98
Een lange man
De Clercq, 18
Een man is anders
De Clercq, 18
Een rechte dichter
De Clercq, 18
Een schoon verlangen is ons leven
De Clercq, 18
Eer ik slapend ben
De Clercq, 18
Eerste sneeuw
De Clercq, 18
Elfde juli
Mertens, 147
bladmuziek, 145
Mortelmans, 166
bladmuziek, 164
Ene alleen kan geven
De Clercq, 18
Er ligt een staat te sterven
Aerts, 28
Berteloot, 38
bladmuziek, 37
Elegast, 93

Fijn liefje
Moortgat, 160
Opsomer, 171
Tinel J., 202
bladmuziek, 200
Wierts, 253
For a that and a that
De Clercq, 18
Frisse morgen
Aerts, 28
Zagwijn, 257

Ge moet zo niet prachen
Moortgat, 160
Geef arbeid mij
De Schrijver, 78
Debels, 61
bladmuziek, 63
Geen lachje kan mijn lijden sussen
Coppens, 57
John Coppens
bladmuziek, 56
Opsomer, 171
Geen luid geluid
Greefkes, 111
Gelijk de boom
Andriessen C., 30

De Clercq, 18
Gelukkig die voor allen tijd
De Clercq, 18
Gent
Meulemans, 149
Gespele
De Clercq, 18
Gij hebt mijn lied de luide straten
De Clercq, 18
Go fetch me a pint o wine
De Clercq, 18
God, die morgen aan de grens
De Clercq, 19
Gouden Eeuw
De Clercq, 19
Graflegging
De Clercq, 19
Groene wasdom, *zie* Lentezang
Guldensporenlied
Duvosel, 93
Halewijn
Van der Meulen, 218
Harba lorifa
De Clercq, 19
Heerlijke terwe, *zie* Het lied van de terwe
Heildronk
De Clercq, 19
Hemelhuis
Bosman Theo, 42
Ghesquière, 109
Hullebroeck, 125
bladmuziek, 117
Mombaerts, 157
Hemelse liefde
Gevers, 106
Hullebroeck, 125
Moortgat, 160
Opsomer, 171
Wierts, 253
Herdenkt
De Clercq, 19
Herderslied
De Clercq, 19
Herfstlied
De Clercq, 19
Herinnering
Cluytens, 55
Lonque, 142
Hero
De Clercq, 19
Het avondt uit al de wolken, **(5)**
D'Hoedt, 87
Clement, 54
bladmuziek, 50
De Vleeschhouwer, 82
Feremans, 96
Van Doren, 219
bladmuziek, 220
Het duiveke der zonne
Bosman Theo, 42
Criel, 59
Toussaint de Sutter, 204
Wierts, 253
Het eksterjong
Deroo, 76
Hazen, 111
Het geld
De Clercq, 19
Het gouden liedje van de wijn
De Clercq, 19
Het is nog maar een dag geleen, *zie* Bloeiende heide
Het klinkt een klee klee klokske, *zie* Adeste
Het land ligt stil
De Schrijver, 78
Het leven
Greefkes, 111
Het lied van Bacchus
De Clercq, 19
Opsomer, 171
Van der Meulen, 218
Het lied van de arbeid, **(9)**
D'Haeyer, 87
Bonten, 40
Candael, 46
de Nobel, 75
Deroo, 76
Duvosel, 93
Neirinckx, 167
Roelstraete, 184
bladmuziek, 185
Veremans, 248
Wierts, 253
Het lied van de boer, *zie* Ik ben van de buiten
Het lied van de terwe, **(13)**
Andriessen C., 30
bladmuziek, 31
Bosman Theo, 42
Coune, 57
bladmuziek, 58
Cuypers, 61
De Clercq, 19
Ghesquière, 109
Jonghart, 131
Lambrechts-Vos, 139
Mombaerts, 157
bladmuziek, 155
Moortgat, 160
Peeters, 178
Smeets, 197
Stekebees, 199
bladmuziek, 198
Het lied van het vlas
Baccaert, 32
De Clercq, 19
Devestel, 82
Ghesquière, 109
Ostijn, 174
Het puiteke
De Coninck, 64
bladmuziek, 65
Deroo, 76
Geeurickx, 105
Greefkes, 111
Het regent en de verte is blauw
De Clercq, 19
Het schoonste vaandel, *zie* Wat wappert ge nijdig
Het spinsterke
De Clercq, 19
Het vlas staat in de blom
Keymolen, 132
van Wijngaarden, 238
bladmuziek, 239
Wagenaar, 252
Het wafeleterke
Opsomer, 171
Het wayt een windeke coel
De Clercq, 19
Het wijze kindje
De Clercq, 19
Het zijn geen jongens
Hullebroeck, 125
Moortgat, 160
Hoe moet ik van u houden
De Clercq, 19
Hoe schoon is't waar we samen zijn
De Clercq, 19
Holland en Vlaanderen één
De Clercq, 19
Hoor dat woelgeruis
Greefkes, 111
Hoort gij de eik?
Candael, 46
Lijsen, 141
Winnubst, 256
Ik ben uw wake

Stougie, 199
Ik ben van de buiten, **(15)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
De Clercq, 19
De Cort, 64
de Hovre, 69
Ettema, 94
Greefkes, 111
Keymolen, 132
Neuendorf, 167
bladmuziek, 168
Opsomer, 171
Schrey A., 193
Van der Meulen, 218
van Maas, 226
Veldkamp, 242
Wierts, 253
Zaagmans, 256
Zagwijn, 257
Ik gaf een klop
De Clercq, 19
Ik heb u lief
De Clercq, 19
Ik hoor hem nog, *zie* Douwdeuntje
Ik hoor de schal
De Clercq, 19
Ik hoorde mijne ziele groeien
De Clercq, 19
Ik huiverde op uw adem
Aerts, 28
Ik kan u niet vergeten, **(11)**
Ander, 29
Clement, 54
bladmuziek, 48
De Clercq, 19
Devreese, 86
Meulemans, 149
bladmuziek, 150
Peeters, 178
Van Eetvelde, 223
bladmuziek, 222
Van Maele, 227
Van Puyvelde, 230
Veremans, 248
Ik leg mij neder in mijn graf
De Clercq, 19
Ik was wild, ik ben gevaren
De Clercq, 19
In 't grote bed
Andriessen C., 30
In schoonheid wandelt zij
De Clercq, 19
In trouwe
De Clercq, 19
Is d'avond niet een vrededroom
de Puysseleyr, 75
Jan broeder
De Clercq, 19
Jan en Annemie
Hullebroeck, 125
Jezus heeft een hofken, *zie* Jezus' bloemhof
Jezus en Sint-Janneke
De Clercq, 19
John Anderson, mijn trots
Lamy, 141
Kaproenenlied, *zie* De witte kaproen
Karmkindeke
de Klerk, 72
Ghesquière, 109
Hazendonk, 111
bladmuziek, 114
Opsomer, 171
Kermisklokjes
Vanderhaegen, 216
Kerstcantate
Hullebroeck, 125
Kerstliedeke
Verhoeven J., 250
Kerstverlangen
Duvosel, 93
Hinderdael, 116
Lambrechts-Vos, 139
Wierts, 253
Lied van het vlas, *zie* Het lied van het vlas
Kijk mij aan
Bosman Theo, 42
Kind van mijn liefde, *zie ook* Wiegenlied: Kind meiner Liebe
Kind van mijn liefde
Andriessen C., 30
Lambrechts-Vos, 139
bladmuziek, 140
Peeters
bladmuziek, 175
Klare
De Clercq, 19
Klein moederke, **(20)**
Amelsfoort, 211
Clement, 54
bladmuziek, 52
De Clercq, 19
de Hovre, 69
Fouquet, 97
bladmuziek, 99
Galesloot C., 101
bladmuziek, 100
Ghesquière, 109
bladmuziek, 108
Hinderdael, 116
Kuiler, 137
Lebrun, 141
Loockx, 142
Mestdagh, 148
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Opsomer, 171
Rheinhard, 183
Sweers, 199
van den Boer jr., 215
Wierts, 253
Kleine jacht
Bosman Theo, 42
Klompenliedeke
Bosman Theo, 42
Cluytens, 55
De Clercq, 19
Hullebroeck, 125
Wierts, 253
Kom bij mens
Aerts, 21
bladmuziek, 24
Kom toch zonneke
De Clercq, 19
Komt alles zoals 't komen moet
De Clercq, 19
Konig Rainaut's dood
Verheyden, 249
Koninkventjes, **(13)**
Andriessen C., 30
Arts, 32
Clement, 54
Cuypers, 61
De Clercq, 19
Ghesquière, 109
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Schipper, 189
Sweers, 199
van der Woude, 218
Wierts, 253
Zagwijn, 257
Koolzaad
Morks, 162
bladmuziek, 161
Korenloop

Mackenzie, 143
Krachtlied
Duvosel, 93
Meulemans, 149
Kuipertje kuipt
De Clercq, 19
Moortgat, 160
Opsomer, 171
bladmuziek, 170
Van Schoor, 237
Wierts, 253
Zagwijn, 257
Kunst is de kracht
De Clercq, 19
Van Hoof, 223
Kus mijn hart op mijnen mond
De Clercq, 19
Laat me de nacht tot vriend
Gevers, 106
Lapper Krispijn
De Clercq, 19
bladmuziek, 9
Deschuymere Nicky (Qwisto), 78
Hullebroeck, 125
bladmuziek, 128
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Schrey J.B., 196
Zagwijn, 257
Lay the loof in mine
De Clercq, 19
Lente
D'Haeyer, 87
Lentebode
De Clercq, 19
Lentebode, *zie* Uw schoon verlangen wekt mijn lust
Lentedroom
van Rennes
bladmuziek, 234
Lentedroom, *zie* 's Avonds als ik slapen ga
Lentelach
Brengier, 44
Smets, 197
Van Durme, 221
Van Eetvelde, 223
Lentezang
Mombaerts, 157
Opsomer, 171
Lied der terwe, *zie* Het lied van de terwe
Lied van de boer, *zie* Ik ben van de buiten
Lied van Groot-Nederland
De Clercq, 19
Hinderdael, 116
Liederen leeft, **(8)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
den Hertog, 73
bladmuziek, 74
Ghesquière, 109
Kools, 133
Moortgat, 160
Smeets, 197
van Zutphen, 242
bladmuziek, 243
Liederenjacht
De Clercq, 19
Liefste houd ge veel van mij
De Clercq, 19
Losjes, Losjes, *zie* Voor 't kantkussen
Maria, grote Reine, *zie* De wiedsters
Meibloemken
De Clercq, 19
Meizang, *zie* De wiedsters
Mens zijn
Lambrechts-Vos, 139
Mens-zijn
De Clercq, 19
Met een zoet, zoet liedje
De Clercq, 19
Mijn bleuzerke, **(8)**
Clement, 55
bladmuziek, 53
De Clercq, 19
Deruwe, 76
bladmuziek, 77
Hazendonk, 111
bladmuziek, 113
Mostert, 166
Nieland, 167
van der Woude, 218
Wierts, 255
Mijn hart vol hoge kameren
De Clercq, 19
Mijn hartje is een vogel
Criel, 59
Mijn kleen, kleen dochterke, **(18)**
d'Hooghe, 89
Aerts, 28
Andriessen C., 30
Coune, 57
De Clercq, 19
Devreese, 86
Fekkes, 96
Fermin, 97
Grard, 109
bladmuziek, 110
Hullebroeck, 125
bladmuziek, 126
Keuning, 131
Keymolen, 132
Loos, 143
Peeters, 178
Van Kooten, 226
Van Schoor, 237
Wierts, 255
Zagwijn, 257
Mijn lied
Candael, 46
Mijn moeder
Desimpelaere
bladmuziek, 79
Desimplelaere, 78
Wierts, 255
Mijn schatteke, *zie* Mijn kleen, kleen dochterke
Mijn schrede is zwaar
De Clercq, 19
Mijn ventje slaapt, **(7)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
Clement, 55
De Clercq, 19
Moortgat, 160
Schrey J.B., 196
van den Boer jr., 215
Wierts, 255
Minneliedje
Schrey J.B., 196
Moeder zit te driegen, *zie* Klein moederke
Moederke alleen, **(20)**
Amelsfoort, 211
Bosman Theo, 42
Cuypers, 61
De Clercq, 19
de Hovre, 69
Enthoven, 94
Ghesquière, 109
Greefkes, 111
Hullebroeck, 125
bladmuziek, 122
Lamy, 141
Mombaerts, 157
Moortgat, 160

Opsomer, 171
Seys-Dorchain, 197
Toussaint de Sutter, 204
Uyttenhove, 210
Van Beveren, 212
van den Boer jr., 215
Wierts, 255
Moederke is uit
Ceulemans J.B., 47
Clement, 55
bladmuziek, 49
de Hovre, 69
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Molenaars dochterke, **(8)**
Aerts, 28
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
De Clercq, 19
Kools, 133
Koop, 133
bladmuziek, 135
Verdin, 246
bladmuziek, 245
Veremans, 248
Zijderlaan, 257
Molenbeeld
Greefkes, 111
Morgenstilte
Feremans, 96

Naar broedren
De Clercq, 19
Naar Frankrijk
Herberigs, 112
Naar geen ander
De Clercq, 19
Naar Holland
Pruijn, 182
Nacht is zacht
De Schrijver, 78
Nachtlied
De Clercq, 19
Moortgat, 160
bladmuziek, 158
Ontrop, 169
Nachtzang
Aerts, 28
Narcis
De Clercq, 19
Nederland, mijn land geworden
De Clercq, 19
Niet
De Clercq, 19
Niet iedereen kan heiden zijn
Sweers, 199
Niet Vlaanderen, België vergaat, *zie* Een eeuwfeest
Nieuwe mei
Aerts, 28
De Clercq, 19
Nu brengt de mei ons droeve liederen
De Clercq, 19

O als de liefde wederkeert
De Clercq, 19
O edele minne
De Clercq, 19
O Gij, zonnige wonnige wereld
Hullebroeck, 125
O lay they loof in mine, lass
De Clercq, 19
O lieve
Andriessen W., 30
Opsomer, 171
Vanderhaegen, 216
O moest het ooit gebeuren
Lambrechts-Vos, 139
O Schoonheid
Mortelmans, 162
O Vader, du bist in hemelrijk
De Clercq, 19
O Whistle
De Clercq, 19
Ode aan de arbeid, *zie* Het lied van de arbeid
Of a' the airts
De Clercq, 19
Of hij zal komen
Cuypers, 61
Vanderhaegen, 216
Ogen, die het bruin
Greefkes, 111
Om liedren, dansend in uw ogen
Nees, 166
Onder de helm
Van Kooten, 226
Ons genaket de avondstar
De Clercq, 19
Onthout, *zie* Elfde juli
Onverduitst, onverfranst
De Clercq, 19
Onze vader
De Clercq, 19
Onze-Lieve-Vrouw
Aerts, 21
De Clercq, 19
Op de weefstoel, **(14)**
Bosman Theo, 42
Cuypers, 61
bladmuziek, 60
De Clercq, 19
de Hovre, 69
Everaerts, 94
Kools, 133
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Opsomer, 171
Pijper, 182
Reckers, 183
Rheinhard, 183
Wierts, 255
Zagwijn, 257
Op het stuk
De Clercq, 19
Mombaerts, 157
Schrey J.B., 196
Op kerstdag, *zie* Adeste
Op, schroomlijke reus
Zagwijn, 257
Open the door to me
De Clercq, 19
Open uw deur, *zie* Koninkventjes
Oude koppel
De Clercq, 19
Kunst, 138
Over wolken en wouden
De Clercq, 19

Pater bibamus
De Clercq, 19
Philomele
Vanderhaegen, 216
Pier de mandenmaker, *zie* Van Pier de mandenmaker
Pier de mandenmaker
J. B. Schrey
bladmuziek, 195
Plaveiers
Moortgat, 160
Plof, *zie* Dorserslied
Prinselijk troostken, *zie* Prinsenlied
Prinsenlied
De Clercq, 19
Devestel, 82
Ghesquière, 109
Opsomer, 171

Regendroppels
De Clercq, 19
Regenlied

Boedijn, 39
Reine liefde
De Clercq, 19
René De Clercqmars
Merlin, 143
Ren e's wiegeliedje
Bosman Theo, 42
Ria's ogen
De Clercq, 19
Ring-King, **(14)**
Bosman Theo, 42
Cuypers, 61
De Clercq, 19
de Hovre, 69
Delin, 73
Ghesquière, 109
Hullebroeck, 125
Opsomer, 171
Rheinhard, 183
Santen, 188
Schrey J.B., 196
Trenteseau, 204
Van Puyvelde, 230
Wierts, 255
Zagwijn, 257
Rondeelke
De Clercq, 19
Rood pioeneke
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
De Clercq, 19
Kuiler, 137
Peeters, 178
Wierts, 255
Rozemond
De Clercq, 19

Sarlotteke, **(9)**
Bosman Theo, 42
Cuypers, 61
De Clercq, 19
De Coster, 69
bladmuziek, 67
de Hovre, 69
bladmuziek, 70
Moortgat, 160
Opsomer, 171
bladmuziek, 173
Verhoeven J., 250
Wierts, 255
Zagwijn, 257
Schaduwvreugd
VanderHaegen, 216
Scharesliep
Andriessen C., 30
De Clercq, 19
Scheepspraat
De Clercq, 19
Scheiden valt hard
De Clercq, 19
Scheiden, beiden
De Clercq, 19
Scheurlucht
Geertens, 105
Schoentje, *zie* Lapper Krispijn
Schommelschuitje, **(8)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42
De Clercq, 19
Ghesquière, 109
Hazendonk, 111
Kruls, 133
Opsomer, 171
van den Boer jr., 215
Schone nacht, **(8)**
Meulemans, 149
Toussaint de Sutter, 204
van Oort, 227
Van Schoor, 237
van Zundert, 242
Verdin
bladmuziek, 205
Veremans, 248
Verrees, 251
Zagwijn, 257
Schoonrood beroosd, *zie* De meidoorn
Sinte-Klaas
Lebrun, 141
Sinte-Maartensavond
De Clercq, 19
de Hovre, 69
Lebrun, 141
Moortgat, 160
bladmuziek, 157
Sinterklaas in Holland
De Clercq, 19
Sinterklaas zal 't avond komen
De Clercq, 19
Sion verblijden
De Clercq, 19
Slaapt, kindje slaapt
De Clercq, 20
Slaat op de trommel, *zie* De witte kaproen
Smidje-Smee, **(6)**
De Clercq, 20
De Coster, 69
bladmuziek, 68
de Hovre, 69
Van Roy, 236
Wierts, 255
Zagwijn, 257
Smids dochterke, *zie* Smidje-Smee
Sneeuwvlokjes zijgen
De Clercq, 20
Sportpark de Ruyterlied
De Clercq, 20
Stay, my charmer
De Clercq, 20
Sterrenhemel
De Clercq, 20
Sterrenlied, *zie* Koninkventjes
Straatplaveiers
De Clercq, 20
't Dumstert, *zie* Avondlied
Te wand'len onder uw bloemen
De Clercq, 20
Teer liedeke
De Clercq, 20
Hinderdael, 116
King, 132
Ter blijde intrede, *zie* Prinsenlied
Ter zege
Dortu, 90
Lievaert, 141
Wierts, 255
Terwe, 61
There was a bonnie lass
De Clercq, 20
Ti-ti-ti-tiere
Strootman, 199
Wierts, 255
Tineke van Heule
Hullebroeck, 125
Roelstraete, 184
Toen ik uw ziele heb gehoord
De Clercq, 20
Tot het eind
De Clercq, 20
Tranentroost
Vanderhaegen, 216
Treed in mijn huis
Aerts, 28
De Clercq, 20
Troost van ver
Greefkes, 111
Troostliedeke
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 42

De Clercq, 20
Duquesne, 90
Van der Meulen, 218
Wierts, 255
Zagwijn, 257

Um Mitternacht
De Clercq, 20
Uw blik is mij gebleven
De Clercq, 20
Uw ogen heb ik lief
Antwerpen, 211
De Clercq, 20
Uw schoon verlangen
De Clercq, 20
Van Der Goten, 215

Vaak bij dage schuift een droom
Aerts, 28
Vaarwel
De Clercq, 20
Vaderlands gebed, *zie* Zegen het land, o Heer
Van 't spinsterke
J. B. Schrey
bladmuziek, 194
Van de boever
De Clercq, 20
Van de zanger
Andriessen C., 30
De Clercq, 20
de Hovre, 69
Hullebroeck, 125
Moortgat, 160
Van Pier de mandenmaker, **(12)**
Cuypers, 61
de Hovre, 69
de Jong, 72
bladmuziek, 71
Herberigs, 112
Jansen, 131
bladmuziek, 130
Mombaerts, 157
Moortgat, 160
Opsomer, 171
bladmuziek, 172
Schrey J.B., 196
Van Puyvelde, 230
Veldkamp, 242
Verreydt, 251
Van waar komt gij getreden
Bosman Theo, 42
Vergaan in ons
Zagwijn, 257
Vermaledijd
Wierts, 255
Versgeboren zag ik
De Clercq, 20
Vlaamse kermis, **(7)**
Cluytens, 55
Cuypers, 61
De Clercq, 20
Hullebroeck, 125
bladmuziek, 129
Nieland, 167
Wierts, 255
Vlaanderen dijn recht is out
, *zie* Elfde juli
Vlaanderen roept
Aerts, 21
Meulemans, 149
Vlaanderen, verblijden
De Clercq, 20
Vlaandren ons Vaderland
De Clercq, 20
bladmuziek, 5
Vlinderig vleierke
Appeldoorn, 32
Mentink, 143
bladmuziek, 144
Vloei zachtkens, o Leie
De Clercq, 20
Vogeltje duik
Moortgat, 160
Voor 't kantkussen
Everaerts, 94
bladmuziek, 95
Ghesquière, 109
Hullebroeck, 125
Opsomer, 171
Zagwijn, 257
Voor 't koningskind
Wierts, 255
Voor Koninginne-Moeder
De Clercq, 20
Vorstenlied
Troffaes, 209
bladmuziek, 208
Vrede hierna
De Clercq, 20
Vreugd geboren uit verdriet
De Clercq, 20
Vrouw Venus
De Clercq, 20

Waar de leeuwen hebben gedanst
De Clercq, 20
Waar in het hart
De Clercq, 20
Waar moet ik heen
De Clercq, 20
Wanneer de tijd zal komen
Clement, 55
Wanneer gedenkt ge mijn?
De Clercq, 20
Wanneer ik u zal wederzien
De Clercq, 20
Wanneer Oranje is weergekeerd
De Clercq, 20
Ware adel
De Clercq, 20
Was irrst durch Tal und Gründe, *zie* De bloem der heide
Wat is't dat gij in handen houdt
De Clercq, 20
Wat wacht ik tot hij helder schijne
Aerts, 28
Wat wappert ge nijdig
Anderson, 29
Wederzien
Brengier, 44
Gardijn, 105
bladmuziek, 102
Weeflied
Van der Meulen, 218
Wel te ruste
De Clercq, 20
Wens
Vanderhaegen, 216
Wie voor liefde leeft
Van Vaerenbergh, 238
bladmuziek, 237
Wie zal er ons kindeke douwen, *zie* Moederke alleen
Wiedster lied, *zie* De wiedsters
Wiegeliedje, *zie* Moederke alleen
Wiegenlied
Fermin, 97
Unger, 209
Wiegenlied, *zie ook* Kind van mijn liefde
Wij willen Holland hou'en
Bosman Theo, 42
Wij zijn noch schimmen
Zagwijn, 257
Wijding
De Clercq, 20
Wijnavond
De Clercq, 20
Wijnken
De Clercq, 20

Wilde rozenboom
De Clercq, 20
Van Vaerenbergh, 238
Vanderhaegen, 216
Wist ik nu een schoon nieuw lied
Bosman Theo, 42
Wit geitje
Deroo, 76
Knevels, 132

Zagers
Andriessen C., 30
De Clercq, 20
Geeurickx, 105
Zagersduo
Moortgat, 160
Zal ik klagen
De Clercq, 20
Zeg nooit
Greefkes, 111
Zegen het land, o Heer, (8)
Boehme, 39
De Vocht, 85
bladmuziek, 83
Ghesquière, 109
bladmuziek, 107
Hullebroeck, 125
Meulemans, 149
bladmuziek, 151
Miry P., 154
Opsomer, 171
Paepen, 174
Vandekerckhove, 213
Zeilenprocessie
Koop, 133
Zie, lieve, uit zachte hemel
De Clercq, 20
Zigeuners
Van der Meulen, 218
Zijt gij nog warelijk
Moortgat, 160
Zijt gij, dood, de beste borg
De Clercq, 20
Zo zingt het koeterke
Ostijn, 174
Zoet sterreke
De Clercq, 20
Zoeteke, leg uw kopke dicht
De Clercq, 20
Van Puyvelde, 230
Zomer
Andriessen W., 30
Zomergod
Duvosel, 93
Röntgen, 187
Wierts, 255
Zonne lacht, *zie* Schommelschuitje
Zonnegang
Zagwijn, 257
Zonnegod, *zie* Zomergod
Zonnehart
De Clercq, 20
Zonsondergang
De Clercq, 20
Zorge
De Clercq, 20

René De Clercqgenootschap

Het genootschap werd in 1982 in het leven geroepen naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van de dood van de dichter en heeft tot doel de mens René De Clercq en zijn werk in al hun facetten grondiger te bestuderen en ruimer kenbaar te maken.

Binnen de schoot van het genootschap werd een steunfonds opgericht *De vrienden van het René De Clercqmuseum*. Het laat het genootschap toe het museum uit te baten en verder uit te bouwen.

Voor meer informatie verwijzen we naar de site: www.renedeclercq.be

René De Clercqmuseum – René De Clercqstraat 8, 8540 Deerlijk

Het museum wordt beheerd door het René De Clercqgenootschap. Het bevindt zich in de gelijknamige straat in het geboortehuis van de dichter. Zijn ouders hielden er de herberg *Het Damberd*.

Het gebouw uit 1790 is eigendom van de gemeente en is wettelijk beschermd. Het werd vakkundig gerestaureerd en ingericht door de gemeentediensten onder leiding van *Monumenten en Landschappen*. Het werd als museum opengesteld op 9 juni 1991.

De benedenverdieping verwijst naar de tijd van De Clercq met de woonkamer, de keuken en de bakoven in originele staat. Ook de werkkamer van de dichter vindt er een plaats. De bovenverdieping werd omgevormd tot een moderne museumruimte, waar in woord en beeld het leven van de dichter uitgebeeld wordt. Een videovoorstelling vult het geheel aan.

Het archief en documentatiecentrum is gevestigd in het Gemeentehuis, Harelbekestraat 27, 8540 Deerlijk.

Leden van de Algemene Vergadering en medewerkers van het museum

Deze mensen houden het museum open, doen onderhoudswerken, leiden bezoekers rond, ...

Colpaert Marie-José, De Clercq Lieven, Defraeye Gemma, Depamelaere Gilbert, Deprez Lydie, Joseph Rita, Lauwers Erna, Monbaliu Brita, Mulier Frans, Naert Johan, Notebaert Arlette, Ravelingien Patrick, Scherpereel Jeannine, Seynhaeve Luc, Terryn Marleen, Vancauwenberghe Wim, Vergote Marc, Ver Gucht Magda, Luk Schelfhout

Wij danken

AMVC, *voor het beschikbaar stellen van het archief en een groot aantal foto's.*
Nederlands Muziek Instituut, Den Haag, Nederland *voor de vriendelijke ontvangst.*
Centrum voor Vlaamse muziek, *voor de behulpzaamheid.*

Heemkundige kring, Dorp en Toren, Deerlijk, *voor de logistieke steun.*

Mevrouw Luciënne Vellemans van het A.M.V.B.

Voor het zoekwerk en/of de verstrekte documentatie:

Helena Aerts, Frans Coene, Guido Coghe, Albert Comhaire, Leon de Hovre, Erik Debardaix, Marc Declercq, Michiel Declercq, Walter Deconinck, Gaby De Geyter, Roger Deruwe, Roger Dubrunfaut, Jean-Pierre Falise, Guido Govaerts, Wilfried Joosen, Martine Lapeire, Maurits Lecluyse, Peter Leys, Jan Maddens, Jaak Maertens, Jos Mertens, Dirk Nolf, Jean Nossin, Hilda Rheinhard, Mevr. Herman Roelstraete-Instael, Mark Schrey, Wim t' Hooft, Joris t' Kint-Hilde Sagaert, Marc Uyttersprot, Alex Van Beveren, Werner Van Cleemput, Julien Van De Velde, Paul Vandenbuerie, Joost Vandommele, Lode Vanhove, René Van Laethem, Mw. Anita Van Vaerenbergh-Van Bambost, Stijn Vantieghem, Elza Verelst, Herman Verhoeven, Hendrik Willaert, J. Winnips (De Bilt)

en heel in het bijzonder: Petro De Smedt (Dendermonde), Leon Huys-Van Der Meeren (Tielt) en Karl Uyttenhove (Deerlijk).

De correctoren eerste uitgave

Mieke Dekeyser, Kris Dekeyser, Gilbert Depamelaere, Petro De Smedt, Jan Dhaluin, Erna Maebe, Marleen Lippens, Jeannine Scherpereel, Ignaas Vanden Breede, Arnold Vantieghem, Karl Uyttenhove,